SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 17.06.2024

Esityslistan kansilehti ... 1

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 2

2 Pöytäkirjan tarkastaminen ... 3

3 Espoon irtautuminen DigiOne hankkeesta ja hankkeen jatko / PT ... 4

4 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT ... 8

5 Valtuustovaliokunnan vaali ajalle 1.6.2024-31.5.2025 (kvalt)/PT ... 9

6 Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2024-31.5.2025 (kvalt)/PT ... 10

7 Eron myöntäminen Anette Kivistölle vanhusneuvoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen / PT ... 11

8 Eron myöntäminen Anette Kivistölle Svenska kommitténin jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen / PT ... 13

9 Eron myöntäminen Heidi Hilakselle varavaltuutetun tehtävästä /PT (kvalt) ... 15

10 Eron myöntäminen Zabi Yawarille varavaltuutetun tehtävästä /PT (kvalt) ... 16

11 Eron myöntäminen Minna Erkkilälle varavaltuutetun tehtävästä /PT (kvalt) ... 17

12 Eron myöntäminen Minna Erkkilälle kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä sekä kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen /PT ... 18

13 Vuoden 2024 europarlamenttivaaleja varten nimettyjen vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanojen muutoksia / PT ... 21

- Muutoset vaalilautakuntiin 3.6.2024 jälkeen ... 22

14 Hallintosäännön muuttaminen/ Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet / PT (kvalt) ... 28

- Uusi hallintosäännön 5. osa/ Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet ja liite 1 ... 31

- Voimassa olevan hallintosäännön 5. osa: Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet ... 40

15 Asiakkuuspäällikön viran perustaminen, vakanssi 900440 /PT ... 52

16 Asiakkuuspäällikön viran perustaminen, vakanssi 900441 / PT ... 54

17 Vakanssin 000843 nimikkeen muuttaminen / PT ... 56

18 Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa / PT (kvalt) ... 57

- Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa ... 59

19 Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2023/PT ... 76

- Tietotilinpäätös 2023 ... 78

20 Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushankkeen tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen / PT ... 187

- Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushankkeen tarveselvitys-hankesuunnitelma ... 190

21 Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 1.7.2024 alkaen / RÅ ... 288

22 Konserniohjeen ja konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten hyväksyminen /PT (kvalt) ... 289

- Konserniohje, luonnos ... 292

- Konserniyhteisöjen omistajapoliittiset linjaukset, yleinen osa, luonnos ... 304

23 Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamisesta / PT ... 315

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 17.06.2024

- Luonnos Vantaan kaupungin lausunto TEM_lle lausuntopyynnöstä VN_13371_2024 Työkanava Oyn lakkauttaminen ... 317

24 Erillispientalotonttien yleisten luovutusperiaatteiden, luovutushintojen ja luovutusehtojen hyväksyminen 2024 / TeA ... 319

- Liite - Erillispientalotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat ... 321

25 Vuokrattujen erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimisen yleiset vuokrausperiaatteet 2024 / TeA ... 328

- Liite - Erillispientalotonttien vuokrausperiaatteet vuokrasopimusten uusimistilanteessa ... 330

26 Asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien ja maanalaisten alueiden yleisten luovutusperiaatteiden, luovutushintojen ja luovutusehtojen hyväksyminen / TeA ... 334

- Liite - Asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien ja maanalaisten alueiden yleiset luovutusperiaatteet, luovutushinnat ja luovutusehdot ... 336

27 Tuottajamuotoisten asuntotonttien ja erityispalvelutonttien yleisten luovutusperiaatteiden, luovutushintojen ja luovutusehtojen hyväksyminen 2024 / TeA ... 339

- Liite 1 - Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat ... 341

- Liite 2 - Erityispalvelutonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat ... 343

28 Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan myynti / Lujatalo Oy / TeA ... 345

- Kartta tontista 23153/1 ja määräosasta tontista 23152/2 myynti ... 355

29 Vantaan kaupungin lausunto Finavia Oyj:lle Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman 2024 luonnoksesta / TeA ... 356

- Vantaan kaupungin lausunto Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman 2024 luonnoksesta ... 359

- Finavian lausuntopyyntö koskien Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelmaa ... 362

- Liite: Helsinki-Vantaan lentoasema Lentokonemelun hallintasuunnitelma/Finavian lausuntopyyntö koskien Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelmaa ... 364

30 Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta / TeA ... 414

31 Asemakaava ja asemakaavan muutos 161900, 16 Kaivoksela / Palotie / TeA ... 416

- 161900 asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 4.6.2024, Palotie ... 419

- 161900 kaavaselostus 4.6.2024, Palotie PDF ... 420

32 Maankäyttösopimus / Muura Rakennukset Oy ja Muura Tontit Oy / Asemakaavan muutos nro 002533 Muuran kaupunkikylät 2 / TeA ... 504

- MKS 002533 - Sagax 24.5.2024 Stilisoitu ... 508

- Liite A1 Sopimusalue 002533 Sagax 180324 ... 523

- Liite B1_C1 52-101-5 52-101-21 52-101-24 ja 52-101-25 esisopimus luovutuksesta Sagax 002533 -180324 ... 524

33 Maankäyttösopimus / Kiinteistö Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor Oy / Asemakaavan muutos nro 002533 Muuran kaupunkikylät 2 / TeA ... 525

- Esisopimus määräalan kaupasta - KOY Vantaan Ensimmäinen Savu 2 080324 ... 528

- Liite 1 52-101-18 esisopimus määräalan osto KOY Vantaan Ensimmäinen savu katua 002533 Muuran kaupunk ... 532

- Liite 2 52-101-18 Autotallin piha-alueen käyttöoikeusraja ... 533

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 17.06.2024

34 Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Tonttipaino c/o Logicor Oy / Asemakaavan muutos nro 002533 Muuran kaupunkikylät 2 / TeA 534

- Esisopimus määräalan kaupasta - KOY Tonttipaino 24.5.2024 536

- Liite 1 52-101-10 ja 16 esisopimus määräalan osto Logicor Oy katua, VU, Y 002533 Muuran kaupunkikylä 540

35 Maankäyttösopimus / Asemakaava nro 232600 Onnenkivi / Yksityishenkilö / TeA 541

- 232600 Maankäyttösopimus_luonnos 7.5.2024 ilman henkilötietoja 546

- A1 sopimusalue kartta 562

- B1 Esisopimus määräalan luovutus (katua) 232600, 409-3-138 563

- C1 Esisopimus määräalojen ostosta 232600, 409-3-138 564

- Pysäköintiyhtiön tarkempi kuvaus - Onnenkivi 565

- henkilötiedot 572

36 Vastaus Mika Kasosen ja Eeva Tikkasen sekä 34 muun valtuutetun aloitteeseen Kolohongan kiinteistön kerhotilan muuttamisesta yhteisötilaksi / RÅ (kvalt) 573

- Mika Kasosen ja Eeva Tikkasen sekä 34 muun valtuutettun aloite Kolohongan kiinteistön kerhotilan muuttamisesta yhteisötilaksi 576

37 Vastaus Mika Kasosen ja 37 muun valtuutetun aloitteeseen kriisinhallintaveteraanit huomioitava Vantaan liikuntapalveluissa / Rå (kvalt) 578

- Mika Kasosen ja 37 muun valtuutetun aloite kriisinhallintaveteraanit huomioitava Vantaan liikuntapalveluissa 580

38 Vastaus Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan väestönsuojien tila (kvalt) / TeA 581

- Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloite Vantaan väestönsuojien tila 584

39 Vastaus Antero Eerolan ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle koottava kunnianhimoinen eriarvoistumisen vastainen toimintaohjelma / RÅ (kvalt) 585

- Antero Eerolan ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaalle koottava kunnianhimoinen eriarvoistumisen vastainen toimintaohjelma 588

40 Vastaus Pirkko Leton ja 28 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin puistoista kaikkien asukkaiden puistoja / TeA (kvalt) 590

- Pirkko Leton ja 28 muun valtuutetun aloite kaupungin puistoista kaikkien asukkaiden puistoja 592

41 Vastaus Jussi Särkelän ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen talouden riskikartoitusraportin antaminen valtuustolle neljän kuukauden välein / PT (kvalt) 593

- Liite: Talouden riskikartoitusraportin antaminen valtuustolle neljän kuukauden välein 595

42 Vastaus Eeva Tikkasen, Heli Hakalan ja Mika Kasonen sekä 34 muun valtuutetun aloitteeseen Sotungin läpikulkevan Nurmimäentien liikenneturvallisuutta parannettava välittömästi / TeA (kvalt) 596

- Eeva Tikkasen, Heli Hakalan ja Mika Kasonen sekä 34 muun valtuutetun aloite Sotungin läpikulkevan Nurmimäentien liikenneturvallisuutta parannettava välittömästi 599

43 Oikaisuvaatimus vahinkorahaston viranhaltijapäätökseen § 68 / 2024 / PT 601

44 Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 88/13.5.2024 / PT 603

45 Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 90/2024 / PT 605

46 Oikaisuvaatimus palveluesihenkilön (vakanssinumero 900394) vakituisen viran täyttämisestä / PT 608

Kaupunginhallituksen kokous

17.6.2024 klo 14.00
Kaupungintalo, Tikkurila

1 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 24.6.2024 klo 16.00 ja

Jäsenet	**Kokous pvä**
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	
Niikko Mika	20.5.2024
Orpana Anitta	3.6.2024
Raja-Aho Maarit	3.6.2024
Rokkanen Sakari	17.6.2024
Rämö Eve	17.6.2024
Räsänen Minna	20.5.2024
Suoniemi Juha	
Tammi Visa	
Tuomela Tiina	
Valtanen Hanna	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 26.6.2024 lähtien.

3 Espoon irtautuminen DigiOne hankkeesta ja hankkeen jatko / PT

VD/8342/02.05.03.01/2020

PT/IK/ML/SV/MT

DigiOne yhteistyösopimus ja siihen tehdyt muutokset

Kaupunginhallitus 19.10.2020 § 14 päättänyt hyväksyä DigiOne-yhteistyösopimuksen. Yhteistyösopimuksella Kuntien Tiera Oy (jäljempänä **Tiera**) sekä Vantaan, Espoon, Oulun, Tampereen ja Turun kaupungit sopivat DigiOnen toteuttamisesta yhteistyössä. Myöhemmin sopimukseen ovat liittyneet Lahden ja Jyväskylän kaupungit (yhteistyösopimuksen kaikki kuntaosapuolet jäljempänä **Edelläkävijäkunnat**).

DigiOne-hankkeessa toteutetaan oppimisen ja koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoava valtakunnallinen digitaalinen alusta, jossa on koottuna käyttäjäystävällisesti kaikki opettajan, oppijan, rehtorin, huoltajien ja hallinnon käyttämät tiedot, järjestelmät ja palvelut. Alustan tavoitteena on kasvaa opetusalan valtakunnalliseksi digitaaliseksi ekosysteemiksi, johon myös muut opetuksen järjestäjät ja alan toimijat voivat liittyä. DigiOne kattaa palvelut perusopetukseen ja lukiokoulutukseen. Myöhemmin on mahdollista päättää varhaiskasvatuksen ja ammatillisen koulutuksen palveluiden integroimisesta ja/tai kehittämisestä DigiOneen. Tämä kuitenkin edellyttää erillistä rahoitusta ja kehittämispanosta.

Yhteistyösopimus jakautuu hankevaiheeseen sekä jatkokehitys- ja ylläpitovaiheeseen. Hankevaiheessa Edelläkävijäkuntien ja Tieran on tarkoitus kehittää DigiOne ekosysteemiä ja palvelualustaa yhdessä ekosysteemiin kuuluvien palveluiden tuottajien kanssa siten, että jatkossa ratkaisu on käytössä useissa eri kunnissa ja että muut kunnat osaltaan osallistuvat DigiOnen jatkokehittämisen kustannuksiin. Jatkokehitys- ja ylläpitovaiheeseen siirryttäessä DigiOne luovutetaan Tieran hallinnoitavaksi ja sitä kehitetään tarkoituksena saattaa ekosysteemi mahdollisimman laajasti käytettäväksi. Jatkokehitys- ja ylläpitovaiheessa DigiOnessa mukana olevat kunnat päättävät palvelusopimuksessa sovitun hallintamallin mukaisesti palvelualustaan ja ekosysteemiin liittyvistä asioista, jotka operaattorina toimiva Tiera toteuttaa.

Vantaan kaupunki toimii hankkeen isäntäkuntana, joten Vantaan kaupungin tehtävänä on hankevaiheen aikana hoitaa ohjausryhmän ja muiden hankkeen aikaisen hallintamallin elinten linjausten täytäntöönpano siten, että hanke toteutetaan sopimuksen, hankesuunnitelman ja rahoitusehtojen mukaisesti. Vantaan kaupungin isäntäkuntana täytäntöönpanemista linjauksista aiheutuneet kustannukset maksetaan hankkeelle varatuista rahoista. Edelläkävijäkunnat viimekädessä vastaavat hankkeessa aiheutuvista kustannuksesta pakollisten liittymismaksujensa mukaisessa suhteessa. Vantaa järjestää hankeorganisaation käytännön toiminnan, hankkeen maksujen suorittamisen ja vastaa rahaliikenteestä. Hankevaiheessa rahaliikenne Edelläkävijäkuntien, Tieran ja Vantaan kaupungin välillä tapahtuu siten, että Edelläkävijäkunnat ml. Vantaan kaupunki maksavat Tieralle liittymismaksuja ja Tiera maksaa Vantaan kaupungille edelläkävijäpalautusta.

Edelläkävijäkunnat ovat alun perin yhteistyösopimuksella sitoutuneet rahoittamaan hanketta liittymismaksuilla yhteensä n. 5,4 Me:lla, josta Vantaan osuus on n. 1,2 Me. Jyväskylän ja Lahden liittyminen yhteistyösopimukseen lisäsi liittymismaksujen yhteismäärää 1,2 Me yhteensä 6,7 Me:oon.

Business Finland Oy on aiemmin myöntänyt DigiOnelle 5,4 Me:n tuen. Edelläkävijäkuntien rahoituksen ja tukien kanssa hankkeen kokonaisbudjetti oli vuonna 2020 yhteensä 12 Me.

Kaupunginhallitus hyväksyi 19.12.2022 DigiOne yhteistyösopimuksen muutossopimuksen, jossa sovittiin mm. hankkeen lisärahoituksesta yhteensä 2,2 Me (Vantaan osuus 308 000 euroa) ja hankkeen jatkumisesta vuodelle 2024. Lisäksi kuntaliitto myönsi 0,25 Me:n tuen hankkeelle. Tällöin hankkeen kokonaisbudjetti oli 14,5 Me.

Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 Vantaan osallistumisesta DigiOne2 -projektiin (kustannusarvio 2 5 70 000 euroa, josta Business Finland Oy rahoittaa puolet ja Vantaan omarahoitusosuus on 231 660 euroa) ja yhteistyösopimuksen muuttamisesta. Yhteistyösopimuksen muutossopimuksessa sovittiin hankkeen lisärahoittamisesta enintään yhteensä 11 823 621 eurolla (Vantaan osuus on 2 128 252 euroa) ja hankkeen jatkamisesta vuodelle 2025 ja mahdollisesti tätä pidempään siten, että hanke päättyy, kun lukio-opetuksen toiminnallisuudet sisältävä versio on luovutettu Tieralle ja hanke on ajettu alas. Lisäksi sopimuksessa sovittiin, että yksittäisellä kunnalla on mahdollisuus keskeyttää DigiOne-hanke omalta osaltaan keväällä 2024. Tällöin kunnan on keskeyttäessään omalta osaltaan hankkeen maksettava osuutensa hankkeen kustannuksista, jotka ovat kertyneet tarkastuspisteeseen mennessä, osuutensa mahdollisista hankkeen alasajokustannuksista, yhteisten palvelujen palvelumaksut vuoden 2029 loppuun asti sekä muut mahdolliset poisjäämisestä hankkeelle aiheutuvat kustannukset.

Nykytilanne ja jatkoneuvottelut

DigiOne-hankkeessa on toteutettu alkuvuoden aikana yhteistyösopimuksen muutossopimuksessa sovittuja kehittämistoimenpiteitä, jotka perustuvat ulkopuolisen selvityksen suosituksiin. Kehittäminen on suuntautunut hankkeen päätöksentekoon, kehitysmalliin ja laajuuden hallintaan, joiden lisäksi hankkeeseen on palkattu projektijohtamisen asiantuntija, joka on tuonut ryhtiä projektikäytäntöihin.

Kevään 2024 aikana on teetetty kaksi uutta katselmointia integraatioarkkitehtuurista ja -toteutuksesta sekä hankkeen uudelleenkatselmoinnin. Molemmissa katselmoinneissa havaittiin riskejä, joista merkittävimmät liittyvät arkkitehtuuriin, integraatioihin sekä hankkeen hajautettujen vastuiden malliin. DigiOnen jatkamiseen liittyvät riskit edellyttävät korjaavia toimenpiteitä.

Edelläkävijäkunnista Espoo, Tampere, Oulu ja Turku ovat tehneet päätöksen keskeyttää hanke omalta osaltaan. Espoon päätös on tehty 27.5.2024 ja se on ollut ehdoton. Tampereen päätös on tehty 27.5., Oulun päätös 28.5. ja Turun päätös 30.5.. Tampereen, Oulun ja Turun päätökset ovat olleet ehdollisia siten, että jos hankkeen uudelleenmuotoilussa saavutetaan neuvotteluratkaisu, kaupungit varaavat mahdollisuuden jatkaa hankkeessa. Tampereen päätöksessä on lisäksi edellytetty, että neuvotteluratkaisu saavutetaan kesäkuun aikana.

Yksittäisten kuntien omalta osaltaan tekemä hankkeen keskeyttäminen ei itsessään keskeytä koko hanketta, vaan lähtökohtaisesti luo jäljelle jääville sopijapuolille neuvotteluvelvoitteen syntyvän rahoitusvajeen kattamisestä. Neuvotteluaika on yhteistyösopimuksen mukaan kuusi kuukautta tai rahoitusvajeen ratkaisemisen edellyttämä lyhyempi aika. Mikäli neuvotteluissa ei saavuteta tulosta isäntäkunta Vantaalla ja hankkeen ohjausryhmällä on oikeus keskeyttää hanke ilmoittamalla osapuolille hankkeen keskeyttämisestä.

Koko hankkeen keskeytyessä keskeytyshetkeen mennessä syntyneet Hankkeen kustannukset jaetaan Vantaan ja muiden Edelläkävijäkuntien kesken Edelläkävijäkuntien pakollisten liittymismaksujen suhteessa.

Yhteistyösopimuksen muutossopimuksen mukaan yksittäiset kunnat, jotka käyttävät oikeuttaan keskeyttää hanke omalta osaltaan, eivät ole vastuussa mahdollisen jatkoneuvotteluajan kustannuksista, mutta vastaavat omalta osaltaan koko hankkeen keskeyttämisestä aiheutuvista kustannuksista, jos jäljelle jäävät kunnat eivät jatka hanketta.

Hankkeen keskeyttämisestä aiheutuisi Edelläkävijäkunnille merkittäviä kustannuksia ilman, että hankkeessa tehtyä kehitystyötä voidaan ainakaan täysimääräisesti hyödyntää. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista selvittää vielä, onko jäljellä hankkeessa olevien Edelläkävijäkuntien ja Tieran kesken saavutettavissa neuvotteluratkaisu, joka mahdollistaa hankkeen loppuunsaattamisen. Jatkoneuvotteluja ja Vantaan toimintavaihtoehtoja on selostettu liitteessä DigiOne hankkeen jatkoneuvottelut.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 5 momentin mukaan kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään koko kaupunkia ja kaupunginjohtajan toimialaa koskevista sopimuksista. Koska hankkeen keskeyttämisessä olisi asiallisesti kysymys yhteistyösopimuksen päättämisestä, on kaupunginhallitus toimivaltainen päättämään Vantaan kaupungin kannan, siihen jatketaanko neuvotteluja vai keskeytetäänkö hanke.

Mikäli neuvottelutulos saadaan aikaan, saatetaan neuvottelutuloksen mukaisten sopimusten tekeminen kaupunginhallituksen päätettäväksi erikseen.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa kaupungin edustajille DigiOne -ohjausryhmässä menettelyohjeeksi toimia siten, että
- sopimusneuvotteluja sellaisen ratkaisun saamiseksi, jolla DigiOne -hanke voitaisiin saada valmiiksi, jatketaan;
- edellä olevasta riippumatta DigiOne -hanke keskeytetään, jos neuvotteluissa jatkavat Edelläkävijäkunnat ja Tiera eivät ota liitteessä kuvatuin tavoin vastatakseen myös poisjäävien Edelläkävijäkuntien osuutta hankkeen kustannuksista neuvotteluajalta tai muutoin käy selväksi, että jatkoneuvotteluissa ei ole saavutettavissa ratkaisua.

b) että Vantaan kaupunki DigiOne -hankkeen isäntäkuntana toteaa, että yhteistyösopimuksen mukaisissa neuvotteluissa ei ole mahdollista saavuttaa neuvottelutulosta, ja että Vantaan kaupunki keskeyttää yhteistyösopimuksen mukaisesti DigiOne -hankkeen, mikäli neuvotteluissa jatkavat Edelläkävijäkunnat ja Tiera eivät ota liitteessä kuvatuin tavoin vastatakseen myös poisjäävien Edelläkävijäkuntien osuutta hankkeen kustannuksista neuvotteluajalta.

Liitteet:
- DigiOne hankkeen jatkoneuvottelut (salassa pidettävä Julkisuuslaki 24 §:n 1 momentin 17 ja 20 kohdat)

Täytäntöönpano: Henkilöstö- ja konsernipalvelut, Tietohallinto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Tietohallintojohtaja Matti Lampo, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

4 **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT**

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Konsernijaoston pöytäkirja nro 5/10.6.2024
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja nro 9/4.6.2024
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan pöytäkirja nro 6/10.6.2024
Kaupunkiympäristön lautakunnan pöytäkirja nro 6/4.6.2024
Kaupunkitilalautakunnan pöytäkirja nro 6/5.6.2024

Kaupunginjohtajan päätökset
§ 29 Hanke- ja investointisuunnitelma liittyen Tallinna-tunnelin jatkosuunnitteluun, vaikutusten arviointiin ja brändäämiseen, tajava
§ 30 Menettelyohje DigiOne -hankkeen ohjausryhmän kokoukseen 6.6.2024 ja ehdollinen DigiOne hankkeen keskeyttäminen
§ 31 Kauniaisten ja Vantaan yhteishankintojen kilpailutusohjelman vahvistaminen
§ 32 Tyytyminen valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksia vuodelle 2024 koskeviin päätöksiin

Hankintajohtajan päätökset
§ 27 Optiopäätös kuljetuspalvelun hankinnassa uimaopetukseen koulujen oppilaille, esiopetukseen sekä varhaiskasvatukseen (94 000 €/vuosi, alv 0 %)
§ 28 Sirotteluautomaattien (2 kpl) hankinta (95 200 € 0% ALV)
§ 29 Monitoimityökoneen hankinta katujen kunnossapitoon (242 901 €, 0% ALV)
§ 30 Optiopäätös henkilöhygieniatuotteiden hankinta (150.000 € /vuosi, alv 0 %)

Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja päätös
§ 42 Elinvoimatorin yhteiskehittämisprosessin hankinta

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 Valtuustovaliokunnan vaali ajalle 1.6.2024-31.5.2025 (kvalt)/PT

VD/4616/00.00.01.00/2024

PT/EJ

Hallintosäännön 23 luvun 1 §:n mukaan valtuusto asettaa vuosittain pysyvän valtuustovaliokunnan käsittelemään valmistelevasti valtuustossa vireillä olevia asioita sekä muita valtuuston työskentelyyn liittyviä kysymyksiä.

Valtuustovaliokunnan jäseninä ovat valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä valtuuston kulloinkin päättämä määrä valtuuston valitsemia jäseniä ja heidän henkilökohtaisia varajäseniään. Valtuustovaliokunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan valtuuston I varapuheenjohtaja tai valtuuston II varapuheenjohtaja.

Valtuustovaliokunnan kokouksiin osallistuvat asiantuntijoina kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kulloinkin asian käsittelyn kannalta tarvittavat henkilöt.

Tässä määräyksessä mainitulla valtuustovaliokunnalla ei tarkoiteta kuntalain 35 §:ssä säädettyä valiokuntaa.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) määrättäväksi valtuustovaliokunnan jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä lukumäärä ajalle 1.6.2024–31.5.2025, ja
b) toimitettavaksi valtuustovaliokunnan vaali ajalle 1.6.2024–31.5.2025.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

6 Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2024-31.5.2025 (kvalt)/PT

VD/4614/00.00.01.00/2024

PT/EJ

Kuntalain 18 §:n mukaan valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrä varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Hallintosäännön 19 luvun 1 §:n mukaan valtuusto valitsee vuosittain kesäkuun ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2024–31.5.2025.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 **Eron myöntäminen Anette Kivistölle vanhusneuvoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen / PT**

VD/4818/00.00.01.00/2023

PT/JT/EK/MT

Anette Kivistö on 22.5.2024 saapuneella viestillään pyytänyt eroa vanhusneuvoston varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Vantaan vanhusneuvosto on kuntalain 27 §:ssä tarkoitetulla tavalla ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu vaikuttamistoimielin.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt.

Kaupunginhallituksen 20.9.2021 hyväksymässä Vantaan kaupungin vanhusneuvoston toimintasäännössä on määritelty vanhusneuvoston kokoonpano ja tehtävät. Toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus valitsee vanhusneuvoston jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet kahden vuoden toimikaudeksi.

Kaupunginhallitus nimeää vanhusneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vanhusneuvostoon valituista jäsenistä.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 7.8.2023 § 23 valinnut vanhusneuvoston jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäseniksensä toimikaudelle 2023–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen Henkilökohtainen varajäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Risto Pyhältö, puheenjohtaja	Georg Nummelin
Marja-Liisa Saares, varapuheenjohtaja	Sirkka Laaksonen
Marja Leppänen	Varpu Peltonen
Taisto Mäntynen	Jaakko Hakala
Anneli Karhunen	Lasse Nikula
Raimo Huvila	Seija Puha
Eija Savela	Marja-Vuokko Mäkinen
Olli Korkalainen	Markku Weckman
Hannele Pekkola	Anette Kivistö
Håkan Sandell	Guy Baarman
Pirkko Forsberg (KH 20.5.2024 § 4)	Veikko Väisänen

Kaupunginhallitus 3.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää ero Anette Kivistölle vanhusneuvoston varajäsenen tehtävästä, ja

b) toimittaa vanhusneuvoston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää ero Anette Kivistölle vanhusneuvoston varajäsenen tehtävästä, ja
b) toimittaa vanhusneuvoston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

8 Eron myöntäminen Anette Kivistölle Svenska kommitténin jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen / PT

VD/4598/00.00.01.00/2023

PT/EK/MT

Anette Kivistö on 24.5.2024 saapuneella sähköpostiviestillä pyytänyt eroa Svenska kommitténin jäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, Svenska kommittén ja monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunta.

Vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt.

Kaupunginhallitus on todennut 21.8.2023 § 5, että Svenska kommitténin tehtävänä on laatia toimintasuunnitelma toimikausittain, seurata ja arvioida kaupungin toimintaa ja palveluita ja se, että ruotsinkielinen väestö saa riittävästi tietoa kaupungista ja sen palveluista ruotsin kielellä. Svenska kommittén voi tehdä kannanottoja ja esityksiä asioista, jotka koskevat Vantaan ruotsinkielistä väestöä sekä tehdä kaupunginhallitukselle aloitteita, jotka koskevat Vantaan ruotsinkielistä väestöä. Toimielimen tehtävänä on lisäksi edistää ruotsinkielisen väestön osallisuutta ja hyvinvointia ja raportoida toiminnastaan toimikausittain kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 21.8.2023 § 5 valinnut Svenska kommitténiin toimikaudeksi 2023–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Varajäsen**
Patrik Karlsson, puheenjohtaja	Jan-Erik Eklöf
Kaj Andersson, varapuheenjohtaja	Jonas Fyrqvist
Barbara Westman	Madeleine Cedercreutz-Pesonen
Solveig Halonen	Susanne Siimelä
Hanna Holmberg-Soto	Pia Rannikko
Tom Häggblom	Thomas Elfgren
Andreas Forsbäck	Tatjaana Kuivas
Peter Nyström	Ulf Dahlman
Anette Kivistö	Yrjö Lipasti

Kaupunginhallitus 3.6.2024 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Anette Kivistölle ero Svenska kommitténin jäsenen tehtävästä ja,
b) toimittaa Svenska kommitténin jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Anette Kivistölle ero Svenska kommitténin jäsenen tehtävästä ja,
b) toimittaa Svenska kommitténin jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

9 Eron myöntäminen Heidi Hilakselle varavaltuutetun tehtävästä /PT (kvalt)

VD/8319/00.00.01.00/2022

PT/EJ

Heidi Hilas on 4.6.2024 saapuneella viestillään pyytänyt eroa varavaltuutetun tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kuntalain 70 §:n mukaan kaupunginvaltuusto myöntää eron valtuutetulle tai varavaltuutetulle.

Vaalilain 93 §:n mukaan valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti. Keskusvaalilautakunta nimeää Hilaksen tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että Heidi Hilakselle myönnetään ero varavaltuutetun tehtävästä.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10 Eron myöntäminen Zabi Yawarille varavaltuutetun tehtävästä /PT (kvalt)

VD/8319/00.00.01.00/2022

PT/EJ

Zabi Yawari on 29.5.2024 saapuneella viestillään pyytänyt eroa varavaltuutetun tehtävästä paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Kuntalain 70 §:n mukaan kaupunginvaltuusto myöntää eron valtuutetulle tai varavaltuutetulle.

Vaalilain 93 §:n mukaan valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti. Keskusvaalilautakunta nimeää Yawarin tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että Zabi Yawarille myönnetään ero varavaltuutetun tehtävästä.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

11 Eron myöntäminen Minna Erkkilälle varavaltuutetun tehtävästä (kvalt) /PT

VD/8319/00.00.01.00/2022

PT/EK

Minna Erkkilä on 10.6.2024 saapuneella viestillään pyytänyt eroa varavaltuutetun tehtävästä henkilökohtaisesta syyn vuoksi.

Kuntalain 70 §:n mukaan kaupunginvaltuusto myöntää eron valtuutetulle tai varavaltuutetulle.

Vaalilain 93 §:n mukaan valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti. Keskusvaalilautakunta nimeää Erkkilän tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että Minna Erkkilälle myönnetään ero varavaltuutetun tehtävästä.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

12 **Eron myöntäminen Minna Erkkilälle kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä sekä kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen /PT**

VD/6983/00.00.01.00/2021

PT/EK

Minna Erkkilä on 10.6.2024 saapuneella viestillään pyytänyt eroa kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä sekä kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kaupunkiympäristölautakunnan tehtävät:

Hallintosäännön 9 luvun 2 §:n mukaan kaupunkiympäristölautakunta vastaa:

- kaupunkirakenteen ja ympäristön kokonaisvaltaisesta kehittämisestä
- rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä
- kaavojen noudattamisen sekä osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapidon ja hoidon valvonnasta
- kaupungin ympäristövastuullisuuden kehittämisestä
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty

Hallintosäännön 7 luvun 4 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkiympäristölautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto nimeää lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 23.8.2021 § 11 valinnut kaupunkiympäristölautakuntaan toimikaudeksi 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Anssi Aura, puheenjohtaja	Anneli Karhunen
Tarja Eklund, varapuheenjohtaja	Maiju Atzmon
Minna Erkkilä	Jukka Nevala
Oskari Iivarinen	Camilla Garchi
Siri Ahokas	Jaakko Linnakangas
Stefan Åstrand	Alex Björkell
Ida Tamminen	Milla Friman
Ville Rahkala	Jaakko Hakala
Mikko Merelä	Magnus Forsberg
Sari Linnansalmi (kv 26.2.2024 § 4)	Jeppe Isberg
Suvi Karhu	Aive Pietilä (kv 19.12.2022 § 3)
Pekka Virkamäki	Petrus Pesonen
Anniina Kostilainen	Vaula Norrena (kv 21.8.2023 § 15)
Tuomas Mutanen	Tuure Savuoja (kv 21.8.2023 § 16)
Soili Haverinen	Jan Axberg
Antti Suni	Petri Seppälä
Jari Jääskeläinen	Anu Järveläinen (kv 28.2.2022 § 4)

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston tehtävät:

Hallintosäännön 9 luvun 3 §:n mukaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto toimii: maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena, kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, ulkoilulain tarkoittamana kunnan leirintäalueviranomaisena, terveydensuojelu-lain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, elintarvikelain tarkoittamana valvontaviranomaisena, tupakkalain tarkoittamana kunnan valvontaviranomaisena, lääkelain nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin valvonnasta vastaavana kunnallisena viranomaisena ja kunnallisesta eläinlääkintähuollosta vastaavana viranomaisena.

Hallintosäännön 7 luvun 5 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkiympäristölautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä lupajaostoon. Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 23.8.2021 § 12 valinnut kaupunkiympäristölautakunnan lupajaostoon toimikaudeksi 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Tarja Eklund, puheenjohtaja	Milla Friman
Jukka Nevala, varapuheenjohtaja	Minna Erkkilä
Marianne Sieviläinen	Oskari Iivarinen
Jeppe Isberg	Petrus Pesonen

Vaula Norrena (kv 21.8.2023 § 16)	Tuomas Mutanen (kv 21.8.2023 § 15)

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

a) myönnettäväksi ero Minna Erkkilälle kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
b) toimitettavaksi täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.
c) myönnettäväksi ero Minna Erkkilälle kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston varajäsenen tehtävästä, ja
d) toimitettavaksi kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

13 Vuoden 2024 europarlamenttivaaleja varten nimettyjen vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanojen muutoksia / PT

VD/2512/00.00.00.01/2024

PT/NK/MT

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kolme jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita kuitenkin on oltava vähintään kolme.

Laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten on asetettava yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita kuitenkin on oltava vähintään kolme.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kaupunginhallitus on 20.5.2024 § 7 asettanut vuoden 2024 europarlamenttivaaleja varten vaalilautakunnan kutakin Vantaan 68 äänestysaluetta varten ja viisi vaalitoimikuntaa sijaantulojärjestyksessä ja 3.6.2024 § 16 päättänyt vaalilautakuntien kokoonpanojen muutoksista. Vaalipäivänä osassa vaalilautakunnista toimi uusia jäseniä ja muun muassa tämän vuoksi kokoonpanot tulee vielä vahvistaa takautuvasti, jotta ne ovat vaalilain mukaisia.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään liitteen mukaisesti vahvistaa takautuvasti europarlamenttivaalien 2024 vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanot.

Liitteet:
- Muutokset vaalilautakuntiin 3.6.2024 jälkeen (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutokset vaalilautakuntiin 3.6.2024 jälkeen

101 Hämevaara

- **2. jäsen Sari Paukku -Sani (KOK) estynyt, tilalle siirretty 1. varajäsen Terhi Maidell (KOK)**

Lankinen Erkki	Puheenjohtaja	PS
Laakso Saara	Varapuheenjohtaja	SDP
Palmu Hannu	Jäsen	KESK
Lähteenmäki Kaarina	Jäsen	VIHR
Maidell Terhi	Jäsen	KOK
Pietilä Aive	Varajäsen	PS
Mantilanaho Tomi	Varajäsen	SDP
Järvinen Marjo	Varajäsen	VAS
Niemi Samu	Varajäsen	VIHR

106 Uomatie

- **varapuheenjohtaja Ilja Suvanto (SDP) estynyt, tilalle siirtynyt Minna Kruus (VAS) jäsenen paikalta**
- **3. jäseneksi siirtynyt 1. varajäsen paikalta Jouko Jääskeläinen (KD)**
- **1. varajäseneksi tullut Tia Piskunen (SIT)**

Järveläinen Sari	Puheenjohtaja	VIHR
Kruus Minna	Varapuheenjohtaja	VAS
Koistinen Marko	Jäsen	KOK
Hakkarainen Tuukka	Jäsen	PS
Jääskeläinen Jouko	Jäsen	KD
Piskunen Tiia	Varajäsen	SIT
Nyman Amanda	Varajäsen	KESK
Syväsalmi Liisa	Varajäsen	KOK
Laakso Jasmin	Varajäsen	SDP
Hummastenniemi Heidi	Varajäsen	VAS
Airaksinen Paavo J.	Varajäsen	VIHR

201 Askisto

- **Puheenjohtaja Sakari Soppi (KOK), estynyt, tilalle Mervi Sinisalo (KOK)**
- **Sinisalon paikalle 1. varajäseneksi Eija Nyman (KESK)**

Sinisalo Mervi	Puheenjohtaja	KOK
Airaksinen Julia	Varapuheenjohtaja	SDP
DUNDERFELT SIRPA	Jäsen	LN
Ville Halkosalmi	Jäsen	VAS

Saini Gurmann	Jäsen	VIHR
Nyman Eija	Varajäsen	KESK
Heikkinen Nona	Varajäsen	SDP
Kurittu Marianne	Varajäsen	VIHR
Kärkkäinen Vikke	Varajäsen	sit
Hanka Milla	Varajäsen	sit

207 Martinlaakso

- **3. varajäsen Jenna Tyviö (SIT) estynyt, tilalle Kerttu Laamanen (SIT)**

Linnankoski Risto	Puheenjohtaja	KOK
Taavitsainen Helena	Varapuheenjohtaja	KESK
Takala Juhani	Jäsen	PS
Mäkelä Juhani	Jäsen	SDP
Viljamaa Marja-Liisa	Jäsen	VAS
Mäkinen Sakari	Varajäsen	KD
Nikkanen Marjo	Varajäsen	KOK
Laamanen Kerttu	Varajäsen	SIT
Seppä Iisakki	Varajäsen	VIHR
Eriksson Jaki	Varajäsen	SIT

210 Ylästö

- **Phull Manav varapuheenjohtaja on estynyt, tilalle siirretään 1. jäsen Eija Savela**
- **1. varajäsen Henna Nieppola siirretään 3. jäseneksi**

Särkelä Riitta	Puheenjohtaja	SDP
Savela Eija	Varapuheenjohtaja	KESK
Kyyrö Marja	Jäsen	PS
Larpi Leevi	Jäsen	VIHR
Nieppola Henna	Jäsen	KOK
Särkelä Jussi	Varajäsen	SDP
Värekoski Vertti	Varajäsen	VAS
Peltokukka Karolina	Varajäsen	RKP
Pöllänen Eveliina	Varajäsen	SIT

211 Kivistö

- **Puheenjohtaja Teemu Kokkonen estynyt, tilalle Lauri Kivelä (SIT)**
- **4. varajäsen Ville Taipale estynyt, tilalle Tarja Kilpi-Laamanen (SIT)**

211 Kivistö	Kivelä Lauri	Puheenjohtaja	SIT
211 Kivistö	Ndukwe Nina	Varapuheenjohtaja	VIHR
211 Kivistö	Kaiju Susanna	Jäsen	KOK
211 Kivistö	Lihavainen Antti	Jäsen	PS
211 Kivistö	Kärkkäinen Kimmo	Jäsen	RKP
211 Kivistö	Perkola Päivi	Varajäsen	KD
211 Kivistö	Åström Niklas	Varajäsen	KOK
211 Kivistö	Hako Tuuli	Varajäsen	SDP
211 Kivistö	Kilpi-Laamanen Tarja	Varajäsen	SIT
211 Kivistö	Åvall Karin	Varajäsen	SIT

304 Ilola

- **4. varajäsen Jenni Seppänen (SIT) estynyt, tilalle Juuso Helomaa (SIT)**

Rämö Eve	Puheenjohtaja	VIHR
Mantere Tuomas	Varapuheenjohtaja	KOK
Pääkkönen Risto	Jäsen	PS
Pakarinen Aleksi	Jäsen	SDP
Ketonen Irene	Jäsen	VAS
Ohtonen Nelli	Varajäsen	KOK
Malin Mika	Varajäsen	VAS
Vesala Armi	Varajäsen	SIT
Helomaa Juuso	Varajäsen	SIT
Larvala Hanna	Varajäsen	SIT

305 Ruskeasanta

- **3. jäsen Karu Harjit (VAS) estynyt, tilalle Ester Kaljula (SIT)**

Viksten Tony	Puheenjohtaja	SDP
Kallio-Ouvinen Marjukka	Varapuheenjohtaja	VIHR
Garchi Camilla	Jäsen	KOK
Leinonen Petri	Jäsen	PS
Kaljula Ester	Jäsen	SIT
Mehtonen Jaakko	Varajäsen	KD
Louevuo Karri	Varajäsen	KOK

Vrataric Karla	Varajäsen	PS
Suursalmi-Seppälä Riikka	Varajäsen	VAS
Kannisto Tanja	Varajäsen	SIT

315 Maarinoja

- **2. varajäsen Risto Haapala (KOK) estynyt, tilalle Ossi Kähmi (SKP)**

Männikkö Ari	Puheenjohtaja	VIHR
Hoviniemi Matilda	Varapuheenjohtaja	KOK
Pellinen Titus	Jäsen	LN
Heusala Marko	Jäsen	PS
Heikura Emilia	Jäsen	VAS
Kallio Susanna	Varajäsen	SIT
Kähmi Ossi	Varajäsen	SKP
Holmi Janika	Varajäsen	PS
Vapamaa Minna	Varajäsen	SIT
Närhi Sari	Varajäsen	SIT

317 Kuninkaala

- **1. jäsen Paavo Hännikäinen estynyt, tilalle Roy Asikainen SIT**
- **4. varajäsen Jukka Sailas (SDP) estynyt, tilalle Janika Wiksten (SIT)**

Kousa Laila	Puheenjohtaja	SDP
Träskman Marianne	Varapuheenjohtaja	KOK
Asikainen Roy	Jäsen	SIT
Wiksten Tommi	Jäsen	SIT
Huttunen Minna	Jäsen	VIHR
Virta Liisa	Varajäsen	KD
Enberg Marko	Varajäsen	KOK
Heikkinen Maija	Varajäsen	PS
Wiksten Janika	Varajäsen	SIT
Carter Ilona	Varajäsen	SIT

401 Koivukylä

- **3. jäsen Kari Mattila (PS) estynyt, tilalle Elina Lahti (SIT)**

Romppainen Riku	Puheenjohtaja	VIHR
Viikari Taina	Varapuheenjohtaja	SDP
Virrankari Sari	Jäsen	KESK
Saarinen Iida	Jäsen	KOK

Lahti Elina	Jäsen	SIT
Karadag Nejdet	Varajäsen	KESK
Miettinen Risto	Varajäsen	KOK
Krook Annika	Varajäsen	PS
Grönqvist Marianne	Varajäsen	VIHR
Tammisto Tuomas	Varajäsen	SDP

416 Päiväkumpu

- **Lisätty varajäseneksi Sirpa Kataja (SIT)**

Ahokas Jari	Puheenjohtaja	KOK
Khalili Serveh	Varapuheenjohtaja	SDP
Barck Kristiina	Jäsen	PS
Yliollitervo Johanna	Jäsen	RKP
Pessi Ellen	Jäsen	KOK
Saarinen Mio	Varajäsen	PS
Heikinheimo Säde	Varajäsen	VIHR
Orava Tiina	Varajäsen	SIT
Anttila Anne-Mari	Varajäsen	SIT
Kataja Sirpa	Varajäsen	SIT

508 Estepuisto

- **1. varajäsen Wäinö Vänskä (KOK) on estynyt, tilalle Susan Kotiranta-Kettunen (SIT)**

Viteli Calle	Puheenjohtaja	PS
Alanya Terhi	Varapuheenjohtaja	KOK
Karagag Sumeyye	Jäsen	KESK
Eklund Klaus	Jäsen	RKP
Liimatainen Reijo	Jäsen	SDP
Kotiranta-Kettunen Susan	Varajäsen	SIT
Railo Tiina	Varajäsen	PS
Vaara Päivi	Varajäsen	VAS
Heinonen Petri	Varajäsen	SIT
Kuja-Penttilä Jinna	Varajäsen	SIT

999 Lummetie

- **3. varajäsen Ulla Palomaa estynyt (RKP), tilalle Miia Haapasalmi (SIT)**

Novanto Vallu	Puheenjohtaja	KOK
Räsänen Minni	Varapuheenjohtaja	VIHR

Toivo Hännikäinen	Jäsen	KESK
PELLINEN MARIUS	Jäsen	LN
Idström Sade	Jäsen	PS
Opondo Lillian	Varajäsen	KESK
Haapala Heidi	Varajäsen	KOK
Haapasalmi Miia	Varajäsen	SIT

Vaalitoimikunta I

- **Karhunen Anneli (KOK) tehtävä korjattu 2.:sta varajäsenestä 1.:ksi varajäseneksi**
- **Vehosmaa Timo (KD) tehtävä korjattu 1.:stä varajäsenestä 2.:ksi varajäseneksi**

Puheenjohtaja	Venäläinen Jorma	KOK
Varapuheenjohtaja	Tamminen Ida	SDP
Jäsen	Lankinen Erkki	PS
1. Varajäsen	Karhunen Anneli	KOK
2. Varajäsen	Vehosmaa Timo	KD
3. Varajäsen	Raitanen Taina	VIHR

14 **Hallintosäännön muuttaminen/ Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet / PT (kvalt)**

VD/4727/00.01.01.00/2024

PT/LK/S-AP

Hallintosäännön 5. osa (Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet) esitetään uudistettavaksi kokonaan. **Uudistus astuu voimaan vuonna 2025 pidettävien kuntavaalien jälkeen.**

Hallintosäännön rakenne

Nykyinen hallintosäännön 5. osa on muodostettu aikanaan yhdistämällä silloiset palkkiosääntö, palkkiosäännön soveltamisohjeet ja nuorisovaltuuston palkkiosääntö yhteen asiakirjaan ja liittämällä se hallintosääntöön.

Muuttamalla luku- ja pykäläjakoa voidaan saavuttaa huomattavasti selkeämpi esittämistapa. Esitys on osa hallintosäännön laajempaa uudistusta, minkä vuoksi lukunumerointi ei vastaa nykyistä hallintosääntöä ja on osin sen kanssa päällekkäinen. Uudistuksessa osien 1–4 sisältämien lukujen määrän on tarkoitus supistua 23:een. Uudistuksen muut osat tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2024, jotta koko paketti pääsee tulemaan voimaan 1.1.2025.

Etuuksien taso

Edellinen tarkistus palkkioihin on tehty 8 vuotta sitten (Kaupunginvaltuusto 12.12.2016). Tarkistuksessa on huomioitu yleisen kustannustason nousu edellisen tarkistuksen jälkeen sekä vertailu muiden suurten kaupunkien palkkioiden nykyiseen tasoon. Tämän vuoksi luottamushenkilöiden palkkioihin esitetään tehtäväksi 20 % korotus. Korotus astuu voimaan kuntavaalien jälkeen seuraavan valtuuston aloittaessa toimintansa 1.6.2025 lukien.

Lautakuntien vuosipalkkiot esitetään yhdenmukaistettaviksi.

Nuorisovaltuuston palkkioita esitetään tarkistettavaksi yli edellä lasketun inflaatiotason. Ne ovat nykyisellään suhteettoman alhaisia verrattuna muihin toimielimiin, mukaan lukien muihin vaikuttamistoimielimiin. Niitä ei ole tarkistettu vuosikymmeniin, ja ne ovat jääneet vertailukaupungeista jälkeen. Nuorisovaltuuston edustaja saisi myös jatkossa valtuuston kokousten lisäksi myös kaupunginhallituksen ja lautakuntien kokouksista korkeampaa palkkiota.

Myös lastenhoitokorvauksen määrää esitetään nostettavaksi yli inflaatiotason, jotta lastenhoitokorvaus vastaisi tarkoitustaan eli lastenhoidosta todellisuudessa aiheutuvia kustannuksia. Lastenhoitokorvauksen ehdotetaan olevan jatkossa vaihtoehtoinen suhteessa ansionmenetyskorvaukseen, koska luottamustoimi ei voi aiheuttaa samaan aikaan sekä ansionmenetystä että ylimääräistä lastenhoidon tarvetta.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajiston kuukausipalkkio rajattaisiin koskemaan vain alue- ja kuntavaalivuosia. Syynä on se, että keskusvaalilautakunnalla on muina vaalivuosina paljon vähemmän työtä, eikä työn määrä ole verrannollinen muihin lautakuntiin.

Indeksitarkistukset & Liite 1

Luottamushenkilöiden palkkiot esitetään sidottavaksi jatkossa elinkustannusindeksiin. Hallintojohtaja tekisi aina kunkin valtuustokauden päätteeksi päätöksen, jossa todettaisiin indeksikorjatut luvut seuraavalle valtuustokaudelle. Luettavuuden parantamiseksi nämä luvut sijoitettaisiin hallintosäännön leipätekstin sijasta erilliseen liitteeseen, josta julkaistaisiin ajantasainen versio kaupungin verkkosivuilla. Valtuustolla olisi halutessaan mahdollisuus muuttaa hallintosäännön liitettä 1, jos se ei ole tyytyväinen indeksiehdon mukaisiin lukuihin.

Palkkiot pyristettäisiin indeksitarkistuksen yhteydessä läheisimpään viiteen euroon, jotta palkkiolaskelmien oikeellisuus olisi helppo varmistaa. Tämä aiheuttaa sen, että joinakin valtuustokausina eri palkkioiden suhde saattaa hieman poiketa siitä, mikä se on nyt. Jotta suhteet pysyisivät pitkällä aikavälillä samoina, on ehdotettu 24 luvun 4 § kirjoitettu siten, että tarkistetut palkkiot laskettaisiin joka tarkistuskerralla alkuperäisistä, valtuuston hyväksymistä luvuista, eikä hallintojohtajan viimeksi vahvistamista luvuista.

Osa-aikaisten luottamushenkilöiden etuudet

Hallintosäännön 5. osassa pyritään täsmentämään osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa. Kuntalain mukaan heille maksetaan palkkaa, ei palkkiota, vaikka hallintosäännössä nykyisin puhutaan palkkiosta. Tämä korjataan hallintosääntöön.

Osa-aikaisille luottamushenkilöille lisättäisiin oikeus saada lomarahaa sekä myös työntekijöille ja viranhaltijoille kuuluvia ateria- liikunta- kulttuuri- tms. -etuja, jotta heidän asemansa tuotaisiin mahdollisimman lähelle kaupungin muita palkansaajia.

Hallintosäännössä täsmennettäisiin muutenkin osa-aikaisen luottamushenkilön saamia etuuksia.

Muita sisältömuutoksia

Hallintosääntöön esitetään lisättäväksi määräykset sähköiseen päätöksentekomenettelyyn osallistumisesta maksettavasta palkkiosta. Sähköisen päätöksentekojärjestelmän mahdollistamaa järjestelmää ei Vantaalla toistaiseksi ole käytössä, mutta sellaisen käyttöönotto on mahdollista seuraavan valtuustokauden aikana.

Vaalitoimielinten jäsenten oikeus koulutuspalkkioon kirjataan hallintosääntöön. Koulutuspalkkioita on jo aiemminkin maksettu.

Vuosipalkkiot muutettaisiin selkeyden vuoksi kuukausipalkkioiksi, sillä ne maksetaan jo nyt kuukausittain.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että hallintosäännön 5. osaa muutetaan liitteestä ilmenevällä tavalla, hallintosääntöön lisätään liite 1, ja että kyseiset muutokset tulevat voimaan siirtymäsäännöksen mukaisesti.

Liitteet:
- Voimassa olevan hallintosäännön 5. osa / Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet
- Uusi hallintosäännön 5. osa: Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet ja liite 1

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Sari-Anna Pennanen, kaupunginlakimies,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISET ETUUDET

24 Luku – Yleiset määräykset

1 § Luottamushenkilön palkkio, palkka ja korvaukset

Osa-aikaiselle luottamushenkilölle maksetaan palkkaa. Muulle luottamushenkilölle maksetaan palkkiota.

Luottamushenkilölle maksetaan lisäksi korvausta ansionmenetyksestä, matkakustannuksista, sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä aiheutuneista kustannuksista, päivärahaa sekä ateria- ja majoituskorvausta tämän osan määräysten mukaisesti.

2 § Osa-aikaisen luottamushenkilön etuudet

Osa-aikaiselle luottamushenkilölle maksetaan:

1. 25 luvun mukaisia palkkioita,
2. 26 luvun 4 §:n mukaista kuukausipalkkaa,
3. 27 luvun 1 §:n 4 momentin mukaista ansionmenetyskorvausta,
4. 27 luvun 3 §:n 2 momentin mukaisia etuuksia,
5. 27 luvun 2 §:n mukaista matkakorvausta, ei kuitenkaan asunnon ja pääasiallisen luottamustehtävien hoitamispaikan (Tikkurilan) välisistä matkoista, sekä
6. lomarahaa kulloinkin voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen määräysten mukaan.

Osa-aikaisella luottamushenkilöllä on lisäksi oikeus työmatka-, liikunta-, kulttuuri- ja ateriaetuun sekä muihin näihin rinnastettaviin etuuksiin samoin ehdoin kuin kaupungin työtekijöillä ja viranhaltijoilla. Osa-aikaisella luottamushenkilöllä ei ole oikeutta muihin tämän osan mukaisiin etuuksiin.

Osa-aikaisen luottamushenkilön oikeudesta saada vuosilomaa, sairauslomaa ja perhevapaata sekä työterveyshuollon palveluja sekä työtapaturma- ja ammattitautilain soveltamisesta säädetään kuntalain 80 §:n 3 momentissa.

3 § Osan soveltamisala

Tämän osan määräyksiä sovelletaan kaikkiin tässä hallintosäännössä mainittuihin ja sen määräysten nojalla asetettuihin toimielimiin sekä niiden jäseniin. Toimielimiksi katsotaan kuntalain 30 §:n mukaisten toimielinten lisäksi myös valiokunnat, johtokunnat, toimikunnat, neuvottelukunnat, vaikuttamistoimielimet ja muut vastaavat toimielimet. Tämän osan määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta oppilaitosten johtokuntiin tai oppilaitosten muihin toimielimiin, ellei toisin erikseen määrätä.

Kokoukseen osallistuneeseen varajäseneen sovelletaan soveltuvin osin, mitä jäsenestä on määrätty.

4 § Rahamäärien tarkistaminen

Liitteessä 1 mainitut rahamäärät tarkistetaan kunkin valtuustokauden alussa samassa suhteessa kuin vaalivuoden maaliskuun elinkustannusindeksin pisteluku on muuttunut huhtikuun 2024 pisteluvusta. Näin lasketut rahamäärät pyöristetään lähimpään viiteen euroon.

Tarkistetut rahamäärät astuvat voimaan sen kuukauden alusta, jolloin uusi valtuusto aloittaa toimintansa.

Hallintojohtaja vahvistaa päätöksellään 2 momentissa mainittuun ajankohtaan mennessä 1 momentin mukaisesti tarkistetut luvut. Kuntademokratian palvelualue julkaisee hallintosäännön liitteestä 1 kulloinkin sovellettavan tarkistetun version, jota pidetään saatavilla kaupungin internetsivuilla. Muista muutoksista liitteeseen 1 päättää kaupunginvaltuusto hallintosääntömuutoksista säädetyssä ja määrätyssä järjestyksessä.

25 Luku – Kokouspalkkiot

1 § Peruspalkkio

Kaupungin toimielimen jäsenelle maksetaan kokouksesta liitteen 1 mukainen peruspalkkio, jollei jäljempänä toisin määrätä.

Vaalilautakunnan ja -toimikunnan jäsenille maksettavista palkkioista määrätään 26 luvun 3 §:ssä.

2 § Lisäpalkkio

Kokouksesta, jossa toimielimen jäsen on ollut saapuvilla yli kolme (3) tuntia, maksetaan lisäpalkkiona 40 % peruspalkkiosta jokaiselta kolmen (3) tunnin jälkeen alkavalta tunnilta.

3 § Osallistuminen muiden toimielinten kokouksiin

Kun luottamushenkilö on toimielimen kokouksessa kutsuttuna läsnä muun kuin toimielimen puheenjohtajuuden tai jäsenyyden perusteella, maksetaan hänelle kokoukseen osallistumisesta toimielimen jäsenen kokouspalkkio. Palkkiota ei kuitenkaan makseta luottamushenkilölle, joka seuraa julkista kokousta yleisöstä.

Osallistuessaan nuorisovaltuuston edustajana kaupungin muun toimielimen kokoukseen nuorisovaltuuston jäsen saa 1 ja 2 §:n mukaisen nuorisovaltuuston jäsenen palkkion, ellei toisin ole määrätty.

4 § Palkkio kaupungin ulkopuolisten toimielinten kokouksista

Pääkaupunkiseudun yhteistyöryhmän kokouksiin osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan palkkio kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkion mukaisesti.

Kaupungin edustajaksi kuntayhtymiin tai muihin kuntien yhteistoimintaelimiin valituille luottamushenkilöille maksetaan kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkiota vastaava palkkio, mikäli kaupungin edustaja ei saa palkkiota kyseiseltä organisaatiolta.

5 § Iltakoulut, selostustilaisuudet, seminaarit ja koulutukset

Toimielimen iltakouluihin ja selostustilaisuuksiin sovelletaan mitä tässä osassa on kokouksista määrätty.

Toimielimen seminaariin tai koulutukseen kutsuttuna osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan kultakin seminaaripäivältä kyseisen toimielimen peruspalkkion suuruinen palkkio edellyttäen, että tilaisuudesta laaditaan muistio ja että luottamushenkilö on ollut saapuvilla tilaisuudessa vähintään yhden (1) tunnin.

6 § Palkkio sähköiseen päätöksentekomenettelyyn osallistumisesta

Luottamushenkilölle maksetaan 17 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun sähköiseen päätöksentekomenettelyyn osallistumisesta 50 % 1 §:n mukaisesta peruspalkkiosta. Palkkio maksetaan ainoastaan, mikäli päätös saadaan tehtyä.

7 § Useat kokoukset samana päivänä

Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi saman toimielimen kokous tai 26 luvun 2 §:ssä tarkoitettu toimitus, katsotaan ne kokouspalkkiota laskettaessa samaksi kokoukseksi.

8 § Puheenjohtajan palkkion maksaminen muulle puheenjohtajana toimineelle

Muulle kuin toimielimen puheenjohtajalle maksetaan puheenjohtajan kokouspalkkio, jos hän on toiminut puheenjohtajana kokouksessa yli puoli tuntia, tai jos kokous on kestänyt alle puoli tuntia, koko kokouksen ajan.

9 § Palkkionmaksua varten edellytetty saapuvillaoloaika

Palkkio maksetaan ainoastaan, mikäli luottamushenkilö on ollut saapuvilla kokouksessa vähintään puolen tunnin ajan, paitsi jos kokous perutaan tai se kestää alle puoli tuntia. Tätä määräystä ei sovelleta varajäseneen, joka kutsutaan kokoukseen varsinaisen jäsenen ollessa esteellinen tai estynyt.

10 § Palkkionmaksu kokouksen peruuntuessa

Jos toimielimen kokous ei laillisesta kutsusta huolimatta saavuta paikalle tulleiden jäsenten vähälukuisuuden vuoksi päätösvaltaisuutta eikä kokousta tästä syystä pidetä, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille 1 §:n mukainen peruspalkkio.

26 Luku – Muut palkkiot

1 § Pöytäkirjan tarkastuspalkkio

Toimielimen kokouksessa pöytäkirjan tarkastajaksi nimetylle luottamushenkilölle maksetaan 25 luvun 1 §:ssä tarkoitetun peruspalkkion suuruinen palkkio.

2 § Palkkio toimituksista sekä valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävistä

Jäsenelle maksetaan 25 luvun 1 §:ssä tarkoitetun peruspalkkion suuruinen palkkio toimielimen tai sen jäsenen suorittamaan tarkastukseen, valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävään, katselmukseen taikka muuhun vastaavan toimitukseen osallistumisesta. Edellytyksenä on, että suoritettu tehtävä perustuu toimielimen pöytäkirjaan merkittyyn päätökseen.

3 § Vaalitoimielinten palkkiot

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenelle maksetaan tämän pykälän mukaiset palkkiot ja kulukorvaukset. Heillä ei ole oikeutta muihin tämän osan mukaisiin etuuksiin.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenet saavat liitteen 1 mukaisen palkkion luottamustehtävänsä hoidosta jokaiselta toimituspäivältä sekä erillisen palkkion pakolliseen koulutukseen osallistumisesta.

Palkkioon sisältyy varsinaisen vaalitoimituksen lisäksi korvaus myös vaaleihin liittyvästä valmistelutyöstä, äänestyslippujen laskennasta sekä vaalimateriaalin noudosta/palautuksesta/kuljetuksesta kaupungintalon ja äänestyspaikan välillä. Jäsenellä on kuitenkin oikeus saada korvaus muista kustannuksistaan 27 luvun määräysten mukaisesti.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen palkkioista määrätään 4 §:ssä ja 25 luvun 1 ja 2 §:ssä.

4 § Kuukausipalkkio ja -palkka

Liitteessä 1 mainitulle luottamushenkilölle maksetaan kokouspalkkioiden lisäksi kokouksien ulkopuolella suoritetuista, toimielimen toimintaan liittyvistä tehtävistä liitteen 1 mukainen kuukausipalkkio tai -palkka. Luottamushenkilölle, joka saa kuukausipalkkaa, ei makseta kuukausipalkkioita.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, hänen oikeutensa kuukausipalkkioon lakkaa, kun este on yhtäjaksoisesti jatkunut kuukauden. Esteen aikana tilalle tulleella varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä on oikeus kuukausipalkkioon.

Silloin kun tarkastuslautakunnan jäsenten toimikausi on osittain rinnakkainen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyyn saakka, kuukausipalkkiot maksetaan sekä vanhan että uuden tarkastuslautakunnan jäsenille. Samalle henkilölle ei kuitenkaan samanaikaisesti makseta kahta kuukausipalkkiota.

Kuukausipalkkioiden maksuperusteissa tapahtuvat muutokset, kuten tehtävästä eroaminen tai uuden henkilön valitseminen tehtävään, vaikuttavat palkkion maksuun muutosta seuraavan kuukauden alusta. Kuukausipalkkaan ne vaikuttavat kuitenkin välittömästi.

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

1 § Ansionmenetyskorvaus

Luottamushenkilölle maksetaan korvausta luottamustoimen hoitamisen vuoksi aiheutuvista ansionmenetyksestä taikka sijaisen palkkaamisen tai muun vastaavan syyn aiheuttamista

kustannuksista todellisten ansionmenetysten tai kustannusten mukaan, kuitenkin enintään liitteen 1 mukainen määrä.

Ansionmenetys ja kustannusten määrä tulee osoittaa työnantajan antamalla palkanpidätyslaskelmalla tai vastaavalla todistuksella. Jos laskelmaa tai todistusta ei ole saatavilla (esim. yrittäjät), luottamushenkilölle korvataan enintään liitteen 1 mukainen määrä. Luottamushenkilön on tällöin annettava kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä.

Luottamustehtävien hoitamiseen katsotaan ansionmenetyskorvausta laskettaessa kuuluvan kokousaika mahdollisine kokoustaukoineen, kohtuullinen matka-aika kokoukseen ja takaisin kotoa tai työpaikalta sekä kokousmenettelyyn liittyvät tarpeelliset ryhmien väliset neuvottelut. Ansionmenetyskorvausta maksetaan myös luottamushenkilön osallistumisesta toimielimen jäsenille järjestettyyn ulkomaanmatkaan.

Osa-aikaiselle luottamushenkilölle maksetaan ansionmenetyskorvausta hänen osallistuessaan seminaaritilaisuuteen, koulutukseen tai vastaavaan tilaisuuteen, jonka kesto on vähintään 4 tuntia.

2 § Matkakulukorvaus

Matkakulut kokouksiin tai muihin tehtäviin, joiden hoitamisesta maksetaan palkkiota, korvataan luottamushenkilöille julkisen liikenteen maksujen tai oman auton käytön mukaan, kuitenkin enintään kulloinkin voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevien määräysten mukaan. Matka korvataan luottamushenkilön vakituisesta asunnosta tai työpaikasta luottamustehtävän hoitamispaikkaan ja takaisin.

Luottamushenkilölle, joka vammansa tai sairautensa vuoksi ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai omaa autoa, korvataan toimielimen kokouksiin tai muihin edellä mainittuihin tehtäviin osallistumisesta aiheutuneet todelliset taksi- tai invataksikulut.

Mikäli toimielimen kokous kestää niin myöhään, että julkinen liikenne on keskeytynyt yöksi, luottamushenkilölle korvataan aiheutuneet todelliset taksikulut luottamustehtävän hoitamispaikasta luottamushenkilön vakituiseen asuntoon.

Matkakustannukset maksetaan vain yhteen kertaan, mikäli luottamushenkilö osallistuu samana päivänä useampaan kokoukseen siten, että seuraava kokous alkaa kolmen (3) tunnin kuluessa edellisen kokouksen päättymisestä.

3 § Muut kulukorvaukset

Luottamushenkilölle maksetaan korvausta alle 12-vuotiaan tai vammaisen lapsen hoidon järjestämisestä hoitajalle maksetun palkkion verran, kuitenkin enintään liitteen 1 mukainen määrä. Lastenhoitokorvaus maksetaan ainoastaan ajalta, jolta ei makseta ansionmenetyskorvausta.

Luottamushenkilölle maksetaan päivärahaa, ateriakorvausta ja yömatkarahaa kulloinkin voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen määräysten mukaan

sellaisille kursseille, neuvottelupäiville, ulkomaanmatkoille tai muihin vastaaviin tilaisuuksiin osallistumisesta, joista ei makseta 25 luvun eikä 26 luvun 2 §:n mukaista palkkiota.

4 § Kulukorvaukset kaupungin ulkopuolisten toimielinten kokouksista

Kaupungin edustajaksi kuntayhtymiin tai muihin kuntien yhteistoimintaelimiin valituille luottamushenkilöille maksetaan tämän luvun mukaiset korvaukset, jos kyseinen organisaatio ei korvaa kuluja.

28 Luku – Erinäiset määräykset

1 § Vantaan kaupungin palveluksessa olevia luottamushenkilöitä koskevat erityismääräykset

Kaupunkiin palvelussuhteessa olevan luottamushenkilön tulee hyvissä ajoin ennen luottamustehtävän alkamista ilmoittaa asiasta esihenkilölleen. Esihenkilön on tällöin kunkin työyksikön työtilanne huomioon ottaen annettava henkilölle lupa poistua hoitamaan luottamustehtävää.

Kaupunkiin palvelussuhteessa olevan luottamushenkilön luottamustehtävän hoitoon käyttämältä ajalta ei suoriteta palkanpidätystä, eikä luottamushenkilölle makseta ansionmenetyskorvausta.

2 § Etuuksien maksaminen

Tämän osan mukaiset palkkiot ja palkat maksetaan kuukausittain. Kunkin toimielimen sihteerinä toimivan tulee toimittaa palkkioiden maksatustiedot eteenpäin kuntademokratian palvelualueen erikseen ilmoittamaa aikataulua noudattaen.

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaus suoritetaan vaatimuksen esittämistä seuraavan kalenterikuukauden aikana.

Luottamushenkilön tulee vaatia saatavaansa yhden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona asianomainen etu olisi ollut maksettava. Muussa tapauksessa on saamisoikeus menetetty.

Siirtymäsäännökset

Osan 5 Luottamushenkilöiden taloudelliset etuudet ja liitteen 1 määräyksiä sovelletaan vasta sen kuukauden alusta, jolloin vuoden 2025 kuntavaaleissa valittu valtuusto aloittaa toimintansa. Siihen asti sovelletaan 31.12.2024 voimassa olleen hallintosäännön 5 osan määräyksiä.
Liitteessä 1 mainitut rahamäärät tarkistetaan 24 luvun 4 §:n mukaisesti ensimmäisen kerran vasta vuoden 2025 kuntavaaleja seuraavissa kuntavaaleissa valittavan valtuuston aloittaessa toimintansa.

LIITE 1 – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOTAULUKOT

Rahamäärät on tarkistettu hallintosäännön 24 luvun 4 §:n mukaisesti huhtikuun 2024 pistelukuun (2333).

1 § Kokouspalkkiot

Hallintosäännön 25 luvun 1 §:ssä tarkoitettua peruspalkkiota maksetaan seuraavasti:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	350 euroa
Kaupunginvaltuuston jäsen	290 euroa
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	350 euroa
Kaupunginhallituksen jäsen	290 euroa
Kaupunginhallituksen jaoston puheenjohtaja	350 euroa
Kaupunginhallituksen jaoston jäsen	290 euroa
Nuorisovaltuuston puheenjohtaja	60 euroa
Nuorisovaltuuston jäsen	50 euroa
Nuorisovaltuuston edustaja lautakunnassa, kaupunginhallituksessa tai -valtuustossa	70 euroa
Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja	240 euroa
Keskusvaalilautakunnan jäsen	180 euroa
Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja (vaalivuosi)	350 euroa
Keskusvaalilautakunnan jäsen (vaalivuosi)	230 euroa
Muun toimielimen puheenjohtaja	240 euroa
Muun toimielimen jäsen	180 euroa

2 § Vaalitoimielinten palkkiot

Hallintosäännön 26 luvun 3 §:ssä tarkoitetuttuja vaalitoimielinten palkkioita maksetaan seuraavasti:

Vaalilautakunnan ja -toimikunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja	400 euroa
Vaalilautakunnan ja -toimikunnan jäsen	300 euroa
Vaalilautakunnan ja -toimikunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, kun luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia.	100 euroa
Vaalilautakunnan ja -toimikunnan jäsen, kun luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia.	70 euroa
Pakolliseen, enintään kolme tuntia kestävään koulutukseen osallistuminen	70 euroa

3 § Kuukausipalkkiot

Hallintosäännön 26 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuukausipalkkiota maksetaan seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto

Puheenjohtaja	700 euroa/kk
Varapuheenjohtaja	500 euroa/kk

Kaupunginhallitus

Puheenjohtaja	700 euroa/kk
Varapuheenjohtaja	500 euroa/kk
Jäsen	400 euroa/kk

Lautakunnat

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja	500 euroa/kk
Varapuheenjohtaja	280 euroa/kk
Jäsen	150 euroa/kk

Keskusvaalilautakunta (kuukausipalkkio maksetaan alue- ja kuntavaalivuosilta)

Puheenjohtaja	360 euroa/kk
Varapuheenjohtaja	240 euroa/kk

Muut lautakunnat

Puheenjohtaja	500 euroa/kk
Varapuheenjohtaja	280 euroa/kk

Pääkaupunkiseudun yhteistyöryhmä

Varapuheenjohtaja	250 euroa/kk
Jäsen	200 euroa/kk

Lisäksi seuraavien toimielinten puheenjohtajille maksetaan 240 euron suuruinen kuukausipalkkio:

- kaupunginhallituksen jaostot,
- kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielinen jaosto,
- kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto sekä
- Vantaan ammattiopisto Varian ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava toimielin.

Lisäksi valtuustoryhmän puheenjohtajalle maksetaan 100 euron peruskuukausipalkkio ja 20 euron lisäkuukausipalkkio jokaista valtuustoryhmään kuuluvaa valtuutettua kohden.

4 § Kuukausipalkat

Hallintosäännön 26 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuukausipalkkaa maksetaan seuraavasti:

Kaupunginvaltuuston osa-aikainen puheenjohtaja	3 000 euroa/kk
Kaupunginhallituksen osa-aikainen puheenjohtaja	3 300 euroa/kk
Kaupunginhallituksen osa-aikainen varapuheenjohtaja	2 700 euroa/kk

5 § Kulukorvauksien enimmäismäärät

Hallintosäännön 27 luvun 1 §:n ja 3 §:n 1 momentin mukaisia korvauksia maksetaan enintään seuraavan taulukon mukainen määrä:

Ansionmenetyskorvaus	50 euroa/tunti
Ansionmenetyskorvaus ilman työnantajan todistusta	30 euroa/tunti
Lastenhoitokorvaus	40 euroa/tunti

5 OSA - LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

1 § Luottamushenkilöille maksettavat korvaukset

Luottamushenkilöille maksetaan kaupungin luottamustehtävien hoitamisesta palkkiota sekä korvausta ansionmenetyksestä, matkakustannuksista, sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä aiheutuneista kustannuksista, päivärahaa sekä ateria- ja majoituskorvausta tämän palkkiosäännön mukaisesti.

2 § Toimielinten jäsenille maksettavat kokouspalkkiot

Kaupungin toimielimet

Alla mainittujen toimielinten jäsenille maksetaan enintään kolme (3) tuntia kestäneestä kokouksesta seuraava peruspalkkio:

- Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginvaltuuston jäsen 240 euroa
- Kaupunginhallituksen puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginhallituksen jäsen 240 euroa

- Kaupunginhallituksen jaoston puheenjohtaja 290 euroa

- Kaupunginhallituksen jaoston jäsen 240 euroa

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

- Lautakunnan puheenjohtaja 200 euroa
- Lautakunnan jäsen 150 euroa

- Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja (vaalivuosi) 290 euroa
- Keskusvaalilautakunnan jäsen (vaalivuosi) 190 euroa
- Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja 200 euroa
- Keskusvaalilautakunnan jäsen 150 euroa

- Nuorisovaltuuston puheenjohtaja 30 euroa
- Nuorisovaltuuston jäsen 20 euroa

Kokouksiksi katsotaan myös toimielimen iltakoulut ja selostustilaisuudet.

Valiokuntien, toimikuntien, neuvostojen ja neuvottelukuntien sekä muiden toimielinten kokouksesta maksetaan toimielimen puheenjohtajalle ja jäsenelle vastaava palkkio kuin lautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle.

Osallistuessaan kaupunginhallituksen kokouksiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat saavat kokoukselta saman palkkion kuin kaupunginhallituksen jäsenet.

Osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokouksiin kaupunginhallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja jäsenet saavat samansuuruisen kokouspalkkion kuin kaupunginvaltuutettu.

Osallistuessaan kaupunginhallituksen edustajana muun toimielimen kokoukseen kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja jäsen saa saman kokouspalkkion kuin asianomaisen toimielimen jäsen.

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

Edustaessaan nuorisovaltuustoa kaupungin muun toimielimen kokouksessa nuorisovaltuuston jäsenelle maksetaan tämän säännön mukainen nuorisovaltuuston jäsenen kokouspalkkio. Poikkeuksena edellä mainitusta nuorisovaltuuston jäsenelle maksetaan 40 euron kokouspalkkio hänen osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokoukseen.

Ollessaan kutsuttuna tai määrättynä läsnä kaupungin toimielimen kokouksessa, muutoin kuin jäsenenä tai vakinaiseksi määrättynä edustajana, luottamushenkilö saa saman palkkion kuin asianomaisen toimielimen jäsen.

Kokouspalkkion saamisen edellytyksenä on, että luottamushenkilö on ollut läsnä kokouksessa vähintään puolen tunnin ajan, lukuun ottamatta peruuntunutta kokousta tai milloin kokouksen kesto on alle puoli tuntia. Tämä määräys ei kuitenkaan koske varajäsentä, joka kutsutaan kokoukseen varsinaisen jäsenen ollessa esteellinen tai estynyt.

Toimielimen varapuheenjohtajalle suoritetaan puheenjohtajan kokouspalkkio edellyttäen, että hän toimii puheenjohtajana koko kokouksen ajan, jos kokouksen kesto on alle puoli tuntia ja muissa tapauksissa edellyttäen, että hän toimii kokouksen puheenjohtajana vähintään puoli tuntia.

Palkkion maksamisen perusteena olevaan pöytäkirjaan tulee merkitä kokousajat kokouksen kulun mukaisesti. Taukoja, joissa toimielimen jäsenellä on velvollisuus olla varalla (esim. neuvottelutauot), ei merkitä pöytäkirjaan. Yli kahdeksan (8) tunnin kokoukseen tulee sisällyttää vähintään yhden (1) tunnin tauko, jota ei lasketa kokousaikaan. Matka-aikaa kokouspaikalle ja takaisin ei lasketa kokouspalkkioon oikeuttavaksi ajaksi.

Toimielimen seminaariin tai koulutukseen kutsuttuna osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan kultakin seminaaripäivältä kyseisen toimielimen peruspalkkion (alle kolme (3) tuntia kestäneen kokouksen kokouspalkkio) suuruinen palkkio edellyttäen, että tilaisuudesta laaditaan muistio ja että luottamushenkilö on ollut tilaisuudessa läsnä vähintään yhden (1) tunnin.

Kaupungin ulkopuoliset toimielimet

Pääkaupunkiseudun neuvottelukunnan ja koordinaatiotyöryhmän kokouksiin osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan palkkio kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkion mukaisesti.

Kaupungin edustajaksi kuntayhtymiin tai muihin kuntien yhteistoimintaelimiin valituille luottamushenkilöille maksetaan kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkiota vastaava palkkio, mikäli kaupungin edustaja ei saa palkkiota kyseiseltä organisaatiolta. Luottamushenkilölle korvataan osallistumisesta edellä mainittuihin kokouksiin ansionmenetys ja muut kustannukset, mikäli edellä mainittu organisaatio ei korvaa kuluja.

3 § Palkkio lisätunneilta

Kokouksesta, jossa 2 §:ssä mainittu toimielimen jäsen tai varajäsen on ollut saapuvilla yli kolme (3) tuntia, suoritetaan lisäpalkkiona 40 % peruspalkkiosta jokaiselta kolmen (3) tunnin jälkeen alkavalta tunnilta.

4 § Palkkio toimituksista sekä valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävistä

Toimielimen jäsenille maksetaan palkkio toimielimen tai sen jäsenten suorittamasta tarkastuksesta, katselmuksesta tai muusta vastaavasta toimituksesta sekä toimielimen alaan kuuluvasta valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävästä. Edellä mainittuja toimituksia ovat esimerkiksi omaisuuden tarkastukset, rakennus- ja katukatselmukset sekä tarkastuslautakunnan suorittamat tarkastukset.

Palkkion suuruus määräytyy 2 §:ssä määritellyn kyseisen toimielimen jäsenen kokouspalkkion mukaan. Jäsenelle maksettavan palkkion edellytyksenä on, että hänen suorittamansa tehtävä perustuu toimielimen pöytäkirjaan merkittyyn päätökseen.

5 § Pöytäkirjan tarkastuspalkkio

Pöytäkirjan tarkastuksesta suoritettava palkkio edellyttää, että luottamushenkilö on nimetty toimielimen kokouksesta laaditun pöytäkirjan tarkastajaksi. Palkkio maksetaan myös pöytäkirjan sähköisestä tarkastuksesta. Palkkion suuruus on toimielimen jäsenelle maksettava peruspalkkio.

6 § Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta

Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous ja/tai 4 §:ssä mainittu toimitus, katsotaan ne kokouspalkkioita laskettaessa samaksi kokoukseksi.

7 § Palkkionmaksu kokouksen peruuntuessa

Jos toimielimen kokous ei laillisesta kutsusta huolimatta saavuta paikalle tulleiden jäsenten vähälukuisuuden vuoksi päätösvaltaisuutta eikä kokousta tästä syystä pidetä, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille peruspalkkio.

8 § Luottamushenkilöille maksettavat vuosi- ja kuukausipalkkiot

Alla mainituille luottamushenkilöille maksetaan kokouspalkkioiden lisäksi heidän kokousten ulkopuolella suorittamistaan, toimielimen toimintaan liittyvistä tehtävistä seuraavan suuruiset vuosi- tai kuukausipalkkiot:

1

Kaupunginvaltuusto

- Puheenjohtaja 7 000 euroa/v
- Varapuheenjohtaja 5 000 euroa/v
- Osa-aikainen puheenjohtaja 2 500 euroa/kk

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

Kaupunginhallitus

- Puheenjohtaja 7 000 euroa/v
- Varapuheenjohtaja 5 000 euroa/v
- Jäsen 4 000 euroa/v
- Osa-aikainen puheenjohtaja 2 750 euroa/kk
- Osa-aikainen varapuheenjohtaja 2 250 euroa/kk

Osa-aikaisella luottamushenkilöllä on oikeus kokouspalkkioihin sekä matkakulujen korvaukseen. Matkakuluja ei korvata osa-aikaiselle luottamushenkilölle asunnon ja pääasiallisen luottamustehtävän hoitamispaikan välisistä matkoista. Pääasiallinen luottamustehtävän hoitamispaikka on Tikkurila. Osa-aikaisella luottamushenkilöllä ei ole oikeutta samasta tehtävästä maksettaviin vuosipalkkioihin eikä muihin kulukorvauksiin.

2

Lautakunnat

Kaupunkiympäristölautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Kaupunkitilalautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Tarkastuslautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v
- jäsen 1 500 euroa/v

Keskusvaalilautakunta (vuosipalkkio maksetaan vaalivuosilta)

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

3

Muut toimielimet

Alla mainittujen toimielinten puheenjohtajille maksetaan 2 400 euron vuosipalkkio:

- Kaupunginhallituksen jaosto
- Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielinen jaosto
- Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto
- Vantaan ammattiopisto Varian ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava toimielin

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

4

Valtuustoryhmän puheenjohtaja

- 1 000 euroa + 200 euroa / valtuustoryhmään kuuluva valtuutettu

5

Pääkaupunkiseudun ~~koordinaatioryhmä~~ yhteistyöryhmä

• varapuheenjohtaja	2 500 euroa/v
• jäsen	2 000 euroa/v

Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on yhtäjaksoisesti jatkunut kuukauden. Sen jälkeiseltä ajalta on hänen tilalleen tulleella varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä oikeus saada suhteellinen osuus estyneen luottamushenkilön vuosipalkkiosta.

Silloin kun tarkastuslautakunnan jäsenten toimikausi on osittain rinnakkainen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyyn saakka vuosipalkkioiden osalta, menetellään siten, että vuosipalkkiot maksetaan sekä vanhan että uuden tarkastuslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille, ei kuitenkaan samanaikaisesti samalle henkilölle kahta vuosipalkkiota.

Vuosipalkkioiden maksuperusteissa tapahtuvat muutokset, kuten tehtävästä eroaminen tai uuden henkilön valitseminen tehtävään, vaikuttavat palkkion maksuun muutosta seuraavan kuukauden alusta.

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

9 § Vaalitoimitsijoiden palkkiot

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajan palkkio 2 §:n määräysten estämättä on 390 euroa toimituspäivältä. Jos luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia, palkkio on 100 euroa.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenen palkkio 2 §:n määräysten estämättä on 290 euroa toimituspäivältä. Jos luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia, palkkio on 70 euroa.

Palkkioon sisältyy varsinaisen vaalitoimituksen lisäksi korvaus myös vaaleihin liittyvästä valmistelutyöstä, äänestyslippujen laskennasta sekä vaalimateriaalin noudosta/palautuksesta/kuljetuksesta kaupungintalon ja äänestyspaikan välillä.

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

1 § Korvaus ansionmenetyksestä ja kustannuksista

Luottamushenkilöille suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta tai muusta vastaavasta syystä. Korvauksena suoritetaan ansionmenetyksen tai suoritettujen kustannusten todellinen määrä, kuitenkin tuntia kohden enintään 40 euroa.

Ansionmenetys ja kustannusten määrä tulee osoittaa työnantajan antamalla palkanpidätyslaskelmalla tai vastaavalla todistuksella.

Mikäli edellä tarkoitettua laskelmaa tai todistusta ei ole saatavissa (esim. yrittäjät), luottamushenkilölle korvattava määrä on tuntia kohden enintään 20 euroa. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä.

Lastenhoidon järjestämisestä korvataan hoitajalle maksettu palkkio alle 10-vuotiaan tai vammaisen lapsen hoidosta, kuitenkin enintään 20 euroa tunnilta.

Luottamustehtävien hoitamiseen katsotaan ansionmenetyksen korvauksia laskettaessa kuuluvan kokousaika mahdollisine kokoustaukoineen, kohtuullinen matka-aika kokoukseen ja takaisin kotoa tai työpaikalta sekä kokousmenettelyyn liittyvät tarpeelliset ryhmien väliset neuvottelut. Ansionmenetystä maksetaan myös luottamushenkilön osallistumisesta toimielimen jäsenille järjestettyyn ulkomaanmatkaan.

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön, joka on palvelussuhteessa kaupunkiin, tulee hyvissä ajoin ennen luottamustehtävän alkamista ilmoittaa asiasta esihenkilölleen, jolloin esihenkilön tehtävänä on kunkin työyksikön työtilanne huomioon ottaen antaa henkilölle lupa poistua hoitamaan luottamustehtävää. Luottamustehtävän hoitoon käytetyltä ajalta ei suoriteta palkanpidätystä.

Kokouksiin, kursseille, neuvottelupäiville, ulkomaanmatkoille tai muihin tehtäviin osallistumisesta suoritetaan luottamushenkilölle päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa kulloinkin voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen määräysten mukaan.

Matkakulut kokouksiin tai muihin edellisessä kappaleessa mainittuihin tehtäviin osallistumisesta korvataan luottamushenkilöille julkisen liikenteen maksujen tai oman auton käytön mukaan, kuitenkin enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevien määräysten mukaan. Matka korvataan luottamushenkilön vakituisesta asunnosta tai työpaikasta luottamustehtävän hoitamispaikkaan ja takaisin. Matkakuluja koskevat tiedot kysytään luottamushenkilöltä vaalikauden alussa. Tiedot päivitetään luottamushenkilön muuton tai työpaikan vaihdoksen yhteydessä.

Luottamushenkilölle, joka vammansa tai sairautensa vuoksi ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai omaa autoa, korvataan toimielimen kokouksiin tai muihin edellä mainittuihin tehtäviin osallistumisesta aiheutuneet todelliset taksi- tai invataksikulut.

Mikäli toimielimen kokous kestää niin myöhään, että julkinen liikenne on keskeytynyt yöksi, luottamushenkilölle korvataan aiheutuneet todelliset taksikulut luottamustehtävän hoitamispaikasta luottamushenkilön vakituiseen asuntoon.

Matkakustannukset maksetaan vain yhteen kertaan, mikäli luottamushenkilö osallistuu samana päivänä useampaan kokoukseen siten, että seuraava kokous alkaa kolmen (3) tunnin kuluessa edellisen kokouksen päättymisestä.

28 Luku – Erityisiä määräyksiä

1 § Toimikunnan tai neuvottelukunnan kokoukset

Luottamushenkilön ominaisuudessa toimikuntaan tai neuvottelukuntaan nimetty tai valittu Vantaan kaupungin palveluksessa oleva henkilö ei ole oikeutettu saamaan palkkiota kokouksesta, jos toimikunnan tai neuvottelukunnan tehtävämäärittely sisältyy hänen toimialaansa ja kokous on pidetty hänen varsinaisena työaikanaan.

2 § Palkkioiden ja korvausten maksaminen

Tässä palkkiosäännössä tarkoitetut palkkiot maksetaan kuukausittain. Kunkin toimielimen sihteerinä toimivan tulee toimittaa palkkioiden maksatustiedot palkanlaskennan käytettäväksi maksuajanjaksoa seuraavan kuukauden alussa palkanlaskennan erikseen ilmoittamaa aikataulua noudattaen.

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaus suoritetaan vaatimuksen esittämistä seuraavan kalenterikuukauden aikana. Vaatimus tulee tehdä laskun hyväksyjälle.

Luottamushenkilön tulee vaatia saatavaansa yhden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona asianomainen etu olisi ollut maksettava. Muussa tapauksessa on saamisoikeus menetetty.

3 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä palkkiosäännöstä syntyvät erimielisyydet ratkaisee kaupunginhallitus, jolla on myös oikeus antaa säännön soveltamisohjeita.

15 Asiakkuuspäällikön viran perustaminen, vakanssi 900440 /PT

VD/4470/01.01.00.00/2024

PT/T-VS/MT

Kuntalain 11 luvun 88 §:n 1 momentin mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää valtuusto tai hallintosäännössä määrätty kunnan muu toimielin. Kuntalain 11 luvun 88 §:n 2 momentin mukaan kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan.

Voimassa olevan hallintosäännön 13 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta.

Perustelut:

Julkisten työvoimapalveluiden tuottamisvastuu siirtyy valtiolta kuntiin 1.1.2025. Tässä yhteydessä on todettu, että julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen muodostaa työvoimaviranomaisille tehtäväkokonaisuuden, johon sisältyy julkisen vallan käyttöä (HE 207/2022 vp, s. 439). Yksi osoitus julkisen vallan käytöstä liittyy esimerkiksi siihen, että julkisten työvoimapalveluiden järjestämisen myötä työttömyysturva-asioissa ratkaisuvaltaa ja niihin liittyvää neuvontaa siirtyy kuntiin. Julkisiin työvoimapalveluihin sisältyy monia muitakin tehtäviä, joiden hoitaminen edellyttää julkisen vallan käyttöä (esimerkiksi työnantajille myönnettävät tuet, työvoimakoulutukseen valitseminen). Suomen perustuslain 124 § sisältää lähtökohdan, jonka mukaan julkista valtaa käyttävien henkilöiden tulee olla virkasuhteessa, minkä myötä he hoitavat virkatoimiaan virkavastuulla.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023, voimaantulo 1.1.2025) 120 §:n mukaan työvoimaviranomaisella on velvollisuus käyttää työvoimapalvelujen toimeenpanossa valtakunnallista tietovarantoa, palvelualustaa ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta. Saman lain 124 §:n 2 momentin mukaan valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta.

Julkisten työvoimapalveluiden tuottamiseen liittyy hyvin paljon henkilötietojen suojan kannalta herkkävaraista henkilötietojen käsittelyä. Tätä varten olevissa järjestelmissä on merkittävät määrät ja erityisen arkaluonteisiakin henkilötietoja erittäin suuresta määrästä henkilöitä. Tämän vuoksi julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyy tietosuojaan liittyviä riskejä. Tämän vuoksi on katsottu, että viranomaisten toiminnassa sovellettavaksi tulevat hallinnon yleislait ja virkavastuuta koskevat säännökset osaltaan varmistavat tietosuojan toteutumista. (HE 207/2022 vp, s. 200–203).

Nyt perustettavaksi esitettävä tehtävä ajoittuisi myös osaltaan vielä työllisyyden kuntakokeilun voimassaoloajalle eli 31.12.2024 saakka. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain

(1269/2020) 18 § koskee käyttöoikeutta asiakastietojen käsittelyä varten. Kyseisen pykälän 1 momentin mukaisesti käyttöoikeus voidaan myöntää vain kunnan henkilöstöön kuuluvalle viranhaltijalle.

Edellä olevien perustelujen vuoksi tehtävä on tarpeen perustaa virkasuhteisena. Mainittuun tehtävään kuuluu työtehtäviä, joiden tekeminen edellyttää virkasuhdetta. Tämän vuoksi tätä ei ole mahdollista perustaa työsuhteisena vaan näiden tehtävien hoitamista varten on perustettava virka.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen uusi organisaatio muodostuu kolmesta eri yksiköstä Kuntalaispaleluista, Työllisyyspalveluista sekä Kansainvälisten asiakkaiden palveluista. Yksikköjä johtavat yksikön päälliköt. Tämä muutos ei koske Kuntalaispalveluita. Työllisyyspalveluiden yksikkö muodostuu neljästä eri toiminnosta, joita johtaa asiakkuuspäällikkö. Nämä toiminnot ovat Neuvonta ja ohjauspalvelut (4 tiimiä), Työtä palvelutori (3 tiimiä), Valmennuspalvelut (4 tiimiä) sekä Monialaiset palvelut (4 tiimiä).

Kansainvälisten asiakkaiden palvelut muodostuvat kolmesta eri toiminnosta, joita ovat Monikulttuurinen Vantaa, jota johtaa Monikulttuurisuusasioiden päällikkö, Kotoutumisen palvelut (työvoiman ulkopuoliset 3 tiimiä) sekä Osaamiskeskuspalvelut (työnhakijat 4 tiimiä), molempia toimintoja johtaa asiakkuuspäällikkö.

Organisaatio muodostaminen perustuu asiakkaiden segmentointiin. Segmentoinnin pohjana on käytetty asiakasmäärää 27 875. Tämä sisältää työttömät, palveluksessa ja koulutuksessa olevat sekä työlliset työnhakijat. Tiimit pyritään rakentamaan siten, että yhden asiakaspalvelijan salkku ei keskimäärin ylitä 140 henkilöä. Salkun koko voi kuitenkin vaihdella asiakkaiden palvelutarpeen mukaan.

Neuvonta ja ohjauspalveluissa sekä Työtä-palvelutorilla voi olla myös salkuttomia asiakaspalvelijoita työtehtävän laadun takia. Asiakkuuspäälliköt rekrytoidaan valmistelemaan kokonaisuutta yhdessä yksikönpäälliköiden ja palvelualuejohtajan kanssa henkilöstö- ja asiakassiirtojen varmistamiseksi.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) perustaa virka (vakanssi nro 900440) 01.07.2024 lukien.
b) vahvistaa kyseisen viran nimikkeeksi Asiakkuuspäällikkö
c) vahvistaa viran kelpoisuusvaatimukseksi tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.
d) todeta, että viran palkkaus määräytyy kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaan

Täytäntöönpano: Toimialojen HR-palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen, 0400444883
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

16 **Asiakkuuspäällikön viran perustaminen, vakanssi 900441 / PT**

VD/4471/01.01.00.00/2024

PT/T-VS/MT

Kuntalain 11 luvun 88 §:n 1 momentin mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää valtuusto tai hallintosäännössä määrätty kunnan muu toimielin. Kuntalain 11 luvun 88 §:n 2 momentin mukaan kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan.

Voimassa olevan hallintosäännön 13 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta.

Perustelut:

Julkisten työvoimapalveluiden tuottamisvastuu siirtyy valtiolta kuntiin 1.1.2025. Tässä yhteydessä on todettu, että julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen muodostaa työvoimaviranomaisille tehtäväkokonaisuuden, johon sisältyy julkisen vallan käyttöä (HE 207/2022 vp, s. 439). Yksi osoitus julkisen vallan käytöstä liittyy esimerkiksi siihen, että julkisten työvoimapalveluiden järjestämisen myötä työttömyysturva-asioissa ratkaisuvaltaa ja niihin liittyvää neuvontaa siirtyy kuntiin. Julkisiin työvoimapalveluihin sisältyy monia muitakin tehtäviä, joiden hoitaminen edellyttää julkisen vallan käyttöä (esimerkiksi työnantajille myönnettävät tuet, työvoimakoulutukseen valitseminen). Suomen perustuslain 124 § sisältää lähtökohdan, jonka mukaan julkista valtaa käyttävien henkilöiden tulee olla virkasuhteessa, minkä myötä he hoitavat virkatoimiaan virkavastuulla.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023, voimaantulo 1.1.2025) 120 §:n mukaan työvoimaviranomaisella on velvollisuus käyttää työvoimapalvelujen toimeenpanossa valtakunnallista tietovarantoa, palvelualustaa ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta. Saman lain 124 §:n 2 momentin mukaan valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta.

Julkisten työvoimapalveluiden tuottamiseen liittyy hyvin paljon henkilötietojen suojan kannalta herkkävaraista henkilötietojen käsittelyä. Tätä varten olevissa järjestelmissä on merkittävät määrät ja erityisen arkaluonteisiakin henkilötietoja erittäin suuresta määrästä henkilöitä. Tämän vuoksi julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyy tietosuojaan liittyviä riskejä. Tämän vuoksi on katsottu, että viranomaisten toiminnassa sovellettavaksi tulevat hallinnon yleislait ja virkavastuuta koskevat säännökset osaltaan varmistavat tietosuojan toteutumista. (HE 207/2022 vp, s. 200–203).

Nyt perustettavaksi esitettävä tehtävä ajoittuisi myös osaltaan vielä työllisyyden kuntakokeilun voimassaoloajalle eli 31.12.2024 saakka. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) 18 § koskee käyttöoikeutta asiakastietojen käsittelyä varten. Kyseisen pykälän 1 momentin mukaisesti käyttöoikeus voidaan myöntää vain kunnan henkilöstöön kuuluvalle viranhaltijalle.
Edellä olevien perustelujen vuoksi tehtävä on tarpeen perustaa virkasuhteisena. Mainittuun tehtävään kuuluu työtehtäviä, joiden tekeminen edellyttää virkasuhdetta. Tämän vuoksi tätä ei ole mahdollista perustaa työsuhteisena vaan näiden tehtävien hoitamista varten on perustettava virka.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen uusi organisaatio muodostuu kolmesta eri yksiköstä Kuntalaispaleluista, Työllisyyspalveluista sekä Kansainvälisten asiakkaiden palveluista. Yksikköjä johtavat yksikön päälliköt. Tämä muutos ei koske Kuntalaispalveluita.

Työllisyyspalveluiden yksikkö muodostuu neljästä eri toiminnosta, joita johtaa asiakkuuspäällikkö. Nämä toiminnot ovat Neuvonta ja ohjauspalvelut (4 tiimiä), Työtä palvelutori (3 tiimiä), Valmennuspalvelut (4 tiimiä) sekä Monialaiset palvelut (4 tiimiä). Kansainvälisten asiakkaiden palvelut muodostuvat kolmesta eri toiminnosta, joita ovat Monikulttuurinen Vantaa, jota johtaa Monikulttuurisuusasioiden päällikkö, Kotoutumisen palvelut (työvoiman ulkopuoliset 3 tiimiä) sekä Osaamiskeskuspalvelut (työnhakijat 4 tiimiä), molempia toimintoja johtaa asiakkuuspäällikkö.

Organisaatio muodostaminen perustuu asiakkaiden segmentointiin. Segmentoinnin pohjana on käytetty asiakasmäärää 27 875. Tämä sisältää työttömät, palveluksessa ja koulutuksessa olevat sekä työlliset työnhakijat. Tiimit pyritään rakentamaan siten, että yhden asiakaspalvelijan salkku ei keskimäärin ylitä 140 henkilöä. Salkun koko voi kuitenkin vaihdella asiakkaiden palvelutarpeen mukaan.

Neuvonta ja ohjauspalveluissa sekä Työtä-palvelutorilla voi olla myös salkuttomia asiakaspalvelijoita työtehtävän laadun takia. Asiakkuuspäälliköt rekrytoidaan valmistelemaan kokonaisuutta yhdessä yksikönpäälliköiden ja palvelualuejohtajan kanssa henkilöstö- ja asiakassiirtojen varmistamiseksi.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) perustaa virka (vakanssi nro 900441) 01.07.2024 lukien.
b) vahvistaa kyseisen viran nimikkeeksi Asiakkuuspäällikkö
c) vahvistaa viran kelpoisuusvaatimukseksi tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.
d todeta, että viran palkkaus määräytyy kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaan

Täytäntöönpano: Toimialojen HR-palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen, 0400444883
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

17 Vakanssin 000843 nimikkeen muuttaminen / PT

VD/4655/01.01.00.00/2024

PT/ST-V/S-AP/MT

Voimassa olevan hallintosäännön 13 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen virkanimikkeestä. Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen virkanimikkeistä ja virkanimikkeiden muuttamisesta.

Perustelut: Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palveluiden päällikön tehtävän osalta luovutaan sanasta ”vieras”. Tällä muutoksella halutaan korostaa sitä, että asiakkaat eivät ole vieraita vaan jokainen asiakas halutaan kohdata palvelutarpeen mukaisesti. Samalla yksinkertaistetaan nimike helpommin kirjoitettavaan muotoon.

Toimialan HR-palvelut ovat yhtä mieltä esityksestä.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään muuttaa vakanssin 000843, vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palvelupäällikön viran, nimike kansainvälisten asiakkaiden palvelupäälliköksi 1.9.2024 alkaen.

Täytäntöönpano: Toimialojen HR-palvelut

Muutoksenhakuohje: 1: Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Susanna Taipale-Vuorinen
(susanna.taipale@vantaa.fi)

18 Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa / PT (kvalt)

4320/00.01.03.02/2024

PT/LR/MH/EK/MT

Kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta operatiivisena toimintana kuuluu kunnanhallitukselle, kunnanjohtajalle sekä kunnan muulle johdolle.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 18 luvun 2 § mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Saman luvun 3 § mukaan kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Vantaan kaupungin riskienhallintapäällikkö suunnittelee, koordinoi ja kehittää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla.

Riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta liittyy Vantaan kaupungin kaikkiin toimintoihin ja näyttäytyy ennen kaikkea hyvänä johtamis- ja hallintotapana, jonka osana on riskienhallinta.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 2.3.2015 Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa-asiakirjan, joka astui voimaan 31.3.2015. Päivitetty Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa korvaavat tämän asiakirjan.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet on päivitetty ja täydennetty vastaamaan nykyistä Vantaan kaupunkiorganisaatiota ja sen tehtäviä. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteiden tarkoitus Vantaan kaupunkikonsernissa on selkeyttää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteitä, tavoitteita, organisointia, periaatteita, vastuita ja toimintatapoja. Tavoitteena on näin varmistaa, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sovelletaan yhtenäisin perustein koko organisaatiossa. Periaatteita sovelletaan kaupunkikonsernin omassa toiminnassa sekä toiminnassa, josta kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäinen valvonta liittyy Vantaan kaupungin kaikkiin toimintoihin ja näyttäytyy ennen kaikkea hyvänä johtamis- ja hallintotapana. Sisäinen valvonnan avulla hallinnoidaan riskejä ja varmistetaan, että kaupungin lakisääteiset tehtävät tulevat hoidetuksi niin, että samalla toteutuvat sisäisen valvonnan periaatteet: läpinäkyvyys, luotettavuus ja vastuullisuus.

Riskienhallintaprosessi perustuu riskien tunnistamiseen ja niiden analysointiin, riskien merkittävyyden arviointiin (huomioiden toteutumisen todennäköisyys ja seurausten vakavuus) ja pyrkimykseen hallita merkittäviksi tunnistettuja riskejä määritetyillä toimenpiteillä. Riskienhallintatoimenpiteiden toteuttaminen on jatkuvaa ja tapahtuu osana normaalia toimintaa organisaation kaikilla tasoilla.

Toteutettavien toimenpiteiden mahdollisimman oikea kohdentuminen ja tarkoituksenmukainen laajuus pyritään varmistamaan sillä, että kaupunkitasoisesti kyetään määrittämään yhtenäisin perustein keskeisimmät kaupunkia ja kaupunkikonsernia uhkaavat riskit. Riskeistä raportoidaan toisen osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Saadun ja analysoidun riskitiedon perusteella laaditaan kaupunkitasoinen riskiprofiili.

Riskienhallinnan viitekehys ja riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet on määritetty soveltaen riskienhallintaa käsittelevää ISO 31000 - standardia. ISO 31000 - standardi kuvaa periaatteet, joita noudattaen organisaatiot voivat kehittää ja yhdenmukaistaa riskienhallintaansa. Standardin lisäksi apuna on käytetty Valtiovarainministeriön julkaisua ”Riskienhallinnan käsikirja valtionhallinnon toimijoille” (2023) sekä valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisuja ” Empiirisiä katsauksia korruption vaaran vyöhykkeille” (2020) ja ” Menetelmiä korruption kokonaisvaltaiseen seurantaan” (2020).

Periaatteet astuvat voimaan **1.9.2024**, jolloin se korvaa kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymän ohjeen Vantaan kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaiset riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa.

Liitteet:
- Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
- Hallintojohtaja Leena Rusanen (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
- Turvallisuuspäällikkö Markus Hammarström (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
- Riskienhallintapäällikkö Samu Iiskola (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa

Sisällys

1. Johdanto 2
2. Riskienhallinnan keskeiset käsitteet 3
3. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan organisointi ja vastuut 4
4. Riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet 7
5. Riskienhallinnan toteuttaminen 9
5.1 Riskienhallintaprosessi 10
5.2 Riskien luokittelu 11
5.3 Korruption ennaltaehkäisy 12
5.4 Riskien arviointi ja käsittely 13
5.5 Seuranta ja raportointi 15
6. Valvonta 15
6.1 Sisäinen valvonta 15
6.2 Sisäisen tarkastuksen tarkastustehtävä 16
6.3 Ulkoisen tarkastuksen tarkastus- ja arviointitehtävä 17
7. Hyväksyminen, voimaantulo ja päivittäminen 17

1. Johdanto

Tässä asiakirjassa määritellään Vantaan kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan sekä sisäisen valvonnan keskeiset käsitteet, tavoitteet, toimintaperiaatteet ja vastuut huomioiden kuntalain (410/2015) asettamat vaatimukset ja reunaehdot. Tällä asiakirjalla kumotaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymä ohje Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteista. Kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikka sekä riskienhallinnan että sisäisen valvonnan toteuttamista ohjaavat työohjeet täydentävät tämän asiakirjan sisältöä.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toiminta-tapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta liittyy Vantaan kaupungin kaikkiin toimintoihin ja näyttäytyy ennen kaikkea hyvänä johtamis- ja hallintotapana, jonka osana on riskienhallinta. Sisäinen valvonnan avulla hallinnoidaan riskejä ja varmistetaan, että kaupungin lakisääteiset tehtävät tulevat hoidetuksi niin, että samalla toteutuvat sisäisen valvonnan periaatteet; läpinäkyvyys, luotettavuus ja vastuullisuus. Vantaan kaupungilla on oma ”Sisäisen valvonnan ohje” (2024), jossa on määritelty tarkemmin sisäisen valvonnan perusteet.

Riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan myös se, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon. Riskienhallinta on koordinoitua toimintaa, jolla organisaatiota johdetaan ja ohjataan riskien osalta. Riskienhallinnalla tuetaan organisaation tavoitteiden saavuttamista ja toimintaan liittyvien mahdollisuuksien ja uhkien tunnistamista. On tärkeää, että riskienhallinnan osa-alueita sovitetaan kaupunkikonsernin toimintaympäristön ja omien käytäntöjen mukaisiksi, jolloin ne parhaalla mahdollisella tavalla tukevat päätöksentekoa. Organisaatiot niiden tasosta ja muodosta riippumatta vastaavat oman riskienhallintansa liittämisestä osaksi toimintaa, päätöksentekoa, johtamista ja esihenkilötyötä kaikilla tasoilla.

Tällä asiakirjalla selkeytetään riskienhallinnan tavoitteita, organisointia, periaatteita, vastuita ja toimintatapoja. Näin varmistetaan, että riskienhallinnan toimintamallia sovelletaan yhtenäisin perustein Vantaan koko kaupunkikonsernissa. Tämän asiakirjan määrittämiä periaatteita sovelletaan kaupunkikonsernin omassa toiminnassa sekä toiminnassa, josta kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Riskienhallinnan viitekehys ja riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet on määritetty soveltaen riskienhallintaa käsittelevää ISO 31000 -standardia. ISO 31000 -standardi kuvaa periaatteet, joita noudattaen organisaatiot voivat kehittää ja yhden-mukaistaa riskienhallintaansa. Standardin lisäksi apuna on käytetty Valtiovarainministeriön julkaisua ”Riskienhallinnan käsikirja valtionhallinnon toimijoille” (2023) sekä valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisuja ” Empiirisiä katsauksia korruption vaaran vyöhykkeille” (2020) ja ” Menetelmiä korruption kokonaisvaltaiseen seurantaan” (2020).

2. Riskienhallinnan keskeiset käsitteet

Riskienhallinnan käsitteistön tarkoituksena on varmistaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan yhteinen kieli. Käsitteet on määritetty soveltaen ISO 31000 - standardia.

Riski

Riskit ovat epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita, kokee menetyksiä ja/tai sen palvelut keskeytyvät. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voi olla riski. Riskin merkittävyyttä arvioidaan toteutumisen todennäköisyyden sekä mahdollisten seurausten vakavuuden kautta.

Riskienhallinta

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuus sisältää myös menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Riskienhallintaprosessi

Riskienhallintaprosessilla tarkoitetaan systemaattista toimintatapaa, jolla riskejä tunnistetaan, arvioidaan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan.

Riskienhallinnan viitekehys

Riskienhallinnan viitekehyksellä tarkoitetaan niitä tekijöitä, jotka yhdessä mahdollistavat kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteuttamisen, seurannan sekä kehittämisen. Viitekehys muodostuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteista ja periaatteista, asetetuista tavoitteista sekä riskienhallintaan sitoutumisesta. Viitekehykseen kuuluvat olennaisesti myös organisatoriset järjestelyt kuten suunnitelmat, vastuut, resurssit, prosessit ja toimintatavat.

Riskiprofiili

Riskiprofiililla tarkoitetaan kuvausta riskien joukosta. Riskiprofiililla voidaan esittää kaupunkikonsernin tai sen osan kuten esimerkiksi toimialan, riskikartoituksessa priorisoidut ja merkittävimmiksi arvioidut riskit.

Riskinsietokyky

Riskinsietokyvyllä tarkoitetaan sitä, kuinka suuria poikkeamia kaupunkikonserni tai sen palvelut voivat kestää. Riskinsietokyky määrittää sen, kuinka paljon riskiä voidaan ja halutaan pitää omalla vastuulla vaarantamatta asetettuja tavoitteita. Riskinsietokyvyn määrittäminen luo perusteet riskien hallitsemiseksi toteutettavien toimenpiteiden suunnittelulle.

3. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan organisointi ja vastuut

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja kehittäminen ovat jokaisen toimialan ja konserniyhtiön vastuulla olevia tehtäviä. Riskienhallinnan puitteissa (kuvio 1.) näkyy, kuinka tärkeää riskienhallinnalle on sekä johdon sitoutuminen että koko riskienhallinnan prosessin suunnitelmallisuus ja eheys.

Kuvio 1. Riskienhallinnan puitteet SFS-ISO 31000 -standardin mukaisesti. Lähde: SFS-ISO 31000 -standardi.

Vantaan kaupunginvaltuusto

Päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja linjauksista ja edellyttää, että kaupunkikonsernin toiminnot on järjestettävä niin, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Vantaan kaupunginhallitus

Vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti sekä valvoo että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Kaupungin hallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja palvelualuejohtajat

Vastaavat kaupunki-, toimiala- ja palvelualuetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja

toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta ja ryhtyvät tarvittaessa toimenpiteisiin. Kaupungin johtoryhmä toimii riskienhallinnan johtoryhmänä.

Esihenkilöt / yksiköiden päälliköt

Vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksyttyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esihenkilö vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritelty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset. Esihenkilöiden ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä viivyttelemättä tarpeellisiin toimenpiteisiin aina, kun hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä suunnittelee, koordinoi ja kehittää riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla sekä toimii kaupungin johtoryhmän (riskienhallinnan johtoryhmä) valmisteluelimenä riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Kaupunginjohtajan päätöksellä asetetussa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmässä on edustus kaikilta toimialoilta sekä riskienhallinnan kannalta muutoin tärkeistä toiminnoista. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän tehtävänä on valvoa, että riskienhallinta ja sisäinen valvonta toteutuu tehtyjen päätösten ja määritettyjen suuntaviivojen mukaisesti, tiedottaa organisaatiolle riskienhallinnasta sekä valmistella kaupungin riskienhallinnan toimintasuunnitelma johtoryhmän käsiteltäväksi. Ohjausryhmän jäsenet tukevat riskienhallinnan toteutumista sekä toimivat yhteyshenkilönä riskienhallintaan liittyvissä asioissa edustamallaan toimialalla / organisaatiossa. Riskienhallinnan ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa tai tarvittaessa käsittelemään vastuulleen kuuluvia asiakokonaisuuksia.

Kaupunkiturvallisuuden tiimi

Kaupunkiturvallisuuden tiimi vastaa Vantaan kaupunkitasoisesta turvallisuuden, varautumisen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisestä. Vantaan kaupungin turvallisuus- ja riskienhallintapäälliköt ovat kaupunkiturvallisuuden tiimin esihenkilöitä. Kaupunkiturvallisuuden tiimi johtaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmää. Kaupunkiturvallisuuden tiimi vastaa kaupunkiorganisaation riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien prosessien yhteensovittamisesta ja toimivuuden varmistamisesta yhdessä toimialojen vastuuhenkilöiden kanssa sekä vastaavat kaupunkitason ohjeistuksista oman vastuualueensa osalta.

Konserniohjaus ja -valvonta

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaisesti konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Konsernivalvonta kattaa konserniyhteisöjen toiminnan ja suoriutumisen, taloudellisen aseman kehittymisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen valvonnan. Konsernijohdon tehtävänä on valvoa tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tuloksellisuutta konserniohjeen määräysten perusteella.

Konserniohjauksen ja -valvonnan -yksikön vastuulla on ohjeistaa, kouluttaa ja tukea kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöitä ja yhteisöjä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä sekä avustaa kaupunkikonsernin johtoa kokoamalla ja arvioimalla kaupunkikonsernin merkittävimpiä riskejä ja niiden hallintakeinoja. Lisäksi konserniyhteisöjen

sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuutta raportoidaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle yhtiöiden hallitusten itsearviointikyselyn kautta vuosittain.

Kaupunkikonsernin tytäryhteisö

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta lainsäädännön ja konserniohjeen mukaisesti. Hallituksen on huolehdittava siitä, että tytäryhteisössä on toimivat johtamisen, seurannan, raportoinnin, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä sopimusten hallinnan menettelyt.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Henkilöstö

Henkilöstön rooli on keskeinen kaupunkikonsernin riskienhallinnassa. Henkilöstö sitoutuu toimimaan tavoitteiden ja annettujen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti sekä kehittämään toimintatapoja sekä ylläpitämään ja kehittämään ammatillista osaamistaan. Henkilöstön tulee saattaa esihenkilönsä tietoisuuteen havaitsemiaan toimintaan kohdistuvia riskejä sekä riskienhallinnan kehittämismahdollisuuksia.

4. Riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet

Riskienhallinnan tarkoitus on organisaation tavoitteiden saavuttamiseen liittyvän epävarmuuden hallinta. Tämä edellyttää, että riskienhallinta on olennainen osa organisaation toimintaa sen kaikilla tasoilla ja että jokaisella organisaatiossa työskentelevällä on vastuu riskienhallinnasta.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Hyvällä johtamis- ja hallintotavalla tarkoitetaan toiminnan ja talouden ohjauksen tilivelvollisuus- ja vastuujärjestelmää, joka edistää hallinnon ja palvelutuotannon luotettavuutta ja tehokkuutta. Riskienhallinnan periaatteilla tarkoitetaan yhtenäistä näkökulmaa ja riskienhallinnalle asetettua yhteistä tavoitetilaa. Edellä mainittujen kautta kaupunkikonserni pyrkii varmistamaan asetettujen tavoitteiden täyttymisen ja riskienhallinnan vaikuttavuuden sekä toiminnan kehittämisen. Periaatteita tulee soveltaa riskienhallinnassa organisaation kaikilla tasoilla.

Johdonmukainen ja selkeä viitekehys tukee kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämistä ja kehittämistä. Kokonaisvaltainen riskienhallinta tarkoittaa, että kaupunkikonsernissa kullakin riskienhallintatasolla sekä eri palvelualueiden näkökulmasta tunnistetaan olennaiset riskit, jotka priorisoidaan, hallitaan ja vastuutetaan. Näyttö vaikuttavista riskienhallinnan käytännöistä auttaa organisaatiota viestimään sen kyvykkyydestä hallita ympäröiviä epävarmuuksia pienentämällä mahdollisten riskien haitallisia vaikutuksia ja samalla tuottaa arvoa hyödyntämällä tehokkaasti muuttuvan toimintaympäristön tarjoamat mahdollisuudet. Vaikuttava riskienhallinta mahdollistaa lisäksi jatkuvuudenhallinnan, mikä luo vakautta tuottaa tavoitellut tulokset ja palvelut häiriöttä.

Vaikuttavuutta tavoittelevan riskienhallinnan periaatteet on kuvattu ISO 31000 -standardissa (kuvio 2.). Näistä keskeisimmät Vantaan kaupunkikonsernissa noudatettavat riskienhallinnan periaatteet ovat:

Riskienhallinta on olennainen osa organisaation prosesseja

Riskienhallinta ei ole toiminnasta ja prosesseista erillään oleva toiminto. Riskienhallinta kuuluu kiinteästi johtamiseen ja esihenkilötyöhön ja on olennainen osa organisaation ydinprosesseja, strategista suunnittelua sekä vuosisuunnittelua ja toiminnan toteuttamista.

Riskienhallinta on järjestelmällistä ja jäsenneltyä

Järjestelmällinen, oikea-aikainen ja jäsennelty lähestymistapa riskienhallintaan edistää tehokkuutta ja sen kautta saavutetaan yhdenmukaisia, vertailukelpoisia ja luotettavia tuloksia.

Riskienhallinta luo lisäarvoa

Riskienhallinta tukee tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan kehittämistä. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan toiminnan tehokkuus ja hyvän johtamis- ja hallintotavan toteutuminen, asukkaiden ja henkilöstön tyytyväisyys, terveys ja turvallisuus, toiminnan vaatimustenmukaisuus, kestävä kehitys sekä ohjelmien ja projektien onnistuminen.

Riskienhallinta on osa päätöksentekoa

Riskienhallinnan tavoitteena on auttaa päätöksentekijöitä tekemään tietoisia valintoja,

priorisoida toimintoja tärkeysjärjestykseen sekä auttaa tunnistamaan vaihtoehtoisia toimintatapoja.

Riskienhallinta perustuu parhaaseen mahdolliseen tietoon

Riskienhallinnassa käytettävät tietolähteet perustuvat parhaaseen mahdolliseen käytettävissä olevaan tietoon kuten historiatietoon, kokemukseen, sidosryhmäpalautteeseen, havaintoihin, ennusteisiin ja asiantuntijoiden arvioihin.

Riskienhallinta on avointa ja kattavaa

Riskienhallinnan avoimuudella ja kattavuudella varmistetaan, että riskienhallinta on asianmukaista ja ajantasaista. Sidosryhmien ja organisaation eri tasoilla toimivien asiantuntijoiden mukaan ottaminen tarvittavassa laajuudessa edesauttaa riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta.

Riskienhallinta on dynaamista, toistuvaa ja muutokseen reagoivaa

Kaupunkikonsernin sisäisessä ja ulkoisessa toimintaympäristössä sekä toiminnassa, osaamisessa ja tietämyksessä voi tapahtua muutoksia nopeasti. Muutos voi myös muuttaa kaupunkikonsernin riskikenttää. Toimintaan voi kohdistua kokonaan uusia riskejä, riskit voivat muuttua ja/tai poistua. Riskienhallinnalla nämä muutokset voidaan havaita ja ennakoida sekä niihin voidaan varautua tai reagoida.

Kuvio 2. Riskienhallinnan periaatteet SFS-ISO 31000 -standardin mukaisesti. Lähde: SFS-ISO 31000 -standardi.

5. Riskienhallinnan toteuttaminen

Riskienhallinnan tulee olla olennainen osa johtamista, sisällytetty organisaation toimintakulttuuriin ja käytäntöihin ja mukautettu organisaation toimintaprosesseihin sopivaksi. Riskienhallintaa sovelletaan kaikessa päätöksenteossa siinä määrin kuin se on tarkoituksenmukaista.

ISO 31000 -standardissa on määritetty tehokkaan riskienhallinnan tärkeimmät loppu-tulokset. Tavoitteena on, että riskienhallinnan keinoin kaupunkikonsernilla ja siihen kuuluvilla on:

1) Ajantasainen, oikea ja kattava käsitys riskeistään, sekä
2) Riskit ovat määritetyn riskinsietokyvyn mukaisia

Riskinsietokyky

Vantaan kaupunkikonsernin riskinsiedon ylärajat ylittäviä riskitoteutumia ovat muun muassa asiat, tilanteet ja tapahtumat, joista voi aiheutua esimerkiksi:

- Ihmishengen menettäminen, pysyvä työkyvyttömyys tai muu vakava terveyden vaarantuminen
- Kriittisen palvelun vakava häiriintyminen ja keskeytyminen
- Kriittisiin palveluihin liittyvän keskeisen osaamisen pysyvä menettäminen
- Taloudellinen menetys, joka aiheuttaa merkittävän poikkeaman taloudellisiin tavoitteisiin
- Luottamuksen menettäminen niin, että sidosryhmien tai kuntalaisten luottamus kaupunkikonsernin johtoon tai toimintakykyyn järkkyy

Riskinsietokyky määrittää perusteet riskien merkittävyyden arvioimiselle ja riskienhallintatoimenpiteiden suunnittelulle. Kaupunkikonsernin toimialojen ja konserniyhtiöiden tulee määritellä itse omien palveluidensa riskinsietokyky. Riskinsietokyky tulee määritellä vähintään taloudellisen määreen osalta suhteuttaen se oman toiminnan laajuuteen.

Toimialat määrittelevät omat riskienhallinnan tavoitteensa ja toteuttamisen periaatteet oman toimintansa ja toimintaympäristönsä mukaisesti huomioiden kuitenkin kaupunkikonsernin yhteiset riskienhallinnan periaatteet. Toimialan johdolta, konserniyhtiöltä ja tytäryhteisöiltä edellytetään riskienhallintasuunnitelman laatimista.

Kaupungin kaikkiin toimintoihin kohdistuviin sekä seurauksiltaan hyvin vakaviin riskeihin varautumisen osalta noudatetaan kaupunginjohtajan vahvistamaa Vantaan kaupunkikonsernin valmiussuunnitelmaa. Valmiussuunnitelmassa määritetään muun muassa kaupunkikonsernin kriittiset palvelut ja niiden jatkuvuuden turvaamisen periaatteet. Henkilötietoja käsiteltäessä otetaan huomioon EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) jossa asetetaan yrityksille ja organisaatioille henkilötietojen keräämistä, säilytystä ja hallinnointia koskevat tarkat vaatimukset.

Projektien riskienhallinnan osalta noudatetaan kaupunkitasoisesti määritettyä Vantaan projektimallia. Lisäksi yksittäisten turvallisuuden osa-alueiden osalta noudatetaan niistä annettuja kaupunkitasoisia ohjeistuksia. Esimerkiksi kaupunkikonsernin tietojärjestelmien ja tietojen käsittelyn tietoturvallisuuden riskienhallinta ohjeistetaan kaupungin tietoturvaohjeessa, josta vastaa Vantaan kaupungin tietohallinto.

5.1 Riskienhallintaprosessi

Riskienhallintaprosessissa ennalta määritellyt periaatteet ja puitteet muuttuvat käytännön toiminnaksi. Riskienhallintaprosessi on systemaattista ja jatkuvasti kehittyvää toimintaa, jonka tavoitteena on tuottaa laadukasta tietoa ja syötteitä epävarmuuden vaikutuksesta käytettäväksi riskitietoisen päätöksenteon tukena. Riskienhallintaprosessiin, joka on kuvattu kuviossa kolme, kuuluu toimintaperiaatteiden sekä menettelyjen ja käytäntöjen (riskienhallinnan puitteet) järjestelmällinen soveltaminen toimintaympäristön määrittelemiseen, riskien tunnistamiseen, arviointiin, analysointiin, käsittelyyn ja seurantaan. Tähän prosessiin kuuluu oleellisena osana viestintä ja tiedonvaihto sekä ulkoisten että sisäisten sidosryhmien kanssa, prosessin eri osien ja tuotosten seuranta laadunvalvonnan varmistamiseksi sekä kaikki näitä prosessin toimia tukeva tiedonkäsittely ja raportointi.

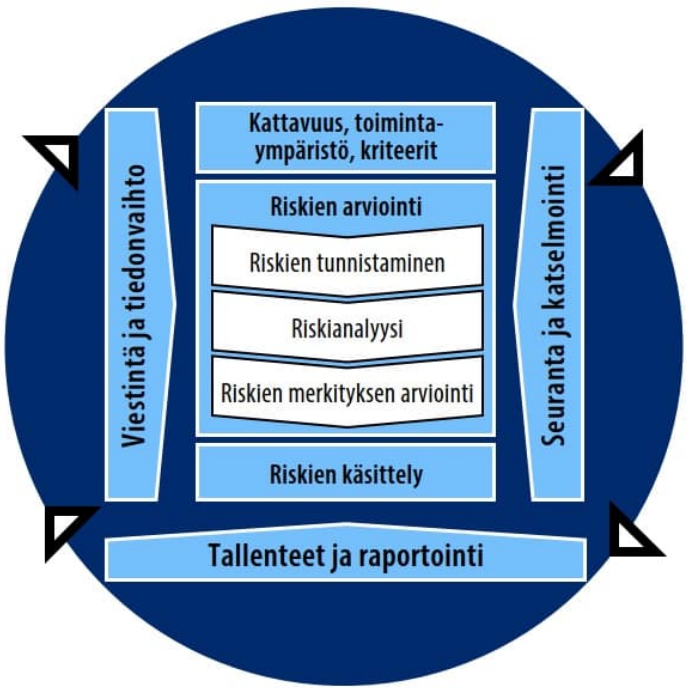

Kuvio 3. Riskienhallintaprosessi SFS-ISO 31000 -standardin mukaisesti. Lähde: SFS-ISO 31000 -standardi.

Riskienhallintaprosessi voidaan yksinkertaistettuna jakaa kolmeen päävaiheeseen:

1. Riskien arviointi (tunnistaminen, analysointi, merkittävyyden ja todennäköisyyden arviointi)
2. Riskien käsittely (riskienhallintatoimenpiteiden suunnittelu, vastuutus ja toteutus)
3. Seuranta ja viestintä (riskeistä raportointi mm. tilintarkastus, kirjallisen selonteot)

Riskiarvioinnin tavoitteena on tunnistaa ja arvioida tilanteet, tapahtumat tai tapahtumaketjut, jotka voivat estää saavuttamasta asetettuja tavoitteita, uhata toiminnan jatkuvuutta tai aiheuttaa menetyksiä. Samalla palvelualueet ja toimialat vastaavat kirjalliseen selontekoon, jossa on mahdollista nostaa esille tulleita riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan haasteita, onnistumisia tai palvelun muutoksia. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vuosikello (kuvio 4.) näyttää niin riskienarviointien ajankohdan kuin ohjausryhmän kokousaikataulun ja kaupungin tilinpäätöksen aikataulun.

Vantaan kaupunkikonsernissa riskien arviointi toteutetaan kaksi kertaa vuodessa:

- Keväisin riskianalyysi tehdään tuloskorttien, toimintasuunnitelmien ja toimintaympäristöanalyysien laadintatyön käynnistämisen yhteydessä. Kevään riskiarvioinnissa tarkastetaan ja täydennetään syksyllä laadittuja riskejä, jos alkuvuoden aikana on tullut muutoksia mm. toimintaympäristöön (esim. koronapandemia), ja tarkastetaan hallintatoimet.
- Syksyn riskiarvioinnissa tarkastellaan niin kulunutta vuotta riskien osalta kuin tunnistetaan tulevan vuoden riskejä ja täydennetään jo tunnistettujen riskien riskilukuja. Tällä varmistetaan ennen kaikkea riskienhallinnan jatkuvuus sekä se, ettei riskejä arvioida vain tapaus- ja tilannekohtaisesti. Syksyn riskikartoituksessa arvioidaan myös jo toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden vaikuttavuutta. Vaikuttavuuden arvioinnilla tarkoitetaan arviota riskienhallintatoimenpiteiden tarkoituksenmukaisuudesta, riittävyydestä ja toimenpiteiden vastuuhenkilöiden sekä aikataulun tarkastamista.

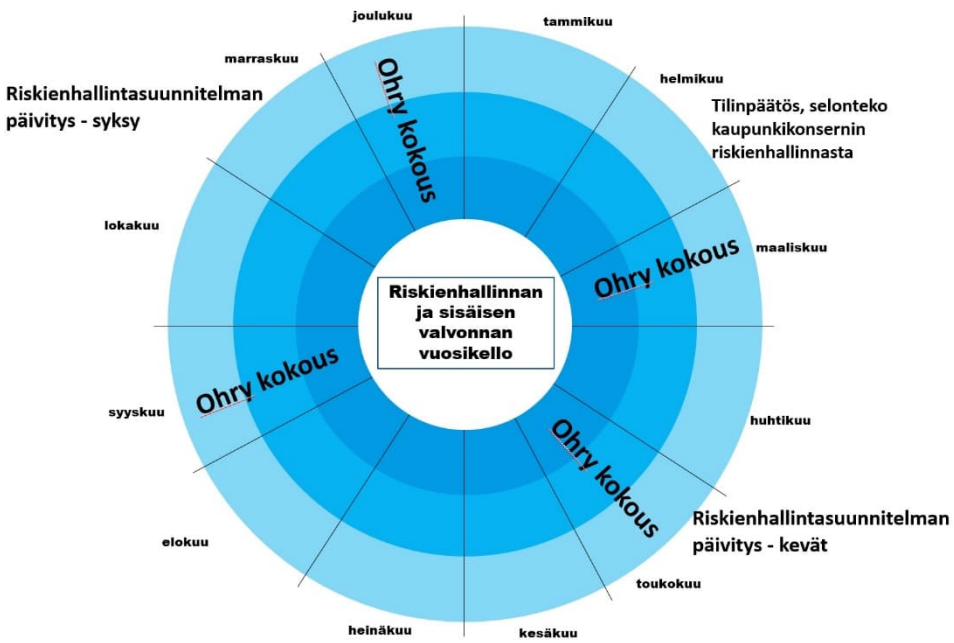

Kuvio 4. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vuosikello

Kaupunkikonsernin palvelualueet raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä toimialansa johdolle. Toimialan johto käsittelee, arvioi ja laatii näiden tietojen perusteella arvion toimialaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Kaikkien toimialojen ja konserniyhtiöiden saadun riskitiedon perusteella laaditaan kaupunkitasoinen riskiprofiili.

Yllä mainitun lisäksi kaupunkikonsernin strategiatyön yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista uhkaavat riskit ja määritetään niille hallintatoimenpiteet sekä vastuutahot. Kaupunkikonsernin organisaatiot huomioivat oman roolinsa strategiatyön yhteydessä tunnistettujen riskien hallinnassa.

5.2 Riskien luokittelu

Riskien luokittelu auttaa riskien kokonaisuuden hahmottamisessa. Se tukee myös toiminnan ja riskienhallinnan osa-alueiden yhdistämistä. Riskit voidaan jakaa

strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Osa riskeistä on kuntakonsernin sisäisiä ja osa ulkoapäin aiheutuvia.

Strategiset riskit ovat tapahtumia, jotka vaikuttavat organisaation pitkän ja keskipitkän aikavälin (strategisiin) tavoitteisiin. Strategiset riskit voivat olla ulkoisia riskejä, sellaisia, joihin toimija ei voi omilla toimillaan vaikuttaa tai voi vaikuttaa vain vähän. Näiden riskien hallinnassa oleellista on ei-toivottujen vaikutusten minimointi. Tällaisia riskejä voivat olla esimerkiksi globaalit taloushäiriöt, ympäristöön liittyvät riskit, geopolitiikkaan liittyvät riskit tai laajasti teknologiaan, ihmisten terveyteen tai hyvinvointiin liittyvät yhteiskunnalliset riskit.

Operatiiviset riskit ovat organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Riskit voivat olla seurausta esimerkiksi riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, huonosta johtamisesta, henkilöstöstä tai ulkoisista tapahtumista. Operatiiviset riskit voivat lisäksi liittyä tietojärjestelmiin, tuotantoprosesseihin tai vaikkapa kehitysprojekteihin. Operatiivisen riskin aiheuttama haitta voi olla jossain tapauksissa vaikeasti mitattavissa.

Taloudelliset riskit liittyvät talouden tasapainoon, investointeihin sekä rahoitukseen, sijoituksiin ja maksuvalmiuteen.

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi henkilöstön työkyvyttömyyteen liittyvät riskit, omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen ja häviäminen esimerkiksi rikoksen tai tulipalon seurauksena, erilaiset ympäristö- ja luonnonkatastrofiriskit sekä toimitilaturvallisuuteen liittyvät riskit.

5.3 Korruption ennaltaehkäisy

Korruptioriski ei ole oma riskiluokkansa, vaan julkiselle sektorille ominainen operatiivinen riski, mutta se on hyvä nostaa esille, koska sillä voi olla laajamittaiset seuraamukset kaupungin toiminnassa. Korruptio on monitahoinen ja vaikeasti tunnistettava ilmiö, koska väärinkäytös voi olla yksittäisen henkilön aiheuttama tai organisaation sisällä olevien rakenteellisten ongelmien hyväksikäyttöä. Korruptio voidaan määritellä valta-aseman väärinkäytöksi yksityiseksi eduksi. Korruptiossa tekijä tavoittelee laitonta tai ainakin epäeettistä etua itselleen tai omalle intressipiirilleen.

Korruption katsotaan estävän yhteiskunnan kehityksen ja heikentävän demokratiaa ja oikeusvaltiota sekä muodostavan uhan poliittisen järjestelmän oikeudellisuudelle. Korruption kautta yhteiskunnan instituutioiden tehokkuus kärsii ja vastuullisuus kansalaisille heikkenee. Korruptiota voi olla yhtä hyvin lahjonta, virka-aseman väärinkäyttö kuin petoskin.

Vuoden 2016 piilokorruptiota selvittävässä kyselyssä nousi esiin monia suosinnan alueita:

- nepotismi, sukulaisten ja tuttujen suosinta
- tutkimusrahoituksen vinoumat
- vaikutusvaltaisten henkilöiden suosinta
- kuntien virantäyttö
- poliittisten puolueiden vaikutus suosintaan
- yksilön suosinta hankekilpailussa ja hankkeen toteuttamisessa

Institutionaalinen korruptio kiinnittää yksilöiden sijasta erityistä huomiota instituutioihin ja korruptiivisiin yhteisöihin, jotka voivat pyrkiä vaikuttamaan demokraattiseen päätöksentekoprosessiin poliittisella vaikuttamisella. Vaarana on, että instituutiot ja toimintakäytänteet korruptoituvat. Esimerkkinä on tarjouskilpailun valintakriteereiden epäeettinen ”kohdentaminen”.

Korruption riski on minimoitava, koska instituutiot muodostavat suomalaisen yhteiskuntajärjestelmän perustan. Kaupungilta edellytetään laillisuutta ja eettisyyttä kaikessa toiminnassa, jonka takia Vantaan kaupunki ei hyväksy minkäänlaista väärinkäyttöä tai lahjontaa. Vantaa noudattaa kaupungin toimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä ja muita kaupunkitasoisia ohjeistuksia, joissa on huomioitu väärinkäytösten ja korruption estäminen. Erilaiset riskiarviot ja sisäinen valvonta ovat yksi käyttökelpoinen korruption ja epäeettisen toiminnan kokonaisvaltainen seurantamenetelmä. Vantaan kaupungilla on oma Sisäisen valvonnan ohjeensa (2024), jossa on kerrottu tarkemmin sisäisen valvonnan perusteista, tavoitteista, valvonnasta ja raportoinnista.

5.4 Riskien arviointi ja käsittely

Riskien tunnistaminen

Riskien tunnistamisessa arvioidaan organisaation toimintaan sen sisäisestä ja ulkoisesta toimintaympäristöstä aiheutuvat riskit. Riskien tunnistaminen toteutetaan ryhmässä siten, että läsnä on riittävä määrä asiantuntijoita varmistamassa organisaation toimintojen huomiointi tarvittavassa laajuudessa. Analysointivaiheessa arvioidaan, millä edellytyksillä riski voi konkretisoitua sekä priorisoidaan riskeistä olennaisimmat jatkotyöskentelyä varten.

Riskianalyysi

Seurausten seuraamuksia arvioidaan asteikolla 1–5 jossa:

1 = riskin vaikutukset ovat erittäin vähäiset
2 = riskin vaikutukset ovat vähäiset
3 = riskin vaikutukset ovat kohtalaiset
4 = riskin vaikutukset ovat merkittävät
5 = riskin vaikutukset ovat erittäin merkittävät

Seurausten vakavuuden arviointi pohjautuu organisaation määrittämään riskinsieto-kykyyn. Riskin seurausten vakavuuden arvioinnissa tulee huomioida vähintään seuraavat näkökulmat:

- vaikutus asetettuihin tavoitteisiin
- vaikutus henkilöihin (oma henkilöstö, asiakkaat, asukkaat)
- vaikutus talouteen, omaisuuteen, materiaaliin ja ympäristöön
- vaikutus toimintaan (keskeytyminen)
- vaikutus julkisuuskuvaan ja maineeseen

Riskin todennäköisyyttä arvioidaan myös asteikolla 1–5, jossa:

1 = erittäin epätodennäköinen riski (harvemmin kuin kerran kymmenessä vuodessa)

2 = epätodennäköinen riski (kerran kymmenessä vuodessa)
3 = mahdollinen riski (kerran viidessä vuodessa)
4 = todennäköinen riski (kerran vuodessa)
5 = erittäin todennäköinen riski (useita kertoja vuodessa)

Arvioitaessa riskin todennäköisyyttä on syytä hyödyntää laaja-alaisesti muun muassa historiatietoa, raportteja läheltä piti – tilanteista, kertynyttä kokemusta sekä asiantuntija-arvioita.

Riskien merkittävyyden arviointi

Riskin merkittävyys määritetään riskin toteutumisen todennäköisyyden ja seurausten vakavuuden kautta. Riskin merkittävyys esitetään riskilukuna (1–25), joka määräytyy, kun riskin todennäköisyys (1–5) kerrotaan seurausten vakavuudella (1–5).

Riskin merkittävyyden arviointi mahdollistaa sen, että organisaatio kykenee priorisoimaan riskien hallitsemiseksi toteutettavat toimenpiteet merkittävimpiin riskeihin ja näin ollen pyrkii varmistamaan riskienhallinnan vaikuttavuuden. Asetettuja tavoitteita uhkaavat, merkittäviksi arvioidut riskit organisaatio raportoi ylemmälle organisaatiotasolle. Merkittävien riskien hallinta tulee huomioida organisaation riskienhallintasuunnitelmassa.

Riskien hallitseminen

Riskien hallitsemisella tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tavoitteena on pienentää riskin merkittävyyttä tai poistaa riski kokonaisuudessaan. Toimenpiteet voivat kohdistua riskin todennäköisyyden tai seurausten vakavuuden pienentämiseen tai molempiin edellä mainituista. Riskienhallintatoimet tulee aina suhteuttaa riskinsietokykyyn sekä riskin merkittävyyteen muun muassa huomioimalla riskien hallinnasta aiheutuvat kustannukset sekä saavutettava hyöty. Kaupunkikonsernin toimintakykyä uhkaaviin vakaviin, mutta epätodennäköisiin riskeihin varautuminen huomioidaan muun muassa valmiussuunnitelmilla ja muilla toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen pyrkivillä etukäteistoimenpiteillä.

Yleisellä tasolla johtajat, päälliköt ja esihenkilöt vastaavat oman organisaatioyksikkönsä riskienhallinnasta. Vastaavasti hankkeen, projektin tai työryhmän vastuuhenkilö huolehtii riskienhallinnasta osana hanke-/projekti/työryhmähallintoa. Riskienhallintatoimenpiteille on tärkeää määritellä vastuuhenkilö(t), riskin omistaja, jotka vastaavat riskin hallintatoimenpiteiden edistymisestä ja valvonnasta. Näin toimimalla riskienhallintatoimenpiteiden edistymistä seuraa vastuuhenkilö, joka voi raportoida toimenpiteiden edistymisestä johdolle.

Vaikka riskien omistajat yksilöitäisiin, on tarpeen samalla viestiä, että riskienhallinta on tilanteiden arviointia, suunnittelua ja käytännön tekoja, johon osallistuu kukin henkilöstön jäsen omassa roolissaan. Henkilöstön on tunnettava ja huomioitava voimassa olevat ohjeet ja määräykset sekä tunnistettava ja hahmotettava mahdollisia omaan työhön liittyviä riskejä. Käytännössä toiminnan tunteva asiantuntija tietää parhaiten siihen liittyvät riskit ja on näin ollen avainasemassa viestimään niistä sekä ilmoittamaan havaitsemistaan poikkeamista.

Riskienhallintatoimenpiteiden toteuttaminen on jatkuvaa ja tapahtuu osana normaalia toimintaa organisaation kaikilla tasoilla. Hyvin epätodennäköiset tai vain vähäisiä

seurauksia aiheuttavat riskit voidaan myös päättää hyväksyä osana toimintaa. Riskitiedon jakaminen, henkilöstön kouluttaminen ja riskienhallintaan kannustaminen ovat olennainen osa riskienhallintaa ja luovat sille perustan.

5.5 Seuranta ja raportointi

Riskienhallintaprosessiin kuuluu olennaisena osana seuranta ja raportointi, joilla varmistetaan osaltaan kaupunkikonsernin merkittävimpien riskien tunnistaminen sekä riittävä organisaation sisäinen riskitietous. Riskienhallinnan seurannan tulee kattaa kaikki prosessin vaiheet. Seurannan avulla voidaan varmistaa prosessin laatu ja vaikuttavuus sekä mahdollistaa sen jatkuva parantaminen osana organisaation suorituskyvyn hallintaa. Seurannan avulla voidaan myös saada viitteitä kokonaisriskinäkymän muuttumisesta ja sisäisen valvonnan toimivuudesta. Säännöllisen seurannan menettelyt tulee rakentaa osaksi riskienhallinnan prosessia ja vastuuttaa kuten prosessin muutkin osa-alueet.

Toimialat, konserniyhtiöt ja tytäryhteisöt raportoivat yhteistyössä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän kanssa merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan sekä sisäisen valvonnan järjestelyistään osana toiminnan ja talouden seurantaa ja raportointia. Konserniyhtiöiden ja tytäryhteisöjen osalta raportin laatii konserniohjaus ja -valvonta palveluyksikkö. Tilinpäätöksen yhteydessä annetaan arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteko riskienhallinnan järjestämisestä.

Organisaation sisäisellä sekä keskeiset sidosryhmät huomioivalla luottamuksellisella tiedonvaihdolla varmistetaan, että kaikki keskeiset toimintaan vaikuttavat tahot ovat tietoisia toimintaan kohdistuvista riskeistä ja heillä on mahdollisuus vuoropuheluun. Viestinnällä on merkittävä rooli riskien hallitsemisessa. Viestinnällä varmistetaan myös se, että eri tahot ymmärtävät päätöksenteon perusteet ja syyt siihen, miksi tiettyjä toimenpiteitä tarvitaan.

6. Valvonta

Kaupunkikonsernin valvonta voidaan jakaa karkeasti kolmeen kokonaisuuteen:

- Sisäinen valvonta
- Sisäinen tarkastus
- Ulkoinen tarkastus

Kaupunkikonsernin sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esihenkilöt. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtajaa ja kaupunginhallitusta arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä ja toimivuutta. Kaupungin ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastaja sekä tarkastuslautakunta.

6.1 Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on kaupungin ja sen toimialan tai palvelualueen toiminnan omaa valvontaa, joka on johdon tekemää tai johdon lukuun tehtyä. Toimiva sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Se käsittää tiedossa olevien riskien hallitsemiseksi käyttöönotettuja keinoja, toimintatapoja ja valvontatoimenpiteitä.

Sisäinen valvonta on ennen kaikkea kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Sisäinen valvonta on näin ollen paitsi riskienhallintaa niin myös kiinteä osa Vantaan kaupungin johtamisjärjestelmää. Sisäinen valvonnan voidaan katsoa olevan riittävää ja tarkoituksenmukaista silloin, kun organisaatiolla on kohtuullinen varmuus asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan vastuut on kuvattu luvussa kolme ”Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan organisointi ja vastuut”. Tämän lisäksi Vantaan kaupungilla on erillinen ”Sisäisen valvonnan ohje”, jossa sisäisen valvonnan perusteet käydään läpi.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei hyväksytä väärinkäytöksiä. Väärinkäytöksinä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä, kaupunkikonsernin ohjeita rikkovia tai lainvastaisia tekoja. Esihenkilöt ohjaavat sekä valvovat alaistensa toimintaa ja heidän tulee ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli havaitsevat väärinkäytöksiä johtamassaan toiminnassa. Henkilöstön on raportoitava epäilemänsä väärinkäytökset tai rikkomukset esihenkilölleen.

Merkittävä osa sisäisestä valvonnasta tapahtuu toimintaprosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Valvontatoimenpiteiden on oltava taloudellisia ja tehokkaita.

Säännölliseen valvontaan kuuluvat mm.

- johdolle laadittavat raportit
- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta
- talousarvion toteutumisen seuranta
- toimintaperiaatteiden sekä ohjeiden noudattamisen valvonta
- hyväksymis- ja valtuutusjärjestelmä
- säännölliset varmistus- ja täsmäytystoimenpiteet
- sovittujen riskirajojen seuranta ja niistä raportointi
- fyysiset ja tekniset valvontatoimenpiteet

6.2 Sisäisen tarkastuksen tarkastustehtävä

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Kaupunginjohtaja hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada salassapitoa koskevien säädösten estämättä kaikki tarkastuksen suorittamiseksi tarvitsemansa tiedot.

Sisäinen tarkastus raportoi tarkastusten tulokset kaupunginhallitukselle vähintään kerran vuodessa ja kaupunginjohtajalle noin kahden kuukauden välein. Raportit toimitetaan välittömästi niiden valmistuttua aina kaupunginhallituksen puheenjohtajistolle ja kaupunginjohtajalle sekä tarkastuskohteen mukaan toimialan apulaiskaupunginjohtajalle, palvelualuejohtajalle ja yhteisten palveluiden päällikölle. Raportit käsitellään toimialojen johtoryhmissä. Yhtiötarkastukset raportoidaan konserniohjauksen ja -valvonnan palveluyksikköön, konsernijaostolle sekä yhtiön johdolle ja hallitukselle. Tilinpäätöksessä raportoidaan kaupunginvaltuustolle sisäisen tarkastuksen järjestämisestä ja tarkastusten keskeisistä tuloksista.

6.3 Ulkoisen tarkastuksen tarkastus- ja arviointitehtävä

Ulkoinen valvonta on riippumaton toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta. Ulkoista valvontaa toteuttaa ulkoisen tarkastuksen tehtäväalue, johon kuuluvat tilintarkastaja ja tarkastuslautakunta sekä ulkoisen tarkastuksen palveluyksikkö. Vantaan kaupungin hallintosäännössä määritellään ulkoisen tarkastuksen tehtävät ja vastuut.

Tilintarkastaja vastaa kuntalain 123 §:n mukaisesta tilintarkastuksesta. Kuntalain mukaan tilintarkastajan on tarkastettava kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös oikean ja riittävän kuvan kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita. Lisäksi on tarkastettava, onko kaupungin sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. Tilintarkastaja raportoi työohjelmansa toteutumisesta tarkastuslautakunnalle. Tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Lisäksi tilintarkastaja raportoi suorittamiensa tarkastusten havainnoista tarkastuslautakunnalle, ulkoiselle tarkastukselle sekä tarkastuksen kohteelle ja vastuuhenkilölle.

Tarkastuslautakunta valmistelee kuntalain mukaisesti valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Se myös arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kaupunkikonsernissa sekä sitä, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta voi esittää hallintosäännössä mainitussa raportoinnissaan käsityksensä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta tilintarkastajan ja oman arviointinsa pohjalta.

Ulkoisen tarkastuksen palveluyksikkö avustaa tarkastuslautakuntaa ja tilintarkastajaa kuntalain 121 §:n ja 123 §:n mukaisissa tehtävissä sekä suorittaa hallintosäännön mukaiset tehtävät. Yksikkö valmistelee valtuustolle annettavan arviointikertomuksen ja arvioi tavoitteiden toteutumista sekä sovittaessa suorittaa tilintarkastajan työohjelman mukaisia tarkastuksia.

7. Hyväksyminen, voimaantulo ja päivittäminen

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupunkikonsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet xx.xx.2024 ja ne astuvat voimaan xx.xx.2024.

Tämä asiakirja korvaa kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymän kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet - asiakirjan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen periaatteiden ajantasaisuus arvioidaan vuosittain kaupungin johtoryhmässä. Periaatteet hyväksytetään kaupunginvaltuustossa valtuustokausittain tai tarvittaessa.

19 Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2023/PT

VD/4653/00.01.02.01/2024

PT/MV/TA/EJ/MT

Tietotilinpäätös antaa kuvan kaupungin henkilötietojen käsittelyn tilasta ja arvion tietosuojan toteutumisesta. Tietotilinpäätöksen tavoite on myös tukea tietosuojatyön tekemistä ja kehittämistä. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisina rekisterinpitäjinä Vantaan kaupungin toimialat ja palvelualueet vastaavat siitä, että yleisen tietosuoja-asetuksen ja lainsäädännön vaatimuksia ja periaatteita henkilötietojen käsittelystä noudatetaan ja se pystytään osoittamaan. Tietotilinpäätös on keino täyttää tämä osoitusvelvollisuus.

Tämä tietotilinpäätös kuvaa henkilötietojen käsittelyä Vantaan kaupungissa vuonna 2023. Tietotilinpäätökset on laadittu Vantaalla vuodesta 2018 alkaen, jolloin EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltaa.

Jokainen toimiala on valmistellut ennalta annettujen kysymysten perusteella tietotilinpäätökseen oman kuvauksen toimialan tietojen käsittelystä ja tietosuojasta.

Vuoden 2023 tietotilinpäätöksessä toimialat ja palvelualueet ovat vastanneet seuraavaan viiteen asiakokonaisuuteen:

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt
2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin
3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit
4) Informointiasiakirjat
5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä.

Tietotilinpäätökseen sisältyy myös kaupungin tietosuojavastaavan raportti. Tietosuojavastaavan tehtävät on määritelty EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa. Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu mm. seurata tietosuojasäännösten noudattamista koko organisaatiossa ja tuoda esiin havaitsemiaan puutteita. Tietosuojavastaavan raportissa vuonna 2023 painotetaan kolmea eri asiakokonaisuutta:

1) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit
2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin
3) Evästeiden käyttö kaupungin verkkopalveluissa.

Vuonna 2023 erityisen huomioitavaa oli EU:n ja Yhdysvaltain välisen tietosuojan riittävyyspäätöksen hyväksyminen. Päätöksen perusteella yhdysvaltalaisen yrityksen on sertifioitava itsensä Data Privacy Framework -ohjelmaan (DPF), jotta tietoja voidaan siirtää Yhdysvaltoihin ilman vakiosopimuslausekkeita ja lisäsuojatoimenpiteitä. Riittävyyspäätös yksinkertaistaa tietosuojaprosesseja. Merkittävä yritys arjen työn kannalta on esimerkiksi Microsoft.

Tietosuojan vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2023 ei edelleenkään ole lakisääteisellä tasolla. Kaupungissa aloitetaan edelleen henkilötietojen käsittelyprosesseja ja otetaan käyttöön järjestelmiä ja sovelluksia ilman tehtyä vaikutustenarviointia. Myöskään kaikista vanhastaan käytössä olevista järjestelmistä tai prosesseista ei ole tehty vaikutustenarviointia. Lisäksi tehtyjen vaikutustenarviointien päivittäminen on vajavaista. Vaikutustenarviointityö kärsii riittävien resurssien puutteesta.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2023.

Liite
- Tietotilinpäätös 2023

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
tietosuojavastaava, lakimies Mikael Valtomaa (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN KAUPUNGIN TIETOTILINPÄÄTÖS

2023

Vantaa
Vanda

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO **3**

TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2023 ..... **6**

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA **25**

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA **32**

KAUPUNKISTRATEGIAN JA JOHDON TOIMIALA **36**

TALOUS JA STRATEGIA 36

ELINVOIMAPALVELUT 41

TYÖLLISYYDEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUT 47

KUNTADEMOKRATIA 57

SISÄINEN TARKASTUS 64

VIESTINTÄ 65

HENKILÖSTÖ- JA KONSERNIPALVELUT 68

TIETOHALLINTO 75

KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA **76**

TIETOTILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET **79**

Liite 1: vuoden 2023 tietotilinpäätöksen rakenne 79

Liite 2: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: tilastoja 83

Liite 3: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: luettelo 86

22.4.2024 Vantaan kaupunki

JOHDANTO

Tietotilinpäätös antaa kokonaiskuvan ja arvion henkilötietojen käsittelyn tilasta, kehityksestä, uhista ja kehittämistoimenpiteistä Vantaan kaupungissa. Vuoden 2023 tietotilinpäätös on Vantaan kaupungin kuudes tietotilinpäätös. Ensimmäinen tietotilinpäätös tehtiin vuodelta 2018, kun EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltaa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön ja tietosuojapolitiikan mukaan toimialat ja palvelualueet vastaavat tietosuojan toteuttamisesta ja tietosuojan resursseista omalla toimialalla ja palvelualueella. Vuoden 2023 tietotilinpäätökseen on kerätty tiedot toimialoittain kuten aikaisempinakin vuosina.

Toimialat ja palvelualueet ovat kirjoittaneet oman osuutensa tietotilinpäätökseen ennalta annettujen aiheiden ja kysymysten perusteella. Näin saadaan kokonaiskuva asioiden tilasta koko kaupungissa. Tämän lisäksi toimialoilla ja palvelualueilla on ollut mahdollisuus nostaa esille muita tärkeinä pitämiään asioita. Toimialojen ja palvelualueiden osuudet on käsitelty toimialojen ja palvelualueiden johtoryhmissä omien käytänteiden mukaisesti.

Vuoden 2023 tietotilinpäätöksessä toimialat ja palvelualueet ovat vastanneet kysymyksiin, jotka käsittelevät viittä aihealuetta:

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt
2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin
3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit
4) Informointiasiakirjat
5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä.

Täydellinen kysymyslista löytyy sivulta 79 (Liite 1).

Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt rekisteröidyille vaihtelivat määrällisesti erittäin paljon toimiala- ja palvelualuekohtaisesti: siinä missä esimerkiksi Kaupunkikulttuurin toimiala tai Kuntademokratian palvelualue saivat muutaman kymmentä luovutuspyyntöä, Kasvatuksen ja Oppimisen toimialalle niitä tuli useita satoja, ja Henkilöstö- ja Konsernipalvelujen palvelualueella pyyntöjä käsiteltiin jopa useita tuhansia. Varsinaisia henkilötietojen tarkastuspyyntöjä oli varsin vähän kautta kaupungin, vain joitain yksittäisiä pyyntöjä. Silloin kun henkilötietojen luovutuksen yhteydessä on varmistettava tietojen pyytäjän henkilöllisyys, tarkastuskäytännöt ovat pääasiallisesti asianmukaiset. Vuoden 2023 lopulla Vantaan tietosuojavastaava laati

kaupunkitasoisen ohjeen henkilön tunnistamistavoista, mikä selkeyttää ja yhtenäistää toimintaa.

Vuonna 2020 kaatui EU:n ja Yhdysvaltojen välille solmittu Privacy Shield -sopimus. Kyseisen sopimuksen tarkoituksena oli taata, että EU:n kansalaisten henkilötiedot suojataan vaaditulla tavalla, kun niitä siirretään EU:sta Yhdysvaltoihin. Vuoden 2023 heinäkuussa sopimukseton tila viimein päättyi, ja **henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin** helpottui, kun neuvottelut saatiin päätökseen ja Euroopan komissio hyväksyi tietosuojan riittävyyspäätöksen. Päätöksen perusteella yhdysvaltalaisen yrityksen on sertifioitava itsensä Data Privacy Framework -ohjelmaan (DPF), jotta tietoja voidaan siirtää Yhdysvaltoihin ilman vakiosopimuslausekkeita ja lisäsuojatoimenpiteitä.

Vuonna 2023 toimialojen ja palvelualueiden tuli käydä läpi tehdyt vaikutustenarvioinnit. Mikäli käytössä oli järjestelmiä tai prosesseja, joissa henkilötietoja siirrettiin Yhdysvaltoihin, vaikutustenarvioinnit tuli päivittää vastaamaan uutta riittävyyspäätöstä. Samoin tuli varmistaa, että yhdysvaltalainen yritys löytyi DPF-ohjelmasta. Merkittävä yhdysvaltalainen yritys arjen työn kannalta on esimerkiksi Microsoft.

Kaupungissa on pääsääntöisesti huomioitu vaikutustenarviointien päivitykset sekä järjestelmätoimittajien kuuluminen DPF-sertifiointijärjestelmään. Mikäli toimittaja ei löydy DPF-ohjelmasta, henkilötietoja suojaavat vakiosopimuslausekkeet. Ongelmana toimialoilla ja palvelualueilla on, että resurssipuutteiden vuoksi kaikkia vaikutustenarviointeja ei ylipäänsä ole ehditty tehdä eikä kaikkia olemassa olevia arviointeja päivittää.

Tietosuojan vaikutustenarviointien osalta tilanne on siis haasteellinen. Vaikutustenarvioinnit työllistävät toimialoja ja palvelualueita sangen vaihtelevissa määrin. Vuonna 2023 otettiin käyttöön tietosuojan hallintatiedosto, johon toimialakohtaisesti tuli kerätä kaikki järjestelmät ja prosessit, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä. Tiedostoon tuli myös merkitä vaikutustenarviointien tilanne sekä muu tarvittava tietosuojadokumentointi, jotta syntyisi selkeä kokonaiskuva toimialan tietosuojatilanteesta. Toimialakohtaisiin tiedostoihin on listattu yli 550 järjestelmää ja prosessia; tehtyjä vaikutustenarviointeja oli hieman yli 300 kpl. Vaikutustenarviointeja on näin ollen tekemättä noin 250 järjestelmästä ja prosessista; lisäksi suurin osa olemassa olevista arvioinneista on päivittämättä. Käytännössä suurin yksittäinen syy tähän vakavaan tilanteeseen on resurssipuute: monilla toimialoilla ja palvelualueilla ei ole riittävästi henkilö- ja aikaresursseja huolehtia aikaavievästä ja syvällistä perehtymistä vaativasta tietosuojatyöstä.

Informointiasiakirjat ovat tärkeä osa tietosuoja-asetuksen asettaman osoitusvelvollisuuden täyttämistä. Informointiasiakirjat löytyvät kaupunkimme nettisivuilta, ja niiden avulla kerromme kuntalaisille, työntekijöillemme sekä asiakkaillemme, miten ja millä perusteella käsittelemme heidän henkilötietojansa. Vuonna 2023 informointiasiakirjan pohja päivitettiin, ja toimialojen ja palvelualueiden tuli päivittää omat asiakirjansa uusitun mallin mukaisesti. Saatujen vastausten perusteella päivitykset on suurelta osin tehty kieliversiot mukaan lukien. Pääsääntöisesti informointiasiakirjat ovat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi. Informointiasiakirjojen kääntäminen englanniksi on tapauskohtaista, ja tässä esiintyy vaihtelua toimialojen ja palvelualueiden välillä.

Vuonna 2023 on alettu tarkemmin tilastoida **tietosuojan tietoturvaloukkauksia**. Kaupunkitasoisen analyysin tarkoituksena on selvittää, mitkä ovat tavanomaisimpia tietoturvaloukkaustapauksia ja -tyyppejä. Tuloksia voi tarkastella tämän raportin sivuilta 83–85. Ylivoimainen enemmistö – lähes 90 % – tietosuojan tietoturvaloukkauksista on tahattomia eli vahinkoja tai kiireessä tapahtuneita huolimattomuuksia. Erittäin vähän vuonna 2023 tehtiin ns. pahantahtoisia tai tarkoituksellisia tietoturvaloukkauksia. Tämä on toki hyvä asia, mutta toisaalta osoittaa, miten suurta roolia huolellisuus ja mahdollisuus keskittyneeseen työntekoon näyttelevät arjen työskentelyssä myös tietosuoja- ja tietoturvanäkökulmasta.

Tietotilinpäätökseen sisältyy lisäksi kaupungin **tietosuojavastaavan vuosikatsaus**, jossa tarkastellaan Vantaan kaupungin tietosuojan tilannetta kolmen asiakokonaisuuden kautta: tietosuojan vaikutustenarviointien tila kaupungissa, henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin sekä evästeiden käyttö kaupungin verkkopalveluissa.

TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2023

Tietosuojavastaavan tehtävät on määritelty EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa. Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu mm. seurata tietosuojasäännösten noudattamista koko organisaatiossa ja tuoda esiin havaitsemiaan puutteita. Tietosuojasäännösten noudattaminen on kuitenkin aina rekisterinpitäjän vastuulla. Vantaalla rekisterinpitäjinä toimivat toimialat ja palvelualueet omien henkilötietojensa osalta.

Tietosuojavastaavan raportti on sisältynyt kaikkiin aikaisempiin tietotilinpäätöksiin, jotka on tehty vuodesta 2018 alkaen. Tietosuojavastaavan raportissa tuodaan esiin vuosittain kaupungin henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ajankohtaisia ja tärkeitä asioita.

Vuoden 2023 tietosuojavastaavan raportissa on nostettu esille kolme kokonaisuutta:

1. Tietosuojan vaikutustenarvioinnit
2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin
3. Evästeiden käyttö kaupungin verkkopalveluissa.

1) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Tietosuojan vaikutustenarvioinnit ovat perusta sille, että henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvät riskit ovat mahdollisimman pieniä. Mikäli vaikutustenarviointien tekeminen laiminlyödään tai vaikutustenarvioinnit tehdään huolimattomasti, niin henkilötietojen käsittely ei ole rekisterinpitäjän eli kaupungin hallinnassa. Tällöin ei tiedetä täyttääkö henkilötietojen käsittely lain asettamat velvollisuudet ja aiheuttaako käsittely riskejä rekisteröidyille eli henkilöille, joiden tietoja käsitellään.

Seuraavaksi tuodaan esiin, miten vaikutustenarviointien tärkeyttä on korostettu joka vuosi tietosuojavastaavan raporteissa, jotka ovat sisältyneet vuosittain tehtäviin tietotilinpäätöksiin. Tämän lisäksi tuodaan esiin vuoden 2023 vaikutustenarviointien tilanne kaupungissa ja mihin asioihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Tilannetta vaikutustenarviointien osalta ei voida pitää kaupungissa hyvänä, ja vaikutustenarviointien tekemiseen tulee panostaa, jotta kaupunki täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset ja pystyy suojaamaan rekisteröityjen oikeuksia.

1.1. Mitä ovat tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Tietosuojan vaikutustenarvioinnissa kuvataan henkilötietojen käsittelyä ja sen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan, arvioimaan ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä.

Vaikutustenarviointi on tarkoitettu jatkuvaksi riskien tunnistamisen ja hallitsemisen prosessiksi. Vaikutustenarviointi on tehtävä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista. Vaikutustenarvioinnit auttavat kaupunkia rekisterinpitäjänä tietosuoja-lainsäädännön vaatimusten noudattamisessa, dokumentoinnissa ja osoitus-velvollisuuden toteuttamisessa. Vaikutustenarviointi kuuluu lakisääteisiin tehtäviin, ja EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa on tarkat säännökset vaikutustenarvioinnin sisällöstä ja riskien määrittelystä.

1.2. Tietosuojan vaikutustenarviointien käsittely kaupungin tietotilinpäätöksissä ja tietosuojavastaavan raporteissa

Tietosuojan vaikutustenarviointeja on käsitelty kaikissa kaupungin tietotilin-päätöksissä ja tietosuojavastaavan raporteissa vuodesta 2018 alkaen, jolloin tehtiin kaupungin ensimmäinen tietotilinpäätös. Vaikutustenarvioinnit ovat perusta hyvälle tietosuojalle. Vaikutustenarviointien tekemättä jättäminen tai niiden tekeminen huonosti tarkoittaa huonoa tietosuojan tasoa. Tällöin henkilötietojen käsittelyyn kohdistuvat riskit jäävät usein huomaamatta, ja tällä voi olla vakavia seurauksia rekisteröidyille, joiden henkilötietoja käsitellään.

Seuraavassa on koottuna huomiot, joita tietosuojan vaikutustenarvioinneista on tehty eri vuosina tietotilinpäätöksissä ja tietosuojavastaavan raporteissa. Huomiot on tässä tiivistetty, ja huomiot kokonaisuudessaan voi lukea kunkin vuoden tietotilin-päätöksestä.

1.2.1. Vuoden 2018 tietotilinpäätös

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaan 25.5.2018. EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa on tarkat säännökset tietosuojan vaikutustenarvioinnin sisällöstä, riskien määrittelystä ja vaikutustenarvioinnin pakollisuudesta asetuksessa määriteltyjen edellytysten täyttyessä. Tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä kaikissa jäsenvaltioissa. Vaikutustenarvioinneista tuli tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeen **pakollinen tehtävä** eri organisaatioille kuten kaupungeille.

Vuoden 2018 tietosuojavastaavan raportissa selvitettiin mikä on tietosuojan vaikutustenarviointi ja miksi sellainen pitää tehdä, jos asetuksessa määritellyt

edellytykset täyttyvät. Raportissa tuotiin esiin, että tietosuoja-asetus on **suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä** Suomessa ja kaikki tietosuojan vaikutustenarviointeja koskevat säännökset tulee ottaa huomioon kaupungin eri prosesseissa.

Raportissa todettiin, että vaikutustenarvioinnit **vaativat toimialoilta ja tulosalueilta toimenpiteitä ja resursseja**. Kaupungissa oli vuonna 2018 laadittuna yleinen ohje vaikutustenarviointien tekemiseen ja pohja, jota voi käyttää vaikutustenarvioinnin tekemisessä.

Vantaalla oli vuonna 2018 tietosuoja-asetuksen soveltamisen aloittamisen jälkeen tehty muutamia vaikutustenarviointeja. Suurimpana vaikutustenarviointina kaupungissa aloitettiin 2018 loppupuolella Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan Apotti-potilas- ja sosiaalihuollontietojärjestelmän vaikutustenarviointi.

Kaupunginhallitus hyväksyi 28.5.2018 Vantaan kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikan. Politiikassa syvennetään kaupungin viranhaltijoiden ja organisaatioiden tietoturva- ja tietosuojavastuita. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka sisältää tavoitteet, periaatteet, vastuut ja toimintatavat, jotka ohjaavat Vantaan kaupungin toimintaa kaupungin tietojen käsittelyssä ja suojaamisessa.

1.2.2. Vuoden 2019 tietotilinpäätös

Vuoden 2019 tietosuojavastaavan raportissa tietosuojan vaikutustenarvioinnit nostettiin taas esiin, koska vaikutustenarvioinnit ovat tietosuojan sisäänrakentamisen kannalta ensiarvoisen tärkeässä asemassa. Vaikutustenarvioinnit ovat pohja sille, että kaikissa prosesseissa tietosuoja tulee otettua huomioon ja toiminta on lainmukaista. Vaikutustenarvioinnit ovat pakollinen toimenpide, jota EU:n tietosuoja-asetus edellyttää. Niiden **tekemättä jättäminen on lainvastaista.**

Mikäli vaikutustenarviointien tekemiseen ei panosteta, niin tulevaisuudessa kaupungin tietosuojan tasoa ei voida merkittävästi nostaa. Vaikutusten-arvioinnissa havaitaan prosesseihin ja järjestelmiin liittyviä tietosuojaongelmia. Mikäli vaikutustenarviointeja ei tehdä, niin puutteet ja ongelmat tulevat joka tapauksessa jossain vaiheessa esille ja niiden myöhemmin tapahtuva korjaaminen tulee huomattavasti kalliimmaksi ja aiheuttaa näin kaupungille viime kädessä enemmän kustannuksia.

Rekisterinpitäjän (Vantaan kaupunki) tehtävänä on tietosuoja-asetuksen mukaan varmistaa, että vaikutustenarviointi on tehty. **Tietosuojan vastuut on määritelty kaupungin hallintosäännössä.** Hallintosäännön mukaan apulaiskaupunginjohtaja vastaa toimialan tietosuojasta ja tulosaluejohtaja tulosalueen tietosuojasta.

Vaikutustenarvioinnit kuuluvat yhtenä osana hallintosäännön mukaisiin tietosuoja-vastuisiin. Vuoden 2020 alusta voimaan tullut uusi hallintosääntö ei tuonut muutosta tietosuojaa koskeviin vastuisiin muuten kuin että tulosaluejohtajien vastuu on siirtynyt 1.1.2020 alkaen palvelualuejohtajille.

Vaikutustenarvioinnit vaativat paljon resursseja. Tietoturva- ja tietosuoja-politiikassa on määritelty resurssien järjestämisestä. Politiikan mukaan apulais-kaupunginjohtajien tulee huolehtia riittävästä tietoturvan ja tietosuojan resursoinnista toimialallaan, ja tulosalueiden johtajat (mukaan lukien liikelaitokset) ja tulos-yksiköiden päälliköt ovat vastuussa tietoturvasta ja tietosuojasta oman tulosalueensa ja tulosyksikkönsä osalta. Johtajien ja päälliköiden tulee järjestää riittävä resursointi tietoturvan ja tietosuojan toteutumiseksi omassa yksikössään. Jokaisella hankkeella tai prosessilla tulee olla omistaja ja vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on viedä hanketta tai prosessia eteenpäin. Hänen tehtävänsä on huolehtia myös tietosuojan huomioimisesta kyseisessä hankkeessa tai prosessissa. Vaikutustenarviointi on työkalu, jolla hankkeen tai prosessin tietosuojaa arvioidaan ja hallitaan. Toimialoille on nimetty tietosuojan vastuuhenkilöt, joiden tehtävänä on ohjata ja avustaa vaikutustenarviointien tekemisessä. Kaupungin tietosuojavastaava toimii toimialojen tietosuojasta vastaavien henkilöiden apuna.

Kaupungissa oli jo vaikutustenarviointeja koskeva ohjeistus vuonna 2018 kun tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaan. Laajan ja kattavan vaikutustenarviointi-ohjeistuksen valmistelu aloitettiin vuonna 2019. **Kaupungin johtoryhmässä ohjeistus käsiteltiin ja hyväksyttiin 20.10.2019.**

Vuonna 2019 tietosuojavastaavan raportissa todettiin, että **kaupungissa ollaan vielä vaikutustenarviointien sisäänrakentamisen alkuvaiheessa.** Prosessi on kuitenkin lähtenyt hyvin liikkeelle, ja tietoisuus vaikutustenarvioinnin pakollisuudesta ja tärkeydestä on pääasiallisesti ymmärretty ja tiedostettu sekä johdon että vaikutustenarviointiprosessiin osallistuvien työntekijöiden keskuudessa. Suurin ongelma vaikutustenarviointien käynnistymisessä oli epäselvyys prosessin omistajuudesta eli minkä toimialan tai palvelualueen on kannettava vastuu vaikutustenarvioinnin eteenpäin viemisestä.

1.2.3. Vuoden 2020 tietotilinpäätös

Vaikutustenarviointiohjeistusta ja työkaluja on käytännön kokemuksiin perustuen tarkoitus uudistaa ja parantaa vuonna 2021. Uudistuksessa on tarkoitus ottaa huomioon tietosuojavaltuutetun tuleva ohjeistus.

Vuoden 2019 raportissa esiintuodut asiat ovat edelleen ajankohtaisia, ja **tietosuojan vaikutustenarviointien saamiseksi vakiintuneiksi prosesseiksi on vielä paljon tehtävää.** Vastuu vaikutustenarviointien tekemisestä on toimialoilla. Vaikutusten-arviointiprosessin eteenpäin vieminen ja hallinnointi vaatii paljon osaamista ja työaikaa.

Toimialoilla ei ole keskitetty vaikutustenarviointien vetovastuuta tietyille henkilöille, vaan vetäjänä on useimmiten aina uusi henkilö, joka tekee vaikutustenarviointia ensimmäistä kertaa. Vaikutustenarviointiprosessi joudutaan opettelemaan joka vaikutustenarvioinnin yhteydessä uudelleen. Monesti tehty vaikutustenarviointi uhkaa jäädä vain pintapuoliseksi eikä se täytä lainsäädännön asettamia tiukkoja vaatimuksia. Pintapuolisesti tehty vaikutustenarviointi ei paranna henkilötietojen käsittelyä eikä hyödytä ketään. Ehdotuksena olisi, että **tietosuojan vaikutusten-arviointien tekeminen ja prosessin eteenpäin vieminen keskitettäisiin toimialoilla/palvelualueilla tietyille henkilöille.** Heidät pystyttäisiin tämän jälkeen kouluttamaan tehtävään ja tämän jälkeen vaikutustenarvioinnit saataisiin etenemään lain vaatimalla tavalla. Näin pystyttäisiin aidosti tunnistamaan, arvioimaan, vähentämään ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä. Kohdentamalla resursseja tietyille henkilöille säästettäisiin resursseja muualta.

1.2.4. Vuoden 2021 tietotilinpäätös

Tietosuojavastaava esitti kaupungin johtoryhmälle marraskuussa 2021 tietosuojan vaikutustenarviointiprosessin uudistamista. Esityksen tavoitteena oli parantaa kaupungissa käytössä olevaa tietosuojan vaikutustenarviointiprosessia. Käytössä olleessa vaikutustenarviointiprosessissa oli monia puutteita.

Lainsäädännön edellyttämiä vaikutustenarviointeja ei ole tehty kaikista prosesseista ja sovelluksista, joista ne olisi pitänyt tehdä. Monet tehdyistä vaikutustenarvioinneista ovat jääneet pintapuolisiksi, eivätkä ne siten täytä lainsäädännön asettamia vaatimuksia. Vaikutustenarvioinnit vievät myös liikaa vaikutustenarvioinnin vetäjän ja asiantuntijoiden työaikaa. Resursseja on mennyt hukkaan eikä tehtyjen vaikutustenarviointien taso ole ollut kovin hyvä. Sovellusten ja järjestelmien puutteita ei havaita kehittämisvaiheessa. Vaikutustenarviointien dokumentointi ei ole toimialoilla hallinnassa. Prosesseilla ja hankkeilla tulee aina olla omistaja, joka vastaa siitä, että myös tietosuoja huomioidaan. Tietosuojan vaikutustenarviointi on kiinteä osa prosessia tai hanketta.

Vaikutustenarviointiprosessia on ollut pakko kehittää, jotta kaupungissa pystyttäisiin suoriutumaan lain edellyttämistä vaikutustenarvioinneista. Tietosuojavastaavan

kaupungin johtoryhmälle tekemän esityksen mukaan tietosuojan vaikutusten-arviointiprosessi tulee kehittää sellaiseksi, että edellä mainitut ongelmat saadaan minimoitua. **Vaikutustenarviointien vetämisen keskittäminen toimialoilla tietyille henkilöille on välttämätöntä**, jotta prosessi saadaan toimimaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla ja mahdollisimman pienin kustannuksin.

Kaupungin johtoryhmä päätti toteuttaa tietosuojan vaikutustenarviointi-prosessin uudistamisen tietosuojavastaavan esityksen mukaisesti, ja toimialoille ja palvelualueiden tuli nimetä vaikutustenarviointien vetäjät.

1.2.5. Vuoden 2022 tietotilinpäätös

Tietosuojan vaikutustenarviointien tärkeys on nostettu esiin jokaisessa tietosuojavastaavan raportissa vuodesta 2018 alkaen. Aikaisemmissa raporteissa tietosuojan vaikutustenarviointeja on käsitelty laajasti, ja vuoden 2022 raportissa painotetaan edelleen, että tietosuojan vaikutustenarviointi on lain-säädännön edellyttämä pakollinen toimenpide. Tietosuojan **vaikutustenarviointien tilanne kaupungissa on monelta osin parantunut, mutta edelleen kaupungissa aloitetaan merkittäviä henkilötietojen käsittelyprosesseja, joista ei tehdä lain mukaista pakollista vaikutustenarviointia** ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista.

Tietosuojan vaikutustenarvioinnin uusi ohjeistus ja työkalut otettiin käyttöön vuoden 2022 alusta. Samalla uudistettiin vaikutustenarvioinnin prosessi kaupungin johtoryhmässä hyväksytyn esityksen mukaisesti. **Tällä hetkellä kaupungissa on käytössä kattava ajantasainen ohjeistus, työkalut ja hyväksytty prosessi vaikutustenarviointien tekemiseen.**

Vaikutustenarvioinnin vetäminen vaatii perehtymisen lisäksi myös paljon työaikaa. **Vetäjille tulisi resursoida tarpeeksi työaikaa**, jotta he pystyvät selviämään tehtävistään. Vuoden 2022 aikana on myös ollut tilanteita, jolloin toimialalla/palvelu-alueella ei ole ollut henkilöä, joka ryhtyisi vetämään vaikutustenarviointia. Henkilöä ei ole joko ollenkaan nimetty tai työtehtäviä vaihtaneen henkilön tilalle ei ole nimetty uutta henkilöä. Vaikutustenarviointia ei ole tällöin edes aloitettu, vaikka henkilö-tietojen käsittely on aloitettu.

1.3. Vuoden 2023 tietotilinpäätökseen pyydetyt selvitykset toimialoilta ja palvelualueilta

Vaikutustenarviointien tilan ja dokumentoinnin riittävyyden arvioimiseksi toimialoja ja palvelualueita pyydettiin toimittamaan kattava selvitys vaikutustenarvioinneista

vuoden 2023 tietotilinpäätökseen. Selvitys sisälsi 11 kysymystä, joilla pyritään kartoittamaan vaikutustenarviointien tila kaupungissa. Vastaukset kysymyksiin tuli toimittaa 28.2.2024 mennessä.

Esitetyt kysymykset:

1. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tulee merkitä tietosuojan hallintatyökaluun. Koskee vuoden 2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.
2. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutusten-arviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.
3. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit? Apulaiskaupungin-johtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu? Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.
4. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023.
5. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määritelty kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määritelty vaikutustenarviointien tekemiseen?
6. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaa siihen, että kaikki toimialaa/palvelualuetta koskevat vaikutustenarvioinnit tulee tehtyä niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?
7. Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?
8. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestelmistä ja sovelluksista. Tiedot pitäisi näkyä täytettävästä hallintatiedostosta.

9. Miten tietosuoja otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttää vaikutustenarviointiexceliä?
10. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa?
11. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarvioinnit saadaan tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

1.4. Toimialojen ja palvelualueiden vastaukset vaikutustenarvioinnin tilasta vuonna 2023

Toimialojen ja palvelualueiden vastaukset ovat koottuna tiivistetysti toimiala- ja palvelualuekohtaisesti. Toimialojen ja palvelualueiden vastaukset kokonaisuudessaan löytyvät tietotilinpäätöksestä toimialan kohdalta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala (Kaso)

- Vaikutustenarviointien vetäjiä ollut vuonna 2023 yhteensä 7 henkilöä.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia eikä päivityksiin ole myöskään resursseja eikä päivityksiä ehditä tekemään.
- Toimialalla ei pystytä arvioimaan kuinka monesti henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty. Arvioiminen on mahdotonta.
- Järjestelmien, sovellusten ym. hankintaprosessiin vaikutustenarvioinnin vetäjä ehtii osallistua vain loppusuoralla. Määritykset tehty tällöin toiminnallisuuksien ehdoilla eikä tietosuojan.
- Henkilö- ja aikaresurssit vaikutustenarviointien tekemiseen ovat äärimmäisen puutteelliset. Vaikutustenarvioinnit ovat tekemättä sadoista prosesseista/järjestelmistä.
- Haasteena pidetään nopeaa aikataulua eikä vaikutustenarviointia ehditä tekemään ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Hanke etenee käyttöön, vaikka vaikutustenarviointia ei ole tehty.

- Opetussovellusten haasteena on, että opettajat pystyvät ottamaan sovelluksen käyttöön ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty.
- Toivotaan, että kaupunki tekisi keskitetysti laajat vaikutustenarvioinnit kuten esim. Microsoft.
- Hallintatiedostoon on kirjattu lähes 300 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 234 vaikutustenarviointia on hyväksytty. Hyväksytyistä vaikutustenarvioinneista 213 on Kason ”kevennettyjä vaikutustenarviointeja”.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala (Kaku)

- Vaikutustenarviointien vetäjänä on ollut yksi henkilö.
- Vaikutustenarviointien tekemiseen on määritelty ajallinen prosenttiosuus (30 %), jota ei pystytä käytännössä toteuttamaan.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Vaikutustenarviointien henkilö- ja aikaresurssit ovat äärimmäisen puutteelliset. Noin viidesosa tarvittavista vaikutustenarvioinneista on tehty ja yhtäkään vaikutustenarviointia ei ole päivitetty.
- Kriittistenkään järjestelmien osalta ei ehditä tekemään vaikutustenarviointia ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 60 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 14 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Kaupunkiympäristön toimiala (Kato)

- Vaikutustenarviointien vetäjinä on ollut 3 henkilöä.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Vaikutustenarviointien päivitykset tehdään järjestelmäpäivitysten jälkeen, koska ”käytännössä on mahdotonta päivittää vaikutustenarviointia ennen järjestelmän käyttöönottoa, koska ei kukaan tiedä kuinka järjestelmä oikeasti toimii, kun vasta sitten kun se käytössä”.
- Kaikki vaikutustenarvioinnit ovat tehty henkilötietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen. Suurin osa järjestelmistä on ns. vanhoja järjestelmiä.
- Vaikutustenarviointien henkilö- ja aikaresurssit ovat riittävät.
- Toivotaan, että vaikutustenarviointien tekeminen keskitettäisiin tietosuojavastaavan toimialalle eli Kajoon.

- Hallintatiedostoon on kirjattu 13 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 12 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala (Kajo)

Talous ja strategia

- Vaikutustenarviointien vetäjänä ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta. Käytännössä toteuma on ollut noin 10 % työajasta.
- Kaikki vaikutustenarvioinnit ovat tehty henkilötietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen. Järjestelmät ovat olleet ns. vanhoja järjestelmiä.
- Vaikutustenarviointien päivitykset on tehty ennen järjestelmäpäivitysten toteuttamista.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat olleet riittävät.
- Hankintaprosessissa vaikutustenarvioinnin vetäjä tullut mukaan vasta, kun kilpailutus on jo tehty.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 18 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 15 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Elinvoimapalvelut

- Vaikutustenarviointien vetäjänä on ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Vaikutustenarviointi on tehty jälkikäteen kahdessa prosessissa.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Vaikutustenarviointien vetäjän ja hankkeiden välistä yhteistyötä tullaan tehostamaan. Tällä hetkellä ei ole mitään prosessia, mutta nyt on tarkoitus luoda käytäntö.
- Resursseja tarvitaan lisää, koska kokeilualustan käyttöönotto ja lisääntyvät hankemäärät sekä palvelualueella tarve pystyä kokeilemaan erilaisia digiratkaisuja nopealla rytmillä. Myös TE24 tuo lisätyötä.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 15 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 4 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut

- Vaikutustenarviointien vetäjänä ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Osassa prosesseista henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin tekemistä.
- Hankintaprosessi & vaikutustenarvioinnin tarpeen huomiointi: aloitukseen, päivitykseen tai vaikutustenarvioinnin tarpeen kartoittamiseen ei ole prosessia. Tällainen malli on kuitenkin työn alla 2024 alkuvuodesta.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Resursseja tarvitaan lisää; TE24/KOTO24-uudistukset lisäävät työmäärää.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 29 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 10 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Kuntademokratia

- Vaikutustenarviointien vetäjänä on ollut 1 henkilö.
- Vaikutustenarviointien vetämiseen ei ole määritelty ajallista prosenttiosuutta.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia.
- Vuoden 2023 loppuun mennessä ei ole valmistunut yhtään vaikutustenarviointia, ja kaikki henkilötietojen käsittelyt on aloitettu ilman tehtyä vaikutustenarviointia.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 29 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 2 vaikutustenarviointia on hyväksytty vuoden 2024 alkupuolella.

Sisäinen tarkastus

- Henkilö- ja aikaresurssit ovat riittävät.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 1 järjestelmä/prosessi, jossa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus ja se on myös hyväksytty.

Viestintä

- Vaikutustenarviointien vetäjäksi ei ole nimetty yhtään henkilöä.
- Vaikutustenarviointien tekemiseen kehitetty prosessi, jota alettu noudattaa vuoden 2024 alusta.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.

- Resursseja, aikaa ja erityisesti koulutusta ja osaamista tarvitaan lisää.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 81 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 3 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

Henkilöstö- ja konsernipalvelut

- Vaikutustenarviointien vetäjäksi ei ole nimettynä yhtään henkilöä.
- Suurin osa vaikutustenarvioinneista on tehty vasta henkilötietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen.
- Vaikutustenarviointien päivitykseen ei ole määritelty minkäänlaista prosessia. Vastuu päivitystarpeen tunnistamisesta on prosessinomistajalla. Puutteellisten tietosuojaresurssien vuoksi vaikutustenarviointeja ei aina pystytä päivittämään ennen järjestelmämuutoksia.
- Henkilö- ja aikaresurssit ovat puutteelliset.
- Hallintatiedostoon on kirjattu 17 järjestelmää/prosessia, joissa on tiedostettu vaikutustenarvioinnin tekemisen pakollisuus. Näistä 13 vaikutustenarviointia on hyväksytty.

1.5. Taulukko vaikutustenarvioinneista toimialoilla

Taulukkoon on koottuna toimialojen ja palvelualueiden tietotilinpäätöstä varten ilmoittamat vaikutustenarvioinnit. Toimialat ja palvelualueet ovat määritelleet itse, miten he ovat listanneet vaikutustenarviointeja. Tehdyt listaukset eivät ole näin ollen täysin vertailukelpoisia keskenään. Esimerkiksi Kasossa on ollut käytössä oma ns. “kevennetty vaikutustenarviointi”. Taulukon tulokset ovat enimmäkseen suuntaa antavia vaikutustenarviointien määrästä kaupungissa, ja siitä kuinka paljon vaikutustenarviointeja on vielä tekemättä.

	kaikki listatut	tehdyt	kesken	aloittamatta
KAJO	190	48	28	113
kude	29	2	4	23
henko	17	13	2	1
elinv.palvelut	15	4	1	10
tyko	29	10	13	6
tasa	18	15		3
viestintä	81	3	8	70
sis.tark.	1	1		
KASO	297	235	26	36
KAKU	60	14	3	28+5+9
KATO	13	12	1	
yht.	560	309	58	191

1.6. Johtopäätökset vaikutustenarviointien tilasta kaupungissa vuonna 2023

Vaikutustenarvioinnit ja niiden tärkeys on nostettu esiin jokaisessa tietotilinpäätöksessä ja tietosuojavastaavan raportissa vuodesta 2018 alkaen. Vaikutustenarvioinnit ovat selkäranka henkilötietojen lainmukaiselle käsittelylle. Ilman vaikutustenarviointeja emme tarkalleen tiedä miten käsittelemme henkilötietoja ja olemmeko huomanneet henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä ja reagoineet niihin asianmukaisesti. Kaupungissa on käytössä ajantasainen ohjeistus ja työkalut vaikutustenarviointien tekemiseen ja tarvittavaa koulutusta löytyy ja koulutusta on mahdollista järjestää edelleen.

Vaikutustenarviointien tilaa ei voida pitää kaupungissa hyvänä vuonna 2023. Seuraavassa on kiinnitetty huomiota kaupungin vaikutustenarviointien neljään keskeiseen ongelmaan, joihin tarvitaan parannusta. Ongelmat ja keskeiset kehittämiskohdat ovat: vaikutustenarviointien tekeminen, vaikutustenarviointien tekemisen ajankohta, vaikutustenarviointien päivittäminen ja resurssit.

Vaikutustenarviointien tekeminen. Lainsäädäntö asettaa tarkat määritelmät sille, milloin vaikutustenarviointi tulee tehdä eli se on lainsäädännön edellyttämä pakollinen toimenpide laissa määriteltyjen edellytysten täyttyessä. Kaupungissa ei pystytä noudattamaan lainsäädäntöä tältä osin. Kaupungissa on paljon vaikutustenarviointeja tekemättä, vaikka laki sitä kaupungilta edellyttää. Kyse ei ole harkinnanvaraisesta toiminnasta, vaan pakollisesta lainsäädännön edellyttämästä toiminnasta. Vaikutustenarviointien tekemättä jättäminen voi aiheuttaa suunnattomia riskejä rekisteröidyille eli henkilöille, joiden henkilötietoja kaupungissa käsitellään. Kun vaikutustenarviointia ei ole tehty, niin tällöin ei ole käsitystä käsittelyyn liittyvistä riskeistä eikä ylipäänsä siitä toimitaanko henkilötietoja käsitellessä lainmukaisesti. Henkilötietojen käsittelystä vastaavalle johtajalle tämä voi aiheuttaa myös vakavia seuraamuksia, mikäli henkilötietojen käsittelyn katsotaan aiheuttaneen vaaraa rekisteröityjen oikeuksille.

Kaupungissa tulee noudattaa lainsäädäntöä, kun henkilötietoja käsitellään, ja ehdottomana sääntönä tulee kaikissa prosesseissa olla, että mitään henkilötietojen käsittelyä ei tule aloittaa ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty ja vastaava johtaja on vaikutustenarvioinnin hyväksynyt.

Vaikutustenarvioinnin tekemisen ajankohta. Tietosuojan vaikutustenarviointi tulee tehdä aina ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Toisin sanoen henkilötietojen käsittelyä ei saa aloittaa ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty. Kaupungissa ei pääsääntöisesti pystytä toteuttamaan tätä lainsäädännöstä tulevaa

velvollisuutta. On enemmänkin harvinaista, että vaikutustenarviointi olisi tehty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Järjestelmien, sovellusten ja prosessien käyttöönotoilla katsotaan olevan niin kiire, että tietosuoja-asioita ei ehditä tarkastaa vaikutustenarvioinnin kautta ennen järjestelmien, sovellusten ja prosessien käyttöönottoa. Tämä on vakava puute kaupungin prosesseissa, varsinkin kun lainsäädännössä on tarkasti määritelty, milloin vaikutustenarviointi tulee tehdä.

Tämä epäkohta saadaan korjattua sillä, että tietosuojan vaikutustenarviointi otetaan kiinteänä osana mukaan kaikkiin kaupungin suunnittelu- ja hankintaprosesseihin, joihin sisältyy henkilötietojen käsittelyä, heti alkuvaiheessa. Tietosuojan vaikutustenarviointia tehtäisiin samanaikaisesti kuin muutakin prosessia viedään eteenpäin. Tällöin on myös helpompi korjata mahdollisia puutteita tietosuojassa. Järjestelmien, sovellusten ja prosessien, joissa käsitellään henkilötietoja, käyttöönoton tulee tapahtua vasta kun vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty. Tämä tulisi olla kirjattuna kaikkiin käyttöönotto- ja projektisuunnitelmiin.

Vaikutustenarviointien päivittäminen. Vaikutustenarviointien tekeminen on pääsääntöisesti jatkuvaa prosessia eli vaikutustenarviointeja tulee säännöllisesti päivittää. Järjestelmiin ja sovelluksiin tehdään säännöllisesti erilaisia päivityksiä ja muita teknisiä uudistuksia, joilla voi olla vaikutusta henkilötietojen käsittelyyn. Muutokset ja uudistukset tulee aina tarkastaa myös henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta ja se tapahtuu vaikutustenarvioinnin kautta. Kerran hyvin tehdyn vaikutustenarvioinninkin tulos valuu äkkiä hukkaan, jos vaikutustenarviointia ei päivitetä. Vaikutustenarviointiin aikanaan kirjatut tiedot vanhenevat nopeasti, kun teknisiä ja muita uudistuksia tapahtuu. Mikäli vaikutustenarviointeja ei päivitetä, niin työ joudutaan tekemään alusta alkaen uudelleen.

Vaikutustenarviointien päivittäminen tulee olla kiinteä osa koko prosessia. Mikäli järjestelmään, sovellukseen tai prosessiin ollaan tekemässä muutoksia, joilla on vaikutusta henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan, niin tieto tästä täytyy tulla henkilölle, jonka tehtävänä on päivittää vaikutustenarviointeja. Tällöin vaikutustenarviointiin tehdään tarvittavat muutokset, ja kaikkien käytössä on tällöin ajantasainen ja luotettava vaikutustenarviointi. On ehdottoman tärkeää, että kaikissa prosesseissa tulee määritellä myös se taho, jonka tehtävänä on päivittää vaikutustenarviointi.

Resurssit. Vaikutustenarviointien tekeminen ja niiden tekeminen ennen kuin henkilötietoja aletaan käsittelemään sekä vaikutustenarviointien päivittäminen vaativat resursseja. Toimialoilla ja palvelualueilla on tämä tiedostettu ja resursseja vaikutustenarviointien tekemiseen pidetään pääsääntöisesti puutteellisina tai äärimmäisen puutteellisina. Ainoastaan Kaupunkiympäristön toimialalla ja Kajon

talouden ja strategian ja sisäisen tarkastuksen palvelualueilla resursseja pidetään riittävinä. Näissä yksiköissä henkilötietojen käsittely on paljon vähäisempää kuin muilla toimialoilla ja palvelualueilla.

Mikäli vaikutustenarviointien tekemiseen ja päivittämiseen ei resursoida lisää, niin tilanne vaikutustenarviointien osalta ei tule muuttumaan eikä kaupungissa pystytä toteuttamaan lainsäädännön vaatimia toimenpiteitä henkilötietojen käsittelyn osalta. Vaikutustenarvioinnit ovat pysyvä osa kaupungin toimintoja, jotka tulee tehdä lain edellyttämällä tavalla ja niiden tekemiseen tarvitaan henkilöitä ja työtä helpottavia teknisiä ratkaisuja.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin helpottui komission vuonna 2023 hyväksymän tietosuojakehyksen johdosta. Tämä on kaupungille merkityksellistä, koska kaupungilla on käytössä useita järjestelmiä ja sovelluksia, joissa tapahtuu henkilötietojen siirtoa Yhdysvaltoihin.

2.1. Henkilötietojen siirto Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Henkilötietoja voidaan siirtää Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jos Euroopan komissio on antanut päätöksen henkilötietojen suojan riittävyydestä (nk. vastaavuuspäätös, tietosuoja-asetuksen 45 artikla). Komission antama päätös on ensisijainen suhteessa muihin siirtoperusteisiin. Päätös voi koskea tiettyä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolista maata tai maan aluetta, tiettyä sektoria tai kansainvälistä järjestöä.

2.2. Henkilötietojen siirtojärjestely EU:n ja Yhdysvaltojen välillä kumottiin vuonna 2020

Euroopan unionin tuomioistuin kumosi niin sanotussa Schrems II -ratkaisussaan (C-311/18) heinäkuussa 2020 komission päätöksen EU:n ja Yhdysvaltojen välisestä Privacy Shield -järjestelystä.

Tuomioistuin totesi Privacy Shield -järjestelyn tarjoaman tietosuojan tason riittävyyttä koskevan päätöksen pätemättömäksi, koska henkilötietoja Yhdysvaltoihin siirrettäessä perusoikeuksiin puuttumista ei ole rajattu tavalla, joka vastaisi pääosiltaan EU:n vaatimuksia.

2.3. EU:n ja Yhdysvaltojen uusi tietosuojakehys hyväksyttiin vuonna 2023

Vuonna 2020 mitätöity Privacy Shield -järjestelmä korvataan EU:n ja Yhdysvaltojen välisellä tietosuojakehyksellä. Euroopan komissio hyväksyi 10.7.2023 päätöksen USA:n tietosuojan riittävästä tasosta.

Riittävyyspäätös koskee henkilötietojen siirtoa sertifioituneille yhdysvaltalaisille yrityksille; sitä ei voi käyttää tiedonsiirtoihin julkisen sektorin toimijoiden välillä. Eri kunnista Kuntaliittoa on pyydetty kysymään tietosuojavaltuutetun ohjeistusta riittävyyspäätöksen vaikutuksesta julkiseen sektoriin, kuten kuntiin.

Yhdysvaltalaiset yritykset voivat liittyä tietosuojakehykseen sitoutumalla noudattamaan komission päätöksen yksityiskohtaisia tietosuojavelvoitteita. Velvoitteisiin kuuluvat esimerkiksi tiettyjen tietosuojaperiaatteiden noudattaminen sekä tietoturvaa ja henkilötietojen edelleen siirtoa koskevat vaatimukset. Yhdysvaltalaisten yritysten on sertifioitava itsensä ja kuuluttava DPF-ohjelmaan (Data Privacy Framework), jotta tietoja voidaan siirtää ilman vakiosopimus-lausekkeita ja lisäsuojatoimenpiteitä.

2.4. Uuden tietosuojakehyksen vaikutukset Vantaalle

Uusi tietosuojakehys aiheutti toimia myös kaupungille vaikutustenarviointien osalta. Lisäksi kaupungissa tulisi aina myös varautua tulevaan. Muutokset komission päätökseen ovat mahdollisia, ja mikäli henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin vaikeutuisi jälleen, niin kaupungissa tulisi tähän varautua jo nyt riittävällä tasolla. Keskeisimpiä huomioita ovat:

- Tietosuojan vaikutustenarvioinnit on tullut tarkastaa sellaisten järjestelmien/ prosessien osalta, joissa on tiedonsiirtoja USA:han.
- Vaikutustenarvioinnit on tullut päivittää vastaamaan komission uutta tietosuojan riittävyyttä koskevaa päätöstä.
- Tietosuojakehys perustuu USA:n presidentin antamaan toimeenpano-määräykseen, ei lakiin. Tilannetta on kaupungissa seurattava mahdollisesti nopeastikin muuttuvien olosuhteiden varalta.
- Kaupungissa olisi hyvä olla varautumissuunnitelma henkilötietojen käsittelylle, mikäli komission päätös kumotaan tai toimeenpanomääräykseen tulee muutoksia.

3) Ohje evästeiden käytöstä kaupungin verkkopalveluissa

Evästeitä koskeva yleinen ohjeistus otettiin kaupungissa käyttöön vuonna 2023. Ohjeistus käytiin läpi tammikuun tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän kokouksessa.

Ohjeessa käydään läpi evästeitä koskevaa lainsäädäntöä ja viranomaisratkaisuja. Kaupungin käyttäessä evästeitä verkkosivuilla tulee niiden käyttö olla lainsäädännön ja oikeuskäytännön mukaista, ja verkkosivun käyttäjän oikeudet tulee turvata.

Ohjeistuksessa on kuusi kohtaa ja tässä raportissa käydään kohdat tiivistetysti läpi. Ohje kokonaisuudessaan löytyy kaupungin tietosuojasivustolta.

3.1. Mitä evästeet ovat

Evästeet ovat pieniä tekstitiedostoja, joita tallennetaan käyttäjän päätelaitteelle verkkosivuilla vieraillessa. Evästeitä voidaan hyödyntää esimerkiksi sivujen teknisen toimivuuden varmistamisessa ja markkinoinnin kohdentamisessa.

Evästeitä käytetään yleisesti julkisissa ja kaupallisissa verkkosivustoissa ja ne ovat osa sähköisten palveluiden turvallista, tehokasta ja käyttäjäystävällistä toimivuutta. Kaupungin ohjeistuksessa viitataan Traficomin evästeitä koskeviin määritelmiin.

3.2. Lainsäädäntö edellyttää suostumusta ei-välttämättömien evästeiden käytöstä

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen rekisterinpitäjän *oikeutettu etu* ei oikeuta evästeiden tallentamiseen käyttäjän päätelaitteelle. Tämä tarkoittaa sitä, että oikeutettu etu ei ole lainmukainen peruste evästeiden tai muiden evästeiden kaltaisten seurantateknologioiden käyttämiseksi.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa on tyhjentävä luettelo tilanteista, joissa henkilötietojen käsittelyn voidaan katsoa olevan laillista. Kyseisen artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan yksi näistä tilanteista on se, että rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn yhtä tai useampaa erityistä tarkoitusta varten. Suostumuksen edellytyksistä säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 7 artiklassa.

3.3. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin välinen suhde

Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 5 artiklan 3 kohdan perusteella evästeiden tallentaminen ja niiden käyttäminen edellyttää, että tilaaja tai käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa. Kyseinen vaatimus on saatettu Suomessa voimaan säätämällä asiasta sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (7.11.2014/917) 205 §:ssä. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaan evästeiden käyttöä koskevaa säännöstä valvoo Traficom.

EU-oikeuden etusijasta seuraa, että suostumusta on tulkittava yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti. Yleinen tietosuoja-asetus tulee siten lähtökohtaisesti sovellettavaksi niiltä osin kuin sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä ei ole asiasta tarkemmin säädetty.

3.4. Euroopan tietosuojaneuvoston suostumusta koskeva ohje

Euroopan tietosuojaneuvostoa (EDPB) edeltänyt **tietosuojaryhmä WP29** on antanut suostumusta koskevan ohjeen ”Asetuksen 2016/679 mukaista suostumusta koskevat suuntaviivat, WP259 rev. 01”, jonka ohjeen Euroopan tietosuojaneuvosto on hyväksynyt.

Ohjeen mukaan suostumus voi olla asianmukainen laillinen peruste vain, jos rekisteröidylle tarjotaan mahdollisuus valvoa tietojensa käyttöä sekä aito tilaisuus valita vapaasti, hyväksyykö hän tarjotut ehdot vai hylkääkö hän ne, eikä hylkäämisestä aiheudu hänelle haittaa. EDPB on suostumusta koskevassa ohjeessaan ottanut myös kantaa internetin käyttäjien suostumuksen hankkimista heidän selainasetustensa kautta.

3.5. Rekisterinpitäjän eli kaupungin huomioitava evästeiden käyttämisessä

Vantaan kaupunki on vastuussa verkkosivuillaan käyttämistään eväste käytännöistä. Seurantateknologioiden kautta voi tapahtua merkittävää henkilötietojen keräämistä kolmansien osapuolten toimesta, ja kaupungin tulee viranomaisena toimia erityisen huolellisesti tehdessään päätöksiä siitä, millaista seurantateknologiaa sen verkkosivustolle laitetaan. Seurantateknologian hyödyntäminen verkkosivuilla edellyttää sekä teknistä asiantuntemusta että tietosuojajuridiikan, mukaan lukien henkilötiedon käsitteen, ymmärtämistä. Evästeiden käyttäminen tulee aina suunnitella niin, että lainsäädännössä käyttäjälle määritellyt oikeudet turvataan.

Evästeitä koskevissa ratkaisuissa tulisi aina huomioida läpinäkyvyys, toiminta-aika, ainoastaan välttämättömien evästeiden käyttämisen ensisijaisuus, iäkkäiden ja lapsien huomioiminen, suostumuksen periaatteet, henkilötietojen käyttö maksuvälineenä maksuttomissa palveluissa sekä kolmansien osapuolien evästeiden käyttö.

3.6. Traficomin ohjeistus evästeiden käytöstä

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin tehtävänä on valvoa sähköisen viestinnän luottamuksellisuutta. Sähköisen viestinnän luottamuksellisuus kattaa myös evästeiden ja muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentamisen käyttäjän

päätelaitteelle sekä päätelaitteella olevien tietojen käytön. Traficom on näin evästeitä koskeva valvontaviranomainen.

Traficom on laatinut evästeiden käytöstä oppaan “Evästeet ja muut käyttäjien päätelaitteille tallennettavat tiedot sekä näiden tietojen käyttö – Opas palveluntarjoajille”. Opas on tarkoitettu kaikille tahoille, jotka käyttävät evästeitä tai vastaavia tekniikoita toteuttaessaan ja tarjotessaan verkkosivustoja tai muita sähköiseen viestintään pohjautuvia palveluja, kuten mobiilisovelluksia.

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA

Tietotilinpäätös 2023

1) Henkilöllisyyden varmistaminen henkilötietoja luovutettaessa

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla puhtaasti yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia henkilötietojen tarkastuspyyntöjä on ainoastaan muutamia vuosittain. Asiakirjapyyntöjä tulee sen sijaan paljon sekä asiakkailta että muilta viranomaisilta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ohjeistuksen mukaan salassa pidettäviä tietoja varten ohjataan tekemään kirjallinen pyyntö. Kirjallinen pyyntö pitäisi kierrättää kirjaamon kautta, jotta siitä jää Asta-asianhallintajärjestelmään merkintä, ja myös vastauksesta (antamistapa/onko tieto annettu vai ei ym.) jää tieto asianhallinta-järjestelmään. Esimerkiksi salassa pidettävää aineistoa sisältävät päätösotteet lähetetään erikseen asianosaisen ilmoittamaan kotiosoitteeseen Vantaan kaupungin oman ohjeistuksen mukaan.

Varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatussuunnitelma-asiakirjapyyntöjä tulee viikoittaan noin kolmesta viiteen kappaletta. Eli vuositasolla pyyntöjen arvioidaan olevan noin 200–250 kappaletta.

Varhaiskasvatukseen tulee reilusti asiakirjapyyntöjä varhaiskasvatussuunnitelma- ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma -keskusteluista, mutta suurin osa pyynnöistä on sen ikäisiltä henkilöiltä, ettei niitä ole enää arkistossa. Näiden asiakirjojen säilytysaika on nimittäin 10 vuotta varhaiskasvatuksen päättymisestä, jonka jälkeen ne hävitetään.

Tiedot luovutetaan kirjepostilla tai noutamalla Kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimipisteestä. Yleisin luovutustapa on kirjeposti. Tietoja ei luovuteta puhelimella, tekstiviestillä tai sähköpostilla (uudessa lomakkeessa vantaa.fi -sivuilla on merkittynä, että vain julkisia asiakirjoja voidaan lähettää sähköpostilla).

Varhaiskasvatuksessa niissä tilanteissa, joissa henkilöllisyyttä ei voida varmistaa (puhelimitse, sähköpostitse tulleet pyynnöt), asiakas ohjataan tekemään tieto-/asiakirjapyyntö Vantaa-infossa, jossa henkilöllisyys voidaan todentaa. Asiakirjoja ei siis luovuteta, ellei henkilöllisyyttä ole todennettu.

Perusopetuksen palvelualueen osalta vuonna 2023 asiakirjapyyntöjä/tietopyyntöjä tuli 200 kappaletta. Perusopetuksen osalta tietopyynnöt toimitetaan edelleen kouluille, jos on mahdollista, että tiedot vielä löytyvät kouluilta. Useimmiten pyyntö

menee kirjaamosta myös suoraan kaupunginarkistoon. Kun pyyntö tulee kirjaamosta, välitetään se koululle, jossa kyseinen henkilö on ollut oppilaana.

Toisella asteella pyynnöt menevät todennäköisesti suoraan oppilaitoksiin. Tähän liittyy haavoittuvuus, sillä tietopyyntöjä ei välttämättä kirjata.

Ruotsinkielisellä palvelualueella pyyntöjä tulee koulujen mukaan harvoin. Kouluille tulevat asiakirjapyynnöt koskevat tavallisesti vanhoja todistuksia. Tällöin rehtori tai koulusihteeri tarkistaa puhelimessa käydyn keskustelun perusteella, että kyse on oikeasta henkilöstä. Puhelimessa tulleet pyynnöt pyydetään toisinaan myös vielä sähköpostitse. Kotiosoite voidaan tarvittaessa varmistaa Digi- ja väestötietovirastosta.

Lastensuojelusta on pyydetty kasvatuksen ja oppimisen toimialalta lausuntoja. Lausuntopyynnössä on ollut henkilötunnus, ja yhteys on ollut suojattu sähköposti. Kirjeenä pyyntöjä on tullut lähinnä sairaaloista/hoitolaitoksilta.

Vaikutustenarvioinneissa on kuvattu henkilötietojen tarkastuspyyntöä koskevaa prosessia tai viitattu Vantaan kaupungin verkkosivulla olevaan ohjeistukseen.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Päätös Yhdysvaltojen tietosuojan riittävästä tasosta (ns. tietosuojakehys) hyväksyttiin 10. heinäkuuta Euroopan komissiossa. Tietoja voidaan riittävyyspäätöksen nojalla siirtää EU- ja ETA-alueelta järjestelyyn osallistuville yhdysvaltalaisille yrityksille ilman erillisiä 46 artiklan mukaisia suojatoimia. Tältä osin toimialalla on päivitetty Google Workspace for Education -vaikutustenarviointia. Zoomin vaikutustenarviointia päivitettiin alkuvuodesta 2024. Lähes kaikki yritykset, joiden palveluja käytetään toimialalla, ovat mukana riittävyyspäätöksessä. ios-sovelluksen osalta henkilötietojen siirto EU- tai ETA-alueen ulkopuolelle perustuu Applen palvelujen sopimusehtoihin ja Euroopan komission hyväksymiin vakiolausekkeisiin. Metan osalta vaikutustenarviointeja päivitetään mahdollisimman pian.

3)Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan, *jos tietyntyyppinen käsittely etenkin uutta teknologiaa käytettäessä todennäköisesti aiheuttaa – käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset huomioon ottaen – luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin, rekisterinpitäjän on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksista henkilötietojen suojalle. Yhtä arviota voidaan käyttää samankaltaisiin vastaavia korkeita riskejä aiheuttaviin käsittelytoimiin* (35 artikla).

Vaikutustenarviointien tarkoituksena on siis henkilötietojen käsittelyyn liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja hallitseminen. Vaikutustenarviointi tulee tehdä ennen kuin henkilötietoja aletaan käsitellä. Vaikutustenarviointi on asiakirja, jota tulisi päivittää aina kuin sille on tarvetta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on jokaiselta palvelualueelta nimetty vastuuhenkilöt vaikutustenarviointeihin. Vaikutusarviointien vetäjien määrä vuonna 2023 on ollut noin seitsemän henkilöä. Epäsäännöllisesti myös muita asiantuntijoita ja opettajia on osallistunut vaikutusarviointien vetämiseen.

Työajallisesti vaikutustenarviointien vetämiseen ei juuri kenellekään ole kunnolla varattu aikaa. Toimialalla 14 viikon välein pidettävät tietosuojatalkoot, joissa yksi päivä on pyhitetty vaikutustenarvioineille ja sovellusten tarkistamiselle, ei riitä tähän alkuunkaan. Nykyisellä tahdilla vastuuhenkilöillä pitäisi olla varattuna yksi päivä viikoittain, jotta vaikutustenarviointeja pystyttäisiin tekemään kaikista esitetyistä pyynnöistä. Resursseja tähän tarvittaisiin siis huomattavasti lisää. Ruotsinkielisellä palvelualueella vaikutustenarviointien vetäminen ei kuulu kenenkään toimenkuvaan eikä sille ole varattu työaikaa.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on käytössä useita satoja varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa käytettäviä sovelluksia. Työajallisesti kaikista näistä ei kyetä tekemään vaikutustenarviointia nykyisillä resursseilla. Toimialan johto on hyväksynyt ”Kason vaikutustenarvioinnin” käyttämisen. Kyseessä on lyhyt lomake, jota käytetään erilaisten sovellusten tarkistamiseen, joiden toimittajien kanssa Vantaan kaupunki ei ole laatinut erillistä hankinta- tai pienhankintasopimusta. Virallinen vaikutustenarviointi on siis, kuten hallintatiedostostakin ilmenee, tekemättä sadoista sovelluksista.

Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla ei kuitenkaan pystytä tarkastamaan uusia tulevia järjestelmiä ja sovelluksia siinä määrin kuin tarve olisi, puhumattakaan että toimialalla voitaisiin palata jo tehtyjen vaikutustenarviointien päivittämiseen. Pääjärjestelmien vaikutustenarviointeja uusitaan, jos joku merkittävä uudistus tulee. Toiveena olisi, että kaupunki tekisi keskitetysti laajoja vaikutustenarviointeja palveluihin mitä käytetään useammalla toimialalla, esimerkiksi Microsoft saisi olla mahdollisimman kattavasti selvitetty. Nyt asia on niin, että toimialalla on Microsoft käytössä, mutta jos joku palvelualue haluaa käsitellä palvelun sisällä henkilötietoja, pitäisi tästä tehdä uusi vaikutustenarviointi. Tämä sama koskee myös sosiaalisen median käyttöä.

Sitä, kuinka monta vaikutustenarviointia on tehty ja hyväksytty ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, on täysin mahdotonta arvioida. Samoin sitä, kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä, ei ole mahdollista arvioida.

Nykyisin tietoisuus tietosuojasta on lisääntynyt, ja se otetaan aikaisemmassa vaiheessa huomioon. Tästä huolimatta edelleenkin tulee paljon yllätyksiä. Haasteena on myös, että usein vaikutustenarviointi tarvittaisiin mahdollisimman pian. Tätä jäädään harvoin odottelemaan, vaan hankinta tehdään vaikutustenarvioinnilla tai ilman. Opetuksessa käytettävien sovellusten osalta haasteena on myös se, että opettajat pystyvät usein ottamaan sovelluksen teknisesti käyttöön ennen kuin vaikutustenarviointi on tehty.

Hankintaprosessien osalta toimialan vaikutustenarviointien vetäjien aika ei riitä olemaan mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa vasta kuin loppu-suoralla, jolloin hankittava sovellus on jo pitkälti määritetty toiminnallisuuksien ehdoilla, eikä niinkään tietosuojan ehdoilla.

Toimialan nykyiset resurssit eivät siis lainkaan riitä vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteuttamiseen.

4) Informointiasiakirjat

EU:n yleisen tietosuoja-asetus edellyttää, että henkilölle on annettava tieto, jos hänen henkilötietojaan kirjataan johonkin henkilörekisteriin. Tämän lisäksi rekisteröidylle tulee kertoa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta, mihin tietoja säännönmukaisesti luovutetaan ja rekisteröidyn oikeuksista.

Kaikki Kasvatuksen ja oppimisen toimialan informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023. Informointiasiakirjoihin on muun muassa päivitetty tietosuojavaltuutetun ja rekisterien yhteyshenkilöiden ajantasaiset yhteystiedot. SPro-tietojärjestelmää koskeva informointiasiakirja on poistettu verkkosivulta syksyllä 2023, sillä kyseistä järjestelmää ei enää käytetä Vantaan kaupungilla sosiaali- ja terveyspalvelujen siirryttyä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien. Myös **Varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien asiakkaat** -informointiasiakirja on poistettu palvelujen siirryttyä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Informointiasiakirjoja päivitetään aina, kun tarvetta ilmenee. Tällä hetkellä kaikkien informointiasiakirjojen pitäisi olla ajan tasalla. Kaikista informointiasiakirjoista on myös ajantasaiset ruotsinkieliset versiot.

Toimialalla informointiasiakirjat on käännetty englanniksi syksyllä 2023. Vantaan kaupungilla on kansainvälinen koulu ja myös verkkosivusto on englannin kielellä. Kääntämällä informointiasiakirjat on varmistettu informoinnin läpinäkyvyys, ja se, että rekisteröidyt ymmärtävät informointiasiakirjojen sisällön. Myös englanninkielisten informointiasiakirjojen pitäisi olla ajan tasalla.

Toimialalla ei ole erikseen määritelty informointiasiakirjojen päivittämiseen liittyvää prosessia eikä sitä ole dokumentoitu. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla tietosuojasta vastaava lakimies päivittää ja laatii uudet informointiasiakirjat yhteistyössä toimialan yhteisten palvelujen muun henkilöstön kanssa. Lakimies myös lähettää informointiasiakirjat käännettäväksi. Yhteisten palvelujen viestintä ja vuorovaikutus -tehtäväala huolehtii informointiasiakirjojen viemisestä Vantaan kaupungin verkkosivuille.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla oli vuonna 2023 seuraavat tietosuojan informointiasiakirjat:

- Henkilötietojen käsittely varhaiskasvatuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom småbarnspedagogiken; Processing of personal data in early childhood education)
- Henkilötietojen käsittely esiopetuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom förskoleundervisningen; Processing of personal data in pre-primary education)
- Henkilötietojen käsittely perusopetuksessa (Behandling av personuppgifter inom den grundläggande utbildningen i Vanda stad; Processing of personal data in basic education)
- Henkilötietojen käsittely lukiokoulutuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom gymnasieutbildningen; Processing of personal data in general upper secondary education)
- Henkilötietojen käsittely ammatillisessa koulutuksessa (Behandlingen av personuppgifter inom yrkesutbildningen i Vanda stad; Processing of personal data in vocational education and training)
- Henkilötietojen käsittely opiskeluhuollossa (Behandlingen av personuppgifter inom elevhälsan; Processing of personal data in pupil and student welfare)
- Henkilötietojen käsittely tutkimuslupahakemuksien käsittelyssä (Behandling av personuppgifter vid handläggningen av ansökningar om

forskningstillstånd; Processing of personal data in the research permit application process)

- Kameravalvonnan henkilötietojen käsittely kaupungin päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa (Kameraövervakning i Vanda stads daghem, skolor och läroanstalter; Processing of personal data from camera surveillance in city day-care centres, schools and educational institutions)

5) Toimialan omat nostot

Vuosi 2023 oli toimialalle tietosuojan suhteen merkityksellinen. Kesällä 2023 Helsingin hallinto-oikeus antoi ratkaisun (ei lainvoimainen) tietosuoja-asiassa liittyen Google opetusohjelman käyttöön. Ratkaisussaan hallinto-oikeus katsoi tietosuoja-valtuutetun tavoin, että rekisterinpitäjän eli Espoon kaupungin henkilötietojen käsittelyperusteeksi ei Google Workspace for Education -opetusohjelman osalta esitetyssä laajuudessa sovellu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta. Eli rekisterinpitäjän harjoittama henkilötietojen käsittely on tältä osin ollut yleisen tietosuoja-asetuksen vastaista. Myös Vantaan kaupunki käyttää useiden muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tapaan Google Workspace for Education -opetusohjelmaa. Asiaan liittyen Vantaan kaupunki on käynyt aiheesta vuoropuhelua useiden muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Asiasta odotetaan korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua. Koulutusta koskevista laeista ja opetussuunnitelman perusteista seuraa velvollisuus opettaa elämässä tarpeellisia tietoja taitoja sekä hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa osana opetusta. Näitä taitoja ei voida opettaa ilman sähköisiä oppimisympäristöjä, joten opetuksen järjestäjä on käytännössä sidottu käyttämään jotakin sähköistä opetusalustaa. Toimialalla on päivitetty Google Workspace for Educationin vaikutustenarviointia muun muassa käsittelyperusteen osalta siten, että siinä viitataan esimerkiksi velvollisuuteen noudattaa opetussuunnitelman perusteita, joista seuraa velvollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.

Tietojen siirto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on myös ollut ajankohtainen teema toimialalla. Asiaa koskevaa ohjeistusta ja prosessikuvausta on alettu päivittää. Asiasta on myös tehty vaikutustenarviointi vuoden 2022 lopulla, jota on tarkoitus päivittää. Erityisesti haasteena on terveydenhuollon tai sosiaalihuollon asiakkuuden paljastuminen hyvinvointialueen pyytäessä tietoja. Opetushallitus on luvannut ohjeistaa tästä enemmän.

Loppuvuodesta 2023 alkaen Opetushallitus on alkanut tarjoamaan MPASSid:n[1] viranomaispalveluna. Olennaisin muutos on käytännössä se, että enää koulutuksen järjestäjän ei rekisterinpitäjänä tarvitse Opetushallituksen tulkinnan mukaan tehdä henkilötietojen käsittelijöiden (palveluntarjoajien) kanssa tietosuoja-asetuksen 28 artiklan mukaisia sopimuksia henkilötietojen käsittelystä. Sitoutuminen MPASSid:n palvelun ehtoihin nimittäin korvaa tämän. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on jo käytetty MPASSid:tä.

[1] Kyseessä on kertakirjautumistapa. Yksillä tunnuksilla on siis mahdollista kirjautua useisiin eri palveluihin.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Kaupunkiympäristön toimialan tietotilinpäätös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Kaupunkiympäristön toimialalla on toimittu kaupunkitasoisen linjauksen mukaisesti koko ajan, eli toimialalla on velvoitettu henkilöt Vantaa-Infoon todistamaan henkilöllisyytensä henkilötietoja sisältävien asiakirjojen tarkistuspyyntöjen yhteydessä. Toimialalla ei ole ollut muita tapoja ohjeistettuna henkilöllisyyden varmistamiseksi, eikä muilla tavoilla kuin Vantaa-Infon kautta tulleita pyyntöjä ole otettu vastaan.

Kaupunkitasoinen ohjeistus asiasta muuttui vuoden 2023 syksyllä, kun todettiin, että kaupunki ei voi edellyttää Vantaa-infossa käyntiä, vaan henkilöllisyyden tarkastamisen tulisi olla mahdollista myös muilla tavoin. Kaupunkiympäristön toimiala on pitänyt tärkeänä, että myös uudessa tilanteessa saataisiin kaupunkitasoinen linjaus siitä, millä tavoin henkilöllisyys voidaan varmistaa tietoturvallisesti. Tällainen linjaus saatiin marraskuussa 2023.

On hyvä kuitenkin huomata, että henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyyntöjä on ollut kaupunkiympäristön toimialalla todella vähän. Vuoden 2023 aikana ei esimerkiksi tullut yhtään henkilötietojen tarkistuspyyntöä koko toimialalle.

Toimialalla luovutetaan muutenkin todella vähän erilaisia henkilötietoja rekisteröidyille tai ylipäätään kenellekään. Vuosittain tulee yleensä muutamia pyyntöjä saada julkisia henkilötietoja erilaisia suunnitelmia tai projekteja varten, joista kaupungingeodeetti tekee luovutuspäätöksen. Vuoden 2023 aikana tällaisia pyyntöjä tuli 2 kappaletta.

Luovutetut tiedot annetaan yleensä siinä muodossa kuin niitä pyytävä taho ne haluaa. Yleensä aineisto on Excel-muodossa, ja se toimitetaan salattuna sähköpostina aineiston pyytäjän yhteyshenkilölle.

Yksittäisiä kiinteistönomistajatietoihin liittyviä tietoja annetaan puhelimitse tai sähköpostilla, mutta jos pyyntö koskee useampien henkilöiden tietoja, niin silloin pyytäjä täyttää lomakkeen, jolla pyytää tietoja ja perustelee miksi niitä pyytää ja mitä tarkoitusta varten. Tällöin kaupungingeodeetti tekee asiasta erillisen päätöksen. Toistaiseksi päätös on aina ollut myönteinen, eli tiedot on pyytäjälle luovutettu, pois lukien sellaiset henkilötiedot, joihin on liittynyt luovutuskielto.

Toimialan prosessi henkilötietojen luovutuksille tarkastusprosessin yhteydessä toimii siten, että kirjaamosta tulee tieto kaikille kolmelle toimialan tietosuojayhteys-henkilölle. He varmistavat, että tietojen pyytäjän henkilöllisyys on tarkastettu asianmukaisesti ja koordinoivat pyynnön eteenpäin toimialan eri yksiköihin. Tällä hetkellä toimialalla on 9 henkilön ryhmä eri yksiköiden vastuuhenkilöitä, joille pyynnöt välitetään ja heitä pyydetään etsimään pyydetyn henkilön tietoja ja toimittamaan ne mahdollisimman pian. Kun tiedot on saatu, niin ne kootaan tietosuojayhteys-henkilöiden toimesta ja toimitetaan tietoja pyytäneelle henkilölle joko postitse tai salattuna sähköpostina. Alkuvuodesta 2024 tulleen henkilötietojen tarkastuspyynnön yhteydessä kävi ilmi, että yksiköiden vastuuhenkilöiden listaa on syytä päivittää.

Luovutusprosesseja ei ole erikseen kuvattu omassa vaikutustenarvioinnissa, vaan henkilötietojen luovutukseen liittyvät seikat on kuvattu erikseen jokaisessa kaupunkiympäristön toimialalla tehdyssä järjestelmäkohtaisessa vaikutusten-arvioinnissa.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Kaupunkiympäristön toimialan tiedossa ei ole, että toimialan hallussa olevista järjestelmistä siirrettäisiin tietoja EU- tai ETA-alueen ulkopuolelle. Toimialan näkemys on, että henkilötietojen mahdollisia siirtoja Yhdysvaltoihin ja niistä aiheutuvia toimenpiteitä tulisi aina ensisijaisesti arvioida kaupunkitasoisesti, jotta varmistet-taisiin riittävä osaaminen.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Vuonna 2023 toimialalla tehtiin 3 uutta tietosuojan vaikutustenarviointia ja päivitettiin 2 aiemmin jo tehtyä. Lisäksi tehtiin yksi alkukartoitus, jossa todettiin, että vaikutusten-arviointia ei ole tarpeen tehdä. Tehdyt vaikutustenarvioinnit on hyväksynyt asiasisällöstä riippuen joko kaupungininsinööri, kiinteistöjohtaja tai kaupunki-suunnittelujohtaja.

Toimialalla vaikutustenarvioinnin vetäjänä on toiminut kaikki tietosuojayhteyshenkilöt, eli 3 henkilöä, joista yksi on ollut kaikissa arvioinneissa mukana, yksi kahdessa ja yksi yhdessä vaikutustenarvioinnissa. Kenenkään toimialan tietosuojayhdyshenkilön työtehtävissä ei ole erikseen määritelty prosenttiosuutta siihen kuinka paljon vaikutustenarviointien tai yleensäkään tietosuoja- tai tietoturva-asioiden hoitamiseen on mahdollista työajasta käyttää.

Vaikka kaupunkiympäristön toimiala on laaja, niin 3 henkilöä on ihan riittävästi tähän tehtävään. Se ei kuitenkaan muuta sitä tosiasiaa, että olisi huomattavasti tehok-

kaampaa henkilöstöresurssien käytön ja henkilötietojen suojaamisen näkökulmasta, jos vaikutustenarvioinnit tehtäisiin kaupunkitasoisesti tietosuojavastaavan toimialalla sen sijaan, että kaikki toimialat tekevät niitä itsenäisesti.

Vaikutustenarviointien päivittämisten suhteen ei ole mitään erillistä prosessia. Tieto päivitystarpeesta tulee joko tietohallinnosta, jos ohjelmistoa ollaan uusimassa/ päivittämässä tai ohjelmistojen pääkäyttäjiltä. Tämän jälkeen arvioidaan tapauskohtaisesti, miten prosessia on syytä viedä eteenpäin.

Käytännössä kaikki vaikutustenarvioinnit on tehty niin, että ohjelmisto on ollut jo käytössä, eli ne on tehty jälkeenpäin. On kuitenkin hyvä huomata, että lähes kaikki kaupunkiympäristön toimialan ohjelmistot ovat olleet jo käytössä ennen kuin vaikutustenarviointeja on edellytetty.

Tieto vaikutustenarviointien tarpeesta uusien ohjelmistojen hankinnan yhteydessä tulee yleensä tietohallinnosta. Tosin tässä suhteessa historia on vielä kovin lyhyt, niin ei pystytä oikein sanomaan toimiiko asia niin kuin pitää.

Järjestelmien päivittämiset / vaikutustenarviointien päivittämiset tapahtuvat käytännössä niin, että järjestelmä päivitetään ja vaikutustenarviointi päivitetään vasta sen jälkeen. Suurin syy on varmasti se, että käytännössä on mahdotonta päivittää vaikutustenarviointia ennen järjestelmän käyttöönottoa, koska ei kukaan tiedä kuinka järjestelmä oikeasti toimii, kun vasta sitten kun se käytössä.

4) Informointiasiakirjojen päivittäminen ja ruotsinkieliset informointiasiakirjat

Kaupunkiympäristön toimialan informointiasiakirjat päivitettiin pääosin loppuvuodesta 2023 vastaamaan uutta kaupunkitasoista ohjetta. Muutokset liittyivät pääasiassa asiakirjojen rakenteeseen ja luettavuuteen sekä yhteystietojen ajantasaistamiseen. Lisäksi katujen ja puistojen suunnittelu- ja varikkotoimintojen informointiasiakirjaan tehtiin sisällöllisiä päivityksiä. Alkuvuodesta päivitettäväksi tulee vielä pysäköinninvalvonnan informointiasiakirja. Toimialan informointiasiakirjat löytyvät kaupungin verkkosivuilta suomeksi ja ruotsiksi.

Informointiasiakirjojen ylläpito ja päivittäminen on jatkuvaa työtä, joka on kaupunkiympäristön toimialalla nimettyjen tietosuojayhdyshenkilöiden vastuulla. Asiakirjojen päivittämistarpeita saattaa tulla esiin esim. prosessien muuttuessa tai mikäli informointiasiakirjoissa havaitaan puutteita. Tyypillisesti prosessi etenee siten, että esim. henkilötietojen vaikutustenarvioinnin yhteydessä havaitaan tarve informointiasiakirjan päivittämiselle. Tämän jälkeen tietosuojayhdyshenkilöt tekevät

tarvittavat muutokset, käännättävät informointiasiakirjan ruotsiksi ja toimittavat päivitetyt versiot toimialan viestinnälle verkkosivuille laittamista varten.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Yleisenä nostona kaupunkiympäristön toimiala toteaa edelleen toivovansa, että kaupungin tietosuoja-asioita keskitettäisiin enemmän kaupunkistrategian ja johdon toimialalle, jolloin niistä vastaisi henkilöt, jotka tekevät niitä koko ajan ja enemmän. Nyt samoja asioita pyöritellään kaikilla toimialoilla, mikä ei todellakaan ole tehokasta työajan käyttöä. Nykyinen toimintamalli johtaa toisaalta päällekkäiseen työhön eri toimialoilla ja toisaalta siihen, että osa tarpeellisista tietosuoja-asioista putoaa organisaatiorajojen väliin ja jää hoitamatta. Vakavana huolena kaupunkiympäristön toimiala toteaa myös, että nykyinen hajautettu tietosuoja-asioiden käsittely ei mahdollista sellaista tietosuoja-asioiden osaamisen ja asiantuntemuksen kehittymistä, jota Vantaan kaupungin kokoisessa organisaatiossa tarvittaisiin.

Liite: Kaupunkiympäristön toimialan vaikutustenarvioinnit –lista (päivitetty 21.2.2024)

KAUPUNKISTRATEGIAN JA JOHDON TOIMIALA

TALOUS JA STRATEGIA

Talous ja strategia -palvelualueen tietotilinpäätös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Talouden ja strategian palvelualueella strategia- ja tutkimusyksikkö luovuttaa Vantaan kaupungin asukkaiden henkilötietoja Vantaan kaupungin sisäiseen viranomaiskäyttöön, mutta ei suoraan rekisteröidyille. Henkilötietojen luovutuspyynnöt tulevat kirjallisina Vantaan kaupungin sisältä, joten strategia- ja tutkimusyksikön on mahdollista tarkistaa tietojen pyytäjän henkilöllisyys Vantaan järjestelmistä. Palvelualue on kuvannut luovutusprosessit tietosuojan vaikutustenarviointeihin.

Palvelualue hoitaa kaupungin maksuliikennettä, jolloin laskutusliittymistä tulevat rekisteröityjen henkilötiedot ovat kaupungin toimialojen tarkistamia.

Palvelualueelle on tullut yksi henkilötietojen tarkastuspyyntö vuoden 2023 aikana.

Henkilötietojen tarkastuspyyntöprosessissa palvelualue noudattaa Vantaan kaupungin ”Henkilötietojen tarkastuspyyntöön vastaaminen” -ohjetta. Palvelualueen eri yksiköissä on nimetty tarkastuspyynnöille yhteyshenkilö ja hänelle varahenkilö. Palvelualueen järjestelmissä on toiminnot, joilla yhteyshenkilöt tai yhteyshenkilön pyynnöstä tietojärjestelmätoimittaja saavat tulostettua rekisteröidyn pyytämät tiedot yhden kuukauden kuluessa.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Vantaan kaupunki luovuttaa henkilötietoja Intrum Oy:lle Vantaan kaupungin tekemien myyntilaskujen saatavien perintään. Pääsääntöisesti Intrum Oy ei luovuta henkilötietoja Euroopan talousalueen (ETA) ulkopuolelle. Intrum Oy käyttää kuitenkin ulkopuolisia palveluntarjoajia, jotka huolehtivat käsiteltyjen tietojen säilyttämisestä tai vastaavista palveluista ja joilla saattaa olla pääsy Intrumin käsittelemiin henkilötietoihin. Nämä palveluntarjoajat saattavat sijaita Euroopan talousalueen ulkopuolella, kuten Yhdysvalloissa. Intrum huolehtii siitä, että mahdolliset vastaanottajat ovat sertifioineet itsensä DPF-ohjelmaan ennen siirtoa. Palvelualue on kirjannut Intrumin vastuun Perintäpalvelun vaikutustenarviointiin.

Palvelualue käyttää SAP-talousraportoinnissa Microsoft PowerBI:tä ja SAP Analytics for Office -ohjelmistoa. Microsoft Oy saattaa siirtää henkilötietoja Yhdysvaltoihin, vaikka tietoja käsitellään pääasiassa EU/ETA-alueella. Vantaan kaupunki sallii tietojen siirron Yhdysvaltoihin tietosuojan riittävyyspäätökseen pohjautuvan tietosuojakehyksen (DPF) perusteella, koska Microsoft Oy löytyy DPF-ohjelmasta. Käsittelyperusteen muutos tarkennetaan vuoden 2024 vaikutustenarviointeihin.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Talouden ja strategian palvelualue on tehnyt seuraavat tietosuojan hallintatyökaluun kirjatut vaikutustenarvioinnit:

- Facta Väestö 6.4 2023
- Webropol 3.0 2022
- FPM-järjestelmä 6.3 2022
- VTJ-kysely 2023
- SAP Concur 2022
- Thinking Portfolio 2022
- Tilasto ja tutkimus SAS 9.4 2022
- Cash Management 2023
- Ceepos palvelukassa 2023
- iScala 2023
- Intrum Perintäpalvelu 2023
- Rondo 2023
- SAP ERP 6.0 2023.

Palvelualue on tehnyt vaikutustenarvioinnin prosesseista, järjestelmistä ja sovelluksista, joista riskiarvion mukaan vaikutustenarviointi on tarpeen. SAP ERP -kokonaisuuden vaikutustenarviointia on tosin tarpeen laajentaa vuonna 2024 kahdella erillisellä vaikutustenarvioinnilla SAP BW- ja Kirstu-järjestelmistä, jotka palvelualue sisällytti SAP ERP:n vaikutustenarviointiin vuonna 2023. IMS-prosessinhallinta, Targetor Pro -strategiatyökalu ja Apollo-rahoitussopimusten hallintajärjestelmissä palvelualue arvioi henkilötietojen käsittelyn laadun, laajuuden ja riskin yksityisyyden suojalle sen verran vähäiseksi, että niistä palvelualue ei ole tehnyt vaikutustenarviointia. IMS- ja Targetor Pro -järjestelmiin käyttäjä kirjautuu Vantaan käyttövaltuushallintaan integroiduilla käyttäjätunnuksilla. Muuten niissä ei käsitellä henkilötietoja. Apollo-järjestelmässä käsitellään yritysten rahoitustietoja, ei yksittäisten henkilöiden tietoja.

Talouden ja strategian palvelualueen vaikutustenarvioinnit on hyväksynyt pääosin talous- ja strategiajohtaja, talouspalvelukeskuksen johtaja on hyväksynyt kaksi vaikutustenarviointia.

Talouden ja strategian palvelualueella vaikutustenarviointien vetäjiä oli yksi vuonna 2023. Koko palvelualueen vaikutustenarvioinnit eivät alun perin kuuluneet vetäjän vastuulle, vaan siirtyivät hänelle Uusi Vantaa -organisaatiomuutoksessa. Vetäjälle ei ole erikseen määritelty prosenttiosuutta työajasta vaikutustenarviointeihin. Käytännössä vaikutustenarvioinnit veivät 10 % hänen vuosittaisesta työajastaan vuonna 2023. Vetäjän työaika on riittänyt vaikutustenarviointien tekemiseen, ja yksi vetäjä on ollut palvelualueella riittävästi, koska talouden ja strategian palvelualueen vaikutustenarvioinnit on tehty.

Vantaan kaupungilla on käytössä Thinking Portfolio -projektisalkkujärjestelmä, johon on tallennettu järjestelmäprojektien lisäksi tiedot Vantaalla käytettävistä sovelluksista. Palvelualue näkee uudet projektit ja sovelluksiin tehtävät muutokset Thinking Portfoliosta, koska sovelluksessa voi rajata palvelualueen vastuulle kuuluvat projektit ja järjestelmät. Varsinaista toimintaohjetta järjestelmämuutoksista tiedottamiseen ei ole.

Talouden ja strategian palvelualueen järjestelmät ovat olleet käytössä jo ennen vuotta 2018, jolloin lainsäädäntö ei vielä edellyttänyt vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarvioinnit on siis tehty sen jälkeen, kun henkilötietojen käsittely on jo aloitettu. Järjestelmäpäivityksissä palvelualue on tehnyt tai päivittänyt vaikutustenarvioinnit ennen kuin palvelualue on toteuttanut päivitykset järjestelmiin, mikäli järjestelmämuutos on aiheuttanut muutoksia henkilötietojen käsittelyyn.

Hankkeiden toteutuksessa tietohallinnon projektipäälliköt ottavat yhteyttä vaikutustenarvioinnista talouden ja strategian palvelualueen vaikutustenarviointien vetäjään. Toimialan vaikutustenarviointien vetäjä ei osallistu järjestelmien hankintaprosessiin muutoin kuin niissä järjestelmissä, jotka liittyvät hänen oman yksikkönsä toimintaan. Vantaan kaupungilla tietohallinto hankkii järjestelmät. Palvelualue käsittelee kaikki ICT-hankinnat ja tarpeet vuosittaisessa digityöpajassa, joista tietohallinto ohjaa oikeisiin budjetteihin palvelualueen esiin nostamat tarpeet. Toimialan vaikutustenarviointien vetäjä saa tiedon hankinnasta siinä vaiheessa, kun kilpailutus on tehty ja tietohallinto toteuttaa projektia.

Palvelualueen resurssit ovat riittäneet vaikutustenarviointien ylläpitoon. Vantaan kaupungin tietohallinto avusti palvelualuetta vaikutustenarvioinneissa. Järjestelmien vastaavilta löytyi riittävästi aikaa vaikutustenarviointien läpikäyntiin. Ceepos-

palvelukassan vaikutustenarviointiin tosin tuli vähän kommentteja, koska järjestelmän käyttäjät kokivat tietohallinnon olevan vastuussa järjestelmästä, vaikka sen omistajuus on muodollisesti merkitty talouden ja strategian palvelualueelle. Talouden ja strategian palvelualueen järjestelmät ovat pääosin maksuliikenteen ja kirjanpidon järjestelmiä, joissa tietoturvakriteerit ovat tiukat. Rahaliikenteen suojaamiseen tarkoitettu tietoturva edistää hyvin myös tietosuojan toteutumista. Palvelualue on laatinut järjestelmistään lainmukaiset vaikutustenarvioinnit, jolloin vaikutustenarviointien päivittäminen muutoksissa on helpompaa. Vaikutustenarviointeja voi myös käyttää pohjana silloin, kun palvelualue hankkii uusia järjestelmiä - taloushallinnon prosessit ovat pitkälti samoja, vaikka järjestelmä vaihtuu.

4) Informointiasiakirjat

Talouden ja strategian palvelualue on päivittänyt vuoden 2023 aikana tilastoinnin ja tutkimuksen sekä Webropolin informointiasiakirjat. Taloushallinnon prosesseista ei ole informointiasiakirjaa, talouspalveluiden tavoitteena on kirjoittaa se alkuvuodesta 2024. Nykyinen taloushallinnon yhtä kokonaisuutta kuvaava informointiasiakirja ei kuvaa koko taloushallinnon henkilötietojen käsittelyn prosessia, vaikka toisaalta jokaisesta järjestelmästä ei kannata tehdä omaa informointiasiakirjaa. Informointiasiakirjat on julkaistu Vantaa.fi-sivustolla, joten niistä on myös ruotsinkieliset versiot. Palvelualue ei ole tehnyt muun kielisiä versioita informointiasiakirjoista.

Vantaan viestintä päivittää Vantaa.fi-sivustolle palvelualueen pyynnöstä informointiasiakirjojen tekstejä. Tekstien ajantasaisuuden varmistaa talouden ja strategian palvelualueen tietosuojan vastuuhenkilö ja järjestelmien vastuuhenkilöt. Järjestelmien vastuuhenkilöt laativat uudet informointiasiakirjat ja päivittävät vanhoja yhdessä tietosuojan vastuuhenkilön kanssa.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Talouden ja strategian palvelualueella oli kolme tietoturvaloukkausilmoitusta vuoden 2023 aikana, joiden syynä olivat liian laajat käyttöoikeudet. Missään niistä ei aiheutunut haittaa rekisteröidyille.

Palvelualueen strategia- ja tutkimusyksiköllä on ollut haasteita tiedonhallintalain mukaisen henkilötietojen käsittelyn lokituksen toteutuksessa Vantaan kaupungin eniten kuntalaisten henkilötietoja sisältävään järjestelmään. Palvelualue on pyytänyt jo toukokuussa 2022 lokituksen toteutusta tietohallinnolta sekä Facta Väestö -osaan että Tilasto- ja tutkimusrekisterin käyttämälle jaetulle verkkolevyasemalle. Facta Väestö -osan palvelutoimittaja toteutti Facta Väestö -osaan henkilötietojen

tarkasteluun käytettyjen tietokantakyselyiden Audit Trail -lokituksen vuonna 2023, mutta lokituksen seuranta- ja valvontakäytäntöjen järjestäminen on vielä kesken. Vantaan kaupungin tietohallinto ja tietojärjestelmätoimittaja eivät ole lisäksi pystyneet toteuttamaan palvelualueen tutkimus- ja tietopalvelutiimin tiedostopalvelimelle tallennettujen henkilötietojen käsittelyyn täysin tietosuojalain mukaista lokitusta. Tiedostopalvelimella on lokitus päällä, mutta järjestelmän tuottaa liikaa lokia ja lokia on mahdoton tulkita. Tiedonhallintalain 17 § ei edellytä pelkästään lokitietojen keräämistä, vaan myös lokitietojen tulee olla tulkittavissa. Jos tietojärjestelmän tuottamat lokitiedot eivät ole tulkittavissa, voidaan katsoa, että lain sisältöä ei ole täytetty, sillä lokitietojen keräämisestä ei ole käytännön hyötyä, jos niitä ei voida tulkita tai käyttää tarkoituksenmukaisella tavalla tietoturvan ja tietosuojan valvomiseen.

Palvelualueen muut tietojärjestelmät ovat taloushallinnon järjestelmiä, joissa on lokitus ja järjestelmäkohtaisia automaattihälytyksiä poikkeavista tapahtumista, joita Vantaan kaupungin järjestelmätoimittajien tietoturva-asiantuntijat analysoivat. Vaikutustenarvioinnissa tosin havaittiin, että iScala-järjestelmän lokitus ei ollut päällä, mikä korjaantuu alkuvuodesta 2024 järjestelmäpäivityksessä.

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) teki 1.6.2022-30.4.2023 väestötietojärjestelmän (VTJ) kyselyjen tarkastuksen Vantaan kaupungilla. Tarkastuksen avulla DVV täsmensi tilannekuvaa hyvien käytänteiden toteutumisesta VTJ-kyselyjen käytössä ja esitti kehitysehdotuksia tarvittavin osin. Tarkastuksen tavoitteena oli selvittää Vantaan kaupungin toiminnan vaatimusten ja suositusten mukaisuutta VTJ-kyselyjen osalta. Tavoitteena oli myös varmistaa, että käytettävät työmenetelmät ja ohjeet ovat ajantasaisia ja ohjaavat oikeanlaiseen VTJ-tietojen käyttöön. DVV teki tarkastuksen toiminnan, käytön, yhteistyön, tietoturvallisuuden ja -suojan, lainsäädännön, tietolupien sekä riskien- ja laadunhallinnan, varautumisen ja teknisen valvonnan näkökulmista. DVV:llä ei ollut huomauttamista talouden ja strategian palvelualueen käytännöistä. DVV:n suosituksena Vantaan kaupungille oli ISO 9001 -laatustandardin käyttöönotto.

Digi- ja väestötietovirasto toteutti palvelualueen hallinnoimaan VTJ-kyselyyn kaksivaiheisen kirjautumisen, mikä parantaa internetissä käytettävän selainsovelluksen tietosuojaa.

ELINVOIMAPALVELUT

Tietotilinpäätös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.
    - Elinvoimapalvelut ei ole vastaanottanut tietopyyntöjä rekisteröityjen (yritysten) taholta. Elinvoimapalveluissa ei ole vakiintunutta tapaa henkilöllisyyden tarkistamiseen.
- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?
    - Ei ole.
- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataanko asiakas tekemään pyyntö kirjallisesti?
    - Mikäli tietopyyntöjä tulisi yritysasiakkaiden taholta, toimittaisiin tämän ohjeen mukaisesti: **Tarkastuspyyntöön vastaaminen- OHJE.docx (sharepoint.com)**. Elinvoimapalvelut ei toistaiseksi ole vastaanottanut tietopyyntöjä.
- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidyille vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.
    - Henkilötietoja ei ole luovutettu yhdellekään rekisteröidylle vuoden aikana. Henkilötietojen luovutuksia tapahtuu lähinnä rekisterinpitäjältä rekisterinpitäjälle, eli esimerkiksi hankkeiden toteuttajien ja rahoittajan välillä. Hankkeita on tällä hetkellä kymmenkunta ja niistä raportoidaan rahoittajalle kolmesti vuodessa.
- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.
    - Rekisterinpitäjältä rekisterinpitäjälle tietoja luovutetaan enimmäkseen salatun sähköpostin kautta. Esimerkiksi hankekumppanit saattavat luovuttaa toisilleen hankkeen maksatushakemuksiin liittyviä dokument-

teja. Hankkeiden tilintarkastusten yhteydessä esimerkiksi hanketyöntekijöiden palkkatietoja sisältäviä dokumentteja luovutetaan KPMG:n Move –alustan kautta ja rahoittajalle menevät dokumentit luovutetaan EURA-järjestelmän kautta.
    - Ei-arkaluontoista tietoa, kuten tapahtumien osallistujatietoja ja esimerkiksi yritysten sähköpostiosoitteita saatetaan luovuttaa hankekumppaneiden kesken hanketyöntekijöiden yhteisen Teams-kanavan kautta, jos hanke on tehnyt sopimuksen yhteisrekisterinpitäjyydestä. Käsittely on joissain tapauksissa välttämätöntä hankkeen toteuttamiseksi. Teamsissa ei kuitenkaan käsitellä arkaluontoisia tietoja. Elinvoimapalveluissa odotetaan kaupunkitasoista Teams-vaikutustenarviointia.

- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
    - Luovutusprosessit pyritään jatkossa kuvaamaan kattavasti vaikutustenarvioinneissa, mutta useammasta hankkeesta ei ole tehty vaikutustenarviointeja. Järjestelmien osalta luovutusprosessia on kuvattu tarkasti esimerkiksi CRM-järjestelmä Hakosaloa koskevassa vaikutustenarvioinnissa.

- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?
    - Elinvoimapalvelut ei ole vastaanottanut tarkastuspyyntöjä.

- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?
    - Vantaa-infoon saapunut tarkastuspyyntö kirjataan tietosuojavastuuhenkiöiden toimesta Astaan. Palvelualueen suunnittelija kerää asiakkaasta järjestelmiin tallennetut tiedot ja toimittaa ne asiakkaalle esimerkiksi salatun sähköpostiviestin liitteenä.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?
    - Elinvoimapalveluissa ei ole aloitettu Teamsia koskevaa vaikutustenarviointia, vaan se on jäänyt odottamaan kaupunkitasoista M365-vaikutustenarviointia, jonka pohjalle oma käyttötarkoituksemme voitaisiin perustaa.

- Onko toimialalla vielä käytössä järjestelmiä/sovelluksia, joitten osalta muutoksia ei ole tehty ja jos on, niin mikä on aikataulu muutosten tekemiseen?

- Kyllä, M365-järjestelmä, joka odottaa kaupunkitasoista vaikutustenarviointia.

- Kuinka monta yhdysvaltalaista yritystä oli sertifioitunut DPF-ohjelmaan?
  - Tunnistettu yksi yritys (Microsoft).

- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?
  - Tällaisia ei ole tiedossa.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

A. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tietosuojan hallintatyökaluun. Työkalu löytyy tietosuojasivustolta, jokaisen toimialan omasta tietosuojalaatikosta. Otsikkona on “kaikki dokumentit ryhmiteltyinä” ja sen sisällä on “hallintatiedosto”, josta löytyy täytettävä Excel-taulukko. Koskee vuoden 2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.
B. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutustenarviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.
C. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit? Apulaiskaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu? Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.
   - Lista tehdyistä ja tekemättömistä vaikutustenarvioinneista löytyy hallintatyökalusta. Lokakuun 2023 jälkeen vaikutustenarvioinnit hyväksyy elinvoimajohtaja.

D. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023?
   - Elinvoimapalveluissa on yksi nimetty vetäjä.

E. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määritelty kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määritelty vaikutustenarviointien tekemiseen?
   - Osuus on 100 %. Työtehtävien prosenttiosuutta ei ole määritelty.

F. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaa siihen, että kaikki toimialaa/palvelualuetta koskevat vaikutustenarvioinnit tulee tehtyä, niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?
   - Ei ole riittävästi työaikaa, eikä vaikutustenarviointien vetäjiä ole riittävästi. Palvelualueelta puuttuu myös nimetty lakimiesresurssi.

- Vaikutustenarviointien vetäjien määrä:
  - Elinvoimapalveluissa on tarvetta nykyistä useammalle vaikutustenarviointien vetäjälle muun muassa kokeilualustan käyttöönoton ja kasvavien hankemäärien myötä. Meillä on myös tarve päästä ketterästi kokeilemaan erilaisia digitaalisia ratkaisuja.

G. Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?
   - Elinvoimapalveluilla ei tällä hetkellä ole olemassa olevaa prosessia vaikutustenarviointien päivittämiseen. Mikäli resursseja saataisiin lisää, olisi mahdollista toteuttaa esimerkiksi ennakointityötä niin, että vaikkapa neljännesvuosittain jaettaisiin tietoa siitä, mitä uusia järjestelmätarpeita tai hankkeita on tulossa. Hankkeiden suunnitteluvaiheessa olisi tärkeää tunnistaa tarve vaikutustenarviointien tekemiselle.

H. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestelmistä ja sovelluksista. Tiedot pitäisi näkyä täytettävästä hallintatiedostosta.
   - Henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä kahdessa järjestelmässä: CRM-järjestelmä Hakosalossa ja Teamsissa.

I. Miten tietosuoja otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttää vaikutustenarviointiexceliä?
   - Hankkeita suunniteltaessa tietosuojaa tullaan jatkossa ottamaan paremmin huomioon - tähän asti näin ei ole toimittu. Tähän tullaan luomaan käytäntö yhdessä kaupunkitasoisen hanketoimiston vetäjän kanssa.

J. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko

toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointi-prosessissa?

- Vakiintuneet käytännöt eivät vielä ole muotoutuneet. Mikäli palvelualue ei itse hanki järjestelmää, hankintaprosessiin on osallistuttu substanssin tuottajina antaen tietoa siitä, mihin järjestelmää tullaan käyttämään. Toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä pyrkii jatkossa olemaan mukana hankintaprosesseissa.

K. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarvioinnit saadaan tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

- Eivät riitä. Muun muassa TE24-uudistus tulee lisäämään työmäärää jatkossa merkittävästi, ja elinvoimapalveluiden toiminta tulee kaiken kaikkiaan kasvamaan sekä hankkeiden että käytettävien järjestelmien osalta. Kevään 24 aikana käsitellään valtiolta siirtyviä hankintasopimuksia ja niihin liittyviä tietosuojamäärittelyjä mm. vaikutustenarviointien osalta.
- Lisäksi hanketoiminnan suunnittelun alkuvaiheissa pitäisi käynnistää vaikutustenarviointi ja käydä keskustelua esim. käytettävistä järjestelmistä. Näin aloittava projektipäällikkö saisi aloittaa hankkeen ns. avaimet käteen -periaatteella.

4) Informointiasiakirjat

Elinvoimapalveluiden informointiasiakirja on päivitetty loppuvuodesta 2023. Asiakirja löytyy ruotsin- ja englanninkielisenä. Tarvetta muun kielisille informointiasiakirjoille ei ole. Elinvoimapalveluissa ei toistaiseksi ole dokumentoitua prosessia informointiasiakirjojen päivittämiseen. Suunnittelijan vastuulla on elinvoimapalveluiden informointiasiakirjan päivittäminen.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Elinvoimapalveluista tuli oma palvelualueensa elokuussa 23. Tätä ennen elinkeinopalvelut oli osa kasvupalveluiden palvelualuetta. Tällä hetkellä palvelualueelta puuttuu lakimiesresurssi.

Olisi hienoa, jos kaikista käyttöönotettavista järjestelmistä olisi kaupunkitasoisesti tehty master-vaikutustenarviointi, joita voitaisiin muokata käyttötapaus/ palvelukohtaisesti.

Hankkeille olisi välttämätöntä löytää jokin Teamsille vaihtoehtoinen turvallinen paikka, jonne ne voisivat kerätä esimerkiksi rahoittajan edellyttämät osallistujalistat tapahtumista ja jossa tietoa voidaan yhteishankkeissa säilyttää.

TYÖLLISYYDEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUT

Tietotilinpäätös 2023 / Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen tietotilinpäätös

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.

    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Vastaanottajan henkilöllisyys varmistetaan ennen henkilötietojen luovuttamista tai lähettämistä. Asiakastapaamisen alussa asiakasta pyydetään näyttämään henkilöllisyystodistus (passi/henkilökortti), ja tilanteen mukaan myös ulkomaalaisen oleskelulupakorttia hyödynnetään tunnistamisessa (oleskelulupakortti ei ole virallinen henkilöllisyystodistus). Asiakkaalle voidaan lähettää tekstiviestillä esim. tieto varatusta ajasta hänen ilmoittamaan puhelinnumeroon, jolloin ei erikseen ennen jokaisen viestin lähettämistä varmisteta henkilöllisyyttä uudelleen.

    Lisäksi asiakas voi kirjautua Oma asiointi -järjestelmään (vahva tunnistautuminen), josta hän näkee URA/A-TMT-asiakasrekisteriin itsestään kirjatut tiedot.

- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?

    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Asiakkaalle soitetaan asiakasrekisterissä olevaan puhelinnumeroon henkilöllisyyden varmistamiseksi. Tarkentavat kysymykset: hetu, osoite, työhistoria ja muut asiakkuuteen liittyvät kysymykset. 1/2024 henkilöstöä on koulutettu tietosuojalain 29 §:n muutoksista; nyt laissa säädetään, että henkilötunnuksen ja nimen kysyminen eivät ole riittäviä tapoja henkilöllisyyden varmistamiseen, vaan sen lisäksi tulee esittää tarkentavia kysymyksiä esim. asiakkuudesta asiakasrekisterissä olevista tiedoista (osoitetiedot, työhistoria jne.). Lisäksi henkilökunnan tietoon saatetaan kaupunkitasoinen ohje tunnistamisesta.

- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataanko asiakas tekemään pyyntö kirjallisesti?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

      Kyllä, on otettu vastaan sähköpostitse tulleita pyyntöjä ja toimitettu tiedot henkilöllisyyden varmistamisen jälkeen. Toimintatapa vastaa tietosuoja-asetuksessa rekisteröityjen oikeuksista säädettyä. Lähtökohtaisesti asiakkaalle luovutetaan tiedot asiakastapaamisen yhteydessä. Jos tämä ei rekisteröidylle käy, voidaan tiedot luovuttaa postitse tai hänen halutessaan/ pyytäessään salatulla sähköpostilla, jonka tietoturvapäällikkö on todennut tietoturvalliseksi välineeksi tietojen luovuttamiseen.
- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidyille vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

      Työllisyyspalveluiden asiakkaille tehtiin vuoden 2023 aikana yhteensä 41125 lausuntoa. Vuoden aikana asiakkaisiin liittyviä yhteydenottoja kirjattiin yhteensä 337 075 kappaletta, yhteydenottoihin kuuluu tilanteet, joissa asiakas on yhteydessä työllisyyspalveluihin tai työllisyyspalveluiden työntekijä yhteydessä asiakkaaseen.
- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

      Työllisyyspalveluiden yhteydenottotapoja jaotellaan 25 eri kategoriaan yhteydenoton tavan (puhelu, tekstiviesti, käynti jne.) ja yhteydenoton aiheen (täydentävä työnhakukeskustelu, alkuhaastattelu jne.) mukaan.

Henkilökohtainen käynti	28 315
Puhelu	88 783
Tekstiviesti	61 806
Kirje	44 667
Verkossa (Oma asiointi)	12 746
Sähköposti	76 897

- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

  Luovutusprosessit on pyritty kuvaamaan kattavasti vaikutusten-arvioinneissa. Työantajapalveluita koskeva vaikutustenarviointi on kesken ja käynnistetty 12/2023, vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palveluiden vaikutustenarviointi on käynnistetty 12/2023. Kaikista hankkeista ei ole vielä tehty vaikutustenarviointeja.

  Kuntalaispalvelut ovat henkilötietojen käsittelijän roolissa, tietojen luovutus tapahtuu rekisterinpitäjän ohjeiden mukaisesti.

- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?
  - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
    - Työllisyyspalvelut: Kaksi pyyntöä.
    - Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palvelut: ei pyyntöjä.
    - Kuntalaispalvelut: ei pyyntöjä, tietojen omistajuus/rekisterinpitäjyys pääsääntöisesti muilla toimialoilla.
- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?
  - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Vantaa-infoon saapunut tarkastuspyyntö kirjataan Astassa, jolloin tietosuojasta vastaavat henkilöt (työllisyyspalveluiden suunnittelija ja palvelualueen lakimies) saavat siitä tiedon. Tietosuojavastuuhenkilöt selvittävät palveluesihenkilöiltä keiden tiimiin tietopyynnön esittäneen asiakkuus kuuluu. Palveluesihenkilö ja asiakkaan omavalmentaja laativat aikajanan asiakkaan prosessista, jotta tunnistetaan eri järjestelmät, joihin asiakkaasta on kirjattu tietoja. Palveluesihenkilö kerää URA/A-TMT- ja muihin järjestelmiin asiakkaasta kootut tiedot. Jos mahdollista, tiedot toimitetaan asiakkaalle asiakastapaamisen yhteydessä. Asiakkaan toiveesta tiedot voidaan toimittaa hänelle postilla tai asiakkaan niin pyytäessä myös salatun sähköpostiviestin liitteenä.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?
  - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Työllisyyspalveluissa on aloitettu 18.3.2022 Teamsin käyttöä koskeva vaikutustenarviointi. Vaikutustenarviointi keskeytettiin ja jäätiin odottamaan kaupunkitasoista M365 vaikutustenarviointia, jonka pohjalle työllisyyspalveluiden omaa prosessia (suunniteltu käyttö asiakaspuheluihin) koskeva vaikutustenarviointi voitaisiin tehdä. Tämän vaikutustenarvioinnin osalta riittävyyspäätöksellä on suuri merkitys.

Lisäksi M365-kokonaisuuden PowerBI-sovellusta hyödyntävä asiakassegmentointia koskeva vaikutustenarviointi on käynnistetty vuoden 2023 lopussa.

Vuonna 2023 laadittu ja hyväksytty vaikutustenarviointi CaseM-järjestelmän hyödyntämisestä työllisyystukien käsittelyssä huomioi DPF-ohjelmaan sertifioitumisen.

- Onko toimialalla vielä käytössä järjestelmiä/sovelluksia, joitten osalta muutoksia ei ole tehty ja jos on, niin mikä on aikataulu muutosten tekemiseen?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    M365-järjestelmä, jota käytetään myös työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella odottaa kaupunkitasoista vaikutustenarviointia. Teamsia ei käytetä asiakaspuheluihin puuttuvan vaikutustenarvioinnin takia.
- Kuinka monta yhdysvaltalaista yritystä oli sertifioitunut DPF-ohjelmaan
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Tunnistettu yksi yritys (Microsoft).
- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Ei ole tunnistettu tällaisia DPF-ohjelmaan kuulumattomia yrityksiä vaikutustenarvioinneissa tai muuten.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

A. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tietosuojan hallintatyökaluun. Työkalu löytyy tietosuojasivustolta, jokaisen toimialan omasta tietosuojalaatikosta. Otsikkona on “kaikki dokumentit ryhmiteltyinä” ja sen sisällä on “hallintatiedosto”, josta löytyy täytettävä Excel-taulukko. Koskee vuoden

2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.
B. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutustenarviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.
C. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit. Apulaiskaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu. Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

  Palvelualueella tehdyt vaikutustenarvioinnit on tallennettu tietosuojan hallintatyökaluun. Samoin sinne on tallennettu vireillä olevat vaikutustenarvioinnit.

  Tehdyt vaikutustenarvioinnit on hyväksynyt työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja tai hänen sijaisensa.

D. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
  - Työllisyyspalvelut: yksi vaikutustenarviointien vetäjä.
  - Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palvelut: ei nimettyä vetäjää, työllisyyspalveluiden vaikutustenarviointien vetäjä on käynnistänyt vaikutustenarviointeja ja vastannut niiden vetämisestä.
  - Kuntalaispalvelut: Ei nimenomaisesti nimettyä vetäjää, yksittäiset henkilöt ovat tapauskohtaisesti toteuttaneet vaikutustenarviointeja.
  - Palvelualueen juristi osallistuu vaikutustenarvioiden tekemiseen. Hän on myös käynnistänyt vaikutustenarviointeja.

E. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määritelty kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määritelty vaikutustenarviointien tekemiseen?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
  - Työllisyyspalvelut ainoa nimetty vaikutustenarviointien vetäjä on vastannut 100 % vaikutustenarviointien vetämisestä. Työtehtävien prosenttiosuutta ei ole määritelty.
  - Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palvelut: määrittelyitä ei ole tehty.

- Kuntalaispalvelut: virallisia määrittelyitä ei ole tehty mutta asiakkuusvastaava ja palveluesimies ovat käynnistäneet joitain alkukartoituksia/vaikutustenarviointeja.

F. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaa siihen, että kaikki toimialaa/ palvelualuetta koskevat vaikutustenarvioinnit tulee tehtyä, niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

  Vaikutustenarviointien vetäjiä tarvitaan nykyistä enemmän. Vastuuhenkilön /vastuuhenkilöiden tulisi pystyä nykyistä enemmän keskittymään tietosuoja-asioihin. Lakisääteiset tehtävät ja henkilötietojen käsittelyn määrä tulevat lisääntymään, samalla myös rekisterinpitäjän vastuut ja velvollisuudet.

G. Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/ palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

  Palvelualueella ei ole vielä omaa prosessia tai toimintaohjetta vaikutusten-arviointien päivitystarpeen tunnistamiseen ja päivittämiseen. Vähäinen resurssi on kohdistunut toistaiseksi lähinnä uusien vaikutustenarviointien läpiviemiseen.

  Tietosuojasta vastaavat henkilöt ovat kuitenkin alkuvuodesta 2024 työstäneet vaikutustenarviointien tekemistä ja päivittämistä varten omaa toimintamallia/ohjetta. Luonnoksessa esitetään, että palvelualueen eri toiminnot kertoisivat puolivuosittain mahdollisista uusista henkilötietojen käsittelyprosesseista tai muutoksista nykyisiin, jotta päivitystarve tunnistetaan. Vaikutustenarviointien eteneminen, tulokset ja päivittäminen olisivat esim. osa (hankkeen) ohjausryhmän tai vastaavan viranhaltijan toimintaa, joka on tietoinen suunnitellusta tai jo alkaneesta henkilötietojen käsittelystä.

H. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilö-tietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutusten-arvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestel-mistä ja sovelluksista.

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:
  - Järjestelmäkohtaisia vaikutustenarviointeja
    - CaseM (Vantaa-lisä ja myöhemmin Kesätyöseteliä koskeva vaikutustenarviointi): hyväksytty ennen käsittelyn aloittamista.
    - Julkisten työvoimapalveluiden asiakasrekisterin käyttö kuntakokeilussa (URA/A-TMT), hyväksytty tietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen. On kuitenkin syytä huomioida, että järjestelmää on alettu käyttämään siinä vaiheessa, kun laki on määritellyt kaupungin henkilötietojen käsittelijäksi. Myös tällä hetkellä laki määrittelee KEHA-keskukselle velvollisuuden laatia vaikutustenarviointi järjestelmästä, kaupungin vaikutustenarviointi onkin em. syystä laadittu yhteisrekisterinpitäjänä siitä näkökulmasta ja rajauksin, että kaupunki vastaa rekisterinpitäjänä asiakkaidensa tiedoista, ei itse järjestelmästä.
    - Typpi-järjestelmä: hyväksytty tietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen, mutta järjestelmää koskevat samat huomiot rekisterinpitäjyydestä kuin URA/A-TMT-järjestelmää.
    - Hakosalo (työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella): hyväksytty tietojen käsittelyn aloittamisen jälkeen.

I. Miten tietosuoja otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttää vaikutustenarviointiexceliä?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

  Vaihtelevia käytäntöjä, jonka vuoksi tietosuojasta vastaavat henkilöt ovat alkaneet valmistella palvelualueelle toimintamallia vaikutustenarviointeja varten.

  Kun tieto vaikutustenarviointitarpeesta tunnistetaan, antaa vaikutustenarviointien vetäjä prosessista vastaavalle henkilölle täytettäväksi perustietolomakkeen. Lomakkeelle kootaan keskeiset tiedot prosessista, rekisteröidyistä, järjestelmistä ja mahdollisista yhteistyökumppaneista.

  Vaikutustenarvioinnin vetäjä ja prosessista vastaavat henkilöt, jotka tietävät/vastaavat suunnitellusta henkilötietojen käsittelystä, käyvät yhdessä läpi perustietolomakkeen ja tarvittaessa täydentävät sitä. Usein samassa yhteydessä tehdään alkukartoitus ja viedään perustietolomakkeesta muita tietoja vaikutustenarviointiexceliin.

Yksi mahdollinen toimintatapa jatkossa voisi olla, että ns. käynnistys-palaverissa käydään läpi perustietolomakkeen avulla tietosuojan kannalta keskeiset asiat ja perehdytetään prosessista vastaava henkilö, jolla paras tieto suunnitellusta henkilötietojen käsittelytarkoituksesta, vaikutusten-arviointiexcelin täyttämiseen, jotta he pystyvät nykyistä itsenäisemmin etenemään vaikutustenarvioinnin kanssa, ja tietosuojasta vastaavilla henkilöillä olisi pikemminkin konsultoiva rooli vaikutustenarvioinnin tekemisessä.

J. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

  Vaikutustenarviointi tehdään ennen hankintaa; prosessin yksityiskohdat riippuvat hankinnan vastuuhenkilöstä.

  Suunnitteilla olevassa vaikutustenarviointien toimintaohjeessa otettaisiin kantaa siihen, miten jatkossa pystytään paremmin ennakoimaan vaikutustenarviointien tarve eri prosesseissa.

  TE24- ja KOTO24-uudistuksien vuoksi palvelualueella tulee olemaan nykyistä huomattavasti enemmän hankintoja, jotka edellyttävät vaikutustenarviointien läpiviemisen.

  Käytännössä palvelun hankintavaiheessa olisi tärkeää päästä esittämään kysymyksiä palvelutarjoajien käyttämistä järjestelmistä ja niiden ominaisuuksista (tiedonsiirrot yms.).

K. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarvioinnit saadaan tehtyä ennen henkilö-tietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

- Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

  Haasteena on ollut niukka tietosuojaresurssi vaikutustenarviointien läpiviemiseen joutuisasti. Kuitenkin lähtökohtana on, että henkilö-tietojen käsittelyä ei aloiteta ennen vaikutustenarvioinnin tekemistä.

TE24- ja KOTO24 -uudistukset tulevat lisäämään nykyistä tietosuojaan liittyvää työmäärää, joten nykyinen resurssi ei ole riittävä. Kevään 2024 aikana käsitellään jo mm. valtiolta siirtyviä hankintasopimuksia, jotka edellyttänevät vaikutustenarviointien laatimista. Siirtyviä sopimuksia on kymmeniä. Tulevia TE24-hankintoja suunnitellaan toteuttavaksi yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa, jonka vuoksi kuntien erilaisia tietosuojakäytäntöjä tulee sovittaa yhteen. Kilpailutuksesta kulloinkin vastaava kunta toteuttaisi pks-yhteistyössä myös vaikutustenarvioinnin.

4) Informointiasiakirjat

- Mitkä informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Kaikki tykon informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023.

- Mitkä informointiasiakirjat ovat vielä päivittämättä ja minkälainen aikataulu päivittämiselle on suunniteltu?
- Löytyykö kaikista informointiasiakirjoista ruotsinkieliset versiot?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Kaksi informointiasiakirjaa odottaa vielä käännöstä/käännöksen päivittämistä verkkosivuille.

- Muun kielisten versioiden tarve toimialalla/palvelualueella ja kuinka paljon sellaisia on tehty?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

    Käytännössä kaikki käännätetään myös englanniksi.

- Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on informointiasiakirjojen päivittämiseen? Onko prosessi dokumentoitu?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus

    Ei ole toistaiseksi dokumentoitua prosessia. Informointiasiakirjat laaditaan vaikutustenarviointien yhteydessä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista. Päivittäminen tapahtuu, kun tarve tunnistetaan. Palvelualueella kehitetään prosesseja tältä osin.

- Kenen tehtäväksi informointiasiakirjojen päivittäminen on annettu ja kenen tehtävänä on laatia uusi informointiasiakirja uudesta prosessista?
    - Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen vastaus:

Palvelualueen lakimies on käytännössä laatinut ja päivittänyt informointiasiakirjoja. Kuntalaispalvelut: Esihenkilötehtävissä olevat vastaavat omalla vastuualueella olevien vaikutustenarviointien ja informointiasiakirjojen tekemisestä. Käytännöt olevat olemassa, mutta niitä ei ole dokumentoitu toistaiseksi.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Elinkeinopalvelut ovat muodostaneet 1.9.2023 oman palvelualueensa. Lisäksi kuntalaispalvelut ovat siirtyneet kaupunkikulttuurin toimialalta osaksi uutta työllisyyden ja kotoutumisen palvelualuetta. Em. seikat vaikuttavat palvelualueella tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn.

Eduskunta hyväksyi vuonna 2023 ns. TE24- ja KOTO24- uudistuksia koskevat lakipaketit. Uudistukset astuvat voimaan vuoden 2025 alusta. Palvelualueella on valmisteltu uudistuksien toimeenpanoa ja esimerkiksi ns. ICT-työryhmä on tarkastellut ja valmistellut tarvittavia järjestelmäratkaisuja.

Lakisääteisten tehtävien laajeneminen lisää henkilötietojen käsittelyn volyymejä ja tuo mukanaan myös uusia prosesseja, jotka edellyttävät rekisterinpitäjältä tietosuojan vaikutustenarviointeja. Rekisterinpitäjältä toimenpiteitä edellyttävät velvollisuudet tulevat lisääntymään. Uutena rekisteröityjen ryhmänä palvelualueen palvelukseen siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteella valtiolta huomattava määrä virkamiehiä.

On tunnistettu, että yhteistyö KEHA-keskuksen kanssa tulee olla sujuvaa, jotta kaupunki (työvoimaviranomainen) onnistuu kilpailuttamaan onnistuneesti valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään liitettävät kaupungin omat lisäosat (esim. ajanvarausjärjestelmä), koska KEHA-keskuksella on valta päättää lisäosien liitettävyydestä valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen.

Merkittävä osa työvoimapalveluhankinnoista suunnitellaan toteutettavaksi 2025 alkaen PKS-yhteistyössä. Samoin yhteistyötä valmistellaan mm. työnantaja-palveluiden osalta. PKS-yhteistyössä edellytetään sopimusosapuolilta korkeaa tietosuojan ja tietoturvan tasoa.

KUNTADEMOKRATIA

Kuntademokratia: Tietotilinpäätös 2023

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.
    - **Hallintopalvelut**:
        - Kun ennakkoäänestystyöntekijät eivät saaneet palkkakuittejaan verkkopankkiin, he ottivat yhteyttä YHT Vaalit -osoitteeseen; ko. sähköpostit välitetään HR-kanavaan (tehdään tiketti HR-kanavaan) ja HR puolestaan toimittaa puuttuvat palkkakuitit tiketintekijän sähköpostiin, joka ohjaa ne eteenpäin tavallisena sähköpostina (ei salattu) pyytäjän ilmoittamaan sähköpostiin – ei muuta varmistusta.
        - Kirjaamossa ei suoriteta tunnistuksia – kirjaamon työntekijöillä ei ole pääsyä väestötietojärjestelmään. Jos arkistosta pyydetään henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja, henkilö pyydetään noutamaan asiakirja henkilökohtaisesti, jotta henkilöllisyys voidaan varmistaa.
        - Jos luottamushenkilö soittaa ja kysyy palkkioistaan tms., tiedot toimitetaan hänen vantaa.fi-sähköpostiosoitteeseensa; ei mitään (muuta) tunnistustapaa.
        - Arkisto: koulutoimen pitkäaikaissäilytettäviä asiakirjoja pyydetään keskimäärin 60 kpl/kk. Yli puolet näistä tietopyynnöistä tulee suoraan terveysasemilta, jolloin tunnistautuminen on jo tehty. Suurin osa suoraan asiakkailta tulevista tiedusteluista tulee sähköpostitse. Puhelimitse ja paikan päällä todistuksia kysytään ehkä noin muutamia kertoja kuukaudessa. Puhelimitse tai sähköpostitse saapuvien asiakirjapyyntöjen (esim. koulutodistukset) osalta on yleensä kysytty tarkentavia tietoja syntymäajasta, valmistumisvuodesta, tutkinnosta, entisistä kouluista ja muista yhteystiedoista kuten esim. nimenvaihdoksista paitsi henkilöllisyyden varmistamiseksi myös jotta asiakirja voidaan löytää.

HOJKS-asiakirjat luovutetaan ainoastaan henkilökohtaisen tunnistuksen avulla eli asiakirjat on noudettava arkistolta.

Muita henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovutuksia ovat esim. työsopimukset ja palkkalaskelmat, joiden luovutuksia tulee hyvin harvoin, korkeintaan muutama kuukaudessa. Näissä tapauksissa on pyydetty henkilöä tulemaan tunnistautumaan arkistolle.

- **Lakiasiat ja päätösvalmistelu**:

  Jos henkilö pyytää omia salassa pidettäviä henkilötietojaan, henkilö ohjataan tekemään tietopyyntö Vantaa-Infon kautta, jolloin henkilöllisyys voidaan todeta.

  Henkilötietoja luovutetaan myös julkisuuslain mukaisten tietopyyntöjen yhteydessä. Luovutetut henkilötiedot ovat olleet julkisia henkilötietoja, joita on luovutettu yksityishenkilöille yksityistä käyttötarkoitusta varten tai toimittajille journalistisessa tarkoituksessa. Yksityishenkilöiden henkilöllisyyttä ei ole tarkastettu, koska pyynnön voi tehdä anonyyminakin. Toimittajat ovat lähestyneet meitä mediayhtiöiden sähköpostitileiltä, joten heidänkään osaltaan henkilöllisyyttä ei ole tarkastettu.

- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?
  - **Hallintopalvelut**: ei ole.
- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataanko asiakas tekemään pyyntö postitse?
  - **Hallintopalvelut**: otetaan vastaan sähköpostitse. Toive on, että palkkahallintoon olisi viestimisväylä OmaVantaan/CaseM:n kautta tietoturvallisesti.
  - **Lakiasiat ja päätösvalmistelu:** sähköpostitse tehdyt tietopyynnöt käsitellään.
- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidyille vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.
  - **Hallintopalvelut**:
    - Ehkä noin puolet vaalityöntekijöistä (n. 45) ei ollut saanut palkkakuittejaan verkkopankkiin vuonna 2023.
    - Luottamushenkilöiltä tulee keskimäärin 5–6 kyselyä kuussa.

        - Kaupunkiturvallisuustiimillä ei ollut tämänkaltaisia luovutuksia.
        - Arkisto: Koulutoimen asiakirjoja pyydetään keskimäärin 60 kpl/kk. (Tähän sisältyy päättötodistusten lisäksi pyynnöt oppilaskorteista, 2.asteen opintojen tutkintotodistuksista, HOJKS-asiakirjoista).
    - **Lakiasiat ja päätösvalmistelu**: Henkilötietojen luovutuksia on vuodessa joitain kymmeniä.

- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.
    - **Hallintopalvelut**:
        - kirjaamoon tulleet tietopyynnöt useimmiten ohjataan eteenpäin. Kirjaamo luovuttaa vain julkisia asiakirjoja; tarkemmat pyynnöt ohjataan toimialoille. Kirjaamo ottaa kaikki pyynnöt kirjallisesti/ sähköpostilla tai tietopyyntölomakkeella, esim. ei puhelimitse. Tiedot luovutetaan postitse tai Astan kautta.
        - Arkisto: Sähköpostitse suoraan asiakkailta saapuvien tietopyyntöjen osalta kopiot päättö- ja tutkintotodistuksista lähetetään asiakkaalle hetun loppuosa peitettynä, joko sähköisesti suojatulla sähköpostilla tai kirjeitse asiakkaan toiveen mukaan. Oppilaskorttien ulkoasu vaihtelee, mutta niiden osalta on hetun lisäksi peitetty tarvittaessa myös muut osoite- ja yhteystiedot. Asiakkaan on tietysti mahdollista tulla tunnistautumaan myös arkistolla paikan päällä, jolloin on annettu todistukset ja oppilaskortit myös henkilötunnuksen kanssa. Lähes kaikille on sopinut saada todistus henkilötunnus peitettynä. Mahdollisten HOJKS-asiakirjojen osalta on pyydetty asiakkaita aina tunnistautumaan ja noutamaan asiakirjat arkistolta.
    - **Lakiasiat ja päätösvalmistelu**: Tiedot luovutetaan sähköpostitse tai kirjeitse. Yleisimmin sähköpostitse. Salassapidettävät tiedot toimitetaan postitse; näitä tapauksia ei ole ollut vuonna 2023.

- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
    - Ei, koska yhtään vaikutustenarviointia ei ollut tehty vuoden 2023 loppuun mennessä.

- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?
    - Ei yhtään.
- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?
    - **Hallintopalvelut**: ei ole prosessia, esim. luottamushenkilörekisterille ei ole varsinaista järjestelmää, joten epäselvää pystyttäisiinkö manuaalisesti keräämään ja toimittamaan tiedot vaaditussa ajassa.

Yhteenveto: henkilöllisyyden varmistuskäytännöt ja tietojen luovutusprosessit ovat sellaisenaan kohtuullisen hyvällä tasolla. Merkittävä tietosuojahaaste liittyy henkilötietojen tarkastuspyynnön tavoiteajan toteutumiseen luottamushenkilörekisterin osalta.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?
    - Koska palvelualueella ei ole tehty yhtään vaikutustenarviointia, ei myöskään muutoksia tältä osin ollut tehty. Mahdolliset tiedonsiirrot Yhdysvaltoihin kiteytyvät useimmissa prosesseissa lähinnä Microsoftin M365-ohjelmiin; Microsoft on DPF-sertifioitu yritys. Siinä määrin missä palvelualueella käytetään Googlen tuotteita (esim. Google Analytics 4), huomionarvoista on, että myös Google on DPF-sertifioitu.
- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?
    - Tiedossa ei ole, että käytössä olisi tällaisten yritysten tuotteita.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Kuntademokratian palvelualueella ei ole tehty yhtään vaikutustenarviointia vuoden 2023 loppuun mennessä; tämä myös tarkoittaa, että henkilötietojen käsittely erilaisissa järjestelmissä ja prosesseissa on aloitettu ennen vaikutustenarviointien hyväksymistä. Asiakirjahallintajärjestelmä Astasta on tehty alkukartoitus vuonna 2019 ja sähköisen arkistoinnin järjestelmästä (Sammio) on tehty alkukartoitus vuonna 2020. Vuoden 2023 aikana on aloitettu neljä vaikutustenarviointia, jotka valmistunevat keväällä 2024. Työn alla ovat Sammio, käännöspalvelut, vaalien järjestäminen sekä

luottamushenkilöprosessi. Vuoden 2023 lopulla tavoitteeksi asetettiin, että vuonna 2024 valmistuisi kymmenen vaikutustenarviointia.

Kuntademokratian palvelualueen vaikutustenarvioinnit tulee hyväksymään hallintojohtaja.

Tietosuojan hallintatyökaluun on kirjattu kaikki palvelualueen prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joissa käsitellään henkilötietoja. Kyseinen Excel-tiedosto löytyy tietosuoja-sharepointista Kaupunkistrategian ja johdon toimialan ryhmäsivulta kohdasta ”Kaikki dokumentit ryhmiteltynä” -> ”Hallintatiedosto”. Tällä hetkellä tiedoston Kuntademokratia-välilehdelle on listattu 28 alkukartoitusta/vaikutustenarviointia vaativaa prosessia. Kaikista näistä tullaan tekemään vähintäänkin vaikutustenarvioinnin esiosa eli alkukartoitus, ja siitä saatavan tuloksen perusteella jatketaan tarvittaessa täysimittaiseen vaikutustenarviointiin.

Vaikutustenarvioijia palvelualueella on yksi eli Vantaan tietosuojasuunnittelija, joka toimii myös palvelualueen tietosuojavastuuhenkilönä sekä vaikutustenarviointien vetäjänä. Tietosuojasuunnittelijan työaika on varattu kokoaikaisesti tietosuojalle, mutta työnkuvaan ja -velvollisuuksiin toki sisältyy muutakin kuin vaikutustenarviointia. Erityistä vaikutustenarviointien vetämiseen varattua työajallista prosenttiosuutta ei ole työnkuvassa erikseen määritelty.

Koska vaikutustenarviointeja ei palvelualueella ole aiemman henkilöresurssihaasteen vuoksi tehty, ei ole muodostunut rutiininomaista toimintamallia muutostilanteiden ilmoittamiseksi tai vaikutustenarvioinnin tarpeen havaitsemiseksi. Resurssipuutteen vuoksi vetäjää ei ole myöskään otettu mukaan hanke- tai prosessisuunnitteluun. Vuoden 2023 loppua kohti tilanteeseen oli jo herätty, ja yhä useammin käännyttiin tietosuojasuunnittelijan puoleen mitä erilaisimmin tietosuojaaiheisin kysymyksin, joista yksi monesti oli ”Tarvittaisiinkohan tästä vaikutustenarviointi?” Mikä vielä myönteisempää: Vuoden 2024 puolelle saavuttaessa tilanne on edelleen parantunut, ja tieto hankkeista on alkanut saavuttaa tietosuojasuunnittelijan ajoissa. Vuoden 2024 alussa on jo valmistunut yksi hanketta koskeva alkukartoitus (ei tarvetta täysimittaiselle vaikutustenarvioinnille), ja tätä kirjoitettaessa kaksi järjestelmämuutosta koskevaa vaikutustenarviointia on jo hyväksytty.

On kuitenkin erittäin ongelmallista, että tekemättömiä vaikutustenarviointeja on niin runsaasti, erityisesti kun henkilötietojen käsittely on koko ajan ollut käynnissä näissä järjestelmissä/prosesseissa. Olisi välttämätöntä mahdollisimman nopealla aikataululla saada arvioinnit tehtyä, jotta palvelualue ei toimisi tietosuojalainsäädännön vastaisesti. Alueen yksi vaikutustenarviointien vetäjä ei muiden työtehtäviensä ohessa pysty varaamaan tähän projektiin tarvittavaa määrää työaikaa. Suotavaa

olisi, että alueelle saataisiin pikaisesti lisäresursseja korjaamaan vaikutusten-arviointivajetta. Yksi vaihtoehto voisi olla projektityöntekijä, jonka työpanos olisi 100 % vaikutustenarviointien parissa työskentelyä.

4) Informointiasiakirjat

Lokakuussa 2023 tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän kokouksessa ryhmälle esiteltiin päivitetty informointiasiakirjan mallipohja ja täyttöohje. Tärkeintä on, että informointi-asiakirjat päivitetään vuosittain tai aina kun järjestelmä/prosessi/yhteystiedot muuttuvat.

Kuntademokratian palvelualueella on tähän asti ollut vain kaksi informointiasiakirjaa: ”Henkilötietojen käsittely hallintoasioissa” sekä ”Henkilötietojen käsittely suhde-toiminnan rekisterissä”. Molemmat on päivitetty uuteen mallipohjaan vuoden 2023 lopulla; myös sisällöllisesti teksti on päivitetty. Hallintoasioita koskeva informointi-asiakirja on käännetty ruotsiksi. Suhdetoiminta-asiakirjan käännöskielet ovat ruotsi ja englanti; tätä kirjoittaessa (29.2.2024) ruotsinnos ei valitettavasti vielä ole päivittynyt Vantaan nettisivuille.

Sitä mukaa kun vaikutustenarviointeja saadaan tehtyä ja henkilötietojen käsittely-prosessit selvitettyä ja kartoitettua, tulee myös informointiasiakirjojen määrä kasva-maan. Käytännössä kaikki informointiasiakirjat tullaan käännättämään ruotsiksi, ja tapauskohtaisesti voi olla järkevää käännättää ne myös englanniksi. Päivitettyjen ja uusien informointiasiakirjojen tiedot kieliversioineen merkitään tietosuojan hallinta-tiedostoon (*KAJO Hallintatiedosto_tietosuoja* -> Kuntademokratia-välilehti).

Kuntademokratian tietosuojavastuuhenkilöllä on vastuu informointiasiakirjojen kokonaistilanteen hallinnoimisesta ja koordinoinnista. Tietosuojavastuuhenkilö huolehtii informointiasiakirjojen laatimis- ja päivitystilanteen merkitsemisestä tietosuojan hallintatiedostoon sekä alkuperäisten informointiasiakirjojen Word-tiedostojen tallennuksesta Tietosuoja-KUDE -kansioon. Asiakirjojen konkreettisesti viennistä/päivittämisestä Vantaa.fi-sivulle huolehtii Kuntademokratian palvelualueen koordinaattori.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Hallintopalveluyksiköltä palautteena: vuonna 2023 palvelualueelle saatiin koko-aikainen tietosuojahenkilö, joka kaupunkitasoisen tietosuojaroolinsa ohella toimii myös palvelualueen tietosuojavastuuhenkilönä. Tämän myötä tietosuoja-asioiden huomiointi on lisääntynyt, tehostunut ja tullut enemmän osaksi arkea.

Vuonna 2023 todettiin, että erilaisissa vaaleissa käsiteltävä henkilömäärä ja sitä myöten henkilötietojen määrä on niin iso, että haluttiin keskittää ja tehostaa käsittelyä sekä minimoida henkilötietojen lähettely/käsittely esim. sähköposteissa. Vuoden 2024 aikana vaaleihin liittyvä työsopimushallinnointi sekä palkkahallinto hoitaminen on kokonaisuudessaan ulkoistettu Seurelle. Vuonna 2024 Seurelle toimitetaan aiempien vaalien vaalityöntekijöiden puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet jatko-rekrytointia varten.

Kuntademokratian palvelualue käsittelee mm. vaaliprosessissa, luottamushenkilö-prosessissa ja hallintoasioiden käsittelyssä (mukaan lukien kaupungin asianhallinta-järjestelmä ja arkisto) valtavia määriä henkilötietoja. Palvelualueen suurin tietosuoja-haaste on saada tehtyä puuttuvat vaikutustenarvioinnit mahdollisimman pikaisesti – palvelualueen tilanne on tällä hetkellä tietosuojalainsäädännön vastainen.

SISÄINEN TARKASTUS

Sisäisen tarkastuksen selvitys vuodelta 2023 kaupungin tietotilinpäätökseen

1. Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Sisäinen tarkastus ei ole luovuttanut vuonna 2023 sellaisia asiakirjoja, jotka sisältävät henkilötietoja ja jotka edellyttäisivät vastaanottajan henkilöllisyyden varmistamista.

2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Sisäisellä tarkastuksella ei ole ollut vastuullaan vuonna 2023 sellaisia järjestelmiä/ sovelluksia, joissa tapahtuu henkilötietojen siirtoa Yhdysvaltoihin.

3. Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Vuoden 2023 loppuun mennessä sisäisessä tarkastuksessa on tehty väärinkäytös-epäilyjen ilmoituskanavan vaikutustenarviointi. Vaikutustenarvioinnin on laatinut ja hyväksynyt tarkastusjohtaja. Tarkastusjohtajalta löytyy riittävä aika vaikutusten-arviointien tekemiseen/vetämiseen/ylläpitämiseen, koska sisäisessä tarkastuksessa vaikutustenarviointeja tulee laadittavaksi harvakseltaan.

4. Informointiasiakirjat

Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan informointiasiakirja on laadittu vuodenvaihteessa 2022/2023. Informointiasiakirja on käännetty ruotsiksi ja englanniksi. Informointiasiakirjan ajan tasalla pidosta huolehtii tarkastusjohtaja.

VIESTINTÄ

Tietotilinpäätös 2023 viestintä

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Kajon viestinnältä kysytään pääsääntöisesti julkisia yhteystietoja sähköpostitse tai puhelimitse. Kysytyt tiedot, kuten henkilön sähköpostiosoite tai puhelinnumero löytyvät joko vantaa.fi -verkkopalvelusta tai sidosryhmäorganisaatioiden omilta verkkosivuilta. Henkilöllisyyttä ei ole varmistettu, kysyjä on usein entuudestaan tuttu tai kaupunkilainen. Usein, jos kyse on viestin välityksestä henkilö, jota asia koskee tai jolta lisätietoja pyydetään, lisätään sähköpostiketjuun. Tätä prosessia ei ole kuvattu vaikutustenarvioinneissa tällä hetkellä. Arviolta edellä kuvattuja kyselyitä tulee viestinnälle noin 70 kappaletta vuodessa.

Asiakirjapyyntöjä viestinnälle ei ole tullut vuonna 2023. Viestinnän järjestelmiä koskevat henkilötietojen luovutukset ohjataan joko Vantaa-infoon tai palaute-palveluun, ja pyynnön käsittelee kyseisen järjestelmän pääkäyttäjä. Tällaisia pyyntöjä ei myöskään ole tullut viestinnälle vuonna 2023.

Viestinnässä sisältöjä tuotettaessa (uutinen, artikkeli, blogi, kuva tai video tmv.) haastateltavaa informoidaan ennakkoon ja henkilöltä kysytään lupa julkaisemiseen. Viestinnän tai markkinoinnin yhteydessä käytettävästä henkilökuvasta kerätään kuvauslupa. Kuvauslupaprosessi on kuvattu viestinnän vaikutustenarvioinneissa sekä informointiasiakirja kuvausluvasta on julkaistu vantaa.fi:ssä.

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Viestinnän omistamista palveluista Meltwater (mediaseuranta- ja tiedote-jakelupalvelu sekä sosiaalisen median hallinta-alusta Engage) kuuluu Vantaan DPF-vaatimuksen piiriin. Toimittajalta on pyydetty useaan otteeseen vahvistusta liittymispäivästä ja se on heillä työnalla. Tavoitteena toimittajan mukaan on liittyä listalle kesän 2024 aikana. Kyseinen toimittaja on kuitenkin sertifioinut itsensä ISO 27001 -standardilla. Viestinnän käyttämillä Google-tuotteilla on DPF-sertifiointi.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Vuonna 2023 viestinnällä ei ole ollut yhtään vaikutustenarviointien vetäjää. Kajon viestinnän tietosuojavastuuhenkilö aloitti toimenkuvassa syyskuussa 2023. Palvelu-alueen yhteinen näkemys on, että resursseja, aikaa ja erityisesti koulutusta ja osaamista tarvitaan lisää. Aikaa menee opettelussa. Toimiala on kuitenkin koostanut parhaan ymmärryksen mukaan kaikki saatavilla olevat tiedot yhteiseen

hallintatiedostoon. Viestinnässä ollaan tietoisia nykyisistä puutteista sekä mahdollisista tulevista vaikutustenarvioinneista. Puuttuvat arvioinnit käydään läpi ja tehdään vuoden 2024 aikana.

Viestintä on tarkentanut vastuita koskien tietosuojan vaikutustenarviointeja ja kirjannut yhteisesti prosessin, jota aletaan noudattamaan vuoden 2024 alusta. Kokonaisuutta kehitetään viestinnässä yhdessä, ja Kajon viestinnän tiimien yhteiset läpikäynnit pidetään jatkossa vuosittain tammikuussa ja elokuussa.

4) Informointiasiakirjat

Kajon viestinnän yhteen informointiasiakirjaan on tehty päivityksiä vuonna 2023: Henkilötietojen käsittely Vantaan brändipankissa. Kajon viestintä hallinnoi yhteensä kahdeksaa informointiasiakirjaa. Viestinnän nykyiset informointiasiakirjat on laadittu ennen Vantaan kaupungin uutta mallipohjaa.

Julkiset informointiasiakirjat sijaitsevat vantaa.fi-sivustolla. Kahdesta informointiasiakirjasta puuttuu ruotsinkielinen käännös sekä viidestä asiakirjasta puuttuu englanninkielinen käännös. Tietosuojavaltuutetun toimiston osoite, informointiasiakirjoissa mainitut yhteyshenkilöt sekä henkilötietojen tarkastuspyynnön ohjeistus ovat ajan tasalla. Viestintä päivittää informointiasiakirjat kieliversioineen vuoden 2024 aikana.

Viestinnän prosessi: tuote- ja prosessinomistajat vastaavat vaikutustenarvioinneista, niiden sisällöstä ja päivityksistä. Viestintäjohtaja hyväksyy arvioinnit tai pyytää muutoksia ja tarkennuksia tarvittaessa riskien arvioinnin perusteella. Viestintäassistentti vastaa dokumenttien Asta-arkistoinnista ja verkkosivustopäivityksistä.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Tekoälyn hyödyntäminen kaupungilla

AI:n / tekoälyn käyttö vaatii viestinnän näkemyksen mukaan kaupunkitasoisen linjauksen, erityisesti tietosuojan osalta. Pyyntö aiheesta on esitetty tietosuoja- ja tietoturvaryhmälle. Viestinnän omistamat järjestelmät sisältävät jo nykyisellään tekoälytoiminnallisuuksia.

Tekoälyn kokeileminen ja hyödyntäminen aloitettu viestinnässä 2023 kuvituskuvien osalta. Myös tekoälyn käyttö Adoben ohjelmien lisäosana on päivittäistä ja sitä käytetään kuvien laajentamiseen ja muokkaamiseen. Myös yksittäiset työntekijät ovat tehneet ChatGPT ja Bing Chat Enterprise kokeiluita vuonna 2023. Markki-

noinnissa on tehty alustavat vaikutustenarvioinnit ChatGPT:stä ja Bing Chat Enterprise:stä.

Viestinnässä on tarkoitus tehdä hallitusti tekoälykokeiluja vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on myös luoda yhteiset toimintaperiaatteet tekoälyn käyttöön viestinnässä, markkinoinnissa sekä kuva- ja videotuotannossa.

Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin – päivittäisessä työssä käytettävät sovellukset

Viestintä käyttää työssään useita sovelluksia, jotka ovat sidosryhmän tai järjestelmätoimittajan tarjoamia. Osassa sovelluksista taustalla on yhdysvaltalainen yritys kuten Zoom. Viestinnän henkilöstö osallistuu työssään esim. yhteistyö-hankkeisiin, jotka hyödyntävät tapaamisissa esim. Trelloa, Moodlea sekä tapaamisissa QR-koodeja. Koulutuksissa ja webinaareissa käytettyjä alustoja on useita. Näihin sovelluksiin tyypillisesti tallentuu työntekijän nimi, sähköpostiosoite sekä joskus kysytään myös puhelinnumeroa ja ammattinimikettä.

Yleisesti tietosuojakokonaisuuden yhteiskehittämisestä kaupunkitasoisesti

Viestinnässä koetaan, että kaupunkitasoiset toimintatapaa ohjaavat käytännöt puuttuvat esim. hankkeita ei ole huomioitu. Sekä selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä kirjoitetut kaupunkitasoiset toimintaohjeet puuttuvat. Viestintä tarjoaa tähän työhön avuksi selkokielen koulutusta neljä kertaa vuodessa. Viestinnässä kaivataan konkreettisia arjen työtä helpottavia esimerkkejä. Lisäksi viestinnän näkemyksen mukaan yksilön vastuu korostuu liikaa esim. henkilötietojen luovutusprosessissa.

HENKILÖSTÖ- JA KONSERNIPALVELUT

Keskitetyn HR:n selvitys vuoden 2023 tietotilinpäätökseen

1. Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Keskitetyssä HR:ssä on käytössä sisäinen ohjeistus henkilön tunnistamisesta henkilötietoja luovutettaessa.

- Fyysisesti henkilö tunnistetaan pyytämällä näyttämään virallinen henkilötodistus.
- Mikäli työntekijä pyytää lähettämään itseänsä koskevia henkilötietoja sähköpostiin, esim. palvelu- tai palkkatodistuksen, pyydetään häntä asioimaan OmaVantaan kautta, jossa henkilö voidaan tunnistaa ja josta myös pyydetty dokumentti voidaan hänelle toimittaa.
- Mikäli työntekijä soittaa ja pyytää saada tietää itseään koskevia henkilökohtaisia tietoja (esim. verokorttitiedot, vuosilomiensa määrän, palkkaa koskevia tietoja jne.), pyydetään häntä kertomaan itsestään tunnistetietoja: koko nimi, henkilötunnus. Tarvittaessa voi kysyä myös jonkun muun tunnistetiedon esim. osoite, työpiste, esihenkilön nimi tai puhelinnumero.
- Mikäli asiakasta yritetään tavoittaa puhelimitse (soitto Acen kautta) eikä häntä saada kiinni, jää hänelle näkyviin puhelinnumero, johon takaisin soittaessa tulee automaattiviesti. Asiakkaalle voidaan laittaa palvelualustalta viesti, jossa kerrotaan, että olemme yrittäneet tavoittaa ja selvitetään milloin häntä olisi mahdollista tavoittaa puhelimitse.
- Mikäli asiakas laittaa viestin, jossa ei ole hänen yhteystietojansa, eikä niitä löydä HR-järjestelmästä, voidaan asiakkaalta pyytää vastausviestissä puhelinnumeroa ja tietoa, milloin hän olisi parhaiten tavoitettavissa yhteydenottoa varten.
- Jos puhelimessa ei ole mahdollista tunnistaa henkilöä, tulee henkilö ohjata asioimaan oman esimiehen kautta tai esittämään pyyntönsä OmaVantaan kautta, jotta henkilöllisyys pystytään tunnistamaan.
- Ulkopuolisille yhteistyökumppaneille (Keva, Kela, Työllisyysrahasto, verohallinto) taas toimitamme tietoa ainoastaan suojattujen yhteyksien kautta, joko järjestelmäliittymän kautta, toimittajan salatulla yhteydellä tai salatussa sähköpostissa.

1.1. Arviot vuonna 2023 HR:stä luovutetuista henkilötiedoista sisältäen luovutustavan ja luovutettujen henkilötietojen lukumäärät

Keskitetystä HR:stä luovutettiin henkilötietoja enimmikseen kolmella tavalla:

1) *Hertan käyttöoikeuksilla* luovutettiin työntekijälle pääsy omiin tietoihinsa, esihenkilöille pääsy alaistensa tietoihin ja koulusihteeri-, sihteeri- ja tallentaja-rooleilla pääsy työtehtäviin liittyvien henkilöiden henkilötietoihin.

   Vuoden 2023 aikana Vantaan kaupungilla työskenteli koko tai osan vuotta yhteensä 12480 työntekijää. Vuoden 2023 aikana esihenkilötehtävää hoiti koko tai osan vuotta yhteensä 480 henkilöä. Koulusihteeri- / Sihteeri- ja tallentaja-rooleja oli 160 henkilöllä (otantahetki 1.12.2023). Luku on arvio, koska samalla henkilöllä voi olla kerrallaan useampi kuin yksi rooli.

   Hertassa näkyvät henkilötietoja ovat: nimi, kotiosoite, puhelinnumerot, sähköposti, henkilötunnus, Vantaa-ID (Hertassa kentättä käyttäjätunnus), tehtävänimike, tutkintotieto ja muilla paitsi tallentajalla pankkitilinumero.

   Tarkempi erittely rooleittain liitteessä 1.

2) *Liittymien kautta* luovutetut henkilötiedot

   - Palkkalaskelmia luovutettiin palkansaajille verkkopankkiin vuoden 2023 aikana yhteensä 141431 kappaletta. Sama määrä palkkalaskelmia oli henkilöstöllä käytössä myös Hertta-portaalin kautta. (Henkilötietoja: nimi, henkilötunnus, kotiosoite, tehtävänimike, pankkitilinumero)
   - Tulorekisteriin luovutettiin 2023 yhteensä 141431 palkkailmoitusta (sisältäen henkilötietoina nimen, henkilötunnuksen, tehtävänimikkeen).
   - Käyttäjähallintaan siirrettiin vuonna 2023 arviolta noin 8010 henkilön tiedot Hertasta integraatioalustan kautta kaksi kertaa päivässä eli vuositasolla 730 kertaa. Siirrettäviä henkilötietoja on Vantaa-ID, nimi, työpuhelinnumero, sähköpostiosoite, tehtävänimike sekä noin 5930 henkilöä osalta myös per siirto henkilötunnus.
   - Matkanhallintaan luovutettiin SAP HR:n kautta vuonna 2023 tiedot uusista henkilöistä ja henkilöiden muuttuneista tiedoista kerran päivässä. Luovutetut tiedot: nimi, sähköpostiosoite, kotiosoite, SAP HR:n keskeinen henkilönumero, henkilötunnus, pankkitilinumero. Hertan mukaan 5674 henkilölle tehtiin uusi sopimus vuoden 2023 aikana eli saman verran arvioidaan luovutetuiksi henkilöiksi Matkanhallintaan. Yksittäisiä muutoksia ei pystytä arvioimaan.

- Matkatoimistojärjestelmä CWT:lle luovutettiin SAP HR:n kautta vuonna 2023 aktiiviset henkilöt ja päättyneet palvelussuhteet. Luovutetut tiedot: nimi, sukupuoli, sähköpostiosoite, SAP:n keskeinen henkilönumero sekä SAP:n sopimuksen numero. Luovutusaineistoja oli yhteensä 12, joissa henkilöitä arviolta yhteensä 38100 (aineistoja ei säilytetä, joten siksi vain arvio). Luovutettuja henkilötietoja olivat: henkilötunnus, Vantaa-Id, nimi, tehtävänimike, esihenkilön nimi ja kotiosoite.
- Lakisääteisiä työterveyspalveluita järjestävälle Terveystalolle luovutettiin arviolta noin 8100 henkilön tiedot Hertasta integraatioalustan kautta viisi kertaa viikossa 23.10.2023 asti, ja 24.10.2023 alkaen arviolta noin 4900 henkilön tiedot luovutettiin viisi kertaa viikossa vastaanottajalle. Lisäksi integraatioalustan kautta luovutettiin arviolta 18150 sairauspoissaolojaksoa sisältäen henkilön henkilötunnuksen ja sairauspoissaolokoodin selitteen. Erillisellä suojatulla yhteydellä luovutettiin lääkärintodistuksia 290 kappaletta. Lääkärintodistuksia ei toimiteta, mikäli henkilö on kieltänyt niiden toimittamisen.
- Lakisääteisiä työterveyspalveluita järjestävälle Aavalle luovutettiin arviolta 3100 henkilön tiedot. Ensin kolme kertaa manuaalisesti (helmikuu, kesäkuu ja elokuu), ja 24.10.2023 lähtien tiedot siirrettiin Hertasta integraatioalustan kautta vastaanottajalla viisi kertaa viikossa. Luovutettuja henkilötietoja olivat: nimi, henkilötunnus, tehtävänimike, sähköpostiosoite ja kolmessa manuaaliaineistossa lisäksi kotiosoite. Lisäksi integraatioalustan kautta luovutettiin arviolta 3420 Sairauspoissaolojaksoa sisältäen henkilön tunnisteen ja tiedon onko sairausloma myönnetty esihenkilön luvalla vaiko hoitohenkilökunnan myöntämällä todistuksella. Erillisellä suojatulla yhteydellä luovutettiin lääkärintodistuksia 715 kappaletta. Lääkärintodistuksia ei toimiteta, mikäli henkilö on kieltänyt niiden toimittamisen.

3) *HR-Palvelukanavan yhteydenottojen* määrä 2023 oli yhteensä 49634 kappaletta. Yhteydenotoista 2630 kappaletta oli erilaisia ilmoituksia/hakemuksia asiakkailta HR:lle päin (esim. vakanssin tietojen muutos, tutkintotodistusten toimitus, rekrytointilisän esitys) ja 47004 kappaletta muita yhteydenottoja, jotka sisältävät myös puhelinkontaktit HR:n keskitettyyn asiakaspalveluun (4372 kpl). Jokainen yhteydenotto sisältää ilmoittajan nimen, mutta muuten yksittäisillä tiketeillä käsiteltyjä henkilötietoja ei ole raportoitavissa. Puheluiden osalta keskitetty asiakaspalvelu arvio, että 90 %:ssa käsiteltiin henkilötietoja.

4) Muut luovutukset

- Palkkatodistuksia luovutettiin arviolta 300 kappaletta (sisältäen henkilötietoina nimen, henkilötunnuksen, tehtävänimikkeen).
- Työantajan päivärahahakemuksia varten toimitettiin Kelaan noin 1640 kappaletta hakemuksia (sisältäen henkilötunnuksen, tehtävänimikkeen).
- Muut henkilötietoja sisältävät lakisääteiset viranomaisluovutukset: luovutukset tapaturmayhtiöille 328 kappaletta, Työllisyysrahastolle 412 kappaletta, Kevalle 376 kappaletta sekä ulosottolaitokselle 26 kappaletta. (*lisäksi vuoden 2023 aikana olisi pitänyt luovuttaa henkilöstön palkkatiedot Tilastokeskukselle, mutta luovutusta ei tehty)*
- Rekrytointiprosessiin liittyen Työpaikkahakemukset ovat lähtökohtaisesti julkisia asiakirjoja, ja ne voidaan antaa pyytäjälle julkisuudesta annetun lain perusteella. Julkisia dokumentteja ovat hakijaluettelo ja hakijayhteenveto, joka tulee luovuttaa pyytäjälle. Pyynnöt tulevat kirjaamoon, jossa niitä ei erikseen kirjata eli määristä ei ole tietoa. Tämä kirjattu informaatioasiakirjaan.

  Henkilöarviointeja rekrytointien yhteydessä tehdään esihenkilö/johtaja tehtävien yhteydessä. Vuoden 2023 aikana luovutettiin henkilöstöarviointia tekevälle kumppanille 92 tehtävän osalta. Keskimääräisesti arviossa kävi 2–3 hakijaa eli kokonaishakijamäärä oli 184–276 henkilön tiedot.

  Henkilöintiarviointiin luovutettavat tiedot ovat: nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, koulutus- ja työhistoriatiedot sekä suosittelijoiden yhteystiedot.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on luovutettu tietopyynnöllä hyvinvointialueelle siirtyneistä henkilöistä (Henkilötietojen lukumääriä ei julkaista tietotilinpäätöksessä):
    a) Tapaturmavakuutusyhtiö If:n 25.01.2023 päiväämä grafiikkakooste koskien Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstön työtapaturmia ja ammattitautitapauksia vuoden 2022 osalta sekä 18.1.2023 päivätty Tapaturma- ja vahinkoluettelo koskien Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstöä vuoden 2022 osalta.
    b) LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kooste koskien Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan henkilöstön työtapaturmia ja ammattitautitapauksia vuoden 2022 osalta.

c) Työterveyshuoltoraportit koskien Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstöä ja Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan henkilöstöä vuoden 2022 osalta.

HR:n vaikutustenarvioinneissa on kerrottu tietojen luovutuksista yleisellä tasolla mm. mille viranomaisille tietoja luovutetaan sekä mainittu, että tietoja luovutetaan työnantajan sisällä yksilöimättä luovutettavia tietoja.

Keskitettyyn HR:n tuli vuonna 2023 yksi henkilötietojen tarkastuspyyntö.

Henkilötietojen tarkistuspyynnöille on HR:ssä sovittu, että Kirjaamon saamista henkilötietojen tarkastuspyynnöistä tulee tieto HR:n tietosuojavastuuhenkilölle, joka koordinoi ja ohjeistaa tarkastuspyytöihin vastaamisen kaupungin ohjeiden mukaan.

Vuonna 2023 kaupunkitasoisesti päivitetty henkilötietojen tarkastuspyyntölomake ja siihen liittyen kaupungin ohjeistus on esitelty Hepo-ohrylle syksyllä 2023. Hepo-ohryssä sovittiin, että HR:n tietosuojavastuuhenkilö käy prosessin läpi myöhemmin myös HR-järjestelmien pääkäyttäjien kanssa. Läpikäynti siirtyy vuodelle 2024.

2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

HR:ssä käytiin läpi voimassa olevat vaikutustenarvioinnit syksyllä 2023. Yhden vaikutustenarvioinnin osalta on havainto, että tietoja siirretään Yhdysvaltoihin yritykselle, jolla ei ole voimassa olevaa tietoa DPF-ohjelmassa.

MLP Disc WOL esihenkilöiden koulutukseen liittyvä itsearviointityökalu. Käsiteltävät tiedot ovat nimi, sähköpostiosoite, osallistujan antamat vastaukset, istuntotiedot ja sukupuoli, jota tarvitaan raportin personoinnissa joillakin kielialueilla (vrt. she/he).

Vaikutustenarvioinnissa mainitaan yhtenä alikäsittelijänä Inscape Publishing, LLC 400 Highway 169 S., Suite 300, Minneapolis, MN 55426, USA. Kyseistä yritystä ei löydy aktiivisena DPF-sivulta. Vaikutustenarvioinnissa lukee ”Käsitellään USA:ssa. Vakiosopimuslausekkeet on osana Tietojenkäsittelysopimusta. Tarvittavat tekniset ja organisatoriset turvatoimenpiteet on tehty.” Lisäksi vaikutustenarvioinnissa kerrotaan, että suojatoimet on kuvattu osana DPA:ta.

Muuten vaikutustenarvioinneissa oli mainittu, että Sarastian järjestelmäarkkitehtuuri ja integraatioalusta perustuu Microsoftin Azure -pilviteknologioihin. Microsoftilla on DPF-sertifikaatti.

3. Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

HR:n valmiit ja keskenolevat vaikutustenarvioinnit on kirjattu tietosuojan hallinta-työkaluun vuoden 2023 loppuun mennessä järjestelmien ja sovellusten osalta. Sen sijaan HR:ssä ei ole kartoitettu ei-järjestelmäsidonnaisia prosesseja, joista tulisi tehdä vaikutustenarviointi. (Hallintatyökalu liitteenä 2)

HR:ssä ei ole nimettyjä omaa vaikutustenarvioinnin vetäjiä, vaan jokaiseen vaikutustenarviointiin nimetään Henkosta vetäjä. Näin ollen HR:ssä ei ole myöskään kenenkään työtehtävään määritelty prosenttiosuutta vaikutustenarviointien tekemiseen. HR:n tietosuojavastuuhenkilö osallistuu kaikkiin HR:n vaikutusten-arviointeihin, mutta hänenkään työtehtävästään ei ole määritelty mitään prosentti-osuutta niihin. Työaikaa menee sen mukaan, kuinka paljon vaikutustenarviointeja tehdään.

Koska HR:ssä ei ole vaikutustenarviointien vetäjää, vastuu päivittämistarpeen tunnistamisesta jää prosessinomistajalle.

HR:ssä vuoden 2018 jälkeen käyttöönotetuista järjestelmistä ja sovelluksista vain kahden osalta (1.3.2022 käyttöönotetun henkilöstöpalveluiden arviointiprosessi ja syksyllä 2020 käyttöönotettu Oppivan) vaikutustenarviointi on tehty ennen käyttöönottoa. Kaikista muista (MLP:n Dsc, Eduhouse, Break Pro, HR-palvelukanava, Hus Asvia ja Hertta) vaikutustenarviointi on tehty vasta käyttöönoton jälkeen ja Aikajanan osalta arviointi on aloitettu, mutta se oli vielä 31.12.2023 kesken.

Keskitetyssä HR:ssä vaikutustenarviointeja on hyväksynyt joko palvelualuejohtaja tai palveluyksikön päällikkö.

HR:n nykyiset resurssit eivät riitä vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarviointeja ei saadaan kaikilta osin tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, eikä tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytä aina päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön.

4. Informaatioasiakirjat

HR:ssä on kolme informaatioasiakirjaa: Henkilötietojen käsittely rekrytoinnissa, Henkilötietojen käsittely palvelussuhteen alussa ja sen aikana sekä Henkilötietojen käsittely toimeksiantosuhteissa.

Kaikki kolme informaatioasiakirjaa päivitettiin sisäiseen intraan uusille pohjille vuoden 2023 loppuun mennessä, mutta ulkoisille vantaa.fi sivuille ne saatiin vasta

vuoden 2024 alussa. Henkilötietojen käsittely palvelussuhteen alussa ja sen aikana vaatii vielä päivittämistä vuoden 2024 aikana ainakin säilytysaikojen osalta.

Henkilötietojen käsittelystä rekrytoinnin yhteydessä laaditusta informointiasiakirjasta on ruotsinkielinen versio saatavilla Vantaan rekrytointijärjestelmässä. Muiden informointiasiakirjojen käännättämiseen ruotsin tai muille kielille ei ole todettu tarvetta. Vastuu informointiasiakirjan ajan tasalla pitämisestä on prosessin omistajalla, ja käytännössä tehtävästä vastaavat prosesseissa toimivat pääkäyttäjät.

5. Keskitetyn HR:n omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Edellisenä vuonna käyttöönotetussa HR- ja palkkajärjestelmässä oli edelleen vuonna 2023 virhe henkilötietojen käsittelyssä liittyen työantajan edustajan tietojen tallentumiseen pohjatiedoksi lomakkeelle, johon työsopimusta valmisteleva esihenkilö pääsee. HR on ohjeistanut työantajanedustajaa manuaalisesti poistamaan työsopimuksen ja viranhoitomääräyksen tiedoista henkilötietonsa siinä vaiheessa, kun hän kuittaa työsopimuksen / viranhoitomääräyksen allekirjoitetuksi.

Järjestelmäntoimittajalta vaaditaan edelleen järjestelmän korjaamista, jotta manuaaliprosessia ei tarvittaisi.

Liite 1 Hertta rooleilla luovutetut henkilötiedot 2023

Tietotilinpäätös_2023_HR_liite_1_Hertta

Liite 2 Hallintatiedosto tietosuoja HR tilanne 31.12.2023

Tietotilinpäätös_2023_HR_liite_2_Hallin

TIETOHALLINTO

Tietotilinpäätös 2023 Tietohallinto

(Ohjeistus: Tietotilinpäätös aiheet 2023.)

1. Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

Tietohallinnolle ei ole tullut henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyyntöjä.

2. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Tietohallinto seuraa eurooppalaisen ja kansallisen tietosuojaviranomaisen päätöksentekoa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin näiden päätösten edellyttämällä tavalla.

3. Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Vuonna 2023 valmistuneet vaikutustenarvioinnit:

- Käyttövaltuushallintaprosessi (KVH)
- IPAM

4. Informointiasiakirjat

Tietohallinto on yleisesti sovellusten ja järjestelmien suhteen toimialoja avustava taho. Myös informointiasiakirjojen suhteen päävastuu niistä on toimialoilla ja Tietohallinnon rooli on osallistua asiaan tarvittavissa määrin.

5. Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Tietohallinto on näköalapaikalla suhteessa toimialojen (henkilö-)tietojen käsittelyyn. Toimialat ottavat henkilötietojen käsittelyssä tietosuojanäkökulmat huomioon ja esimerkiksi vaikutustenarviointeja tehdään laajasti ja niissä käytetään Tietohallinnon asiantuntijoita apuna.

KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

TIETOTILINPÄÄTÖS 2023

HENKILÖTIETOJEN LUOVUTUS- JA TARKASTUSPYYNNÖT

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla henkilöllisyys varmistetaan riippuen luovutettavista asiakirjoista ja niiden sisällöistä. Henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja luovutetaan ensisijaisesti niin, että vastaanottajan henkilöllisyys on luotettavalla tavalla varmistettu. Luotettava tapa on tarkoittanut joko paikan päällä henkilöllisyyden varmistamista (henkilöllisyystodistusta näyttämällä) tai vaihtoehtoisesti sähköisesti, jos tunnistustapojen on todettu täyttävän luotettavuuden kriteerit. Vastaanottajan henkilöllisyys on mahdollista varmistaa sähköisesti, jos vastaanottajan/pyytäjän tiedot löytyvät toimialan asiakasrekisteristä tai rekistereistä. Henkilöllisyys on luotettavalla tavalla varmistettu, kun esimerkiksi puhelimitse kysytään kotiosoitetta henkilötunnuksen lisäksi. Henkilöllisyys varmistetaan siis tapauskohtaisesti, ja mikäli se ei ole sähköisesti mahdollista, asiakirjojen luovuttaminen onnistuu vain paikan päällä tunnistautumalla henkilöllisyystodistuksella. Henkilöllisyyden varmistamisen tavat riippuvat paljon siitä, minkä tyyppisestä tilanteesta ja mistä henkilötiedosta on kyse. Esimerkiksi, jos luovutettavat tiedot koskevat erityisiä henkilötietoja tai vastaanottaja/pyytäjä haluaa tietää, mitä tietoja hänestä on tallennettu rekisteriin, ja tällaiset tiedot sisältävät esimerkiksi vastaanottajan osoitetietoja, luonnollisesti henkilöllisyyden varmistamiselle asetetaan korkeimmat mahdolliset vaatimukset.

Ilman henkilöllisyyden varmistamista pyydettyjä henkilötietoja on mahdollista luovuttaa, jos ne ovat esimerkiksi julkisia. Sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä otetaan vastaan. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla henkilötietojen luovutuksia tehdään arviolta alle 30 tapausta vuosittain. Yleisin luovutustapa on sähköposti, mutta satunnaisesti myös muita tapoja käytetään. Luovutustapoja ei ole kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa. Vuoden 2023 aikana tietojen tarkastus-pyyntöjen tarkkaa määrätietoa ei ole kerätty, koska pyynnöt kohdistetaan suoraan kirjaamosta palvelualueille tai suoraan henkilöille, joita asia koskee.

Pyyntöihin on vastattu pääsääntöisesti heti tai viimeistään 14 vuorokauden kuluessa. Laajoissa pyynnöissä vastausaikaa on pidennetty enintään yhteen kuukauteen ja pidennetty aika perustellaan pyytäjälle. Jokaiseen pyyntöön pyritään vastamaan niin pian kuin se on mahdollista. Prosessin tärkeä osa on informoida tietopyynnön tekijää ja laajoissa pyynnöissä annetaan lisäksi aika-arvio. Tietojen tarkastuspyynnöissä

pyritään läpinäkyvyyteen ja vuorovaikutukseen pyytäjän kanssa. Näin myös varmistetaan, mitä tietoja tarkalleen halutaan. Tarvittaessa varmistetaan henkilöllisyys, annetaan tietoa mahdollisesta maksusta sekä annetaan alustava aika-arvio tietojen toimittamiselle. Useita tietopyyntöjä on mahdollista tehdä anonyymisti.

TIETOJEN SIIRTO YHDYSVALTOIHIN

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala ilmoittaa, ettei erityisiä toimenpiteitä ole tehty liittyen tietojen siirtoon Yhdysvaltoihin. Vuoden 2022 tietotilipäätöksessä on ilmoitettu, ettei henkilötietoja siirry Yhdysvaltoihin. On kuitenkin muutamia prosesseja, joihin sisältyy sellaisten sovellusten tai alustojen käyttö, jossa tietoja mahdollisesti siirtyy. Kartoitustyö on kuitenkin tämän osalta kesken, sillä tekemättömiä tietosuojan vaikutustenarviointeja on niin runsaasti, ettei olemassa olevien vaikutustenarviointien päivittäminen ole mahdollista. Tarkkaa tietoa tietojen siirtymisestä ei ole. Tarkoitus on kuvata tällaiset tilanteet vaikutustenarvioinneissa. Kyse on kuitenkin muutamista tapauksista ja näiden osalta on tarkoitus tehdä tarvittavia toimenpiteitä, kun asia otetaan tarkempaan selvitykseen.

TIETOSUOJAN VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla tietosuojan vaikutustenarviointien tilanne on entistä haastavampi. Kaikkia tietosuojan vaikutustenarviointeja ei ollut mahdollista tehdä vuoden 2023 aikana ajallaan. Vuoden 2023 aikana vaikutustenarviointeja tehtiin alusta loppuun kymmenen (10) kappaletta, mutta osa näistä on vielä hyväksymättä (eli lähes valmiina). Yhtään vaikutustenarviointia ei päivitetty. Tekemättömiä/aloittamattomia vaikutustenarviointeja vuoden 2023 lopussa oli yli 40 kappaletta, joten tilanne on lain vastainen. Tilanne oli tarkoitus korjata vuoden 2023 aikana, mutta se on osoittautunut mahdottomaksi lisääntyneiden tietosuojaan liittyvien tehtävien vuoksi. Syy tähän on kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan resurssipula koskien tietosuoja- ja tietoturvaosaamista. Vaikutustenarviointien vetäjiä on määrätty vain yksi henkilö, jonka työtehtäviksi vaikutustenarviointien osalta on määritelty n. 30 % työajasta. Tällä hetkellä muut työtehtävät vievät enemmän aikaa, joten todellisuudessa määritelty 30 %:n prosenttiosuus ei toteudu.

Tekemättömien ja keskeneräisten vaikutustenarviointien määrän perusteella voidaan yksiselitteisesti todeta, että vuoden 2023 aikana kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla vaikutustenarviointien määrä on edelleen kasvanut edellisvuodesta ja vain pieni osa näistä on pystytty tekemään ajallaan. Vaikutustenarviointien määrän kasvun vuoksi vaikutustenarviointien tekeminen ja prosessin vetovastuutehtävä vievät jatkuvasti enemmän työaikaa, jota ei ole pystytty ottamaan kenenkään työntekijän muusta työajasta. Toimialan nykyiset resurssit eivät siis riitä vaikutusten-

arviointien lainmukaiseen toteutukseen. Vaikutustenarviointeja ei saada tehtyä kriittistenkään järjestelmien osalta ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, eikä tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytä päivittämään ennen kuin järjestelmiin tai henkilötietojen käsittelyprosesseihin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön. Tietosuoja-asiat ovat räjähdysmäisesti lisääntyneet, eikä näihin ole pystytty reagoimaan tarvittavalla tavalla.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla informointiasiakirjojen yleisiä päivitystarpeita on kartoitettu tapauskohtaisesti eli kaikki päivittämistä vaativat informointiasiakirjat on päivitetty tarpeen mukaan.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla informointiasiakirjoista on vastuussa se, kuka hallinnoi kyseistä henkilötietorekisteriä. Prosessin kulkua ei ole dokumentoitu. Päivittäminen tehdään usein yhteistyössä useamman henkilön kanssa, mikäli tietojen käsittelyyn on tullut muutoksia tai informointiasiakirja vaatii päivittämistä muusta syystä. Toimialalla on muutama henkilö, jotka osaavat teknisesti päivittää informointiasiakirjoja ja vievät niitä keskitetysti pyynnöstä Vantaa.fi -sivustolle. Tällä hetkellä ei ole kuitenkaan yhtä määrättyä henkilöä, kuka informointiasiakirjoja teknisesti päivittää.

Osa informointiasiakirjoista on käännetty ruotsiksi, mutta niitä ei ole vielä lisätty Vantaa.fi-nettisivuille. Ruotsinkieliset informointiasiakirjat on tarkoitus lisätä mahdollisimman pian, mutta rajalliset resurssit ovat hidastaneet alkuperäistä aikataulua. Vuoden 2024 aikana on tarkoitus selkeyttää informointiasiakirjoihin liittyvää työnjakoa sekä laatia selkeämmät ohjeet ja toimintatavat koskien informointiasiakirjoja. Tavoitteena on, että vuoden 2024 loppuun mennessä ensisijaisesti saatavilla ovat ainakin ruotsinkieliset versiot, mutta ihanteellinen tilanne olisi, jos ne olisivat saatavilla lisäksi myös englanniksi.

TOIMIALAN OMAT NOSTOT VUODEN 2023 HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSSÄ

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan tietosuojan vaikutustenarviointien tilanne on haastava johtuen tekemättömien vaikutustenarviointien suuresta määrästä. Tietosuojan tilanne on huolestuttava, johon toimiala kaipaa selkeämpää ohjeistusta. Tilanne on mahdollista ratkaista, mutta se vaatii esimerkiksi ostopalveluna toteutetun vaikutustenarvioinnin vetämisen ja koordinoinnin. Tietopyyntöjen osalta tilanne on hyvä ja toimintatavat ovat olleet selkeitä. Informointiasiakirjojen kieliversioihin keskitytään vuonna 2024 ja prosesseja parannetaan.

TIETOTILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET

Liite 1: vuoden 2023 tietotilinpäätöksen rakenne

Vuoden 2022 tietotilinpäätöksessä keskitytään seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

1) Henkilötietojen luovutus- ja tarkastuspyynnöt

- Miten tähän mennessä on varmistettu vastaanottajan henkilöllisyys, kun on lähetetty tai luovutettu henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja? Tämä koskee kaikkia toimialan/palvelualueen henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista eikä pelkästään tietopyynnön perusteella luovutettavia asiakirjoja. Koskee lähetettäviä asiakirjoja, puhelimitse luovutettavia tietoja sekä asiakaskäynneillä luovutettavia tietoja.
- Onko henkilöllisyyden varmistamisessa eri tapoja, jos tietopyyntö tulee esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeenä?
- Otetaanko vastaan sähköpostitse tulleita tietopyyntöjä vai ohjataanko asiakas tekemään pyyntö kirjallisesti?
- Arvio kuinka paljon henkilötietoja luovutetaan rekisteröidyille vuosittain. Tämä koskee kaikkia henkilötietojen luovutuksia kuten päätöksiä tai muita asiakirjoja, joissa on henkilötietoja. Luovutus voi sisältää useita henkilötietoja.
- Miten tietoja luovutetaan esim. kirjeitse, sähköpostitse, tekstiviesteillä, puhelimitse, sovelluksen kautta, henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai jokin muu tapa? Arvio eri luovutustapojen yleisyydestä.
- Onko kaikki luovutusprosessit kuvattu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
- Kuinka monta varsinaista tietojen tarkastuspyyntöä on toimialalla/palvelualueella ollut vuonna 2023?
- Minkälainen prosessi tietojen tarkastuspyynnölle on, että pyyntö voidaan toteuttaa 1 kk kuluessa?

2) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

- Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin ei ollut mahdollista 07/2020 - 07/2023 ilman sopimuksiin sisällytettäviä vakiosopimuslausekkeita ja niihin liittyviä täydentäviä suojatoimia. Euroopan komissio hyväksyi 10. heinäkuuta 2023 päätöksellään Yhdysvaltojen tietosuojan riittävän tason. Riittävyyspäätöksen perusteella tietoja voidaan siirtää 10.7.2023 alkaen EU- ja ETA-alueelta järjestelyyn osallistuville yrityksille ilman erillisiä 46 artiklan mukaisia suojatoimia.

- Elokuun 2023 tietosuojatyöryhmän kokouksessa käsiteltiin tiedonsiirtoja Yhdysvaltoihin. Toimialojen ja palvelualueiden tuli tarkistaa vaikutusten-arvioinnit, joissa on tiedonsiirtoja Yhdysvaltoihin. Vaikutustenarvioinnit tuli päivittää vastaamaan komission uutta riittävyyttä koskevaa päätöstä sekä tarkastaa, että yhdysvaltalainen yritys löytyy DPF-ohjelmasta. Yrityksen on sertifioitava itsensä DPF-ohjelmaan, jotta tietoja voidaan siirtää Yhdysvaltoihin komission päätöksellä ilman vakiosopimuslausekkeita ja lisäsuoja-toimenpiteitä.

Toimialojen/palvelualueiden tulee kerätä tietotilinpäätökseen seuraavat tiedot:

- Mistä järjestelmistä/sovelluksista päivitykset käsittelyperusteen muutoksesta kirjattiin tehtyihin vaikutustenarviointeihin?
- Onko toimialalla vielä käytössä järjestelmiä/sovelluksia, joitten osalta muutoksia ei ole tehty ja jos on, niin mikä on aikataulu muutosten tekemiseen?
- Kuinka monta yhdysvaltalaista yritystä oli sertifioitunut DPF-ohjelmaan?
- Oliko sellaisia yhdysvaltalaisia yrityksiä, jotka eivät kuuluneet DPF-ohjelmaan ja jos oli, niin miten niiden kanssa toimittiin? Jatkuuko niiden osalta tiedonsiirto vakiosopimuslausekkeiden ja lisäsuojatoimenpiteiden perusteella?

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

Toimialojen/palvelualueiden tulee kerätä tietotilinpäätökseen seuraavat tiedot:

A. Lista kaikista toimialalla/palvelualueella tehdyistä vaikutustenarvioinneista tietosuojan hallintatyökaluun. Koskee vuoden 2023 loppuun mennessä tehtyjä vaikutustenarviointeja. Vaikutustenarviointien tekeminen on alkanut vuonna 2018.
B. Hallintatyökaluun tulee myös kirjata kaikki toimialalla käytössä olevat prosessit, järjestelmät ja sovellukset, joista ei ole tehty vaikutustenarviointia tai jos vaikutustenarvioinnin tekeminen on kesken eli sitä ei ole hyväksytty.
C. Ketkä ovat hyväksyneet tehdyt vaikutustenarvioinnit? Apulaiskaupungin-johtaja, palvelualuejohtaja tai joku muu? Ei henkilöiden nimiä, vaan henkilön aseman mukainen jaottelu.
D. Vaikutustenarviointien vetäjien määrä vuonna 2023.
E. Kuinka suuri osuus toimialan/palvelualueen vaikutustenarvioinneista on määritelty kunkin vaikutustenarvioinnin vetäjien tehtäväksi? Minkälainen prosenttiosuus vetäjän työtehtävistä on määritelty vaikutustenarviointien tekemiseen?

F. Onko vaikutustenarviointien vetäjillä riittävästi työaikaa siihen, että kaikki toimialaa/palvelualuetta koskevat vaikutustenarvioinnit tulee tehtyä, niin kuin laki edellyttää? Onko vaikutustenarviointien vetäjiä riittävästi?
G. Vaikutustenarvioinnit vaativat jatkuvaa päivittämistä järjestelmiin, sovelluksiin ja prosesseihin tehtävien muutosten osalta. Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on näihin muutoksiin? Miten vaikutustenarvioinnin vetäjä saa tiedon, kun muutoksia tapahtuu? Onko minkäänlaista toimintaohjetta?
H. Laki edellyttää, että vaikutustenarviointi on tehty ja hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan. Kuinka monta vaikutustenarviointia on hyväksytty ennen kuin henkilötietojen käsittely järjestelmissä/sovelluksissa on aloitettu? Kuinka monessa tapauksessa henkilötietojen käsittely on aloitettu ennen vaikutustenarvioinnin hyväksymistä? Tiedot vuoden 2018 jälkeen käyttöön otetuista järjestelmistä ja sovelluksista. Tiedot pitäisi näkyä täytettävästä hallintatiedostosta.
I. Miten tietosuoja otetaan huomioon hankkeita ja prosesseja suunniteltaessa? Missä vaiheessa vaikutustenarvioinnin vetäjä otetaan mukaan prosessiin ja hän alkaa täyttämään vaikutustenarviointiexceliä?
J. Miten järjestelmien ja sovellusten hankintaprosessi toimii tietosuojan osalta ja missä vaiheessa prosessia vaikutustenarviointi tehdään? Jos toimiala/palvelualue ei itse hanki järjestelmää/sovellusta, jossa toimialan/palvelualueen henkilötietoja käsitellään, niin miten tähän hankintaprosessiin osallistutaan? Onko toimialan vaikutustenarvioinnin vetäjä mukana hankintojen vaikutustenarviointiprosessissa?
K. Riittävätkö toimialan/palvelualueen nykyiset resurssit vaikutustenarviointien lainmukaiseen toteutukseen eli vaikutustenarvioinnit saadaan tehtyä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista, tehdyissä vaikutustenarvioinnissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät seikat ja tehtyjä vaikutustenarviointeja pystytään päivittämään ennen kuin järjestelmiin/sovelluksiin tehdään muutoksia ja muutokset otetaan käyttöön?

4) Informointiasiakirjat

- Lokakuun 2023 kokouksessa esiteltiin päivitetty informointiasiakirja mallipohja sekä sen täyttöohje. Informointiasiakirjat tulee päivittää vuosittain tai aina kun järjestelmä/prosessi/yhteystiedot muuttuvat. Informointiasiakirjat tulisi päivittää yllä olevan mallipohjan mukaisesti ja saada ruotsinkieliset ja mahdolliset muut kieliversiot kaupungin sivuille vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Erityistä huomiota vaativat yksityiskohdat päivityksessä: tietosuojavaltuutetun toimiston osoite, informointiasiakirjoissa mainitut yhteyshenkilöt, henkilö-

tietojen tarkastuspyynnön ohjeistus, otsikkonumerointi/ankkurilinkit sekä yleinen mallipohjaohjeistuksen noudattaminen.

Toimialojen/palvelualueiden tulisi kerätä seuraavat tiedot:

- Tuoda tilinpäätöksessä esiin mitkä informointiasiakirjat on päivitetty vuonna 2023.
- Mitkä informointiasiakirjat ovat vielä päivittämättä ja minkälainen aikataulu päivittämiselle on suunniteltu.
- Löytyykö kaikista informointiasiakirjoista ruotsinkieliset versiot.
- Muun kielisten versioiden tarve toimialalla/palvelualueella ja kuinka paljon sellaisia on tehty.
- Minkälainen prosessi toimialalla/palvelualueella on informointiasiakirjojen päivittämiseen? Onko prosessi dokumentoitu? Jos on, niin prosessin liittäminen tietotilinpäätökseen.
- Kenen tehtäväksi informointiasiakirjojen päivittäminen on annettu ja kenen tehtävänä on laatia uusi informointiasiakirja uudesta prosessista?
- Informointiasiakirjojen tilanne pitäisi näkyä toimialan/palvelualueen tietosuojan hallintatiedostosta, josta tarvittavia tietoja voi kerätä tähän kohtaan.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2023 henkilötietojen käsittelyssä

Liite 2: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: tilastoja

Sisäisiä tietoturvaloukkausilmoituksia: 102 kpl.
Näiden johdosta tietosuojavaltuutetulle tehtyjä ilmoituksia: 42 kpl.

Tietoturvaloukkaukset toimialoittain

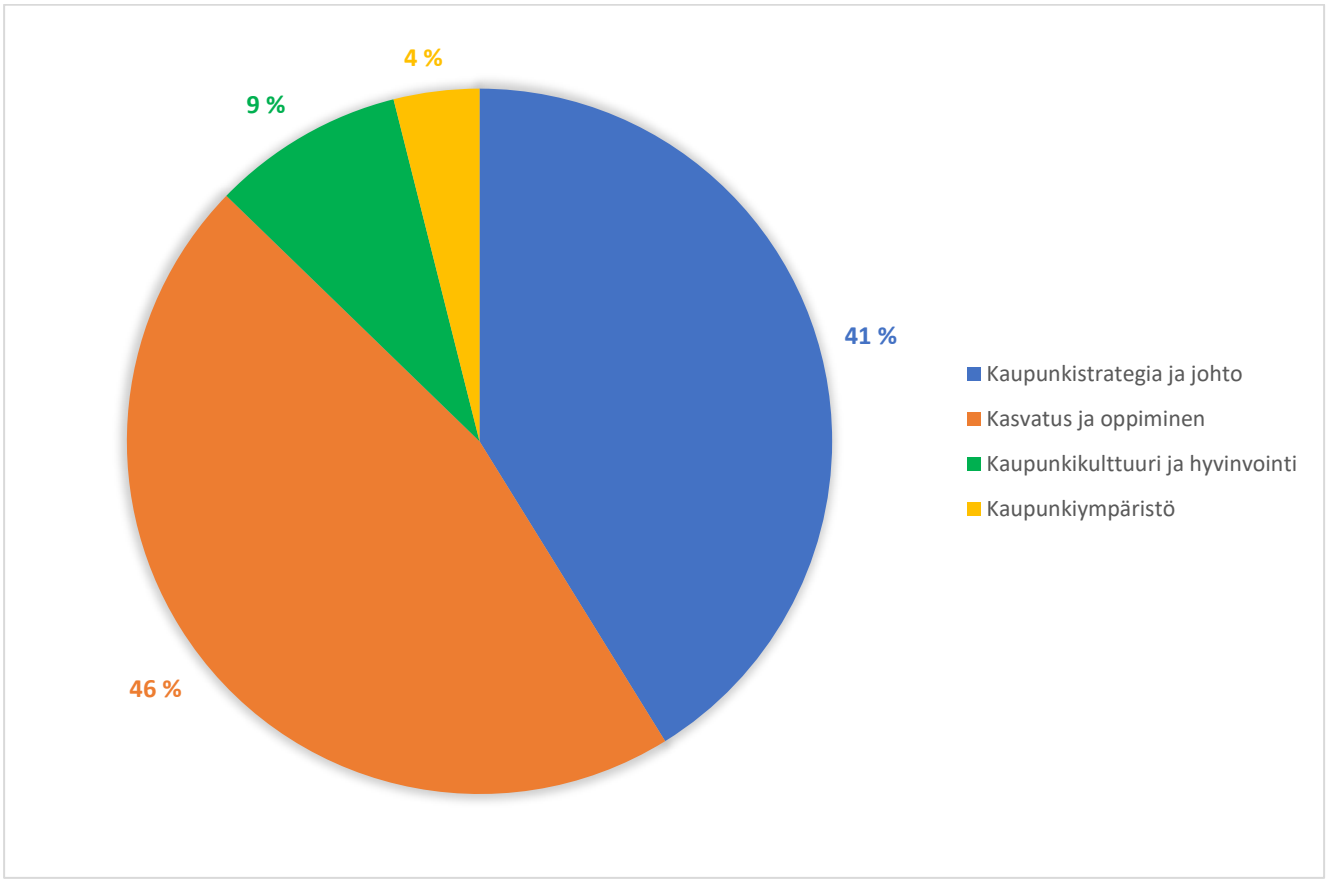

Tietoturvaloukkaustyypit

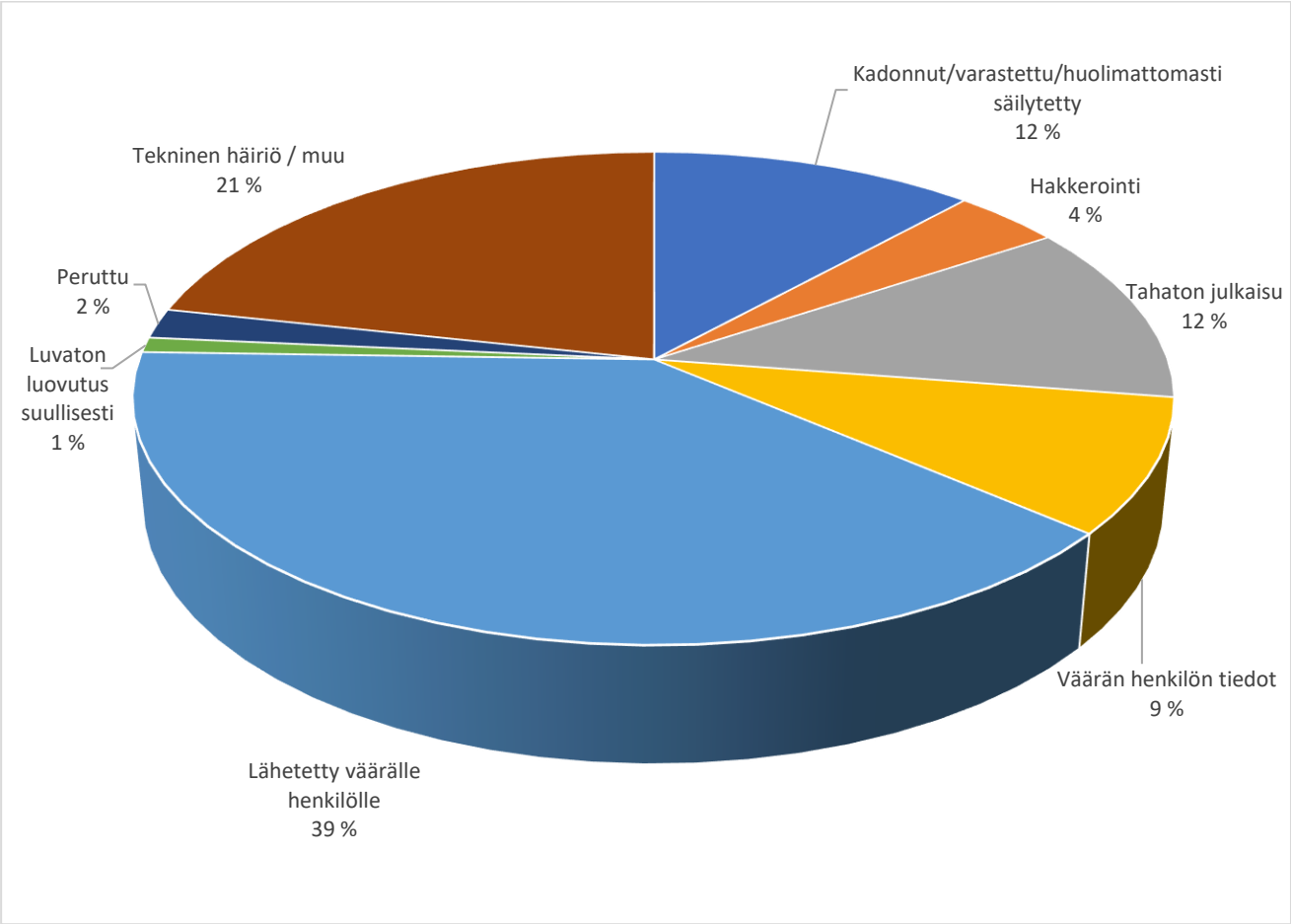

Tietoturvaloukkauksen syy: organisaation sisäinen vai ulkopuolinen tekijä, vahingossa tapahtunut vai tahallinen teko?

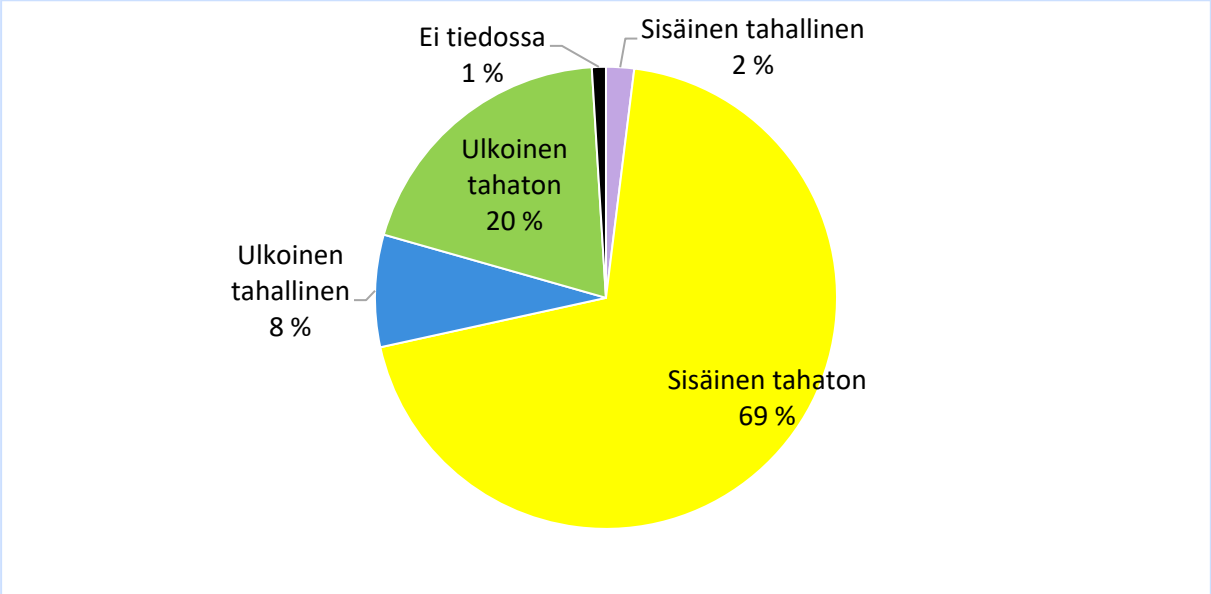

Tietoturvaloukkauksen kohteet

Liite 3: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2023: luettelo

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA

Tammikuu	• Yhdelle huoltajalle tarkoitettu viesti lähti useammalle huoltajalle • Sisälsi lapsen terveystietoja • **Ilmoitus TSV**
Helmikuu	• Työntekijä lähetti sähköpostin kopiona kymmenelle huoltajalle, tällöin huoltajat näkevät toisten sähköpostiosoitteet • **Ilmoitus TSV**
	• Lapsen vanhempi oli havainnut kuvan lapsesta sosiaalisen median ja Vantaan kaupungin julkaisussa. • Päiväkodissa oli syksyllä 2022 kuvattu lapsia Vantaan kaupungin kuvaajien toimesta kaupungin kuvapankkiin. Päiväkotilapsen kuva oli julkaistu Vantaan kaupungin julkaisussa ja tätä oli jaettu sosiaaliseen mediaan. Vanhemmat eivät olleet antaneet lupaa lapsen kuvien laajempaan julkaisuun, ainoastaan päiväkodin sisäiseen käyttöön. • **Ilmoitus TSV**
	• Perusopetuksen Sharepointissa oli näkyvissä kyseessä oleva tiedosto, eli oppilashuollon kertomus ja kansilehti. • Rehtori haki sähköisen oppilashuollon kertomuslomakkeen ja kansilehden Suomenkielisen perusopetuksen Sharepointista ja avasi sen. Kun hän oli sen täyttänyt (tässä kohtaa ei enää tietoa mitä kyseisessä kertomuksessa varsinaisesti oli, koska se on nyt poistettu) tulevaa monialaista asiantuntijaryhmän tapaamista varten, epähuomiossa hän ilmeisesti tallensi sen samaan kansioon, josta se oli muiden nähtävillä. • Oppilaan henkilötiedot ja hänen huoltajiensa yhteystiedot. Lisäksi syy monialaisen asiantuntijaryhmän perustamiseen ja ryhmään kuuluvat jäsenet.
Maaliskuu	• Työntekijä lähetti päiväkodin lapsiryhmän huoltajille yleisen tiedotteen ilman piilokopiota. • 8 perhettä, kaikkien perheiden molemmat huoltajat, yhteensä 16 sähköpostiosoitetta. • Sisäinen, tahaton
	• Päiväkodin ryhmät ilmoittivat tekstiviestillä vanhemmille päiväkodin varhaiskasvatusajan supistamisesta. Kaksi ryhmää

	jakoi tekstiviestin niin, että se meni vahingossa samaan aikaan kaikille. • Noin 28 lapsen vanhempien eli n. 56 henkilön puhelinnumerot • **Ilmoitus TSV**
	• Sähköpostilla lähetetty lapsen henkilötietoja salaamatta postia • lapsen henkilötietoja: nimi, henkilötunnus, kotiosoite, vanhempien puhelinnumerot • Sisäinen, tahaton
	• Varhaiskasvatuksen erityisopettaja lähetti lapsen huoltajalle päätöksen pidennetystä oppivelvollisuudesta sähköpostitse • Lähetetystä sähköpostiosoitteesta puuttui yksi kirjain, jolloin päätös meni väärälle vastaanottajalle • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
Huhtikuu	• Laaja-alainen erityisopettaja lähetti vahingossa lapsen tuen viranhaltijapäätöksen väärälle perheelle. • Lapsen nimi, syntymäaika ja tuen muoto • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
	• Työntekijä tuli käymään työpaikan pihalla työpäivänsä jälkeen noin klo 20.00. Päiväkodin automaattinen hälytysjärjestelmä on mennyt päälle 19.30. Työntekijä havaitsi alapihalta rakennuksen oven olevan auki ja lähti selvittämään asiaa • Kahdessa ryhmässä lukkokaappi ollut kiinni, mutta avain ovessa (sisältää lasten tiedot ja tietokoneet). Yhdessä ryhmässä oli lukkokaappi auki ja avain ovessa roikkumassa (kaappi sisältää lasten tiedot ja koko talon puhelimet) • 79 lapsen tiedot
	• Varhaiskasvatuksen opettaja lähetti ryhmän huoltajille sähkö-postin tavallisena sähköpostina (ei piilokopiona), joten huoltajat näkivät toistensa sähköpostiosoitteet. • 24 kpl vanhempien sähköpostiosoitteita. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV.**
	• Koulun vararehtori meni lukitulle autolleen. Hän havaitsi tuolloin, että autoon oli murtauduttu. Auton ikkuna oli rikottu kivellä. Autossa sisällä olleet tavarat oli varastettu. Varastetuissa tavaroissa oli mukana vararehtorin käsilaukku, minkä sisällä

	olivat koulun avaimet, työpuhelin, opettajan päiväkirja ja rekrytointeihin liittyviä hakemuksia. • Oppilastietoja/nimilista; Rekrytoitavien tietoja/nimet, osoitteet, puhelinnumerot, syntymäajat; Henkilökunnan tietoja/puhelin-numerot ja nimet; Koulun sijaisten tietoja/puhelinnumerot ja nimet. Nimitietoja n. 80 kpl, puhelinnumeroja n. 60 kpl, sähköpostitietoja 5, syntymäaikoja 5. • Ulkopuolinen, tahallinen. • **Ilmoitus TSV.**
	• Opiskelijalle tehty lukiseula, jonka pohjalta laadittu opiskelijalle kirjallinen yhteenveto. Ko. yhteenveto tulostettu, jotta se pystyttiin allekirjoittamaan erityisopettajan toimesta. Tämän jälkeen yhteenveto skannattu, ja erityisopettaja lähettänyt skannatun version omaan sähköpostiin. Tämä sähköposti (sisältäen siis skannatun yhteenvedon) lähettiin edelleen opiskelijalle, hänen huoltajalleen, sekä opiskelijan vastuuopettajille. Epähuomiossa sähköpostin lähettämisen yhteydessä ei huomattu sähköpostin asetuksista valita ”salaus”-toimintoa. • Skannatussa yhteenvedossa oli alaikäisen opiskelijan nimi sekä hänen henkilötunnuksensa. • Sisäinen, tahaton
	• Päiväkodin työntekijä huomasi, että työkaveri oli vahingossa lähettänyt sähköpostia ryhmän huoltajille ilman piilokopio-toimintoa. Samalla huomattiin, että myös aiempia sähköposteja oli lähetetty ilman piilokopiotoimintoa. • Lapsiryhmän huoltajien sähköpostiosoitteet, 20 kpl • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
Toukokuu	• Sähköinen työsopimus meni saman nimiselle (väärälle) henkilölle. • Tiedot: Yhden henkilön (työntekijä) hetu, osoite, puh, pankkitilinnro ym. työsopimuksessa mainitut asiat. • **Ilmoitus TSV.**
	• Päiväkotilapsen vanhempi huomasi kuvan lapsestaan ryhmän suljetulla Instagram-tilillä ilman vanhemman antamaa julkaisulupaa. • Ryhmäkuva, lapsi näkyy muiden lasten joukossa, ei nimeä. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV.**

Kesäkuu	• Työntekijä lähettänyt työhön liittyvän keskeneräisen sopimuksen työntekijän ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Sopimus oli liitetiedostona ja sisälsi henkilön nimen ja hetun. • Henkilötiedot menneet väärälle henkilölle, joka on saattanut avata viestin mukana olleen liitetiedoston. • Salaus jäi pois sähköpostista
Elokuu	• Kerhoryhmän Instagramin tarinassa oli julkaistu kuva, jossa muutama lapsi oli leikkimässä. Yhdellä kuvan lapsista ei ollut huoltajien antamaa kuvan julkaisulupaa. • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
	• Vantaan yläkoulujen Urhea-toiminnasta vastaaville liikunnan-opettajille, rehtoreille, apulaisrehtoreille sekä koulusihteereille on lähetetty sähköpostin liitteenä nimilista kyseisen koulun Urhea-toiminnassa mukana olevista oppilaista. Lista sisälsi oppilaiden henkilötunnukset. Kaikilla sähköpostin saajilla on ollut eduvantaa.fi- tai vantaa.fi-päätteinen sähköpostiosoite. Sähköposti ei ollut salatussa muodossa. • Tiedot: n. 920 yläkoululaisen nimi ja hetu. • Ulkoinen, tahaton.
	• Eskariryhmän opettajan henkilökohtainen työtietokone ja muisti-tikku varastettu lukitusta laatikostosta. Muistitikku (sisälsi lasten tietoja) ei ollut salattu. Lukitussa laatikostossa oli myös kansio, jossa oli ryhmän lasten papereita, joita oli selattu, mutta mitään niistä ei ollut viety. • Tiedot: n. 40 lapsen henkilötietoja. Muistitikulla oli varhais-kasvatuksessa käytettäviä pedagogisia asiakirjoja, jotka sisältävät lasten henkilötietoja. • Ulkoinen, tahallinen. • **Ilmoitus TSV**
	• Päiväkodin ryhmän perheille lähetettiin viikkokirje, joka lähti vahingossa ilman piilokopiota • Tiedot: 30 huoltajan sähköpostiosoitteet • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
	• Vanhemmille lähetettiin viesti ryhmätekstiviestinä eikä vastaan-ottajalistana, kuten oli tarkoitus. Vanhempien on mahdollista nähdä ryhmän toisten vanhempien puhelinnumerot.

	• Tiedot: 23 vanhemmat puhelinnumerot. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV.**
	• Lapsiryhmän työntekijä lähetti vanhemmille ryhmän puhelimesta tekstiviestin, jossa näkyi muiden vanhempien puhelinnumerot. • Tiedot: 42 kpl vanhempien puhelinnumeroja • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
	• Varhaiskasvatuksen opettaja oli antanut perjantaina 25.8.2023 perheelle kotiin allekirjoitettavaksi lomakkeita. Samassa muovitaskussa oli myös kolmen muun lapsen jo allekirjoitetut sopimukset varhaiskasvatusajasta. Maanantaina 28.8.2023 vanhempi toi lomakkeet takaisin ja kertoi virheestä. • Tiedot: 3 lapsen nimi ja hetu. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
	• Lapsiryhmän sähköpostiviesti lähti vahingossa tavallisena kopiona eikä piilokopiona. • Tiedot: 56 huoltajien sähköpostiosoitetta. • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
Syyskuu	• Tiedottajan Vantaan kaupungin Teams-työprofiilissa näkyy hänen yksityinen puhelinnumeronsa eikä Vantaan kaupungin työpuhelimen numero. Numeron näkyvyyttä ei ole saatu vaihdettua huolimatta yhteydenotoista HR:ään ja helpdeskiin. 5.9.2023 lähetetyssä mediatiedotteessa henkilökohtainen numero päätyi myös medialle (Vantaan Sanomat ja Helsingin Sanomat). • Tiedot: yhden henkilön yksityinen puhelinnumero. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
	• Opettajan Wilmasta lähetetty osalle huoltajia ja oppilaita erikoinen viesti. Wilmaan siis murtauduttu jollain tavalla sisään ja toimittu opettajan nimissä. • Tiedot: Mikäli Wilmaan murtautunut henkilö on tutkinut Wilmaa opettajan tunnuksilla, hän on voinut selata opettajan opetusryhmien nimet, huoltajatiedot, pedagogiset asiakirjat, tuntimerkinnät ja arvioinnit. Oppilaita max 40 oppilasta. Eniten opettajalla on oikeuksia nähdä oman valvontaluokan oppilaiden

	tiedot eli tässä tapauksessa koskee 10 oppilasta. 6.–7.lk ja 9.lk oppilaiden koulutiedot ja huoltajatiedot. • Tahallinen – ei vielä tiedossa onko sisäinen vai ulkoinen. • **Ilmoitus TSV**
	• Opiskelijatietohallintajärjestelmä Primuksesta PowerBI työkaluun siten, että tiedot on oppijanumeron kautta yhdistettävissä yksittäiseen yksilöön. Kaikilla Vantaan kaupungin vantaa.fi -tunnuksen omaavilla henkilöillä mahdollinen pääsy tarkastelemaan tietoja. • Sisäinen, tahaton. • Tiedot: Power Bi taulukkonäkymien kautta on yhdistettävissä: Oppijanumero, opiskelukaupunki, eron päivä ja erosyykoodi, erosyylyhenne ja suurempi selite eron syylle, eron syy lisätiedoille (vapaasti kirjattava kenttä), lukion erotodistus, keskeyttämiset (negatiiviset ja positiiviset), eroamislukuvuosi, oppilaitos ja opiskelijalaji, oppilaitos, luokka-aste, onko opiskelija läsnä 20.9., lukuvuosi, aloituspäivämäärä, äidinkieli, opiskelijamäärä ja vieraskieliset, kesken jääneet ja keskeytetyt kurssit, valmispäivämäärä, lukion päättötodistuksen saamispäivämäärä, yo-todistuksen saamispäivämäärä, vieraspaikkakuntalaiset, opiskelijalaji, paikkakunta Vantaa/muu. • Määrä riippuu PowerBi taulukkokohtaisesta määrästä. Vuosien 2011–2022 välillä olleiden lukio-opiskelijoiden tietoja, jotka kuuluvat kyseistä taulukkoa koskevaan tietoryhmään. Lukioissa otetaan vuosittain opiskelijaksi noin 1200 opiskelijaa.
	• Lapsiryhmän työntekijä lähetti osalle vanhemmista ryhmän puhelimesta tekstiviestin, jossa näkyi muiden vanhempien puhelinnumerot. • Tiedot: Lapsiryhmän vanhempien puhelinnumeroita, 20 kpl. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
	• Lapsen huoltajalle on lähetetty kutsu lapsen tehostetun tuen kuulemistilaisuuteen lapsen asiakirjoissa olleen sähköpostin mukaisesti. Lähetty sähköposti oli salattu vastaanottajille ja sisälsi tiedon kuulemistilaisuudesta, lapsen etu- ja sukunimen sekä päiväkodin nimen. Sähköpostiosoite on ollut virheellinen. Kyseinen sähköposti ei ole kuitenkaan palautunut lähettäjälle,

	joten on oletettavasti mennyt kyseiseen virheelliseen osoitteeseen. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
Lokakuu	• Asiakasperheille lähetettiin sähköposti, josta unohtui tehdä piilokopio, joten sähköpostiosoitteet jäivät näkyviin kaikille vastaanottajille. • Tiedot: pk-ryhmän huoltajien sähköpostiosoitteita, n.45 hlöä • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
	• Lapsiryhmän työntekijä lähetti vanhemmille sähköpostilla tiedotteen, ja epähuomiossa käytti ”kopio”-osoiteriviä, eikä ”piilokopio”-osoiteriviä. Vanhemmat näkivät toistensa sähköpostiosoitteet. • Tiedot: 37 vanhemman sähköpostiosoitteet. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
	• Aikanaan kun huoltaja on luonut itselleen Wilma-tunnukset, hän on laittanut oman nimensä perään nimikenttään myös sotunsa. Nimikenttä määrittää huoltajatunnuksen, joka voi näkyä Wilma-viestien yhteydessä muille Wilman käyttäjille. Nyt kouluterveydenhoitaja oli lähettänyt kaikille koulun oppilaiden huoltajille ja koulun opettajille Wilma-viestin. Asetuksiin hän oli valinnut, että kaikki vastaanottajat saavat nähdä toistensa nimet. Tästä johtuen Wilma tuo vastaanottajakenttään näkyviin kaikkien huoltajien huoltajatunnukset, jossa siis yhden oppilaan huoltajalla näkyi myös oma sosiaaliturvatunnuksensa. • Tiedot: vanhemman nimi ja hetu, lapsen nimi. • Ulkoinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
	• Päiväkotiin oli tunkeuduttu. Yhden ryhmän lukollinen laatikosto oli murrettu, ja sieltä oli viety ryhmän yhteiskäyttöpuhelin. Puhelin oli päällä; se oli SIM-PIN-suojattu mutta ei puhelin-PIN-suojattu. • Tiedot: Puhelimessa oli lasten kuvia sekä ryhmän lasten vanhempien puhelinnumerot. Muutamia valokuvia ja 15 henkilön puhelinnumerot. Lapsia 8 ja vanhempia 15. • Ulkoinen, tahallinen. • **Ilmoitus TSV**

• Päiväkotiin oli (taas) tunkeuduttu. Yhden ryhmän lukollinen laatikosto oli murrettu, ja sieltä oli viety ryhmän (toinenkin) yhteiskäyttöpuhelin. Puhelin oli päällä; se oli SIM-PIN-suojattu mutta ei puhelin-PIN-suojattu. • Tiedot: Puhelimessa oli lasten kuvia sekä ryhmän lasten vanhempien puhelinnumerot. Muutamia valokuvia ja 15 henkilön puhelinnumerot. Lapsia 8 ja vanhempia 15. • Ulkoinen, tahallinen. • Rikosilmoitus tehty. • **Ilmoitus TSV**
• Varhaiskasvatuksen opettaja ollut kirjautuneena omalla koneella eduvantaa-tunnuksilla ja laittanut lapsen vasun tulostumaan. Tulostus ei tämän vasun kohdalla onnistunut. Muut tulosteet ovat tulleet normaalisti. Tänään 25.10.23 päiväkodin johtaja saa puhelun toiselta samannimiseltä työntekijältä (sp. vantaa.fi-loppuinen) joka kertoo saaneensa omaan tulostusjonoonsa kyseisen lapsen vasun. • Tiedot: 1 lapsen nimi, syntymäaika, päiväkoti, huoltajien yhteystiedot, lapsen henkilökohtaisia tietoja. • Sisäinen, tahaton.
• Päiväkotiryhmän vanhemmille lähetetty meili laitettu epähuomiossa ilman piilokopiotoimintoa. • Tiedot: 24 vanhemman sähköpostiosoitteet • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
• Lapsiryhmän suljettuun Instagram-tiliin oli vahingossa ladattu kahdesta kuvavaihtoehdosta se kuva, jossa oli lapsi, jonka kasvoja ei saanut olla suljetussa ryhmässä. • Tiedot: 1 lapsen kuva, ei mainittu nimiä • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
• Päiväkodissa olevan lapsen isä kertoi, että joku päiväkodin työntekijöistä oli kertonut lapsen asioista päiväkodin ulkopuolella. Henkilö, jolle asiasta oli kerrottu oli isän ystävä / sisko (ryhmän työntekijälle isä kertoi kyseessä olleen kaveri, johtajalle kertoi, että oli sisko) ja isä kuuli asiasta sitä kautta. Isä ei halunnut kertoa, kuka työntekijä oli kyseessä, mainitsi vain henkilön kansallisuuden/etnisen taustan.

	• Tahallinen, sisäinen. • **Ilmoitus TSV**
	• Joukkotekstiviestissä oli näkyvillä kaikkien viestin vastaanottajien numerot. • Tiedot: 5 asiakkaan puhelinnumerot • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
Marraskuu	• Intrassa olevaa lomakepohjaa on käytetty virheellisesti niin, että tiedot on talletettu pohjaan (TAI lomakepohja on laadittu virheellisesti niin, että siihen tallentaminen on ollut mahdollista). • Tiedot: 1 lapsen nimi, hetu, päiväkodin nimi • Sisäinen, tahaton
	• Oppilaan X käyttäjätunnuksella @opp.eduvantaa.fi ja salasanalla on kirjauduttu ainakin Classroom-ympäristöön ja Wilma-järjestelmään. Ilmeisesti oppilaan salasana on ollut kirjoitettuna lapulle, joka on joutunut vääriin käsiin. • Oppilaan X nimissä on kirjoitettu luokkatason Classroom-ryhmään asiattomia viestejä. Toiseen Classroom-ryhmään on julkaistu oppilaan X koearvosanoja, jotka on saatu Wilma-järjestelmästä. Wilmasta on ollut nähtävillä myös oppimisen tuen papereita. • Tiedot: 1 oppilaan koearvosanoja, tuntimerkintöjä, Wilma-viestejä, chat-viestejä, oppilastöitä. Kaikkia niitä asioita, mihin oppilastunnuksilla pääsee googlessa, Wilmassa ja muissa ympäristöissä kirjautumaan. • Ulkoinen, tahallinen • **Ilmoitus TSV**
	• Päiväkotiryhmästä laitettiin ryhmän vanhemmille yhteisviesti, joka sisälsi kaksi kuvaviestiä. Puhelimen asetuksista ei ollut muutettu kuvaviestien lähettämistä koskevia asetuksia niin, ettei viestinvastaanottajien numerot näkyisi kaikille vastaanottajille. • Tiedot: lapsiryhmän vanhempien puhelinnumerot, 44 kpl • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
Joulukuu	• Työntekijä lähetti Wilma-viestin usealle opettajalle. Viestissä kuvailtiin yhden opiskelijan koulumenestystä, sen johdosta käytyjä keskusteluja huoltajien kanssa sekä siitä seuraavia toimenpiteitä opintojen järjestelyissä. Viestin lähetettyään

	työntekijä huomasi, että viesti oli lähetetty opettajan sijasta koulun opiskelijalle, joka on opettajan nimikaima (=täsmälleen sama nimi). • Tiedot: yhden opiskelijan opintojen edistymiseen liittyviä tietoja, opiskelijan ja hänen huoltajiensa väliseen vuorovaikutukseen liittyviä. • Sisäinen, tahaton • **Ilmoitus TSV**
	• Sisäisessä postissa lähetetyt lomakkeet katosivat ja eivät ole menneet perille vastaanottajalle. Sisäisen postin ottaa koululta kuljetukseen koulun vahtimestari ja hän toimittaa postit vastaanottajalle. • Tiedot: oppilaiden oppilaaksiottolomakkeita (oppilaiden ja huoltajien henkilötietoja). • Sisäinen, tahaton.
	• Päiväkotiin soitti nainen, joka ilmoitti, että oli löytänyt taloyhtiön pihatieltä muistitikun. Hän oli katsonut sitä koneella ja löytänyt sieltä ko. päiväkodin asioita ja yhteystiedot. • Tiedot: Tikussa on tietoja vuodelta 2019, lasten papereita, em. perheiden yhteystietoja, kuvauksia, valokuvia toiminnasta, lapsiryhmän käyttöön linkkejä kirjallisuuteen ja Papunet-sivuille. 18 henkilön tietoja (lapset, huoltajat, esiopetusryhmän työntekijöiden nimet). • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
	• Sivistystoimen työntekijän kautta saatiin kuulla, että koulun oppilas (henkilöllisyys ei tiedossa) olisi päässyt käsiksi jonkun ko. koulun opettajan (henkilöllisyys ei tiedossa) eduvantaa-tunnukseen ja käynyt muokkaamassa määrittelemättömiä tietoja järjestelmässä. • Tiedot, mihin tällä väärinkäytöksellä voidaan päästä käsiksi ovat yksittäisen opettajan opetusmateriaali, toisten opettajien kanssa jaetut tiedostot, työsähköposti, Wilma-viestit sekä oppilasarviointi. Pitkäkestoisemmassa ko. tietoturvaloukkauksessa vahinkoa voidaan siis aiheuttaa aika merkittävästi. • Mitään tietoihin pääsyä/muokkausta ei ole havaittu, eli tieto saattaa myös olla perätön. • Ulkoinen, tahallinen.

KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

Maaliskuu	• Kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja ja asiakas huomasivat, että asiakastietokoneelta tulostettu asiakkaan A paperi tuli asiakkaan B vuorolla • Johtui teknisestä virheestä • Ei tietoa mitä tietoja sisälsi • Ei ole tietoa heidän henkilöllisyydestään
	• Asiakas A yritti turhaan saada tulosteitaan ulos monitoimi-laitteesta. Asiakas B halusi kopioida ja skannata. Asiakas B:n kopiot/skannaukset epäonnistuivat, ja kone käynnistettiin uudelleen. Kone käynnistyi, asiakas B kirjautui uudelleen sisään, samalla asiakas A:n aiemmin laittamat tulosteet tulivat ulos • Ei tietoa tulosteiden sisällöstä
Huhtikuu	• Monitoimilaite jouduttiin käynnistämään uudelleen, jolloin uudelleenkäynnistyksen yhteydessä ainakin 3 eri asiakkaan tulostuksia tuli ulos • Tulostuneissa papereissa oli asiakkaan tiliotteita osoitteineen, viisumihakemusta ja tarot-kortteja • 2 eri henkilön tietoja
Toukokuu	• Asiakas B kirjautui kirjaston asiakastietokoneella ja näki aiemman asiakkaan A tiedoston ladatuissa tiedostoissa. • Asiakaskoneen pitäisi tyhjentää välimuisti asiakkaiden välissä eli järjestelmä ei toiminut niin kuin olisi pitänyt. Käyttötukeen on ilmoitettu korjaustoimenpiteen tarpeesta. Tiedoston löysi välimuistista työntekijä. • Yhden asiakkaan tietoja (nimi, osoite) jumiin jääneessä tiedostossa.
Heinäkuu	• Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden yhteissähköpostiin (nuorisopalvelut.hallinto) tuli kolmelta henkilöltä suoraan ja kahdelta henkilöltä Vantaa-infon kautta viesti väärälle henkilölle lähetetystä tekstiviestistä. Yksityishenkilöt olivat vastaanottaneet tekstiviestin nuoren huoltajalle mobiilinutakortin uusimisesta ja tekstiviestissä on ollut mukana linkki. Kukaan viestin ilmoittaneesta henkilöstä ei tunnistanut nuorta eivätkä olleet tekstiviestissä ollutta linkkiä avanneet. Jokaisella tekstiviestissä oli eri nuoren nimi (etunimi ja sukunimi).

	• Tietoon tullut vain viisi henkilöä, nuorisopalveluiden hallinnossa ei henkilöitä tunneta tai tunnisteta. • Ei ole tietoa ovatko nuoret todellisia vai onko kyse tietojen kalasteluviesteistä. • Vantaan tiedote 9.8.23: ”Järjestelmän kehittämistyöhön tarkoitetussa erillisessä testiympäristössä tapahtui virhe 7. heinäkuuta, jonka johdosta satunnaiset ihmiset saivat tekstiviestin, jossa kehotettiin uusimaan nutakortti. Tekstiviestissä olleet tiedot ja puhelinnumerot olivat testidataa, eivät oikeaa henkilötietoa. Puhelinnumerot ja nimitiedot olivat sattumanvaraisesti luotuja, eikä niitä ole yhdistetty käytössä olevaan jäsenkorttijärjestelmään. Kehittäjä pahoittelee virhettä.”
Syyskuu	• Vantaan aikuisopiston asiakas ilmoitti saaneensa Itslearning-oppimisalustan käyttäjätunnuksen, joka on tehty eri nimelle kuin hänen nimensä on. • Tiedot: yhden henkilön tiedot: nimi, sähköpostiosoite, käyttäjätunnus. • Ulkoinen, tahaton. Itslearning-tunnukset generoidaan Kursor- ja Itslearning-järjestelmien välillä automaattisesti mutta tällä kertaa tunnukset lähetettiin manuaalisesti ja vahingossa väärään osoitteeseen.
	• Julkisen Sharepoint-ryhmän tiedostoihin oli ladattu kuusi tiedostoa, joissa vaikutti olevan tuntilistoja. Asian huomannut työntekijä katsoi kahta tiedostoa, joissa oli kahden liikuntapaikan-hoitajan tuntilistat. Sen jälkeen hän on poistanut kaikki tiedostot. • Tiedot: 2 työntekijän nimi ja hetu. • Sisäinen, tahaton
Lokakuu	• ”Sarastian toimipaikkanumerot tulee tarkistaa saadun (Heken) viestin pohjalta. Ryhdyin selvittelemään työryhmäni osalta asiaa, ja yksi selkeästi väärän toimipistenumeron osalta lähdin katsomaan työsopimusta, että selittäisikö jokin siellä toimipistenumeron vääryyden. Kun avasin työsopimuksen, näkymääni tuli palvelualuejohtajan henkilötunnus loppuosineen, koska hän on työnantajan puolelta ollut allekirjoittavassa roolissa ao. työsopimuksella. Havaittuani tämän suljin työsopimuksen näkymästäni.” • Tiedot: 1 kaupungin työntekijän hetu • Sisäinen, tahaton

Joulukuu	• Työntekijä laittoi tulostusjonoon 3 nuorten työkokeilusopimusta. Monitoimilaite ei häiriön vuoksi tulostanut näitä. Laite ilmoitti, että jonossa olevat tulosteet on poistettu jonosta. Laitteelle tehtiin huolto 18.12.2023, minkä jälkeen tulosteet olivat itsekseen tulleet ulos laitteesta. Laite tilassa, johon pääsy vain työntekijöillä. • Tiedot: Nuorten työpajoilla olevien täysi-ikäisten nuorten nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, henkilötunnus sekä tiedot heidän työpajajaksonsa kestosta ja tehtävistä. • Sisäinen, tahaton

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Toukokuu	• Asiakkaalle tarkoitettu email meni väärään osoitteeseen. Sähköpostin liitteenä oli yhden asiakkaan henkilökohtaisia papereita. Sähköpostissa olleet tiedot: Asiakkaan laskuja ja asiakasnumeron muutosilmoitus, Intrum Oy:n yhteystiedot, huoltoyhtiön tiedot, SAP asiakasnumeron muutosilmoitus (jossa osoitetiedot). • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
Marraskuu	• Lupapisteen sisäisessä rajapinnassa havaittiin logiikkavirhe, joka aiheutti tilanteen, jossa Julkipano-palveluun siirtyi vahingossa henkilötietoa, joka ei kuulunut sinne. Poikkeama havaittiin järjestelmätoimittajalla sisäisesti ja se korjattiin välittömästi. On tärkeää huomata, että henkilötiedot eivät olleet suoraan näkyvissä Julkipano-palvelun käyttäjille, vaan niiden löytämiseksi olisi tarvittu selaimen kehittäjätyökalujen käyttöä ja tiettyjen selainpyyntöjen ja -vastausten erityistä tutkimista. • Tällä hetkellä ei ole havaittu merkkejä siitä, että henkilötietoja olisi tahallisesti tai järjestelmällisesti haettu Julkipano-palvelusta tai että automaattisia menetelmiä olisi käytetty tähän tarkoitukseen. Jatkamme tilanteen tutkimista muun muassa analysoimalla palveluiden lokitietoja. Nykyisen arviomme mukaan emme usko, että henkilötiedot olisivat päätyneet ulkopuolisten tahojen käsiin, vaikka tietoturvapoikkeamaa ilmenikin. Arvio perustuu tekemäämme lokianalyysiin, tarvittavan tietotaidon määrään henkilötietojen löytämiseksi, sekä Julkipano-palvelun tarjoaman tiedon laatuun, määrään ja kiinnostavuuteen mahdollisten tietoturvapoikkeamien etsijöiden keskuudessa.

	• Ulkoinen, tahaton. • Toimittaja on tehnyt ilmoituksen TSV:lle.
Joulukuu	• Huomattiin, että Ihkun käyttämien palveluiden Slack, Google Drive ja Atlassianin Jira sekä Confluence sisältämä datan ja käyttäjätietojen osalta ei ole määritelty tietojen tallennuspaikkaa eikä siten rajattu niiden tallennusta EU/ETA-alueelle. Lisäksi käyttöliittymäsuunnitteluun käytetty Figma tallentaa datan ja käyttäjätiedot EU/ETA-alueen ulkopuolelle. Tietoa ei ole vuotanut projektin ulkopuolisille tahoille. • Altistuneet tiedot: Projektin parissa työskentelevien nimiä, tehtävänimike, sähköpostiosoitteita, puhelinnumeroita, työnantajan nimiä. N. 500 hlön tiedot. • Ulkoinen, tahaton. • Ilmoitus tullut Solitalta 30.11.2023, ohjattu toimialalle sisäisen ilmoituksen tekemistä varten. Sopimuksen mukaan Solitan tai Väyläviraston velvollisuus hoitaa mahdolliset tsv-ilmoitukset.
	• Projektin viestinnän toimenpiteenä viestintää hoitava henkilö lähetti muistutuksen 5.12. järjestettävästä Ihkun päästö-laskennan infotilaisuudesta Ihkun uutiskirjeen vastaanottajille. Normaalikäytännön mukaan viestin lähettämiseen olisi käytetty Creamailer-ohjelmaa, mutta inhimillisen virheen vuoksi viesti lähetettiin henkilön omasta sähköpostiosoitteesta sähköposti-viestinä, jonka “To:”-osoitekenttään oli kirjoitettu kaikkien vastaanottajien sähköpostiosoitteet (näkyvät kaikille viestin vastaanottajille). • Tiedot: 451 projektin parissa työskentelevän sähköpostiosoitteet. • Ulkoinen, tahaton. • Ilmoitus tullut Solitalta 30.11.2023, ohjattu toimialalle sisäisen ilmoituksen tekemistä varten. Sopimuksen mukaan Solitan tai Väyläviraston velvollisuus hoitaa mahdolliset tsv-ilmoitukset.

KAUPUNKISTRATEGIAN JA JOHDON TOIMIALA

Tammikuu	• Asiakkaille lähetettiin sähköpostiviesti, ja asiakkaat näkivät toistensa sähköpostiosoitteet • Viesti olisi pitänyt lähettää piilokopiona • Koski noin 400 kuntakokeilun työnhakija-asiakasta • **Ilmoitus TSV**

	• Huollon yhteydessä turvatulostin tulosti ulos papereita, joissa käsiteltiin tietyn tahon velka- ja konkurssiasioita • Huoltaja toimitti paperit vahtimestarille • aiheuttaja oli ilmeisesti tekninen vika • Tulosteista ei selviä kuka ne on alun perin tulostanut
Helmikuu	• Kaupungin työntekijä etsi Astasta mallipäätöstä ja löysi julkisen otteen asiasta, joka oli osittain salassa pidettävä • Osittain salassa pidettäviä tietoja sisältävä ote oli Astassa julkisena. Itse päätöskäsittely oli asianmukainen, mutta virhe oli tapahtunut otetta muodostettaessa • Ote oli toimitettu ainoastaan asianosaiselle, mutta se jäi talteen Astaan, jossa kaikilla Astan käyttäjillä oli mahdollisuus nähdä se • Henkilön terveystietoja
	• Työllisyyspalveluiden neuvontapalveluissa siirrettiin asiakaskoneita ja tulostimia 1. kerroksesta 4. kerrokseen. Työ jäi ilmeisesti kesken, koska siirrettyä tulostinta ei yhdistetty verkkopiuhalla verkkopistokkeeseen. Asiakas, joka asioi siirretyllä tietokoneella 21.2.2023 ja tulosti omia asiakirjojaan, ei tästä syystä saanut tulostetta. • Seuraavana päivän ilmeisesti asiakas siirsi kahdesta vierekkäin olevista tulostimista verkkopiuhan toiseen siirrettyyn tulostimeen. Tulostaessaan omia asiakirjoja asiakas sai tulostusjonossa olleen toisen henkilön asiakirjan. • Asiakaskirjat sisälsivät yhden henkilöasiakkaan tiedot ja selvityksen työttömyystilanteestaan. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV.**
	• Entiselle Vantaan kaupungin työntekijälle, joka oli tilannut palvelutodistuksen, postitettiin väärän henkilön palvelutodistus. Palvelutodistuksen tilaajalla ja postitetussa todistuksessa olevan kaupungin työntekijällä on sama harvinainen sukunimi ja molemmat olivat tilanneet palvelutodistuksen. Vain toiselle toimitettu vahingossa väärä todistus. • Palvelutodistus sisälsi yhden henkilön palvelusuhdejaksot Vantaan kaupungilla, koko nimen sekä syntymäajan. • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV.**

Maaliskuu	• Neuvonnan työntekijä oli lähettänyt omavalmentajalle Kelapyynnön asiakkaasta. Välilehdellä oleva Kelan pyyntö lausunnosta oli tarkoitettu toiselle asiakkaalle • Johtui ongelmasta tekstin kopioimisessa ja liittämisessä • Koski 1 asiakasta
	• Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun -hankkeen työntekijöille tuli ilmoitus hankkeen Sharepointiin saapuneesta sähköpostista ponnahdusikkunana • Työllisyyspalveluiden omavalmentaja lähetti nuoren nimen ja puhelinnumeron vahingossa sähköpostiosoitteeseen, joka on hankkeen Sharepoint-kanavan osoite • Kaikilla Sharepointin jäsenillä on kuitenkin halutessaan mahdollisuus päästä YHT-sähköpostiosoitteeseen • Henkilön nimi ja puhelinnumero sekä tieto, että henkilöllä on diagnooseja (mutta näitä ei tarkemmin sähköpostissa mainittu) • Kyse oli yhden nuoren tiedoista
	• Asiakas saapui ajanvaraukselle, koska oli saanut toisen asiakkaan kutsun postitse eikä ollut huomannut, että kutsussa oli eri henkilön nimi. • Kutsutun henkilön ja kutsun saaneen henkilön nimet ja osoitetiedot eivät muistuta toisiaan ollenkaan. • Kutsu työnhakukeskusteluun on mennyt postissa väärälle henkilölle. • Postin jakelusta johtuva virhe, postit vastaanottanut henkilö on avannut kirjeet huomaamatta, että ne eivät ole hänelle osoitettuja. • Nimi- ja osoitetiedot sekä työvoimapalvelun asiakkuus • **Ilmoitus TSV**
	• Digi- ja väestötietoviraston VTJ-kyselyn vastuukäyttäjä Vantaalla tarkisti VTJ-kyselysovelluksessa Vantaan käyttäjien sähköpostiosoitteita • Käyttäjien käyttöoikeudet Vantaalla olivat jääneet päättämättä, kun käyttäjät olivat siirtyneet toisen organisaation käyttäjiksi • VTJ-kyselyä ei ole integroitu Vantaan kaupungin käyttövaltuushallintaan, eivätkä esihenkilöt olleet ilmoittaneet vastuukäyttäjille käyttöoikeuksien päättämisestä • Uuden organisaation vastuukäyttäjä pääsi muuttamaan VTJ-kyselyssä Vantaan kaupungin käyttäjien sähköpostiosoitteet

	• Noin 20 kpl, välillisesti kuitenkin Suomen kaikkien asukkaiden kymmenet miljoonat henkilötiedot
	• Vantaan kaupungin työntekijä lähetti vahingossa henkilötunnuksia sisältävän liitteen salaamattomana Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vastaanottajalle • Vaikka organisaatioiden välinen sähköpostiliikenne on 98 %:n varmuudella salattu, niin viesti ja liite olisi pitänyt salata • Henkilötunnuksia 12 kpl
Huhtikuu	• Vantaan ja Keravan kuntakokeilun neuvonnan yhteisestä sähköpostista on välitetty väärälle työntekijälle sähköposti. • Lähes nimikaima sähköposti • Koulutodistus jossa oli asiakkaan nimi ja syntymäpäivä
	• Keha-keskus on saanut vantaalaiselta TE-palveluiden asiakkaalta sähköpostitse 10.4.2023 ilmoituksen mahdollisesta tietomurrosta. Massasähköposti on lähetetty su 9.4.2023 n. 400 henkilölle, sähköpostiosoitteissa tunnistettavia henkilöiden nimiä. Massasähköposti on otsikoitu "Mene töihin" ja sähköpostissa on kuva, jossa on Ohjaamon slogan "Jos et tiedä mistä aloittaa, aloita Ohjaamosta" ja keltaisella pohjalla Walk In terapia Vantaa. Todennäköisesti massasähköpostin tekijä on ottanut kuvakaappauksen Ohjaamo Vantaan Instagramiin 30.1. julkaistusta postauksesta, jossa mainittu Walk In terapia. • Sähköpostiosoitteita, n. 400. Ohjaamon asiakkaita 7 kpl. • Ilmoitus YHT Tietosuojaan 18.4.2023, TSV-ilmoitusta ei tehdä Vantaalta.
	• Tietoturvaloukkauksen tehnyt esihenkilö oli asetettu Hertta-järjestelmässä HR-esihenkilön sijaiseksi ajalle 27.3.-31.3.2023 • Todennäköisesti sijaisuus on asetettu HR:n käyttäjän toimesta • Kyseessä oli käyttäjän virheestä johtuva tahaton tapahtuma • Esihenkilön oli mahdollista nähdä HR-esihenkilön alaisen irtisanoutumisilmoitus • Lisäksi olisi ollut mahdollista nähdä Hertassa myös muita henkilötietoja, jos esihenkilö olisi HR-esihenkilön sijaisena käyttänyt Herttaa (sijaistettavalla HR-esihenkilöllä on laaja käyttöoikeus Hertan henkilötietoihin).
	• Palkansaajalle toimitettu väärän henkilön palkkalaskelmat loka-, marras- ja joulukuun ajalta • Henkilötunnus ja palkkatiedot

	• Tiedot menivät henkilölle, jota koskee salassapitovelvollisuus
	• Hertta-Terveystalo-liittymässä on siirretty työterveyspalvelun tarjoajalle Vantaan luottamushenkilöiden palvelussuhdetietoja, vaikka aineistossa pitäisi siirtää vain työntekijöiden tietoja • Kyseessä oli liittymämäärittelystä ja -toteutuksesta johtuva tahaton tapahtuma • Vantaan kaupungin luottamushenkilöt, joita on Hertasta 13.4. ajetun raportin mukaan yhteensä 1012 henkilöä • **Myöhemmin ilmoitettu, ettei tietoturvaloukkausta ollutkaan tapahtunut**
Toukokuu	• Omavalmentaja lähetti asiakkaan opintorekisteriotteen vahingossa laajalla jakelulla sähköpostilla organisaation sisällä. Jakelussa mukana myös yhteistyötahoja kuten oppilaitoksia, mutta ei yksityishenkilöitä. • Tietoturvaloukkaus oli organisaation sisäinen, ja työllisyyspalveluissa työskentelevät ovat kaikki salassapitovelvollisuuden alaisia. • Sisäinen, tahaton
	• Palkansaajalle toimitettu väärän henkilön palkkalaskelmat loka-, marras- ja joulukuun ajalta. Henkilö ilmoitti palvelukanavan tiketillä havaitsemansa virheen, jonka jälkeen palkanlaskija poisti liitteet tiketiltä. • 1 henkilön hetu ja palkkatiedot. • Sisäinen, tahaton.
	• Väärälle henkilölle oli lähetetty HR-palvelukanavalla palkkalaskelmat ja yhteenveto Tulorekisterin palkkatiedoista vuodelta 2022. Kyseessä oli saman niminen henkilö. • Sisäinen, tahaton.
	• Tulostushuoneen tulostimen päälle oli jätetty kasa Laurasta tulostettuja henkilökohtaisia ansioluetteloita. Ansioluettelot pitivät sisällään kaikki henkilötiedot sekä työkokemuksen. • Sivuja arviolta ainakin 20 eli useamman henkilön tietoja (paperit löytänyt henkilö ei tutkinut dokumentteja tarkemmin). • Tiedot: Nimi, osoite, puhelin, numero, syntymäaika, sis. valokuvan, työkokemuksen avattuna. • Sisäinen, tahaton
Kesäkuu	• Palautunutta kirjepostia käsitellessä avattiin vahingossa postin väärään osoitteeseen toimittama kirje. Kirje olisi pitänyt palata

	VaKeHyvalle. Kirje on välittömästi laitettu suljettuun kuoreen ja lähetetty VaKeHyvalle. • Henkilötiedot: 1 hlön lausunto työkyvyttömyydestä. • Sisäinen, tahaton (postin toiminnan osalta ulkoinen)
	• Järjestelmä lähetti esihenkilön sähköpostiin pyynnön tarvittaessa jatkaa omavalmentajien alkuperäistä vantaa-tunnusten voimassaolopäivää. Tunnukset on alun perin tilattu palvelussuhteen alkuperäisen voimassaolon mukaisesti. • Vantaa-tunnukset ovat voimassa, vaikka kolmen henkilön palvelussuhde on päättynyt aiemmin. • käytännössä siis tietoihin ei tunnusten voimassa olosta huolimatta ole voitu päästä käsiksi.
	• Hallinnollinen esihenkilö sai kuntakokeilun toiselta työntekijältä tiedon, että kuntakokeilun SharePointilla on oma ryhmäsähköposti, johon tuli uudelle työntekijälle kuuluvaa postia • Sisältönä käyttäjätunnus ja salasana
	• Työntekijä skannannut vanhaa maksusitoumusta laskutuksen tarkastelua varten. Skannattu dokumentti ei saapunut työntekijän sähköpostiin. Työntekijä tarkistanut yksityismeilinsä kaiken varalta (jos epähuomiossa näppäillyt väärän osoitteen), mutta ei ole selvinnyt mitä skannauksessa tapahtui tai että menikö dokumentti jonnekin. Skannerista ei löytynyt lokitietoja. • Yhden työntekijän nimi, osoite, henkilötunnus, työpaikan tietoja, kyseessä oli kaupunkikorttihakemus. • Sisäinen, tahaton.
	• Palvelutoimittaja ilmoitti tietoturvaloukkauksesta. Toimittaja oli osana omavalvontaa havainnut loukkauksen • Toimittaja on havainnut osana omavalvontaa, että tietojen maskaus ei ole kaikilta osin ollut kattava. Havaituissa tapauksissa maskaamattomana on päätynyt asiakastietoja toimittajan raportointipalvelimelle Kanadaan. Tämä on vastoin toimittajan ja Vantaan välistä sopimusta. • Asian huomattuaan toimittaja katkaisi yhteydet raportointipalvelimelle. • 1 kpl Vantaan kaupungin käyttäjän ylläpitokäyttötunnus ja 7 kpl Vantaan kaupungin yhteistyökumppaneiden ylläpitokäyttötunnusta

	• ServiceNow -järjestelmässä oli syntynyt inhimillisen virheen takia konfiguraatioon poikkeama, joka kosketti vain tätä soc:in sähköpostiosoitetta. • Tästä syystä viestit, joista olisi pitänyt syntyä tietoturvahäiriö, ohjautuivatkin poikkeuksellisesti HR-kanavan tikettijonoon. • Koski 2 henkilöä • Yhdessä näkyi Vantaan sisäisen henkilön käyttäjätunnus ja toisessa henkilön nimi sekä ulkomaalainen Britteinsaarten lähde-IP
	• Henkilön puhelinnumero näkyi Outlook-clienttia käyttäessä henkilön Yhteystietokortilla kohdassa ”Hakulaite” • Tämä on koskenut henkilöitä, joiden puhelinnumeron näkyvyyden eston on puhelinpalvelut asettanut henkilön pyynnöstä. Ryhmään kuuluu, mm. pysäköinninvalvojat • Loukkaus ei ole koskenut henkilöitä, joilla on virallinen turvakielto • Ulkoinen, tahaton
	• Järjestelmätoimittaja havainnut ongelman. • Primus-järjestelmässä on kullakin opettajalla ja muulla kouluhenkilöstöllä oma tietokortti. Vantaalta poistuneen henkilön arkistoitu henkilökortti on aktivoitu toiselle käyttäjälle. Uusi käyttäjä on pääsyt näkemään kortilla olleet toisen käyttäjän tiedot (osoite, puhelinnumerot). Nyt kesäkuussa 2023 uuden automaation myötä kortille tullut myös Opetushallituksen Koski-järjestelmästä poislähteneen henkilön oppijaID-tieto. • Henkilötiedot: Primus-kortin osoite, työpuhelin, matkapuhelin.
	• HelgaPark-pysäköinninvalvontajärjestelmä: KPMG:n tekemän tietoturva-auditoinnin yhteydessä tehty 5.6.2023 normaalia vakavampi havainto: Todentamaton käyttäjä saa sekä testi- että tuotantoympäristössä suoralla URL-kutsulla runsaasti tietoja, myös mm. henkilötunnuksia. • Toimittaja korjannut haavoittuvuuden välittömästi saatuaan ilmoituksen. Sovellustoimittajan tutkimusten mukaan haavoittuvuutta ei ole käytetty. • Vaarantuneita tietolajeja mm. asiakkaiden yhteystiedot, hetu, sähköposti, ulosotto- tai velkajärjestelystatus. • Tahaton, ulkopuolinen.
Heinäkuu	• Toisen asiakkaan sähköpostiosoite ja nimi jäi toiselle asiakkaalle menneeseen sähköpostiin.

	• Henkilötiedot: yhden asiakkaan sähköpostiosoite ja nimi • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV.**
	• Työntekijä on tallentanut puhelinkeskustelut ja todennäköisesti asiakaskäynnit omaan digitaaliseen sanelulaitteeseensa (nähtävästi koko työsuhteensa – 2,5kk – ajan). Työntekijä ollut tietoinen ohjeistuksesta, että väliaikaisia muistiinpanoja saa tehdä mutta ne hävitetään tietosuojaroskikseen työpäivän päätteeksi • Sisäinen, tahallinen • Asian tullessa ilmi asiakkaita oli päivän aikana ollut 11 – kokonaisuudessaan loukkauksen kohteena mahdollisesti kaikki työsuhteen aikana kontaktoidut asiakkaat. Työntekijältä varmistettu, että kaikki tallenteet on tuhottu.
Elokuu	• Omavalmentajalle kuuluva sähköposti lähti vahingossa koko tiimille (jolla salassapitovelvollisuus). • Henkilötiedot: yhden asiakkaan tietoja • Sisäinen, tahaton
	• Ilmoitus palvelutoimittajalta: Avattu tiketti käsiteltäväksi ja tiketillä käyttäjän salasana näkyvillä. Salasana oli osa sähköpostiketjua ja oli laitettu ServiceNown tiketille kuvauskenttään joko toimittajan Vantaan Service Deskin, käyttäjän esihenkilön tai jonkin automaation toimesta. • Toimenpiteet: Resetoitu käyttäjän salasana ja laitetaan tiketti Service Deskille jotta voivat kontaktoida käyttäjää puhelimitse ja resetoida salasanan käyttäjälle puhelimitse. • Tiedot: 1 käyttäjän salasana. • Sisäinen, tahaton
Syyskuu	• Työntekijä on jättänyt asiakastietoja (muistiinpanoja, työohjeita ja muita dokumentteja) avokonttoriin, jossa pääsy muilla työllisyyspalveluiden työntekijöillä. Asiakkailla tai muilla ulkopuolisilla ei ole pääsyä avokonttoritilaan. • Tiedot: työllisyyspalveluiden asiakkaat, 11 kpl, hetu. • Sisäinen, tahaton.
	• Postissa palautui 4.9.2023 Myyrmäen Vantaa-infossa 9.8.2023 vastaanotettu ja eteenpäin lähetetty kirje, joka ei ollut mennyt perille oikeaan osoitteeseen. Kirjekuori oli selkeästi avattu jossain vaiheessa kuljetusta tai Postin käsittelyä, koska se oli

	ulkoisesti havaittavissa kirjekuoresta. Kirjekuori sisälsi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiakkaan henkilötietoja (henkilötietojen tarkastuspyyntölomake). On siis mahdollista, että kirjeen avaaja on nähnyt asiakkaan henkilötietoja. • Tiedot: yhden henkilön henkilötietoja. Henkilötietoihin kuuluu asiakkaan nimi, henkilötunnus, kotiosoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite sekä tiedot, joita hän haluaa hyvinvointialueen palveluista tarkastaa. • Ulkoinen, tahallinen.
	• Aava-työterveyshuoltoon on lähetetty virheellisesti myös sellaisten henkilöiden lääkärintodistuksia, joiden työterveys on Terveystalossa. • Tiedot: alle 1000 työntekijän henkilötietoja: henkilötunnus, syntymäaika, sairauspoissaolon syy, diagnoosi. • Sisäinen, tahaton.
Lokakuu	• Työntekijä sai asiakkaalta kaksi asiakirjaa (kaksi lääkärin-todistusta, joita toinen oli suomen ja toinen eestin kielellä) toimitettavaksi asiakkaan omavalmentajalle. Nämä kaksi asiakirjaa työntekijä sai yhdeltä asiakkaalta, vaikka ilmeisesti lääkärintodistukset olivat kirjoitettu eri henkilöistä. Työntekijä ei lukenut lääkärintodistuksia tarkasti, vaan oletti asiakkaan nimen muuttuneen. Asiakas ei kertonut, että todistuksia on kahdesta eri henkilöstä. • Työntekijä skannasi asiakirjat, mutta epähuomiossa näiden kahden lääkärintodistuksen lisäksi mukana oli myös kolmannen asiakkaan asiakirja, jossa oli asiakkaan perustiedot tulostettuna asiakastietojärjestelmästä. Mistä tämä kolmas asiakirja tuli mukaan skannattavaan pinoon, on täysi mysteeri. Työntekijä lähetti sähköpostitse kaikki asiakirjat (3) Vantaan kaupungin Työllisyyspalveluiden yhdelle omavalmentajalle. • Tiedot: 3 hlön henkilötietoja. • Sisäinen, tahaton.
	• Suojattu hakemisto oli siirtynyt hakemistosijaintiin, jossa on laajemmat käyttöoikeudet kuin mitä on tarkoitettu. Yksikön työntekijöistä kolmella on oikeudet väestötietohakemistoon, jolloin vahingon takia käyttöoikeudet laajenivat yksikön viiteen muuhun työntekijään.

	• Tiedot: Vantaan kaupungin asukkaiden henkilötietoja. 10–11 miljoonaa Vantaan noin 243 000 asukkaan henkilötietoa. • Sisäinen, tahaton. Tietoturvaloukkauksesta ei aiheutunut haittaa, koska tiedot eivät levinneet Vantaan kaupungin ulkopuolelle.
	• Ilmoitus palvelutoimittajalta: Käyttäjän X opettajarekisterin primustiedot ovat menneet päällekkäin poistuneen käyttäjän Y kanssa. Oletuksena tiedot tulisi kuulua kortille, jossa hetu täsmää. Pyritään selvittämään vielä tarkemmin mikä ongelman on aiheuttanut. Korjataan X:n tunnus ja yhdistetään se oikeaan primuskorttiin, jotta käyttäjä saa tunnuksensa käyttöön. • Ulkoinen, tahaton.
Marraskuu	• Selvityspyyntö mennyt asiakkaalle, jolla on sama nimi kuin asianosaisella. Selvityspyyntöön on liitetty liitteitä, joista käy ilmi asianomaisen henkilötunnus ja työhistoriatietoja. Liitteessä myös maininta asianomaisen terveydentilasta. • Tiedot: 1 henkilön hetu, työhistoriatietoja, maininta terveystiedoista • Sisäinen, tahaton. • **Ilmoitus TSV**
	• Työllisyyspalveluiden omavalmentaja sai asiakaspalvelusta sähköpostin, jossa liitteenä oli asiakkaan asiakirja (selvityspyynnön vastine). Skannauksessa asiakkaan asiakirjan yhteyteen oli skannattu toisen asiakkaan sopimus työkokeilusta. • Tiedot: 1 työttömän työnhakijan henkilötiedot. • Sisäinen, tahaton.
Joulukuu	• Vastuuvirkailija havaitsi tallentamisen jälkeen tallentaneensa väärän asiakkaan monialaisen työllistymissuunnitelman toisen asiakkaan tietoihin. Suunnitelman tekstissä ei käy ilmi asiakkaan henkilötietoja. Asiakas pääsee Oma asioinnin kautta lukemaan tietoihinsa tallennetun työllistymissuunnitelman. • Tiedot: ei henkilötietoja paljastunut. • Sisäinen, tahaton.
	• Työnhaku käynnistetty ilman valtakirjaa. • Sisäinen, tahaton. • HUOM. 13.12.2023 lisätieto: ”Henkilöllä on ollut sittenkin kertakäyttöinen valtakirja joten tietoturvaloukkausta ei ole ollutkaan. Ilmoitus on siten aiheeton.” • **Tietoturvaloukkausta ei ollut tapahtunut.**

20 Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushankkeen tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen / PT

VD/3166/10.03.02.01/2024

PT/AK/PW/EK/JC/MT

Vuonna 1984 valmistunut Tikkurilan kirjastotalo on tällä hetkellä perusparannustarpeessa. Perusparannuksen yhteydessä rakennustiloihin tehdään muutoksia, jotka mahdollistavat joustavamman ja monikäyttöisemmän kulttuuriympäristön. Tikkurilan kirjastotalo muutetaan Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotaloksi. Tilamuutos- ja korjaustöiden tavoitehinta on 19 530 000 euroa (alv 0 %). Hankkeen rakentaminen on suunniteltu aloitettavaksi vuoden 2026 keväältä ja valmistuvaksi syksyllä 2027. Tikkurilan kirjastotalo sisältyy kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031.

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalohankkeen tarveselvitys-hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan, Kaupunkiympäristön toimialan sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja toimitilajohtamisen edustajien kanssa.

Tikkurilan kirjastotalo (ent. Vantaan kirjastotalo) on valmistunut vuonna 1984 ja sijaitsee Tikkurilan kirjastopuiston reunalla. Kirjastotalo on suunniteltu arkkitehtikilpailun voittaneen arkkitehtitoimisto Perko & Rautamäen ehdotuksen pohjalta. Tikkurilan kirjasto on Vantaan kaupunginmuseon Kirsti -kulttuuriympäristötietokannassa luokiteltu arvokkaaksi ja inventoiduksi rakennusperintökohteeksi. Luokitustunnus RP, Rakennusperintökohde. Inventoidulla kohteella on erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja, mutta sitä ei ole asemakaavalla suojeltu. Kaupunginmuseo tulee esittämään rakennuksen suojelun ratkaisemista seuraavan asemakaavamuutoksen yhteydessä.

Tikkurilan kirjastotalo sisältyy Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan vuosille 2022–2031.

Rakennuksessa on tällä hetkellä kirjastotilojen lisäksi aikuisopiston ja musiikkiopiston toimintaa, Robotiikan oppimiskeskus (KASO), CAVE-tila (RAVA) ja kahvio (ulosvuokraus). Tikkurilan kirjaston asiakastilojen lisäksi rakennuksessa sijaitsee Vantaan kaupunginkirjaston hallintoyksikkö, aineiston elinkaaren yksikkö (aineiston hankinta, käsittely ja luettelointi, logistiikka), kirjastoautomaatioyksikkö, Vantaan kirjastoauton varikko- ja toimitilat sekä pääkaupunkiseudun yhteinen Helmet-musiikkivarasto.

Aikuisopisto-, Robottikeskus-, CAVE- ja kirjastoautotoiminnat poistuvat kirjastotalosta. Niihin tiloihin on tulossa Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ja kirjaston asiakaspalvelulaajennus. Tilojen käyttö monipuolistetaan ja parannetaan ja Tikkurilan kirjastotalo muutetaan Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotaloksi.

Kiinteistö on jaettu kahteen osaan v. 2019 asemakaavassa. Tällä hetkellä virallista kiinteistöjakoa ei ole vielä tehty, mutta se on tehtävä ennen rakennusluvan käsittelyä. Tarveselvitys-hankesuunnitelmaan kuuluu vain kirjaston puolella oleva kiinteistöosa. Toinen puoli siirtyy kaupungin katujen ja puistojen palveluyksikön hallintaan ja muuttuu osaksi Kirjastopuistoksi. Sen lisäksi kiinteistön tulevan puiston osaa on suunniteltu työmaavaraston käyttöön Vantaan ratikan urakan aikana. Muutos- ja perusparannustyöt kattavat koko rakennuksen ja jäävän pihan.

Tikkurilan kirjastotalo on peruskunnostamisen tarpeessa. Rakennuksen sähkötekniikka on suurelta osin alkuperäisessä kunnossa. LVI-tekniikka on vain osittain korjattu. Rakennuksen ulkoseinät, ulko-ovet ja osittain ikkunat ovat alkuperäisiä ja niiden kunto tutkittiin hankesuunnitelman aikana. Piha alueet ovat kunnostettavia. Vuosien mittaan tiloihin on tehty tilamuutoksiin liittyviä välttämättömiä korjauksia, mm. Robotiikan oppimiskeskuksessa, yleisö WC:t ala-aulassa, musiikkiosastolla, aikuisten osastolla ja lasten osastolla ja kirjaston kalusteissa. Sisäpinnat ovat osittain alkuperäiset ja osittain käyttöikänsä päässä.

Tarveselvitys-hankesuunnitelman tehtävänä on tukea Vantaan kulttuuritoimen ja perusopetuksen toimintaperiaatteita ja strategiaa. Suunnittelun tavoitteina toiminnan näkökulmasta ovat tilojen toiminnallisuus, monikäyttöisyys, uusien kirjastotoimintojen mahdollistaminen, esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys sekä mahdollisuus ympäristön muokkaamiseen eri ikäryhmien tarpeiden mukaan. Näiden lisäksi muunneltavuus mm. asukkaiden tarpeisiin on tärkeää.

Rakennuksen elinkaaren näkökulmasta tilasuunnittelun tavoitteina ovat tilojen muunneltavuus, tiloihin liittyvät laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet, materiaalien kestävyys sekä energiatehokkuus. Rakennuksen kulttuurinen ja historiallinen arvo otetaan huomioon suunnittelussa.

Tarveselvitys-hankesuunnitelmassa on tarkasteltu kunnostustöiden ja tilallisten muutostöiden tarpeita ja esitetään toimenpide-ehdotukset jatkosuunnittelua varten.

Huomioidaan väestöennusteet ja kaupungin kasvava korjausvelka, tavoitteena terveellinen ja turvallinen kaupunkiympäristö.

Hankkeen laajuus on 7050 kem^2 ja tulevan hyötyala on 4960 hym^2. Hankkeen kiinteistön osa on 6327 m^2 (koko kiinteistö on 9390 m^2).

Tarveselvitys-hankesuunnitelman mukaan tavoitehinta on 19 530 000 euroa (alv 0 %), KL 104,5 (4/24).

Hankeen toteutussuunnittelu alkaa syksyllä 2024 ja rakentaminen alkaa keväällä 2026. Hanke valmistuu syksyllä 2027.

Hyväksytyssä toimitilojen investointisuunnitelmassa 2024–2033 Tikkurilan kirjastotalon peruskorjaukselle on varattu 11,4 milj. euroa.

Korjaustöiden ajaksi tarvitaan väistötiloja. Väistötilatarve on kirjastotalossa toimivilla kirjastopalveluilla, kirjastoaineistolla ja logistiikalla sekä musiikkiopiston ja aikuisopiston taideopetuksella. Kirjastoautopalveluille hankitaan kirjastotalon tilat korvaavat uudet tilat. Väistötilojen sijainti ja kustannukset eivät sisälly hankkeen tavoitehintaan. Väistö- ja korvaavientilojen tarveselvitys valmistuu samalla aikataululla kuin tämä hanke (VD/3167/10.03.02.01/2024).

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta on hyväksynyt Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tarveselvityksen 13.5.2024 § 8.

Kaupunkitilalautakunta on osaltaan hyväksynyt tarveselvityksen 5.6.2024 § 13.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Tikkurilan kirjastotalo on kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 mukainen hanke. Tikkurilan kirjastotalo muutetaan Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotaloksi. Tilamuutos- ja korjaustöiden kustannusennuste on 19 530 000 euroa (alv 0

%). Hankkeen toteutus edellyttää ajoituksen ja rahoituksen tarkistamista valmisteilla olevan talousarvion ja toimitilojen investointisuunnitelman valmistelun yhteydessä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 30 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen)ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannushankkeiden tarveselvityksiä tai yhdistettyjä teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitys-hankesuunnitelmia.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalohankkeen 26.4.2024 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma ja hankkeen kustannusennuste 19 530 000 euroa (alv 0 %, KL 104,5), ja
b) todeta, että hankkeen toteutus edellyttää ajoituksen ja rahoituksen tarkistamista valmisteilla olevan talousarvion ja toimitilojen investointisuunnitelman valmistelun yhteydessä.

Liite:
- Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalohankkeen tarveselvitys-hankesuunnitelma 26.4.2024 liitteineen

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat, toimitilajohtaminen

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Josée Courtemanche, puh. 040 549 0059
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

TARVESELVITYS-HANKESUUNNITELMA

TIKKURILAN KULTTUURI- JA KIRJASTOTALON TILAMUUTOS- JA PERUSPARANNUSHANKE

VD/3166/10.03.02.01/2024

Vantaa
Vanda

SISÄLLYSLUETTELO

1 HANKETIETOKORTTI.....6

2 YHTEENVETO.....8

3 HANKKEEN PERUSTEET.....10

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan.....11

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen.....17

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen (toimitilaverkkoselitykset).....18

3.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset.....18

3.5 Aiemmat päätökset ja selvitykset.....19

4 RAKENNUKSEN KUNTO.....20

5 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET 32

5.1 Tilojen toiminnan kuvaus.....32

5.1.1 Eri toimintojen tilat.....32

5.1.2 Keittiötilat.....35

5.1.3 Siivoustilat (Puhtauspalveluiden tavoitteet).....36

5.1.4 Jätehuollon tilat.....37

5.1.5 Väestönsuojatilat.....38

5.1.6 Pihan vaatimukset.....38

5.1.7 Osallistaminen.....40

5.2 Tilaohjelma.....41

5.3 Tilojen vaatimukset.....41

6 RAKENNUS.....43

6.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset.....43

6.0.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet.....43

6.0.2 Tilatehokkuustavoite.....45

6.0.3 Muuntojoustovaatimus.....45

6.0.4 Ääniolosuhteet 45
6.0.5 Palotekniset vaatimukset....46
6.0.6 Sisäilmatavoitteet 47
6.1 Arkkitehtoniset tavoitteet 48
6.2 Esteettömyystavoitteet 49
6.3 Rakennetekniset tavoitteet 50
6.4 LVIA-tekniset tavoitteet....59
6.4.1 Lämmitys- ja jäähdytyslaitteet: 60
6.4.2 Vesijohtolaitteet ja viemärilaitteet: 62
6.4.3 Ilmanvaihtolaitteet: 65
6.4.4 Säätö- ja valvontalaitteet: 68
6.4.5 Huoltokirja: 68
6.5 Sähkötekniset tavoitteet 69
Yleistä 69
6.5.1 Aluesähköistys ja liittymät 69
6.5.2 Sähkönjakelu ja keskukset 69
6.5.3 Johtotiet....70
6.5.4 Johdot ja niiden varusteet 70
6.5.5 Valaistusjärjestelmät 71
6.5.6 Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, Info-TV, AV, videovalvonta)....71
6.5.7 VIRVE 2- monioperaattorijärjestelmä 72
6.5.8 Väestönsuojan antennijärjestelmä....72
6.5.9 Info-TV-järjestelmä 72
6.5.10 Äänentoisto-, AV- ja kuulutusjärjestelmät 72
6.5.11 Keskuskellojärjestelmä....73
6.5.12 LE-WC-hälytysjärjestelmä 73
6.5.13 Soittokellot, ovipuhelimet, varattu-valo- ja sisäänpyyntölaitteet....73
6.5.14 Tilanvarausjärjestelmä 74
6.5.15 Kiinteistöautomaatiojärjestelmä....74
6.5.15 Murtosuojausjärjestelmä 74
6.5.16 Henkilöturvajärjestelmä 74
6.5.17 Videovalvontajärjestelmä 74
6.5.18 Kulunhallintajärjestelmä 75
6.5.19 Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä....75
6.5.20 Paloilmoitinjärjestelmä....75
6.5.21 Sprinkleri- ja savunpoistojärjestelmä 75

6.5.22 Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät 75
6.6 Toteutukseen liittyvät tavoitteet 76

7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 77
7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta 77
7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet 77
7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet 83

8. HANKKEEN LAAJUUSTAVOITE 83

9. VÄISTÖTILATARVE 84

10. KUSTANNUKSET 84
10.1 Rakennuskustannukset 84
10.2 Käyttökustannusennuste 84
10.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste 84

11 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU 85

12 TYÖTURVALLISUUSASIAT 85

13 RISKIT 86
11.1 Normaalit riskit 86
11.2 Kaavamuutos 86
11.3 Aikataulu 86
11.4 Kustannus 86
11.5 Maaperä 86

14 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ 87

Liitteet:

- Liite 1: sijaintikartta
- Liite 2: ilmakuva
- Liite 3: asemakaavaote ja määräykset
- Liite 4: tonttikartta
- Liite 5: tilaohjelma
- Liite 6: tavoitehintalaskelma

Oheismateriaalit:

- Vantaan kaupungin tilakeskuksen ohjeita suunnittelijoille
- Vantaan kaupungin tilakeskuksen LVIA- suunnitteluohjeet
- Kirjasto 2030-ohjelma

1 HANKETIETOKORTTI

Projektin VD/3166/10.03.02.01/2024

Kohteen nimi:
Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushanke

Tarpeen kuvaus:
Vuonna 1984 valmistunut Tikkurilan kirjasto (ent. Vantaan kirjastotalo) on tarpeellista korjata. Kirjastossa ilmanvaihto ja sähköjärjestelmä koetaan puutteelliseksi ja pintamateriaalit sekä varusteet ovat käyttöikänsä päässä. Teknisen peruskorjauksen ohella tehdään tilamuutoksia, jotka tehostavat kirjaston tilankäyttöä ja helpottavat tulevien monikäyttöisen toteuttamista. Kirjastotalo muutetaan kulttuuri- ja kirjastotaloksi. Hanke vastaa myös Vantaan kulttuuritoimen ja perusopetuksen toimintaperiaatteita ja strategiaa sekä Vantaan kaupungin kasvavan väestön tarpeita. Tikkurilan kirjastotalo sisältyy Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan vuosille 2022-2031.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:

- Asemakaavan muutos 002352 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 61 Tikkurila / Kielotie 15, Kaupunginvaltuuston päätös 26.8.2019 § 14. Asemakaava on lainvoimainen.
- Vantaan ratikkahanke ja Kirjastopuistohanke.

Tarpeen perustelut:

Nykyinen Tikkurilan kirjasto on talotekniikan osalta osin huonossa ja osin tyydyttävässä kunnossa. Pintamateriaalit ovat pääosin alkuperäisiä, vuodelta 1984 ja uusimisen tarpeessa. Uusi kulttuuripalvelusuunnitelma edellyttää tiloilta monikäyttöisyyttä ja joustavuutta. Korjaustöiden yhteydessä toteutetaan tilamuutoksia, jotka parantavat rakennuksen käytettävyyttä ja tilatehokkuutta.

Käyttäjätoimiala(t):
Kaupunkikulttuurin toimiala (KAKU).

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**	**Tontin pinta-ala:**
61 Tikkurila	92-061-0208-001	9390 m^2, josta hankkeen osa on noin 6327 m^2
Osoite ja tontti:	**Kaavatiedot:**	**Rakennusoikeus:**
Lummetie 4, 01300 Vantaa	61208, Y-tontti, III-krs	8300 m^2 käytetty 7050 m^2, jäljellä 1250 m^2

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	**brm^2**	**htm^2**	**hym^2**	**Investointikustannus**		
				€	**€ / brm^2**	**€ / htm^2**
Uudisrakennus						
Laajennus / lisärakennus						
Muutos / peruskorjaus	6951	5759	4960	19 530 000	2810	3391
Nykyinen kävijämäärä: noin 495 000 (vuosittain)						
Investointikustannus 1000 kävijää kohden: 39 455 €						

Väistötilan tarve:
Korjaustöiden ajaksi tarvitaan väistötilat, niiden kustannukset eivät sisälly hankkeen rakentamiskustannuksiin. Väistön kalustamistarpeesta ei vielä ole euromääräistä arviota.

Määrärahavaraus investointiohjelmassa:
Taloussuunnitelma vuosille 2022-2031, 11,4 Me.(vain osittain peruskorjaustarpeisiin)

Hankkeen toteutusaikataulu:
Rakentaminen 2026–2027

Ylläpitokustannukset € / v (alv 0 %):
1 050 000

Toimintakustannukset käyttäjätoimialalle € / v (alv 0 %):
7 000 000 (ylläpito ja tilakustannukset tarkentuvat suunnitteluvaiheessa)

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen € (alv 0 %):
2 820 000 (tarkentuu suunnitteluvaiheessa)

Vuokra-arvio käyttäjätoimialalle:		
Tuleva vuokra:		29,51 € / htm^2 / kk (alv 0 %)
Vuokravaikutus	195 131 € / kk	2 341 577 € / v
Vuokravaikutus / 1000 kävijää	394 € / kk	
Laatija (t): H. Raita, S. Männistö, A. Papunen, J. Courtemanche		**Päivämäärä:** 26.4.2024

2 YHTEENVETO

Tikkurilan kirjastotalo (ent. Vantaan kirjastotalo) on valmistunut vuonna 1984 ja sijaitsee Tikkurilan kirjastopuiston reunalla. Kirjastotalo on suunniteltu arkkitehtikilpailun voittaneen arkkitehtitoimisto Perko & Rautamäen ehdotuksen pohjalta. Tikkurilan kirjasto on Vantaan kaupunginmuseon Kirsti -kulttuuriympäristötietokannassa luokiteltu arvokkaaksi ja inventoiduksi rakennusperintökohteeksi. Luokitustunnus RP, Rakennusperintökohde. Inventoidulla kohteella on erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja, mutta sitä ei ole asemakaavalla suojeltu. Kaupunginmuseo tulee esittämään rakennuksen suojelun ratkaisemista seuraavan asemakaavamuutoksen yhteydessä.

Tikkurilan kirjastotalo sisältyy Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan vuosille 2022-2031.

Rakennuksessa on tällä hetkellä kirjastotilojen lisäksi aikuisopisto, musiikkiopisto, Robotiikan oppimiskeskus (KASO), CAVE-tila (RAVA), kahvio (ulosvuokraus). Tikkurilan kirjaston asiakastilojen lisäksi rakennuksessa sijaitsee Vantaan kaupunginkirjaston hallintoyksikkö, aineiston elinkaaren yksikkö (aineiston hankinta, käsittely ja luettelointi, logistiikka), kirjastoautomaatioyksikkö, Vantaan kirjastoauton varikko- ja toimitilat sekä pääkaupunkiseudun yhteinen Helmet-musiikkivarasto.

Aikuisopisto-, Robottikeskus-, CAVE- ja kirjastoautotoiminnat poistuvat kirjastotalosta. Niihin tiloihin on tulossa Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ja kirjaston asiakaspalvelulaajennus. Tilojen käyttö monipuolistetaan ja parannetaan ja **Tikkurilan kirjastotalo muutetaan Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotaloksi.**

Kiinteistö on jaettu kahteen osaan v. 2019 asemakaavassa. Tällä hetkellä virallista kiinteistöjäkö ei ole vielä tehty, mutta se on tehtävä ennen rakennusluvan käsittelyä. Tarveselvitys-hankesuunnitelmaan kuuluu vain kirjaston puolella olevat kiinteistöosa. Toinen puoli siirtyy kaupungin Kadut ja Puistot-hallintaan ja muuttuu osaksi Kirjastopuistoksi. Sen lisäksi, kiinteistöön tulevan puiston osaa, on suunniteltu työmaavaraston käyttöön Vantaan ratikan urakan aikana. Muutos- ja perusparannustyöt kattavat koko rakennuksen ja jäävän pihan.

Tikkurilan kirjastotalo on peruskunnostamisen tarpeessa. Rakennuksen sähkötekniikka on suurelta osin alkuperäisessä kunnossa. LVI-tekniikka on vain osittain korjattu. Rakennuksen ulkoseinät, ulko-ovet ja osittain ikkunat ovat

alkuperäisiä ja niiden kunto tutkittiin hankesuunnitelman aikana. Piha alueet ovat kunnostettavia. Vuosien mittaan tiloihin on tehty tilamuutoksiin liittyviä välttämättömiä korjauksia, mm. Robotiikan oppimiskeskuksessa, yleisö WC:t ala-aulassa, musiikkiosastolla, aikuisten osastolla ja lasten osastolla ja kirjaston kalusteissa. Sisäpinnat ovat osittain alkuperäiset ja osittain käyttöikänsä päässä.

Tarveselvitys-hankesuunnitelman tehtävänä on tukea Vantaan kulttuuritoimen ja perusopetuksen toimintaperiaatteita ja strategiaa. Suunnittelun tavoitteina toiminnan näkökulmasta ovat tilojen toiminnallisuus, monikäyttöisyys, uusien kirjastotoimintojen mahdollistaminen, esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys sekä mahdollisuus ympäristön muokkaamiseen eri ikäryhmien tarpeiden mukaan. Näiden lisäksi muunneltavuus mm. asukkaiden tarpeisiin on tärkeää.

Rakennuksen elinkaaren näkökulmasta tilasuunnittelun tavoitteina ovat tilojen muunneltavuus, tiloihin liittyvät laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet, materiaalien kestävyys sekä energiatehokkuus. Rakennuksen kulttuurinen ja historiallinen arvo otetaan huomioon suunnittelussa.

Tarveselvitys-hankesuunnitelmassa on tarkasteltu kunnostustöiden ja tilallisten muutostöiden tarpeita ja esitetään toimenpide-ehdotukset jatkosuunnittelua varten.

Huomioidaan väestöennusteet ja kaupungin kasvava korjausvelka, tavoitteena terveellinen ja turvallinen kaupunkiympäristö.

Tarveselvitys-hankesuunnitelman mukaan tavoitehinta on 19 530 000 € (alv 0 %), KL 104,5 (4/24).

Hankeen toteutussuunnittelu alkaa syksyllä 2024 ja rakentaminen alkaa keväällä 2026. Hanke valmistuu syksyllä 2027.

Korjaustöiden ajaksi tarvitaan väistötiloja. Väistötilatarve on kirjastotalossa toimivilla kirjastopalveluilla, kirjastoaineistolla ja logistiikalla sekä Musiikkiopiston ja Aikuisopiston taideopetuksella. Kirjastoautopalveluille hankitaan kirjastotalon tilat korvaavat uudet tilat. Väistötilojen sijainti ja kustannukset eivät sisälly hankkeen tavoitehintaan. Väistö- ja korvaavientilojen tarveselvitys valmistuu samalla aikataululla kuin tämä hanke. VD/3167/10.03.02.01/2024.

3 HANKKEEN PERUSTEET

Tulevaisuuden kehityssuuntien tarkastelu luo pohjan uudenlaiselle tulevaisuusajattelulle. Megatrendit ja keskeiset kehityskulut auttavat ymmärtämään maailman muutosta ja asettamaan ilmiöt laajempaan kontekstiin. Ihmisten palvelutarpeet muuttuvat maailman muuttuessa ja monipuolistuessa, ja Vantaalla tulevaisuudessa iso osa väestöstä on muualta muuttaneita.

Nykyhetken päätökset ja toimet vaikuttavat siihen, millaiseen suuntaan kehitys etenee. Uudenlaisilla toimintatavoilla löydämme keinoja vahvistaa demokratiaa ja uudistaa toimintojamme. Uudenlainen toimintakulttuuri ja oikein hallinnoitu teknologia tarjoavat ratkaisuja hyvinvoinnin tukemiseen pidemmällä aikavälillä. Positiivinen asenne ja rohkea ongelmanratkaisu on tärkeää uudistamistyössä. Se, mahdollistammeko tulevaisuudessa ratkaisuja ja toimintoja, joista emme vielä tänä päivänä tiedä, riippuu nykyhetken valinnoista ja toimista. Luomme tilaa uudelle.

Kestävä hyvinvointi syntyy tekemisestä, joka koetaan merkitykselliseksi niin yksin kuin yhdessä muiden kanssa. Ihminen ei ole vain palveluiden vastaanottaja, vaan osa yhteisöään ja hyvinvoinnin rakentaja kaikissa elämänvaiheissaan. Aito osallisuus kasvattaa rohkeutta ja luo hyvän elinympäristön ja toimintakulttuurin, jossa kaikkien on hyvä olla ja jossa jokainen voi kokea olevansa aktiivinen toimija. Uusi kaupunkikulttuuri, joka syntyy laajoissa yhteisöissä, on joustavaa ja kustannustehokasta. Tärkeää ei ole pelkästään toiminta, vaan myös toiminnan synnyttämä yhteisöllisyys, jossa asukas on keskiössä.

Vantaan uusi ratikka kuljettaa ihmisiä elämykseltä toiselle, lähes oven eteen, alkaen Fazerilasta jatkaen Håkansbölen kartanolle ja Hakunilan urheilupuiston alueelle. Osuupa lähes reitin varrelle myös Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo. Linja kulkee Tikkurilan uuden kulttuuri- ja kirjastotalon kupeeseen ja siitä Jumbon kautta ilmailumuseolle päätyen lentokentälle.

Tikkurilan uusi kulttuuri- ja kirjastotalo tarjoaa monipuolisia palveluita yhteistyössä asukkaiden kanssa. Kulttuuri ei ole ylellisyyttä, vaan se on kansakunnan henki ja sivistys.

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tulevaisuusvisio:

- Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon uudistamisessa tilat muutetaan monipuolisia palveluita mahdollistavaksi kokonaisuudeksi, jossa palvelun tuottajat toimivat saumattomasti yhdessä ilman omia kotialueita.
- Kaiken keskiössä on asiakas ja yhdessä toimiva henkilöstö. Tilat uudistetaan tulevaisuuden tarpeita varten, jolloin tilojen tulee olla muunneltavia ja monikäyttöisiä.
- Uuteen kokonaisuuteen sijoittuvat lastenkulttuurikeskuksen toiminnot, kirjaston ja Vantaan musiikkiopiston toiminnot.
- Tilat tarjoavat yhteiseen käyttöön myös saleja ja erityistiloja, jotka kannustavat yhteisen toiminnan eetokseen.
- Jo peruskorjauksen alkuvaiheessa puhutaan **Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalosta**.

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022-2031 mukaisesti tavoitteena on, että Vantaalla on turvalliset ja laadukkaat asukas-, kirjasto-, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut kaikille lähellä ja helposti käytettävänä. Tikkurilan kirjastotalon keskeinen sijainti Tikkurilan juna-aseman ja tulevan Vantaan ratikan välittömässä läheisyydessä mahdollistaa palvelujen tarjoamisen niin lähiasukkaille kuin kauempaakin tuleville. Palveluverkon kehittämisen tavoitteena on, että Vantaan kaikilla suuralueilla on monitoiminen kulttuuritila, jossa yhdistyvät

kaupunkikulttuurin eri palvelut. Kaupunkikulttuurin palvelujen tiloja kehitetään monikäyttäjäperiaatteen mukaisesti. Palveluja tarjotaan kaikille ikäryhmille, niin aikuisille, lapsille ja nuorille kuin ikäihmisillekin. Tiloja tarjotaan myös asukkaiden ja yhdistysten omaehtoiseen toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen. Palveluverkkosuunnitelman mukaisesti Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotaloon toteutetaan peruskorjauksen yhteydessä uudet tilat kaupunkikulttuurin kirjastopalveluille, lasten ja nuorten kulttuuri- ja taideharrastustoiminnalle sekä parannetaan Musiikkiopiston opetustilojen ja Lummesalin tilojen toiminnallisuutta. Toteutettavilla muutoksilla kulttuuri- ja kirjastotalon saavutettavuus paranee ja palvelutarjonnan lisäämisen sekä markkinoinnin kehittämisen myötä asukkaiden tietoisuus talon palveluista paranee ja kävijämäärät kasvavat.

Kirjasto

Tikkurilan kirjasto on Vantaan suurin kirjasto. Kirjastotalossa toimii myös Vantaan kaikkia kirjastoja palvelevia keskitettyjä palveluita. Keskitettyihin palveluihin kuuluvat: aineiston elinkaari sisältäen logistiikan ja uuden aineiston käsittelyyn ja kokoelmanhoitoon liittyvät toiminnot sekä Helmet-musiikkivarasto, joka avataan asiakkaille musiikkiosaston yhteyteen, kirjastoautomaatioyksikkö, kirjaston ruotsinkielisen toiminnan työtilat ja kirjaston hallinto.

Tikkurilan kirjastotalo on pinta-alaltaan ja lainamääriltään suurin ja kävijämäärältään Myyrmäen jälkeen Vantaan toiseksi suurin kirjasto. Tikkurilan kirjastolla on vuosittain noin 450 000 kävijää. Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman mukaisesti kävijämäärien kasvuun vastataan toteuttamalla kirjastotalon peruskorjaus tarkasteluajanjakson aikana. Tämä mahdollistaa myös omatoimikirjaston mahdollisuuksien huomioimisen osaan uudistettavista tiloista.

Kirjaston asiakkaat käyvät lainaamassa kirjoja, lehtiä, elokuvia ja muuta aineistoa. Kokoelmissa on noin 40 000 (Tikkurilan kirjaston kokoelmissa, kun mukaan lasketaan Helmet-musiikkivarasto on noin 150 000 lainattavaa aineistoyksikköä.) Asiakkaat käyttävät tietokoneita, tulostimia ja soittimia. Asiakkaat viettävät talossa aikaa opiskellen, töiden parissa tai vapaa-ajalla lehtiä tai kirjoja lukien. Kirjaston asiakastilojen istuin- ja työskentelypaikat ovat usein päivä- ja ilta-aikaan varattuja. Keväisin kirjastossa luetaan ylioppilaskirjoituksiin ja oppilaitosten pääsykokeisiin.

Tikkurilan kirjastossa tapahtuu joka päivä. Kirjastossa järjestetään vuosittain satoja erilaista tapahtumia tai opastuksia asiakkaille. Tapahtumien tavoitteena on tarjota asiakkaille sivistystä, kulttuurielämyksiä ja tietoa. Lapsille ja lapsiperheille tarjotaan loru- ja satutuokioita, isoimmille musiikkia, kirjallisuutta, lasten teatteria, aikuisille lukupiirejä, erilaisia kerhoja kuten kielikahvila tai luentoja kirjallisuudesta ja kirjailijavierailuja. Kirjaston suurimpia vetonauloja viime vuosina ovat olleet lasten ja nuorten kirjallisuustapahtumat, kuten Maaginen viikko ja Soturikissa-tapahtumat.

Kirjasto on toivottu yhteistyökumppani ja useita tapahtumia järjestetään yhdessä muiden tahojen kanssa. Kirjasto ja tekee tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa, päiväkotiryhmät ja koululaiset vierailevat kirjastossa, ja saavat kirjaston käytön opastusta tai kirjavinkkausta perusopetuksen aikana.

Uusi kirjastolaki (29.12.2016/1492) astui voimaan vuonna 1.1.2017. Laki määrittelee yleisen kirjaston tehtäviksi:
1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.
(https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161492)

Vuonna 2021 Vapaa-ajanlautakunta hyväksyi Kirjasto 2030-kirjastopoliittiisen ohjelman, jossa mm. määritellään kirjaston visio ja suuntaviivat vuoteen 2030. Ohjelmassa tunnistettiin viisi teemaa kriittisiksi kirjaston toiminnalle tulevaisuudessa. Teemoja ovat lukutaitojen, osallisuuden, matalan kynnyksen oppimismahdollisuuksien, kielten ja kulttuurien monimuotoisuuden sekä elämysten mahdollistaminen, tukeminen ja edistäminen koko väestössä.

Kirjasto 2030-ohjelman toteuttamiseksi kirjasto tarvitsee entistä monipuolisempia tiloja. Peruskorjauksessa toteutettavien tilamuutosten ja toiminnan uudelleen järjestämisen avulla tähdätään toiminnallisuuden parantamiseen ja esimerkiksi nyt suljettuna varastona olevan Helmet-musiikkivaraston avaamiseen asiakkaiden käyttöön.

Korjauksessa toteutettavien toimintojen uudelleenjärjestelyllä ja kehittämisellä pystytään vastaamaan myös vuonna 2016 voimaan tulleen uuden kirjastolain vaatimuksiin. Korjauksen jälkeen uudistunut kulttuuritalo palvelee laajempaa asiakaskuntaa sekä tarjoaa eri ikäisille ihmisille monipuolisia kulttuuripalveluita. Toiminnan monipuolistaminen on tärkeä avaus myös lapsiperheille.

Uusien palvelujen avaaminen edellyttää talon saavutettavuuden ja turvallisuuden parantamista.

Palveluverkkosuunnitelmassa tavoitteena on lisätä kirjastotilaa 75 neliöön tuhatta asukasta kohti. Tikkurila on Vantaan toiseksi väkirikkain suuralue ja yksi nopeimmin kasvavista asuinalueista. Vantaan väestöennusteen mukaan Tikkurilan suuralueella tulee vuonna 2030 olemaan lähes 53 000 asukasta. Kasvavaa väestöä varten tarvitaan myös lisää kirjastotilaa.

Musiikkiopisto

Vantaan musiikkiopisto on toiminut vantaalla vuodesta 1964, ja se on yksi Suomen suurimmista musiikkioppilaitoksista. Oppilaita on noin 1 850 ja henkilökuntaa 95. Opetus perustuu Lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja opetusta ohjaa Opetushallituksen määräys opetussuunnitelman perusteista (OPH-2068-2017).

Vantaan musiikkiopistolla on Itä-Vantaan alueella kaksi pääopetuspistettä. Toinen sijaitsee Kulttuurikeskus Orvokissa ja toinen Tikkurilan kirjastotalossa. Pääopetuspisteiden toimintaympäristönä on koko Itä-Vantaan alue, jolloin toimitilojen on jatkossakin hyödyllistä sijaita keskeisellä paikalla hyvien kulkuyhteyksien päässä Tikkurilan keskustassa. Pääosa musiikkiopiston yksilöopetuksesta tapahtuu koulupäivän jälkeen, jolloin lyhyt matka alueen kouluista opistoon on tavoitteena. Musiikin varhaiskasvatuksen opetus, muskarit, tapahtuu myös aamupäivisin. Opiston tulee sijaita lähelle julkista liikennettä.

Kirjastotalon tilat on alunperin suunniteltu ja rakennettu huomioiden musiikin opetuksen vaatimukset äänieristyksen osalta (lattia-, väliseinä, ilmastointi- ja putkirakenteet äänen kulkua estävät/vaimentavat). On kustannustehokkaampaa peruskorjata hankesuunnitelman mukaisesti nykyiset hyvin aikanaan musiikin opetukseen suunnitellut tilat kuin rakentaa uuteen sijaintiin vastaavat tilat.

Vantaan musiikkiopiston toiminta ja sen myötä oppilasmäärä on kasvamassa Tikkurilan alueella. Kasvua tuo Tikkurilan alueen täydennysrakentaminen sekä Kaupunkikulttuurilautakunnan vuonna 2022 asettama toimenpideohjelma. Sen mukaisesti musiikkiopisto parantaa jatkossa saavutettavuuttaan. Olemme poistaneet musikaalisuuteen perustuvat valintatestit, ja tarjoamme jatkossa jonkun oppilaspaikan jokaiselle hakijalle. Hakijamäärämme kasvoi vuonna 2023 sadalla hakijalla verrattuna edelliseen vuoteen. Otamme käyttöön vuoden 2024 alusta myös yleisen oppimäärän opetussuunnitelman laajan oppimäärän mukaisen opetussuunnitelman rinnalle. Myös tämä tulee kasvattamaan oppilasmääräämme edelleen.

Tikkurilan kirjastotalon pääopetuspisteeseen on keskitetty pianon, puhaltimien, laulun ja lyömäsoittimien sekä puhallinorkestereiden opetus. Lisäksi tiloissa on kitaran, jousisoitinten ja kuorojen opetusta. Yksilöopetustiloja on nyt 11 kappaletta, joista 6 flyygeliluokkia. Pienryhmäopetustiloja on kaksi.

Lisäksi 140 –paikkainen Lummesali. Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman mukaisesti kirjastotalon peruskorjauksen yhteydessä parannetaan Lummesalin toiminnallisuutta. Hankesuunnitelmaan on esitetty Lummesalin varaston laajentamista lyömäsoitonopetustilaksi/esiintyjälämpiöksi. Lummesalin yhteydessä ei ole esiintyjälämpiötä. Lämpiölle on ollut tarvetta rakennuksen valmistumisesta saakka konserttitoiminnan toteuttamisen osalta. Esiintyjä tarvitsee rauhallisen tilan esiintymiseen valmistautuessaan. Tilaan on mahdollista jättää orkesteriharjoituksissa instrumenttien kotelot. Lisäksi tilaan sijoitetaan sinfonia- ja puhallinorkestereiden lyömäsoittimisto, jota käytetään lyömäsoitinten opetuksessa kyseisessä tilassa kolmena päivänä viikossa. Tilaa käytetään jatkossa uuden opetussuunnitelman vaatimusten mukaisesti myös pienryhmien opetukseen.

Kirjastotalolla musiikkiopiston tiloissa käy viikoittain 649 henkilöä (vuosittain 22715 kävijää). Jakauma seuraavasti:

- 400 henkilöä yksilö- ja pienryhmäopetuksessa
- 130 henkilöä ryhmäopetuksessa
- oppilaita saattavia huoltajia 90 henkilöä
- henkilökuntaa 29 henkilöä viikoittain

Lummesalissa järjestetään myös valtaosa Itä-Vantaan tasosuorituksista ja konserteista. Sali on päivittäin musiikkiopiston käytössä orkestereiden ja kuorojen harjoitustilana, ja sitä vuokrataan ulkopuolisille käyttäjille. Konsertteja on vuositasolla yli 80, ja kävijöitä niissä noin 3 700 henkilöä (vuonna 2023 82 kpl, ja 3700 kävijää).

Musiikkiopiston pääopetuspisteessä Tikkurilan kirjastotalossa sijaitsee 140-paikkainen Lummesali, jossa järjestetään noin 100 konserttia ja tapahtumaa vuodessa. Niihin osallistuu arviolta noin 6 400 henkilöä. Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman mukaisesti kirjastotalon peruskorjauksen yhteydessä parannetaan Lummesalin toiminnallisuutta.

Lastenkulttuurikeskus Pessi

Lastenkulttuurilla tarkoitetaan eri taiteen ja kulttuurialojen ammattilaisten lapsille tuottamaa ja lasten kanssa yhdessä tekemää kulttuuria, olemassa olevan kulttuuriperinnön välittämistä lapsille sekä lasten itsensä luomaa kulttuuria.

Lastenkulttuurikeskuksen tavoitteena on lasten kulttuuristen oikeuksien edistäminen. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 31. artiklan mukaan jokaisella lapsella on oikeus taide- ja kulttuurielämään. Kulttuurin ja taiteen parissa toimiminen tuottaa hyvinvointia itseilmaisun, mielihyvän ja osallisuuden kokemusten kautta. Lastenkulttuuri tarjoaa tilaisuuksia yhdessä toimimiseen, mikä edistää yhteisöllisyyttä, vuorovaikutusta sekä syventää sosiaalisia suhteita.

Vantaan kolmessa lastenkulttuurikeskuksessa (Pessi Tikkurilassa, Toteemi Myyrmäessä ja Pyykkitupa Hakunilassa) pääsee kokemaan ja tekemään taidetta musiikki-, teatteri- ja tanssiesitysten, näyttelyiden, tapahtumien, työpajojen ja harrastusten kautta. Kouluille ja varhaiskasvatukseen järjestetään Vantaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista toimintaa.

Lastenkulttuurikeskuksen käyttäjät ovat sekä yksittäisiä lapsia, nuoria ja perheitä että koulu- ja päiväkotiryhmiä. Toimintaa järjestetään sekä päiväsaikaan että iltaisin ja viikonloppuisin. Lastenkulttuurikeskuksen tiloja käyttävät myös taiteen perusoppilaitokset ja muut taide- ja kulttuuritoimijat.

Lastenkulttuurikeskus Pessi toimii tällä hetkellä (2021-) vuokratiloissa osoitteessa Vernissakatu 4. Siellä käy vuosittain noin 15 000 kävijää. Neliöitä on käytössä 561 m2 + yhteiskäyttötilaa (aula) 309 m2. Lapsiperheiden määrän kasvaessa Tikkurilassa Pessin toimintaa tulisi laajentaa. Pessin nykyisten tilojen vuokrasopimus päättyy aikaisintaan 31.3.2026. Irtisanomisaika on 12 kk. Nykyisissä tiloissa haasteen muodostaa ison toimistorakennuksen useiden eri palveluiden

(mm. Kela, lastensuojelu) käyttäjäkunta. Yhteisissä tiloissa (aula ja wc-tilat) tapahtuu paljon turvallisuuspoikkeamia.

Tikkurilan kirjastorakennuksessa Vantaan keskisen alueen lastenkulttuurikeskus pystyy hyödyntämään toiminnassaan synergiaa talon muiden toimijoiden (kirjastopalvelut, musiikkiopisto) kanssa. Tilojen, palveluiden, tapahtumien ja toimintojen suunnitteleminen ja toteuttaminen yhdessä tarjoaa mahdollisuuden ainutlaatuiselle ja monipuoliselle koko perheen kulttuurikeskittymälle.

Tikkurilan lastenkulttuurikeskuksen tulevaisuusvisio:

- Saavutettava, viihtyisä ja elämyksellinen tila, johon on helppo poiketa.
- Tarjoaa ammattimaiset olosuhteet lastenkulttuurin tuottamiseen ja toteuttamiseen. (Kunnollinen esitystekniikka ja tilat taiteelle)
- Säännölliset aukioloajat – tarjotaan päivittäin tekemistä lapsille, kotivanhemmille, varhaiskasvatukseen ja kouluille, mutta myös viikonloppuisin perheille yhdessä.
- Tapahtumia (esityksiä, festivaaleja yms.) aikataulutetusti
- Vahvistaa lastenkulttuurin ammattilaisten toimintamahdollisuuksia.
- Lapset mukaan suunnittelemaan!

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman mukaisesti lastenkulttuurin palveluja Tikkurilassa kehitetään edelleen. Tikkurilassa Lastenkulttuurikeskus Pessin nykyisissä tiloissa on mahdollista tavoittaa vuosittain noin 15 000 kävijää. Lapsiperheiden määrän kasvaessa lastenkulttuurin palvelujen tulee olosuhteiltaan säilyä kaikille vantaalaisille saavutettavana ja tilojen tulee mahdollistaa monimuotoinen ja laadukkaan ammattimainen toiminta. Lastenkulttuurikeskus Pessin toiminta siirretään nykyisistä vuokratiloista kulttuuri- ja kirjastotaloon toteutettaviin ammattimaiseen teatteri- ja esitystoimintaan soveltuviin tiloihin.

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Tikkurilan suuralue on asukasmäärältään Vantaan toiseksi suurin suuralue. Alueella asui vuoden 2022 lopussa noin 48 000 henkilöä ja asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuoden 2032 loppuun mennessä noin 7 400 henkilöllä. Väestön määrän arvioidaan kasvavan eniten Tikkurilan kaupunginosassa, noin 4 100 henkilöllä.

Alle kouluikäisten lasten määrän ennakoidaan suuralueella kasvavan noin 700:lla ja peruskouluikäisten noin 250 lapsella vuoden 2032 loppuun mennessä. Vastaavana aikana 30 vuotta täyttäneiden työikäisten määrän arvioidaan kasvavan yli 5 000:lla ja 65 vuotta täyttäneiden noin 1 800 henkilöllä. (Vantaan väestöennuste vuosille 2023-2032)

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022-2031 mukaan Tikkurilan kirjastotalon peruskorjauksella vastataan kävijämäärien kasvuun. Tikkurilan kirjastopalveluilla on vuosittain noin 450 000 kävijää.

Vantaalla kirjastojen palveluverkkoon kuuluu 11 kirjastoa ja kirjastoautopalvelut. Aluekirjastoja ovat Myyrmäen, Kivistön ja Tikkurilan kirjastot. Tikkurilan lähikirjastopalvelujen lisäksi aineiston elinkaariyksikkö palvelee aineiston hankinnassa, käsittelyssä ja logistiikassa koko Vantaan alueen kirjastojen palveluverkkoa. Tikkurilan kirjastoon sijoittuu myös koko pääkaupunkiseudun yhteinen Helmet-musiikkivaraston kokoelma. Lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoimintaa tarjotaan Vantaalla lähipalveluna kolmessa -lastenkulttuurikeskuksessa Myyrmäessä, Hakunilassa ja Tikkurilassa. Tikkurilan lastenkulttuurikeskuksen uudet tilat mahdollistavat koko Vantaan tasoisesti vetovoimaisten palvelujen tarjoamisen. Musiikkiopiston pääopetuspiste kirjastotalossa palvelee alueellisesti koko Itä-Vantaan aluetta. Musiikkiopiston muut pääopetuspisteet sijaitsevat Tikkurilan kulttuurikeskus Orvokissa sekä Myyrmäessä.

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen (toimitilaverkkoselitykset)

Kirjastotalossa sijaitsevat Autokirjaston tilat siirtyvät peruskorjauksessa toisaalle ja tarvitsevat pysyvät tilat muualta. Autokirjaston tilat sisältävät autotallin, lastauslaiturin, kokoelmatilan ja henkilöstötilat.

3.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset

Kirjastorakennus on talotekniikan osalta osin huonossa ja osin tyydyttävässä kunnossa. Pintamateriaalit ovat osittain alkuperäisiä, vuodelta 1984 ja uusimisen tarpeessa. Rakennuksessa on tehty vuosien mittaan pienimuotoisempi

korjaustöitä. Rakennuksessa on ollut ja on nykytilanteessa sisäilmaongelmia, jotka pyritään korjaamaan ilmanvaihto- ja tiivistystoimenpitein.

Tehdyt selvitykset:

- LVIA-hankesuunnitelma 29.2.2024, Ramboll Finland Oy
- Palotekninen tutkielma, 19.3.2024, KK-Palokonsultti
- Kirjastoautohallin alapohjan kuntotutkimus,13.3.2024 Ramboll Finland Oy
- Viemärikuvausraportti, 26.2.2024 Ramboll Finland Oy
- Rakennushistoriaselvitys, 2023 Arkkitehtitoimisto R. Schnitzler
- Ympäristötekninen tutkimus (pilaantuneet maat analyysi), 28.2.2023, AFRY Finland Oy.
- Siivoustilan 033 kosteustutkimus, 12.12.2022, A-Kumppanit Oy
- Julkisivujen, ikkunoiden ja ovien kuntotutkimus, 8.12.2022, Ramboll Finland Oy
- Ilmanvaihto-kuntoarvio, 7.12.2022, Ramboll Finland Oy
- Sähköjärjestelmien kuntoarvio, 7.12.2022, Ramboll Finland Oy
- Putkistojen kuntotutkimus, 5.12.2022, Ramboll Finland Oy
- Haitta-ainetutkimus, 28.10.2022, Vahanen Rakennusfysiikka Oy (nyk. AFRY)
- Sisäilman hiukkaspitoisuusmittaukset, 23.5.2022, Lotus Demolition Oy
- Sisäilma- ja rakennetekninen kuntotutkimus, 11.1.2021, Sitowise Oy

3.5 Aiemmat päätökset ja selvitykset

Hanke on taloussuunnitelmassa ja investointiohjelmassa 2022–2031.

Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma vuosille 2022-2031. VD/10240/02.01.02.00/2022.

Aikuisopisto siirtyy osaamiskampukseen. Hankesuunnitelma hyväksytty Kaupunginhallitus 9.10.2023 § 12 VD/5390/10.03.02.01/2023

CAVE-tila siirtyy uuteen toimitilaan tai osaamiskampukseen.
Robottikeskus siirtyy osaamiskampukseen tai muihin tiloihin.

Kirjastoautotoiminnan siirtyy uusiin korvaaviin tiloihin. Väistö- ja korvaavientilojen tarveselvitys valmistuu samalla aikataululla kuin tämä hanke.
VD/3167/10.03.02.01/2024.

Asemakaavan muutos 002352 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 61 Tikkurila / Kielotie 15, Kaupunginvaltuuston päätös 26.8.2019 § 14. Asemakaava on lainvoimainen.

Ratikka-hanke: kiinteistöön tulevan puiston osaa (nykyistä pysäköintialuetta), on suunniteltu työmaavaraston käyttöön Vantaan ratikan urakan aikana.

4 RAKENNUKSEN KUNTO

Tikkurilan kirjastotalo on peruskunnostamisen tarpeessa. Rakennuksen sähkötekniikka on suurelta osin alkuperäisessä kunnossa. LVI-tekniikka on vain osittain korjattu. Rakennuksen ulkoseinät, ulko-ovet ja osittain ikkunoita ovat alkuperäisiä ja niiden kunto tutkittiin hankesuunnitelman aikana. Piha alueet ovat kunnostettavia. Vuosien mittaan on tehty tilamuutosten liittyviä välttämättömiä korjauksia, mm. robottikeskuksessa, yleisö WC:t alassa, musiikkilainausosastossa ja kirjaston kalusteissa. Sisäpinnat ovat osittain alkuperäiset ja osittain ollen myös käyttöikänsä päässä.

Rakennuksessa on kolme maanpäällistä kerrosta ja yksi osittain maanalainen kerros. Rakennuksen runko on suurpaalujen varaan perustettu paikalla valettu pilari-palkkirunko. Julkisivut ovat graniittiverhoiltuja. Alapohjarakenteena on alapuolelta lämmöneristetty maanvarainen betonilaatta. Rakennuksen kantava välipohjarakenne on paikalla valettu teräsbetonilaatta ja kantava yläpohjarakenne on siporex-lankut sekä osalla yläpohjaa paikalla valettu teräsbetonilaatta sekä ylemmän katon IV-konehuoneen kohdalla ontelolaatat. Rakennuksen kattorakenne on kumibitumikermikatteinen tasakatto. Rakennuksen pohjakerroksessa on kaksi vierekkäin sijaitsevaa väestönsuojaa. Väestönsuoja 1:n suoja-ala on 84 m^2 ja väestönsuoja 2:n suoja-ala on 45 m^2.

Perustukset
Rakennus on paalutettu, paaluina on käytetty suurpaaluja (ns. Franki-paaluja), joiden halkaisija on 500 mm tai 1000 mm. Paalujen päällä on teräsbetoniset paaluanturat tai jatkuvat seinäanturat. Ulkoseinien kohdalla anturoiden päältä lähtevät teräsbetoniset sokkeliseinät, joissa on eristehalkaisu. Sokkelipalkit ja -seinät on vanhojen suunnitelmien mukaan kosteuseristetty (kylmä +kuumabitumisively) ulkopinnasta.

Rakennuksen vierusta

Pohjoisen puoleisella julkisivulla rakennuksen vierustalla oleva asfalttipinnoite on kumpuilevaa ja paikoin vesi lammikoituu monttukohtiin.

Idän puoleisella julkisivulla nurmikko kasvaa paikoin kiinni rakennuksessa ja osassa maassa kiinni olevia graniittilevyjä on murtumia alaosassa.

Salaojat
Rakennus on salaojitettu, salaojat ovat alkuperäisiä tiilisalaojaputkia. Tiilisalaojaputkien käyttö 1980-luvulla on ollut harvinaista, yleisesti kyseisenä ajankohtana käytettiin jo muovisalaojaputkia. Perusvesikaivot ja salaojakaivot ovat valurautakantisia betonirengaskaivoja. Padotusventtiilit ovat muovia, osa kaivoista on jäänyt maamassojen alle piiloon. Tutkituilta osin rakennuksen sisäpuoliset salaojakaivot ovat kuivia, ulkopuolisissa kaivoissa on vettä. Salaojakuvausten mukaan tiilisalaojissa on lohkeamia, salaojalinjoja on romahtanut ja salaojissa on juuria. Salaojien keskimääräinen käyttöikä on noin 30–40 vuotta, tiilisalaojaputkien tekninen käyttöikä on jo ylittynyt. Salaojien kunto on välttävä.

Sokkeli
Pohjoisjulkisivun sokkelin teräkset ovat näkyvissä ja alttiina kosteusrasitukselle.

Alapohja
Rakennuksen alapohja on maanvarainen teräsbetonilaatta. Alapohjan (alkuperäisissä suunnitelmissa AP1) rakenteet vanhojen suunnitelmien mukaan ylhäältä päin:

- pintamateriaali tai -käsittely
- teräsbetonilaatta 80 mm/ 120 mm
- sitkeä suojapaperi
- EPS eriste R 50 mm, 1 m:n reuna-alueilla 100 mm
- tiivistetty sora >200 mm

Lattiapäällysteenä on pääosin maalattu betoni. Toimistotiloissa on tekstiilipala- tai linoleumimatto. Pukuhuone- ja märkätiloissa on muovimatto tai klinkkerilaatta.

<u>Autohalli</u>

Autohallin alapohjarakenne (alkuperäisissä suunnitelmissa AP2) Ramboll Finland Oy:n kuntotutkimuksen avausten mukaan ylhäältä päin:

- akryylibetoni 5 mm
- kovabetonilattia 120…150 mm

- muovikalvo 0.2 mm
- hiekka 60…70 mm
- vesitiivis betoni 300 mm (alkup. suun.: kallistettu vesikouruun 1:200)
- tiivistetty sora >200 mm (alkuperäisten suunnitelmien mukaan)

Kuntotutkimuksen havaintojen perusteella autohallin alapohjan hiekkakerros on märkä ja avauskohdissa todettiin seisovaa vettä.

Kuntotutkimuksessa otetuissa materiaalinäytteissä havaittiin polttoaineen hajua. Kovabetonilattialaatan yläpinnassa osassa laattaa on keskiraskas öljyhiilipitoisuus kohtalainen.

Kuntotutkimuksen merkkiainekokeissa havaittiin merkittävää ilmavuotoa alapohjan ja väliseinän liittymässä ja pilariliittymässä. Liittymistä havaittiin lisäksi pistemäisiä ja vähäisiä ilmavuotoja.

Kuntotutkimuksen pintakosteusmittauksissa havaittiin kohonneita vertailuarvoja pääosin autotallin keskiosissa, lattiakaivon läheisyydessä sekä kirjastoauton renkaiden kohdalla.

Porareikämittauksissa pintabetonilaatan alapinnassa havaittiin kohonneita suhteellisen kosteuden arvoja. Yhdessä mittapisteessä betonilaatan suhteellisen kosteuden arvot olivat koholla kaikissa mittasyvyyksissä. Betonilaatan alapuolisen hiekkakerroksen suhteellisen kosteuden arvot olivat koholla kaikissa pisteissä.

Alapohjan pintabetonilaatan akryylibetonipäällyste on pääosin tyydyttävässä kunnossa pienentäen pintabetonilaattaan kohdistuvaa käyttö- ja kosteusrasitusta. Pintabetonilaatan suhteellinen kosteus on laatan yläosissa koholla vain yhdessä mittauspisteessä, jonka kohdalla akryylibetonissa havaittiin halkeamia.

Pintabetonilaatan alaosaan kohdistuu voimakasta kosteusrasitusta alapuolisesta, märästä hiekkakerroksesta kasvattaen betonilaatan alareunan terästen korroosioriskiä.

Alapohjan ja väliseinäliittymien sekä pilariliittymien ilmavuotokohdat mahdollistavat hiekkakerroksen epäpuhtauksien kulkeutumisen sisäilmaan, heikentäen sisäilman laatua. Ilmavuodot eivät vaikuta autotallikäytössä olevan tilan toimivuuteen tai viihtyvyyteen, mutta merkittävät ilmavuodot tulee korjata, kun tilan käyttötarve muutetaan sisätilaksi.

Laboratorion analyysivastauksen mukaan betonissa on kohtalainen määrä keskiraskaita öljyhiilivetyjä kahden rakenneavauksen pintaosissa, mutta pitoisuudet eivät ylitä Ympäristöministeriön asettamaa pitoisuusraja-arvoa.

Rakenneavauksia tehtiin tutkimuksissa akryylibetonissa havaittujen öljyläikkien kohdalle. Akryylibetonipäällyste on havaintojen ja analyysien mukaan suojannut pintabetonilaattaa käyttö- ja kemikaalirasitukselta.

Muu pohjakerros

Pohjakerroksen märkätilojen rakenteet ovat alkuperäisiä.

Lattiapinnoitteissa on normaalia kulumaa. Osin pinnoitteet ovat alkuperäisiä ja pinnoitteet ovat altistuneet pitkäaikaiselle käytölle.

Pohjakerroksen tuulikaapissa on alapohjarakenteessa halkeamia ja epätiiveyksiä alapohjarakenteen ja ulkoseinärakenteen liittymässä.

Kosteuskartoituksen perusteella lievästi poikkeavia pintakosteusarvoja havaittiin pukuhuoneiden lattioissa.

Märkätilojen päällysteet ovat alkuperäisiä ja niiden tekninen käyttöikä on ylittynyt. Märkätilojen läheisyydessä kosteusrasitusta voi tulla maaperän lisäksi myös käyttövedestä, jos märkätilojen vedeneristemateriaalit eivät ole asianmukaisia.

Alapohjan lämmöneristeenä oleva EPS-eriste on ohut. Suurimmaksi osaksi pohjakerroksen maanvarainen alapohjarakenne on maalattua betonia, joka päästää mahdollisesti maaperästä tulevan haihtuvan kosteuden haihtumaan. Osittain päällysteenä on tiiviimpiä materiaaleja, joiden vesihöyrynläpäisevyys on heikompi, joten paikallisesti tiiviiden lattiapinnoitteiden alle on voinut muodostua liiallista kosteusrasitusta.

Alapohjarakenteiden liittymissä on paikallisesti epätiiveyskohtia, joiden kautta on mahdollista kulkeutua epäpuhtauksia sisäilmaan.

Välipohja

Rakennuksen välipohjarakenne on pääosin paikallavalettu massiivibetonilaatta. Rakennusaikaisten rakennetyyppien mukaan VP1:n rakenteet ylhäältäpäin:

- pintamateriaali ja -käsittely
- teräsbetonilaatta 220 mm
- pintakäsittely

Musiikkiopiston tilojen (2.kerroksessa) välipohjasta suurin osa on kaksoislaattarakennetta. Rakenne rakennusaikaisten suunnitelmien mukaan (VP3) ylhäältäpäin:

- pintamateriaali ja -käsittely
- teräsbetonilaatta 80 mm
- kovalevy 4 mm
- kovamineraalivilla 2x40 mm
- teräsbetonilaatta 250 mm
- pintakäsittely

Kuntotutkimuksen avausten perusteella (VP3) rakenne ylhäältä:

- linoleumimatto
- ohut tasoite
- teräsbetonilaatta 95-120 mm
- kovalevy 5 mm
- kivivillalevy 65-70 mm
- teräsbetonilaatta (250 mm)
- pintakäsittely

Väestönsuojan kohdalla kerroksellisen välipohjarakenteen lämmöneristeenä on EPS-levy ja kevytsora.

Välipohjarakenteen pintamateriaalina on pääasiassa linoleumimatto ja märkätiloissa muovimatto tai keraaminen laatta. Tiloissa on lattiapäällysteinä myös mosaiikkiparkettia, graniittilaattaa ja tekstiilimattoa.

Musiikkiopiston tiloissa kaksoislaattavälipohjan alueella on havaittavissa pintalaatan painumista. Lattialistojen ja välipohjan välissä on noin 15 mm rako ja ulkoseinän ja pintalaatan välissä on noin 5 mm rako. Ovien kynnysten kohdalla on nähtävissä 15-20 mm pintalaatan painuma. Kuntotutkimuksen avausten perusteella välipohjan eriste (kivivillalevy) on painunut kasaan 15-20 mm eli välipohjan painumisen verran. Eristeissä ei ole poikkeavaa hajua. Musiikkiopiston ei kantavat seinät on asennettu pintalaatan päältä. Seinä- ja välipohjarakenteissa ei havaittu rakoja.

Musiikkiopiston käytävillä on havaittavissa painaumat ja halkeamia linoleumipäällysteessä. Rakenneavauksen perusteella painuman kohdalla on kahden välipohjarakenteen liittymäkohta ja painunut puoli on kaksoislaattarakenteen puolella.

Kosteuskartoituksessa havaittiin lievästi poikkeavia kosteusarvoja wc-tilan (tila 238) lattiassa ja selvästi koholla olevia kosteusarvoja wc-tilan (tila 131) lattiassa seinän viereisessä laattarivissä. Välipohjan eristeissä ei todettu kohonneita kosteusarvoja mittauksissa eikä mikrobivaurioita laboratorioanalyyseissä.

Merkkiainekokeissa todettiin ilmavuotoa:

- välipohjan ja ulkoseinän liittymästä
- välipohjan ja väliseinän liittymästä
- välipohjan ja oven kynnysrakenteen liittymästä

Musiikkiopiston kaksoislaattavälipohjan pintalaatan paino on aiheuttanut kivivillaeristeiden painumista kasaan. Seurauksena tästä on ollut pintalaatan painuminen alaspäin alkuperäisestä tasosta. Pintalaatan painumisesta on seurannut rakoja ulkoseinälinjoille, kynnyksien kohdille sekä välipohjarakenteiden liittymäkohtaan. Merkkiainekokeiden perusteella rakenteet ovat epätiiviit ja rakenteista kulkeutuu ilmavuotoa huonetiloihin. Vaikka välipohjaeristeessä ei todettu poikkeavia kosteusarvoja eikä materiaalinäytteissä mikrobivaurioita, on ilmavuodot rakenteista suositeltavaa estää.

Kiinteistön märkätilojen vesikalusteet ja pinnat ovat alkuperäisiä. Tekninen käyttöikä on jo ylittynyt lähes kaikkien vesikalusteiden osalta.

Väliseinät

Rakennuksen väliseinät ovat muurattuja tiiliväliseiniä tai teräsbetonisia väliseiniä.

Ei-kantavissa tiiliväliseinissä olevia halkeamia on selvitetty vuoden 2010 tutkimuksissa. Tutkimuksen mukaan halkeamien todettiin syntyneen pitkän ajan kuluessa ja johtuvan siitä, ettei kantavien rakenteiden elämistä oltu huomioitu riittävästi rakenneliittymien toteutuksessa ei- kantaviin rakenteisiin. Tutkimusten ja laskelmien perusteella todettiin, että halkeamat eivät ole henkilöturvallisuusriski.

Kiinteistön seinärakenteissa ei uudemmassa tutkimuksessa (v.2021) havaittu halkeamia. Pääosin väliseinärakenteet ovat kivirakenteisia eikä väliseinärakenteissa todettu aistinvaraisesti merkkejä kosteusvaurioista.

Kivirakenteiset väliseinärakenteet eivät sisällä herkästi vaurioituvia tai sisäilmaan merkittävästi vaikuttavia tekijöitä.

Rakennuksen liikkumisesta aiheutuvat halkeamat väliseinärakenteissa voivat lisätä eri tilojen välisiä ilmavuoroja, joten halkeamien esiintyminen ei ole suotavaa.

Tutkimusten (v.2021) perusteella väliseinärakenteissa ei ole todettu merkittävästi sisäilman laatuun vaikuttavia tekijöitä.

Julkisivut
Rakennusaikaisten rakennesuunnitelmien mukaan rakennuksen ulkoseinien pääasiallinen rakennetyyppi (US1) on ulkoapäin:

- graniitti 40 mm
- ilmarako
- lämmöneriste (mineraalivilla +tuulensuojamineraalivilla) 175 mm
- teräsbetoni 175-200 mm
- pintakäsittely

Idänpuolen julkisivulla on peltipinnoitettua julkisivua (US2), jonka rakenne on ulkoapäin:

- profiloitu pelti
- ilmarako +koolaus 32 mm
- tuulensuojalämmöneriste 50 mm
- lämmöneriste, mineraalivilla + koolaus 125 mm
- teräsbetoni 175-200 mm
- pintakäsittely

Ulkopuoli
Vuoden 2021 kuntotutkimuksen havainnot:

Pohjoisen puoleisella ylemmällä terassitasolla istutusaltaat ovat ensimmäisen kerroksen ulkoseinää vasten. Istutusaltaiden ja ulkoseinän graniitissa on pinnassa leväkasvustoa. Pohjoisen puoleisen terassitason kivetys on paikoin halkeillut

Kirjastoautojen autotallinovien vieressä lastauslaiturin betoni on rapautunut Ensimmäisen kerroksen parvekkeen graniitit ja muurin graniitit ovat lähes kauttaaltaan levän peitossa. Ensimmäisen kerroksen terassin oven alaosan metallilistat puuttuvat

Idän puoleisella julkisivulla on halkeama ikkunalasissa ja allaslaitehuoneen (tila 072) ovi on huonokuntoinen.

Lännen puoleisella julkisivulla pohjakerroksen autohallin betoniseinän on raudoituksia näkyvissä. Autohallin katossa on kalkkihärmää putkiläpivientien ympärillä. Sadevedet ovat valuneet epätiiviin läpiviennin kautta halliin. Katon betonilaatassa on teräksiä näkyvissä. Ensimmäisen kerroksen tasanteen

kaiteen/muurin graniitit ovat likaantuneet. Vesialtaat ovat poistettu käytöstä 90-luvulla vuotojen takia.

Vuoden 2022 kuntotutkimuksen havainnot:

Kohteen ulkoseinät ovat pääosin betonirakenteisia ja kivilaattapintaisia. Julkisivun kivilaatat on kiinnitetty betonirunkoon teräksisillä kiinnityslevyillä ja kivilaattojen välinen kiinnitys on toteutettu terästapeilla.

Graniittilevyt ovat rakennuksen kaikilla julkisivuilla pääosin hyväkuntoisia. Laatoissa on ohuita, koko laatan mittaisia juovia sekä väri- ja laatuvaihtelua. Laatoissa on yksittäisiä halkeamia pilarilinjojen kohdalla. Eteläjulkisivulla on graniittilaattojen välistä hammastusta, jonka suuruus vaihtelee 3–6 mm. välillä. Rakenneavausten perusteella hammastus johtuu laattojen ulkopinnan kuperuudesta eikä laattojen taipumisesta. Graniittilaattojen kiinnitys on toteutettu alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti kiila-ankkurimenetelmällä ja laatat on kiinnitetty toisiinsa ruostumattomin terästapein. Laattojen kiinnityksissä ei havaittu rakenteellisia puutteita., joten hammastavien graniittilaattojen uudelleenasennukselle tai korjaamiselle ei ole tarvetta.

Graniittilaattojen alareunoissa on kosteusjälkiä ja sammalkasvustoa, jotka ulottuivat yleensä 1-2 laattarivin korkeudelle maanpinnasta. Rakennuksen pohjoispuolella lastauslaiturin yläpuolisen sisäänkäynnin kohdalla on yksittäisiä värisävyltään tummempia graniittilaattoja. Länsipuolen kävelykadun katukivet ovat kohonneet pilarien kohdalla ylöspäin.

Graniittilaattojen pinnan juovat ovat muodostuneet ennen laattojen valmistusta, juovilla ei ole merkittävää vaikutusta laattojen kestävyyteen. Laattoja läpäisevät halkeamat laattojen kapeissa kohdissa ovat seurausta rakenteen liike-eroista ja niistä johtuvista pistemäisistä jännityspiikeistä. Graniittilaatat ovat paikoin ulkopinnasta kuperia ja niiden hammastus ylittää paikoin rakennusaikaisessa rakennusselityksessä esitetyn 3 mm:n enimmäishammastuksen. Rakenneavausten perusteella kuperien laattojen sisäpinta on suora, joten graniittilaatat ovat todennäköisesti työstövaiheessa työstetty kuperaksi, eivätkä laatat ole taipuneet asennuksen jälkeen. Graniittilaattojen merkittävän taipumisen riskiä voidaan havaintojen perusteella pitää vähäisenä.

Lastauslaiturin maantason graniittilaatat ovat lohjenneet todennäköisesti auton tai työkoneen törmäyksen takia. Yläreunasta ulospäin työntyneen graniittilaatan

kohdalla asfaltti on todennäköisesti lämpöliikkeistä johtuen työntänyt laatan alareunaa sisäänpäin ja aiheuttanut laatan taipumisen.

Suurimmat kosteusjäljet ja sammalkasvustot havaittiin istutusalueen kohdalla, jossa seinäpinnan kosteusrasitus on pensaiden ja muun kasvuston sekä lumen ja sulamisvesien takia korkeimmillaan. Rakennuksen länsipuolen katukivetysten lämpöliikkeet eivät ole aiheuttanut graniittilaattojen taipumista tai halkeilua, vaan katukivet ovat nousseet graniittijulkisivua myöten ylöspäin.

Graniittilaattojen välisissä elastisissa saumamassoissa on halkeilua koko rakennuksen alueella. Saumamassat ovat irronneet paikoin laattojen pinnasta. Eniten puutteita saumamassoissa on länsi- ja pohjoisjulkisivuilla. Epätiiviit saumat kasvattavat seinärakenteiden kosteusrasitusta.

Graniittilaattojen välisen elastisen saumamassan kiinnitys laattoihin on puutteellinen. Kiviliima on irronnut laatan pinnasta todennäköisesti laattapinnan puutteellisen puhdistuksen takia. Epätiiviit saumat kasvattavat seinärakenteiden kosteusrasitusta. Graniittilaattoja ei ole asennettu tasaisin välein, joten saumamassojen paksuus vaihtelee 5…20 mm:n välillä. Saumamassojen paksuuden vaihtelu ylittää rakennustyöselostuksessa esitetyn 3 mm:n enimmäisleveysvaihtelun. Saumamassoissa havaittiin myös sisäistä repeilyä/halkeilua, joka johtuu saumojen ikääntymisestä sekä julkisivulaattojen lämpöliikkeistä. Graniittilaatat ovat paikoin painuneet, mikä on aiheuttanut saumojen ulospäin pullistumista.

Sisäpuoli

Vuoden 2021 kuntotutkimuksen havainnot:

Ikkunoiden välissä olevista levyseinistä ei kuntotutkimuksessa havaittu vaurioita puurakenteista tai sisäverhouksena olevasta lastulevytyksestä. Höyrynsulkua ei havaittu kaikissa avauskohdissa tai höyrynsulku ei ollut tiivis liittymien osalta.

Ulkoseinän ikkunan välisistä eristeistä ja ikkunatilkkeistä ei todettu kuntotutkimuksessa epänormaalia kosteutta eikä ikkunanvälisessä lämmöneristeessä mikrobikasvustoa.

Merkkiainekokeissa todettiin rakenteissa olevan epätiiviyskohtia:

- ikkunaliittymistä ilmavuotoa
- välipohjan ja ulkoseinän liittymistä pistemäistä ilmavuotoa
- patterikannakkeesta ilmavuotoa

Rakennuksen ulkoseinärakenteissa ei ole pääosin todettu sisäilmaan vaikuttavia tekijöitä. Julkisivuissa todettiin tekijöitä, jotka voivat lisätä ulkoseinärakenteen kosteusrasitusta ja mahdollistavat pitkään jatkuessaan rakenteiden kosteus-/ ja mikrobivaurioitumisen. Rakennuksen ulkoseinärakenteen sisäkuorena toimiva paksu (175–200 mm) betonikuori on todennäköisesti melko tiivis rakenne, joka estää vaurioista aiheutuvien epäpuhtauksien kulkeutumisen sisäilmaan.

TJY-tila/huone 025+029 on koettu tunkkaisena ja tilojen käyttäjillä on sisäilmaan viittaavia oireita. Ko. tilojen ikkunan ja pilarin välinen rakenne on hyvin epätiivis ja rakenteista on ilmavuotoa huonetilaan. Lämmöneristе ei ole tutkimusten mukaan mikrobivaurioitunutta, mutta lämmöneriste on hyvin pölyävää. Ilmavuodon mukana voi rakenteista siirtyä sisäilmaan epäpuhtauksia, jotka voivat heikentää sisäilman laatua.

Ikkunat

Ikkunoiden vesipeltien kaadot ovat erittäin pienet. Vesipeltien ylösnostot ja liitos ulkoseinään on toteutettu jälkiasennuksena ja tiivistetty elastisella tiivistysmassalla. Epätiiveyskohdat ja pellitysten heikot kaadot kasvattavat ulkoseinä- ja ikkunarakenteiden kosteusrasitusta.

Rakennuksen ikkunat ovat pääosin 2-puitteisia puu-messinki-ikkunoita, joissa sisempi puite on varustettu eristyslasielementillä- Kirjaston tiloissa on myös kiinteitä teräs-messinkirunkoisia eristyslasielementillä varustettuja ikkunoita.

Teräs-messinkirakenteisissa vinoissa ikkunoissa on yksittäisiä puutteita, kuten irronneita puitteita tai tiivisteitä. Kirjahallien vinojen teräs-messinki-ikkunoiden alapuitteet ovat paikoin irti tai puuttuvat kokonaan. Vinojen ikkunoiden tiivistemassat ovat paikoin irronneet. Vinojen ikkunoiden ympäröivissä seinärakenteissa havaittiin yksittäisiä vaurioita kuten maalin irtoilua.

Kattoikkunoiden kuparipeltien ruuvit ovat ruostuneet. Muilta osin niiden detaljikka on kosteusteknisesti toimiva ja tiivis.

Puurakenteiset ikkunat ovat pääosin tyydyttävässä kunnossa, joissa on pääosin vähäisiä puutteita, kuten ilmavuotojälkiä ja käytön aiheuttamaa kulumaa. Ikkunan ulkopuitteiden liittymä karmiin on epätiivis. Ikkunoiden alakarmi ja ulkopuite on paikoin vaurioitunut. Puuikkunoiden lukituksen peitekilvissä ja kaihtimien säätötangoissa havaittiin yksittäisiä puutteita kuten vaurioita tai ruostetta. Puuikkunoiden tiivisteet ovat paikoin irronneet tai rikkoontuneet ja kolmessa tilassa on halkeamia ikkunoiden laseissa.

Puuikkunoiden vauriot ja ilmavuodot ovat seurausta rakenneosien ikääntymisestä sekä kosteusteknisen toiminnan puutteista (pellitysten huonot kaadot ja epätiiviit liittymät). Nämä voivat aiheuttaa vedon tunnetta sekä kuljettaa ulkoilman tai rakennekerrosten mahdollisia epäpuhtauksia sisäilmaan ja näin heikentää sisäilman laatua. Kattoikkunoiden pellityksissä havaitut ruostevauriot ovat esteettinen haitta, mutta heikentävät lisäksi rakenteen kosteusteknistä toimivuutta viistosateen päästessä vapaammin syvemmälle rakenteeseen.

Ikkunoiden vesipelleissä on yksittäisiä epätiiviyskohtia, mutta liitokset ja ylösnostot ovat pääosin toteutettu toimivasti. Epätiiveyskohdat ja pellitysten heikot kaadot kasvattavat kuitenkin ulkoseinä- tai ikkunarakenteiden kosteusrasitusta.

Ulko-ovet

Rakennuksen ulko-ovet ovat pääosin teräs-messinkirunkoisia. Teräs-messinkirakenteiset lasiovet ovat pääosin hyväkuntoisia, eikä niissä ole merkittäviä vaurioita tai kulumaa. Myös teräs-messinkirakenteiset lasiseinät ovat hyväkuntoisia. Tuulikaapin 001 ulko-oven yläreunan lista on osin irronnut. Lasisten väliovien saranan ympärykset ovat paikoin tummuneet.

Vesikatto ja yläpohja

Rakennuksen vesikatto reunapellityksineen on uusittu vuonna 2005. Samassa yhteydessä on ikkunoita uusittu pellityksineen. Valokuilujen rakenteisiin ei ole vesikattokorjauksien yhteydessä kohdistunut toimenpiteitä.

Vesikaton perushyötykuorma (lumikuorma) on vanhojen suunnitelmien mukaan 180 kg/m^2.

Yläpohjarakenne alkuperäisten suunnitelmien mukaan (YP1), rakenteet ylhäältä:

- suojakiveys
- vesieristys. tyyppi C
- kevytsorakatelaatat 60 mm
- kevytsora >350 mm
- muovikalvo 0.2 mm
- kantava teräsbetonilaatta 220 mm
- pintakäsittely

Singelikerros on poistettu vesikaton korjausten yhteydessä ja tilalle on vaihdettu kumibitumikermi.

Lummesalissa on tapahtunut v.2020 vesivahinko. Myrskytuuli oli työntänyt sadevettä ikkunapellitysten alta rakenteisiin ja vettä oli valunut Lummesalin lattialle. Saatujen tietojen mukaan ikkunapellitykset on korjattu ja Lummesalin välipohjarakenteeseen on toteutettu kuivatuskorjaus.

Vesikaton kumibitumikermissä ja kattoikkunoissa ei ole kuntotutkimuksen mukaan merkittäviä puutteita. Vesikaton kallistuksissa todettiin pieniä puutteita, sadevedet eivät ohjaudu täysin kattokaivoihin.

Kuntotutkimuksessa (v.2021) tehtiin rakenneavaus musiikkiluokan (tila 250) kattoikkunan valokuilun rakenteiseen, koska valokuilun yläosassa havaittiin maalin irtoilua. Rakenneavauksessa todettiin kuivunutta vesijälkeä rakenteissa ja tummentumia lämmöneristeissä. Rakenteet olivat avaushetkellä kuivia eikä puurakenteissa havaittu pehmenemistä. Lämmöneristeen materiaalinäytteessä ei todettu mikrobikasvustoa.

Vesikatteella on teknistä käyttöikää jäljellä noin 15 vuotta. Vesikatolla ei havaittu merkittäviä puutteita, lievää sadevesien lammikoitumista lukuun ottamatta.

Vesikatolla on paljon ikkunoita ja valokuiluja. Ikkunoiden ja valokuilujen rakenteisiin ei ole lähtötietojen perusteella tehty korjauksia vesikatteen uusimisen yhteydessä. Tutkimuksissa todettiin vanhoja vesijälkiä ja tummentumaa sisäpuolisissa rakenteissa. Valokuilun yläosan puurakenteisessa osassa ei todettu höyrynsulkurakennetta. Kosteusjälkien syynä on voinut olla joko valokuilun kuvun vesivuodot tai sisäilman kosteuden tiivistyminen rakenteisiin. Kohdalta otetussa mikrobinäytteessä ei todettu viitteitä mikrobivaurioista, mutta puuosissa oli aistinvaraisesti nähtävissä pintakasvustoa. Höyrynsulkurakenteen puuttuminen mahdollistaa sisäilman kosteuden kulkeutumisen rakenteeseen ja toisaalta ilmavuodot rakenteesta sisäilmaan. Mineraalivillassa todettiin tummentumia, jotka viittaavat ilman liikkumiseen eristemateriaalissa.

SÄHKÖ

Kiinteistön sähköjärjestelmät ovat pääosin alkuperäisiä ja pääosin tyydyttävässä kunnossa. Sähköjärjestelmien keskimääräinen tekninen käyttöikä on laitteistosta riippuen 10-50 vuotta. Osa järjestelmistä on jo käyttöikänsä loppupuolella. Käyttöiän loppuessa sähköjärjestelmien sekä -laitteistojen sähkö- ja paloturvallisuus heikkenee, huollontarve kasvaa ja varaosien saatavuus on heikkoa.

Rakennuksen valaistusta on uusittu vähäisessä määrin Esco-hankkeen ja kirjastosalissa tehdyn remontin yhteydessä.

Kiinteistön alkuperäiset sähköjärjestelmät ovat suositeltavaa uusia rakennuksen peruskorjauksen yhteydessä.

LVIA ks. kohta 6.4

5 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET

5.1 Tilojen toiminnan kuvaus

Tikkurilan kirjastotaloon suunnitellaan monialainen kulttuurikeskuksena. Sijoitetaan kirjastotaloon:

5.1.1 Eri toimintojen tilat

Tilat järjestyvät monitilatoimiperiaatteiden mukaisesti.

Tilat järjestetään vyöhykeperiaatteella julkinen, puolijulkinen ja yksityinen. Vieraat pääsevät ensisijaisesti julkiselle vyöhykkeelle ja henkilökunnan seurassa opastettuina puolijulkiselle vyöhykkeelle. Monitilatoimiston vyöhykkeet tulee olla erotettavissa toisistaan kulunvalvotuilla ovilla. Katselu puolijulkiselta tai julkiselta vyöhykkeeltä työtiloihin tulee estää, ovilasien tai kalvotuksen jne. avulla. Tilojen yksityisyyden kasvaessa kasvaa myös vaatimus häiriöttömyydelle.

1. Julkinen vyöhyke: aula, vastaanotto, yleiset WC:t, yhteiskäyttöinen palvelupiste, kahvila: kaikille avoin
2. Puolijulkinen vyöhyke: kokoushuoneet, studiot, opetustilat, näyttely ja teatteritilat: vieraat ja sidosryhmien jäsenet saatettuina ja tunnistettuina
3. Sisäinen vyöhyke: henkilöstötyötilat, -vetäytymistilat, -neuvottelutilat, takatilat, henkilöstön sosiaalitilat, varastot, arkistot, kopiotilat, lokerikot- ja naulakot: vain omat työntekijät

Tilojen korjaus- ja muutostarvetta ovat kuvattu kohdassa 6.3 Rakennetekniset tavoitteet. Ulkotilojen korjaus- ja muutostarvetta ovat kuvattu kohdassa 5.1.6 pihan vaatimukset.

Kirjastotilan toimijat

Tikkurilan kirjastotalossa on **Tikkurilan kirjastopalveluiden** lisäksi myös muita toimintoja, kuten Vantaan kirjastojen yhteisiä palveluita. Näitä yksikköjä ovat: aineiston elinkaari, logistiikka, Helmet-musiikkivarasto, aineistohotelli, kirjaston automaatioyksikkö, kirjaston johto ja hallinto ja ruotsinkieliset toiminnot.

Kirjaston tilat ovat:

- Avoimet kokoelmatilat, sisältäen hyllystö ja asiakkaiden lukupisteet sekä asiakkaiden tietokonepisteet ja esiintymistilat
- Lasten- ja nuortentilat, sisältäen satuhuone, lepo- ja leikkitilat, peli- ja immersiotila.
- AV-studiot, sisältäen musiikkikuuntelu-, musiikki-instrumenttisoitto- ja mediaeditointitilat
- Toimistotila, sisältäen avotoimisto, toimisto- ja työhuoneet
- Monistus- ja toimistotarvikkeiden varastotilat
- Varastotilat, eri typittäin
- Tavaravastanottotilat, tavaralastaus
- Kirjastoautojen autotalli

Musiikkiopiston tilat:
Tikkurilan kirjastotalossa toimii myös Vantaan musiikkiopiston pääpisteenä.

Musiikkiopiston tilat ovat:

- Lummesali, ja sen lämpiö ja varastotilat
- musiikkiopetustilat
- musiikkiopetusopettajien toimistotilat ja opettajien taukotila
- varastotilat

Kahvio ja terassi:

- liiketila, kahvion tarjoilupiste (ulosvuokrattutilat)
- kahvio takahuone (varasto) ks. myös 5.1.2
- ulkoterassi

Lastenkulttuurikeskus:

Lastenkulttuurikeskus Pessin tilojen tulee olla:

1. RIITTÄVÄN SUURET - väestömäärän ja erityisesti lapsiperheiden määrän kasvaessa, pitäisi myös toiminnan määrän kasvaa.
2. SAAVUTETTAVAT - Palveluiden ja tilojen saavutettavuus ja monimuotoisuus, asukkaiden erilaiset taustat ja tarpeet pystytään huomioimaan.
3. AMMATTIMAISEN TOIMINNAN TILAT – tilojen pitää olla sellaiset, että niissä on mahdollista toteuttaa laadukasta ja ammattimaista lastenkulttuuria.

Lastenkulttuurikeskuksen tilat ovat:

- Teatteritila n. 60-80 katsojalle –, verhostot, esitystekniikka, siirrettävät katsomorakenteet, tanssiin sopiva lattia, muunneltavuus + pukuhuoneet / esiintyjien taustatilat lähistöllä (kellarikerros)
- Näyttelytila, ripustus ja valaistustekniikka, suljettavissa ja vartioitavissa oleva tila (1. kerros, lähellä kirjaston lastenosastoa)
- Työpaja- / toimintatiloja 2 kpl (luokkahuoneita), monitaiteiseen työskentelyyn
- Toimisto- ja varastotilat, lasten ja nuorten kulttuuripalveluissa tällä hetkellä 9 vakinaista ja 4 määräaikaista työntekijää, materiaaleja ja laitteistoa täytyy välivarastoida ja säilyttää (näyttelyt, esitykset, tekniikka, opetusmateriaali) Myös ulkopuoliset käyttäjät tarvitsevat säilytystilaa (esim. tpo-toimijat)
- Tempo-orkesterin toimitilat – toimisto ja soitinvarasto, toiminta kouluilla, mutta tarvitaan myös toimipiste / tukikohta.
- Vapaaseen leikkiin ja odotukseen sopivat aula- tms. tilat, jotka samalla turvalliset ja käytännölliset lapsiperheiden tarpeita ajatellen (harrastuksiin tulevat lapset, heitä odottavat vanhemmat ja sisarukset, vauvaperheet, lastenvaunuille riittävästi säilytystilaa, imetys- ja ruokintamahdollisuus jne.) tämä voi olla muiden toimijoiden kanssa jaettua tilaa (aulatilat).

Yhteiset tilat:

- aulapalvelutilat ja infopiste
- asiakkaiden sisäänkäynnit, eteispalvelutilat
- käytävät, portaat ja hissit asiakkaille
- valvomo

Aukioloajat saattavat olla erilaisia eri toiminnoille. Pääsyy suljettuihin toimintoihin voidaan rajoittaa tilanjakajoilla kuten seinillä ja lukitusjärjestelmissä tai saksiveräjillä.

Henkilökunnan tilat:

- henkilökunnan sisäänkäynnit
- sosiaali- ja taukotilat
- käytävät, portaat ja hissit henkilökunnalle ja tavaroille

Henkilökunnan sosiaali- ja taukotilat sekä heidän pesutilansa jaetaan eri kerroksiin, lähellä eri työpisteitä. Siivojen ja kahvion tilat sijoitetaan pohjakerrokseen. Henkilökunnan suihkutilat sijoitetaan myös pohjakerrokseen, lähellä henkilökunnan sisäänkäyntejä.

Pesu ja WC-tilat:

- asiakkaiden WC:t, LE-WC
- lastenhoitohuone
- henkilökunnan WC:t, suihku- ja pukuhuoneet
- kahvion työntekijöillä tulee olla mahdollisuus wc tilan käyttöön kavion välittömässä lähietäisyydessä, ei saa olla yleisö wc.

5.1.2 Keittiötilat

- kahvion tarjoilualue ja sen takahuone
- kahvio toimii asiakaskahviona, jossa tarjoillaan valmiita muualta tuotavia pikkusuolaisia ja makeita leivonnaisia sekä mm. Salaatteja tai muita pikkuannoksia, kahvissa on myös mahdollisuus Take Away- tuotteille
- kahvio tarjoilualue ja kalusteet on oltava hygieeniset ja helposti puhdistettavissa. Tila on oltava lukittavissa. Kahvio tiloissa on tarjoilutiski kylmävitriini leivonnaisille ja erilaisille juomasekoituksille sekä kahvin ja teen valmistuslaitteet. Kahviossa tulee olla vesipiste, pieni astianpesukone ja astioiden säilytystilat sekä leivonnaisten lämmitys mahdollisuus.
- kahvion takahuoneessa tulee olla kylmätilaa sekä pakastetilaa tila kuiva-ainevarastolle, sekä kahvinon siivouskaappi.
- sekä kahviotilan että sen takahuonetilan lattia on oltava helposti puhdistettavissa ja molemmissa tiloissa tulee olla kuivakaivo
- kahvion henkilöstön tila (ks. 5.1.1)
- taukotilojen kotikeittiöt (8 kpl)
- kahvion jätetilojen ja logistiikan tarpeita (esim. rullakkotila).

5.1.3 Siivoustilat (Puhtauspalveluiden tavoitteet)

Rakennuksen peruskorjauksen puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilmaongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaana, esim. yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä. Tavoitteena on yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista, eikä lattioilla saa olla vahaustarvetta. Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilojen siivouksen toteutumisen esteettömyys.

Materiaalien päästöluokka M1
Rakentamisen puhtausluokka P1

Siivoustilat:

Siivoustilat 153, 214 ja 244 säilytetään vanhoilla paikoillaan.
Siivoustilat 016 ja 326 puretaan (tilat korvataan muualle)
Rakennettavia uudet siivoustilat (2 kpl): kirjastotilan 103:n ja taukotilan 327:n vieressä.
Tukkutavaroiden kuljetusreitin tulle olla esteetön ja ovien leveys kulkureitillä 90–100
Tukkuautolle tulee varmistaa suunnittelussa riittävä kääntösäde ja auton perutus mahdollisuus lähelle kuljetusreittiä.

Siivoustilat ovat lähestulkoon alkuperäisessä kuosissa ja kunnostamisen tarpeessa niin varusteiden, koneiden että pintamateriaalien suhteen. Puhtauspalvelujen siivoustilat suunnitellaan huonetilaohjelman/tilakaavioiden mukaan.

Siivouskeskus 033 sijaitsee pohjakerroksessa tavarantoimitusten ja jätepisteen läheisyyden joustavuuden takaamiseksi. Siivouskeskus toimii myös laitoshuollon varastotilana. Tilassa pestään päivittäin siivouksen pyykkiä, joten tilan ilmanvaihdon tulee olla hyvä. Tila varustetaan 7 kg teollisuuspyykinpesukoneella ja kuivausrummulla, sekä koneiden alla tulevilla jalustoilla. Betonista valetaan 10 cm koroke, johon koneiden jalustat pultataan kiinni. Tilassa puhdistetaan laitoshuollon siivouksessa käytettävät koneet ja laitteet, joten tilassa tulee olla hiekanerottelukaivo ja käsisuihkulla varustettu pesupiste RST-altaan yhteydessä. Muu varustus tilakorttien mukaisesti.

Puhtauspalveluhenkilökunnan sosiaalitila siirtyy purettavasta huoneesta 041 uuteen sosiaalitilaan (alueeseen 013-019) ja tulevan taukotilaan 023. Tila varustetaan neljällä pukukaapilla ja pukukaapin edessä olevilla penkeillä. Tilassa tulee olla suihku ja wc-tila. Taukotila varustetaan vesipisteellisellä minikeittiöllä ja jääkaapilla, sekä pöydällä ja neljällä tuolilla. Tilassa on hyvä olla erillinen seinään kiinnitettävä vaatenaulakko ja kenkäteline ulkojalkineille. Tilan oven sisäpuolelle asennetaan kiinnityspinta.

Tuulikaappimatot uusitaan kaikkiin tuulikaappeihin. Mattoina voi olla joko Modulla tai Leijonamatto. Matot tulee asentaa pienempiin osiin, jolloin maton aluset saadaan myös puhdistettua. Mattoja ei saa asentaa kalusteiden alle, jolloin maton nosto puhdistuksessa hankaloituu.

5.1.4 Jätehuollon tilat

Tikkurilan kirjastotalon nykyinen jätetila on uusimisen tarpeessa. Jätetila sijaitsee pohjakerroksen kannen alla (kylmätila).

Vanhasta jätetilasta luovutaan ja tilalle rakennetaan uusi jätetila. Uusi jätetila palo-osastoidaan, paloturvallisuuden vuoksi. Jätetilan tulee sijaita lähelle puhtauspalvelun kulureittiä. Kulku jätetilaan tulee olla esteetön ja turvallinen. Jätetilan tulee olla tiivis ja alapuoli kiinteästi laudoitettu tai verkotettu, jotta pienjyrsijät eivät pääse jätetilaan. Jätetilan ja maan välillä ei saa olla korkeuseroja, muutoin jätetilan oviaukon kohta tulee luiskata. Molempiin oviin tulee asentaa aukipitolaitteet. Oven lukitus kaksoislukkopesällä käyttäjän sarjaan ja Vantaan sarjaan jätehuollolle.

Jätetilaan seuraavat jäteastiat
Sekajäte 4kpl 660 l mitat, leveys 1250 syvyys 850 korkeus 1250
Biojäte 1 kpl 240 l mitat, leveys 600 syvyys 720 korkeus 1100
Muovijäte 1kpl 660 l mitat, leveys 1250 syvyys 850 korkeus 1250
Pienmetalli 1 kpl 240 l mitat, leveys 600 syvyys 720 korkeus 1100
Kartonkijäte 1 660 l mitat, leveys 1250 syvyys 850 korkeus 1250
Paperiastiat kirjaston sisätiloissa astioita 7 kpl 240 l mitat, leveys 600 syvyys 720 korkeus 1100

5.1.5 Väestönsuojatilat

Kiinteistössä on rakennettu kaksi (2) väestönsuojaa. Väestösuojat ovat rakennetut kerrosalaperusteisesti. Kohteen peruskorjauksen, ei pitäisi vaikuttaa väestösuojavelvoitteeseen kasvattavasti. Väestönsuojien kapasiteetti tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

5.1.6 Pihan vaatimukset

Tikkurilan kirjastotalon piha on olennainen osa arkkitehtien Perko ja Rautamäen voittamaa arkkitehtikilpailun suunnitelmaa. Tikkurilan kirjasto on todettu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi rakennusperintökohteeksi Vantaan kaupungin teettämässä 1980-1990-lukujen rakennuskannan inventoinnissa (Saatsi arkkitehdit, 2022). https://kaupunginmuseo.vantaa.fi/fi/tutkimus

Kirjastotalon piha tukee Vantaan kulttuuritoimen ja perusopetuksen toimintaperiaatteita ja strategiaa. Suunnittelun tavoitteina on toiminnan näkökulmasta piha-alueiden toiminnallisuus, monikäyttöisyys, uudet kirjastotoiminnat, esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys sekä mahdollisuus ympäristön muokkaamiseen eri ikäryhmien tarpeiden mukaan. Olemassa olevaa puustoa on säilytettävä mahdollisuuksien mukaan.

Rakennuksen elinkaaren näkökulmasta pihasuunnittelun tavoitteina ovat tilojen muunneltavuus, pihoihin liittyvät laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet, ja materiaalien kestävyys. Rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo otetaan huomioon pihasuunnittelussa.

Kiinteistö on jaettu kahteen osaan v. 2019 asemakaavassa. Tällä hetkellä (27.12.2022) virallinen kiinteistöjäkö ei ole vielä tehty, mutta on valmistettava ennen rakennusluvan käsittelyä. Tarveselvitys-hankesuunitelemaan kuuluu vain kiinteistöosa, joka on kirjaston puolella. Toinen puoli siirtyy kaupungin puistohallintaan. Perusparannustyöt kattavat koko pihan. Rajat näkyvät asemakaavassa (liite 3).

Piha ei sijaitse melualueella.

Etupihan puolella (yleisölle):

Etupiha toimii sisääntulopihana. Piha edustaa kirjastotaloa ja opastaa kirjaston eritoimintaan ja sisäänkäyntiin. Etupiha avautuu etelään ja länteen, kaupunginpuistoon.

- Rakennetaan uudet pääsisääntuloportaat suoraa pääovien edessä, uusitaan puut ja pensaiden reunat.
- Parannetaan (peruskorjataan) sisääntulokansi
- Rakennetaan sisääntulokannelle uusi esteetön terassi vanhojen vesialtaiden päälle, terassi toimii kahvion ja kirjaston terassina. Terassi avautuu puistoon (lounaaseen). Terassi on tulee olemaan porrastettu ja sisältää vesielementi joka muistuttaa alkuperäisestä suunnittelusta.
- Rakennetaan uusi kävelyluiska sisääntulokannelle, jossa salittaan myös erityiset ajoneuvot (ambulanssit, Lummesalin tavaranotto, talvenkunnossapito)
- Uusitaan pensaiden penkki kävelyluiskan vieressä
- Rakennetaan uusi ajoliittymä Lummetieltä (poistetaan vanhaliittymä) ja ajoreitti pohjakerroksen pysäköinnille. Rakennetaan pysäköintipaikkoja kirjaston asiakkaille (15 ap, 2 LE-ap ja 2 sähköautojen latauspistevaurauspaikkaa).
- Rakennetaan uusi kävelypolku Lummetieltä kirjastoon sisääntuloportaalle ja puistolle. Osa polusta saa olla kaupunginpuiston puolella
- Rakennetaan noin 40 polkupyöräpaikkaa sisääntuloportaiden lähellä.
- Istutetaan uudet puut, pensaat ja nurmikko

Pohjakerroksen kannen puolella (henkilöstölle ja huollolle):

Pohjakerroksessa on kylmätila, joka sijaitsee etupihankannen alle. Siihen sijoittuu huolto- ja henkilökunnantilat.

- Peruskorjataan henkilökunnan pysäköintialue (8 ap) ja väliaikaiset tavaranottopaikkaa (2 pakettiautopaikkaa)
- Peruskorjataan henkilöstöpolkupyöräpysäköinti (60-80 pp)
- Uusitaan jätetila (ks 5.1.4) ja rakennetaan uusi ulkovälinevarastotila. Tilat palo-osastoida ja suojellaan ikivallasta.
- Uusitaan asfaltti ja kunnostetaan pinnat siistiksi sekä uusitaan valaistuksia ja kameravalvonta (turvallisuus)
- Peruskorjataan ulkoseinä ja ulko-ovet. Laajennetaan ulko-ovi 044 (900+300).

Kirjasolan puolella (sisääntuloja):

- Parannetaan henkilöstösisääntulo 034 turvallisemmaksi (mm. valaistus, kamerat). Parannetaan esteettömyyttä.
- Parannetaan asiakkaansisääntulo 001 turvallisemmaksi (mm valaistus, kamerat) ja korjataan esteettömäksi. Uusitaan opastukset merkittävämmiksi. Tästä asiakaansisääntulosta päästään suora kirjastotilaan ja esteetönhissille.

Huoltopihan puolella:

- Rakennetaan uudet pysäköintipaikkat (18 ap) saatto- ja asiakkaanliikenteelle.
- Uusitaan asfaltti ja kunnostetaan pinnat siistiksi sekä uusitaan valaistuksia ja kameravalvonta (turvallisuus)
- Rakennetaan matalakivimuuri huoltopihan ympärillä, joka estää turvatonta läpikulkua ja luvaton pysäköinti. Istutetaan pensaita ja asennetaan puomin (huoltoportti).
- Pidetään huolto- ja jäteauton kääntöraide
- Peruskorjataan lastauslaituri

Pysäköinti ja Liikennemerkit

Kirjastolle rakennetaan uudet liikenneyhteydet ja pysäköintipaikat. Saattoliikenteen järjestelyitä pyritään pihan suunnittelun yhteydessä selkeyttämään ja parantamaan turvallisuutta. Piha-alueen liikennemerkit päivitetään kokonaisuutena hankkeessa ja liikennemerkeistä laaditaan erillinen liikenteenohjaussuunnitelma.

5.1.7 Osallistaminen

Vantaan kulttuuri- ja kirjastotalon suunnitteluun osallistetaan alueen asukkaita, sidosryhmiä ja palveluiden käyttäjiä. Osallisuutta koordinoi työryhmä, johon kuuluu edustajia kaupungin osallisuuspalveluista, kirjastosta, musiikkiopistosta ja lastenkulttuurikeskus Pessistä. Kehittämistyössä hyödynnetään myös tulevien talon toimijoiden aiemmin keräämää palautetta ja kyselyitä.

Asukasosallisuustyölle laaditaan oma suunnitelmansa keväällä 2024. Tärkeinä kohderyhminä työssä ovat erityisesti lapsiperheet sekä muun kuin suomen tai ruotsin kieltä äidinkielenään puhuvat vantaalaiset. Talo on kuitenkin kaikille avoin, ja osallistumismahdollisuudet pyritään tarjoamaan kaikille talon kävijöille syksyllä 2024. Kesän ja alkusyksyn 2024 aikana kerätään asukkailta näkemyksiä talon sisätilojen ja toiminnallisuuden ratkaisuihin osallistumalla alueen tapahtumiin ja kutsuen mukaan sidosryhmiä, kuten lähipäiväkoteja ja kouluja.

Osallisuus otetaan huomioon myös sisustussuunnittelussa, jotta asukkailla on mahdollisuus osallistua tarkempien suunnitelmien työstämiseen.

Vuonna 2025–2027 toteutetaan kysely asukkaille talon toimijoiden yhteistyön ja toimintakulttuurin kehittämiseksi. Lisäksi talolle järjestetään nimikilpailu, johon asukkaat ja sidosryhmät voivat osallistua eri tavoin.

Joulukuussa 2023 järjestettiin Vantaan kaupungin vanhus- ja vammaisneuvostolle esteettömyyskävely, jossa käsiteltiin taloon liittyviä esteettömyyden ja saavutettavuuden näkökulmia. Kävelyn aikana nousi esiin tarve parantaa opastesuunnittelua ja ratkaista haasteet esteettömässä saapumisessa, kuten LE-parkkipaikkojen saatavuus, esteettömät kulkuoikeudet taksikuljetuksiin ja raskaiden ovien aiheuttamat hankaluudet. Lisäksi korostettiin tarvetta ottaa huomioon erilaiset vammaisuuden muodot, kuten liikkumisrajoitteet, näkö- ja kuulovammaisuus sekä aistivammaisuus, esimerkiksi väri- ja äänimaailmaa suunniteltaessa.

TAIDEHANKE: haetaan taidehanke peruskorjaushankeen yhteydessä, taidehanke käsitellään erillisenä hankkeena).

5.2 Tilaohjelma

Tilaohjelma liitteenä (liite 5)

5.3 Tilojen vaatimukset

Laatutasotavoitteet

Uusi kirjastolaki on tullut voimaan tammikuussa 2017. Lain ja uudenlaisen palveluiden näkökulmasta on tarpeen toteuttaa toiminnallisia muutoksia nykyisiin tiloihin.

Suomen kuntaliiton *Yleisten kirjastojen saavutettavuussuositus* (2017) mukaisesti: ”*Saavutettavuus on asemoitu yhdeksi strategisen johtamisen osaksi. Sisällöllisesti se kattaa laajan alueen tasaveroisuuskysymyksiä fyysisen toimintaesteen ja monikielisyyden huomioon ottamisesta monikanavaiseen viestintään.”*

Tilat suunnitellaan huomioiden esteettömyys, turvallisuus, terveellisyys, hyvä akustiikka sekä toimivat säilytystilat. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan turvallisuutta lisäävät ja tilojen löytämistä helpottavat opasteet. Kestävä

kehitys/resurssiviisaus, ylläpidettävyys, iltakäyttö sekä kustannustehokkuus ovat tavoitteita kaikissa näkökulmissa.
Iltakäyttö ja tilojen monikäyttöisyys on huomioitava myös kulunvalvonnassa, lukituksissa sekä ilmanvaihdossa.

Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon se, että Tikkurilan kirjasto on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä rakennusperintökohde. Suunnitelmien laadinnassa huomioidaan se, että rakennuksen arvokkaat ominais- ja erityispiirteet eivät tule katoamaan tehtävien korjaus- ja muutostöiden aikana. Tikkurilan kirjaston kulttuuristen ja rakennustaiteellisten arvojen säilymistä tulee vaalia ja tukea peruskorjauksen suunnittelussa. Muuttuneiden tarpeiden vaatimat uudet ratkaisut tulee suunnitella siten, että ne tukevat tai palauttavat rakennuksen mahdollisesti kadonneita kaupunkikuvallisia ja arkkitehtonisia arvoja. Rakennuksen monet detaljit ovat erityisiä ja suunniteltu huolellisesti tätä rakennusta varten. Erikoispiirustuksia laadittiin kirjaston toteutusvaiheessa runsaasti. Korjausten yhteydessä tarvittavien muutosten ja täydennysten ratkaisuja tulisi etsiä alkuperäisten toteutuspiirustusten avulla.

6 RAKENNUS

6.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

6.0.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Elinkaaritavoitteet

Peruskorjattavien rakennusten korjaustöillä tavoitellaan julkisivujen osalta 40 vuoden, vesikaton osalta 50 vuoden ja vedeneristys laatoituksen alla 30 vuoden kunnostussykliä. (Kunnostussyklit täsmentyvät suunnitteluvaiheen yhteydessä). Pintamateriaalien osalta kunnostussykli määräytyy materiaalin laadun ja käytön mukaan.

Aiempi eduskunta hyväksyi 1.3.2023 uuden rakentamislain. Uusi laki tuo ilmastonmuutoksen torjunnan kattavasti osaksi rakentamisen lainsäädäntöä ja tulee voimaan 1.1.2025. Uuden lain myötä elinkaarisuunnittelijan tulee laatia jatkossa ilmastoselvitys ja materiaaliseloste rakennusluvan liitteeksi nykyisin laadittavan energiatodistuksen lisäksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutokset tulevat voimaan 1.1.2024, mutta kunta tai maakunnanliitto saa halutessaan soveltaa vanhoja kaavan tietosisältöä koskevia säädöksiä yksittäistapauksissa päätöksellään vuoden 2028 loppuun asti.

Tikkurilan kirjaston hankkeessa tilaajan on päätettävä, miten uusien selvitysten kanssa toimitaan hankkeen rakennusluvan haun yhteydessä, kun rakennusluvan haku tapahtuu em. siirtymäaikana. Suositeltavaa on kuitenkin noudattaa uutta lainsäädäntöä alkaen 1.1.2024.

Energiatehokuustavoitteet

Energiatehokkuuden osalta tavoitteena on toteuttaa energiaa säästäviä ratkaisuja Vantaan kaupungin yleisten linjausten mukaisesti. Kirjastorakennus on iältään yli 40-vuotias, joten talotekniikan uusiminen kasvattaa sähkö- ja lämpöenergian tarvetta rakennuksessa.

Asennetaan rakennukseen LED-valaistus sekä aurinkosähkövoimala peruskorjauksen yhteydessä. Tutkitaan suunnittelun yhteydessä, pystyisikö vuonna 2017 ESCO-hankkeen yhteydessä asennettuja LED-valaisimia hyödyntämään esimerkiksi rakennuksen aulatiloissa. Lisäksi asennetaan uusittavaan pääkeskustilaan hybridisuodatinlaitteisto, jolla parannetaan sähkön laatua ja säästetään samalla myös sähköenergiaa.

Asennetaan sähköauton latauspisteitä pysäköintialueella lain 733/2020 tai sen mahdollisten tarkennusten mukaisesti.

Nykyisen kirjastorakennuksen käyttämällä sähkön tunneittaisella teholla aurinkosähkövoimalan koko on luokkaa 60 kWp ja se saattaisi mahtua suunnitellusti sille alustavasti varatulle katon osalle.
Mikäli rakennuksen katolta voidaan osoittaa lisää tilaa lisäkuormalla 30-40 kg/m^2 (PV-paneeliasennukselle) tai 6-8 kg/m^2 (ohutkalvopaneeleille), niin voimalatehon kasvattaminen kokoluokkaan 100 kWp on perusteltua seuraavista syistä:

- Kaikkien sähkölaitteiden sekä -järjestelmien uusiminen
- Kaikkien IV-koneiden ja -laitteiden uusiminen
- Sähköautonlatauspisteiden lisääminen
- Mahdollinen sähköpyörien latausaseman lisäys

Hybridisuodatin ja aurinkosähkövoimala vähentävät rakennuksen sähkönkulutusta yhteensä arviolta 10…14 %.

Mikäli rakennuksen nykyinen kaukolämpöliittymä ei ole riittävä lämmöntuotannon kannalta, lisälämpö voitaisiin tuottaa myös rakennuksen länsipuolelle asennettavalla maalämpöjärjestelmällä. Länsipuolen piha-alue uusitaan kokonaisuudessaan, jolloin maalämpökaivot voitaisiin porata maankaivuutyön yhteydessä. Kaivettava alue on niin kookas, että lisälämpöä sen alueelta saataisiin arviolta 500...700 MWh/vuodessa. Mahdollinen järjestelmäkoko tarkentunee jatkosuunnittelun aikana.

Tutkitaan jatkosuunnittelun yhteydessä myös mahdollisen pientuulivoimalan asennusmahdollisuuksia rakennuksen katolle. Kyseessä olisi pystyakselisen pientuulivoimalaitteiston asentaminen.

Rakennuksen katto on korkea ja pystyakselinen tuulivoimalaite/-laitteet käytännössä äänettömiä ja ne toimivat alhaisilla tuulen nopeuksilla. Laitteisto ei myöskään näkyisi häiritsevästi katutasolle.

Pientuulivoimahanke voitaisiin toteuttaa tarvittaessa myös erillishankkeena tai etsiä sille toinen toteutuskohde.

6.0.2 Tilatehokkuustavoite

Tilatehokkuustavoite parannetaan hankkeessa, huomioidaan se, että Tikkurilan kirjastotalo on arkkitehtonisesti ja kulttuurisesti merkittävä ja sen korkeat tilat tullaan säilymään.

Palveluverkkosuunnitelmassa tavoitteena on lisätä kirjastotilaa 75 neliöön tuhatta asukasta kohti.

Kirjastotoimi palvelee vuosittain noin 495 000 kävijää (asiakkaat), josta kirjasto 450 000, musiikkiopisto 22 715, Lummesali 6400 ja lasten- ja nuorten kulttuurikeskus 3700 kävijää. Henkilökunta määrä täsmentyy hankeen suunnitteluvaiheessa.

Rakennuksen (tulevan) laajuus on 5758,9 htm^2 (4966 hym^2).
Tilatehokkuus on 11,63 htm^2/ 1000 kävijää.

6.0.3 Muuntojoustovaatimus

Tilasuunnittelu liittyy myös kirjastotalon toimintakulttuurin muutokseen. Ilmiöpohjainen kulttuurin ja oppiminen, tilojen toiminnallisuus, monikäyttöisyys, tietotekniikan tehokas käyttö sekä henkilökunnan vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa muuttunutta ja muuttuvaa ympäristöä.

Katso myös kohta 6.3 Rakennetekniset tavoitteet ja toimenpiteet

6.0.4 Ääniolosuhteet

Noudatetaan Ympäristöministeriön asetusta ja ohjetta rakennuksen ääniympäristöstä 2018. Opetustiloissa, ryhmähuoneissa, musiikkitiloissa sekä taukotiloissa noudatetaan jälkikaiunta-ajoissa ja puheensiirtoindekseissä standardin SFS 5907 luokkaa A/B mikäli se on asetuksen ohjetta tiukempi. Edellä esitetty koskee myös monitilatoimitilojen avotila-alueita. Muutoin, mikäli Ympäristönministeriön ohje ääniympäristöstä ei muuta edellytä, noudatetaan luokkaa C.

Tilojen vaimennus tulee saattaa sellaiseksi, että jälkikaiunta-aika oleskelu- ja työskentelytiloissa on enintään 0,6–0,9 sekuntia ja porrashuoneessa ja käytävässä enintään 1,3 sekuntia Em. vähimmäisvaatimuksia parempi vaimennus vähentää edelleen melusta aiheutuvaa häiriötä tiloissa. Musiikinopetustilat suunnitellaan toiminnan vaatimien normien mukaan.

Musiikkitilojen, sisältäen immersiotila (1.krs), studiot (pohjakerros) ja satuhuone (1.krs), teatteri- ja esiintymistilojen ääniympäristön rakenneteknisten tavoitteiden, lisää tietoa kohdassa 6.3.

Tilojen akustinen toimivuus suunnitellaan suunnitteluvaiheessa akustikon toimesta yhteistyössä arkkitehdin ja insinöörien kanssa.

Akustiikan lisäksi suunnitellaan tilojen äänieristys sellaiseksi, että opiskelu, luku- tai opetus on mahdollista niin, ettei ääni kantaudu viereiseen huoneeseen.

Kohteen vaativat ääniolosuhteet huomioidaan ilmanvaihdonsuunnittelussa!

6.0.5 Palotekniset vaatimukset

Rakennuksen paloluokka on P1.

Rakennuksen paloluokka on P1.

Vanhojen suunnitelmien mukaan rakennus on jaettu useampaan palo-osastoon, jotka tullaan tarkistamaan suunnitteluvaiheessa.

Palotekniset muutokset liittyvät mm:

- Autotalin muuttaminen teatteriksi, joka edellyttää uuden poistumisoven huoltopihaan.
- Yhteistilojen 010 ja 104 välillä, joka edellyttää uuden paloverhon aukolle.

Korjaus- ja muutostyöt ovat kuvattu tarkemmin Palotekninen tutkielmassa oheismateriaalina (KK-Palokonsultti, 3/2024).

6.0.6 Sisäilmatavoitteet

Tavoitteena on sisäilmaltaan terveelliset ja turvalliset tilat.

Kosteus-, sisäilma- ja rakenneteknisissä tutkimuksissa sekä kuntoarvioissa havaitut sisäilmaa heikentävät tekijät poistetaan ja rakenteisiin jäävien rakenteellisten- ja sisäilmaa heikentävien riskien toteutuminen minimoidaan niin suunnittelu- kuin korjausvaiheessa. Rakenteita korjatessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti:

- vaippa- ja välipohjarakenteiden ilmatiiveyteen
- maanvastaisten rakenteiden kosteustekniseen toimintaan

Teollisten mineraalikuitujen vapautuminen sisäilmaan estetään uusimalla vanhoja alakattojen akustolevyjä sekä tiivistämällä rakenneliittymiä. Alakattojen päällä olleet paljaat mineraalivillalevyt poistetaan ja mineraalivillaiset putkieristeet pinnoitetaan tai uusitaan. Akustovillat vaihdetaan pöly- ja allergiavapaisiin ja ympärisuojattuihin A-luokan mineraalivilla-akustointilevyihin.

Ilmanvaihtojärjestelmä uusitaan tarpeellisilta osilta. Uuden järjestelmän tulee tukea terveellisen ja turvallisen sisäilman tavoitteita. Uusi ilmanvaihtojärjestelmä tulee toteuttaa muuntojoustavasti siltä osin kuin se nähdään tilojen käytön kannalta tarpeelliseksi.

Hankkeessa noudatetaan P1-puhtaustasoa. Urakoitsijalla on hyvä olla pölynhallintasuunnitelma, johon puhtaustavoitteet kirjataan. Pölynhallinnassa suunnitellaan pölyävät työvaiheet ja huolehditaan, että työvaiheet tehdään oikeassa järjestyksessä. Osastoinnin ja alipaineistuksen lisäksi tulee ottaa huomioon myös työmaan aikainen materiaalien kuljetus, varastointi sekä suojaus. Urakoitsijan tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää vähemmän pölyäviä työmenetelmiä sekä varmistaa, että jätehuolto toteutuu pölyttömästi. Urakka-alueen siisteydestä ja käytännöistä huolehditaan siten, etteivät rakennusaikainen pöly ja lika pääse kulkeutumaan urakka-alueen ulkopuolelle.

Suunnittelun aikana vältetään yläpölyjen mahdollista kerääntymistä. Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilojen siivouksen toteutumisen esteettömyys.

Sisäilmaston tavoitteena on tavanomaisissa tiloissa sisäilmastoluokka S2, rakennustöiden ja ilmanvaihtotöiden puhtausluokka P1 sekä rakennusmateriaalien ja ilmanvaihtotuotteiden päästöluokka M1, sisäilmastoluokitus 2018 mukaan. Lämpötilan ylärajan osalta tavoite on kuitenkin sisäilmastoluokan S3 mukainen. Tilojen akustiikkaa ov hyvä parantaa mahdollisuuksien mukaan.

Hankkeeseen määrätään kosteudenhallintakoordinaattori suunnittelun tilaamisvaiheessa rakennusten käyttöönottoon asti. Hankkeessa noudatetaan Kuivaketju10-toimintamallia tai muuta kosteudenhallintamenettelyä, jonka periaatteet noudattavat kuivaketju 10.fi sisältöä. Tarvittaessa käytetään sääsuojausta lisälämmöneristeiden ja rakenteiden kastumisen estämiseksi.

Hankkeen lähtökohtina käytetään seuraavia laatutasoja:

- Materiaalien päästöluokka M1
- Sisäilmastoluokitus 2018 mukainen sisäilmastoluokitus S2 (lämpötilan ylärajan osalta S3)
- Rakentamisen aikainen puhtausluokka P1
- Kuivaketju10

6.1 Arkkitehtoniset tavoitteet

Tikkurilan kirjastotalo sijaitsee Kirjastonpuiston koilliskulmassa, Tikkurilan keskustassa. Vuonna 1984 valmistuneen rakennuksen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Perko ja Rautamäki. Toimisto on suunnitellut useita merkittäviä julkisia rakennuksia ja kirjastot mm. Kauniaisiin ja Lahden Nastolaan.
Tikkurilan kirjaston kokonaisilme on rauhallinen ja harmoninen. Pintamateriaaleina on käytetty harmaanruskeaa graniittia, lasia ja pronssiyksityiskohtia.
Materiaalipaletti on hyvin pelkistetty. Rakennuksen mielenkiinto tulee harkituista yksityiskohdista, mm. ikkunoiden muodoista ja sijoitteluista viistosti seinäpinnan alapuolelle. Rakennuksen länsipuolella olevalle pääsisäänkäynnille noustaan hillittyjä portaikkoja pitkin kolmesta suunnasta. Tikkurilan keskustasta, etelästä nousee levein portaikko. Pohjoisesta nouseva portaikko tuo tasoillaan mieleen temppelimäisiä piirteitä.
Terassimainen rakenne pääoven edustalla pehmentää rakennuksen yleisilmettä ja tuo asiakkaan luontevasti kohti pääsisäänkäyntiä. Sisäänkäynnin yläpuolella on raskas katos, joka korostaa arvokasta sisääntuloa. Pääsisäänkäynnin vieressä on sisäänkäynti myös rakennuksessa toimiviin musiikkiopiston tiloihin. Pääosa rakennuksen ikkunoista sijoittuu itäpuolelle, kirjaston ja monitoimitalo Liidon välisen kävelysolan puolelle.
Kirjastonpuisto valmistui kirjaston edustalle 2017. Kirjastonpuisto on itsessään merkittävä kaupunkikuvallinen kokonaisuus. Avara puistotila tuo hienosti esille kirjaston juhlavan ja eleettömän rauhallisen arkkitehtuurin. Kirjasto muodostaa puistolle hienon, kaupunkikuvallisesti merkittävän päätteen ja rajauksen aseman suuntaan.
Tikkurilan kirjasto on toteutettu kutsukilpailun kautta. Kilpailussa on otettu huomioon Vantaan-aukio-suunnitelma. Kirjastossa toimii lisäksi kansalais- ja musiikkiopisto sekä AV-keskus. Julkisivun tukipilarit nousevat visuaalisesti tärkeään osaan kannatellessaan rakennuksen toista kerrosta. Massoittelultaan ja tiloiltaan

kirjastotalo on moniulotteinen ja koostuu monista erilaisista seinäpintojen rajaamista tiloista sekä sisältä että ulkoa. (lähde: Vantaan kaupunginmuseo).

6.2 Esteettömyystavoitteet

Kirjastotaloon parannetaan esteetön saavutettavuus: liikuntaesteisyys, näkö-, kuulo- ja vammaisten ihmisten saattavuus. Parannetaan myös viihtyvyys kirjastossa sekä turvallisuus syrjinnästä ja vakivallasta.

Täällä hetkellä, kirjastotaloon on vaikea päästää esteettömäksi korkea pääsisääntulon ja ympärikivirakennelmien takia. Sen lisäksi, on parantava ambulanssien ja LE-taksien saavutettavuus kirjastopääoveen.

Toimenpiteet:

- Rakennetaan uusi leveä kävelyluiska pääkannelle, joka toimii myös ambulanssi-, LE-taksi- ja huoltoreittinä
- Parannetaan asiakkaan LE-sisääntulo pohjakerroksessa (ovi 001)
- Uusitaan henkilönostin H1, uusitaan hissi H2 ja korjataan hissi H3.
- Lisätään porrasnostin tilaan 045 (teatteriin).
- Poistetaan kevythissi pääaulasta ja rakennetaan uusi LE-kevythissi kirjastossa, joka palvelee kolme kerrosta. Hissi on lyhytmatka ovesta 001.
- Siirrettään infopiste lähempänä etuovea (laaja näkökenttä, henkilöstö heti avustavaksi)
- Poistetaan ovien kynnyksiä ja vaihdetaan lattiamateriaalia jotka estävät esteetönliikunta. Lisätään tuen ja kahvat liikuntaesteisille.
- Tarkistetaan/lisätään automaattinen avausmekanismi ulko-oville, LE-WC oville, hisseille, ja muuttamille sisäoville
- Merkitään reitit näkövammaisille (pistekirjoitettu opastus, lattiamerkkejä)
- Uusitaan opastus ja valaistuopastus (erityisesti ulko-opasteet ja sisääntulot), uusitaan ulkokameravalvonta
- Sukupuolettomat tilat (osittain sukupuolettomat WC:t)
- Rakennetaan erilliset lastenhoitohuone ja LE-WC:t
- Sijoitetaan vahtimestarin valvomo erillisessä tilassa (vanhassa aikuisopiston vahtimestarintilassa), lähellä etuovea.
- Rakennetaan kattava induktiosilmukka

- Äänikirjat ja tietokoneet kuulo- ja näkövammaisille helposti saattavissa ja valvomissa (1.krssa).
- Helpottaan opaskoirien ja lukukoirien oleskelu.

Rakennuksessa ei ole tehty esteettömyyskartoitusta. Suunnitteluvaiheessa tehdään rakennuksen esteettömyyskartoitus, tarvittavat toimenpiteet tehdään rakentamisvaiheessa.

6.3 Rakennetekniset tavoitteet

Rakennus on rakennettu vuonna 1984 ja on neljäkerroksinen, betonirunkoinen, julkisivut ovat pääosin graniittilaattaverhoiltu, vesikatto on pääosin tasakatto, rakennuksessa on korkeatilat kuten Lummesalin, pääaulan ja kirjaston päälukusalin.

Peruskorjaussuunnitelma edellyttää myös tiloilta monikäyttöisyyttä ja joustavuutta, korjaustöiden yhteydessä toteutetaan hillitysti tilamuutoksia, jotka parantavat rakennuksen käytettävyyttä ja tilatehokkuutta.

<u>Korjaus- ja kunnostustarpeita:</u>

Rakenneteknisiä korjaustarpeita ovat mm.

- sisäilman parantamiseen liittyvät korjaustyöt
- akustisen toimintaympäristön parantamiseen liittyvät työt
- esteettömyyden parantamiseen liittyvät työt
- palotekninen tarkastelu, paloalueet, poistumistiet, palo-ovet yms
- toiminnallisiin korjaustarpeisiin liittyvät rakennustyöt
- lattia-, seinä- ja kattopintojen ja alas laskettujen kattojen, kotelointien ja akustisten materiaalien uusimis- ja kunnostustyöt
- varusteiden ja kiinteäkaluteiden uusiminen
- sisä- ja ulko-opasteiden uusiminen
- kattoikkunoiden kunnostus
- märkätilojen kokonaisvaltainen saneeraus, pintojen ja kalusteiden ja varusteiden uusiminen (sis. siivoustilat, wc:t, pesu- ja pukutilat)
- lvis- töistä aiheutuvat rakennustyöt, mm. uusien iv-konehuoneiden rakentaminen, tutkittava eri sijoittelumahdollisuuksia, rungon sisälle. Tutkittava myös hajautetun ilmanvaihdon vaihtoehdot (tutkittava

uusien hormireikien rakentamisen mahdollisuudet). Alakatot kokonaan uusittavia.
- ulkoseinärakenteiden tiiviydet ja mahdolliset riskirakenteet tutkittava suunnitteluvaiheessa
- piharakennelmien kunnostusta (katso kohta 5.1.6)

Rakennus on tarkemitattava ennen toteutussuunnittelun aloittamista

Tilamuutostarpeita:

Tilamuutostarpeita keittiö-, siivous- ja jätetiloille sekä ulkotiloille ovat kuvattu kohdissa 5.1.1-5.1.6. Katso myös tilaohjelmassa liitteenä.

Rakenneteknisiä muutostarpeita ovat mm.:

Pohjakerrokseen:

- tavaravastanoton laajentaminen, ulko-oven leventäminen,
- uuden käytävän luominen (siivojen sos-tilojen purkaminen)
- uuden avotoimistotilan luominen
- kahden henkilöstö puku- ja pesutilojen uudelleen järjestäminen
- musiikkiosaston luominen sisältäen musiikkistudiot (6 kpl) ja aineistohuoneen.
- lastenkulttuurikeskuksen teatteri, toimisto ja työpajan luominen sekä ulko-oven leventäminen. Teatteri luodaan vanhaan autotalliin, lisää alempana.

Ensimmäiseen kerrokseen:

- lastenkulttuurin näyttelytilan luominen vanhan aikuispoiston tiloille (sis. pienien huoneiden purku)
- uuden valvomon tila
- Lummesalin uuden lämpiön ja varastotilan luominen.
- asiakkaiden WC:tilojen uudelleen järjestäminen sisältäen lastenhoitohuone ja asiakkaiden lokerikot ja lastenvaunuparkki
- uuden lasten osaston luominen vanhasta musiikkiosastosta, sisältäen lasten leikkialue, satuhuone, naulakot, infopiste ja minikeittiö
- uuden nuorten osaston luominen sisältäen nuortentila, pelihuone ja immersiohuone.

- uuden kirjaston ”vuorovaikutus”-alueen luominen sisältäen infopiste, lehtisali, kahvio, esiintymisnurkka, noutohyllyt (RFID) ja Best Sellers alue
- uuden kahvion rakentaminen (keittiö, varasto ja ruokailualue)
- uudet portaat pohjakerroksen musiikkiosastoon
- uusi asiakashissi (LE) pohjakerroksesta 2. kerrokseen. Aulan hissin poisto.

Toiseen kerrokseen:

- lukusalien pienten huoneiden purku, tietokoneiden ja kopiokoneiden uudelleen sijoittaminen päälukusalin itäreunalle
- työhuoneidenkoppien lisääminen lukusalille (8 kpl)
- hiljainen lukutilan sulkeminen lasiseinälle
- kokoushuoneiden uudelleen järjestäminen (3 kpl)
- työpajojen luominen, lasiseinien lisääminen (2 kpl)
- lasiseinien lisäämien musiikkiopiston opetushuoneista käyttäviin
- huoneen 251 lasiseinän lisääminen (kattoikkunan poistaminen)

Kolmanteen kerrokseen:

- henkilöstö tauko- ja sosiaalitilojen uudelleen järjestäminen ja laajentaminen. Tupakkahuoneen poisto. Uudet sisäikkunat taukohuoneesta päälukusaliin.
- toimistohuoneen 308 jako kahteen huoneisiin.
- IV-konehuoneen laajentaminen (3.kerroksen kattoon). Ks. LVIA-tekniset tavoitteet

Kattokerrokseen (4. kerros):

- IV-konehuoneen mahdollinen laajentaminen. Ks. LVIA-tekniset tavoitteet

Rakennetekniset tavoitteet yleisesti

Rakenteet suunnitellaan rakennusfysikaalisesti toimiviksi ja toteutuskelpoisiksi.

Ulkovaipan sisäpinnan tiiveyden varmistamiseksi on laadittava detaljit kaikista erilaisista liitos- ja epäjatkuvuuskohdista.

Rakennukseen suunnitellaan toteutuskelpoiset detaljit rakennusfysikaalisesti toimivina. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien

pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät. Julkisivu- ja runkomateriaalivalinnassa on vältettävä palonleviämisen kannalta epäedullisia materiaaleja.

Lämmöneristeiden ja rakenteiden kastumisen estämiseksi hankkeessa edellytetään sääsuojan alla rakentamista ja Kuivaketju 10 -järjestelmän noudattamista.

Rakenneratkaisuissa noudatetaan YM:n, RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita. Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät.

Noudatetaan rakentamisajankohdan rakentamismääräyskokoelman osan D3 - Ympäristöministeriön asetus rakennusten energiatehokkuudesta vaatimuksia ilmanpitävyyden osoittamisessa.

Muutostyöt käsittävät tilamuutoksia. Olemassa olevia ei kantavia väliseiniä puretaan. Uusia ei kantavia väliseiniä rakennetaan.

Musiikkitilojen (immersiotila (1.krs), studiot (pohjakerros) ja satuhuone (1.krs)) rakenteet suunnitellaan niin, että runkoäänien kantautuminen rakenteissa minimoidaan. Tiloissa kiinnitetään erityistä huomiota ääneneristykseen ja rakenteiden tiiviyteen. Tiloihin tehdään tuplaovet.

Kohteeseen tehdään tarkat rakennesuunnitelmat ja työselostukset erikoissuunnittelua vaativiin rakennekohtiin. Akustiikkasuunnittelun alaiset työt kirjataan työselostukseen ja rakennekuviin.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Piha

Länsijulkisivulle rakennetaan uusi kävelyluiska, joka mahdollistaa myös huoltoliikenteen. Kävelyluiska päättyy kansirakenteeseen, joka peruskorjataan. Kävelyluiskan länsipuolen ulkoseinään (kylmä rakenne) asennetaan graniittikivinen julkisivu. Ulkoseinän länsipuolen maanpintaa madalletaan. Seinän perustus on tarkastettava suunnitteluvaiheessa. Ulkoseinään tehdään sisäänkäyntiportti.

Uudet portaat (1 kpl) rakennetaan länsipuolelle, portaiden runkorakenne betonia. Olemassa oleva länsipuolella sijaitseva etelästä päin johtava porras peruskorjataan. Portaiden väliseltä alueelta peruskorjataan luiskan rakenteet. Kaakkoispäätyyn rakennetaan uusi porrastettu terassi vanhojen vesialtaiden päälle. Vesiallasrakenteita puretaan.

Kirjastoautotilan edessä oviaukkojen kohdalla puretaan vanhaa betonirakennetta (koko oviaukon leveydellä olevan pintavesikaivon rakenteita). Puretun rakenteen tilalle rakennetaan uusi sokkeli, jossa lämmön- ja vedeneristys sekä patolevy. Sokkelin ulkopuolella rakenteet tehdään niin, että saadaan kallistus poispäin sokkelirakenteesta. Uusi/uusia pintavesikaivoja rakennetaan, koska ramppi laskee rakennukseen päin.

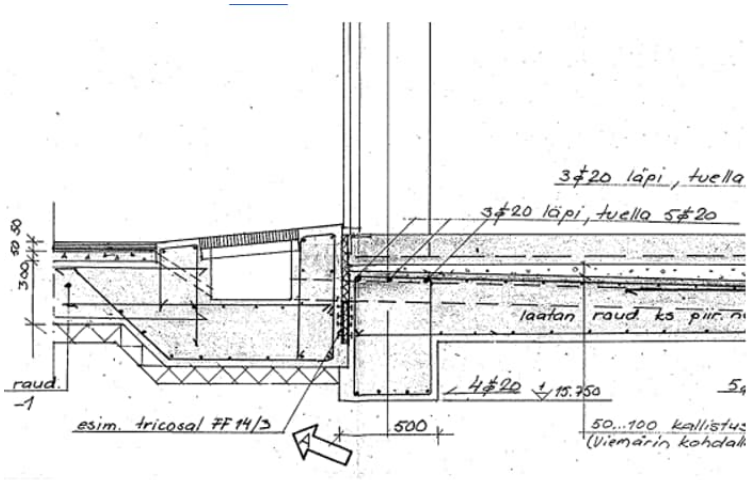

Kuva rakennusaikainen rakenneleikkaus kirjastoautotilan kohdalta

Salaojat

Vanhat salaojat ja salaojakaivot puretaan. Uudet salaojat ja salaojakaivot rakennetaan. Itäpuolella rakennusta on salaojalinja, joka kulkee rakennuksen sisällä. Rakennuksen sisällä on kolme salaojakaivoa ja salaojalinjaa. Salaojalinjat korjataan ujuttamalla muovisalaojaputki (halk. n. 70 mm) tiilisalaojien sisään. Itäsivulla rakennuksen ulkopuolella olevat salaojat sijaitsevat katualueella.

Sokkeli

Maanalaisten osien veden- ja lämmöneristäminen salaojien uusimisen yhteydessä.

Betonipintaisten sokkelien ja lastauslaiturin betonirakenteiden näkyvät vauriot suositellaan korjattavaksi paikkaus- ja pinnoituskorjauksella. Korroosiovaurioituneet raudoitteet paljastetaan vesipiikkauksella, jotta rapautunut betoni saadaan

poistettua ja raudoitteet puhdistettua. Puhdistetut raudoitteet korroosiosuojataan korroosiosuojalaastilla ja piikatut alueet paikataan laastipaikkaustekniikoin. Lastauslaiturin betonirakenteet voivat olla niin pitkälle vaurioituneita, että niiden korjaamiseksi tarvitaan tarkempaa korjaussuunnittelua ja raskaampia korjausmenetelmiä. Niiden todellinen kunto tulee tarvittaessa selvittää tarkemmalla kuntotutkimuksella näytteenottoineen.

Kirjastoautotilan kohdalle rakennetaan uutta sokkelia ajo-ovien purkamisen laajuudessa. Sokkeli lämmön- ja vedeneristetään.

Pohjatila

Pohjoispuolen kylmän pohjatilaan tehdään muutoksia:

- uusi metallinen ulkoseinäverhoilu
- esteetön pääsy tuulikaappiin (vaatii alapohjan muokkausta, tasoero n. 400 mm, tuulikaapin lattia korkeammalla)
- alapohjan tasoitus ja uusi pinnoite
- uudet portit/ulko-ovet

Alapohja

Autohalli

Autohallin pintabetonilaatta suositellaan purkamaan kokonaisuudessaan, jotta betonilaatan alapuolinen märkä hiekkakerros saadaan uusittua ja seisovan veden lähde saadaan selvitettyä ja korjattua. Vesitiiviin betonin ilmatiiveyden parantamisen sekä epoksoinnin tarve kosteuden nousun estämiseksi suositellaan selvittämään purun yhteydessä. Vesitiiviin betonin kosteusmittaukset pintakerrosten poistamisen jälkeen.

Uudet rakenteet, lämmöneriste ja pintalaatta, jossa lattialämmitys, rakennetaan.

Kirjastoautohallin ylemmältä alapohjatasolta alemmalle alapohjatasolle rakennetaan metalliportaat ja porrasnostin.

Muu pohjakerros

Märkätilat ovat suositeltavaa uusia ja toteuttaa nykymääräysten mukaisilla vedeneristystuotteilla.

Märkätilojen läheisyydessä olevien pukuhuoneiden lattiapinnoitteet ovat suositeltavaa uusia.

Alapohjalaattaa puretaan viemäriverkoston uusimisten vaatimassa laajuudessa (arvio uusittavan viemärin määrästä 50 jm). Alapohjalaattaa puretaan wc-tilojen uusimisen vaatimassa laajuudessa.

Uudet alapohjarakenteet rakennetaan purettujen tilalle.

Alapohjaliittymät tiivistyskorjataan.

Välipohja
Kirjastoautotilan takaseinällä (moduulin 7 lähellä) oleva betoninen kulkutaso betonisine tukirakenteineen (2 kpl) puretaan.

Musiikkiopiston välipohjaan suoritetaan tiivistyskorjaukset ja tiivistystöiden onnistuminen varmennetaan merkkiainekokeilla.

Suositellaan, että märkätilojen pintojen ja vesikalusteiden kunto tarkastetaan säännöllisin väliajoin.

Suositellaan, että märkätilat saneerataan seuraavan laajemman korjauksen yhteydessä.

Välipohjaan (kerrokset 1-3) tehdään hissille aukko.

Väliseinät
Halkeamien esiintymistä on suositeltavaa seurata ja tarvittaessa toteuttaa halkeamien tiivistyksiä tai tarvittaessa erotuskaistoja väliseinärakenteiden liittymäkohtiin ja läpivienteihin, mikäli halkeamia todetaan rakenteissa. Halkeamat tiivistetään tässä hankkeessa.

Kantavat väliseinät
Linjalle 14 tehdään kantavaan teräsbetoniseen seinämäisen palkkiin aukko 1.kerrokseen. Uusi aukko vaatii pohjakerrokseen tukirakenteita. Uusien rakenteiden palosuojaus on huomioitava suunnittelussa.

Tilojen 138 ja 142 välillä olevaa oviaukkoa levennetään niin, että pariovien vapaa kulkuleveys on 2000 mm. Seinän olemassa olevat rakenteet: betonielementtiseinä (200 mm), ilmarako (50 mm) ja paikalla valettu betoniseinä (175 mm) Tarvittavat tukirakenteet suunnitellaan. Oviaukkoon asennetaan dB-pariovi.

Julkisivut

Sisäpuolen toimenpiteet

Ulkoseinän uusiminen sisäkautta pohjakerroksen idän puoleisten nauhaikkunoiden kohdalla. Levyrakenteet, höyrynsulku ja lämmöneristeet puretaan. Uudet rakenteet asennetaan ja ikkunarakenteiden ja sähkökourun kohdan liittymät tiivistetään

Ulkopuolen toimenpiteet

Itäjulkisivulle rakennetaan uusia ikkunoita (moduulivälit 13-15)

Tutkimusten mukaan rakennuksen julkisivuille ei ole tarvetta merkittäville korjaustoimenpiteille. Rakennukseen suositellaan 1–5 vuoden sisällä tehtäväksi seuraavia paikallisia korjaus- ja huoltotoimenpiteitä (**korjaus- ja huoltotoimenpiteet kuuluvat tähän hankkeeseen**):

- Graniittilaattojen paikallisten halkeamien paikkaus ja vaurioituneiden laattojen korjaus
- Irronneiden ja haljenneiden saumamassojen uusiminen. Tartuntapinnat on puhdistettava huolella ja tarvittaessa käytetään tartuntaa parantavaa käsittelyä. Elastisissa saumoissa tulee käyttää pohjanauhaa.
- Julkisivujen alimpien graniittilaattojen alareunaan suositellaan asennettavaksi elastinen sauma suojaamaan julkisivulaattaa asfaltin ja katukivetysten lämpöliikkeiltä.
- Uusi kuntotutkimus suositellaan toteutettavaksi esimerkiksi 10–15 vuoden päästä.

Uutta julkisivua rakennetaan IV-laajennusten vaatimassa laajuudessa.

Pohjoispuolella olevan kirjastoautotilan nosto-ovet puretaan. Ovien tilalle rakennetaan uusi sokkeli, ulkoseinä ja käyntiovi.

Ikkunat ja ovet

Tutkimusten mukaan rakennuksen ikkunoille ja oville ei ole tarvetta merkittäville korjaustoimenpiteille. Rakennukseen suositellaan 1–5 vuoden sisällä tehtäväksi seuraavia paikallisia korjaus- ja huoltotoimenpiteitä (**korjaus- ja huoltotoimenpiteet kuuluvat tähän hankkeeseen**), jossa:

- Rikkoutuneet ikkunalasit vaihdetaan
- Irronneet ja rikkoutuneet ikkunatiivisteet vaihdetaan
- Yksittäiset vaurioituneet puukarmit ja puitteet vaihdetaan tai huoltomaalataan
- Vinojen teräs-messinki-ikkunoiden puuttuvat puitteet korjataan

- Väliovien eristeiden liat ja pölyt puhdistetaan tai vaihtoehtoisesti koko eristys tai ovi vaihdetaan
- Kuparipinnoitettujen kattoikkunapeltien ruuvit vaihdetaan ja epätiiveyskohdat tiivistetään
- Lisäksi viimeistään suurempien ikkunoiden korjaustoimenpiteiden yhteydessä suositellaan vesipeltien kaatojen parantamista.

Vesikatto
Vesikatolla on suositeltavaa huolehtia säännöllisistä tarkastuksista sekä puhtaanapidosta.

Suunnitteluvaiheessa tutkitaan kasvikaton mahdollisuus.

Valokuilujen rakenteet ovat suositeltavaa uusia lähitulevaisuudessa. Vaihtoehtoisesti valokuilujenyläosan voidaan tiivistyskorjata, mikä estää sisäilman kosteuden kulkeutumisen rakenteeseen ja ilmavuodot rakenteesta sisäilmaan.

Kattoikkunat ja valokuilujen sisäpuoliset rakenteet *(19.4. TK)* kunnostetaan tässä hankkeessa.

Aurinkosähköjärjestelmän asentaminen katon osalle, jonka kantava vaakarakenne on teräsbetonilaatta käytettäessä perinteisiä aurinkosähköjärjestelmiä.

Aurinkosähköjärjestelmän ollessa ohutkalvopaneeleita, tutkitaan mahdollisuus asentaa ohutkalvopaneeleja myös siporex-lankku katto-osuuksille (ylimmän katon eteläpuoleinen osuus IV-konehuoneeseen saakka)

Vesikatoilla sijaitsevien IV-konehuoneiden (2 kpl) laajentaminen aiheuttaa vesikatoille/yläpohjille toimenpiteitä. Alemman vesikaton IV-konehuonetta laajennetaan alustavan suunnitelman mukaan itään tai pohjoiseen päin. Ylemmän vesikaton IV-konehuonetta laajennetaan alustavasti etelään päin. Olemassa olevien IV-konehuoneiden ulkoseinärakenteita ja räystästä puretaan laajennusten kohdalta. Olemassa olevaa veden- ja lämmöneristystä joudutaan IV-konehuoneiden laajennusten vaatimassa laajuudessa purkamaan ja rakentamaan uudelleen. Mahdollisesti kattokallistuksia joudutaan muuttamaan/uusimaan. Yläpohjien kantavuus on tarkastettava IV-konehuoneiden laajennusten kohdalla. Uudet IV-konehuonelaajennukset vaativat uusia kantavia tukirakenteita, joiden tukipisteet sijaitsevat olemassa olevien pystysuuntaisten kantavien rakenteiden kohdilla.

Yläpohjan kantavuus on tarkastettava uusien IV-konehuoneiden aiheuttaman kinoskuorman vaikutusalueella.

Uusien IV-läpivientien kohdalta uusitaan vedeneristettä vaadittavassa laajuudessa. Olemassa olevat ja edelleen käyttöön jäävät läpiviennit kunnostetaan. Käytöstä pois jäävien IV-läpivientien kohdalta vesikatolle asennetaan uudet vedeneristeet.

6.4 LVIA-tekniset tavoitteet

Yleistä:
Tikkurilan kirjasto on valmistunut vuonna 1984. Rakennuksessa on kirjastotilojen lisäksi aikuisopisto, musiikkiopisto, robottikeskus, Cave-tila ja kahvio. Aikuisopisto poistuu kirjastosta samoin kuin Cave-tila. Lastenkulttuurikeskus Pessin tilat siirretään kirjastotaloon.

Kirjastorakennus on talotekniikan osalta osin huonossa kunnossa ja osin tyydyttävässä kunnossa. Vuosien mittaan on tehty vain tilamuutoksiin liittyviä välttämättömiä korjauksia. Tikkurilan kirjastotalo on peruskunnostamisen tarpeessa. LVIA-tekniikka on vain osittain korjattu. Nykyiset LVIA-järjestelmät ja laitteet ovat pääosin alkuperäisiä ja ne ovat käyttöikänsä päässä.

Kaikessa LVIA-teknisessä suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota energiaa säästäviin ratkaisuihin. Asennuksissa huomioitava huolto- ja korjaustyöt sekä laitevalinnoissa energiatalous. Sisäilmaston laatuluokka on S2 (Sisäilmaluokitus 2018). Rakennustöiden ja iv-töiden puhtausluokka on P1. Rakennusmateriaalien ja iv-tuotteiden päästöluokka on M1.

LVIA-suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita sekä erillistä LVIA-hankesuunnitelmaa joka tämän asiakirjan liitteenä.

Muuntojoustavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota kaikissa talotekniikkaratkaisuissa, arkkitehtisuunnittelussa määritetään em. tilojen laajuustiedot ja sijainnit.

Kohde on arvokas, ja suunnittelussa tule ottaa huomioon kohteen erityispiirteet. Suunnittelu vaatii aktiivista yhteensovittamista ja yhteistyötä eri suunnittelualojen välillä.

Kohteen toteutussuunnittelussa tulee ottaa huomioon äänitekniset vaatimukset, jotka asettavat hankkeeseen kiinnitetty akustikko. Rakennuksen ulkokuoren

ulkopuolelle johtuvat äänet on täytettävä vaatimukset (naapuristossa asuntoja). Rakennuksessa on esiintymistiloja, ko. tilojen akustiikka vaatii LVI-asennusten verhoiluja, ja IV-järjestelmän ääniteknisiin ratkaisuihin huomion kiinnittämistä.

6.4.1 Lämmitys- ja jäähdytyslaitteet:

Kiinteistö on liitetty Vantaan kaupungin kaukolämpöverkostoon. Lämmönsiirtimet ovat alkuperäisiä vuodelta 1982. Lämmönjakohuoneen pumput ja linjasäätöventtiilit ovat alkuperäisiä. Paisunta-astiat ovat vuodelta 2017. Lämpöjohtoverkosto on rakennettu teräsputkista hitsaus- ja kierreliitoksin. Alajakokeskus lämmönsiirtimineen uusitaan.

Rakennuksen uudet lämmitysverkostot lämpötiloineen:
- kaukolämpö: 90/33 °C
- ilmanvaihdon lämmitys: 70/40 °C (arviolta 500 kW)
- lämmitys: 80/50 °C (arviolta 230 kW)
- lattialämmitys: 35/30 °C (arviolta 30 kW)
- lämmin käyttövesi: 10/58 °C (arviolta 200 kW)

Putkiston varusteet uusitaan (sulku-, säätö-, tyhjennys- ja ilmausventtiilit), nykyiset runkoputket huuhdellaan ja ne jäävät käyttöön.

Lämmitysverkostojen säätö tavallisilla linjasäätöventtiileillä. Lämmitysverkostojen pumput varustetaan linjasäätöventtiileillä (lukitaan täysin auki, toimivat mittausyhteinä). Pumput EC-pumppuja tai varustettuja integroiduin taajuusmuuttajin. Pumppujen virtaamat on oltava säädettävissä.

Lämmitysverkostojen mitoituksessa käytetään seuraavia maksimipainehäviöitä:
- lämpöjohtoverkostojen päärunkoputket kuiluissa 100 Pa/m, muuten 70 Pa/m
- lämmityspatteriverkoston runkoputket 80 Pa/m, kytkentäjohdot 50 Pa/m
- IV-koneiden lämmityspatterien sekoituspiiri 25 kPa

Rakennuksen lämmitys toteutetaan ensisijaisesti nykyisillä lämmityspattereilla, joiden varusteet uusitaan (patteri- ja sulkuventtiili sekä termostaatti). Tarvittavissa paikoin patterit varustetaan irtoanturein.

PESSI BLACKBOX teatteritilan (171 m²) lämmitystavaksi muutetaan vesikiertoinen lattialämmitys.
Nykyisellään tila on autotalli, joka on lämmitetty kiertoilmakojeella.

Tuulikaappien oviverhokojeet toteutetaan termostaattiohjauksella ja liitetään ilmanvaihtoverkostoon.

IV-koneiden lämmityspatterit ovat kupariputkea alumiinilamellein. Ilmannopeus patterin kohdalla alle 2,3 m/s. Nestepuolen painehäviö oltava alle 10kPa lämmityspattereissa ja alle 20kPa kylmävesipattereissa.

Pienikokoiset suihku- ja pesutilat varustetaan sähköisellä mukavuuslattialämmityksellä henkilökunnan työskentelyolosuhteiden ylläpitämiseksi.

IV-koneiden raitisilmakammion kuivakaivot, vesikaton kattokaivot, pihatason ja kellarin kaivot, sisäänkäynnin rännit varustetaan sulanapitokaapelein/vastuksin. Mikäli vesi- ja viemäriasennukset jäävät routarajan yläpuolelle ne viemärit varustetaan riittävällä 100 mm eristyksellä ja vesijohto eristys+sähkösaatetaan.

Rakennuksessa ei ole tila- eikä IV-jäähdytysverkostoja.
Ensisijaisesti käytetään rakenteellisia keinoja jäähdytystarpeen pienentämiseksi esim. ikkunoiden aurinkosuojausta ja harkittua sijoittelua. LVI-suunnittelija tarkistaa sisälämpötilat suunnitteluvaiheessa jäähdytystehontarvelaskelmin ja simuloinnein. Jäähdytysjärjestelmien tarkempi kuvaus erillisessä LVIA-hankesuunnitelmassa, joka tämän asiakirjan liitteenä

Alustavan konemitoituksen perusteella ilmanvaihtokoneiden tarvittava jäähdytysteho olisi 350 kW. Mikäli simuloinneissa huomataan tilakohtaisia jäähdytystarpeita näihin, voitaisiin suunnitella esimerkiksi suorahöyrysteisiä jäähdytyslaitteita (ilmalämpöpumppuja).

Suunnittelijan tulee selvittää ainakin seuraavat ilmanvaihdon jäähdytyksen toteutustavat:
- ulkoasenteinen VJK vesikatolle
- vaihtoehtoinen sijoituspaikka ulkoasenteiselle VJK:lle
- sisäasenteinen VJK (lauhduttimet vesikatolle, kojeikko 3. krs IVKH:een)
- IV-koneiden ulospuhallusilmaan lauhduttavat kylmäkoneet (suorahöyrysteiset)

Mikäli valitaan VJK, rakennukseen rakennetaan jäähdytysverkostot ilmanvaihtokoneille (+10 °C / +15 °C).

Tilakohtaiset jäähdytysratkaisut toteutetaan tarvittaessa suorahöyrysteisillä jäähdytysjärjestelmillä.

Kahvion (1. krs) yhteyteen suunnitellaan kylmiövaraus. Laitteiston mitoitus ja tehontarve selvitettävä suunnittelun alussa, jotta voidaan päättää, miten lauhdutus järjestetään (tilaan lauhduttava vai esim. ulos/tekniseen tilaan).

6.4.2 Vesijohtolaitteet ja viemärilaitteet:

Kiinteistö on liitetty Vantaan kaupungin kunnalliseen vesijohtoverkostoon, viemäriverkostoon ja sadevesiverkostoon. Kylmä- ja lämminvesijohdot ovat alkuperäisiä kupariputkia. Viemäriverkosto on alkuperäistä valurautaviemäriä ja muoviviemäriä. Kiinteistön vesi- ja viemärikalusteet ovat alkuperäisiä paitsi tarpeen mukaan uusitut. Kiinteistön sisäpuoliset että ulkopuoliset jäte- ja sadevesiverkostot ja vesikalusteet varusteineen uusitaan liitteenä olevan LVIA-hankesuunnitelman mukaisesti. Myös tonttiviemärit ja tonttivesijohto uusitaan. Venttiilit, mittarit ja suodattimet ovat sinkkikadon kestävää messinkiä palloventtiileitä. Vesimittari varustetaan kaukoluentaa varten impulssilaittein.

Peruskorjauksessa lämpimän käyttöveden siirrin uusitaan, käyttövesiverkostot, sekä rakennuksen kaikki vesikalusteet, venttiilit ja lattiakaivot uusitaan. Tarkastetaan käyttövesiverkoston painetaso ja suunnitellaan tarvittaessa vakiopaineventtiili (tai paineenkorotusasema).

Rakennuksen sisäpuoliset viemäriverkostot uusitaan, alapohjassa kulkevista viemäreistä kuitenkin uusitaan vaan kuntotutkimuksessa uusittaviksi määritetyt osuudet (uusittavan viemäriä noin 50 jm). Putkistojen ja viemäreiden kuntotutkimus on tehty vuosina 2022 ja päivitetty
viemärikuvausten osalta vuonna 2024.

Tonttivesijohdon uusiminen.
Nykyisen autohallin 045 laitteistojen tulppaaminen kaasutiiviisti(esim. PEK).

Pikapalopostit, jauhesammuttimet ja väestönsuojalaitteet tehdään määräysten mukaan. Uudet iv-kojeet varustetaan tarvittavilla vesi- ja viemärilaitteilla ym. tarvittavilla varusteilla. Viemäriverkostot tehdään pääosin muoviviemäriputkista muhviliitoksin ja tarvittaessa HST- ja valurautaputkista. Verkostojen asennuksessa huomioitava huolto- ja korjaustyöt. Viemäriverkosto varustetaan viranomaisten vaatimin suku- ja erotinlaitteistoin. Tarkastuskaivot sekä sadevesi- ja perusvesikaivot ovat muovia varustettuna valurautaisin kansistoin. Sadevesikaivot sijoitetaan pintavesisuunnitelman mukaisesti ja varustetaan jäätymissuojin ja huuhteluputkin sekä hiekkasiepparein. Syöksytorvet varustetaan rännikaivoin, sadevesisuppiloita ei hyväksytä.

Erilliset pesualtaat ovat posliinialtaita. Arkkitehtisuunnitelmien mukaiset kalusteisiin integroidut tasoaltaat varustetaan hanoilla ja viemäröinnillä. Teknisissä- ja siivoustiloissa käytetään RFe-altaita. Hanoissa ja sekoittajissa huomioitava juoksuputkien rajoittimet, jotta eivät roiski altaiden
yli.

Sekoittajina käytetään Oras-yksiote, sekä kosketusvapaita hanoja. Suihkuihin termostaattisekoittajat. Mahdolliset urinaalit ovat vedellä huuhdottavia (automaattihanoin). WC-istuimet lattialla seisovaa mallia piiloviemäröinnillä. Keittiön ja kahviloiden vesikalusteet erillisten keittiölaitesuunnitelmien
mukaisesti.

Kaikkien laitteiden tulee olla yleisesti käytössä olevaa vakiolaatua. Vesikalusteet varustetaan kalustekohtaisilla sulullisilla liittimillä tai kuulasulkuventtiileillä. Kaikki letkuliitteiset hanat on varustettava hyväksytyillä takaisinimusuojilla. Pohjaventtiilit varustetaan tulpallisin kromatuin helmiketjuin. Vesijohtoverkkoon liitettävät laitteet pesukoneet yms. kytketään koneiden omilla liitosletkuilla. Laitteiden liitännöissä on huomioitava määräysten mukainen takaisinimusuojaus.

Lattiakaivoja RST-kansin toteutetaan WC- tiloihin ja kaikkiin suihkutiloihin. Lattiakaivoja muovisin kansin toteutetaan teknisiin tiloihin ja IV-konehuoneisiin. Kuivakaivoja toteutetaan raitisilmakammioihin, joista sulamisvedet johdetaan vesilukollisiin lattiakaivoihin. Siivouskomeroihin asennettavat lattiakaivot varustetaan hiekanerottimin ja materiaalina käytetään ruostumatonta terästä.

Vesijohtoverkostot (kylmä käyttövesi, lämmin käyttövesi ja lämpimän käyttöveden kierto) tehdään kuparista juotos- ja puristusliitoksin. Eristys mineraalivillalla, näkyvissä paikoissa PVC-päällyste, lämmin vesijohdot sarja 24, kylmävesijohdot sarja 23.

Runkojohdot toteutetaan pääsääntöisesti käytävien alakaton yläpuolella. Kytkentäjohdot toteutetaan pinta-asennuksena. Laatoitetuissa tiloissa putket ja viemärit kromattuja. Putkien asentamista rakenteisiin (seiniin ja ontelolaattoihin) vältetään, mahdollisesti piiloon asennettavat putket (yleisissä tiloissa) ovat PEX-muoviputkea suojaputkessa (piiloasennus).

Kaikki venttiilit ovat sinkkikadon kestävää messinkiä. Sulkuventtiilit ovat palloventtiilejä. Kiertojohdot ja verkostoon liitettävät vesikalusteet varustetaan säätöventtiileillä.
Rakennuksen sisäpuoliset viemärit tehdään ääni- ja paloteknisistä syistä joko desibeliviemäri db – muovista esim. Geberit Silent PP, Wawin Asto Db tai Poloplast. Valittavan järjestelmien suhteen on noudatettava tuotteen asennusohjeita ja muoviviemärien suhteen huomioitava mm. palo-osastointien yhteydessä tarvittavat palomansetit ja asennusajankohtien lämpötilaeroista johtuvat lämpölaajenemiset.

Sadevedet piha- ja kattotasoilta viemäröidään ja eristetään kondenssitiiviisti katoilta kellarin lattiaan saakka rakennuksen sisäpuolella painovoimaisesti alueen verkostoon. Sadevesiviemärit äänieristetään/koteloidaan akustikon ohjeiden mukaisesti.

Kattosadevesiviemärit RSt-putkea hitsausliitoksin, kattokaivot Hst lämmitysvastuksilla ja kondenssieristyksillä, laippa kattomateriaalin mukaan.

Rakennukseen tulee jäte- ja sadevesiviemäriverkosto. Salaojat GEO-suunnitelmien mukaisesti.

Rakennuksen pohjalaatan alla sekä ulkopuoliset maahan asennettavat viettoviemärit PVC- tai PP–muoviviemäriputkea kumirengastiivistein.

Pihakaivojen toteutusrajat GEO-, RAK-, ARK-suunnitelmissa esitettyjen laajuustietojen mukaisesti.

Viemäreiden asennusalustat ja putkikaivannot tehdään rakenne- ja GEO-suunnittelijan ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti. Kaivot ja puhdistusputket varustetaan teleskooppikansistoilla. Kannet asennetaan tasauspiirustusten mukaisiin korkoihin.

Viemärikaivojen, -putkien ja näiden liitosten on oltava tiiviitä. Viemärikaivot, erottimet ja puhdistusputket tuetaan niin ettei noste, maan paine, liikenteen aiheuttama rasitus tai muu syy aiheuta liikkumista tai epätiiviyttä.

6.4.3 Ilmanvaihtolaitteet:

Kiinteistössä on alkuperäiset vuodelta 1984, useita iv-koneita käsittävä koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmä. IV-koneet ovat käyttöikänsä päässä ja ne on uusittava kokonaisuudessaan. Väestönsuojassa on oma VSS-laitteisto. Peruskorjauksessa uusitaan rakennuksen IV-koneet sekä kanavisto varusteineen. Väestönsuojan VVS-laitteisto tarkastetaan ja tarvittaessa huolletaan/uusitaan.

Suunnittelussa otettava huomioon myös kaikki erillispoistot/iv-järjestelmät, joita ei tässä dokumentissa ole mainittu. Erillisiä järjestelmiä on mm. muuntamon ilmanvaihto/ylilämmönpoisto, PESSI keramiikkapajan uunin huuva ja kohdepoistot hiomatyöhön.

Nykyinen autohalli muutetaan PESSI Blackbox -teatteri tilaksi. Tilan talotekniikkaratkaisut huomioitava suunnittelussa.

Koje-, laite- ja kanava-asennuksissa huomioitava huolto- ja korjaustyöt sekä koje- ja laitevalinnoissa energiatalous. IV-koneiden palvelualueet on valittava siten, että palvelualueet ovat tarkoituksenmukaisia ja että ne palvelevat hyvin kiinteistön käyttöä. IV-konehuonetiloja lisätään vesikatolle tarpeen mukaan. Rakennukseen varataan riittävät konehuonetilat huomioiden huolto- ja korjaustyöt (n. 5 % kokonaispinta-alasta). Käynti konehuoneisiin järjestetään sisäkautta kiintein porrasyhteyksin tai vastaavalla tavalla. Suunnittelussa on huomioitava kojeiden haalausmahdollisuudet.

Tulo- ja poistoilmakoneet ovat koteloituja, lämpöeristettyjä ja tehdasvalmisteisia koneita. Ilmastointikoneet varustetaan pienissä konekoissa EC-moottorein ja

isommissa IV-koneissa PM-moottori taajuusmuuttajin. Puhaltimet mitoitetaan ja ilmavirrat asetallaan siten, että
suunnitelmien mukaiset ilmavirrat saavutetaan puhtailla suodattimilla n. 45 Hz taajuudella. Tulo- ja poistokoneet varustetaan näytöllä varustetuilla ilmavirtamittareilla.

Kanaviston äänenvaimentimet tehdasvalmisteisia standardimallisia vaimentimia. Äänenvaimentimet ja äänenvaimennusverhoukset oltava pölyämätöntä materiaalia ja niistä ei saa irrota kuituja ilmavirtaan. Kanavien asentamista kylmiin tiloihin tai ulkoilmaan ei sallita. Ilmanvaihtokoneet on varustettava ensisijaisesti pyörivillä lämmöntalteenottolaitteilla. Väestösuojat varustetaan määräysten mukaisin suodatuslaitteistoin ja varustein.

IV-koneiden SFP-luku saa olla max 1,7kW/(m3/s).

Lämmön talteenottolaitteiston minimihyötysuhde on tasailmavirroilla mitoitusolosuhteissa minimissään 82 %. WC-tilojen LTO:t vastavirtalämmöntalteenottokennolla
minimihyötysuhdevaatimus on 82 %.
IV-koneiden roottorityyppi on ei hygroskooppinen tai vaihtoehtoisesti vastavirtakenno huomioiden
IV-koneiden fyysiset mitat.
IV-koneiden puhallinmoottoreiden energiatehokkuusvaatimus IE4.
IV-koneiden tulee olla tilaajan ja tilaajan huollon hyväksymiä tuotemerkkejä.

Nykyinen konejako				SUODATUS	LTO	VASTAVIRTAKENNO	VESI/GLYKOLI-LTO	LÄMMITYS	JÄÄHDYTYS
Kone	Palvelualue	Ilmamäärä	IVKH						
TK/PK1	Kirjasto 1-3krs	7,5	4	x	x			x	
TK/PK2	K-3krs	6,0	3	x	x			x	
TK/PK3	Lumme-sali	*1,6*	3	x				x	
PF1	Hissikonehuone	*0,2*	VK						
1PF2	Likainen poisto	0,8	VK						
2PF3	Autotalli	0,6	VK						
2PF4	Hitsaamo	0,5	VK						

Nykyiset ilmanvaihtokoneet

Uusi konejako				SUODATUS	LTO-ROOTTORI	VASTAVIRTAKENNO	VESI/GLYKOLI-LTO	LÄMMITYS	JÄÄHDYTYS
Kone	Palvelualue	Ilma-määrä	IVKH						
TK/PK1	Kirjasto K-2krs	3,0	4	x	x			x	x
TK/PK2	Kirjasto K-2krs	3,0	4	x	x			x	x
TK/PK3	Kirjasto, tsto, avot 2-3krs	*2,5*	3	x	x			x	x
TK/PK4	Musiikkiopisto, Pessi	*2,5*	3	x	x			x	x
TK/PK5	Musiikkiopisto, Pessi	*2,5*	3	x	x			x	x
TK/PK6	WC-tilat, varastot, sos-tilat	1,0	3	x		x		x	x
TK/PK7	Porrashuone	0,05	3	x		x		x	
TK/PK8	Porrashuone	0,05	3	x		x		x	
TK/PK9	Porrashuone	0,05	3	x		x		x	
PF1	Jätehuone	0,6	VK						

Ehdotus uudesta ilmanvaihtokoneiden jaosta

6.4.4 Säätö- ja valvontalaitteet:

Automaatiotoiminnot, lvi-tekniikan laitteet, -varusteet ja -ohjelmat suunnitellaan ja rakennetaan Vantaan kaupungin käytössä oleviin järjestelmiin ja toimintoihin yhteensopiviksi. Järjestelmä mahdollistaa laitteiden ja järjestelmien tarpeenmukaisen etäseurannan ja -ohjaukset, hälytystoiminnot siirtoineen, sekä energian ja veden käytön seurannan ja tietojen taltioinnin myöhempää tarkastelua varten, ’pilvitoimintona’ verkkoyhteyttä käyttäen. Kiinteistöautomaatiojärjestelmä tukee avoimia rajapintoja, kuten Modbus RTU ja TCP/IP ja BACnet. Järjestelmän tulee olla laajennettavissa ja vapaasti päivitettävissä järjestelmätoimittajasta riippumatta.
Rakennusautomaation suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin rakennusautomaation suunnitteluohjeistusta 11.6.2018/14.1.2019.

Automaatiojärjestelmä uusitaan kokonaisuudessaan.

Automaatiojärjestelmän laajuutta kuvaamaan määritetään automaatiopisteiden määräksi esimerkiksi 1 000 pistettä.
Uusi DDC-pohjainen automaatiojärjestelmä liitetään Vantaan kaupungin keskitettyyn aluevalvontajärjestelmään, jossa on pilvipohjainen keskusvalvomo. Valvomo-ohjelmiston grafiikan tulee olla käytettävissä selaimella ja sen tulee mukautua eri päätelaitteisiin.

Alakeskuksia suunnitellaan tarvittava määrä, esim. IV-konehuoneisiin ja lämmönjakohuoneeseen. Alakeskukset toimivat itsenäisesti keskusyksiköstä riippumatta. Alakeskuksina käytetään moduulirakenteisia keskuksia.

6.4.5 Huoltokirja:

Vantaan kaupungin huoltokirjaohjeiden mukainen huoltokirja-aineisto toimitetaan projektin huoltokirjakoordinaattorille, joka asettaa aineiston Vantaan kaupungin käytössä olevaan huoltokirjaohjelmaan

6.5 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Rakennuksen sähkötekniset järjestelmät uusitaan pääosin. Mahdollinen säilytettävä tekniikka on esitetty jäljempänä ao. kohdissa.

6.5.1 Aluesähköistys ja liittymät

Nykyinen keskijänniteliittymä uusitaan. Rakennus liitetään teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon nykyisen kuituliittymän kautta. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon ja rikosilmoitinjärjestelmä rikosilmoitinverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla. Pihavalaistuksessa rakennuksen lähialueilla hyödynnetään mahdollisimman paljon seinille ja katoksiin asennettavia valaisimia.

Autopaikoitusalueelle asennetaan kaksi sähköautojen latausasemaa (22 kW) sekä niiden varaukset. Varaustarpeet määräytyy autopaikkojen lukumäärän mukaisesti noudattaen lakia “733/2020 rakennusten varustamisesta sähköautojen latauspisteillä ja lataus-pistevalmiuksilla”. Lisäksi polkupyörien pysäköintialueelle asennetaan sähköpyörien latauspisteet.

6.5.2 Sähkönjakelu ja keskukset

Sähköjärjestelmät rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Rakennuksessa sijaitseva kiinteistömuuntamo, pääkeskus ja ryhmäkeskukset uusitaan.

Rakennus varustetaan sähköenergiaa säästävällä ja sähkön laatua parantavalla hybridisuodattimella (kuten Väre/ePower).

Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA- laitteita, kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Eri käyttäjätoimialoille (kuten kirjasto, lastenkulttuurikeskus, musiikkipisto), kiinteistösähkölle ja sähköautojen latausasemille asennetaan omat sähkön kulutusmittaukset.

Energian kulutuksen seurantaa varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Rakennukseen asennetaan ohjauskeskuksia, joilla ohjataan mm. yleis-/ulkovalaistuksia, kirjaston valaistuksia, yms.

6.5.3 Johtotiet

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja.

Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi tai mustaksi maalattua mallia. Väri päätetään suunnitteluvaiheessa.

Nykyiset johtotiet hyödynnetään soveltuvin osin.

6.5.4 Johdot ja niiden varusteet

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja, jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Sähkökeskuksia (nousujohdot sekä ohjaus- ja hälytysrunkojohdot)
- Maadoituksia/ukkossuojauksia
- Voimavirtalaitteita esim. Kahviota
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita
- Työpajojen, kirjaston, lastenkulttuurikeskuksen, musiikkiopisteon, yms. laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

6.5.5 Valaistusjärjestelmät

Rakennusten valaistustasojen mitoituksissa tulee noudattaa pääsääntöisesti standardin SFS-EN 12464-1:2021 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia, himmentimiä ja järkevää valaistusryhmitystä.

Näyttelysalin sekä lastenkulttuurikeskuksen teatteritilan valaistuksissa ja valaistusohjaukissa tulee huomioida salien eri käyttötilanteet.

Ulkovalaisimiksi valitaan heti syttyvät energiatehokkaat (Led) valaisimet.

Kirjaston uudehkot erikoisvalaisimet hyödynnetään soveltuvin osin. Salin rakennushistorialliset valaisimet kunnostetaan ja valolähteet uusitaan, mikäli ”restaurointi” on teknisesti ja taloudellisesti kohtuudella mahdollista.

6.5.6 Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, Info-TV, AV, videovalvonta)

Rakennus varustetaan Cat 6a mukaisella U/FTP yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee mm. tietoliikennettä, info-tv-järjestelmää, AV-järjestelmiä ja videovalvontaa.

Yleiskaapelointitelineet asennetaan omiin erillisiin lukittaviin telekomeroihin. Pistorasioita asennetaan toimistotyyppisiin tiloihin, musiikkiopiston opetustiloihin, kirjaston asiakastiloihin, auloihin, neuvottelutiloihin, henkilökunnan tiloihin, teknisiin tiloihin, info-tv-näytöille, videovalvonnan kameroille, yms.

Rakennus varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Wlan-tukiasemat asennetaan ensisijaisesti alakattojen alapuolelle.

6.5.7 VIRVE 2- monioperaattorijärjestelmä

Rakennus varustetaan viranomaisverkolla VIRVE 2. Ennen lopullista asennusta, tulee rakentamisen loppuvaiheessa suorittaa kuuluvuusmittaukset, johon sisältyy myös yleisimpien puhelinoperaattoreiden matkapuhelinverkkojen kuuluvuuden mittaukset.

Rakennus varustetaan monioperaattoriverkolla, joka liitetään osaksi VIRVE-verkkoa.

6.5.8 Väestönsuojan antennijärjestelmä

Väestönsuojat varustetaan ns. GSM-passiiviantennijärjestelmällä. Vaatimus perustuu sisäministeriön asetukseen (506/2011) 19 § matkaviestimien kuulumisesta väestönsuojissa.

6.5.9 Info-TV-järjestelmä

Rakennus varustetaan info-tv-järjestelmällä osana yleiskaapelointijärjestelmää. Näytöt asennetaan auloihin ja kirjaston tiloihin (tarkistettava paikat suunnitteluvaiheessa). Laitteet ja ohjelmistot käyttäjien erillishankinnassa.

6.5.10 Äänentoisto-, AV- ja kuulutusjärjestelmät

Rakennus varustetaan kattavalla kuulutus- ja äänentoistojärjestelmällä. Vahvistinkeskus varustetaan varavirtalähteellä. Järjestelmä palvelee ensisijaisesti hätäkuulutuksia.

Näyttelysaliin asennetaan liityntäpisteet videoprojektorille ja kaiuttimille. Sijoituspaikat ja laitteet tarkistetaan suunnitteluvaiheessa. Videoprojektori ja mikrofonit käyttäjien erillishankinnassa.

Lastenkulttuurikeskuksen teatteritilaan ja immersiotilaan asennetaan liityntäpisteet videoprojektorille ja esitystekniikan laitteille (kaiuttimet, vahvistimet, mikrofonit, valo/äänipöytä, yms.). Sijoituspaikat ja laitteet tarkistetaan suunnitteluvaiheessa. Videoprojektori ja esitystekniikan laitteet käyttäjien erillishankinnassa.

Kokoustiloihin, studioihin, soittotilaan, immersiotilaan, kahvilaan ja esiintymisnurkkaan asennetaan liityntäpisteet näytöille ja kaiuttimille. Näytöt ja kaiuttimet käyttäjien erillishankinnassa. Suunnitteluaikana tarkistetaan kuulutus- ja äänentoistojärjestelmän hyödyntämismahdollisuus esim. Kahvilassa. Laitteiden sijoituspaikat ja määrät tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Näyttely- sekä teatterisali varustetaan kuulorajoitteisia palvelevalla induktiosilmukkajohdotuksella ja vahvistimella. Induktiosilmukka asennetaan lattiaan. Vaikutusalue merkitään opastekartalla. Lehtisaliin (kahvilaan) hankitaan siirrettävä salkkumallinen induktiosilmukkalaitteisto, jota voidaan hyödyntää myös muissa tiloissa.

6.5.11 Keskuskellojärjestelmä

Rakennus varustetaan väyläpohjaisella keskuskellojärjestelmällä. Kelloja asennetaan kirjasto-, kokous-, opetus-, käytävä- ja työpajatiloihin sekä kahvilaan ja saleihin.

6.5.12 LE-WC-hälytysjärjestelmä

LE-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä. Rinnakkaishälytykset johdotetaan lisäksi valvomoon.

6.5.13 Soittokellot, ovipuhelimet, varattu-valo- ja sisäänpyyntölaitteet

Tavaran vastaanoton sisäänkäynnille asennetaan mekaanisesti kestävä soittokellopainike ja sisätilaan kumistin, jotka liitetään rakennuksen sähköverkkoon. Muut mahdolliset ovikellotarpeet selvitetään suunnitteluvaiheessa. Suunnitteluvaiheessa selvitetään myös kuvallisten ovipuhelimien tarpeet, jolloin erillisiä ovikelloja ei tarvita.

Kokoushuoneet ja näyttelysali varustetaan ”varattu-valo”-järjestelmällä. Kirjaston johtajan ja musiikkiopiston rehtorin huoneet varustetaan sisäänpyyntöjärjestelmällä (liikennevalot).

6.5.14 Tilanvarausjärjestelmä

Neuvotteluhuoneet ja opetustilat, studiot, yms. varustetaan nettipohjaisella tilanvarausjärjestelmällä. Tilojen sisäänkäyntien viereen asennetaan kaapelointi ja rasiointi näytöille (tabletti tai vastaava laite). Laiteet ja ohjelmointi käyttäjän erillishankinnassa.

6.5.15 Kiinteistöautomaatiojärjestelmä

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatiojärjestelmällä. Järjestelmällä ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja. Nykyiset laitteet ja johdot hyödynnetään LVIA-teknisten tavoitteiden esittämässä laajuudessa.

6.5.15 Murtosuojausjärjestelmä

Rakennus varustetaan murtosuojausjärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla. Kulunvalvottavat ulko- ja osastoivat sisäovet ovet kytketään murtosuojausjärjestelmään. Sisäovien murtosuojaus liittyy rakennuksen kulunhallintaan.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmän A-luokan hälytykset sekä paloilmoittimen palo/palovika hälytykset välitetään rinnakkain murtohälytysten kanssa murtohälyttimen akkuvarmennetun välitinlaitteen kautta.

Järjestelmän laitetoimitus ja siihen liittyvät työt tilaajan erillishankinnassa.

6.5.16 Henkilöturvajärjestelmä

Osa henkilökunnan tiloista varustetaan paikantavalla päällekarkaushälytysjärjestelmällä. Laajuus selvitetään suunnitteluvaiheessa.

6.5.17 Videovalvontajärjestelmä

Rakennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. Lisäksi käytäville, auloihin, kirjaston yleisötiloihin, nuorisotilaan ja pysäköintihalliin asennetaan dome-tyyppisiä kameroita.

Tallennin sijoitetaan joko valvomoon tai lukittavaan turvajakamoon. Valvomoon sijoitetaan oma erillinen PC sekä valvontamonitorit.

Järjestelmän laitetoimitus ja siihen liittyvät työt tilaajan erillishankinnassa.

6.5.18 Kulunhallintajärjestelmä

Rakennus varustetaan sähköisellä modernilla kulunhallintajärjestelmällä (kuten iLOQ S5).

Pääkulkureittien sähkölukittavat ovet kytketään valvomoon asennettavan hätälukituskytkimen ohjaamiksi. Toisen hätälukituskytkimen sijoituspaikka päätetään suunnitteluvaiheessa.

Kulunhallintajärjestelmän tarkoitus on parantaa rakennusta käyttävien turvallisuutta sekä palvella ilta- viikonloppukäyttöä.

6.5.19 Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä

Rakennukseen asennetaan valaisinkohtaisilla kondensaattoriakuilla varustetut merkki- ja turvavalaisimet. Valaisimista tulee saada hälytystieto lampun hajoamisesta ja valaisimen rikkoontumisesta kiinteistöautomaatiojärjestelmään.

6.5.20 Paloilmoitinjärjestelmä

Rakennus varustetaan automaattisella hätäkeskukseen liitettävällä paloilmoitinjärjestelmällä.

6.5.21 Sprinkleri- ja savunpoistojärjestelmä

Rakennus varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä, jos rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

6.5.22 Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Peseytymistilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus), jos lattiarakenteita uusitaan.

Siivouskoneille, kahvion laitteille, kirjaston kuljetinjärjestelmälle, yms. asennetaan sähköliitännät.

Rakennus varustetaan rakennuksen vesikatolle asennettavalle aurinkosähkövoimalalla (kts. kohta 6.0.1).

Mahdolliselle katolle sijoitettavalle pientuulivoimalalle asennetaan sähköliitännät. Tuulivoimalan hankinta selvitetään suunnitteluvaiheessa (kts. kohta 6.0.1).

Näyttelysali varustetaan auditoriotyyppisellä näyttämöteknisellä ääni- ja valojärjestelmällä. Järjestelmä yhdistetään keskusradioon, kahvilaan ja musiikin opetustiloihin.

Lasten kulttuurikeskuksen teatterisali varustetaan näyttämöteknisellä ääni- ja valojärjestelmällä.

Kirjasto varustetaan omatoimijärjestelmällä, jolle asennetaan liityntäpisteet (kirjojen lainausautomaatit, kävijämäärälaskuri, kamerat?).

6.6 Toteutukseen liittyvät tavoitteet

Toteutukseen liittyvät tavoitteet tarkentuvat suunnitteluvaiheen aikana. Hankesuunnitteluvaiheessa laaditaan tutkimusohjelma, jonka perusteella tehdään nykytilanteen vaatimat rakenne- ja kosteustekniset tutkimukset mm. vesikatosta, räystäistä sokkeleista, rakenteiden kestävyydestä, jos vesikatolle rakennetaan uusia konehuoneita. Vesikatolle kohdistuvien työvaiheiden aikana sateelle ja tuulelle alttiit rakennusosat huputetaan.

7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta

Osoite: Lummetie 4, 01300 Vantaa
Sijainti: 61 Tikkurila
Kortteli 61208
Kaavatiedot: Y, rak. oikeudet 8300 m2, III-krs
Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Kiinteistössä on 1 rakennus, joka on 7050 kem^2, on jäljellä 1250 kem^2 rakennusoikeutta.

Kirjastotalo sijaitsee Tikkurilan kaupunginosassa, asuinalueen keskellä, kaupungin puiston reunalla ja lähellä juna- ja bussiasema.

7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet

Asemakaavamääräykset, rasitteet

Kiinteistö on jaettu kahteen osaan v. 2019 asemakaavassa. Täällä hetkellä (27.12.2022) virallinen kiinteistöjäkö ei ole vielä tehty, mutta on valmistettava ennen rakennusluvan käsittelyä. Tarveselvitys-hankesuunitelemaan kuuluu vain kiinteistöosan, joka on kirjaston puolella. Toinen puoli siirtyy kaupungin puistohallintaan.

Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 autopaikka / 250 kem^2, joka tarkoittaa 28 autopaikkaa. Autopaikat saa sijoittaa korttelissa 61207 sijaitsevaan pysäköintilaitokseen. Tarveselvitys-hankesuunnitelmassa, suunnitellaan kaikki tarvittavat autopaikat kirjastotalon kiinteistössä.

Kaavaselostuksessa, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.8.2019 § 14 on kirjoitettu:

"Asuinkerrostalojen pysäköinti sijoittuu pihakannen alle, jonne ajetaan Lummetien ja rakentamisen aikana myös Lummekujan kautta. Kannen alaiseen halliin sijoittuu myös 16 autopaikkaa päiväkodin käyttöön. Päiväkodin huoltoliikenne hoidetaan yksisuuntaisena Kirjastopolun ja Lummesolan kautta. Saattoliikenne käyttää kirjaston jäljelle jäävää pysäköintialuetta."

Kiinteistön tulevan puiston osa, on suunniteltu työmaavarastonkäyttöön Vantaan ratikan urakan aikana.

Kaupunginmuseo – rakennusperintöarvo

Vantaan kaupunginmuseo on esittänyt Tikkurilan kirjaston tarveselvitys-hankesuunnitelmatyön aikana, että kirjaston suojelu tulisi ratkaista seuraavan asemakaavamuutoksen yhteydessä. Kirjastorakennus on todettu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi rakennusperintökohteeksi Vantaan kaupungin teettämässä 1980-1990-lukujen rakennuskannan inventoinnissa (Saatsi arkkitehdit, 2022. Rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot on todettu myös rakennushistoriallisessa selvityksessä, joka tilattiin osana tarveselvitys-hankesuunnitelman selvityksiä (Arkkitehtitoimisto R. Schnitzler, 2023. Tikkurilan kirjasto ent. Vantaan kirjastotalo, rakennushistoriaselvitys osa 1 ja 2. Rakennushistoria ja nykytila, huonekortit). Rakennushistoriaselvityksessä on tuotu esiin keskeisempiä arvoja, jotka tulisi huomioida rakennuksen vaalimisessa ja suojelumääräysten laadinnassa. Tikkurilan kirjaston länsijulkisivu on rakennuksen pääjulkisivu. Tällä puolella sijaitsee pääsisäänkäynti sinne johtavine portaineen, vesialtaat ja vinoikkunat. Konsertti-/näyttelysali erottuu pääsisäänkäynnin vasemmalla puolella erillisenä volyymina. Julkisivuseinämä on korkea, koska toisen kerroksen kattoikkunat kätkeytyvät katolla julkisivun taakse. Kirjaston pääsisäänkäyntiä korostavat leveät portaat sekä sisäänkäynnin yläpuolella oleva parveke. Tämä kohta on säilynyt alkuperäisen kaltaisena ja on siten arvokas. Myös vaaleat ulkovalaisimet ovat alkuperäisiä. Eteläinen julkisivu on suunniteltu veistokselliseksi. Siksi se on suhteellisen umpinainen, sileän graniittinen, mutta kuitenkin pilarin ja seinäpinnan liitoskohtaa on korostettu hienovaraisesti. Vinoikkunoin varustetut aukotukset sijaitsevat syvennyksessä. Lastenterassin yläpuolella on arvokas, rakennukselle tunnusomainen yläikkuna. Rakennuksessa on nähtävissä harkitut kiviverhouksen detaljit. Vinottaisten ikkunoiden yksityiskohdat on toteutettu laadukkaista materiaaleista ja tarkoin harkituin detaljein. Myös pienet alasvalot ovat alkuperäiset. Ulkotilojen alakattopinnat ovat

messinkirimoitettuja. Puuikkunat on ulkopuolelta varustettu messinkiprofiilein ja seinässä on kauniisti patinoitunut messinkikasetointi.

Kirjaston altaiden, rakennuksen ulkonemien, vinoikkunoiden ja pilarien muodostama ulkotila, tai oikeastaan välitila, on muuten aika umpinaisen rakennuksen erityisyys. Ulko- ja sisätilat liittyvät toisiinsa. Ainutlaatuiset alaspäin viistot lasipinnat on toteutettu vesialtaiden yläpuolelle, niin että vedenpinnan heijastukset näkyisivät sisätiloissa. Viistot ikkunat myös avaavat näkymiä rakennukseen ja vähentävät heijastuksia, jolloin ulkopuolelta syntyy näkymiä yläpuolisiin tiloihin. Kirjaston ulkorakenteet ovat osa rakennusta. Vaikka altaat pääsisäänkäynnin luona on tällä hetkellä poistettu käytöstä, ne ovat merkittävä osa rakennusta ja sen liittymistä ympäristöönsä. Alun perin rakennuksen tärkeimpiä kohtia olivat pääsisäänkäyntiä reunustavat altaat. Arkkitehtikilpailun voittajaehdotuksen nimimerkki oli "Heijastuksia", joka viittasi altaiden vesien heijastaviin pintoihin. Myös lännestä saavuttaessa on näkymä toisen kerroksen kirjastosaliin. Sen sijaan alun perin hyvin
juhlavaksi tarkoitettu vesiallas on nykyisine istutuslaatikoineen hyvin arkinen eikä toteuta alkuperäistä arkkitehtonista ajatusta.

Erityisen tärkeät sisätilasarjat ja tilat on inventoitu rakennushistoriaselvityksessä (salit, pääporras, aulat ja yläikkunalliset tilat). Sisätilojen huonekohtainen inventointi on toteutettu erilliseen selvitykseen (RHS osa II Huonekortit). Tikkurilan kirjaston sisätilojen arvon kannalta näkymien, vaaleuden, valoisuuden ja avaruuden säilyttäminen on tärkeää. Kirjaston sisääntuloaula on yksi rakennuksen tärkeimmistä tiloista. Sen kautta kulkevat reitit kaikkiin kirjastosaleihin, mutta myös opiston puolelle. Toisen kerroksen suuressa kirjastosalissa korostuu kirjaston sisäarkkitehtuurin hienoimmat elementit – vaaleus ja epäsuora luonnonvalo, joka tulvii ikkunoiden ja vinottain asennettujen ikkunoiden kautta. Luonnonvaloa on erityisen runsaasti suuressa kirjahallissa, jossa yläikkunoita on eniten. Suuren kirjastohallin hyllyt, valaisimet ja alakatto ovat alkuperäisiä ja osa suurta kirjahallia. Lehtialue, suoraan pääsisäänkäynnin yläpuolella, on kirjaston hienoimpia kohtia. Vinoikkunoiden äärelle voi istua lukemaan ja luonnonvaloa ohjautuu tilaan ylhäältä ja alhaalta. Yläikkunoiden kautta valo heijastelee tilaan epäsuorasti, katon ja seinien
vaaleaa pintaa vasten. Lastenkirjastossa, samoin kuin suuressa kirjahallissa toisessa kerroksessa ja lehtienlukusalissa, on huomionarvoinen vinoikkunoiden nurkka, joka kuuluu rakennuksen hienoimpiin osiin. Lummesali on nykyään

pääasiassa musiikkiopiston käytössä. Seinäpinnat ja valaisimet ovat säilyneet alkuperäisinä.
Huoneessa on runsaasti ylävaloa ja korkea katto.

Tontin rakennettavuus, maaperätiedot, kunnallistekniikka

PIMA / savimaa
Tonttialue on topografialtaan melko tasaista, maanpinta sijaitsee alueella noin tasolla +17 mpy.

Kirjaston rakentamisajan pohjatutkimuksissa on kirjoitettu: *Ylimpänä kerroksena on varsinkin vanhan tehdasrakennuksen* (kirjastorakennus on tehdasrakennuksen kohdalla) *alueella täytemaakerros, jonka paksuus vaihtelee 0,5…1,5 metriin. Täytemaakerroksen alla ja paikoin maanpinnasta lähtien on savikerros, jonka paksuus vaihtelee 0…2,0 m. Savi on laihaa ja sen vesipitoisuus vaihtelee rajoissa 30…40 %:iin kuiva-aineksen painosta. Syvemmällä savi muuttuu karkearakeisemmaksi hiekkamaiseksi siltiksi ja silttiseksi hiekaksi. Kerros sisältää paikoin kiviä. Kerroksen paksuus vaihtelee 0,5…3,6 metriin. Kallion päällä on 0,5…3,0 metrin paksuinen moreenikerros. Kalliopinta on tonttialueella loivapiirteistä ja vaihtelee pääosin tasovälillä +10…+15.*

Rakennus esitetään perustettavaksi pilarianturoilla siltti-hiekkakerroksen varaan.

PIMA (pilaantuneet maat)

Tontista on laadittu maaperätutkimus vuonna 2023

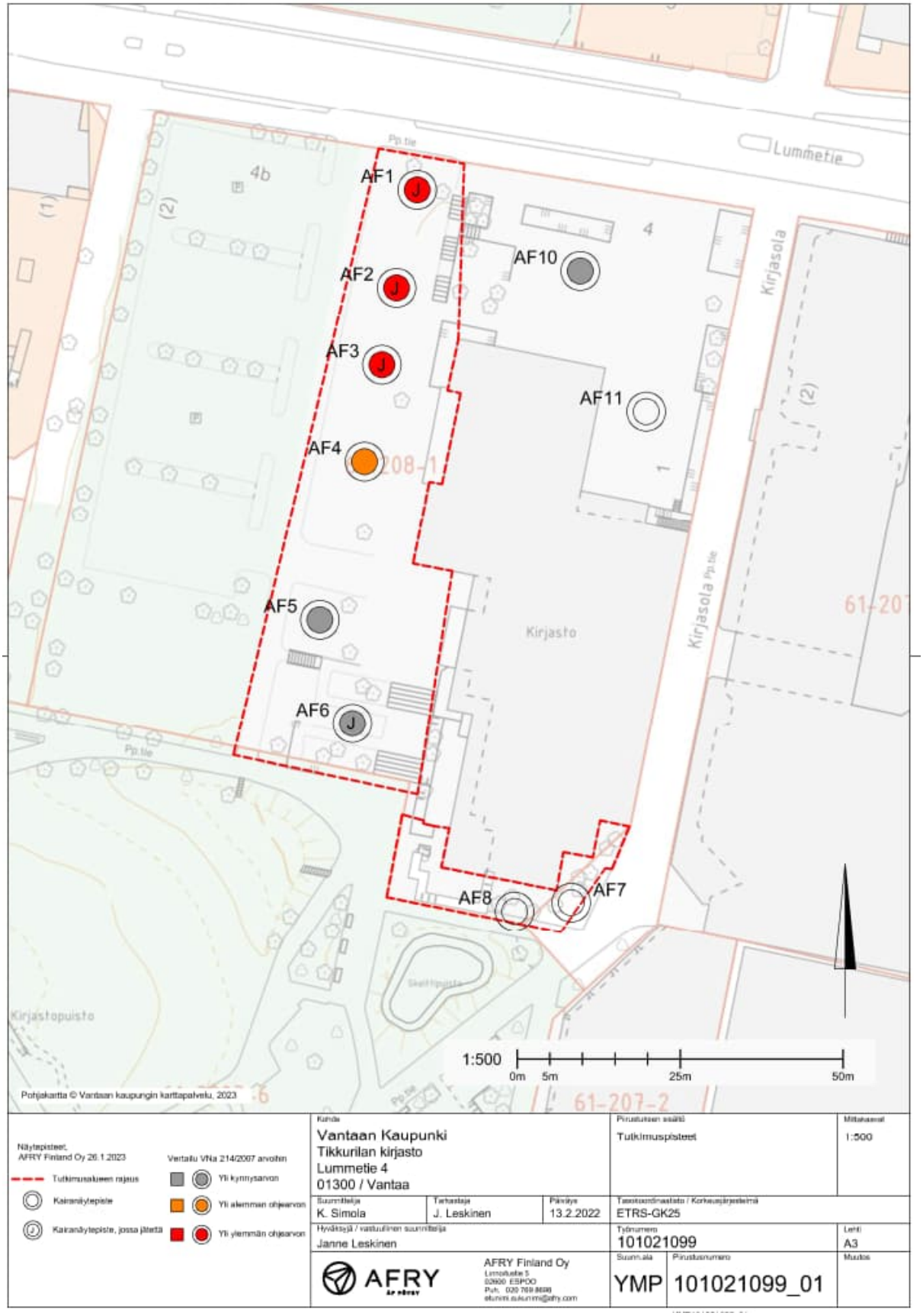

Kuva Ympäristötekninen tutkimusraportti 28.2.2023 / AFRY Finland Oy

Tutkimuskohde ei sijaitse vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee noin 500 m kohteesta koilliseen. Tutkimusalueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse merkittäviä pintavesiä. Lähin merkittävä pintavesi (Keravanjoki) sijaitsee 470 m kohteesta kaakkoon.

Maaperässä on todettu Vna 214/2007 kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia metalleja kolmessa näytepisteessä. Neljässä näytepisteessä on todettu alemman ohjearvon tai ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia metalleja. Ylemmän ohjearvon ylittäviä ohjearvoja on todettu lyijyn osalta. Alemman ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia on todettu antimonin, lyijyn ja sinkin osalta. Kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia todettiin antimonin, arseenin, koboltin ja lyijyn osalta. Haitta-aineita on todettu eri syvyyksillä.

Maaperässä on todettu pieniä määriä jätettä kolmessa näytepisteessä yhdeksästä. Jätteen määrä on arvioitu olevan enimmillään 2 %. Jäte on koostunut tiilestä ja betonista.

Tutkimustuloksia on verrattu Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (Vna 214/2007). Tutkimusalueella on todettu alemman ja ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia metalleja sekä lisäksi kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia metalleja. Tutkimusalue on osittain pilaantunut. Yli ylemmän ohjearvon ylittävän pitoisuuden sisältävät maamassat tulee kunnostaa. Pilaantuneen maan kaivu kohteessa edellyttää Uudenmaan ELY-keskukseen jätettävää ilmoitusta pilaantuneen maaperän puhdistamisesta (PIMA-ilmoitus), jonka käsittely aikana on 45 vrk. Ilmoituksen liitteeksi sisällytetään pilaantuneen maaperän puhdistuksen yleissuunnitelma, jossa määritellään tarkemmin pilaantuneen maaperän kunnostustavoitteet.

Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely

Tontin hulevesien hallinta toteutetaan Vantaan kaupungin hulevesiohjelman ja hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti. Rakennuksen kattovedet ja pihan pintavalunta sekä tontin kuivatusvedet viivytään tontilla ennen johtamista kunnalliseen hulevesiviemäriverkostoon.

Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa hulevesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille

hetkellisesti. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Liikenne, pysäköinti ja meluselvitys

Lummetie suunnitellaan parannettavaksi, jalan- ja kevytliikenteen kulku suunnitellaan turvallisemmaksi. Poistetaan vanha ajoliittymä kiinteistön pysäköintialueelle ja avataan uusi liittymä lähempänä kirjastorakennukseen.

Tontti ei sijaitse melualueella

Radonselvitystä

Radon-mittaukset suoritetaan syksyllä 2024.

7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet

Hankeen yhteydessä parannetaan esteetön saavutettavuus, suhteet Kirjastopuistoon, viihtyvyys ja turvallisuus, ks. myös piha 5.1.6.

8. HANKKEEN LAAJUUSTAVOITE

Tikkurilan kirjastotalo on olemassa olevarakennus, johon ei suunnitella laajennusta.

Kiinteistö pinta-ala (m^2)	9390
Hankeen osa kiinteistöstä (m^2)	6327,35
Pihan pinta-ala (m^2)	4366,37
Rakennuksen kerrosala (kem^2)	7050 (nyk.)
Rakennuksen bruttoala (brm^2)	6951,2 (nyk.)
Rakennuksen huoneistoala (htm^2)	5758,9 (nyk.)
Rakennuksen hyötyala (hym^2)	nykyinen 4934,7 / tuleva 4960
Rakennuksen huoneala (hum^2)	nykyinen 5996,2 / tuleva 6025,4
Rakennuksen tilavuus (m^3)	nykyinen 30 000 / tuleva 32 018

9. VÄISTÖTILATARVE

Korjaustöiden ajaksi tarvitaan väistötiloja. Väistötilatarve on kirjastotalossa toimivilla kirjastopalveluilla, kirjastoaineistolla ja logistiikalla sekä Musiikkiopiston ja Aikuisopiston taideopetuksella. Kirjastoautopalveluille hankitaan kirjastotalon tilat korvaavat uudet tilat. Väistötilojen sijainti ja kustannukset eivät sisälly hankkeen tavoitehintaan.

Väistö- ja korvaavientilojen tarveselvitys valmistuu samalla aikataululla kuin tämä hanke. VD/3167/10.03.02.01/2024.

10. KUSTANNUKSET

10.1 Rakennuskustannukset

Tarveselvitys-hankesuunnitelman mukaan tavoitehinta on 19 530 000 € (alv 0 %), KL 104,5 (4/24).

Investointikustannus 1000 kävijää kohden: 39 455 €

10.2 Käyttökustannusennuste

Ylläpitokustannukset (sis. vuokra, siivous, huolto) ovat noin 1 050 000 euroa / vuosi. Ylläpitokustannuksissa on huomioitu uudet palvelut ja se, että kyseessä on ns. avoin talo.

Toimintakustannukset kokonaisuudessaan ovat noin 7 000 000 euroa / vuosi. Summa sisältää myös ylläpito- ja tilakustannukset.

10.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste

Arvioitu ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannus on 2 820 000 €.

11 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU

Hanke on Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymään taloussuunnitelmaan 2022–2031, 11,4 Me ja sisältää vain osittain peruskorjaustarvetta (KL 109, 21.2.2022).

Tikkurilan kirjastotalon korjaushankeen aikataulu:

- Tarveselvitys-hankesuunnitelma valmis 05/2024
- Lautakuntien ja kaupunginhallituksen päätökset 5-6/2024
- Suunnittelijoiden hankinta 8/2024
- Suunnittelu 10/2024–11/2025
- Urakkakilpailutus 11–12/2025
- Rakentaminen alkaa 3/2026, valmis 6/2027
- Kalustaminen 7/2027
- Käyttöönotto 8/2027

12 TYÖTURVALLISUUSASIAT

Tavoitteena ovat terveelliset ja turvalliset tilat.

Rakennustyön turvallisuus

Suunnitteluvaiheen turvallisuuskoordinaattorina toimii rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen. Työturvallisuustehtävien tarkistuslista on käyty läpi. Hankkeesta on laadittu Havat-riskikartta.
Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuustehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin toimitilajohtamisen turvallisuusohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

13 RISKIT

11.1 Normaalit riskit

Ei normaalista poikkeavia riskejä.

Havat-riskikartta täytetään hankesuunnitteluvaiheessa, kun hankkeen tarkempi sisältö on varmistunut, koska hankkeen toteutus on siirretty useita vuosia eteenpäin.

11.2 Kaavamuutos

Ei tarvetta kaavamuutoksiin.

11.3 Aikataulu

Ei normaalista poikkeavia aikatauluriskejä.

11.4 Kustannus

Rakennuksen korjausaste on korkea, tämä muodostaa kustannusriskin.

11.5 Maaperä

Savimaa muodostaa kustannusriskin.

14 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:

- Annukka Larkio, kulttuurijohtaja
- Anne Raasakka, elinikäisen oppimisen johtaja
- Harri Raita, koordinaattori, yhteiset palvelut
- Leena Toivonen, kirjastopalveluiden päällikkö, kirjastopalvelut
- Heli Ronkainen, palvelupäällikkö, kirjastopalvelut
- Ville Karinen, palveluesimies, Tikkurilan kirjasto
- Aino Ketonen, aineistopäällikkö, kirjastopalvelut
- Kimmo Kola, apulaisrehtori, Musiikkiopisto
- Petri Vahtera, rehtori, Aikuisopisto
- Juho Nikkilä, suunnittelijaopettaja, Aikuisopisto
- Anne Silanto, rakennustutkija, museopalvelut
- Anna Ruotsala, työsuojeluvaltuutettu
- Saija Männistö, controller, yhteiset palvelut

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:

- Hannu Haarala, palveluverkkoasiantuntija, talous- ja hallintopalvelut
- Juhani Kärki, kehittämispäällikkö, talous- ja hallintopalvelut
- Antti Luoto, asiantuntija, talous- ja hallintopalvelut (robottikeskus)

Kaupunkiympäristön toimiala / Kiinteistöt ja tilat palvelualue /Toimitilajohtaminen:

- Josée Courtemanche, rakennuttaja-arkkitehti, hankkeenvetäjä
- Jukka Tuhkanen, rakenneinsinööri
- Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri
- Ari Hällström ja John Petäistö, LVI-insinööri
- Tommi Knuutinen, sisäilma-asiantuntija
- Anne Papunen, kustannusinsinööri
- Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija
- Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija
- Marika Suotula, pihavastaava
- Sirpa Eskelinen, energia-asiantuntija

Muut toimialat:

- Jussi Juntunen, alueisännöitsijä, kiinteistöhallinta ja asuminen

- Tarja Ek ja Tiina Louhikoski, toimitilapäällikkö, kiinteistöhallinta ja asuminen
- Ritva Kotilainen ja Seppo Niva, asemakaava-arkkitehti, asemakaavoitus
- Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti, yleiskaavoitus
- Samuli Haveri, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu
- Sirpa Mäkilä, maisema-arkkitehti, puistosuunnittelu
- Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri, vesihuollonsuunnittelu
- Ilkka Laitinen, lupakäsittelijä, rakennusvalvonta
- Ifa Kytösaho, lupapäällikkö, rakennusvalvonta
- Ilkka-Aleksi Ylioja, ICT-pääsuunnittelija, tietohallinto

LIITE 1
sijaintikartta

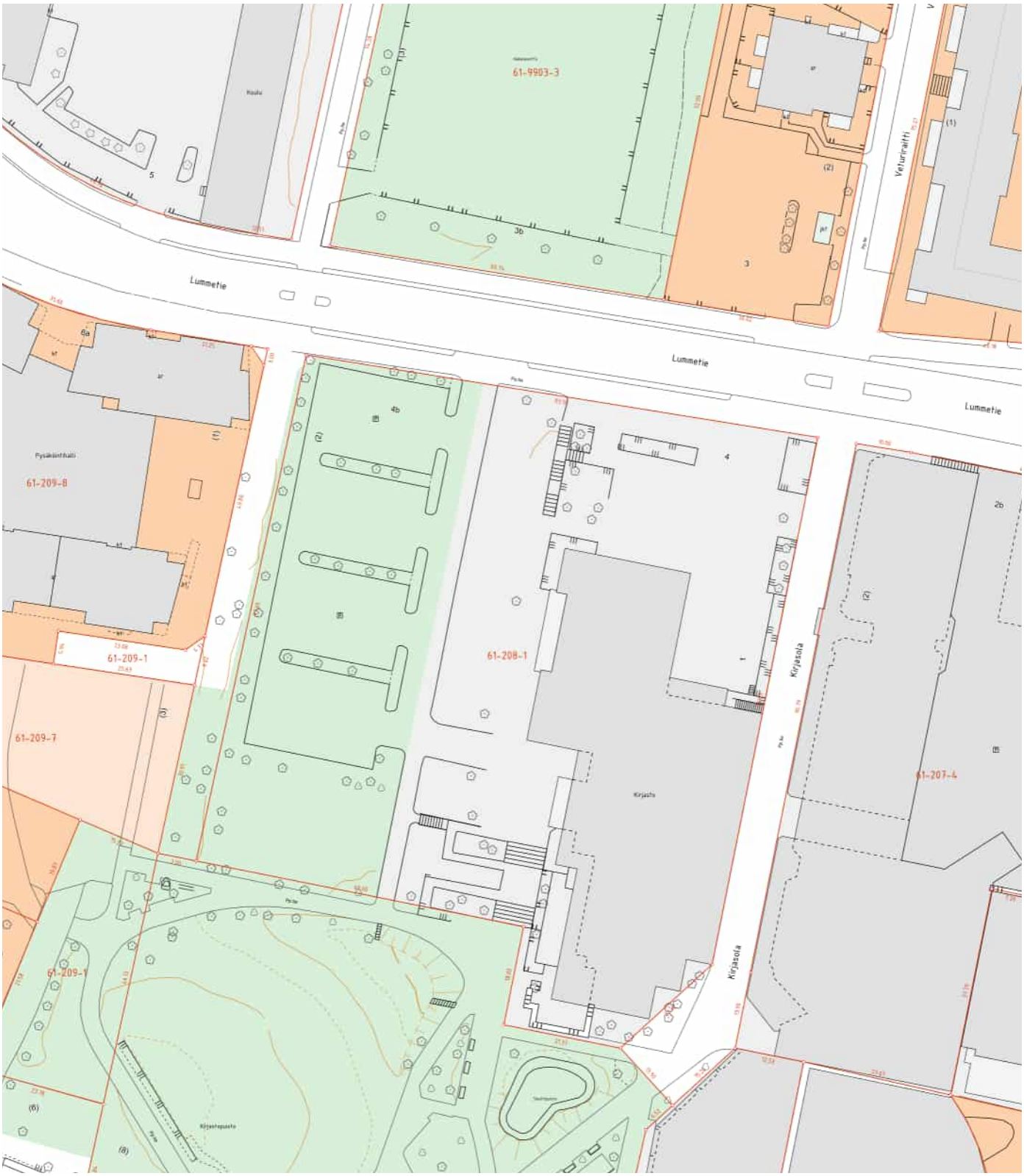

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos ja perusparannushanke
Tarveselvitys-hankesuunnitelman liitteet
26.4.2024

LIITE 2
ilmakuva

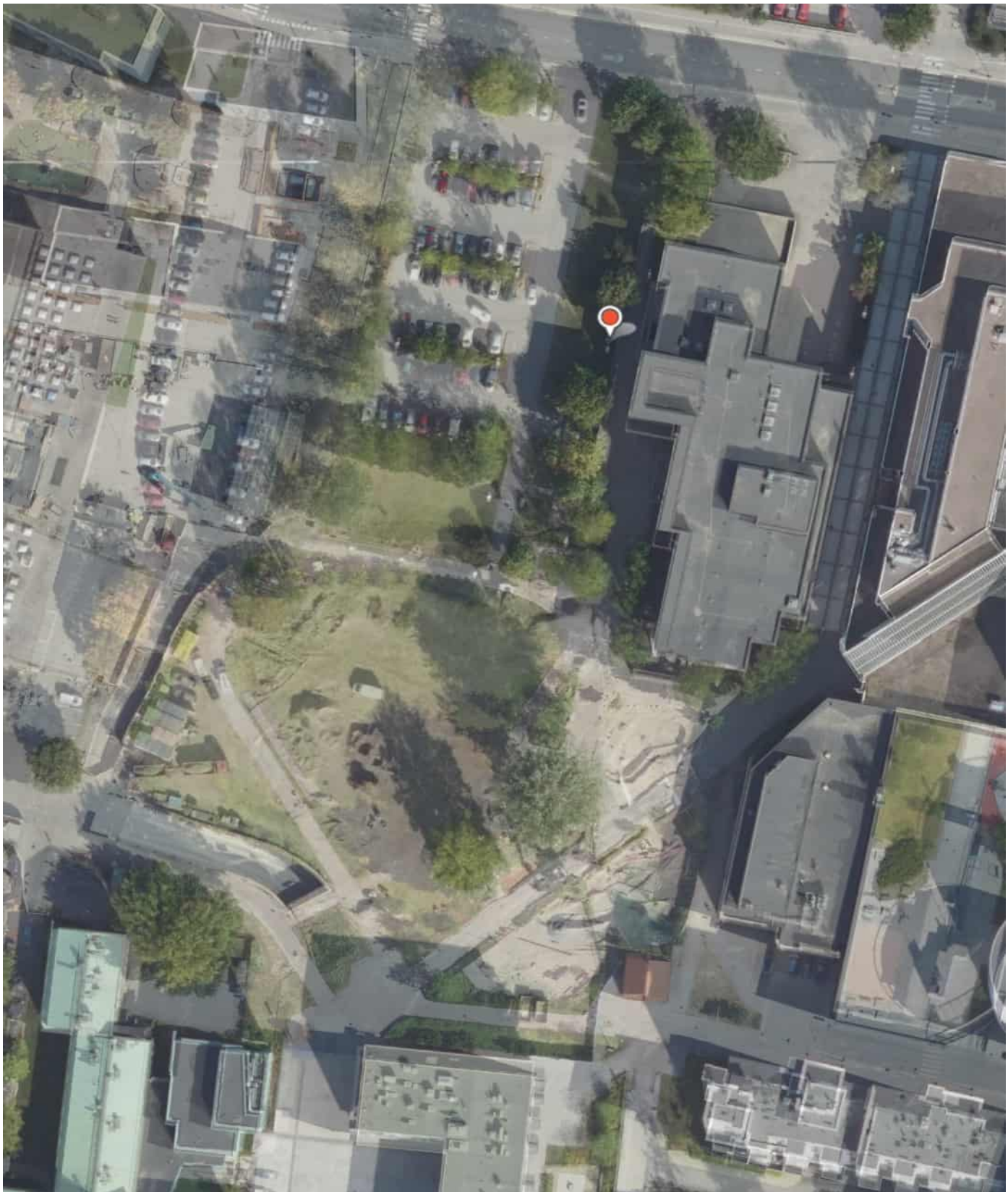

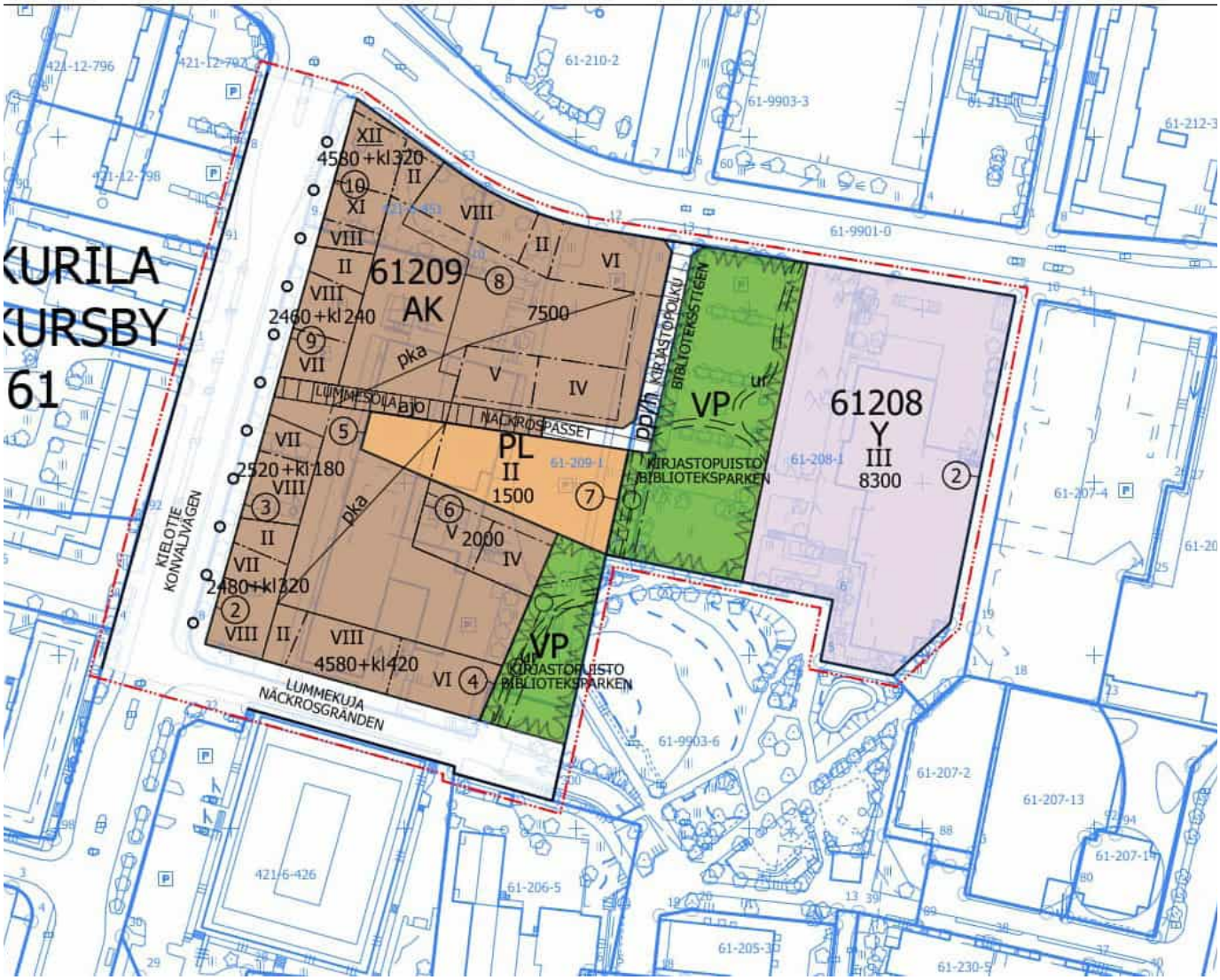
61209
AK
7500
4580 +kl320
2460 +kl240
2520 +kl180
2480+kl320
4580+kl420
pka
LUMMESOLA
ajo
NÄCKRÖSPASSET
PL
II
1500
2000
VP
KIRJASTOPUISTO
BIBLIOTEKSPARKEN
61208
Y
III
8300
KIELOTIE
KONVALJVÄGEN
LUMMEKUJA
NÄCKRÖSGRÄNDEN
61-9901-0
61-9903-3
61-210-2
61-208-1
61-209-1
61-207-2
61-207-13
61-207-4
61-9903-6
61-206-5
61-205-3
61-230-5
421-6-426

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002352	10.6.2019

KV 26.8.2019

Vantaan kaupunki
002352 - Kielotie 15

Kaupunginosa 61, TIKKURILA

Asemakaavan muutos
Korttelit 61208 ja 61209 sekä
katu- ja virkistysaluetta.

Tonttijako
Osa korttelia 61209.

Tonttijaon muutos
Kortteli 61208 ja osa korttelia 61209.

1:2000

Vanda stad
KONVALJVÄGEN 15

Stadsdel 61, DICKURSBY

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 61208 och 61209 samt
gatu- och rekreationsområde.

Tomtindelning
Del av kvarteret 61209.

Ändring av tomtindelningen
Kvarteret 61208 och del av kvarteret 61209.

1:2000

	Korttelialueen käyttöön varataan 16 autopaikkaa pihakannen alle.	För kvartersområdet ska 16 bilplatser under gårdsdäcket reserveras.
	Rakennuksen julkisivujen tulee olla puuta tai paikallamuurattua poltettua tiiltä.	Byggnadens fasader ska bestå avträ eller bränt tegel som murats på platsen.
Y	**Yleisten rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för allmänna byggnader.**
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 autopaikka/250 k-m².	Minimiantalet bilplatser är 1 bilplats/250 m²-vy.
	Autopaikat saa sijoittaa korttelissa 61207 sijaitsevaan pysäköintilaitokseen.	Bilplatserna får placeras i en parkeringsanläggning i kvarter 61207.
VP	**Puisto.**	**Park.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushanke - tarveselvitys-hankesuunnitelma
Alustava tilaohjelmataulukko 26.4.2024

Alue

			Olemassa oleva				Uusi		
	huone nro		Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)		Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)
POHJA.KRS	001	0	83 Sisäänkäyntitilat	5,0	5,0	0	83 Sisäänkäyntitilat	5,0	5,0
	002	0	921 Portaat	10,5	0,0	0	921 Portaat	10,5	0,0
	005	4	371 Ryhmätila	24,4	24,4	1	46111 Avoimet kokoelmat	169,1	169,1
	007	5	433 AV-studiot	43,3	43,3				
	008	1	521 Varastotilat	12,3	12,3	1	433 AV-studiot	6,1	6,1
						1	433 AV-studiot	6,1	6,1
	008A	1	91 Käytävät	2,5	0,0				
	010	5	214 Kokoustilat	52,8	52,8				
	011	4	371 Ryhmätila	80,8	80,8	1	433 AV-studiot	12,0	12,0
						1	433 AV-studiot	12,0	12,0
						1	433 AV-studiot	10,0	10,0
	012	4	431 Työpajat, verstaat	45,9	45,9	1	433 AV-studiot	50,0	50,0
	012A	4	431 Työpajat, verstaat	3,3	3,3				
	013	1	71 Pukutilat	3,3	3,3	0	71 Pukutilat	3,3	3,3
	014	1	73 WC-tilat	2,7	2,7	0	73 WC-tilat	2,7	2,7
	015	1	72 Pesutilat	1,0	1,0	0	72 Pesutilat	1,0	1,0
	016	1	86 Siivous- ja huoltotilat	2,4	2,4	0	86 Siivous- ja huoltotilat	2,4	2,4
	017	1	71 Pukutilat	7,6	7,6	0	71 Pukutilat	7,6	7,6
	018	1	72 Pesutilat	1,7	1,7	0	72 Pesutilat	1,7	1,7
	019	1	73 WC-tilat	1,7	1,7	0	73 WC-tilat	1,7	1,7
	020	0	51 Vaatenaulakkotilat	6,2	6,2	0	51 Vaatenaulakkotilat	6,2	6,2
	021	0	73 WC-tilat	2,6	2,6	0	73 WC-tilat	2,6	2,6
	022	0	73 WC-tilat	2,8	2,8	0	73 WC-tilat	2,8	2,8
	023	1	211 Toimistotilat	11,4	11,4	1	75 Taukotilat	11,4	11,4
	024	1	211 Toimistotilat	21,6	21,6	1	211 Toimistotilat	119,4	119,4
	025	1	211 Toimistotilat	40,4	40,4				
	026	0	91 Käytävät	32,8	0,0	0	91 Käytävät	32,8	0,0
	027	1	521 Varastotilat	57,5	57,5				
	028	0	91 Käytävät	13,1	0,0	0	91 Käytävät	13,1	0,0
	030	1	521 Varastotilat	16,3	16,3	1	521 Varastotilat	16,3	16,3
	031	1	94 Rak.tekn.tilat	3,0	0,0		94 Rak.tekn.tilat	3,0	0,0
	032	0	921 Portaat	22,9	0,0	0	921 Portaat	22,9	0,0
	033	0	86 Siivous- ja huoltotilat	16,4	16,4	0	86 Siivous- ja huoltotilat	16,4	16,4
	034	0	83 Sisäänkäyntitilat	2,7	2,7	0	83 Sisäänkäyntitilat	2,7	2,7
	035	1	211 Toimistotilat	15,1	15,1	1	75 Taukotilat	15,1	15,1
	036	1	211 Toimistotilat	51,7	51,7	1	211 Toimistotilat	51,7	51,7
	037	1	521 Varastotilat	10,4	10,4	1	211 Toimistotilat	10,4	10,4
	039	1	83 Sisäänkäyntitilat	3,8	3,8	1	83 Sisäänkäyntitilat	8,0	8,0
	040	1	91 Käytävät	21,3	0,0	1	91 Käytävät	21,3	0,0
	041	0	71 Pukutilat	12,6	12,6	0	91 Käytävät	13,7	0,0
	041A	0	72 Pesutilat	2,3	2,3				
	041B	0	73 WC-tilat	1,7	1,7	0	94 Rak.tekn.tilat	3,0	3,0
	042	1	73 WC-tilat	1,5	1,5				
	043	1	72 Pesutilat	2,0	2,0				
	044	1	71 Pukutilat	6,8	6,8	1	83 Sisäänkäyntitilat	6,8	6,8
	045	1	55 Auto- ja konesuojat	171,6	171,6	7	4614 Näyttelytilat, museot	171,6	171,6
	047	1	521 Varastotilat	361,7	361,7	1	521 Varastotilat	361,7	361,7
	047a	1	83 Sisäänkäyntitilat	1,4	1,4	1	83 Sisäänkäyntitilat	1,4	1,4
	048	1	83 Sisäänkäyntitilat	1,9	1,9	7	83 Sisäänkäyntitilat	1,9	1,9
	049	1	213 Avotoimisto	73,5	73,5	7	213 Avotoimisto	55,0	55,0
						7	371 Ryhmätila	55,0	55,0
						7	83 Sisäänkäyntitilat	35,2	35,2
	050	1	211 Toimistotilat	15,4	15,4	7	211 Toimistotilat	15,4	15,4
	051	1	71 Pukutilat	9,3	9,3	7	75 Taukotilat	14,7	14,7
	052	1	73 WC-tilat	1,9	1,9				
	053	1	521 Varastotilat	71,7	71,7				
	054	1	86 Siivous- ja huoltotilat	3,0	3,0	0	73 WC-tilat	3,0	3,0
	056	0	921 Portaat	10,7	0,0	0	921 Portaat	10,7	0,0
	058	1	8191 VSS varastona	32,3	32,3	1	8191 VSS varastona	32,3	32,3
	059	1	8191 VSS varastona	29,4	29,4	1	8191 VSS varastona	29,4	29,4
	060	1	8191 VSS varastona	22,6	22,6	1	8191 VSS varastona	22,6	22,6
	060.1	1	819 VSS erittelemätön	6,8	6,8	1	819 VSS erittelemätön	6,8	6,8
	061	0	8191 VSS varastona	44,6	44,6	0	8191 VSS varastona	44,6	44,6
	061.1	0	819 VSS erittelemätön	4,4	4,4	0	819 VSS erittelemätön	4,4	4,4
	062	0	819 VSS erittelemätön	3,8	3,8	0	819 VSS erittelemätön	3,8	3,8
	063	0	819 VSS erittelemätön	12,0	12,0	0	819 VSS erittelemätön	12,0	12,0
	064	0	521 Varastotilat	31,7	31,7	0	71 Pukutilat	29,3	29,3
	065	0	73 WC-tilat	1,7	1,7	0	73 WC-tilat	4,0	4,0
	066	0	521 Varastotilat	3,9	3,9	0	72 Pesutilat	4,0	4,0
	067	0	94 Rak.tekn.tilat	37,3	0,0	0	94 Rak.tekn.tilat	37,3	0,0
	068	0	94 Rak.tekn.tilat	21,6	0,0	0	94 Rak.tekn.tilat	21,6	0,0
	072	0	94 Rak.tekn.tilat	42,8	0,0	0	94 Rak.tekn.tilat	42,8	0,0
	073	0	94 Rak.tekn.tilat	22,9	0,0	0	94 Rak.tekn.tilat	22,9	0,0
Yhteensä				**1720,0**	**1478,7**			**1724,2**	**1471,7**
			Tekniset tilat (vain hum)						
	038		Puhelin jakaamo	4	4				

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushanke - tarveselvitys-hankesuunnitelma
Alustava tilaohjelmataulukko 26.4.2024

Alue

	Olemassa oleva					Uusi			
	huone nro		Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)	Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)
1.KRS	101	0	83 Sisäänkäyntitilat	10,4	10,4	0 83 Sisäänkäyntitilat	10,4	10,4
	102	0	91 Käytävät	133,7	0,0	0 91 Käytävät	133,7	0,0
	103	1	213 Avotoimisto	24,3	24,3	1 46111 Avoimet kokoelmat	370,6	370,6
	104	1	46111 Avoimet kokoelmat	276,7	276,7			
						6 22 Liiketilat	20,0	20,0
	105	1	521 Varastotilat	13,2	13,2	6 521 Varastotilat	13,2	13,2
	106	1	4619 Lukusalit	79,0	79,0			
	108	0	921 Portaat	10,5	0,0	0 921 Portaat	10,5	0,0
	109	1	211 Toimistotilat	40,6	40,6			
	113	1	45 Tekniset aputilat	28,2	28,2	1 45 Tekniset aputilat	28,2	28,2
	115	1	91 Käytävät	1,1	0,0	1 91 Käytävät	1,1	0,0
	116	1	91 Käytävät	13,5	0,0	1 91 Käytävät	13,5	0,0
	117	1	73 WC-tilat	3,0	3,0	1 73 WC-tilat		
	118	1	73 WC-tilat	2,9	2,9	1 73 WC-tilat	2,9	2,9
						1 75 Taukotilat	9,0	9,0
	119	1	75 Taukotilat	48,8	48,8			
	119A	0	91 Käytävät	3,4	0,0	0 86 Siivous- ja huoltotilat	5,0	5,0
						1 521 Varastotilat	30,0	30,0
						1 433 AV-studiot	10,0	10,0
	120	1	213 Avotoimisto	35,4	35,4	1 371 Ryhmätila	36	36
	121	1	211 Toimistotilat	11,0	11,0			
	122	0	94 Rak.tekn.tilat	14,5	14,5			
	123	1	211 Toimistotilat	20,8	20,8			
	124	1	371 Ryhmätila	10,7	10,7			
	125	1	433 AV-studiot	12,8	12,8			
	126	1	371 Ryhmätila	67,9	67,9			
	127	1	46111 Avoimet kokoelmat	184,5	184,5	1 46111 Avoimet kokoelmat	317,6	317,6
						1 371 Ryhmätila	40,0	40,0
	128	1	213 Avotoimisto	19,0	19,0	1 213 Avotoimisto	19,0	19,0
	129	1	521 Varastotilat	8,6	8,6	1 521 Varastotilat	8,6	8,6
	130	0	921 Portaat	10,1	0,0	0 921 Portaat	10,1	0,0
	131	0	73 WC-tilat	10,0	10,0			
	133	6	641 Minikeittiöt	17,6	17,6			
	133A	6	22 Liiketilat	6,2	6,2			
	135	0	73 WC-tilat	13,2	13,2			
	135A	0	73 WC-tilat	4,8	4,8			
						0 73 WC-tilat	2	2
						0 73 WC-tilat	2	2
						0 73 WC-tilat	2	2
						0 73 WC-tilat	2	2
						0 73 WC-tilat	2	2
						0 73 WC-tilat	2	2
						0 73 WC-tilat	2	2
						0 73 WC-tilat	6	6
						0 73 WC-tilat	6	6
						0 91 Käytävät	15	0
	136	0	91 Käytävät	77,5	0,0	0 91 Käytävät	83,5	0,0
	137	0	91 Käytävät	3,2	0,0	0 91 Käytävät	3,2	0,0
	137a	0	921 Portaat	18,1	0,0	0 921 Portaat	18,1	0,0
	138	2	4614 Näyttelytilat, museot	137,9	137,9	2 4614 Näyttelytilat, museot	137,9	137,9
	139	0	521 Varastotilat	19,2	19,2	2 3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	44,0	44,0
	140	0	83 Sisäänkäyntitilat	6,7	6,7	0 83 Sisäänkäyntitilat	6,7	6,7
	142	0	91 Käytävät	39,7	0,0	0 91 Käytävät	25,7	0
						2 91 Käytävät	14,0	0
	143	0	83 Sisäänkäyntitilat	6,8	6,8	0 83 Sisäänkäyntitilat	6,8	6,8
	144	3	91 Käytävät	51,6	0,0	7 4614 Näyttelytilat, museot	120,5	120,5
							6	6
	144A	3	91 Käytävät	2,0	0,0	0 91 Käytävät	2,0	0,0
	145	3	73 WC-tilat	2,5	2,5	7 73 WC-tilat	2,5	2,5
	146	3	73 WC-tilat	3,3	3,3	7 73 WC-tilat	3,3	3,3
	148	3	521 Varastotilat	19,4	19,4	2		
	149	3	211 Toimistotilat	5,4	5,4	2		
	150	3	371 Ryhmätila	36,1	36,1	7 371 Ryhmätila	36,1	36,1
	152	3	431 Työpajat, verstaat	63,8	63,8	7 431 Työpajat, verstaat	63,8	63,8
	153	3	86 Siivous- ja huoltotilat	2,3	2,3	0 86 Siivous- ja huoltotilat	2,3	2,3
	153a	3	72 Pesutilat	1,7	1,7	7 73 WC-tilat	1,7	1,7
	154	3	521 Varastotilat	4,4	4,4	7 521 Varastotilat	4,4	4,4
	155	3	521 Varastotilat	5,6	5,6	7 75 Taukotilat	5,6	5,6
	156	3	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	29,6	29,6	7 431 Työpajat, verstaat	69,6	69,6
	157	3	521 Varastotilat	12,3	12,3	7 431 Työpajat, verstaat	12,3	12,3
	158	3	431 Työpajat, verstaat	40,0	40,0			
	159	3	211 Toimistotilat	28,2	28,2			
	160	3	31 Normaalivar. opetustilat	46,7	46,7			
Yhteensä				**1800,2**	**1435,8**		**1800,2**	**1469,8**
			Tekniset tilat (vain hum)					
	141		Sähkötila					

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushanke - tarveselvitys-hankesuunnitelma
Alustava tilaohjelmataulukko 26.4.2024

Alue

			Olemassa oleva				Uusi		
	huone nro		Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)		Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)
2. KRS	201	1	213 Avotoimisto	28,2	28,2	1	46111 Avoimet kokoelmat	28,2	28,2
	202	1	46111 Avoimet kokoelmat	580,3	580,3	1	46111 Avoimet kokoelmat	634,6	634,6
	205	1	211 Toimistotilat	11,3	11,3				
	206	1	211 Toimistotilat	11,0	11,0				
	207	1	211 Toimistotilat	14,0	14,0				
	208	1	521 Varastotilat	18,0	18,0				
	209	1	211 Toimistotilat	24,0	24,0	1	211 Toimistotilat	24,0	24,0
	210	1	71 Pukutilat	18,6	18,6	1	75 Taukotilat	18,6	18,6
	211	1	71 Pukutilat	8,1	8,1	1	71 Pukutilat	8,1	8,1
	212	1	73 WC-tilat	3,5	3,5	1	73 WC-tilat	3,5	3,5
	213	1	73 WC-tilat	2,8	2,8	1	73 WC-tilat	2,8	2,8
	214	1	86 Siivous- ja huoltotilat	4,8	4,8	1	86 Siivous- ja huoltotilat	4,8	4,8
	215	1	91 Käytävät	74,7	0,0	1	91 Käytävät	74,7	0,0
	219	1	46111 Avoimet kokoelmat	308,2	308,2	1	371 Ryhmätila	295,2	295,2
	219.1	1	213 Avotoimisto	6,8	6,8	1			
	221	1	4619 Lukusalit	9,3	9,3	1			
	222	1	211 Toimistotilat	25,3	25,3	1			
	223	1	4619 Lukusalit	44,4	44,4	1			
	224	1	4619 Lukusalit	6,0	6,0	1			
	225	1	4619 Lukusalit	5,5	5,5	1			
	226	1	4619 Lukusalit	6,4	6,4	1			
						1	371 Ryhmätila	38,9	38,9
						1	371 Ryhmätila	38,9	38,9
						1	371 Ryhmätila	38,9	38,9
	227	1	214 Kokoustilat	24,5	24,5	1	371 Ryhmätila	24,5	24,5
	229	1	4619 Lukusalit	12,3	12,3	1	521 Varastotilat	19,9	19,9
	230	0	91 Käytävät	16,6	0,0	0	91 Käytävät	16,6	0,0
	231	1	211 Toimistotilat	7,6	7,6				
	232	1	211 Toimistotilat	6,8	6,8	2	521 Varastotilat	6,8	6,8
	233	2	4614 Näyttelytilat, museot	22,6	22,6	2	4614 Näyttelytilat, museot	22,6	22,6
	234	2	91 Käytävät	3,8	0,0	2	91 Käytävät	3,8	0,0
	235	2	73 WC-tilat	3,1	3,1	2	73 WC-tilat	3,1	3,1
	236	2	73 WC-tilat	3,1	3,1	2	73 WC-tilat	3,1	3,1
	237	2	73 WC-tilat	3,0	3,0	2	73 WC-tilat	3,0	3,0
	238	2	73 WC-tilat	3,1	3,1	2	73 WC-tilat	3,1	3,1
	239	2	211 Toimistotilat	3,6	3,6	2	211 Toimistotilat	3,6	3,6
	240	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	21,6	21,6	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	21,6	21,6
	241	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	23,3	23,3	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	23,3	23,3
	242	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	22,1	22,1	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	22,1	22,1
	243	2	91 Käytävät	33,1	0,0	2	91 Käytävät	33,1	0,0
	244	2	86 Siivous- ja huoltotilat	2,6	2,6	2	86 Siivous- ja huoltotilat	2,6	2,6
	245	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,1	18,1	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,1	18,1
	246	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,4	18,4	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,4	18,4
	247	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,3	18,3	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,3	18,3
	248	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,4	18,4	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	18,4	18,4
	250	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	15,4	15,4	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	15,4	15,4
	251	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	16,9	16,9	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	16,9	16,9
	252	2	91 Käytävät	33,1	0,0	2	91 Käytävät	33,1	0,0
	253	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	41,2	41,2	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	41,2	41,2
	254	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	12,8	12,8	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	12,8	12,8
	255	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	23,7	23,7	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	23,7	23,7
	256	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	12,1	12,1	2	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	12,1	12,1
	257	2	75 Taukotilat	23,9	23,9	2	75 Taukotilat	23,9	23,9
	259	2	91 Käytävät	25,2	0,0	2	91 Käytävät	25,2	0,0
	260	2	91 Käytävät	22,0	0,0	2	91 Käytävät	22,0	0,0
Yhteensä				**1723,3**	**1514,8**			**1723,3**	**1514,8**

Tekniset tilat (vain hum)

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon tilamuutos- ja perusparannushanke - tarveselvitys-hankesuunnitelma
Alustava tilaohjelmataulukko 26.4.2024

Alue

	Olemassa oleva					Uusi		
	huone nro		Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)		Nimi	pinta-ala (hum)
3. KRS	301	1	91 Käytävät	76,3	0,0	1	91 Käytävät	76,3
	302	1	214 Kokoustilat	43,1	43,1	1	214 Kokoustilat	43,1
	303	1	641 Minikeittiöt	3,9	3,9	1	641 Minikeittiöt	3,9
	304	1	211 Toimistotilat	25,2	25,2	1	211 Toimistotilat	25,2
	305	0	94 Rak.tekn.tilat	5,0	0,0	0	94 Rak.tekn.tilat	5,0
	306	0	921 Portaat	6,0	0,0	0	921 Portaat	6,0
	307	1	211 Toimistotilat	12,0	12,0	1	211 Toimistotilat	12,0
	308	1	211 Toimistotilat	27,4	27,4	1	211 Toimistotilat	13,7
						1	211 Toimistotilat	13,7
	309	1	211 Toimistotilat	14,8	14,8	1	211 Toimistotilat	14,8
	310	1	211 Toimistotilat	16,4	16,4	1	211 Toimistotilat	16,4
	311	1	211 Toimistotilat	10,6	10,6	1	211 Toimistotilat	10,6
	312	1	73 WC-tilat	2,4	2,4	1	73 WC-tilat	2,4
	313	1	73 WC-tilat	2,4	2,4	1	73 WC-tilat	2,4
	314	1	91 Käytävät	26,4	0,0	1	91 Käytävät	26,4
	315	1	211 Toimistotilat	16,1	16,1	1	211 Toimistotilat	16,1
	316	1	211 Toimistotilat	22,7	22,7	1	211 Toimistotilat	22,7
	317	0	921 Portaat	2,1	0,0	0	921 Portaat	2,1
	318	0	921 Portaat	1,7	0,0	0	921 Portaat	1,7
	319	1	211 Toimistotilat	22,4	22,4	1	211 Toimistotilat	13,4
						1	521 Varastotilat	9,0
	320	1	211 Toimistotilat	16,5	16,5	1	211 Toimistotilat	16,5
	321	1	211 Toimistotilat	13,1	13,1	1	211 Toimistotilat	13,1
	322	1	211 Toimistotilat	25,8	25,8	1	211 Toimistotilat	25,8
	323	1	213 Avotoimisto	127,5	127,5	1	213 Avotoimisto	127,5
	324	0	94 Rak.tekn.tilat	5,8	0,0	0	94 Rak.tekn.tilat	5,8
	326	1	86 Siivous- ja huoltotilat	4,9	4,9			
	327	1	371 Ryhmätila	49,2	49,2	1	371 Ryhmätila	78,6
	328	1	214 Kokoustilat	15,9	15,9			
	329	1	91 Käytävät	4,4	0,0			
	330	1	71 Pukutilat	16,5	16,5			
	331	1	73 WC-tilat	1,6	1,6			
	332	1	72 Pesutilat	2,8	2,8			
	333	1	71 Pukutilat	7,7	7,7			
	334	1	73 WC-tilat	1,7	1,7			
	335	1	72 Pesutilat	2,9	2,9			
						1	91 Käytävät	16,0
						1	86 Siivous- ja huoltotilat	5,0
						1	73 WC-tilat	2,0
						1	73 WC-tilat	2,0
						1	73 WC-tilat	2,0
						1	73 WC-tilat	2,0
		339 0	IV-konehuone	118,0	0,0	0	IV-konehuone	143,0
	340	0	921 Portaat	1,6	0,0	0	921 Portaat	1,6
Yhteensä				**752,7**	**505,4**			**777,7**
			Kattokerros					
	401	0	IV-konehuone	95	0	0	IV-konehuone	128
Yhteensä				**95,0**	**0,0**			**128,0**

VANTAAN KAUPUNKI	**TAVOITEHINTA**
TOIMITILAJOHTAMINEN	**Tarveselvitys ja hankesuunnitelma**
Suunnittelu- ja hankepalvelut	**25.4.2024**

Tikkurilan kirjastotalo, perusparannushanke
Lummetie 4, 01300 Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	6 951	brm2
hyötyala	4 960	hym2
huoneistoala	5 759	htm2
tilavuus	32 018	rm3
tehokkuusluku	1,40	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut		2 030 000	292,04	409,27	63,40
suunnittelu	1 180 000				
rakennuttaminen	770 000				
liittymismaksut	80 000				
Rakennustekniset työt		9 720 000	1 398,36	1 959,68	303,58
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		3 060 000	440,22	616,94	95,57
LVV-työt	1 140 000				
IV-työt	1 790 000				
Säätölaitteet	130 000				
Sähkötyöt		2 770 000	398,50	558,47	86,51
Erillishankinnat		0	0,00	0,00	0,00
Muutos- ja lisätyövaraus		1 950 000	280,54	393,15	60,90
TAVOITEHINTA (alv 0%)		19 530 000	2 809,67	3 937,50	609,97
TAVOITEHINTA (alv 24%)		24 217 200	3 483,99	4 882,50	756,36

Hintataso KL 104,5 (4/24)

Arvio sisältää:
- Aurinkosähköjärjestelmä (100 kWp)

Arvio ei sisällä:
- Mahdolliset tontin rasitteiden kustannukset (esim. pilaantuneiden maiden käsittelyt)
- Käyttäjätehtävät kuten irtaimisto- ja laitehankinnat, muutot ja välivarastoinnit
- Globaalin taloustilanteen vuoksi kustannuskehitys ei ole tarkasti ennustettavissa

Suunnittelu ja hankepalvelut 25.4.2024

Anne Papunen
Kustannuslaskennan asiantuntija

21 Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 1.7.2024 alkaen / RÅ

VD/4651/00.02.00.00/2024

RÅ/MT

Hallintosäännön 13 luvun 9 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista. Kaupunginhallitus on nimennyt kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset päätöksellään 12.4.2021 § 15. Toimialalla on katsottu, että aiemmin tehtyä päätöstä on tarpeen muuttaa henkilövaihdosten vuoksi.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) nimetä kaupunginkulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 1.7.2024 alkaen seuraavassa järjestyksessä:
   1. liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti
   2. elinikäisen oppimisen johtaja Anne Raasakka
   3. kulttuurijohtaja Annukka Larkio
   4. yhteisten palveluiden päällikkö Jussi Perämäki
   5. vs. nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtaja Hanna Hänninen

b) valtuuttaa kaupunginjohtaja tarvittaessa tilapäisesti päättämään kohdassa a) nimettyjen lisäksi apulaiskaupunginjohtajan muista sijaisista.

Täytäntöönpano: kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand, puh. 050 539 4555,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

22 Konserniohjeen ja konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten hyväksyminen /PT (kvalt)

VD/4056/00.01.01.01/2024

PT/RK-K/JN/SV/MT

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.5.2024 § 10 esittää valtuustolle hallintosäännön muutoksia henkilöstön ja konsernipalvelujen palvelualuetta koskevaan organisaatiomuutokseen liittyen. Muutoksessa perustetaan uusi konsernipalveluiden palvelualue, johon siirretään kokonaisuudessaan konsernipalveluiden, tietohallinnon ja hankintojen palveluyksiköt. Konsernipalveluiden palvelualuetta johtaa konsernipalvelujohtaja. Konsernipalvelujohtajan vastuulle kuuluvat ne henkilöstö- ja konsernijohtajan tehtävät, jotka eivät siirry henkilöstöjohtajalle.

Konserniohjeeseen, konserniyhteisöjen yleisiin omistajapoliittisiin linjauksiin ja hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaan ohjeeseen (CG-ohje) on tarpeen tehdä henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen jakamisen vuoksi tarpeelliset tekniset muutokset. Tämän lisäksi näihin konserniohjauksen keskeisiin ohjeisiin on tehty muut tarpeelliset tekniset päivitykset.

Kaupunginvaltuustossa 21.9.2020 § 7 hyväksytty konserniohje sisältää kuntalain 14 §:n tarkoittamat kaupungin omistajaohjauksen peruslinjaukset. Konserniohjeeseen on tehty henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen jakamisen vuoksi tarpeelliset tekniset muutokset. Kohtaan 8.2. konsernitili on lisäksi tehty tekninen muutos, jolla sanamuotoja saatetaan vastaamaan paremmin voimassa olevan hallintosäännön määräyksiä.

Kaupunginvaltuusto on 21.9.2020 § 7 hyväksynyt konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten yleisen osan, jossa linjataan kaupungin yhteisöjä koskevasta omistajapolitiikasta. Linjauksiin sisältyvää salkutusta on tarkennettu siten, että markkinaehtoisesti toimiviin tytäryhteisöihin on lisätty tosiasiallisesti markkinaehtoisesti toimivat VAV Yhtymä Oy ja Ratakujan Pysäköinti Oy sekä uudet markkinaehtoiset yhtiöt Vivamus Kiinteistöt Oy sekä VanPark Oy. Konserniyhtiöiden yhtiöjärjestykset on uudistettu konsernijaoston hyväksymän yhtiöjärjestysmallin mukaisesti ja tämä on huomioitu päivitetyssä tekstissä. Lisäksi omistajapoliittisten linjausten yleisessä osassa käytettyä vastuullisuuden termistöä on täsmennetty ja yhdenmukaistettu. Aiempiin linjauksiin verrattuna kestävyysnäkökulmat käsitetään nyt laajemmin ulottuen ympäristönäkökulman lisäksi kattamaan myös muut osa-alueet eli taloudellisen sekä sosiaalisen kestävyyden. Myös kestävyysnäkökulmiin liittyvästä raportoinnista on otettu maininta omistajapoliittisiin linjauksiin, sillä osa suurista konserniyhtiöistä on velvollisia tuottamaan tilinpäätösraportoinnin osana CSRD-säännösten mukaisen kestävyysraportoinnin. Yleiseen omistajapoliittisiin linjauksiin on tehty myös muita pienempiä, luonteeltaan teknisiä päivityksiä. Yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia päivitetään syksyn 2024 aikana niissä yhtiöissä, joissa linjausten tavoitteita tulee päivittää vuodesta 2025 lukien.

Konsernijaostossa 14.9.2020 § 4 hyväksyttyyn hyvää johtamis- ja hallintotapaa koskeva ohje (ns. corporate governance –ohje, jäljempänä ”CG-ohje”) sisältää kaupunkikonsernin yhteisöjen hyvää hallintoa ja johtamista koskevat ohjeet. Ohjeeseen on tehty henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen jakamisen vuoksi tarpeelliset tekniset muutokset sekä päivitetty kohtia 5.2 toimitusjohtajan nimittäminen ja 5.3 toimitusjohtajasopimus on muutettu vastaamaan konsernijaoston tekemää delegointipäätöstä ja konserniyhtiöille antamaan menettelyohjetta. Konsernijaosto on 10.6.2024 § 5 päättänyt hyväksyä tekniset muutokset CG-ohjeeseen liitteineen siten, että muutokset tulevat voimaan siitä lukien, kun kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen muutokset.

Konsernijaosto 10.6.2024 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään ehdollisena sille, että kaupunginvaltuusto hyväksyy henkilöstö- ja konsernipalveluiden palvelualueen jakamiseen liittyvät hallintosäännön muutokset

a) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle liitteenä olevien muutosten tekemistä konserniohjeeseen siten, että muutokset tulevat voimaan muutokset hyväksyvän valtuuston päätöksestä lukien;
b) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle liitteenä olevien muutosten tekemistä konserniyhteisöjen yleisiin omistajapoliittisiin linjauksiin siten, että muutokset tulevat voimaan muutokset hyväksyvän valtuuston päätöksestä lukien;
c) hyväksyä liitteen mukaiset muutokset CG-ohjeeseen liitteineen siten, että muutokset tulevat voimaan siitä lukien, kun kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen muutokset.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Konserniohje, luonnos, esitetyt muutokset näkyvissä
- Konserniyhteisöjen omistajapoliittiset linjaukset, luonnos, esitetyt muutokset näkyvissä
- Hyvä hallinto- ja johtamistapa Vantaan kaupungin tytäryhteisöissä, luonnos, esitetyt muutokset näkyvissä

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään ehdollisena sille, että kaupunginvaltuusto hyväksyy henkilöstö- ja konsernipalveluiden palvelualueen jakamiseen liittyvät hallintosäännön muutokset

a) esittää kaupunginvaltuustolle liitteenä olevien muutosten tekemistä konserniohjeeseen siten, että muutokset tulevat voimaan muutokset hyväksyvän valtuuston päätöksestä lukien;
b) esittää kaupunginvaltuustolle liitteenä olevien muutosten tekemistä konserniyhteisöjen yleisiin omistajapoliittisiin linjauksiin siten, että muutokset tulevat voimaan muutokset hyväksyvän valtuuston päätöksestä lukien.

Liitteet:
- Konserniohje, luonnos, esitetyt muutokset näkyvissä
- Konserniyhteisöjen omistajapoliittiset linjaukset, luonnos, esitetyt muutokset näkyvissä

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta, esitys kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
Konsernilakimies Samuli Vartiainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Luonnos 27.5.2024

VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

KAUPUNGINVALTUUSTO XX.XX.XXXX § XX
VOIMASSA XX.XX.XXXX LUKIEN

Sisällys

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite 3
2. Konserniohjeen soveltamisala ja sitovuus 3
3. Kaupunkikonsernin ohjaus ja johtaminen 4
4. Omistajapoliittiset linjaukset ja salkuttaminen 4
5. Hyvä johtamis- ja hallintotapa 5
6. Tytäryhteisöjen ohjaaminen 5
   6.1. Tavoitteiden asettaminen tytäryhteisöille 5
   6.2. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa 5
   6.3. Edustajille ja jäsenille annettavat menettelyohjeet 7
   6.4. Tytäryhteisöissä noudatettava henkilöstöpolitiikka 7
   6.5. Konsernivalvonta ja raportointi 7
   6.6. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus 8
   6.7. Kaupungin sisäinen tarkastus 8
7. Hallitus 8
   7.1. Hallituksen valinta ja kokoonpano 8
   7.2. Hallituksen jäsenen palkkio 9
8. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu 9
   8.1. Tytäryhteisöjen sijoitus- ja rahoitustoiminta 9
   8.2. Konsernitili 10
   8.3. Tytäryhtiöiden keskinäinen lainananto ja vakuudet 10
   8.4. Vakuutustoiminta 10
9. Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat 11
10. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta 11
11. Tiedottaminen 12
12. Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus 12

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella luodaan puitteet Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupungin konsernijohtamista ja omistajaohjausta siten, että kaupunkikonsernia voidaan johtaa ja ohjata yhteisillä toimintaperiaatteilla kaupungin kokonaisetu huomioiden. Tätä tarkoitusta varten konserniohjeen tavoitteena on luoda yhdenmukaisia menettelytapoja kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen ohjaukseen sekä varmistaa toiminnan läpinäkyvyys ja tiedonkulku.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupungin omistajaohjauksen periaatteet sisältävät konserniohjeen ja yleiset omistajapoliittiset linjaukset, jotka muodostavat yhdessä kaupunginhallituksen päättämien ylemmän tason periaatteita yhteisötasolle tuovien omistajapoliittisten linjausten sekä kaupunginhallituksen konsernijaoston päättämän konserniyhteis~~t~~öjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä yhtenäistävän hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeen kanssa, kaupungin omistajaohjauksen menettelyjä ja toimintapoja määrittävän kokonaisuuden.

2. Konserniohjeen soveltamisala ja sitovuus

Konserniohjetta sovelletaan kaupunkiin ja sen tytäryhteisöihin sekä alakonserneihin, joiden emoyritys on kaupungin tytäryhteisö. Kunkin tytäryhteisön tulee omissa ylimmissä päätöksentekoelimissään käsitellä ja hyväksyä konserniohje yhteisöä sitovaksi.

Konserniohjeen toimintatapoja ja periaatteita sovelletaan myös kaupungin osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksen toteuttamisessa siinä määrin kuin se on kaupungin omistusosuus ja äänivalta huomioiden mahdollista. Kaupungin edustajien osakkuusyhteisöissä tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä siihen, että konserniohjeen määräyksiä toteutetaan myös osakkuusyhteisöissä. Osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan yhteisöjä, joissa kaupungilla on vähintään viidennes ja enintään puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai johon kaupungilla yksin tai yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka jossa kaupungin tytäryhteisöllä yhdessä muiden kaupungin tytäryhteisöjen kanssa on merkittävä omistusosuus ja lisäksi huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa.

Konserniohjeen toimintatapoja ja periaatteita sovelletaan myös kuntayhtymien omistajaohjaukseen kaupungin äänivaltaosuus huomioon ottaen.

Konserniohje ei muuta sen soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava havaitsemastaan ristiriidasta viipymättä kaupungin ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden palvelualueelle.

3. Kaupunkikonsernin ohjaus ja johtaminen

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat. Tällaisia viranhaltijoita ovat ~~henkilöstö- ja~~ konsernipalvelujohtaja sekä rahoitusjohtaja.

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvien toimielinten ja viranhaltijoiden hallintosäännön mukaista toimivallanjakoa on käsitelty erikseen kunkin asiakohdan yhteydessä.

Kaupungin konserniohjauksen tavoitteena on se, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia. Kunkin yhtiön toiminnallisen strategian ja tavoitteet määrittelee yhtiön hallitus ottaen kuitenkin huomioon kaupunginhallituksen yhtiölle asettaman yhtiökohtaisen omistajastrategian tavoitteet.

Vastuu kuntayhtymien seurannasta ja omistajaohjausasioiden valmistelusta on ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden palvelualueen ohella toimialalla, jonka toimialaan kuntayhtymän toiminta kuuluu.

4. Omistajapoliittiset linjaukset ja salkuttaminen

Valtuusto vahvistaa kaupungin yhteisöjä koskevan omistajapolitiikan yleiset linjaukset sekä kaupunginhallitus kunkin kaupungin tytäryhteisön omistajapoliittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Kaupungin kannalta merkittävien yhteisöjen myynnistä, purkamisesta tai roolin muutoksesta päättää valtuusto. Merkittäviä yhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy.

Omistajapoliittisissa linjauksissa annetaan tytäryhteisöä tai tytäryhteisöryhmää koskevia tätä ohjetta täsmentäviä määräyksiä.

Kaupungin tytäryhteisöt jaetaan kolmeen ryhmään (salkkuun), jotka ovat markkinaehtoisesti toimivat tytäryhteisöt, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt ja muut tytäryhteisöt. Kaupunginhallitus päättää tytäryhteisöjen sijoittamisesta salkkuihin osana tytäryhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia.

Tytäryhteisöjen toiminnan markkinaehtoisuutta arvioidaan sen mukaan, toimiiko yhtiö yleisesti markkinoilla ja harjoittaako se elinkeinotoimintaa. Markkinaehtoisuutta harkittaessa tarkastellaan, onko yhtiö perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole kaupallista tai teollista luonnetta. Lisäksi arvioidaan, onko yhtiöllä julkista palvelutehtävää tai viranomaistehtäviä ja onko yhtiön tarkoitus tuottaa voittoa tai toimiiko yhtiö kilpailutilanteessa markkinoilla ja käyttääkö se markkinaperusteista

hinnoittelua. Arvioinnissa huomioidaan myös yhtiön toiminnan kohde ja rahoituspohja, eli onko asiakaskunta laaja ja rajoittamaton sekä perustuuko yhtiön toiminta pääosin omaan tulorahoitukseen.

Kaupungin omistajuus ei saa aiheuttaa markkinaehtoisesti toimivalle yhteisölle kilpailuetua eikä -haittaa.

5. Hyvä johtamis- ja hallintotapa

Kaupungin tytäryhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunkikonsernin hyvästä johtamis- ja hallintotavasta laaditaan erillinen ohje, jonka kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyy. Hyvää johtamis- ja hallintotapaa koskeva ohje on käsiteltävä ja hyväksyttävä kunkin kaupungin tytäryhteisön toimivaltaisessa toimielimessä.

6. Tytäryhteisöjen ohjaaminen

6.1. Tavoitteiden asettaminen tytäryhteisöille

Kaupungin tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunkistrategia, jota tytäryhteisön tulee omalta osaltaan noudattaa.

Kaupunkistrategian toteuttamisen ensisijainen väline on kaupungin talousarvio, jossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Asetettavat tavoitteet valmistellaan ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden palvelualueen sekä tarvittaessa toimialojen ja yhteisön yhteistyönä. Konsernijaoston tehtäviin kuuluu tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Merkittävien konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien johto esittelee konsernijaostolle vuosittain asetettujen tavoitteiden toteumaa ja keskeisiä kysymyksiä yhteisön toiminnassa.

Asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman. Tytäryhteisöllä tulee lisäksi olla pitkän tähtäimen talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelma. Yhtiön ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa, mikäli ne ovat yhtiön toiminnan kannalta tarpeettomia esimerkiksi toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Kaupunkistrategiasta johtuvia periaatteita, joita tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan soveltaa, täsmennetään yleisissä omistajapoliittisissa linjauksissa.

6.2. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön on hankittava kaupungin kanta eli ennakkosuostumus ennen merkittävästä asiasta päättämistä. Markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjen osalta tämä velvoite on rajoitettu jäljempänä erikseen lueteltuihin asioihin. Kaupungin ennakkokannan eli hallintosäännön mukaisen ennakkosuostumuksen antaa

kaupunginhallituksen konsernijaosto. Hallintosäännön mukaan konsernijaostolla on oikeus siirtää tätä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle.

Tytäryhteisön on hankittava konsernijaoston ennakkosuostumus ennen päätöksentekoa seuraavista asioista:

- sulautuminen, jakautuminen tai tytäryhteisön perustaminen sekä muu yritysjärjestely kuten yrityskauppa;
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan;
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen;
- periaatteellisesti laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muuttaminen;
- toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa kaupunkiin;
- toimintaan nähden merkittävä investointi;
- periaatteellisesti laajakantoisen tai taloudellisesti merkittävän sopimuksen tekeminen, muuttaminen tai päättäminen;
- epätavallisin ehdoin tehtävän tai muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvan sopimuksen tekeminen yhteisön ja sen osakkeenomistajan, jäsenen, toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen välillä, kyseisen sopimuksen muuttaminen sekä sopimukseen perustuvasta oikeudesta luopuminen;
- merkittävä henkilöstöpoliittinen ratkaisu sekä olennainen poikkeaminen kaupungin henkilöstöetuja vastaavista henkilöstöeduista;
- yhteisön toimitusjohtajan valinta;
- alakonsernin sisäinen lainananto- ja vakuusjärjestely.

Markkinaehtoisesti toimivan tytäryhteisön tulee hankkia konsernijaoston ennakkosuostumus ainoastaan seuraavissa asioissa:

- periaatteellisesti laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muuttaminen;
- toimintaan nähden merkittävä investointi;
- toimintaan nähden merkittävä lainanotto tai -anto tai muu vastaava merkittävä rahoitusjärjestely;
- merkittävä henkilöstöpoliittinen ratkaisu sekä olennainen poikkeaminen kaupungin henkilöstöetuja vastaavista henkilöstöeduista;
- toimitusjohtajan valinta.

Kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön alkaessa valmistella sellaista yhteisön toimintaan vaikuttavaa muutosta, joka saattaa edellyttää ennakkosuostumuksen, tulee yhteisön aina olla yhteydessä ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden palvelualueeseen, joka selvittää ennakkosuostumuksen tarpeen ja valmistelee asian tarvittaessa konsernijaostolle.

Ennakkosuostumuksesta ilmoitetaan aina tytäryhteisölle kirjallisesti.

Mikäli toimenpide on hyväksytty kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai konsernijaoston jo tekemällä päätöksellä, ei erillistä ennakkosuostumusta tarvitse pyytää.

Velvollisuus kaupungin ennakkosuostumuksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla ja hallituksella. Hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että kaupungin ennakkosuostumus on saatu ennen kuin hallitus päättää asiasta. Ennakkosuostumuksen hankkiminen ei muuta yhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Lopullinen päätösvalta ja vastuu on aina yhteisön omalla päätöksentekoelimellä riippumatta kaupungin ennakkokannasta.

6.3. Edustajille ja jäsenille annettavat menettelyohjeet

Keskeinen osa kaupungin omistajaohjausta on toimiohjeiden antaminen tytäryhteisöille ja henkilöille, jotka edustavat kaupunkia eri yhteisöjen hallintoelimissä.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto tai kiireellisissä tapauksissa kaupunginjohtaja tai ~~henkilöstön ja~~ konsernipalvelujohtaja päättää menettelyohjeen antamisesta yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

6.4. Tytäryhteisöissä noudatettava henkilöstöpolitiikka

Vantaan kaupungin henkilöstöpolitiikkaa ja henkilöstöetuja noudatetaan myös tytäryhteisöissä yhteisön järjestäytymisen mukaisen työehtosopimuksen rajoissa.

Kaupungin tytäryhteisöt kuuluvat työnantajajärjestöön ja soveltavat järjestäytymisensä mukaista työehtosopimusta ja ne järjestävät eläkevakuutuksensa Kevassa. Näistä pääsäännöistä voidaan erityisestä syystä yhtiön toiminnan luonne ja laatu huomioiden poiketa konsernijaoston ennakkosuostumuksella.

Kaupungin markkinaehtoisesti toimivissa tytäryhteisöissä voidaan edellä mainitusta riippumatta noudattaa alan kilpailijoiden käytäntöjä vastaavaa henkilöstöpolitiikkaa. Olennainen poikkeaminen kaupungin henkilöstöpolitiikasta tai henkilöstöeduista edellyttää konsernijaoston ennakkosuostumusta.

6.5. Konsernivalvonta ja raportointi

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaa.

Konsernivalvonnan tavoitteena on yhtenäistää konserniohjauksen kannalta keskeisillä alueilla kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöt ja varmistaa, että yhteisöissä toteutuvat asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, sisäinen ja ulkoinen valvonta sekä riskienhallinta. Osana konsernivalvontaa ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden vastuualue on säännöllisesti yhteydessä tytäryhteisöihin.

Kaupungin seuranta ei korvaa yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan valvontavastuuta eikä riippumatonta sisäistä tarkastusta.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden palvelualueen määräämällä tavalla. Palvelualue työstää raportoinneista oman raporttinsa konsernijaostolle. Lisäksi tytäryhteisöillä on kutsusta velvoite saapua konsernijaoston kokouksiin raportoimaan asioistaan. Tällöin samoista asioista ei enää laadita palvelualueen koostetta.

Tytäryhteisöjen tulee antaa kaupungin talouspalveluille konsernitilinpäätöksen laadintaan tarvittavat tiedot sen pyytämässä muodossa ja sen antaman aikataulun mukaisesti.

Määrätyn raportoinnin lisäksi kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa informoitava kaupungin konsernijohtoa kaikista yhteisöä koskevista merkittävistä toimintaan, tulokseen ja riskiin vaikuttavista asioista. Tämä velvollisuus täytetään yhteydenpidolla ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden palvelualueeseen.

6.6. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Kaupungin tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Kaupungin tytäryhteisöt ovat velvollisia toimittamaan tarkastuslautakunnalle sen tehtäviensä suorittamiseksi tarvitsemat tiedot.

Tarkastuslautakunta kilpailuttaa tytäryhteisöjen tilintarkastajat keskitetysti.

6.7. Kaupungin sisäinen tarkastus

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Tarkastusta varten yhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa.

Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi sisäisen valvonnan järjestelmiä ja riskienhallintaa, toimintojen lain- ja päätöstenmukaisuutta, resurssien tehokasta ja taloudellista käyttöä sekä johtamisessa ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuutta.

7. Hallitus

7.1. Hallituksen valinta ja kokoonpano

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää jäsenten ja nimeämisestä yksityisoikeudellisiin yhteisöihin, kun kaupungilla on siihen oikeus.

Kuntalain mukaan kaupungin tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Kaupungin nimetessä jäseniä yhteisöjen hallituksiin kiinnitetään huomiota siihen, että hallituksen kokoonpanon tulee olla taustaltaan ja osaamiseltaan monipuolinen siten, että hallituksella on yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus ja kyky toimitusjohtajan ohjaamiseksi sekä yhteisön kehittämiseksi sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Hallitusjäsenehdokkaiksi nimetään tasapuolisesti naisia ja miehiä.

Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten lukumäärä määritetään hallituksen työskentelyn kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Kaupungin tytäryhteisöihin valitaan pääsääntöisesti 3-5 jäsentä. Perustellusta syystä tytäryhteisön hallituksen koko voi olla 7 jäsentä. Hallitusten toimikausi on kaksi vuotta, ellei ole erityistä syytä poiketa tästä.

Alakonsernien, joiden emoyhteisönä toimii kaupungin tytäryhteisö, hallitukset muodostetaan pääsääntöisesti emoyhteisön johdosta ja avainhenkilöistä. Emoyhteisön toimitusjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja toimii lähtökohtaisesti tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajana.

Edistääkseen tytäryhteisöjen hallitusten kykyä ja osaamista kaupunki järjestää tytäryhteisöjen hallituksiin valituille henkilöille koulutuksia, joihin hallitusten jäsenten tulee osallistua.

Kaupunginjohtajalla tai ~~henkilöstö- ja~~ konsernipalvelujohtajalla tai hänen määräämällään on oikeus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa tai seminaareissa. Hallituksella on kuitenkin oikeus estää tämän oikeuden käyttö käsiteltäessä asiaa, jossa kaupungin ja yhteisön välillä on eturistiriita.

7.2. Hallituksen jäsenen palkkio

Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten jäsenien kokouspalkkiot ovat pääsääntöisesti kulloinkin voimassa olevan Vantaan kaupungin luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisia siten, että tytäryhteisöjen hallituksen puheenjohtajat ja jäsenet rinnastetaan kokouspalkkioiden osalta Vantaan kaupunginhallituksen puheenjohtajaan ja jäseniin.

Konsernijaosto voi päättää maksaa yhteisön hallitukselle kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkiota tai muutoinkin päättää poiketa edellä mainitusta tytäryhteisöjen hallituspalkkioita koskevasta pääsäännöstä. Pääsäännöstä poikettaessa otetaan palkkioiden määrää arvioitaessa ensisijaisesti huomioon yhteisön koko, toimiala sekä tehtävän vaativuus.

8. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu

8.1. Tytäryhteisöjen sijoitus- ja rahoitustoiminta

Konserniyhtiöiden rahoitustoiminta on, pois lukien markkinaehtoisesti toimivat yhteisöt, keskitetty talouden ja strategian palvelualueelle, jossa vastataan tytäryhteisöjen lainojen kilpailutuksesta sekä ohjataan yhtiöiden kassavarojen sijoitustoimintaa. Markkinaehtoisten yhtiöiden pitkäaikainen rahoitus hoidetaan yhteistyössä talouden ja strategian palvelualueen kanssa. Talouden ja strategian palvelualue tekee rahoitustoiminnassa muutoinkin yhteistyötä markkinaehtoisten yhteisöjen kanssa.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä rahoitus- ja korkoriskipolitiikassa määritellään tarkemmin mm. käytettävät rahoitusratkaisut ja -instrumentit.

Kaupunki myöntää takauksia pääsääntöisesti vain omille tytäryhteisöilleen. Kaupunki ei myönnä lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Lainoja ja takauksia myöntäessä kaupunki huomioi aina valtiontukisäännösten noudattamisen.

8.2. Konsernitili

Kaupungilla on käytössä konsernitilijärjestelmä.~~,~~ Konsernijaosto voi antaa tytäryhteisölle velvoittavan menettelyohjeen konsernitilijärjestelmään liittymisestä. ~~johon tytäryhteisö on velvollinen liittymään kaupunginhallituksen konsernijaoston niin päättäessä.~~

Konsernitilistä, siihen liittymisestä ja yhtiölle mahdollisesti annettavasta luottolimiitistä päättää rahoitusjohtaja ~~ijärjestelmästä vastaa ja sen käyttöä ohjeistaa talouden ja strategian palvelualue~~. Konsernit~~T~~iliä hallinnoi kaupungin talouden ja strategian palvelualue~~ki,~~ ja se kilpailutetaan määräajoin.

8.3. Tytäryhtiöiden keskinäinen lainananto ja vakuudet

Kaupungin konserniyhteisöjen keskinäinen lainananto, omaisuuden panttaus ja takaukset eivät ole sallittuja. Poikkeuksen tästä muodostavat alakonsernin sisäiset lainananto- ja vakuusjärjestelyt konsernijaoston ennakkosuostumuksella.

8.4. Vakuutustoiminta

Tytäryhteisön on toteutettava vakuuttamisessa kaupungin vahvistamaa vakuutuspolitiikkaa.

Kaupunki kilpailuttaa vakuutusmeklaripalvelut säännöllisesti kaupungin ja tytäryhteisöjen käytettäväksi. Vantaan kaupungin kilpailuttamaan vakuutusturvaan sisältyvät myös tietyin rajoituksin tytäryhteisöt.

Tytäryhteisöjen tulee varmistaa, että yhteisön vakuutusturva mukaan lukien toiminnan keskeytyksen vakuuttaminen on riittävän laaja ja ettei olemassa olevassa vakuutusturvassa ole päällekkäisyyttä. Yhteisöjen tulee huolehtia myös omien toimielintensä jäsenten vastuuvakuutuksista.

9. Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee soveltuvin osin noudattaa kaupungin palveluja ja hankintoja koskevia ohjeita.

Tukipalveluja hankkiessaan tytäryhteisöjen tulee ensin selvittää kaupungin ja kaupunkikonsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden käyttömahdollisuudet. Tukipalveluja ovat mm. kirjanpidon ja muun taloushallinnon tehtävät, lakipalvelut, henkilöstöpalvelut, kilpailutuspalvelut, tietojärjestelmät ja niiden ylläpitoa koskevat palvelut, puhelin- ja tietoliikennepalvelut sekä toimitilojen vuokrauspalvelut.

Kaupungin konserniyhteisöille tarjoamien tukipalveluiden hinnoittelun on oltava markkinaperusteista. Tukipalveluiden tuottamisesta tulee tehdä kirjalliset sopimukset konserniyhteisöjen ja kaupungin välillä. Konsernin sisäisten palveluiden tuottamisessa huomioidaan aina valtiontukea koskevat määräykset.

Tytäryhteisöjen, joiden toimintaan on sovellettava julkisista hankinnoista annettuja säännöksiä, on noudatettava Vantaan kaupungin hankintaohjeita poislukien ohjeiden kunnallista päätöksentekomenettelyä koskevat osat, ja muiden tytäryhteisöjen on hankinnoissaan noudatettava soveltuvin osin Vantaan kaupungin hankintaohjeita.

Kaupungin kilpailuttaessa hankintoja koko konsernille, on tytäryhteisö, joka vähäistä suuremmissa määrin tarvitsee hankinnan kohteena olevia tavaroita tai palveluita, velvollinen osallistumaan yhteiseen hankintaan, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä.

Hankintalakia soveltavien kansallisen kynnysarvon ylittävien hankintojen kilpailutuksissa tulee käyttää kaupungin hankinta-palveluyksikön kilpailutuspalveluja poislukien rakennusurakat.

Tämän kohdan määräyksiä ei sovelleta markkinaehtoisiin tytäryhteisöihin.

10. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt vastaavat hyvän johtamis- ja hallintotavan sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta Vantaan kaupunkikonsernin periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti.

Tytäryhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen yhteisön toiminnan laadun ja laajuuden kannalta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla kuuluu hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulle. Yhteisön on huolehdittava siitä, että sillä on toimivat johtamisen, raportoinnin, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt.

Tytäryhteisön tulee laatia riskiprofiilistaan ja riskien hallinnan menettelyistä riskienhallintasuunnitelma ja huolehtia siitä, että se pidetään ajantasaisena.

Tytäryhteisön tulee raportoida vuosittain ~~henkilöstön ja~~ konsernipalveluiden palvelualueen ohjeiden mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä sekä yhteisön tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä.

11. Tiedottaminen

Kaupungin on tiedotettava toiminnastaan asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Tiedottamisvelvollisuus koskee koko kaupunkikonsernin toimintaa samoin kuin osallistumista kaupunkien ja kuntien yhteistoimintaan.

Kaupungin tytäryhteisöjen on tiedotettava riittävällä tavalla palveluistaan, toiminnastaan sekä taloudestaan noudattaen mahdollisimman laajasti kaupungin antamia viestintää koskevia ohjeita. Ulkoinen viestintä tulee järjestää yhteistyössä kaupungin kanssa. Vastuu ulkoisen ja sisäisen viestinnän toimivuudesta kuuluu viime kädessä yhteisön hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Asianmukaisen viestinnän järjestämiseen on varattava riittävät resurssit.

12. Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus

Kaupungin luottamushenkilöillä on kuntalain nojalla oikeus saada kaupungin viranomaisilta tietoja, joita he toimessaan pitävät tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Samoin luottamushenkilöllä on oikeus saada konsernijohdolta sen hallussa olevia, kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Luottamushenkilöllä on toimielimen jäsenenä oikeus niihin salassa pidettäviin tietoihin, jotka kuuluvat hänen varsinaisten tehtäviensä hoitamiseen ja joita tarvitaan päätöksenteon perusteena toimielimen käsiteltävänä olevassa asiassa. Luottamushenkilö on velvollinen pitämään salassa saamansa ei-julkiset tiedot.

1. KONSERNIYHTEISÖJEN OMISTAJAPOLITIIKAN TAVOITTEET

Vantaan kaupungin strategia ja arvot ohjaavat konserniyhteisöjen omistajapolitiikkaa ja konsernirakennetta.

Omistajapoliittisten linjausten yleisessä osassa määritellään, minkälaisia yhtenäisiä periaatteita sovelletaan Vantaan kaupungin konserniomistajaohjauksessa.

Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään kunkin konserniyhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta.

Omistaminen on yksi tapa tuottaa palveluita ja tiloja. Omistamisen vaihtoehtona on, että kaupunki toteuttaa palveluita tai tiloja omana toimintanaan tai vaihtoehtoisesti ostamalla palveluita tai vuokraamalla tiloja.

Konserniyhteisöjen omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta. Yhteisöjen omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään periaatteet sille, millaisissa tehtävissä ja hankkeissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana, miksi kaupunki toimii omistajana ja millaisia omistukselle asetettavia tuotto- ja muita kehitystavoitteita asetetaan. Lisäksi linjaukset ohjaavat yksittäisiä investointipäätöksiä ja konsernirakenteen kehittämistä.

Kaupungin konserniyhteisöjä koskevan omistajapolitiikan tavoitteena on, että:

- Konsernin palvelut ja toiminta on järjestetty kaupunkistrategiaa parhaiten noudattavalla tavalla.
- Konsernia ja omistuksia johdetaan johdonmukaisesti ja ennakoivasti.
- Pääomia ja omaisuutta käytetään tehokkaasti.
- Omistajuus hyödyttää kaupungin toimintaa ja palvelujen järjestämistä sekä kehittämistä.
- Varmistaa vastuullisen ja kestävän liiketoiminnan edistäminen tytäryhteisöissä.

2. KAUPUNGIN OMISTAJAPOLITIIKKA YLEISESTI

Konserniohjeen 4. kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupungin yhteisöjä koskevan omistajapolitiikan yleiset linjaukset ja kaupunginhallitus kunkin kaupungin tytäryhteisön yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset.

Omistusten kokonaisuutta ja konsernirakennetta arvioidaan omistajapolitiikan osana aktiivisesti niin, että kaupunkikonsernin kokonaisetu otetaan huomioon omistamiseen liittyvissä päätöksissä. Yhteisöistä irtaannutaan siten, että kaupungin tekemät sijoitukset palautuvat mahdollisimman hyvillä tuotoilla kaupungille. Omistukset järjestetään siten, ettei alakonserneissa tai yhteisöissä ole ristikkäisomistuksia.

Kaupunki ei omista tai hanki omistuksia, jotka heikentävät tai vääristävät markkinoita.

Konserniyhteisöjen omistajaohjauksessa varmistetaan, että yhteisöillä on tarkoitus ja tavoite, joiden toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan säännöllisesti. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä ja tilikauden päättyessä kaupunginhallituksen konsernijaostolle. Tavoitteet tukevat kaupunkistrategiaa ja ovat selkeitä sekä mitattavia. Tavoitteita asetetaan talouteen, toimintaan ja laatuun, henkilöstöön ja ~~ympäristövastuuseen~~ vastuullisuuteen liittyen. Kiinteistöyhtiöissä tavoitteet voivat liittyä omaisuuden arvoon ja toimintakunnon säilyttämiseen, ylläpitokustannusten kehittymiseen ja kaupunkikonsernin ~~hiilineutraaliustavoitteiden~~ kestävyystavoitteiden edistämiseen.

Asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus-, riskienhallinta- ja investointisuunnitelman. Tytäryhteisöllä tulee lisäksi olla pitkän tähtäimen talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelma. Kaupunki varmistaa, että näitä suunnitelmia noudatetaan. Mikäli konserniyhteisön toiminta on vähäistä tai sillä ei ole lainkaan toimintaa, yhtiölle ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa.

Kaupunki osallistuu yhteisön omistajana rahoitusvastuun kantamiseen omistuksensa suhteessa ja rajaa taloudellisen vastuunsa pääsääntöisesti omistusosuuteensa. Kaupunki ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta liiketoimintaa, ja pääomittaminen vaatii aina perusteelliset selvitykset ja

taustalaskelmat. EU:n valtiontukisäännöksistä seuraavat rajoitukset on otettava huomioon aina kaupungin rahoittaessa konserni- tai osakkuusyhteisöä tai kaupungin järjestäessä vakuuden yhteisölle.

Kaupunki on vastuullinen ja eettinen omistaja. Tämä tarkoittaa, että kaupunki on omistajana sitoutunut yhtiöidensä kautta harjoittamaan vastuullista ja kestävää kehitystä tukevaa liiketoimintaa. Tytäryhtiöt raportoivat kestävyyden edistämisestä liiketoiminnassaan toimintansa laajuuden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ja lainsäädännön vaatimukset huomioiden.

Omistuksesta luovuttaessa on lähtökohtana oltava vapautuvan pääoman entistä tehokkaampi käyttö. Jos kaupunki luopuu omaisuudestaan tai omistuksistaan, päätöksenteon yhteydessä kaupungin tulee arvioida, miten luopuminen vaikuttaa kaupungin palvelutuotantoon tai miten palvelut turvataan tulevaisuudessa.

Linjaukset ovat toimintaa suuntaavia ja näin ollen suhteellisen pysyviä. Kaupunki etsii kuitenkin jatkuvasti mahdollisuuksia toiminnan tehostamiseen, ja olosuhteiden muuttuessa omistajapolitiikkaa on myös voitava muuttaa. Yhtiökohtaisten linjausten päivitystarvetta tarkastellaan kokonaisuutena valtuustokausittain.

Omistajaohjauksen kokonaisuus Vantaalla

1. **Omistajaohjauksen lähtökohdat:** Kaupunkistrategia, konserniohje, omistajapoliittiset linjaukset (kaupungin yleinen ja yhtiökohtainen), hyvää hallintoa ja johtamistapaa koskeva ohje
2. **Omistajaohjauksen toteutumisen edellytykset:** Konserniyhteisöt noudattavat esimerkillisesti lainsäädäntöä ja konserniohjeistusta, konserniyhteisöt toimivat vastuullisesti (taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristövastuu)
3. **Omistajaohjauksen välineet:** Yhtiöille asetettavat tavoitteet ja raportointi, menettelytapaohjeet, ennakkosuostumukset, perustamis- ja osakassopimukset, yhtiöjärjestykset, sopimusriskien hallinta, ~~hallintohenkilöiden~~ hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien valinta, investointien sekä rahoituksen suunnittelu ja valvonta, konsernijohdon muu päätöksenteko, omistajaohjauskeskustelut

3. OMISTAJAPOLITIIKKA ERI YHTEISÖMUODOISSA

Yhteisöä perustettaessa sekä sen toimintaa suunniteltaessa analysoidaan, mitä yhteisömuotoa kulloinkin käytetään vai onko tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa toiminta ja siihen liittyvät tukitoiminnot emokaupungin sisällä. Yhteisömuodon valinta tehdään omistajapolitiikan päämäärien ja tavoitteiden pohjalta. Pääsääntöisesti emokaupungin ulkopuoliset omistukset toimivat osakeyhtiömuodossa.

3.1 Osakeyhtiö

Osakeyhtiöt ovat kaupungin organisaatiosta erillisiä oikeushenkilöitä, ja niitä koskee oma erillinen lainsäädäntönsä. Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön tarkoituksena on voiton tavoittelu. Osakeyhtiö voi harjoittaa myös toimintaa, jossa toiminnan tarkoituksena on muu kuin voiton tavoittelu, mikäli yhtiöjärjestyksessä on näin määrätty. Kaupungin konserniyhtiöiden tulee toimia taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla.

Kaupunki ohjaa omistamansa tytäryhtiön johdon toimintaa yhtiöjärjestyksen avulla. Yhtiöjärjestyksen vähimmäissisällöstä säädetään osakeyhtiölaissa, mutta muilta osin osakkeenomistajat päättävät yhtiöjärjestysmääräyksistä. Yhtiöjärjestyksen määräykset sitovat yhtiöoikeudellisesti yhtiön toimielimiä. Tytäryhtiöissä noudatetaan pääsääntöisesti konsernijaoston hyväksymän malliyhtiöjärjestyksen mukaisia yhtiöjärjestysmääräyksiä. Perustellusta yhtiön toimintaan tai tarkoitukseen liittyvästä syystä malliyhtiöjärjestysten määräyksistä voidaan poiketa ja niitä voidaan täydentää tarvittaessa yhtiön erityispiirteistä johtuvilla määräyksillä. Kaupungin tytäryhtiöissä, joissa on kaupungin lisäksi muita osakkeenomistajia, otetaan huomioon myös muiden osakkeenomistajien oikeudet ja äänivalta. ~~Osakeyhtiömuodossa toimiville tytäryhtiöille laaditaan yhtiöjärjestysmallit, jotka konsernijaosto hyväksyy ja joiden mukaiseksi tytäryhtiöiden yhtiöjärjestykset muutetaan.~~ Yhtiöjärjestyksessä tytäryhtiö sitoutuu noudattamaan toiminnassaan kaupungin konserniohjetta ja muuta konserniohjeistusta.

Konserniyhtiöissä, joissa on muita osakkeenomistajia, kaupunki turvaa etujaan laatimalla osakassopimuksen. Osakassopimuksessa määritetään kunkin osakkeenomistajan oikeudet ja velvoitteet yhtiöön liittyen. Osakassopimuksen avulla kaupunki hallitsee osakkeenomistajan keskinäisiä ja yhtiön välisiä suhteita

sekä näistä mahdollisesti aiheutuvia riskejä. Lisäksi osakassopimuksessa sovitaan osakkaiden tehtävistä ja velvoitteista, kuten esimerkiksi velvollisuudesta antaa yhtiölle rahoitusta tai vakuuksia tai merkitä uusia osakkeita.

Konserniyhtiöissä, joissa on kaupungin lisäksi muita osakkeenomistajia, kaupunki ei voi sitoutua omistusosuuttaan suurempiin velvoitteisiin tai maksuosuuksiin suhteessa yhtiön muihin osakkaisiin.

Konserniyhteisöissä tärkeä omistajaohjauksen muoto on asiantuntevien henkilöiden valinta yhteisön ~~hallintotehtäviin~~johtotehtäviin. Kuntalain 47 § 2 momentin mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Tytäryhtiön hallituksella on oltava kokonaisuutena riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus ja toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan tuntemus. Lisäksi hallituksen jäsenillä tulee olla kykyä itsenäiseen päätöksentekoon sekä tasavertaiseen keskusteluun yhtiön toimivan johdon kanssa. Hallituksen jäseneksi valittavien henkilöiden tulee olla myös hyvämaineisia ja sopivia tehtävään. Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa on määritelty kunkin tytäryhtiön hallituksen erityiset osaamisvaatimukset. Kaupunginhallituksen konsernijaosto seuraa konserniyhteisöjen hallitusten asiantuntemusta säännöllisesti toteutettavien hallitusten itsearviointien avulla.

~~Kaupunki voi tarvittaessa osittain tai kokonaan luopua omistuksestaan yhtiössä.~~

3.2 Kuntayhtymät

Kaupunki tuottaa osan peruspalveluistaan kuntayhtymien kautta. Merkittävä osa kuntayhtymistä on lakisääteisiä eli kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus kuulua kuntayhtymään.

Kuntayhtymien omistajaohjausta toteutetaan yhteistyössä muiden ~~kuntayhtymien omistajien~~ jäsenkuntien kanssa. Kaupunki asettaa kuntayhtymän toiminnalle yhdessä ~~kuntayhtymien~~ muiden ~~omistajien~~ jäsenkuntien kanssa tavoitteet ja edellyttää kuntayhtymää raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta.

3.3 Muut toimintamuodot

Säätiöllä on oltava hyödyllinen tarkoitus, jota säätiö tukee tai jonka mukaista toimintaa säätiö edistää. Säätiön tarkoituksena ei voi olla liiketoiminnan harjoittaminen eikä taloudellisen edun tuottaminen sen lähipiiriin kuuluvalle. Säätiön

toiminta rahoitetaan pääomalla, toiminnan tuloilla ja muulla rahoituksella. Säätiön perustaja voi ainoastaan rajallisesti vaikuttaa säätiön päätöksentekoon. Vantaan kaupunki osallistuu uusiin säätiöihin vain poikkeustapauksissa perusteellisen harkinnan jälkeen, jos muuta organisointitapaa tai yhteisömuotoa ei ole mahdollista käyttää ja säätiö harjoittaa vain yleishyödyllistä toimintaa.

Kaupunki voi olla jäsenenä yhdistyksessä silloin, kun kaupungin palvelutuotannolle on jäsenyydestä selkeää hyötyä esimerkiksi edunvalvonnan tai palveluiden kehittämisen kautta.

4. YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

Kaikille kaupungin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille vahvistetaan yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset.

Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään

1) mitä kaupunki omistaa;
2) miksi kaupunki on omistajana yhtiössä;
3) millaisia tavoitteita omistuksille asetetaan pitkällä aikavälillä;
4) kuka yhteisön omaisuuden arvon säilymisestä ja käytöstä vastaa;
~~4)~~5) mitä kestävän liiketoiminnan edistäminen yhtiön toiminnassa tarkoittaa;
~~5)~~6) miten omaisuuden hallinnan johtaminen ja raportointi on järjestetty; ja
~~6)~~7) millaista osaamista yhtiön hallituksen jäsenillä tulisi olla.

Omistuksille voidaan asettaa pitkällä aikavälillä omistuksen kehittämiseen, omistuspohjan laajentamiseen, toimintojen uudelleenjärjestelyyn tai omistuksesta luopumiseen liittyviä tavoitteita. Lisäksi omistuksille voidaan asettaa tuotto- tai osinkotavoitteita tai yhteisön toteuttamaan pitkän aikavälin hankkeeseen liittyviä tavoitteita.

Yhteisökohtaiset o~~O~~mistajapoliittiset linjaukset on tarkoitettu ohjeeksi kaupungin päätöksentekijöille ja henkilöstölle, tytär- ja osakkuusyhteisöille sekä kuntayhtymille ja säätiöille yksittäisten päätösten tueksi.

5. TYTÄRYHTEISÖJEN SALKUTTAMINEN

5.1 Salkutuksen sisältö

Konserniohjeen 4. kohdan mukaan kaupungin tytäryhteisöt jaetaan kolmeen ryhmään (salkkuun), jotka ovat:

1) markkinaehtoisesti toimivat tytäryhteisöt;
2) muut tytäryhteisöt; ja
3) asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt.

5.2 Markkinaehtoiset yhteisöt

Tytäryhteisöjen toiminnan markkinaehtoisuutta arvioidaan sen mukaan, toimiiko yhtiö yleisesti markkinoilla ja harjoittaako se elinkeinotoimintaa. Markkinaehtoisuutta harkittaessa tarkastellaan, onko yhtiö perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole kaupallista tai teollista luonnetta. Lisäksi arvioidaan, onko yhtiöllä julkista palvelutehtävää tai viranomaistehtäviä ja onko yhtiön tarkoitus tuottaa voittoa tai toimiiko yhtiö kilpailutilanteessa markkinoilla ja käyttääkö se markkinaperusteista hinnoittelua. Arvioinnissa huomioidaan myös yhtiön toiminnan kohde ja rahoituspohja, eli onko asiakaskunta laaja ja rajoittamaton sekä perustuuko yhtiön toiminta pääosin omaan tulorahoitukseen.

Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa voidaan erikseen määrittää, että kyseessä on markkinaehtoinen yhtiö. Tämän ohjeen laatimishetkellä Vantaan kaupungin ~~konserniyhteisöistä~~ tytäryhteisöistä ~~ainoa~~ markkinaehtoisia~~nen~~ yhtiöitä o~~vat~~n Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Ratakujan Pysäköinti Oy. Lisäksi markkinaehtoisia yhtiöitä kaupunkikonsernissa ovat VTK-konserniin kuuluva Vivamus Kiinteistöt Oy sekä pysäköintikonserniin kuuluva VanPark Oy.

Kaupungin omistajuus ei saa aiheuttaa markkinaehtoisesti toimivalle yhteisölle kilpailuetua eikä -haittaa.

Markkinaehtoisesti toimivan tytäryhteisön tulee hankkia ennakkosuostumus konserniohjeen kohdan 6.2 mukaisissa asioissa. Muutoin markkinaehtoisesti toimivalla yhteisöllä ei ole velvollisuutta hankkia ennakkosuostumusta.

Muilta osin markkinaehtoiseen yhtiöön sovelletaan konserniohjetta sekä yleisiä ja yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia.

Kilpailuneutraliteettisäännökset edellyttävät, että kaupunki kohtelee markkinoilla toimivia yhteisöjä yhdenmukaisesti riippumatta siitä, minkälainen yhteisön omistuspohja on. Kaupungin omistaman markkinaehtoisesti toimivan yhteisön toimintaperiaatteiden, rahoitusrakenteen ja tuottotavoitteiden tulee olla vertailukelpoisia samalla toimialalla toimiviin muihin yrityksiin verrattuna.

Markkinoilla toimivalla tytäryhteisöllä ei kaupungin omistaja-aseman perusteella ole erityisasemaa suhteessa kaupunkiin eikä markkinoilla toimivalle yhteisölle voida kaupungin toimesta asettaa sen kilpailijoista poikkeavia velvoitteita, kuten velvoitetta ylläpitää yhteisön tavanomaisiin tehtäviin kuulumatonta tai tappiollista toimintaa.

5.3 Muut tytäryhteisöt

Muut kuin markkinaehtoiset tytäryhteisöt soveltavat konserniohjetta, yleisiä omistajapoliittisia linjauksia ja yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia kokonaisuudessaan.

Muut kuin markkinaehtoiset tytäryhtiöt ovat joko

1) sidosyksikköperiaatteella toimivia vain kaupungille ja mahdollisille muille hankintayksikköomistajilleen palvelujaan tarjoavia yhtiöitä; tai
2) muiden tahojen kanssa omistettuja yhtiöitä, joilla ei ole sidosyksikköasemaa, mutta jotka eivät toimi markkinoilla.

Sidosyksikköasemassa toimivan yhtiön tarkoitus on voiton tuottamisen sijaan tuottaa kaupungille palveluja. Kaupungin omistajapoliittiset tavoitteet sidosyksikkönä toimivissa yhtiöissä perustuvat mahdollisimman hyvään palvelutuotannon ja taloudelliseen tuloksen kokonaisuuteen. Yhtiöiden toimintaa arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten ja kuinka tehokkaasti kyseinen yhtiö toteuttaa tavoitteita ja tuottaa palveluita kaupungille.

Muiden kuin sidosyksikkönä toimivien yhtiöiden osalta kaupungin tavoitteet perustuvat yhtiön taloudellisen aseman kehittämiseen ja kaupungin omistuksen arvon säilyttämiseen.

5.4 Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt soveltavat konserniohjetta, yleisiä omistajapoliittisia linjauksia ja yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia kokonaisuudessaan.

Tavalliset kiinteistöosakeyhtiöt ja keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt soveltavat toiminnassaan osakeyhtiölakia. Asunto-osakeyhtiöt soveltavat toimintaansa asunto-osakeyhtiölakia.

Rakennushankkeiden toteuttamiseen kiinteistöosakeyhtiömuodossa sovelletaan seuraavia linjauksia:

- Mikäli kaupunki tuottaa tiloja konserniyhteisöjen tai konsernin ulkopuolisen sijoittajan taseeseen, kaupunki säilyttää lähtökohtaisesti omistuksen maapohjaan ja tekee toteuttajan kanssa pitkäaikaisen maanvuokrasopimuksen.

- Kiinteistöyhtiön omistukseen ei lähtökohtaisesti toteuteta perusopetustiloja ja päiväkoteja.

Kiinteistöyhtiöiden käytön aikana noudatetaan seuraavia periaatteita toiminnassa:

- Kiinteistön arvoa ylläpidetään pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti eikä yhtiön omistamien rakennusten korjausvelka kasva ennakoimattomasti.
- Kiinteistön yllä- ja kunnossapitotoimintaa ja investointeja toteutetaan rakennuksen elinkaari ja käyttöikä huomioiden siten, että Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030.

Vantaa
Vanda

23 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamisesta / PT

VD/3834/00.04.03/2024

PT/JR/KM/TO

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää Vantaan kaupungilta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan kumottavaksi laki Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia ja lakia työvoimapalveluiden järjestämisestä.

Työkanava Oy on vuonna 2022 perustettu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluva valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö. Yhtiöstä säädetään Työkanava Oy - nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa. Yhtiön tehtävänä on edistää osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä ja tukea osatyökykyisten siirtymistä edelleen avoimille työmarkkinoille.

Työkanava Oy:n työllistämistoiminta ei ole käynnistynyt yhtiölle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Hallitus on neuvotellessaan vuosien 2025–2028 julkisen talouden suunnitelmasta keväällä 2024 osana julkisen talouden tervehdyttämistä koskevia toimia päättänyt esittää eduskunnalle Työkanava Oy:lle varatun rahoituksen lakkauttamista ja yhtiötä koskevan lainsäädännän kumoamista. Yhtiön toiminta lakkautettaisiin kokonaan.

Työttömyysturvalakiin ja työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin tehtäisiin Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain kumoamisesta johtuvat muutokset.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 25.6.2024** ensisijaisesti sähköisesti *lausuntopalvelu.fi* -sivustolla.

Toissijaisesti lausunnon voi toimittaa edellä mainitun määräajan päättymiseen mennessä sähköpostitse osoitteella kirjaamo.tem@gov.fi. Lausuntoon pyydetään merkitsemään diaarinumero VN/13371/2024.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin puhevallan käyttämisestä ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Liitteenä oleva lausunto on valmisteltu työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella yhteistyössä Vammaisneuvoston edustajien kanssa.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa työ- ja elinkeinoministeriölle liitteenä oleva Vantaan kaupungin lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle lausuntopyynnöstä VN/13371/2024 luonnoksesta hallituksen esitykseksi Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamisesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän asian osalta heti kokouksessa.

Liitteet: Luonnos_ Vantaan kaupungin lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle lausuntopyynnöstä VN/13371/2024 luonnoksesta hallituksen esitykseksi Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamisesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Janne Riipinen, lakimies, työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue, puh: 040 500 2745 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi).

LUONNOS

Vantaan kaupungin lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle lausuntopyynnöstä VN/13371/2024 luonnoksesta hallituksen esitykseksi Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamisesta

VD/3834/00.04.03/2024

Vantaan kaupungin lausunto:

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään vuonna 2022 perustetun työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluvan valtion kokonaan omistaman erityistehtäväyhtiö Työkanava Oy:n toiminnan lakkauttamista kokonaan vuoden 2025 alusta alkaen ja samalla yhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamista. Tällä hetkellä Työkanava Oy:n lakisääteisenä tehtävänä on edistää osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä ja tukea osatyökykyisten siirtymistä edelleen avoimille työmarkkinoille. Yhtiön toimintamallina on työvoiman vuokraus asiakasyrityksille ja yhtiö työllistää vain työvoimaviranomaisen sille palvelukseen osoittamia työnhakijoita.

Keskeisenä perusteluna Työkanava Oy:n toiminnan lakkauttamiselle esitetään, että sen työllistämistoiminta ei ole käynnistynyt yhtiölle asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja tavoitteena on vähentää valtion menoja. Julkisia varoja tulisi esityksen mukaan kohdentaa palveluihin, jotka tuottavat suurimman hyödyn käytettävissä olevilla resursseilla.

Esitysluonnoksessa kerrotaan, että ensimmäinen Työkanava Oy:n palvelukseen osoitettu osatyökykyinen työntekijä aloitti työnsä tammikuussa 2023 ja saman vuoden aikana työsuhde muodostettiin 22 yhtiöön osoitetun osatyökykyisen työntekijän kanssa, ja vuoden lopussa yhtiöllä oli 17 osatyökykyistä työntekijää eri toimeksiannoissa. Yhtiölle asetettua tavoitetta 170 osatyökykyisen työllistämiseksi vuoden 2023 loppuun mennessä ei saavutettu. Alkuperäiset työllistämistavoitteet olivat 400 henkilöä vuodelle 2023 ja 700 henkilöä vuodelle 2025.

Esitysluonnoksessa arvioidaan, että Työkanava Oy:n lakkauttamisella ei olisi merkitseviä perusoikeudellisia vaikutuksia, koska yhtiön työllistävä vaikutus on ollut niin vähäistä. Esityksessä todetaan, että osatyökykyisten työllistämisessä voidaan hyödyntää uudistettua palkkatukea, muita TE-palveluita, työolosuhteiden järjestelytukea ja TE-palveluiden kanssa yhteistyötä tekeviä muita toimijoita, kuten järjestöjä, jotka tukevat vaikeimmassa asemassa olevien työnhakijoiden työllistymistä.

Vantaan kaupunki katsoo, että esitysluonnoksessa on jätetty tosiasiallisesti arvioimatta ehdotuksen perus- ja ihmisoikeusvaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden vireillä olevien lakiesitysten kanssa vammaisten ja muiden osatyökykyisten asemaan. Ehdotusta tulisi tarkastella esimerkiksi vasten hallituksen esitystä *13/2024 vp*, jossa esitetään, että vain poikkeustapauksissa palkkatuettu työ kerryttäisi enää palkansaajan työssäoloehtoa ja silloinkin vain siltä osin kuin palkkatuettu työsuhde ylittää 10 kuukautta. Hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjen tietojen perusteella ei voida tehdä johtopäätöstä, että Työkanava Oy:n lakkauttamisella olisi vain vähäinen (”ei merkitsevä”) vaikutus vammaisten ja muiden osatyökykyisten perus- ja ihmisoikeuksiin. Kysymys perus- ja ihmisoikeusvaikutuksista ei tyhjenny tapauksessa siihen, kuinka monta osatyökykyistä henkilöä on työllistetty vuoden 2023 aikana Työkanava Oy:n palvelukseen.

Työkanava Oy:n perustamiseen johtaneessa hallituksen esityksessä 198/2021 vp. esitettiin, että yhtiön potentiaalinen kohdejoukko on noin 20 000–30 000 henkilöä. Vantaan kaupungin mukaan tämä luku kuvaisi osuvammin vammaisiin ja muihin osatyökykyisiin kohdistuvia Työkanava Oy:n

lakkauttamisen välittömiä perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia. Mahdollisuus tehdä työtä, hankkia oma toimeentulo ja välttää syrjäytyminen on ihmisoikeuskysymys, johon Suomi on sitoutunut perustuslain säännösten ohella ratifioidessaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva YK:n yleissopimus (27/2016). On muistettava, että syrjäytymisen ehkäisemisen positiiviset vaikutukset (myös taloudelliset) heijastuvat laajemmalti yhteiskuntaan.

Työkanava Oy perustettiin Ruotsin Samhall-yhtiömallille, jossa toiminnan keskeisenä ajatuksena on, että Samhallista työpaikan saaneet osatyökykyiset henkilöt pääsevät tekemään normaalisti töitä, ja heidän puutteelliseen työkykyynsä liittyvä tuottavuuden heikentyminen korvataan Samhallille EU:n komission hyväksymänä valtiontukena. Samhall Ab:n yhtiöjärjestykseen on kirjattuna tehtävänä edistää toiminnallisesta häiriöstä tai vammasta kärsivien henkilöiden sopeuttamista työmarkkinoille tarjoamalla heille räätälöityjä työpaikkoja. Hallituksen esityksessä 198/2021 vp. kerrotaan, että Samhall työllistää yli 21 500 henkilöä, joista 89 % on henkilöitä, joilla on jokin toiminnallinen häiriö tai vamma. Ruotsin Samhall-yhtiömalli on osoittautunut kestäväksi, eikä sen toimintaa ole ollut tarvetta esittää lakkautettavaksi.

Vantaan kaupunki kiinnittää huomiota, että hallituksen esitysluonnoksessa ei ole tarkasteltu lainkaan toimenpiteitä Työkanava Oy:n toiminnan tehostamiseksi eikä syitä epäonnistumiselle (miksi Suomi epäonnistui siinä, missä Ruotsi on onnistunut). Yhtiön toiminta esitetään lakkautettavaksi, ennen kuin se on ehtinyt kunnolla edes alkamaan ja mahdollinen potentiaali tulemaan esiin. Työkanavaan ohjaamista on hankaloittanut varsinkin yhtiön alkuvaiheissa ohjaamiseen liittynyt lainsäädännöllinen byrokratia, joka selittää Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan vuoden 2023 työllistettyjen vähäisiä määriä. Vantaan kaupungin mukaan valtio ei voi ulkoistaa perus- ja ihmisoikeusvelvoitteitaan kunnille ja katsoa, että vammaisten ja osatyökykyisten työllistämisen edistämisestä vastaavat jatkossa yksin kunnat ja järjestöt. Valtiolla on yhtä lailla velvollisuus löytää keinoja heidän työllistämiseensä nyt ja myös jatkossa. Palkkatuki ei välttämättä riitä täyttämään YK:n vammaissopimuksen ehtoja (YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, 27. artikla).

Vantaalla Virtaamo on paikallisesti toiminut osatyökykyisten työllistämisessä hyvin, mutta on keskittynyt asiakkaisiin, joilla on vaikuttava kehitysvamma, autismikirjon häiriö, aistivamma, liikuntavamma tai vammautuminen eli kohderyhmä on pienempi kuin Työkanava Oy:llä. Työkanavan lakkauttamisen jälkeen ei olisi olemassa osalle osatyökykyisistä enää lainsäädännön luomaa konkreettista väylää eteenpäin työelämään. Kuntatalouden kannalta huomion arvoista on kuntien kiristyvä vastuu työttömyysturvan rahoittamisesta vuoden 2025 alusta alkaen: jokainen yli 100 päivää työttömänä oleva maksaa kunnalle.

Erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin kohdistuvaa lainsäädäntöä (työllisyyspolitiikkaa) ei tule tehdä poukkoilevasti vaan huomioiden perus- ja ihmisoikeuksien kiinnittyminen oikeuden syvempiin rakenteisiin, joka edellyttää esityksiltä korostunutta perusoikeudellista tarkastelua, asianmukaista vaikutustenarviointia ja vakaaseen harkintaan ja tietoon perustuvia ohjausliikkeitä. Nämä kriteerit eivät täyty käsillä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa.

24 Erillispientalotonttien yleisten luovutusperiaatteiden, luovutushintojen ja luovutusehtojen hyväksyminen 2024 / TeA

VD/4041/10.00.02.00/2024

TeA/AK/HR/NB/MT

Esitetään hyväksyttäväksi muutokset erillispientalotonttien toistaiseksi voimassa oleviin yleisiin luovutusperiaatteisiin, luovutushintoihin ja luovutusehtoihin.

Kaupunginhallitus 13.3.2023 § 12 hyväksyi erillispientalotonttien luovutusperiaatteet, luovutushinnat ja luovutusehdot. Päätös on toistaiseksi voimassa. Nämä periaatteet koskevat yksityishenkilöiden omakotirakentamiseen luovutettavia erillispientalotontteja. Erillispientalotonteilla tarkoitetaan tässä yhden ja kahden asunnon tontteja.

Voimassa oleviin luovutusperiaatteisiin nähden nyt esitetään ainoastaan poistettavaksi lohkomiskulujen perintään liittyvä luovutusehto sekä teknisen korjauksen tekemistä.

Tontin lohkomiskulut
Voimassa olevien luovutusehtojen mukaan tontinsaajalta peritään tontin lohkomiskustannukset sekä myytäessä että vuokrattaessa. Tämän luovutusehdon poistamisesta on keskusteltu Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen johtoryhmässä. Lohkomiskustannusten perimistä erikseen ei nähdä tarkoituksenmukaisena, koska tontin kauppahinta on jo itsessään suuri menoerä, ja lohkomiskulujen voidaan katsoa sisältyvän tontin kauppahintaan. Vuokrattaessa tontteja lohkomiskulujen voidaan katsoa kuuluvan maanomistajan, eli kaupungin vastuulle. Joissain tapauksissa tontin lohkomisesta on kulunut pidempi aika, jolloin lohkomiskustannusten selvittäminen aiheuttaa turhia hallinnollisia kustannuksia.

Erillispientalotonttien yleisistä luovutusehdoista esitetään poistettavaksi edellä mainittu ehto tontin lohkomiskustannusten perimisestä tontin ostajalta/vuokraajalta.

Tekninen korjaus
Kaupunginhallitus on päättänyt vuokrattujen erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimisen yleisistä vuokrausperiaatteista 9.9.2019 § 20. Päätöksellä muutettiin vuokrasuhteen päättymisen yhteydessä maksettavan lunastuskorvauksen määräksi 80 % rakennuksen teknisestä nykyarvosta vuokra-ajan päättymisen ajankohtana, kun vastaava prosentti oli tätä ennen 60 %. Kyseinen lunastuskorvauksen määrä on kuitenkin jäänyt päivittämättä 60 %:sta 80 %:iin erillispientalotonttien yleisistä luovutusperiaatteista. Teknisenä korjauksena erillispientalotonttien yleisten luovutusperiaatteiden lunastuskorvaus yhtenäistetään vastaamaan vuokrattujen erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimisen vuokrausperiaatteiden lunastuskorvausta.

Tarkemmat luovutusperiaatteet käyvät ilmi liitteestä ”Erillispientalotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat”.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 41 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti asunto- ja erityispalvelutonttien yleisistä tontinluovutusperiaatteista ja -ehdoista.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 9

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että luovutettaessa yhden tai kahden asunnon tontteja (erillispientalotontteja)
a) tontin ostajalta/vuokraajalta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia, ja
b) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että luovutettaessa yhden tai kahden asunnon tontteja (erillispientalotontteja)
a) tontin ostajalta/vuokraajalta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia, ja
b) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Liite:
- Erillispientalotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Hilma Ruoho, puh. 043 825 5177,
maankäyttöinsinööri Noora Buhanist, puh. 050 303 8236,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Erillispientalotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat - toistaiseksi voimassa

1. LUOVUTUSPERIAATTEET

Pientalotontit luovutetaan omakotirakentajille myymällä tai vuokraamalla. Luovuttaminen tehdään ensisijaisesti tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla ja toissijaisesti pisteytyksellä tai arvonnalla.

Tontinsaajien tulee olla yksityishenkilöitä, joiden on muutettava asumaan tontille rakennettavaan asuinrakennukseen.

Mikäli tonttia, jolle asemakaavan ja rakentamisohjeiden mukaan voi rakentaa kaksi asuntoa (paritalo tai kaksi omakotitaloa), on yhdessä hakenut kaksi ruokakuntaa, on sille rakennettava samanaikaisesti kaksi asuntoa. Jos tällaista tonttia hakee vain yksi ruokakunta, tontille saa rakentaa vain yhden asunnon.

Pisteytyskilpailuissa tontteja ei luovuteta sellaiselle henkilölle, joka on aikaisemmin ostanut tai vuokrannut rakentamattoman tontin Vantaan kaupungilta. Jatkuvassa myynnissä, arvonnassa tai tarjouskilpailussa aikaisemmin Vantaan kaupungilta ostettu tai vuokrattu rakentamaton tontti ei ole esteenä tontin ostamiselle.

Kaupunki tarjoaa viiden vuoden välein vuokraoikeuksien haltijoille määräaikaista mahdollisuutta lunastaa tontit itselleen käypään markkinahintaan erikseen päätettävien ehtojen mukaisesti.

2. LUOVUTUSEHDOT MYYTÄESSÄ

Kauppahinta

Tontit myydään käypään hintaan. Tontin käypä arvo määräytyy tontin rakennusoikeuden, rakennusoikeudelle määritettävän yksikköhinnan sekä tonttikohtaisten ominaisuuksien mukaan.

Tontin kauppahinta tulee maksaa tilisuorituksena kaupungin tilille kaupan allekirjoitustilaisuuteen mennessä.

Kaupungilla on oikeus periä tontista lisäkauppahintaa, joka on sidottu kauppahinnan perusteena käytettyyn yksikköhintaan (X €/k-m2), mikäli pääkäyttötarkoituksen mukainen käytetty rakennusoikeus (rakennusoikeuteen laskettava ala) ylittää kauppahinnan perusteena käytetyn rakennusoikeuden määrän (X k-m2). Tontinsaaja on mahdollisen lisäkauppahinnan määrittämistä varten velvollinen viipymättä rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään kaupungille selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä.

Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan on voimassa viisi vuotta rakennusluvan myöntämisestä.

Varausmaksu

Tontinsaajan on maksettava 2 000 euron suuruinen varausmaksu, joka hyvitetään kauppahinnassa. Varausmaksua ei palauteta, jos tontin kauppakirjaa ei allekirjoiteta. Jos kaupunki perustellusta syystä ostaa rakentamattoman tontin takaisin ostajan pyynnöstä tai ostajasta riippuvasta syystä, peritään kustannusten korvauksena vähintään varausmaksun suuruinen maksu.

Lohkominen

Tontit pyritään luovuttamaan kiinteistörekisteriin merkittyinä itsenäisinä kiinteistöinä.

Rakentamisvelvoite ja luovutuskielto

Tontinsaajan tulee aloittaa (aloituskokous) rakennustyöt vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta ja ilmoittaa siitä kaupungille sekä rakentaa tontille kolmen vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta asemakaavan, mahdollisten rakentamisohjeiden ja hyväksyttyjen piirustusten mukainen asuinrakennus siten valmiiksi, että se on hyväksytty osittaisessa loppukatselmuksessa (muuttovalmis).

Kaupunki voi hakemuksesta ja erityisen painavista syistä pidentää edellä mainittuja rakentamisvelvoitetta koskevia määräaikoja.

Tontin rakennusoikeudesta on käytettävä vähintään 60 prosenttia.

Tontinsaajat sitoutuvat itse muuttamaan tontille rakennettavaan asuinrakennukseen ja ilmoittamaan välittömästi kaupungille kirjallisesti, kun osittainen loppukatselmus on suoritettu.

Tontinsaajalla ei ilman kaupungin kirjallista suostumusta ole oikeutta myydä tai muutoin luovuttaa tonttia, jonka rakentamisvelvoitetta ei ole täytetty.

Sopimussakko

Sopimusvelvoitteiden turvaamiseksi ja rakentamattoman tontin edelleen luovuttamisen estämiseksi otetaan kauppakirjaan sopimussakkolauseke. Kirjallisella hakemuksella ja erityisen painavista syistä voidaan alentaa sopimussakkoa tai luopua sen perimisestä.

Jos tontinsaajat laiminlyövät rakentamistyön aloittamisen (yksi vuosi kauppakirjan allekirjoittamisesta), he sitoutuvat maksamaan kaupungille viivästysajalta sopimussakkoa, joka on 500 euroa jokaista alkavaa viivästyskuukautta kohti.

Jos tontinsaajat laiminlyövät rakentamisvelvoitteen (kolme vuotta kauppakirjan allekirjoittamisesta), he sitoutuvat maksamaan kaupungille viivästysajalta sopimussakkoa, jonka määrä on vuodessa 20 prosenttia tontin kauppahinnasta, kuitenkin enintään viideltä vuodelta.

Jos tontinsaajat luovuttavat tontin rakentamattomana edelleen ilman kaupungin suostumusta, sopimussakko on tontin kauppahinnan kaksinkertainen määrä.

Mikäli tontinsaaja rikkoo muutoin (pois lukien rakentamisvelvoite ja edelleen luovutus) kauppakirjan mukaisia velvoitteitaan, sopimussakko on tontin kauppahinnan suuruinen.

Kunnallistekniikan korvaaminen

Tontin saajalta peritään liittymismaksut yleiseen vesijohtoon ja viemäriin kulloinkin voimassa olevien säännösten ja niiden nojalla tehtyjen päätösten mukaisesti.

Mikäli kaupunki on rakentanut kunnallisteknisiä johtoja tontille, tontinsaaja sitoutuu suorittamaan korvauksena johtojen rakentamisesta ja tarveaineista HSY:n palveluhinnaston mukaisen korvauksen.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapito

Tontinsaajan velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana tonttiin rajoittuva katu- ja yleinen alue määräytyy sen mukaan kuin laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta säädetään sekä asianomaisessa kunnallisessa säännössä määrätään.

Yhdyskuntatekniset laitteet

Kaupungilla on oikeus sijoittaa tontille ja sille rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet, laitteistot ja kiinnikkeet.

Kaupunki pidättää oikeuden perustaa tarvittaessa tontille rasitteita yhdyskuntateknisiä laitteita ja johtoja varten. Tontinsaajalle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva vahinko.

Maaperä

Kaupunki vastaa ennen myyntiä tapahtuneesta tontin mahdollisesta pilaantumisesta aiheutuvista kustannuksista asemakaavan mukaisen käytön edellyttämälle tasolle kuitenkin siten, että ensisijainen vastuu on mahdollisen pilaantumisen aiheuttajalla. Kaupungin kanssa on sovittava kaikista puhdistamiseen liittyvistä toimenpiteistä.

3. LUOVUTUSEHDOT VUOKRATTAESSA

Tontin vuokra

Tontin käypä arvo määräytyy tontin rakennusoikeuden, rakennusoikeudelle määritettävän yksikköhinnan sekä tonttikohtaisten ominaisuuksien mukaan.

Tontin vuosivuokra on 4 % tontin käyvästä arvosta. Vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Vuokra tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja korotetaan käyvän vuokran suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen käyvästä tasosta.

Kaupungilla on oikeus periä tontista lisävuokraa, joka on sidottu vuokran perusteena käytettyyn yksikköhintaan (X €/k-m2), mikäli pääkäyttötarkoituksen mukainen käytetty rakennusoikeus (rakennusoikeuteen laskettava ala) ylittää vuokran perusteena käytetyn rakennusoikeuden määrän (X k-m2). Vuokralainen on mahdollisen lisävuokran määrittämistä varten velvollinen viipymättä rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään kaupungille selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä. Edellä mainittu vuokrantarkistus koskee myös tässä mainittua rakennusoikeuden ylittämistä, ja yksikköhintaa korjataan vuokrantarkistuksen mukaisesti.

Kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokra vastaamaan käypää vuokratasoa myös vuokra-alueen käyttötarkoituksessa, kaavamääräyksissä, rakennusoikeudessa tai muussa sellaisessa seikassa tapahtuvien muutosten johdosta.

Vuokran maksu

Vuokra maksetaan kultakin vuodelta kahdessa erässä puolivuosittain kaupungin erikseen lähettämiä laskuja vastaan.

Vuokralainen on velvollinen ilmoittamaan kaupungille välittömästi, mikäli hänen osoitteensa muuttuu.

Jollei vuotuista vuokraa ja kaupungille suoritettavia jäljempänä mainittuja korvauksia, maksuja ja kustannuksia suoriteta määräaikana, vuokralainen on velvollinen maksamaan niille erääntymispäivästä maksupäivään asti korkolain mukaisen viivästyskoron.

Vuokra-aika

Vuokrattavien tonttien vuokra-aika on 50 vuotta.

Varausmaksu

Vuokralaisen on maksettava 2 000 euron suuruinen varausmaksu, joka hyvitetään vuokrassa. Varausmaksua ei palauteta, jos tontin vuokrasopimusta ei allekirjoiteta.

Kiinnitykset

Kaupunki hakee vuokralaisen kustannuksella parhaalle etusijalle vahvistettavan nelinkertaisen vuosivuokran määräisen kiinnityksen vuokraoikeuteen ja vuokralaiselle kuuluviin rakennuksiin.

Mikäli vuosivuokraa tarkistetaan, kaupungilla on oikeus hakea tämän vuokrasopimuksen allekirjoituksin vuokralaisen lukuun ja kustannuksella parhaalle etusijalle vahvistettavan uuden kiinnityksen vuokra-alueen vuokraoikeuteen ja vuokralaiselle kuuluviin vuokra-alueella oleviin rakennuksiin suuruudeltaan vuokrantarkistuksen nelinkertainen (4) määrä.

Vuokralainen luovuttaa kiinnitystä koskevan panttikirjan kaupungille vuokrasopimuksen velvoitteiden täyttämisen vakuudeksi.

Jos vuokralainen ei noudata vuokrasopimukseen perustuvia velvoitteitaan, kaupungilla on oikeus vuokralaista enempää kuulematta voimassa olevan lain mukaisesti hakea pantin nojalla saatavansa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Vuokralaisen antamat panttaussitoumukset kattavat myös pantin tuoton.

Lohkominen

Tontit pyritään luovuttamaan kiinteistörekisteriin merkittyinä itsenäisinä kiinteistöinä.

Rakentamisvelvoite ja luovutuskielto

Vuokralaisen tulee aloittaa (aloituskokous) rakennustyöt vuoden kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta ja ilmoittaa siitä kaupungille sekä rakentaa tontille kolmen vuoden kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta asemakaavan, mahdollisten rakentamisohjeiden ja hyväksyttyjen piirustusten mukainen asuinrakennus siten valmiiksi, että se on hyväksytty osittaisessa loppukatselmuksessa (muuttovalmis).

Vuokralainen sitoutuu itse muuttamaan tontille rakennettavaan asuinrakennukseen ja ilmoittamaan välittömästi kaupungille kirjallisesti, kun osittainen loppukatselmus on suoritettu.

Jos vuokratontilla oleva rakennus osaksi tai kokonaan palaa tai muuten tuhoutuu, tulee vuokralaisen aloittaa (aloituskokous) rakennustyöt vuoden kuluessa sekä rakentaa uudelleen tontille kolmen vuoden kuluessa asemakaavan, mahdollisten rakentamisohjeiden ja hyväksyttyjen piirustusten mukainen asuinrakennus siten valmiiksi, että se on hyväksytty osittaisessa loppukatselmuksessa (muuttovalmis).

Kaupunki voi hakemuksesta ja erityisen painavista syistä pidentää edellä mainittuja rakentamisvelvoitetta koskevia määräaikoja.

Jos vuokralainen laiminlyö edellä määrätyn rakentamisvelvollisuuden täyttämisen, vuokranantajalla on oikeus irtisanoa vuokrasopimus.

Vuokralaisella ei ilman kaupungin kirjallista suostumusta ole oikeutta siirtää vuokraoikeutta tai muutoin luovuttaa tonttia, jonka rakentamisvelvoitetta ei ole täytetty.

Sopimussakko

Sopimusvelvoitteiden turvaamiseksi ja rakentamattoman tontin edelleen luovuttamisen estämiseksi otetaan vuokrasopimukseen sopimussakkolauseke. Kirjallisella hakemuksella ja erityisen painavista syistä voidaan alentaa sopimussakkoa tai luopua sen perimisestä.

Jos vuokralaiset laiminlyövät rakentamistyön aloittamisen (yksi vuosi vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta), he sitoutuvat maksamaan kaupungille viivästysajalta sopimussakkoa, joka on 500 euroa jokaista alkavaa viivästyskuukautta kohti.

Jos vuokralaiset laiminlyövät rakentamisvelvoitteen (kolme vuotta vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta), he sitoutuvat maksamaan kaupungille viivästysajalta sopimussakkoa, jonka määrä on vuodessa tontin vuosivuokran viisinkertainen määrä, kuitenkin enintään viideltä vuodelta.

Jos vuokralaiset luovuttavat tontin rakentamattomana edelleen ilman kaupungin suostumusta, sopimussakko on vuosivuokran 50 kertainen määrä.

Mikäli vuokralainen rikkoo muutoin (pois lukien rakentamisvelvoite ja edelleen luovutus) vuokrasopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sopimussakko on vuosivuokran 25 kertainen määrä.

Siirto-oikeus ja alivuokraus

Vuokralaisella on oikeus kaupunkia enempää kuulematta siirtää vuokraoikeus kolmannelle. Vuokraoikeuden saa siirtää ainoastaan luonnolliselle henkilölle.

Vuokra-alueella olevien rakennusten omistusoikeutta ei saa luovuttaa vuokraoikeudesta erillään eikä vuokra-aluetta tai sen osaa saa luovuttaa toisen käytettäväksi.

Uuden vuokralaisen on haettava vuokraoikeutensa kirjaamista Maanmittauslaitokselta maakaaren mukaisesti.

Uuden vuokralaisen tulee viipymättä siirron tapahduttua toimittaa kaupungille jäljennös luovutuskirjasta tai muusta saannon perusteena olevasta asiakirjasta sekä ilmoittaa samalla kirjallisesti maanvuokran uusi laskutusosoite.

Vuokralainen sitoutuu olemaan luovuttamatta vuokra-alueen vuokraoikeutta edelleen ilman kaupungin kirjallista suostumusta, jos Vuokra-alueelle rakennettava rakennus tuhoutuu ja uudelleenrakentamisvelvoitetta ei ole täytetty.

Vuokralainen vastaa vuokraehtojen täyttämisestä omalta hallinta-ajaltaan ja lisäksi hallinta-aikansa jälkeiseltäkin ajalta niin kauan, kunnes Maanmittauslaitos on kirjannut vuokraoikeuden siirron uuden vuokralaisen nimiin.

Hoitovelvollisuus

Vuokralainen on velvollinen pitämään vuokra-alueen ja sen rakennukset ja muut rakenteet hyvässä kunnossa sekä noudattamaan niiden hoidosta annettuja määräyksiä.

Vuokralainen on vastuussa vuokra-alueella olevista puista ja kaataa huonokuntoiset ja vaaralliset puut omalla kustannuksellaan.

Katselmukset

Kaupungilla on oikeus toimittaa vuokra-alueella katselmuksia sen selvittämiseksi, ovatko vuokra-alue ja sillä sijaitsevat rakennukset sopimuksen mukaisessa kunnossa ja noudatetaanko vuokrasopimuksen määräyksiä myös muutoin.

Kunnallistekniikan korvaaminen

Vuokralaiselta peritään liittymismaksut yleiseen vesijohtoon ja viemäriin kulloinkin voimassa olevien säännösten ja niiden nojalla tehtyjen päätösten mukaisesti.

Mikäli kaupunki on rakentanut kunnallisteknisiä johtoja tontille, vuokralainen sitoutuu suorittamaan korvauksena johtojen rakentamisesta ja tarveaineista HSY:n palveluhinnaston mukaisen korvauksen.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapito

Vuokralaisen velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana tonttiin rajoittuva katu- ja yleinen alue määräytyy sen mukaan kuin laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta säädetään sekä asianomaisessa kunnallisessa säännössä määrätään.

Yhdyskuntatekniset laitteet

Kaupungilla on oikeus sijoittaa vuokra-alueelle ja sille rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet, laitteistot ja kiinnikkeet.

Jos kaupunki ennen vuokra-ajan päättymistä tarvitsee osaa vuokra-alueesta katu- tai liikennealueeksi tai muuta yleistä tarvetta varten, vuokralaisen on luovutettava sitä varten tarvittava ala. Tämä ei kuitenkaan koske alaa, jolla vuokralaisen omistama rakennus sijaitsee.

Kaupunki pidättää oikeuden perustaa tarvittaessa vuokra-alueelle rasitteita yhdyskuntateknisiä laitteita ja johtoja varten. Vuokralaiselle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva vahinko.

Maaperä

Kaupunki vastaa ennen vuokraamista tapahtuneesta vuokra-alueen mahdollisesta pilaantumisesta aiheutuvista kustannuksista asemakaavan mukaisen käytön edellyttämälle tasolle kuitenkin siten, että ensisijainen vastuu on mahdollisen pilaantumisen aiheuttajalla. Kaupungin kanssa on sovittava kaikista puhdistamiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Vuokralainen on velvollinen huolehtimaan siitä, että vuokra-alue ei vuokralaisen toimesta tai muutoin pilaannu. Mikäli vuokralainen laiminlyö tässä tarkoitetun velvollisuutensa, vuokranantajalla on oikeus toteuttaa puhdistaminen vuokralaisen lukuun ja periä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset vuokralaiselta.

Maanalaiset hankkeet

Kaupungilla on oikeus korvauksetta toteuttaa vuokra-alueelle maanalaisia hankkeita sekä käyttää ja ylläpitää niitä edellyttäen, etteivät nämä estä eivätkä rajoita vuokra-alueen asemakaavan eivätkä vuokrasopimuksen mukaista toteuttamista ja käyttöä.

Uudelleen vuokraus

Vuokralaisella on etuoikeus vuokra-ajan päättyessä saada vuokra-alue uudelleen vuokralle edellyttäen, että vuokralainen on täyttänyt vuokrasopimuksen mukaiset velvoitteet ja alue on tarkoitus vuokrata vastaavaan käyttötarkoitukseen.

Jos vuokralainen haluaa käyttää mainittua etuoikeutta, tämän on kirjallisesti ilmoitettava siitä kaupungille viimeistään yhtä (1) vuotta ennen vuokra-ajan päättymistä mainitun oikeuden menettämisen uhalla.

Vuokra-ajan päättyminen ja lunastus

Vuokralainen on vuokra-ajan päättyessä velvollinen siivoamaan vuokra-alueen. Mikäli vuokra-alue on vuokra-aikana pilaantunut, vuokralainen on velvollinen kunnostamaan vuokra-alueen maaperän.

Vuokrasuhteen päätyttyä kaupunki lunastaa itselleen vuokra-alueella olevat ja kaupungin luvalla rakennetut rakennukset, mikäli vuokralainen on täyttänyt vuokrasopimuksen mukaiset velvoitteet. Lunastusta maksetaan 80 % rakennusten teknisestä nykyarvosta vuokra-ajan päättymisen ajankohtana. Arvioinnissa ei oteta huomioon maan arvon kohoamista, rakennusten mahdollista tuottoa eikä ylellisyyslaitteita.

Jos kaupunki tarjoaa vuokralaiselle mahdollisuuden pidentää vuokra-aikaa tai tehdä uuden vuokrasopimuksen edellisen päätyttyä, mutta vuokralainen ei hyväksy tarjousta, kaupunki ei ole velvollinen suorittamaan lunastusta. Tällöin vuokralainen on vuokra-ajan päättyessä velvollinen viemään pois omistamansa rakennukset, rakenteet, laitteet ja laitokset perustuksineen sekä muun vuokra-alueella olevan omaisuuden ja siivoamaan vuokra-alueen alkuperäiseen kuntoon.

Mikäli vuokralainen ei kolmen (3) kuukauden kuluessa vuokra-ajan päättymisestä ole poistanut lunastamatta jäävää omaisuutta sekä siivonnut, puhdistanut ja tasoittanut vuokra-aluetta, kaupungilla on oikeus tehdä tai teettää velvollisuuksien täyttämiseksi tarpeelliset toimenpiteet vuokralaisen lukuun ja periä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset vuokralaiselta. Tällöin kaupungilla on oikeus viedä pois vuokra-alueella oleva omaisuus ja menetellä sen suhteen parhaaksi katsomallaan tavalla. Jos omaisuuden arvo ylittää sen myymisestä aiheutuvat kulut, kaupungilla on tällöin oikeus myydä se vuokralaisen lukuun julkisella huutokaupalla tai muulla omaisuuden laatu ja arvo huomioon ottaen tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaupungilla on oikeus käyttää omaisuuden myynnistä kertyvät varat edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuvien kustannustensa ja muiden vuokrasopimukseen perustuvien saataviensa kattamiseen.

25 **Vuokrattujen erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimisen yleiset vuokrausperiaatteet 2024 / TeA**

VD/4129/10.00.02.02/2024

TeA/AK/HR/NB/MT

Esitetään hyväksyttäväksi muutos erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimistilanteissa käytettäviin yleisiin periaatteisiin.

Kaupunginhallitus 13.3.2023 § 13 hyväksyi erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimistilanteissa käytettävät yleiset periaatteet. Päätös on toistaiseksi voimassa. Erillispientalotonteilla tarkoitetaan tässä yhden ja kahden asunnon tontteja, jotka on vuokrattu yksityishenkilöille tai asunto-osakeyhtiöille. Uusimistilanteessa vanhaa vuokrasopimusta ei jatketa, vaan päättyvien vuokrasopimusten tilalle solmitaan uudet vuokrasopimukset. Käytännössä tämä eroaa uusien vuokratonttien luovuttamisesta siten, että tontilla sijaitsee vuokralaisen omistamia rakennuksia ja vuokralainen on hallinnut tonttia ennestään.

Voimassa oleviin luovutusperiaatteisiin nähden nyt esitetään ainoastaan poistettavaksi lohkomiskulujen perintään liittyvä luovutusehto sekä teknisten korjausten tekemistä.

Tontin lohkomiskulut
Voimassa olevien luovutusehtojen mukaan vuokralaiselta peritään tontin lohkomiskustannukset. Tämän luovutusehdon poistamisesta on keskusteltu Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen johtoryhmässä. Lohkomiskustannusten perimistä erikseen ei nähdä tarkoituksenmukaisena, koska tontin kauppahinta on jo itsessään suuri menoerä, ja lohkomiskulujen voidaan katsoa sisältyvän tontin kauppahintaan. Vuokrattaessa tontteja lohkomiskulujen voidaan katsoa kuuluvan maanomistajan, eli kaupungin vastuulle. Joissain tapauksissa tontin lohkomisesta on kulunut pidempi aika, jolloin lohkomiskustannusten selvittäminen aiheuttaa turhia hallinnollisia kustannuksia.

Erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimistilanteissa käytettävistä yleisistä periaatteista esitetään poistettavaksi edellä mainittu ehto tontin lohkomiskustannusten perimisestä tontin vuokralaiselta.

Tekniset korjaukset
Kaupunginhallitus päätti 9.9.2019 § 20, että erillispientalotonttien vuokrasopimuksien uusimistilanteissa vuokratontin kehitysmahdollisuudet ja asemakaavan ajantasaisuus tarkistetaan ennen vuokrasopimuksen uusimista, ja että vuokratontin kehitysmahdollisuuksista riippuen voidaan perustellusta syystä vuokra-alueen rajoja muuttaa tai olla luovuttamatta vuokratonttia uudelleen. Nämä päätökset on jäänyt lisäämättä liitteeseen ”Erillispientalotonttien vuokrausperiaatteet vuokrasopimusten uusimistilanteessa”, joten päätökset lisätään nyt kyseiseen liitteeseen.

Kaupunginhallitus päätti 13.3.2023 § 13, että erillispientalotonttien vuokrasopimuksien uusimistilanteissa otetaan käyttöön porrastusmenettely, jossa tontinvuokra porrastetaan siten, että maanvuokrasta peritään sopimuksen mukaiselta ensimmäiseltä vuodelta 50 %, toiselta 70 % ja kolmannelta 90 %, jonka jälkeen vasta neljännestä vuodesta lähtien peritään täyttä maanvuokraa, kuitenkin niin, että porrastettu maanvuokra on määrältään vähintään se, mikä se oli ennen sopimuksen uusimista. Tämä porrastusmenettely on jäänyt lisäämättä liitteeseen ”Erillispientalotonttien vuokrausperiaatteet vuokrasopimusten uusimistilanteessa”, joten se lisätään nyt kyseiseen liitteeseen.

Tarkemmat luovutusperiaatteet käyvät ilmi liitteestä ”Erillispientalotonttien vuokrausperiaatteet vuokrasopimusten uusimistilanteessa”.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 41 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti asunto- ja erityispalvelutonttien yleisistä tontinluovutusperiaatteista ja ehdoista.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 10

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että erillispientalotonttien vuokrasopimuksien uusimistilanteissa

a) vuokralaiselta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia,
b) kaupunki tarjoaa viiden vuoden välein vuokraoikeuksien haltijoille määräaikaista mahdollisuutta lunastaa tontit itselleen käypään markkinahintaan ja mahdollisuudesta tiedotetaan henkilökohtaisesti vuokraoikeuksien haltijoita, ja
c) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä mainittuja vuokrasopimusten uusimistilanteessa vuokrattavien erillispientalotonttien luovutusperiaatteita, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että erillispientalotonttien vuokrasopimuksien uusimistilanteissa

a) vuokralaiselta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia,
b) kaupunki tarjoaa viiden vuoden välein vuokraoikeuksien haltijoille määräaikaista mahdollisuutta lunastaa tontit itselleen käypään markkinahintaan ja mahdollisuudesta tiedotetaan henkilökohtaisesti vuokraoikeuksien haltijoita, ja
c) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä mainittuja vuokrasopimusten uusimistilanteessa vuokrattavien erillispientalotonttien luovutusperiaatteita, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Liite:
- Erillispientalotonttien vuokrausperiaatteet vuokrasopimusten uusimistilanteessa

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Hilma Ruoho, puh. 043 825 5177,
maankäyttöinsinööri Noora Buhanist, puh. 050 303 8236,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Erillispientalotonttien vuokrausperiaatteet vuokrasopimusten uusimistilanteessa - toistaiseksi voimassa

Tontin vuokra

Tontin vuosivuokra on 4 % tontin käyvästä arvosta. Vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Vuokra tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja korotetaan käyvän vuokran suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen käyvästä tasosta. Kaupunki tai kaupungin määräämä ulkopuolinen asiantuntija arvioi käyvän vuokratason.

Tontinvuokra porrastetaan siten, että maanvuokrasta peritään sopimuksen mukaiselta ensimmäiseltä vuodelta 50 %, toiselta 70 % ja kolmannelta 90 %, jonka jälkeen vasta neljännestä vuodesta lähtien peritään täyttä maanvuokraa, kuitenkin niin, että porrastettu maanvuokra on määrältään vähintään se, mikä se oli ennen sopimuksen uusimista.

Kaupungilla on oikeus periä tontista lisävuokraa, joka on sidottu vuokran perusteena käytettyyn yksikköhintaan (X €/k-m2), mikäli pääkäyttötarkoituksen mukainen käytetty rakennusoikeus (rakennusoikeuteen laskettava ala) ylittää vuokran perusteena käytetyn rakennusoikeuden määrän (X k-m2). Vuokralainen on mahdollisen lisävuokran määrittämistä varten velvollinen viipymättä rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään kaupungille selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä ja mahdollisesti määräytyvästä tontin lisävuokrasta. Vuokrantarkistus koskee myös tässä mainittua rakennusoikeuden ylittämistä, ja yksikköhintaa korjataan vuokrantarkistuksen mukaisesti.

Kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokra vastaamaan käypää vuokratasoa myös vuokra-alueen käyttötarkoituksessa, kaavamääräyksissä, rakennusoikeudessa tai muussa sellaisessa seikassa tapahtuvien muutosten johdosta.

Vuokran maksu

Vuokra maksetaan kultakin vuodelta kahdessa erässä puolivuosittain kaupungin erikseen lähettämiä laskuja vastaan.

Vuokralainen on velvollinen ilmoittamaan kaupungille välittömästi, mikäli hänen osoitteensa muuttuu.

Jollei vuotuista vuokraa ja kaupungille suoritettavia jäljempänä mainittuja korvauksia, maksuja ja kustannuksia suoriteta määräaikana, vuokralainen on velvollinen maksamaan niille erääntymispäivästä maksupäivään asti korkolain mukaisen viivästyskoron.

Vuokra-aika

Vuokrattavien tonttien vuokra-aika on 50 vuotta.

Kiinnitykset

Kaupunki hakee vuokralaisen kustannuksella parhaalle etusijalle vahvistettavan nelinkertaisen vuosivuokran määräisen kiinnityksen vuokraoikeuteen ja vuokralaiselle kuuluviin rakennuksiin.

Mikäli vuosivuokraa tarkistetaan, kaupungilla on oikeus hakea tämän vuokrasopimuksen allekirjoituksin vuokralaisen lukuun ja kustannuksella parhaalle etusijalle vahvistettavan uuden kiinnityksen vuokra-alueen vuokraoikeuteen ja vuokralaiselle kuuluviin vuokra-alueella oleviin rakennuksiin suuruudeltaan vuokrantarkistuksen nelinkertainen (4) määrä.

Vuokralainen luovuttaa kiinnitystä koskevan panttikirjan kaupungille vuokrasopimuksen velvoitteiden täyttämisen vakuudeksi.

Jos vuokralainen ei noudata tähän vuokrasopimukseen perustuvia velvoitteitaan, kaupungilla on oikeus vuokralaista enempää kuulematta voimassa olevan lain mukaisesti hakea pantin nojalla saatavansa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Vuokralaisen antamat panttaussitoumukset kattavat myös pantin tuoton.

Lohkominen

Tontit pyritään luovuttamaan kiinteistörekisteriin merkittyinä itsenäisinä kiinteistöinä.

Rakentamisvelvoite ja luovutuskielto

Jos vuokratontilla oleva rakennus osaksi tai kokonaan palaa tai muuten tuhoutuu, tulee vuokralaisen aloittaa (aloituskokous) rakennustyöt vuoden kuluessa sekä rakentaa uudelleen tontille kolmen vuoden kuluessa asemakaavan, mahdollisten rakentamisohjeiden ja hyväksyttyjen piirustusten mukainen asuinrakennus siten valmiiksi, että se on hyväksytty osittaisessa loppukatselmuksessa (muuttovalmis).

Tontin rakennusoikeudesta on käytettävä vähintään 60 prosenttia.

Kaupunki voi hakemuksesta ja erityisen painavista syistä pidentää edellä mainittuja määräaikoja.

Jos vuokralainen laiminlyö edellä määrätyn rakentamisvelvollisuuden täyttämisen, vuokranantajalla on oikeus irtisanoa vuokrasopimus.

Vuokralaisella ei ilman kaupungin kirjallista suostumusta ole oikeutta siirtää vuokraoikeutta tai muutoin luovuttaa tonttia, jonka rakentamisvelvoitetta ei ole täytetty.

Sopimussakko

Sopimusvelvoitteiden turvaamiseksi ja rakentamattoman tontin edelleen luovuttamisen estämiseksi otetaan vuokrasopimukseen sopimussakkolauseke. Kirjallisella hakemuksella ja erityisen painavista syistä voidaan alentaa sopimussakkoa tai luopua sen perimisestä.

Jos vuokralaiset laiminlyövät rakentamistyön aloittamisen (yksi vuosi vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta), he sitoutuvat maksamaan kaupungille viivästysajalta sopimussakkoa, joka on 500 euroa jokaista alkavaa viivästyskuukautta kohti.

Jos vuokralaiset laiminlyövät rakentamisvelvoitteen (kolme vuotta vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta), he sitoutuvat maksamaan kaupungille viivästysajalta sopimussakkoa, jonka määrä on vuodessa tontin vuosivuokran viisinkertainen määrä, kuitenkin enintään viideltä vuodelta.

Jos vuokralaiset luovuttavat tontin rakentamattomana edelleen ilman kaupungin suostumusta, sopimussakko on vuosivuokran 50 kertainen määrä.

Mikäli vuokralainen rikkoo muutoin (pois lukien rakentamisvelvoite ja edelleen luovutus) vuokrasopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sopimussakko on vuosivuokran 25 kertainen määrä.

Siirto-oikeus ja alivuokraus

Vuokralaisella on oikeus kaupunkia enempää kuulematta siirtää vuokraoikeus toiselle. Vuokraoikeuden saa siirtää ainoastaan luonnolliselle henkilölle.

Vuokra-alueella olevien rakennusten omistusoikeutta ei saa luovuttaa vuokraoikeudesta erillään eikä vuokra-aluetta tai sen osaa saa luovuttaa toisen käytettäväksi.

Uuden vuokralaisen on haettava vuokraoikeutensa kirjaamista Maanmittauslaitokselta maakaaren mukaisesti.

Uuden vuokralaisen tulee viipymättä siirron tapahduttua toimittaa kaupungille jäljennös luovutuskirjasta tai muusta saannon perusteena olevasta asiakirjasta sekä ilmoittaa samalla kirjallisesti maanvuokran uusi laskutusosoite.

Vuokralainen sitoutuu olemaan luovuttamatta vuokra-alueen vuokraoikeutta edelleen ilman kaupungin kirjallista suostumusta, jos Vuokra-alueelle rakennettava rakennus tuhoutuu ja udelleenrakentamisvelvoitetta ei ole täytetty.

Vuokralainen vastaa vuokraehtojen täyttämisestä omalta hallinta-ajaltaan ja lisäksi hallinta-aikansa jälkeiseltäkin ajalta niin kauan, kunnes Maanmittauslaitos on kirjannut vuokraoikeuden siirron uuden vuokralaisen nimiin.

Hoitovelvollisuus

Vuokralainen on velvollinen pitämään vuokra-alueen ja sen rakennukset ja muut rakenteet hyvässä kunnossa sekä noudattamaan niiden hoidosta annettuja määräyksiä.

Vuokralainen on vastuussa vuokra-alueella olevista puista ja kaataa huonokuntoiset ja vaaralliset puut omalla kustannuksellaan.

Katselmukset

Kaupungilla on oikeus toimittaa vuokra-alueella katselmuksia sen selvittämiseksi, ovatko vuokra-alue ja sillä sijaitsevat rakennukset sopimuksen mukaisessa kunnossa ja noudatetaanko vuokrasopimuksen määräyksiä myös muutoin.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapito

Vuokralaisen velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana tonttiin rajoittuva katu- ja yleinen alue määräytyy sen mukaan kuin laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta säädetään sekä asianomaisessa kunnallisessa säännössä määrätään.

Yhdyskuntatekniset laitteet

Kaupungilla on oikeus sijoittaa vuokra-alueelle ja sille rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet, laitteistot ja kiinnikkeet.

Jos kaupunki ennen vuokra-ajan päättymistä tarvitsee osaa vuokra-alueesta katu- tai liikennealueeksi tai muuta yleistä tarvetta varten, vuokralaisen on luovutettava sitä varten tarvittava ala. Tämä ei kuitenkaan koske alaa, jolla vuokralaisen omistama rakennus sijaitsee.

Kaupunki pidättää oikeuden perustaa tarvittaessa vuokra-alueelle rasitteita yhdyskuntateknisiä laitteita ja johtoja varten. Vuokralaiselle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva vahinko.

Maaperä

Vuokralainen on velvollinen huolehtimaan siitä, että vuokra-alue ei vuokralaisen toimesta tai muutoin pilaannu. Mikäli vuokralainen laiminlyö tässä tarkoitetun velvollisuutensa, vuokranantajalla on oikeus toteuttaa puhdistaminen vuokralaisen lukuun ja periä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset vuokralaiselta.

Maanalaiset hankkeet

Kaupungilla on oikeus korvauksetta toteuttaa vuokra-alueelle maanalaisia hankkeita sekä käyttää ja ylläpitää niitä edellyttäen, etteivät nämä estä eivätkä rajoita vuokra-alueen asemakaavan eivätkä vuokrasopimuksen mukaista toteuttamista ja käyttöä.

Uudelleen vuokraus

Vuokratontin kehitysmahdollisuudet ja asemakaavan ajantasaisuus tarkistetaan ennen vuokrasopimuksen uusimista. Vuokratontin kehitysmahdollisuuksista riippuen voidaan perustellusta syystä vuokra-alueen rajoja muuttaa tai olla luovuttamatta vuokratonttia uudelleen.

Vuokralaisella on etuoikeus vuokra-ajan päättyessä saada vuokra-alue uudelleen vuokralle edellyttäen, että vuokralainen on täyttänyt vuokrasopimuksen mukaiset velvoitteet ja alue on tarkoitus vuokrata vastaavaan käyttötarkoitukseen.

Jos vuokralainen haluaa käyttää mainittua etuoikeutta, tämän on kirjallisesti ilmoitettava siitä kaupungille viimeistään yhtä (1) vuotta ennen vuokra-ajan päättymistä mainitun oikeuden menettämisen uhalla.

Vuokra-ajan päättyminen ja lunastus

Vuokralainen on vuokra-ajan päättyessä velvollinen siivoamaan vuokra-alueen. Mikäli vuokra-alue on vuokra-aikana pilaantunut, vuokralainen on velvollinen kunnostamaan vuokra-alueen maaperän.

Vuokrasuhteen päätyttyä kaupunki lunastaa itselleen vuokra-alueella olevat ja kaupungin luvalla rakennetut rakennukset, mikäli vuokralainen on täyttänyt vuokrasopimuksen mukaiset velvoitteet. Lunastusta maksetaan 80 % rakennusten teknisestä nykyarvosta vuokra-ajan päättymisen ajankohtana. Arvioinnissa ei oteta huomioon maan arvon kohoamista, rakennusten mahdollista tuottoa eikä ylellisyyslaitteita.

Jos kaupunki tarjoaa vuokralaiselle mahdollisuuden pidentää vuokra-aikaa tai tehdä uuden vuokrasopimuksen edellisen päätyttyä, mutta vuokralainen ei hyväksy tarjousta, kaupunki ei ole velvollinen suorittamaan lunastusta. Tällöin vuokralainen on vuokra-ajan päättyessä velvollinen viemään pois omistamansa rakennukset, rakenteet, laitteet ja laitokset perustuksineen sekä muun vuokra-alueella olevan omaisuuden ja siivoamaan vuokra-alueen alkuperäiseen kuntoon.

Mikäli vuokralainen ei kolmen (3) kuukauden kuluessa vuokra-ajan päättymisestä ole poistanut lunastamatta jäävää omaisuutta sekä siivonnut, puhdistanut ja tasoittanut vuokra-aluetta, kaupungilla on oikeus tehdä tai teettää velvollisuuksien täyttämiseksi tarpeelliset toimenpiteet vuokralaisen lukuun ja periä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset vuokralaiselta. Tällöin kaupungilla on oikeus viedä pois vuokra-alueella oleva omaisuus ja menetellä sen suhteen parhaaksi katsomallaan tavalla. Jos omaisuuden arvo ylittää sen myymisestä aiheutuvat kulut, kaupungilla on tällöin oikeus myydä se vuokralaisen lukuun julkisella huutokaupalla tai muulla omaisuuden laatu ja arvo huomioon ottaen tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaupungilla on oikeus käyttää omaisuuden myynnistä kertyvät varat edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuvien kustannustensa ja muiden vuokrasopimukseen perustuvien saataviensa kattamiseen.

26 Asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien ja maanalaisten alueiden yleisten luovutusperiaatteiden, luovutushintojen ja luovutusehtojen hyväksyminen / TeA

VD/4166/10.00.02.02/2024

TeA/AK/HR/NB

Esitetään hyväksyttäväksi muutokset asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien (mm. LPA- ja AH-tontit) ja maanalaisten alueiden toistaiseksi voimassa oleviin yleisiin luovutusperiaatteisiin, luovutushintoihin ja luovutusehtoihin.

Kaupunginhallitus 15.6.2021 § 31 hyväksyi asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien (mm. LPA- ja AH-tontit) ja maanalaisten alueiden toistaiseksi voimassa olevat yleiset luovutusperiaatteet, luovutushinnat ja luovutusehdot. Päätös on toistaiseksi voimassa.

Voimassa oleviin luovutusperiaatteisiin nähden nyt esitetään poistettavaksi ainoastaan lohkomiskulujen perintään liittyvä luovutusehto. Voimassa olevien luovutusehtojen mukaan tontin ostajalta peritään tontin lohkomiskustannukset. Tämän luovutusehdon poistamisesta on keskusteltu Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen johtoryhmässä. Lohkomiskustannusten perimistä erikseen ei nähdä tarkoituksenmukaisena, koska tontin kauppahinta on jo itsessään suuri menoerä, ja lohkomiskulujen voidaan katsoa sisältyvän tontin kauppahintaan. Joissain tapauksissa tontin lohkomisesta on kulunut pidempi aika, jolloin lohkomiskustannusten selvittäminen aiheuttaa turhia hallinnollisia kustannuksia.

Asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien (mm. LPA- ja AH-tontit) ja maanalaisten alueiden yleisistä luovutusehdoista esitetään poistettavaksi edellä mainittu ehto tontin lohkomiskustannusten perimisestä tontin ostajalta.

Tarkemmat luovutusperiaatteet käyvät ilmi liitteestä ”Asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien ja maanalaisten alueiden yleiset luovutusperiaatteet, luovutushinnat ja luovutusehdot”.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 41 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti asunto- ja erityispalvelutonttien yleisistä tontinluovutusperiaatteista ja -ehdoista.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 12

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että luovutettaessa asuntorakentamista palvelevia pysäköintitontteja ja maanalaisia alueita (mm. LPA- ja AH-tontit)

a) tontin ostajalta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia, ja
b) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että luovutettaessa asuntorakentamista palvelevia pysäköintitontteja ja maanalaisia alueita (mm. LPA- ja AH-tontit)

a) tontin ostajalta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia, ja
b) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Liite:
- Asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien ja maanalaisten alueiden yleiset luovutusperiaatteet, luovutushinnat ja luovutusehdot

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Hilma Ruoho, puh. 043 825 5177,
maankäyttöinsinööri Noora Buhanist, puh. 050 303 8236,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Asuntorakentamista palvelevien pysäköintitonttien ja maanalaisten alueiden yleiset luovutusperiaatteet, luovutushinnat ja luovutusehdot - toistaiseksi voimassa

Pysäköintitonteilla tarkoitetaan tässä liitteessä asuntorakentamista palvelevia maanalaisia alueita (mukaan lukien ajoyhteydet, ajotunnelit, rampit, yms.) ja maanpäällisiä autopaikoitusalueita (mm. LPA- ja AH-tontit). Asuntorakentamiseen voi sisältyä myös liike- ja toimistorakentamista, joiden autopaikat ovat myös näillä pysäköintitonteilla. Maanalaiset alueet voivat myös ulottua kaupungin yleisten alueiden alle.

1. LUOVUTUSPERIAATTEET

Pysäköintitontit luovutetaan vuokraamalla. Erityistapauksissa pysäköintitontti voidaan myös myydä. Pysäköintitontit luovutetaan pääsääntöisesti asuintonttien luovuttamisen yhteydessä määräosin autopaikkatarpeen suhteessa.

2. LUOVUTUSEHDOT VUOKRATTAESSA

Vuokramaksu

Pysäköintitontit vuokrataan käyvällä hinnalla.

Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Tontin vuokramaksu tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja vuokramaksu korotetaan käyvän vuokrahinnan suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen käyvästä vuokratasosta.

Kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokra vastaamaan käypää vuokratasoa vuokra-alueen käyttötarkoituksessa, kaavamääräyksissä, rakennusoikeudessa tai muussa sellaisessa seikassa tapahtuvien muutosten johdosta.

Vuokra-aika

Vuokrattavien tonttien vuokra-aika on 40 vuotta.

Kiinnitykset

Kaupunki hakee vuokralaisen kustannuksella parhaalle etusijalle vahvistettavan riittävän suuruisen kiinnityksen vuokraoikeuteen ja vuokralaiselle kuuluviin rakennuksiin.

Vuokralainen luovuttaa kiinnitystä koskevan panttikirjan kaupungille vuokrasopimuksen velvoitteiden täyttämisen vakuudeksi.

Jos vuokralainen ei noudata vuokrasopimukseen perustuvia velvoitteitaan, kaupungilla on oikeus vuokralaista enempää kuulematta voimassa olevan lain mukaisesti hakea pantin nojalla saatavansa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Vuokralaisen antamat panttaussitoumukset kattavat myös pantin tuoton.

Lohkominen

Tontit pyritään luovuttamaan kiinteistörekisteriin merkittyinä itsenäisinä kiinteistöinä.

Sopimussakko

Sopimusvelvoitteiden turvaamiseksi kirjataan vuokrasopimukseen sopimussakkolauseke. Mikäli tontinsaaja rikkoo vuokrasopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sopimussakko on tontin vuosivuokran 20-kertainen määrä.

Siirto-oikeus ja alivuokraus

Vuokralaisella on oikeus kaupunkia enempää kuulematta siirtää vuokraoikeus kolmannelle.

Vuokra-alueella olevien rakennusten omistusoikeutta ei saa luovuttaa vuokraoikeudesta erillään eikä vuokra-aluetta tai sen osaa saa luovuttaa toisen käytettäväksi.

Hoitovelvollisuus

Vuokralainen on velvollinen pitämään vuokra-alueen ja sen rakennukset ja muut rakenteet hyvässä kunnossa sekä noudattamaan niiden hoidosta annettuja määräyksiä.

Vuokralainen on vastuussa vuokra-alueella olevista puista ja kaataa huonokuntoiset ja vaaralliset puut omalla kustannuksellaan.

Katselmukset

Kaupungilla on oikeus toimittaa vuokra-alueella katselmuksia sen selvittämiseksi, ovatko vuokra-alue ja sillä sijaitsevat rakennukset sopimuksen mukaisessa kunnossa ja noudatetaanko vuokrasopimuksen määräyksiä myös muutoin.

Kunnallistekniikan korvaaminen

Vuokralainen tekee sähkö-, vesi- ja viemäri- sekä muut tarvittavat liittymäsopimukset sekä vastaa liittymis- ja käyttömaksuista. Mikäli kaupunki ei ole rakennuttanut vesihuollon tonttiliittymiä tontille, tulee vuokralaisen omalla kustannuksellaan rakentaa tarvittavat johdot liittymiskohtaan asti. Mikäli kaupunki on rakentanut kunnallisteknisiä johtoja tontille, vuokralainen sitoutuu suorittamaan korvauksena johtojen rakentamisesta ja tarveaineista HSY:n palveluhinnaston mukaisen korvauksen.

Yhdyskuntatekniset laitteet

Kaupungilla on oikeus sijoittaa vuokra-alueelle ja sille rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet, laitteistot ja kiinnikkeet sekä ulottaa vuokra-alueelle kadun katuluiskat. Kaupunki pidättää oikeuden perustaa tarvittaessa vuokra-alueelle rasitteita yhdyskuntateknisiä laitteita ja johtoja varten.

Jos kaupunki ennen vuokra-ajan päättymistä tarvitsee osaa vuokra-alueesta katu- tai liikennealueeksi tai muuta yleistä tarvetta varten, vuokralaisen on luovutettava sitä varten tarvittava ala. Tämä ei kuitenkaan koske alaa, jolla vuokralaisen omistama rakennus sijaitsee.

Vuokralaiselle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva vahinko.

Maanalaiset hankkeet

Kaupungilla on oikeus korvauksetta toteuttaa vuokra-alueelle maanalaisia hankkeita sekä käyttää ja ylläpitää niitä edellyttäen, etteivät nämä estä eivätkä rajoita vuokra-alueen asemakaavan eivätkä vuokrasopimuksen mukaista toteuttamista ja käyttöä.

Uudelleen vuokraus

Vuokralaisella on etuoikeus vuokra-ajan päättyessä saada vuokra-alue uudelleen vuokralle edellyttäen, että vuokralainen on täyttänyt vuokrasopimuksen mukaiset velvoitteet ja alue on tarkoitus vuokrata vastaavaan käyttötarkoitukseen.

Jos vuokralainen haluaa käyttää mainittua etuoikeutta, tämän on kirjallisesti ilmoitettava siitä kaupungille viimeistään yhtä (1) vuotta ennen vuokra-ajan päättymistä mainitun oikeuden menettämisen uhalla.

Vuokra-ajan päättyminen

Vuokralainen on vuokra-ajan päättyessä velvollinen siivoamaan vuokra-alueen. Mikäli vuokra-alue on vuokra-aikana pilaantunut, vuokralainen on velvollinen kunnostamaan vuokra-alueen maaperän.

Vuokrasuhteen päätyttyä kaupunki ei ole velvollinen suorittamaan vuokra-alueella olevien rakennusten tai laitteiden lunastusta. Tällöin vuokralainen on vuokra-ajan päättyessä velvollinen viemään pois omistamansa rakennukset, rakenteet, laitteet ja laitokset perustuksineen sekä muun vuokra-alueella olevan omaisuuden ja siivoamaan vuokra-alueen alkuperäiseen kuntoon.

Mikäli vuokralainen ei kolmen kuukauden kuluessa vuokra-ajan päättymisestä ole poistanut vuokra-alueelle jäävää omaisuutta sekä siivonnut, puhdistanut ja tasoittanut vuokra-aluetta, kaupungilla on oikeus tehdä tai teettää velvollisuuksien täyttämiseksi tarpeelliset toimenpiteet vuokralaisen lukuun ja periä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset vuokralaiselta. Tällöin kaupungilla on oikeus viedä pois vuokra-alueella oleva omaisuus ja menetellä sen suhteen parhaaksi katsomallaan tavalla. Jos omaisuuden arvo ylittää sen myymisestä aiheutuvat kulut, kaupungilla on tällöin oikeus myydä se vuokralaisen lukuun julkisella huutokaupalla tai muulla omaisuuden laatu ja arvo huomioon ottaen tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaupungilla on oikeus käyttää omaisuuden myynnistä kertyvät varat edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuvien kustannustensa ja muiden vuokrasopimukseen perustuvien saataviensa kattamiseen.

3. LUOVUTUSEHDOT MYYTÄESSÄ

Luovutushinta

Tontit luovutetaan käypään hintaan.

Lohkominen

Tontit pyritään luovuttamaan kiinteistörekisteriin merkittyinä itsenäisinä kiinteistöinä.

Sopimussakko

Sopimusvelvoitteiden turvaamiseksi kirjataan kauppakirjaan sopimussakkolauseke. Mikäli ostaja rikkoo kauppakirjan velvoitteitaan, sopimussakko on tontin kauppahinnan kolminkertainen määrä.

Kunnallistekniikan korvaaminen

Ostaja tekee sähkö-, vesi- ja viemäri- sekä muut tarvittavat liittymäsopimukset sekä vastaa liittymis- ja käyttömaksuista. Mikäli kaupunki ei ole rakennuttanut vesihuollon tonttiliittymiä tontille, tulee ostajan omalla kustannuksellaan rakentaa tarvittavat johdot liittymiskohtaan asti. Mikäli kaupunki on rakentanut kunnallisteknisiä johtoja tontille, ostaja sitoutuu suorittamaan korvauksena johtojen rakentamisesta ja tarveaineista HSY:n palveluhinnaston mukaisen korvauksen.

Yhdyskuntatekniset laitteet

Kaupungilla on oikeus sijoittaa tontille ja sille rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet, laitteistot ja kiinnikkeet sekä ulottaa tontille kadun katuluiskat. Kaupunki pidättää oikeuden perustaa tarvittaessa tontille rasitteita yhdyskuntateknisiä laitteita ja johtoja varten.

Ostajalle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva suoranainen vahinko.

27 Tuottajamuotoisten asuntotonttien ja erityispalvelutonttien yleisten luovutusperiaatteiden, luovutushintojen ja luovutusehtojen hyväksyminen 2024 / TeA

VD/4165/10.00.02.00/2024

TeA/AK/HR/NB/ER/MT

Esitetään hyväksyttäväksi muutokset tuottajamuotoisten asuntotonttien ja erityispalvelutonttien toistaiseksi voimassa oleviin yleisiin luovutusperiaatteisiin, luovutusehtoihin ja luovutushintoihin.

Kaupunginhallitus 5.3.2018 § 19 hyväksyi tuottajamuotoisten asuntotonttien sekä erityispalvelutonttien luovutusperiaatteet, luovutushinnat ja luovutusehdot. Päätös on toistaiseksi voimassa.

Voimassa oleviin luovutusperiaatteisiin nähden nyt esitetään poistettavaksi ainoastaan lohkomiskulujen perintään liittyvä luovutusehto ja tehtäväksi tekninen lisäys liitteeseen ”Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat”.

Tontin lohkomiskulut
Voimassa olevien luovutusehtojen mukaan tontinsaajalta peritään tontin lohkomiskustannukset sekä myytäessä että vuokrattaessa. Tämän luovutusehdon poistamisesta on keskusteltu Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen johtoryhmässä. Lohkomiskustannusten perimistä erikseen ei nähdä tarkoituksenmukaisena, koska tontin kauppahinta on jo itsessään suuri menoerä, ja lohkomiskulujen voidaan katsoa sisältyvän tontin kauppahintaan. Vuokrattaessa tontteja lohkomiskulujen voidaan katsoa kuuluvan maanomistajan, eli kaupungin vastuulle. Joissain tapauksissa tontin lohkomisesta on kulunut pidempi aika, jolloin lohkomiskustannusten selvittäminen aiheuttaa turhia hallinnollisia kustannuksia.

Tuottajamuotoisten asuntotonttien sekä erityispalvelutonttien luovutusehdoista esitetään poistettavaksi edellä mainittu ehto tontin lohkomiskustannusten perimisestä tontin ostajalta/vuokraajalta.

Tekninen lisäys
Valtion tukeman asuntotuotannon tonttien vuokra-aika on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymien periaatteiden mukaan 45 vuotta. Tämä ehto lisätään nyt teknisenä lisäyksenä liitteeseen ”Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat”.

Teknisenä lisäyksenä lisätään myös liitteisiin ”Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat” ja ”Erityispalvelutonttien (mm. päiväkodit, hoivakodit, erityisasuminen) luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat” seuraavat vuokramaksun ehdot: Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Tontin vuokramaksu tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja vuokramaksu korotetaan ARA:n hyväksymän enimmäisvuokran suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen ARA:n hyväksymästä enimmäisvuokrasta.

Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet käyvät ilmi liitteestä 1 Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat. Erityispalvelutonttien luovutusperiaatteet käyvät ilmi liitteestä 2 Erityispalvelutonttien (mm. päiväkodit, hoivakodit, erityisasuminen) luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 41 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti asunto- ja erityispalvelutonttien yleisistä tontinluovutusperiaatteista ja ehdoista.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 11

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) tontin ostajalta/vuokraajalta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia,
b) luovutettaessa tuottajamuotoisia asuntotontteja noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä 1 mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja, ja
c) luovutettaessa erityispalvelutontteja (mm. päiväkodit, hoivakodit, erityisasuminen) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä 2 mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) tontin ostajalta/vuokraajalta ei peritä tontin lohkomiskustannuksia,
b) luovutettaessa tuottajamuotoisia asuntotontteja noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä 1 mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja, ja
c) luovutettaessa erityispalvelutontteja (mm. päiväkodit, hoivakodit, erityisasuminen) noudatetaan 1.8.2024 alkaen liitteessä 2 mainittuja yleisiä luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja.

Liitteet:
- liite 1: Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat
- liite 2: Erityispalvelutonttien (mm. päiväkodit, hoivakodit, erityisasuminen) luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
asumisasioiden päällikkö Elisa Ranta, puh. 043 826 9419,
maankäyttöinsinööri Hilma Ruoho, puh. 043 825 5177,
maankäyttöinsinööri Noora Buhanist, puh. 050 303 8236,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat - toistaiseksi voimassa

1) LUOVUTUSMUOTO

Tontit luovutetaan myymällä ja vuokraamalla.

2) LUOVUTUSHINTA JA VUOKRA

2.1 Sääntelemätön asuntotuotanto

Tontit myydään käypään hintaan. Tontin käypä arvo määräytyy tontin rakennusoikeuden, rakennusoikeudelle määritettävän yksikköhinnan sekä tonttikohtaisten ominaisuuksien mukaan.

Tontti voidaan myydä tai vuokrata Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymällä enimmäishinnalla vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon, jonka pyrkimyksenä on estää asuinalueiden sosiaalisen rakenteen eriytymistä sekä rakentamiseen, jonka tavoitteena on kehittää uusia malleja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tällöin asuntojen enimmäismyyntihinnan tai asuntojen vuokratason hyväksyy kaupunki.

Tonttien vuosivuokra on 4,5 % tontin käyvästä arvosta. Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Tontin vuokramaksu tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja vuokramaksu korotetaan käyvän vuokrahinnan suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen käyvästä vuokratasosta.

Kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokraa vuokra-alueen käyttötarkoituksessa, kaavamääräyksissä, rakennusoikeudessa tai muussa sellaisessa seikassa tapahtuvien muutosten johdosta.

Tontista peritään lisäkauppahintaa tai lisävuokraa, mikäli tontille toteutetaan lainvoimaisen rakennusluvan mukaan asuinrakennusoikeutta yhteensä enemmän kuin asemakaavassa on määrätty.

Valtion takauslainalla ja 10 vuoden korkotuella toteutettavien kohteiden tontit luovutetaan edellä mainittujen sääntelemättömän tuotannon periaatteiden mukaisesti.

2.2 Säännelty asuntotuotanto

Valtion tukeman asuntotuotannon tontit vuokrataan tai myydään Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymällä enimmäishinnalla. Vuosivuokra määritellään ARA:n hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Valtion sääntelyn päättyessä yhtiön hallitseman tontin maanvuokra korotetaan samaksi kuin sääntelemättömällä tontilla.

Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Tontin vuokramaksu tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja vuokramaksu korotetaan ARA:n hyväksymän enimmäisvuokran suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen ARA:n hyväksymästä enimmäisvuokrasta.

Kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokraa vuokra-alueen käyttötarkoituksessa, kaavamääräyksissä, rakennusoikeudessa tai muussa sellaisessa seikassa tapahtuvien muutosten johdosta.

Tontista peritään lisäkauppahintaa tai lisävuokraa, mikäli tontille toteutetaan lainvoimaisen rakennusluvan mukaan asuinrakennusoikeutta yhteensä enemmän kuin asemakaavassa on määrätty.

Mikäli kaupunki kehittää omia malleja tuettuun asuntotuotantoon, tontit voidaan luovuttaa edellä mainittujen säännellyn tuotannon periaatteiden mukaisesti.

2.3 Tontinosien luovutus

Tontinosien luovutuksissa käytetään kussakin tapauksessa määriteltävää käypää hintaa.

3) LUOVUTUSEHDOT

3.1 Rakentamisvelvoite ja luovutuskielto

Tontinsaajan tulee sitoutua aloittamaan rakennustyö vuoden kuluessa kauppakirjan tai vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta. Jos tontti ei ole luovutusajankohtana rakentamiskelpoinen, luetaan määräaika siitä, kun tontti on rakentamiskelpoinen. Tontti voidaan myös luovuttaa ehdoin, että toteuttaja vastaa tontinsaajan sijaan tai yhteisvastuullisesti tontinsaajan kanssa rakentamisvelvoitteesta.

Tontinsaaja ei saa ilman kaupungin hyväksyntää luovuttaa tonttia ennen rakentamisvelvoitteen täytymistä. Rakentamisvelvoitteen turvaamiseksi ja rakentamattoman tontin edelleen luovuttamisen estämiseksi kirjataan kauppakirjaan tai vuokrasopimukseen sopimussakkolauseke. Sopimussakon määrä on kauppahinnan viisinkertainen tai vuosivuokran satakertainen määrä. Sopimussakkoa voidaan alentaa tai sen perimisestä voidaan luopua pätevästä syystä.

3.2 Vesijohdon ja jätevesiviemärin liittymismaksut

Tontinsaajalta peritään liittymismaksut yleiseen vesijohtoon ja viemäriin kulloinkin voimassa olevien säännösten ja niiden nojalla tehtyjen päätösten mukaisesti.

3.3 Lähiympäristösuunnitelmavelvoite

Tontinsaajan tulee esittää ympäristön laatutaso kaupungin hyväksyttäväksi (korttelisuunnitelma).

3.4 Lohkominen

Tontit pyritään luovuttamaan kiinteistörekisteriin merkittyinä itsenäisinä kiinteistöinä.

3.5 Yleinen sopimussakko

Tontinsaajalle asetetaan kauppakirjassa tai vuokrasopimuksessa tontin myyntiajan myyntihinnan suuruinen sopimussakko tai 20 vuoden vuokranmaksua vastaava sopimussakko, mikäli tontinsaaja rikkoo muutoin (pois lukien rakentamisvelvoite ja luovutuskielto) velvoitteitaan.

3.6 Vuokra-aika

Asuntotonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 40 vuotta. Valtion tukeman asuntotuotannon tonttien vuokra-aika on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymien periaatteiden mukaan 45 vuotta.

Erityispalvelutonttien (mm. päiväkodit, hoivakodit, erityisasuminen) luovutusperiaatteet, luovutusehdot ja luovutushinnat - toistaiseksi voimassa

1) LUOVUTUSMUOTO

Tontit luovutetaan pääsääntöisesti vuokraamalla. Tontit voidaan myös myydä, mikäli myymiselle on hyvät perusteet ja se on kaupungin edun mukaista.

2) LUOVUTUSHINTA JA VUOKRA

2.1 Sääntelemätön tuotanto

Tontit myydään käypään hintaan. Tontin käypä arvo määräytyy tontin rakennusoikeuden, rakennusoikeudelle määritettävän yksikköhinnan sekä tonttikohtaisten ominaisuuksien mukaan.

Tonttien vuosivuokra on 4,5 % tontin käyvästä arvosta. Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Tontin vuokramaksu tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja vuokramaksu korotetaan käyvän vuokrahinnan suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen käyvästä vuokratasosta.

Kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokraa vuokra-alueen käyttötarkoituksessa, kaavamääräyksissä, rakennusoikeudessa tai muussa sellaisessa seikassa tapahtuvien muutosten johdosta.

Tontista peritään lisäkauppahintaa tai lisävuokraa, mikäli tontille toteutetaan lainvoimaisen rakennusluvan mukaan asuinrakennusoikeutta yhteensä enemmän kuin asemakaavassa on määrätty.

2.2 Säännelty tuotanto

Valtion tukeman tuotannon erityispalvelutontit vuokrataan tai myydään Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymällä enimmäishinnalla. Vuosivuokra määritellään ARA:n hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Valtion sääntelyn päättyessä yhtiön hallitseman tontin maanvuokra korotetaan samaksi kuin sääntelemättömällä tontilla.

Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin indeksilain sallimalla tavalla. Vuokraa ei alenneta, jos indeksin pisteluku laskee. Tontin vuokramaksu tarkistetaan puolessa välissä sopimuskautta ja vuokramaksu korotetaan ARA:n hyväksymän enimmäisvuokran suuruiseksi, mikäli vuokrataso on jäänyt jälkeen ARA:n hyväksymästä enimmäisvuokrasta.

Kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokraa vuokra-alueen käyttötarkoituksessa, kaavamääräyksissä, rakennusoikeudessa tai muussa sellaisessa seikassa tapahtuvien muutosten johdosta.

Tontista peritään lisäkauppahintaa tai lisävuokraa, mikäli tontille toteutetaan lainvoimaisen rakennusluvan mukaan pääkäyttötarkoituksen mukaista rakennusoikeutta yhteensä enemmän kuin asemakaavassa on määrätty.

3) LUOVUTUSEHDOT

3.1 Rakentamisvelvoite ja luovutuskielto

Tontinsaajan tulee sitoutua aloittamaan rakennustyö vuoden kuluessa kauppakirjan tai vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta. Jos tontti ei ole luovutusajankohtana rakentamiskelpoinen, luetaan määräaika siitä, kun tontti on rakentamiskelpoinen. Tontti voidaan myös luovuttaa ehdoin, että toteuttaja vastaa tontinsaajan sijaan tai yhteisvastuullisesti tontinsaajan kanssa rakentamisvelvoitteesta.

Tontinsaaja ei saa ilman kaupungin hyväksyntää luovuttaa tonttia ennen rakentamisvelvoitteen täytymistä. Rakentamisvelvoitteen turvaamiseksi ja rakentamattoman tontin edelleen luovuttamisen estämiseksi kirjataan kauppakirjaan tai vuokrasopimukseen sopimussakkolauseke. Sopimussakon määrä on kauppahinnan viisinkertainen tai vuosivuokran satakertainen määrä. Sopimussakkoa voidaan alentaa tai sen perimisestä voidaan luopua pätevästä syystä.

3.2 Vesijohdon ja jätevesiviemärin liittymismaksut

Tontinsaajalta peritään liittymismaksut yleiseen vesijohtoon ja viemäriin kulloinkin voimassa olevien säännösten ja niiden nojalla tehtyjen päätösten mukaisesti.

3.3 Lähiympäristösuunnitelmavelvoite

Tontinsaajan tulee esittää ympäristön laatutaso kaupungin hyväksyttäväksi (korttelisuunnitelma).

3.4 Lohkominen

Tontit pyritään luovuttamaan kiinteistörekisteriin merkittyinä itsenäisinä kiinteistöinä.

3.5 Yleinen sopimussakko

Tontinsaajalle asetetaan kauppakirjassa tai vuokrasopimuksessa tontin myyntiajan myyntihinnan suuruinen sopimussakko tai 20 vuoden vuokranmaksua vastaava sopimussakko, mikäli tontinsaaja rikkoo muutoin (pois lukien rakentamisvelvoite ja luovutuskielto) velvoitteitaan.

3.6 Vuokra-aika

Erityispalvelutonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 30 vuotta.

3.7 Erityisasumisen palveluntuottaja valtion sääntelemässä tuotannossa

Erityisasumiseen luovutettavien tonttien tontinluovutusehdoksi kirjataan, että kaupungin on voitava halutessaan vaihtaa palvelutalossa toimivaa palveluntuottajaa esimerkiksi kilpailutuksen seurauksena ja säilyttää samalla asukkaiden vuokrasuhde.

28 Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan myynti / Lujatalo Oy / TeA

VD/5370/10.00.02.00/2017

TeA/AK/HR/LT/MT

Esitetään Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan myyntiä Lujatalo Oy:lle vapaarahoitteiseen omistusasuntotuotantoon 3 932 249,92 euron kauppahinnalla. Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri omistaa kerrostalotontin 23153/1, määräosan 4820/45515 pysäköintitontista 23152/2 ja pysäköintilaitoksesta 38 autopaikkaa sekä 38 kappaletta Safiiriparkin Huolto Oy:n osaketta, joiden mukaan kokonaiskauppahinta muodostuu.

Kiinteistöhallinta ja asuminen järjesti 15.12.2020–28.2.2021 tarjouskilpailun Kivistössä sijaitsevan asuinkerrostalotontin 23153/1 (Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan) myymiseksi. Tarjouskilpailun pohjahinnaksi päätettiin 550 €/k-m2. Määräaikaan mennessä saapui kaksi hakemusta, joista korkeimman tarjouksen (627 €/k-m2) jätti Lujatalo Oy.

Kaupunginhallitus 19.10.2020 § 18 päätti oikeuttaa kaupunkisuunnittelulautakunnan valitsemaan kilpailun voittaja (varauspäätös). **Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.4.2021 § 17** varasi Kivistön korttelin 23153 tontin 1 (Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan) Lujatalo Oy:lle vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi 31.12.2022 saakka.

Lujatalo Oy on käynnistämässä rakentamista tontille 23153/1.

Asemakaavassa tontti on merkinnällä AK (asuinkerrostalojen korttelialue). Tontilla on asemakaavan mukaista asuinrakennusoikeutta 4 820 k-m2. Tontille on haettu rakennusoikeuden ylitystä (2409 km2+ 2412,5 k-m2 = 4 821,5 k-m2) 1,5 k-m2 rakennusluvassa. Rakennusoikeuden ylityksen määrä selviää ennen osakekauppoja.

Lujatalo Oy:n kilpailuehdotuksessa tarjoamalla tontin yksikköhinnalla AK-tontin kauppahinnaksi tulee 627 €/k-m2 x 4 821,5 k-m2 = 3 023 081 €. Hinnassa on huomioitu rakennusoikeuden ylitys. Mikäli tontille 23153/1 toteutetaan lainvoimaisen rakennusluvan mukaan vapaarahoitteisia omistusasuntoja yhteensä enemmän kuin asemakaavassa on merkitty asuinrakennusoikeutta (4 820 k-m2), myyjällä on oikeus periä lisäkauppahintaa (627 €/k-m2).

Autopaikat:
Tontin 23153/1 autopaikat 38 kpl sijoittuvat LPA-tontille 23152/2 valmistuneeseen pysäköintilaitokseen. Autopaikat (38 kpl) on valmiiksi rakennettu. Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri omistaa LPA-tontista 23152/2 ja valmistuneesta pysäköintilaitoksesta määräosan 4820/45515 ja 38 autopaikkaa. Autopaikkojen kauppahinta muodostuu 38 autopaikan rakentamiskustannuksista, joten autopaikkojen kauppahinnaksi tulee 908 902,92 euroa (38 kpl x 23 918,49 euroa).

Yhtiö on vuokrannut autopaikoista 17 kappaletta TA-Asumisoikeus Oy:lle 13.8.2019 allekirjoitetulla vuokrasopimuksella. Mikäli Lujatalo Oy haluaa, että Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri sanoo vuokrasopimuksen irti ennen osakekannan kauppaa, tulee Lujatalon siitä ilmoittaa Asunto Oy Vantaan Kelta-safiirin hallitukselle ennen osakekannan kauppaa.

Safiiriparkin Huolto Oy

Pysäköintilaitosta varten on perustettu hallinnointiyhtiö, Safiiriparkin Huolto Oy. Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri omistaa 38 osaketta. Osakkeiden yhteishinta on 266 euroa (38 kpl x 7,00 euroa), mikä peritään osakekannan kaupan yhteydessä. Safiiriparkin Huolto Oy:n osakkeiden lukumäärä (38 kpl) on sama kuin asuntotontille tulevien autopaikkojen lukumäärä.

Tarkemmin autopaikkojen rakentamisesta ja muista kiinteistöjen välisistä käyttöoikeuksista, rasitteista ja muista järjestelyistä on sovittu korttelin yhteisjärjestelysopimuksissa.

Kokonaiskauppahinta 3 932 249,92 euroa muodostuu AK-tontin hinnasta 3 023 081 euroa, autopaikkojen hinnasta 908 902,92 € ja Safiiriparkin Huolto Oy:n osakkeista 266 euroa. Varausmaksu 50 000 euroa, jonka Lujatalo Oy on maksanut kaupungille 12.3.2021, hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli Lujatalo Oy ei osta Vantaan kaupungilta osakekantaa, jää varausmaksu kaupungille.

Lujatalo Oy sitoutuu suorittamaan tontin 23153/1 osalta Kivistön aluemarkkinointikorvauksen. Korvaus määräytyy rakennusluvassa tontille osoitetun rakennusoikeuden mukaan siten, että korvauksena suoritetaan 2 €/k-m2+alv. Tämä markkinointimaksu ei sisälly tontin myyntihintaan. Korvaus tulee maksaa yhden kuukauden aikana kauppakirjan allekirjoittamisesta kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.

Lujatalo Oy sitoutuu liittymään alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään. Kaupunki on perustanut voittoa tavoittelemattoman erillisen putkijäteyhtiön, Kivistön Putkijäte Oy:n, joka vastaa jäte-huoltoverkon suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Kilpailun vaatimukset ja velvoitteet, jotka kirjataan kauppakirjaan:

Asuntojen rahoitus- ja hallintamuoto:
Tontille on rakennettava vapaarahoitteista omistusasuntotuotantoa siten, että tontti jää asunto-osakeyhtiön omistukseen.

Asuinrakennusten energialuokka:
Asuinrakennusten tulee olla A-energialuokkaa.

Asuntojen huoneistotyyppijakauma rakennuksittain:
Tontille 23153/1 on suunniteltu toteutettavaksi kaksi identtistä asuinrakennusta, joissa molemmissa on 42 asuntoa eli yhteensä 84 vapaarahoitteista omistusasuntoa, joista 26 asuntoa on yksiöitä (30,95 %) kaksioita on 28 asuntoa (33 %), kolmioita on 22 asuntoa (26 %) ja neliöitä on 8 asuntoa (9,5 %). Kilpailuohjelmassa vaadittiin, että asuntojen kokonaismäärästä (rakennuksittain) korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä, vähintään 20 % pitää olla kolmioita ja vähintään 10 % pitää olla suurempia perheasuntoja (vähintään 4h + k/kk). Huoneeksi luetaan vain tilat, joissa on ikkuna suoraan ulos.

Kumpaakin rakennukseen on nyt suunniteltu yksi yksiö liikaa ja yksi perheasunto liian vähän. Mikäli asuntojen huoneistotyyppijakauman osalta kilpailuehtoja rikotaan molempien rakennusten osalta, on Lujatalo Oy velvollinen maksamaan kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 50 000 euroa/asunto vaadittujen yksiöiden (kpl) ylittävien ja vaadittujen perheasuntojen (4h + k/kk) määrän (kpl) alittavien asuntojen osalta. Tämä sopimussakkoehto on kaupungilla yleisesti käytössä oleva kauppakirjan ehto.

Asuntojen myyntiä koskeva velvoite:
Tontin kauppakirjaan sisällytetään ehto, jossa asuntojen myyntiä rajoitetaan seuraavasti: asuntoja saa myydä ainoastaan kaksi asuntoa yhtä ostajaa kohden. Ostajan tulee olla luonnollinen henkilö.

Kilpailuohjelmassa edellytettiin, että kilpailun voittaja sitoutuu noudattamaan tonttikilpailun ohjelmaa sekä kaupungin päättämiä asuntotonttien luovutushetkellä voimassa olevia luovutusehtoja

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 20 mukaan kaupunginhallitus päättää osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa yhteisössä.

Kaupunkitilalautakunta 19.1.2022 § 10

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) myydään Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekanta 3 932 249,92 euron kauppahinnalla. Varausmaksu 50 000 euroa hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat,
b) yhtiön omistaman Kivistön korttelin 23153 tontin 1 rakentamisessa on noudatettava tonttikilpailun ehtoja ja kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja,
c) tontin 23153/1 toteuttajalta peritään Kivistön aluemarkkinointikorvaus,
d) toteuttaja sitoutuu liittymään Kivistön alueen jätteiden putkikeräysjärjestelmään ja noudattamaan kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja,
e) toteuttaja sitoutuu noudattamaan kilpailuohjelmassa asetettuja ehtoja. Ehtojen rikkomisesta kirjataan kauppakirjaan sopimussakkolausekkeet,
f) yhtiön omistaman Kivistön korttelin 23153 tontin 1 rakentaminen on aloitettava vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta,
g) Lujatalot Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty, ja
h) päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 31.12.2022 mennessä.

Käsittely:
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 31.1.2022 § 15

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) myydä Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekanta 3 932 249,92 euron kauppahinnalla. Varausmaksu 50 000 euroa hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat,

b) että yhtiön omistaman Kivistön korttelin 23153 tontin 1 rakentamisessa on noudatettava tonttikilpailun ehtoja ja kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja,
c) periä tontin 23153/1 toteuttajalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus,
d) että toteuttaja sitoutuu liittymään Kivistön alueen jätteiden putkikeräysjärjestelmään ja noudattamaan kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja,
e) että toteuttaja sitoutuu noudattamaan kilpailuohjelmassa asetettuja ehtoja. Ehtojen rikkomisesta kirjataan kauppakirjaan sopimussakkolausekkeet,
f) että yhtiön omistaman Kivistön korttelin 23153 tontin 1 rakentaminen on aloitettava vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta,
g) että Lujatalot Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty, ja
h) että päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 31.12.2022 mennessä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraava kokoomuksen kaupunginhallitusryhmän pöytäkirjalausuma:

Kaupungin tontinluovutusperiaatteet on käsiteltävä maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päivityksen yhteydessä. Esimerkiksi tässä luovutuksessa on tontin kauppakirjaan sisällytetty ehto, jossa asuntojen myyntiä rajoitetaan niin, että yhden ostajan ostamien asuntojen lukumäärä on rajattu kahteen asuntoon ja ostajan tulee olla luonnollinen henkilö.

Lukumäärärajoitusta voidaan perustella sillä, ettei uudessa taloyhtiössä omistus keskity. Ostajaa koskeva rajaus on kuitenkin ongelmallinen. Se rajaa ostajista pois järjestöt, säätiöt, kaupungit, seurakunnat sekä yritykset. Kaupunki häviää rajauksessa myös taloudellisesti, koska rajaus lisää rakennusyhtiöiden riskiä ja laskee kaupungin rakennusoikeuden myynnistä saamaa hintaa.

———

Kaupunginhallitus 31.1.2022 § 15 päätti myydä Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekannan 3 932 249,92 euron kauppahinnalla niin, että päätös raukeaa, mikäli kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 31.12.2022 mennessä. Päätöksen mukaan kokonaiskauppa-hinta 3 932 249,92 euroa muodostuu AK-tontin 23153/1 hinnasta 3 023 081 euroa, LPA-tontilla 23152/2 sijaitsevien autopaikkojen hinnasta 908 902,92 euroa ja Safiiriparkin Huolto Oy:n osakkeista 266 euroa. Varausmaksu 50 000 euroa, jonka Lujatalo Oy on maksanut kaupungille 12.3.2021, hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli Lujatalo Oy ei osta Vantaan kaupungilta osakekantaa, jää varausmaksu kaupungille.

Haastavan uudisasuntomarkkinatilanteen vuoksi Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan kaupat eivät onnistuneet määräaikaan 31.12.2022 mennessä, joten Lujatalo Oy on pyytänyt kaupungilta uutta myyntipäätöstä. Lujatalo Oy:n kanssa käytyjen neuvotteluiden pohjalta päädyttiin pysymään samoissa ehdoissa, kuin edellisessä myyntipäätöksessä, mutta Lujatalo Oy toivoi myyntipäätökselle määräajaksi 30.6.2024.

Perusteluna uudelle myyntipäätökselle haastavan asuntomarkkinatilanteen lisäksi on se, että Lujatalo Oy on hakenut rakennusluvan ja tehnyt toteutussuunnitelmat tontille 23153/1. Lujatalo Oy uskoo, että

markkinatilanne selkeytyy tulevan kahden vuoden aikana siten, että Asunto Oy Vantaan Kelta-safiirin ostaminen olisi mahdollista. Oston jälkeen yhtiö olisi todennäköisesti vielä jaettava kahdeksi erilliseksi yhtiöksi vaiheittaista rakentamisen käynnistystä varten.

Autopaikat:
Tontin 23153/1 autopaikat 38 kpl sijoittuvat LPA-tontille 23152/2 valmistuneeseen pysäköintilaitokseen. Autopaikat (38 kpl) on valmiiksi rakennettu. Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri omistaa LPA-tontista 23152/2 ja valmistuneesta pysäköintilaitoksesta määräosan 4820/45515 ja 38 autopaikkaa.

Yhtiö on vuokrannut autopaikoista 17 kappaletta TA-Asumisoikeus Oy:lle 13.8.2019 allekirjoitetulla vuokrasopimuksella. Mikäli Lujatalo Oy haluaa, että Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri sanoo vuokrasopimuksen irti ennen osakekannan kauppaa, tulee Lujatalon siitä ilmoittaa Asunto Oy Vantaan Kelta-safiirin hallitukselle ennen osakekannan kauppaa.

Safiiriparkin Huolto Oy
Pysäköintilaitosta varten on perustettu hallinnointiyhtiö, Safiiriparkin Huolto Oy. Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri omistaa 38 osaketta.

Tarkemmin autopaikkojen rakentamisesta ja muista kiinteistöjen välisistä käyttöoikeuksista, rasitteista ja muista järjestelyistä on sovittu korttelin yhteisjärjestelysopimuksissa.

Lujatalo Oy sitoutuu suorittamaan tontin 23153/1 osalta Kivistön aluemarkkinointikorvauksen. Korvaus määräytyy rakennusluvassa tontille osoitetun rakennusoikeuden mukaan siten, että korvauksena suoritetaan 2 €/k-m2+alv. Tämä markkinointimaksu ei sisälly tontin myyntihintaan. Korvaus tulee maksaa yhden kuukauden aikana kauppakirjan allekirjoittamisesta kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.

Lujatalo Oy sitoutuu liittymään alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään. Kaupunki on perustanut voittoa tavoittelemattoman erillisen putkijäteyhtiön, Kivistön Putkijäte Oy:n, joka vastaa jäte-huoltoverkon suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Kilpailun vaatimukset ja velvoitteet, jotka kirjataan kauppakirjaan:

Asuntojen rahoitus- ja hallintamuoto:
Tontille on rakennettava vapaarahoitteista omistusasuntotuotantoa siten, että tontti jää asunto-osakeyhtiön omistukseen.

Asuinrakennusten energialuokka:
Asuinrakennusten tulee olla A-energialuokkaa.

Asuntojen huoneistotyyppijakauma rakennuksittain:
Asuntojen kokonaismäärästä
a) korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä,
b) vähintään 20 % tulee olla kolmioita (nämä asunnot voi myös toteuttaa suurempina asuntoina) ja
c) vähintään 10 % tulee olla perheasuntoja (vähintään 4h + k/kk).

Huoneeksi luetaan vain tilat, joissa on ikkuna suoraan ulos.

Asuntojen myyntiä koskeva velvoite:
Tontin kauppakirjaan sisällytetään ehto, jossa asuntojen myyntiä rajoitetaan seuraavasti: asuntoja saa myydä ainoastaan kaksi asuntoa yhtä ostajaa kohden. Ostajan tulee olla luonnollinen henkilö.

Kilpailuohjelmassa edellytettiin, että kilpailun voittaja sitoutuu noudattamaan tonttikilpailun ohjelmaa sekä kaupungin päättämiä asuntotonttien luovutushetkellä voimassa olevia luovutusehtoja.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 20 mukaan kaupunginhallitus päättää säätiön perustamisesta ja jäsenyydestä, yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa yhteisössä.

Kaupunkitilalautakunta 22.3.2023 § 10

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) myydään Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekanta 3 932 249,92 euron kauppahinnalla. Varausmaksu 50 000 euroa hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat,
b) yhtiön omistaman tontin 23153/1 rakentamisessa on noudatettava tonttikilpailun ehtoja ja kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja,
c) peritään tontin 23153/1 toteuttajalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus,
d) toteuttaja sitoutuu liittymään Kivistön alueen jätteiden putkikeräysjärjestelmään ja noudattamaan kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja,
e) toteuttaja sitoutuu noudattamaan kilpailuohjelmassa asetettuja ehtoja. Ehtojen rikkomisesta kirjataan kauppakirjaan sopimussakkolausekkeet,
f) yhtiö sitoutuu aloittamaan tontin 23153/1 rakentamisen vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta,
g) Lujatalo Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty, ja
h) päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 30.6.2024 mennessä.

Käsittely:
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 17.4.2023 § 14

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) myydään Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekanta 3 932 249,92 euron kauppahinnalla. Varausmaksu 50 000 euroa hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat,
b) yhtiön omistaman tontin 23153/1 rakentamisessa on noudatettava tonttikilpailun ehtoja ja kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja,
c) peritään tontin 23153/1 toteuttajalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus,
d) toteuttaja sitoutuu liittymään Kivistön alueen jätteiden putkikeräysjärjestelmään ja noudattamaan kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja,
e) toteuttaja sitoutuu noudattamaan kilpailuohjelmassa asetettuja ehtoja. Ehtojen rikkomisesta kirjataan kauppakirjaan sopimussakkolausekkeet,
f) yhtiö sitoutuu aloittamaan tontin 23153/1 rakentamisen vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta,
g) Lujatalo Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty, ja
h) päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 30.6.2024 mennessä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.4.2023 § 14 päätti myydä Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekannan 3 932 249,92 euron kauppahinnalla niin, että päätös raukeaa, mikäli kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 30.6.2024 mennessä. Päätöksen mukaan kokonaiskauppahinta 3 932 249,92 euroa muodostuu AK-tontin 23153/1 hinnasta 3 023 081 euroa, LPA-tontilla 23152/2 sijaitsevien autopaikkojen hinnasta 908 902,92 euroa ja Safiiriparkin Huolto Oy:n osakkeista 266 euroa. Varausmaksu 50 000 euroa, jonka Lujatalo Oy on maksanut kaupungille 12.3.2021, hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli Lujatalo Oy ei osta Vantaan kaupungilta osakekantaa, jää varausmaksu kaupungille.

Rakennushankkeen ennakkomarkkinointi ei ole tuottanut Lujatalo Oy:n mukaan varauksia ja yhteydenottoja on ollut hyvin niukasti. Tästä syystä Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan kaupat eivät onnistu määräaikaan 30.6.2024 mennessä, ja Lujatalo Oy on pyytänyt kaupungilta uutta myyntipäätöstä.

Lujatalo Oy:n kanssa on myös keskusteltu Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin osakekannan ja tontin 23153/1 maapohjan mahdollisesta vaiheittaisesta myymisestä, jolloin myös suunniteltujen asuinrakennusten aloitus tapahtuisi kahdessa vaiheessa. Mahdollinen vaiheittainen myyminen vaatii kuitenkin tarkemmat etenemissuunnitelmat ja tarvittavat päätökset niistä vastaavissa toimielimissä. Mikäli vaiheittaiseen myymiseen päädytään, niin Lujatalo Oy vastaa kaikista siihen liittyvistä veroseuraamuksista, kuten luovutusvoiton verosta.

Autopaikat:

Tontin 23153/1 autopaikat 38 kpl sijoittuvat LPA-tontille 23152/2 valmistuneeseen pysäköintilaitokseen. Autopaikat (38 kpl) on valmiiksi rakennettu. Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri omistaa LPA-tontista 23152/2 ja valmistuneesta pysäköintilaitoksesta määräosan 4820/45515 ja 38 autopaikkaa.

Yhtiö on vuokrannut autopaikoista 17 kappaletta TA-Asumisoikeus Oy:lle. Mikäli Lujatalo Oy haluaa, että Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri sanoo vuokrasopimuksen irti ennen osakekannan kauppaa, tulee Lujatalon siitä ilmoittaa Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin hallitukselle ennen osakekannan kauppaa.

Safiiriparkin Huolto Oy
Pysäköintilaitosta varten on perustettu hallinnointiyhtiö, Safiiriparkin Huolto Oy. Asunto Oy Vantaan Keltasafiiri omistaa 38 osaketta.

Tarkemmin autopaikkojen rakentamisesta ja muista kiinteistöjen välisistä käyttöoikeuksista, rasitteista ja muista järjestelyistä on sovittu korttelin yhteisjärjestelysopimuksissa.

Lujatalo Oy sitoutuu suorittamaan tontin 23153/1 osalta Kivistön aluemarkkinointikorvauksen. Korvaus määräytyy rakennusluvassa tontille osoitetun rakennusoikeuden mukaan siten, että korvauksena suoritetaan 2 €/k-m2+alv. Tämä markkinointimaksu ei sisälly tontin myyntihintaan. Korvaus tulee maksaa yhden kuukauden aikana kauppakirjan allekirjoittamisesta kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.

Lujatalo Oy sitoutuu liittymään alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään. Kaupunki on perustanut voittoa tavoittelemattoman erillisen putkijäteyhtiön, Kivistön Putkijäte Oy:n, joka vastaa jätehuoltoverkon suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Kilpailun vaatimukset ja velvoitteet, jotka kirjataan kauppakirjaan:

Asuntojen rahoitus- ja hallintamuoto:
Tontille on rakennettava vapaarahoitteista omistusasuntotuotantoa siten, että tontti jää asunto-osakeyhtiön omistukseen.

Asuinrakennusten energialuokka:
Asuinrakennusten tulee olla A-energialuokkaa.

Asuntojen huoneistotyyppijakauma rakennuksittain:
Asuntojen kokonaismäärästä
a) korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä,
b) vähintään 20 % tulee olla kolmioita (nämä asunnot voi myös toteuttaa suurempina asuntoina) ja
c) vähintään 10 % tulee olla perheasuntoja (vähintään 4h + k/kk).

Huoneeksi luetaan vain tilat, joissa on ikkuna suoraan ulos.

Asuntojen myyntiä koskeva velvoite:
Tontin kauppakirjaan sisällytetään ehto, jossa asuntojen myyntiä rajoitetaan seuraavasti: asuntoja saa myydä ainoastaan kaksi asuntoa yhtä ostajaa kohden. Ostajan tulee olla luonnollinen henkilö.

Kilpailuohjelmassa edellytettiin, että kilpailun voittaja sitoutuu noudattamaan tonttikilpailun ohjelmaa sekä kaupungin päättämiä asuntotonttien luovutushetkellä voimassa olevia luovutusehtoja.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 20 mukaan kaupunginhallitus päättää säätiön perustamisesta ja jäsenyydestä, yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa yhteisössä.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 16

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) myydään Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekanta 3 932 249,92 euron kauppahinnalla. Varausmaksu 50 000 euroa hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat,
b) yhtiön omistaman tontin 23153/1 rakentamisessa on noudatettava tonttikilpailun ehtoja ja kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja,
c) peritään tontin 23153/1 toteuttajalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus,
d) toteuttaja sitoutuu liittymään Kivistön alueen jätteiden putkikeräysjärjestelmään ja noudattamaan kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja,
e) toteuttaja sitoutuu noudattamaan kilpailuohjelmassa asetettuja ehtoja. Ehtojen rikkomisesta kirjataan kauppakirjaan sopimussakkolausekkeet,
f) yhtiö sitoutuu aloittamaan tontin 23153/1 rakentamisen vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta,
g) Lujatalo Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty, ja
h) päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 30.6.2025 mennessä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) myydään Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Keltasafiirin (Y-tunnus 2753279-5) koko osakekanta 3 932 249,92 euron kauppahinnalla. Varausmaksu 50 000 euroa hyvitetään kauppahinnassa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat;
b) yhtiön omistaman tontin 23153/1 rakentamisessa on noudatettava tonttikilpailun ehtoja ja kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja,
c) peritään tontin 23153/1 toteuttajalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus,
d) toteuttaja sitoutuu liittymään Kivistön alueen jätteiden putkikeräysjärjestelmään ja noudattamaan kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja,

e) toteuttaja sitoutuu noudattamaan kilpailuohjelmassa asetettuja ehtoja. Ehtojen rikkomisesta kirjataan kauppakirjaan sopimussakkolausekkeet,
f) yhtiö sitoutuu aloittamaan tontin 23153/1 rakentamisen vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta ja rakentamaan tontille 2,5 vuoden kuluessa allekirjoittamisesta 80 prosenttia tontin kerrosalasta,
g) Lujatalo Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty, ja
h) päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 30.6.2025 mennessä.

Liitteet:
- kartta tontista 23153/1 ja määräosasta tonttia 23152/2 myynti

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Hilma Ruoho, puh. 043 825 5177,
maankäyttöinsinööri Lauri Tölli, puh. 040 658 6618,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KOHTEEN SIJAINTI

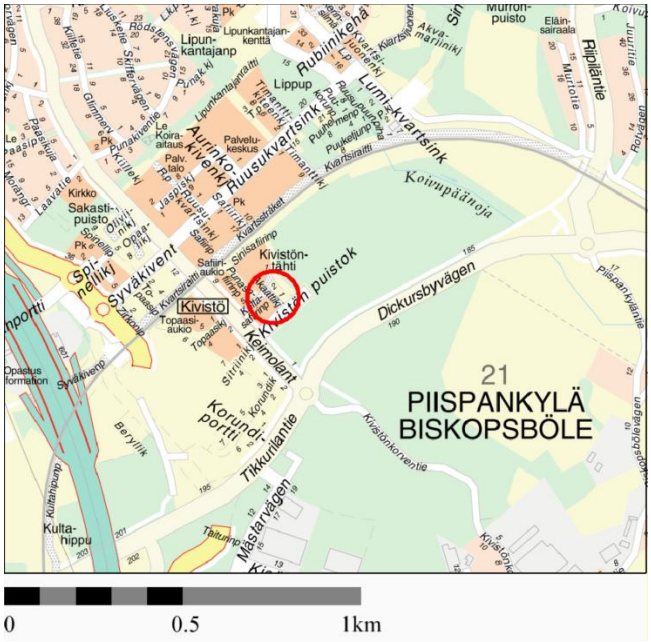

TONTIN MYYNTI JA MÄÄRÄOSAN MYYNTI / Lujatalo Oy

Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Tontti 92-23-153-1
Pinta-ala 2253 m^2
Rakennusoikeus 4820 k-m^2

Määräosan 4820/45515 myynti tontista 92-23-152-2 (LPA)

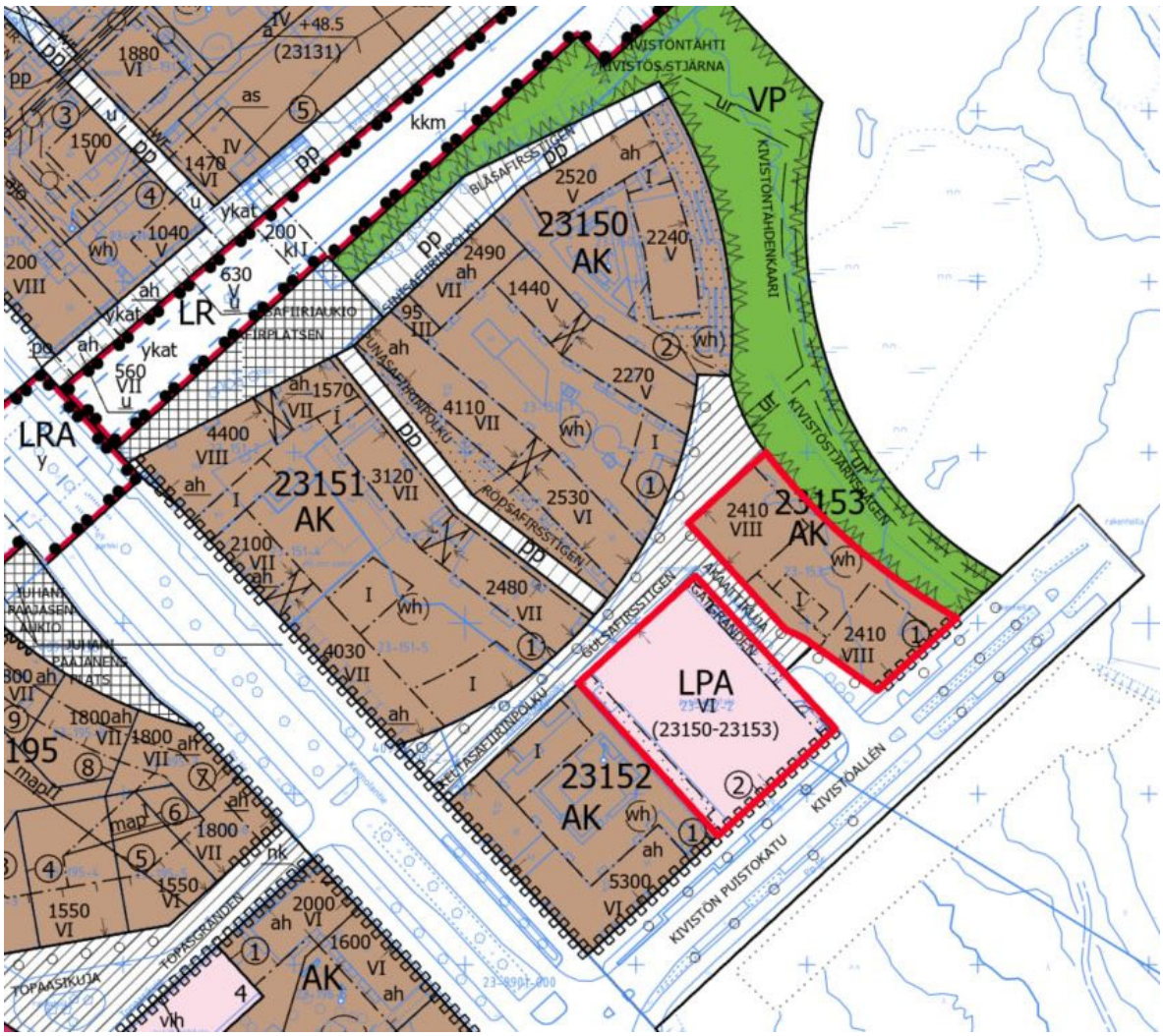

29 **Vantaan kaupungin lausunto Finavia Oyj:lle Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman 2024 luonnoksesta / TeA**

VD/3936/11.01.01.09/2024

TeA/MSI/A-MK/JAh/KN/MT

Finavia Oyj on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman luonnoksesta. Lentokonemelun hallintasuunnitelma on ympäristöluvan mukainen dokumentti, joka toimii samalla ympäristömeludirektiivin mukaisena meluntorjunnan toimintasuunnitelmana. Lausunto tulee toimittaa Finavia Oyj:lle 20.6.2024 mennessä.

Finavia Oy on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman luonnoksesta 15.5.2024 päivätyllä kirjeellä. Ehdotukset ja lausunto on pyydetty toimittamaan Finavia Oyj:lle 20.6.2024 mennessä sähköpostitse osoitteeseen ymparisto@finavia.fi.

Lentokonemelun hallintasuunnitelma on ympäristöluvan mukainen dokumentti, joka toimii samalla ympäristömeludirektiivin mukaisena meluntorjunnan toimintasuunnitelmana. Edellinen suunnitelma on valmistunut vuonna 2018. Melunhallintasuunnitelmassa kuvataan menetelmät, joiden avulla Finavia voi suoraan tai välillisesti vaikuttaa Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelupäästöihin, niiden leviämiseen tai melulle altistumiseen.

Suunnitelma on saatavilla osoitteesta:
https://www.finavia.fi/sites/default/files/documents/EFHK_melunhallintasuunnitelma_2024_nettiin.pdf

Lentokonemelun hallintasuunnitelma

Vuonna 2022 Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelualueella asui noin 12 300 asukasta, joista suurin osa asuu Vantaalla. Vuonna 2019, ennen koronapandemian ja Ukrainan sodan vaikutusta liikennemääriin, lentokonemelualueella asui 23 000 asukasta. Nykyisin liikennemäärä on noin 75 % vuoden pandemiaa edeltävästä 2019 tasosta. Merkittävää vuosittaista vaihtelua melualueiden muotoon ja siten myös lentokonemelualueella asuvien määrään ovat aiheuttaneet kiitotieremonteista johtuneet osa-aikaiset kiitoteiden sulkemiset ja myös tuuliolosuhteiden muutokset.

Yleisimmän tuulitilanteen johdosta ensisijainen lentoonlähtösuunta on lounaaseen. Rinnakkaisten kiitoteiden vuoksi lentoonlähtöreittien tulee erota toisistaan pois päin. Lentoonlähtöreitit jakautuvat määränpään mukaan eri suuntiin. Lähimmät tiiviit asuinalueet on huomioitu lentoonlähtöreittien suunnittelussa. Ensisijainen lähestymissuunta on luoteesta kiitotielle 2 (15). Toissijainen suunta on koillisesta kiitoteille 1 ja 3 (22L/R). Pohjoisen ja idän puoleisilla tuulilla laskeudutaan lounaasta kiitoteille 1 ja 3 (04L/R). Lennonjohto ohjaa koneet laskuun joustavasti tilanteen mukaan.

Vilkkaan liikenteen tunnit sijoittuvat lentoonlähtöjen osalta aamuun ja myöhäiseen iltapäivään ja laskeutumisten osalta iltapäivään ja myöhäiseen iltaan. Tämä johtuu matkaketjujen rakenteesta, jossa liikenne suuntautuu aamulla Eurooppaan tai maakuntiin ja iltapäivällä takaisin. Sama toistuu iltapäivällä tai illalla uudelleen. Myöhään illalla Euroopasta palaavien koneiden laskeutumisen jälkeen nousevat vielä maakuntiin matkaavat koneet.

Melun leviämistä vähentäviä toimenpiteitä Helsinki-Vantaan lentoasemalla ovat:

1. Kiitoteiden käyttöjärjestelmä.
2. Lentoonlähtöreittien suunnittelu.
3. Koneiden melua koskevat rajoitukset tietyillä lentoonlähtöreiteillä.
4. Jatkuvan liu'un lähestymiset laskeutumisissa.
5. Pienen tehon ja pienen vastuksen menetelmä laskeutumisissa.
6. 22-suunnan rinnakkaisten lähestymisten välilähestymiskorkeuksien optimoiminen.
7. Moottorijarrutuksen välttäminen laskukiidossa.

Lentoasemalla toimivien lentoyhtiöiden toimintaan Finavia pyrkii vaikuttamaan muun muassa yöaikaiselle liikenteelle asetetuilla melumaksuilla, jotka riippuvat kellonajasta ja koneiden meluisuudesta.

Finavia toteuttaa melun vaikutusten vähentämiseksi seuraavia toimintarajoituksia:

1. Kiitotietä 15 ei käytetä yöllä lentoonlähtöihin ja kiitotietä 33 laskeutumisiin, mikäli lentoturvallisuus ei muuta edellytä.
2. Finavia on asettanut rajoituksia koneiden meluisuudesta osalle reiteistä.
3. Koulutuslennot ovat sallittuja ainoastaan lennonjohdon luvalla ja perustelluista syistä.
4. Laskeutumisen jälkeistä moottorijarrutusta suositellaan vältettäväksi.
5. Koekäytöt tehdään koekäyttöpaikalla ja välttäen yöaikaa (22:00–07:00).

Lentokoneiden melua vähennetään sekä lentoonlähtö- että laskeutumismenetelmiä kehittämällä. Näiden molempien osalta Finavia edellyttää, että lennonjohto mahdollistaa menetelmien käytön, mutta lentoyhtiöiden ja lentäjien toiminta vaikuttaa vahvasti menetelmien toteutumiseen. Finavian melunhallintatyön johdosta lentoonlähtöreittien sijainti on optimoitu siten, että asuinalueita vältetään mahdollisimman hyvin. Finavian arvion mukaan menetelmiä edelleen kehittämällä voidaan saavuttaa paikallisia vaikutuksia melun vähentämisessä. Lähestymismenetelmien melunhallintaa edistääkseen Finavia on solminut yhteisymmärryspöytäkirjan suurimpien lentoasemalla operoivien lentoyhtiöiden kanssa.

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on käytössä jatkuvatoiminen melun- ja reittien seurantajärjestelmä ANOMS, joka yhdistää ilma-aluksen tunnistetiedot yhdeksän Helsinki-Vantaan läheisyydessä olevan melumittausaseman melutapahtumiin. Järjestelmän avulla lentokonemelun seurantaa ja analyysejä tilanteesta voidaan tehdä kattavasti eri puolilla lentoasemaa. Seurantajärjestelmän aineistoon perustuen kuka tahansa voi tarkastella lentojen tietoja julkisesta WebTrak-sovelluksesta.

Edellä mainittujen keinojen lisäksi Finavia pyrkii vaikuttamaan maankäytön suunnitteluun, joka on keskeinen keino vaikuttaa melulle altistuvien määrään.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Finavia Oyj:lle liitteen mukainen lausunto.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman 2024 luonnoksesta
- Finavian lausuntopyyntö koskien Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelmaa
- Helsinki-Vantaan lentoasema Lentokonemelun hallintasuunnitelma

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
ympäristösuunnittelija Jouni Ahtiainen, puh. 043 827 2543,
yleiskaavasuunnittelija Anna-Mari Kangas, puh. 050 302 9224,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Finavia Oyj

Dnro FINAVIA 5985

Vantaan kaupungin lausunto Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman 2024 luonnoksesta

Finavia Oyj on pyytänyt Vantaan kaupungilta ympäristönsuojelulain mukaista lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelun hallintasuunnitelman luonnoksesta, Dnro FINAVIA 5985. Ehdotukset ja lausunto on pyydetty toimittamaan Finavia Oyj:lle 20.6.2024 mennessä.

Vantaan kaupunki antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Vantaa on kansainvälinen lentokenttäkaupunki, ja Helsinki-Vantaan lentoasemalla on keskeinen merkitys kaupungin vetovoimalle ja taloudelliselle kehitykselle. Lentoasema ympäristöineen on kaupungin suurin työpaikka-alue, jota kehitetään toiminnoiltaan ja kulkuyhteyksiltään entistä monipuolisemmaksi. Hyvä kansainvälinen saavutettavuus on edellytys seudun sekä myös muun Suomen taloudelliselle menestykselle. Vantaa pitää tärkeänä, että lentokoneiden melunhallintaa ja maankäytön suunnittelua tehdään yhteistyössä pitkäjänteisesti tulevaisuuteen.

Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee keskellä Vantaata ja siten lentoaseman vaikutukset, kuten lentokonemelu, ilmenevät suuressa osassa kaupunkia. Varsinaiset melualueet (Lden yli 55 dB) kattavat noin neljäsosan kaupungista, ja nk. puskurivyöhyke (Lden 50-55 dB) mukaan lukien hieman yli puolet koko kaupungin pinta-alasta. Lännessä näiden alueiden ulkopuolelle jää vain maaseutumaisia maa-, metsätalous- ja kyläalueita. Idässä melualueiden ulkopuolelle rajautuvat Sipoonkorpi ja sen lähistön laajat virkistysalueet sekä pääradan varren keskukset, mutta lentokoneita kuuluu ja näkyy kaikkialla Vantaalla. Lentomelu onkin merkittävä maankäytön suunnitteluun vaikuttaja ja asuinalueiden sijoittamista rajoittava tekijä kasvavassa kaupungissa. Siksi on erittäin tärkeää pyrkiä minimoimaan lentokonemelua ja sen leviämistä eri keinoin.

Vantaan kaupunki haluaa korostaa, että yksi mahdollinen keino edelleen vähentää lähialueen asukkaiden melulle altistumista olisi kiitotien 3 priorisointi kiitotien 1 sijaan erityisesti yöaikaan silloin, kun se on mahdollista. Melunhallintasuunnitelmassa on kuvattu kiitoteiden käyttöperiaatteet eri tilanteissa, ja osassa tilanteista on mahdollista käyttää jompaa kumpaa rinnakkaisista kiitoteistä laskuun. Yöaikana lentoonlähtöihin käytetään ensisijaisesti kiitotietä 3 (22R) ja laskeutumisiin sivukiitotietä 2 (15), mutta epätyypillisissä olosuhteissa voidaan joutua käyttämään myös muita kiitoteitä. Kiitotien 1 laskeutumisreittien alle jää tiivisti asutut alueet Myyrmäessä, Martinlaaksossa ja Vantaanlaaksossa Länsi-Vantaalla sekä Vierumäki ja Vallinoja Itä-

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2954303

Vantaalla ja Savio Keravalla. Nousureittien alle jää vastaavasti Kaivoksela Länsi-Vantaalla sekä Vierumäki, Vallinoja, Ilola, Rekola Itä-Vantaalla ja Savio Keravalla. Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että rinnakkaisen lähestymisen tilanteissa kiitotie 3 (lähestymiset 22R ja 04L) on matalammalle porrastetun vaakalennon puoli.

Toinen mahdollinen keino vähentää melun leviämistä on nousureitin 22R kehittäminen. Pohjoiseen suuntautuvilla kiitotieltä 22R lentoonlähtöreiteillä tulisi ensimmäinen kaarto määritellä tehtäväksi myöhemmäksi siten, että Kivistön keskustassa lentomelun haitallisia vaikutuksia voitaisiin vähentää. Lentoreitin selkeyttäminen mahdollistaisi sen huomioimisen reitin alle sijoittuvan maankäytön suunnittelussa.

Lentomelualueet ovat keskeisin maankäytön suunnittelussa hyödynnettävä aineisto, jonka perusteella kaupunkirakennetta kehitetään pitkälle tulevaisuuteen. Vantaan kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että lentomelualueet eivät tulevaisuudessa liikenteen palautuessa laajene 2008 vuoden ympäristölupahakemuksen yhteydessä esitetyistä verhokäyrien ennusteista. Laajenemisen ehkäiseminen on tärkeää, jotta lentomelu voidaan huomioida yhdenmukaisesti, ennustettavasti ja tasapuolisesti maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa. Lentomelualueiden laajentumisen ehkäiseminen on tärkeää myös olemassa olevien sekä rakennettavien alueiden viihtyisyyden turvaamiseksi myös tulevaisuudessa.

Vantaan kaupunki toivoo, että lentomelulle altistuva asukasmäärä esitettäisiin lentokonemelun hallintasuunnitelmassa sekä muissa meluselvityksissä myös kuntakohtaisesti. Tämä edistäisi kuntakohtaista asukasmäärien kehittymisen seurantaa. Kuntakohtaisia, lentomelulle altistuvien asukkaiden määriä tarvitaan myös ympäristömeludirektiivin mukaisessa altistujamäärien raportoinnissa.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä asiana, että yöaikaiselta liikenteeltä kerätään melumaksuja. Yöaikaisten melumaksujen suuruuden tulisi olla sellaisella tasolla, että sillä on tosiasiallista vaikutusta yöaikaisen lentoliikenteeseen ja siitä aiheutuvaan meluhaittaan.

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että jatkuvan liu'un toteutumisaste on mahdollisimman korkea ja menetelmää käytettäisiin turvallisuus ja poikkeustilanteet huomioiden mahdollisimman kattavasti. Toivottavaa on, että lentoasemalle saapuvien koneiden lentäjät käyttäisivät jatkuvan liu'un menetelmää aina olosuhteiden niin salliessa.

Lentokoneiden laskeutumisten aiheuttamaa melua voidaan oletettavasti vähentää myös kaarevalla lähestymismenetelmällä. Menetelmän käyttö edellyttää kuitenkin navigointitekniikoiden ja määräyksien kehittymistä nykyisestä. Vantaan kaupunki toivoo, että Finavia osallistuu aktiivisesti kaarevan lähestymistavan kehittämiseen ja käyttöönottoon Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Nousuun lähtöjen melun vaimennusmenetelmä (NAPD) on kuvattu melunhallintasuunnitelmassa. Suunnitelmassa ei ole kuitenkaan esitetty, missä määrin kyseistä meluhaittoja vähentävää

menetelmää käytetään eikä sitä liittyykö menetelmän käyttöön tai käyttöosuuden lisäämiseen rajoitteita, jotka estävän menetelmän hyödyntämistä. Lentomelun hallintasuunnitelmaa on näiltä osin syytä täydentää.

Suurimpien lentoasemalla operoivien lentoyhtiöiden kanssa solmittua yhteisymmärryspöytäkirjaa lähestymismenetelmien melunhallinnan edistämiseksi ei ole tarkemmin avattu lentomelun hallintasuunnitelman luonnoksessa. Pöytäkirjan sisältö, tavoitteet ja vaikutukset melunhallintaan jäävät epäselviksi. Lentomelun hallintasuunnitelmaa on tältä osin syytä täydentää.

Lisäksi Vantaan kaupunki toivoo, että Finavia kehittää edelleen toimintatapojaan viestiä poikkeuksellisista melutilanteista ennakkoon. Poikkeuksellisiin melutilanteisiin liittyvä viestintä ei saavuta kattavasti kaikkia melutilanteen piirissä olevia asukkaita. Vantaan kaupunki pyytää Finaviaa harkitsemaan esimerkiksi asukkaille maksuttoman tekstiviestipalvelun käyttöönottoa. Asukkaat voivat halutessaan liittyä palveluun ja saada sitä kautta ilmoituksia ja tiedotteita poikkeuksellisista melutilanteista. Poikkeukselliset melutilanteet koskevat usein tiettyjä alueita, joten uutiskirjeet ja tekstiviesti-ilmoitukset tulisi voida tilata aluekohtaisesti.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2954303

Jakelun mukaan

Euroopan Unionin ympäristömeludirektiivi 2002/49/EY ja ympäristönsuojelulaki 152 §

Lausuntopyyntö Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman luonnoksesta

Finavia Oyj on päivittänyt Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan ja ympäristömeludirektiivin velvoittaman lentokonemelun hallintasuunnitelman.

Finavia Oyj pyytää ympäristönsuojelulain 152 §:n mukaista lausuntoanne liitteenä olevasta melunhallintasuunnitelman luonnoksesta 20.6.2024 mennessä. Lausunto pyydetään toimittamaan sähköpostitse osoitteeseen ymparisto@finavia.fi.

Melunhallintasuunnitelman luonnos on nähtävillä myös Finavian verkkosivuilla: https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/vastuullisuus/kestava-lentoliikenne/ymparistoselvitykset?navref=paragraph (Helsinki-Vantaan lentoaseman selvityksiä).

Lisätiedot

Lisätietoja Finaviassa antaa ympäristöasiantuntija Satu Routama (p. 020 708 2278, satu.routama@finavia.fi).

FINAVIA OYJ
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Kirsi Pitkäranta
johtaja, kestävä kehitys

Liite

Helsinki-Vantaan lentoasema, Lentokonemelun hallintasuunnitelma, Finavia Oyj 14.5.2024

Jakelu

Vantaan kaupunki
Helsingin kaupunki
Espoon kaupunki
Tuusulan kunta
Nurmijärven kunta
Keravan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Sipoon kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Väylävirasto
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Tiedoksi

Helsinki-Vantaan lentoasema
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

FINAVIA

for smooth travelling

HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMA

Lentokonemelun hallintasuunnitelma

14.5.2024

FINAVIAN MELUNHALLINTATOIMENPITEET PÄHKINÄNKUORESSA

Lentokonemelun hallitsemiseksi Finavia toimii aktiivisesti monilla eri tavoilla. Toimenpiteiden päämääränä on ohjata lentoliikennettä niin, että se on **ehdottoman turvallista**, **sujuvaa** ja **lentokone-melualueella on asukkaita mahdollisimman vähän**.

Kaikkia Finavian toimintoja ohjaa ensisijaisesti lentoturvallisuuden varmistaminen. Melunhallintaa toteutetaan turvallisuustekijöiden ehdoilla.

Toimiva kokonaisuus ratkaisee – aina ei voi toimia vain melun ehdoilla.

Lentoasema on tärkeä meille kaikille

- Lentoyhteydet ovat kriittinen **kilpailukykytekijä** elinkeinoelämälle globaalisti ja maakunnissa toimiville yrityksille.
- Lentoliikennetoimiala on merkittävä **työllistäjä** ja **kansantaloudellinen moottori**.
- Aamulähdöt maailmalle ja myöhäiset paluut takaisin mahdollis-tavat **tehokkaan työmatkustuksen**.
- **Saavutettavuus** ja **sujuvat liikenneyhteydet** ovat oleellisia yritysten sijoittumiselle ja kilpailukyvyn ylläpitämiseksi.
- **Nopeat tavarakuljetukset** ovat tehokkaan logistiikan ydin.

FINAVIAN TOIMINTA

Kiitoteiden käyttötapa
Ensisijainen lentoonlähtö- ja laskeutumiskiitotie

Lentoreittien optimointi
Lentoonlähtöreitit kiertävät mahdollisimman paljon asuinalueiden ulkopuolella

Kiitotien 15 laskeutumisten vektorointi
Laskeutuvia koneita ohjataan Nurmijärven kirkonkylän ohi

Melua vähentävien lentoonlähtö- ja laskeutumis-menetelmien mahdollistaminen

Melurajoitukset lentoonlähtöreiteillä
Osa reiteistä vain hiljaisimpien koneiden käytössä

YÖLLÄ NUKUTAAN
Lentoliikenteen ohjaaminen yöaikana

Yöaikainen kiitoteiden käyttötapa
Ensisijainen lentoonlähtö- ja laskeutumiskiitotie

Lentoonlähtö- ja laskeutumismaksut
Maksuilla ohjataan kaluston käyttöä ja liikennöintiä

MUIDEN TAHOJEN
lentokonemelua koskevat päätökset

Vähämeluisemmat lentokoneet
Lentokonetekniikan kehittyminen ja konekokojen kasvu

Kaavoitus
Yhteistyö kaavoitusviranomaisten kanssa lentokonemelualueiden huomioimiseksi

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ 4

1 ALKUSANAT 5

JOHDANTO 5

2 MELUNHALLINTASUUNNITELMA JA MUUT VIRANOMAISVAATIMUKSET 6

2.1 Ympäristöluvan mukainen melunhallintasuunnitelma 6

2.2 Kolme päällekkäistä viranomaisprosessia 6

3 HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMAN TALOUDELLINEN JA YHTEISKUNNALLINEN MERKITYS 7

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ 8

4.1 Lentoaseman sijainti 8

4.2 Lentoaseman infrastruktuuri 8

4.3 Uudenmaan maankäyttö ja asutuksen sijoittuminen 9

5 KIITOTEIDEN KÄYTTÖTAVAT 11

5.1 Lentoturvallisuus ja ilmatilan hallinta 11

5.2 Kiitotien käytön valintaan liittyviä rajoituksia 11

5.3 Tuulen vaikutus 12

5.4 Asutuksen sijoittuminen 12

5.5 Ympäristöluvan määräykset 12

5.6 Kiitoteiden käyttöperiaatteet 13

5.7 Liikenteen kysyntä ja sen huipukkuus 13

6 ILMATILAN HALLINTA JA LENTOREITIT 15

6.1 Ilmatilan rakenne 15

6.2 Lennonjohdon toiminta 15

6.2.1 Lähtevien ilma-alusten johtaminen 15

6.2.2 Lähestyvien ilma-alusten johtaminen 17

6.3 Ilma-alusten navigointi 17

6.3.1 Konventionaalinen navigointiteknologia 17

6.3.2 PBN–navigointiteknologia 17

6.3.3 RNAV–reittien tekninen määrittely 17

6.4 Ilmatilarakenteen ja reittien julkaiseminen 17

6.5 Lentoreittien esittäminen tiheyskartoilla 18

6.6 Lentoonlähtöreitit 18

6.7 Lähestymisreitit 19

6.8 Kehittyminen 19

7 HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMAN LENTOLIIKENNE 20

7.1 Nykytilanne (2023) 20

7.2 Operaatiot ja niiden jakautuminen 20

7.3 Kiitoteiden käyttöosuudet 20

7.4 Konetyyppijakauma vuonna 2017 21

7.5 Helikopteritoiminta 22

7.6 Sotilasilmailu 22

7.7 Koulutuslentotoiminta 22

8 MAATOIMINTOJEN MELU 24

8.1 Moottoreiden huoltokoekäyttö 24

8.2 Rullausmelu 24

9 LENTOKONEMELUN HALLINTAMENETELMÄT 25

9.1 Ilma-alusten melupäästöjen vähentäminen 25

9.1.1 Vaatimusten kansainvälistä taustaa 25

9.1.2 Tasapainoinen lähestymistapa 25

9.1.3 Finavian rooli ja vaikutusmahdollisuudet 25

9.2 Melun leviämistä vähentävät toimenpiteet 26

9.3 Maankäytön suunnittelu ja sen toteuttaminen 27

9.4 Taloudellinen ohjaus 27

9.5 Toimintarajoitukset 27

10 LÄHTÖ- JA TULOMENETELMIEN MELUNHALLINTAKEINOT 28

10.1 Lentoonlähtömenetelmät 28

10.1.1 ICAO:n määritelmät 28

10.1.2 Lentoonlähtömenetelmien tekninen tarkastelu 28

10.1.3 Lentoonlähtöreittien suunnittelu melunhallinnan kannalta 30

10.2 Lähestymismenetelmät 30

10.2.1 Lähestymismenetelmien kehittäminen 30

10.2.2 Lähestymismenetelmien melunhallinta lento- ja työmenetelmämuutoksin 31

10.2.3 Lähestymisreittien suunnittelu melunhallinnan kannalta 31

10.2.4 Lähestyvien koneiden melunhallinnan kehittäminen yöaikana 33

11 LENTOKONEMELUTILANTEEN SEURANTA 36

11.1 Lentokonemelun tunnusluvut 36

11.2 Laskentamenetelmä 36

11.3 Lentokoneiden melun ja reittien seuranta-järjestelmä ANOMS 36

11.3.1 Lentokonemelun raportointi 37

11.4 WebTrak 37

11.5 Lentokonemelualueella asuvien määrät 37

11.6 Yhteydenotot 38

11.7 Lentokoneiden melu ja muu yhdyskuntamelu 39

12 JOHTOPÄÄTÖKSET 41

13 TERMIT JA LYHENTEET 42

14 LIITTEET 43

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

TIIVISTELMÄ

Helsinki-Vantaan lentoasema on merkittävä Pohjois-Euroopan kaukoliikenteen lentoasema. Helsinki-Vantaan kautta kulki vuonna 2023 noin 15 miljoonaa matkustajaa. Pandemian ja Itä-Euroopan sodan vuoksi liikennemäärä oli noin 75 % vuoden 2019 tasosta. Eurooppa-Aasia -vaihtomatkustuksen mahdollistama erittäin kattava lentoyhteystarjonta on supistunut, mutta Suomen kansainvälinen saavutettavuus on edelleen hyvä. Tämä edesauttaa merkittävästi Suomen talouselämää. Helsinki-Vantaan lentoasema on valtakunnan tärkein lentoasema ja sen merkitys yhteiskunnalle on suuri.

Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee Vantaan kaupungin keskellä ja eri puolilla tiivistyvän kaupunkirakenteen sisällä. Lentoasemaa ympäröi asutus etelä- ja itäpuolella ja kauempana asutusta on lähes joka suunnassa. Vähiten asuttuja alueita ovat lentoaseman luoteis- ja pohjoispuoli.

Lentoasemalla on kolme kiitotietä, joista kaksi on koillis-lounassuuntaisesti rinnakkaisia sekä yksi kaakko-luodesuuntainen. Kiitoteiden käyttötavan tärkein valintaperuste on lentoturvallisuus. Tuulen suunta vaikuttaa kiitoteiden käyttötapaan, sillä lentokoneet nousevat ja laskevat vastatuuleen. Eri tuuli- ja liikennetilanteita varten on kiitoteiden käytön yhdistelmiä, joissa melunhallinta on tarkoin otettu huomioon.

Kiitoteiden käyttötapa vaikuttaa ratkaisevasti lentokonemelun havaittavuuteen eri alueilla. Kiitoteiden käyttöperiaatteet ovat Helsinki-Vantaan lentoasemalla vakiintuneet kolmannen kiitotien käyttöönoton jälkeen.

Yleisimmän tuulitilanteen johdosta ensisijainen lentoonlähtösuunta on lounaaseen. Rinnakkaisten kiitoteiden vuoksi lentoonlähtöreittien tulee erota toisistaan poispäin. Lentoonlähtöreitit jakautuvat määränpään mukaan eri suuntiin. Lähimmät tiiviit asuinalueet on huomioitu reittien suunnittelussa.

Helsinki-Vantaan lentoaseman ensisijainen lähestymissuunta on luoteesta kiitotielle 15. Toissijainen suunta on koillisesta kiitoteille 22L/R. Pohjoisen ja idän puoleisilla tuulilla laskeudutaan lounaasta kiitoteille 04L/R. Lennonjohto ohjaa koneet laskuun joustavasti tilanteen mukaan.

Vuonna 2023 Helsinki-Vantaan lentoasemalla oli 144 000 operaatiota, joista 96 % oli liikenneilmailua. Liikenneilmailun operaatioista 80 % oli ulkomaan liikennettä. Vilkkaan liikenteen tunnit sijoittuvat lentoonlähtöjen osalta aamuun ja myöhäiseen iltapäivään ja laskeutumisten osalta iltapäivään ja myöhäiseen iltaan. Tämä johtuu matkaketjujen rakenteesta, jossa liikenne suuntautuu aamulla Eurooppaan tai maakuntiin ja iltapäivällä takaisin – ja sama iltapäivällä/illalla uudelleen. Myöhään illalla Euroopasta palaavien koneiden laskeutumisen jälkeen nousevat vielä maakuntiin matkaavat koneet.

Yleisin Helsinki-Vantaan lentoasemalla operoiva konetyyppi oli potkuriturbiinikone ATR75, jolla operoitiin 19 % lennoista. Yleisimmät suihkukoneet olivat Airbus 321 ja Embraer 190. Laajarunkokoneiden osuus kokonaisliikenteestä on vain 9 %.

Helsinki-Vantaan lentoasemalta toimivalla FinnHEMSin lääkärihelikopterilla on noin 2 400 operaatiota vuosittain. Rajavartiolaitos on toiminut lentoasemalla vuodesta 2017 lähtien ja se lentää helikoptereilla noin 1500–2000 vuosittaista operaatiota. Ilmavoimat operoi Helsinki-Vantaan lentoasemalta tarpeen mukaan.

Lentoasemalla on vuonna 2016 valmistunut melunvaimennusseinäkkeillä varustettu lentokoneiden moottoreiden huoltokoekäyttöpaikka.

Ilma-alusten päästöjen vähentämiseksi on kansainvälisesti tehty säädöksiä jo vuosikymmenten ajan. EU:n melunhallinta-asetukseen 598/2014 perustuvan valtioneuvoston asetuksen 401/2016 edellyttämänä lentoaseman melunhallintaa tarkastellaan kaikki toimijat huomioiden kokonaisvaltaisesti. Maankäytön suunnittelu on tässä merkittävässä roolissa.

Melun leviämistä vähentäviä toimenpiteitä Helsinki-Vantaan lentoasemalla ovat seuraavat:

1. Kiitoteiden käyttöjärjestelmä
2. Lentoonlähtöreittien suunnittelu
3. Koneiden melua koskevat rajoitukset tietyillä lentoonlähtöreiteillä
4. Jatkuvan liu'un lähestymiset laskeutumisissa
5. Pienen tehon ja pienen vastuksen menetelmä laskeutumisissa
6. 22-suunnan rinnakkaisten lähestymisten välilähestymiskorkeuksien optimoiminen
7. Moottorijarrutuksen välttäminen laskukiidossa

Maankäytön suunnittelu on uusien meluvaikutusten estämisen tärkein keino. Finavialla ei ole tähän suoraa toimintavaltaa, mutta se pyrkii osaltaan vaikuttamaan maankäytön suunnitteluun lentoaseman toiminta- ja kehittymisedellytysten turvaamiseksi.

Lentoasemalla toimivien lentoyhtiöiden toimintaan Finavia pyrkii vaikuttamaan muun muassa yöaikaiselle liikenteelle asetetuilla melumaksuilla, jotka riippuvat kellonajasta ja koneiden meluisuudesta.

Finavia toteuttaa melun vaikutusten vähentämiseksi seuraavia toimintarajoituksia:

1. Kiitotietä 15 ei käytetä yöllä lentoonlähtöihin ja kiitotietä 33 laskeutumisiin, mikäli lentoturvallisuus ei muuta edellytä
2. Finavia on asettanut rajoituksia koneiden meluisuudesta osalle reiteistä
3. Koulutuslennot ovat sallittuja ainoastaan lennonjohdon luvalla ja perustelluista syistä
4. Laskeutumisen jälkeistä moottorijarrutusta suositellaan vältettäväksi
5. Koekäytöt tehdään koekäyttöpaikalla ja välttäen yöaikaa (22:00–07:00)

Lentokoneiden melua vähennetään sekä lentoonlähtö- että laskeutumismenetelmiä kehittämällä. Näiden molempien osalta Finavia edellyttää, että lennonjohto mahdollistaa menetelmien käytön, mutta lentoyhtiöiden ja lentäjien toiminta vaikuttaa vahvasti menetelmien toteutumiseen. Finavian melunhallintatyön johdosta lentoonlähtöreittien sijainti on optimoitu siten, että asuinalueita vältetään mahdollisimman hyvin. Menetelmiä edelleen kehittämällä voidaan saavuttaa paikallisia vaikutuksia melun vähentämisessä. Lähestymismenetelmien melunhallintaa edistääkseen Finavia on solminut yhteisymmärryspöytäkirjan suurimpien lentoasemalla operoivien lentoyhtiöiden kanssa.

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on käytössä jatkuvatoiminen melun- ja reittien seurantajärjestelmä ANOMS, joka yhdistää ilma-aluksen tunnistetiedot yhdeksän Helsinki-Vantaan läheisyydessä olevan melumittausaseman melutapahtumiin. Järjestelmän avulla lentokonemelun seurantaa ja analyysejä tilanteesta voidaan tehdä kattavasti eri puolilla lentoasemaa. Seurantajärjestelmän aineistoon perustuen kuka tahansa voi tarkastella lentojen tietoja julkisesta WebTrak-sovelluksesta.

Vuonna 2023 Helsinki-Vantaan lentoaseman toiminnasta aiheutuvia ympäristöyhteydenottoja vastaanotettiin Finaviassa 215 kappaletta 122 eri henkilöltä. Suurin osa yhteydenotoista koski kiitoteiden käyttöä tai lentoreittien sijaintia.

EU-meludirektiivin meluselvitysten (2022) mukaan pääkaupunkiseudulla L_{den} 55 dB ylittävällä tie- ja raideliikenteen melualueella asuu noin 440 000 ihmistä. Vuonna 2022 Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelualueella asui noin 12 300 asukasta. Vuonna 2019, ennen koronapandemian ja Itä-Euroopan sotatilanteen vaikutusta liikennemääriin, lentokonemelualueella asui 23 000 asukasta. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

1 ALKUSANAT

■ Lentoasemakohtainen melunhallintasuunnitelma laaditaan ympäristölupapäätöksen määräyksen perusteella ja päivitetään sen edellyttämässä aikataulussa. Helsinki-Vantaan lentoasemalle myönnettiin ympäristölupa 4.8.2011 (Etelä-Suomen aluehallintovirasto, päätös nro 49/2011/1).

Melunhallintasuunnitelman tavoitteena on selkokielisesti kuvata lentoaseman liikenteenohjauksen periaatteet ja tavoitteet keinoineen meluvaikutusten vähentämiseksi. Suunnitelmaan kuvataan käytössä olevat menetelmät ja niiden perusteet sekä vaikutukset. Melunhallintasuunnitelman prosessia tarkastellaan myös sisäisenä laaduntarkkailuna.

Melunhallintasuunnitelmassa kuvataan menetelmät ja toimenpiteet siviilילentoliikenteen aiheuttaman melun vaikutusten hallitsemiseksi. Suunnitelmassa lentoliikenteen ohjausmenetelmät ja niiden perusteet avataan **ympäristöviranomaisten**, **kuntien viranomaisten**, paikallisen **lennonjohdon**, **lento-operaattoreiden** ja **asukkaiden** käyttöön. Melunhallintasuunnitelma on julkinen asiakirja.

Tässä melunhallintasuunnitelmassa on esitetty otteita Fintraffic ANSin ylläpitämistä AIP-kartoista ja julkaistuista menetelmistä. **AIP-kartat ovat jatkuvasti päivitettävää aineistoa**. Voimassa olevat julkaisut löytyvät osoitteesta https://www.ais.fi/.

Melunhallintasuunnitelman ovat laatineet ympäristöasiantuntija Satu Routama, ympäristöasiantuntija Teemu Auvinen, melunhallintapäällikkö Ari Pietilä ja kestävän kehityksen päällikkö Mikko Viinikainen. Työn laatimiseen on Finaviasta osallistunut myös reittikehityksen johtaja Petri Vuori. Suunnitelmaa laadittaessa sitä ovat kommentoineet myös Fintraffic ANSin Helsingin lennonjohdon edustajat. •

JOHDANTO

■ Lentoasemilla ja niiden läheisyydessä esiintyy lentokonemelua sekä nykyisin että tulevaisuudessa. Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee keskellä jatkuvasti lähenevää ja tiivistyvää kaupunkirakennetta. Asukkaat ovat alati tietoisempia elinympäristöstään ja asettavat sille laatuvaatimuksia. Omalta asuinympäristöltä edellytetään terveellisyyttä, viihtyisyyttä, turvallisuutta ja sujuvia liikenneyhteyksiä. Lentoaseman lähiympäristössä tai lentoreittien alla ilma-aluksia ja niiden tuottamaa melua havaitaan kuitenkin väistämättä.

Helsinki-Vantaan lentoaseman sijainti kaupunkirakenteen ja asutuksen keskellä tuo sekä etuja että ristiriitoja. Lentoaseman saavutettavuus on pääkaupunkiseudun asukkaille hyvä ja yhteystarjonta on monipuolinen. Teollisuuden ja yrityselämän tarpeiden kannalta lentoaseman sijainti on logistisesti hyvä ja helposti saavutettavissa. Valtaväylien kautta on toimivat yhteydet sekä raideliikenteeseen että satamiin. Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta yhteydet kansalliseen ja kansainväliseen verkostoon ovat monipuoliset ja kattavat.

Ympäröivän alueen maankäyttöä on sopeutettava lentoaseman toiminnasta aiheutuviin vaikutuksiin. Lentokonemelua yleisimmin kuvataan melusuureella L_{den}, jonka äänitaso 55 dB on vakiintunut valtioneuvoston asetuksessa 993/1992 asetettujen ohjearvojen rinnalle. LIME-työryhmän (Ympäristöministeriö 2001) ohjeen perusteella maankäytön suunnittelussa L_{den} 55 dB ylittävälle lentokonemelualueelle ei tule sijoittaa uusia asuinalueita ja yli 60 dB alueille ei tule sallia uutta asutusta tai melulle herkkiä toimintoja. Vähäinen täydennysrakentaminen on sallittua L_{den} 55–60 dB alueilla. Maankäytön ohjaustoimista huolimatta uutta asutusta sijoitetaan sekä melualueille että sen välittömään läheisyyteen ja vilkkaiden lentoonlähtö- tai laskeutumisreittien alle Uudenmaan alueella toistuvasti. Lisäksi voimakas täydennysrakentaminen ja kortteleiden tiivistäminen lisää melualueilla suuresti asukkaiden määrää.

Finavia pyrkii sovittamaan lentoaseman toiminnan yhteen Uudenmaan yhdyskuntarakenteen kanssa. Finavia toteuttaa huolellisesti rakennettua melunhallintaa pitkäjänteisesti ja harkiten, jotta lentoliikenteen palvelut voivat olla yhteiskunnan käytettävissä myös jatkossa kaikkina vuorokauden aikoina, Samalla eri viranomaiset voivat omissa toimissaan huomioida lentoliikenteen järjestämisen ja sen kehittämisen erityistarpeet. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

2 MELUNHALLINTASUUNNITELMA JA MUUT VIRANOMAISVAATIMUKSET

2.1 Ympäristöluvan mukainen melunhallintasuunnitelma

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 4.8.2011 myöntämässä Helsinki-Vantaan lentoaseman toimintaa koskevassa ympäristölupapäätöksessä nro 49/2011/1 on lupamääräyksissä 5 ja 5.2 määrätty luvan saajaa laatimaan lentomelun hallintasuunnitelma ja erillinen suunnitelma yöaikaisten lähestymisten melunhallinnasta.

”Finavia Oyj:n on laadittava Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoliikenteen yleinen melunhallintasuunnitelma, josta käy ilmi lennonjohdon toimintatavat ohjata siviililentoliikennettä eri liikennetilanteissa ja aikoina. Suunnitelma tulee päivittää kolmen vuoden välein. Suunnitelma tulee toimittaa 31.12.2012 mennessä tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Vantaan, Espoon, Kauniaisten, Keravan ja Helsingin kaupunkien sekä Tuusulan, Nurmijärven ja Sipoon kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille. Suunnitelmasta on lisäksi tiedotettava yleisölle vähintään Finavia Oyj:n Internet-sivuilla ja se on pidettävä yleisön saatavilla.”

Määräyksen 5.2. mukainen erillinen suunnitelma yöaikaisten lähestymisten melunhallinnasta valmistui 28.2.2013 nimellä Lentokoneiden lähestymisten melunhallinnan kehittäminen eri vuorokauden aikoina. Käsillä oleva suunnitelma sisältää myös lupamääräyksen 5.2. mukaisen yöliikenteen lähestymisten melunhallintaa koskevan tarkastelun.

Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupamääräyksen edellyttämä ensimmäinen melunhallintasuunnitelma valmistui 30.9.2013. Tähän melunhallintasuunnitelmaan sisällytettiin myös Euroopan Unionin ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) ja ympäristönsuojelulain 27.6.2014/527 151 ja 152 §:n edellyttämä meluntorjunnan toimintasuunnitelma. Vuoden 2016 päivitetty melunhallintasuunnitelma julkaistiin 10.2.2017. Valvontaviranomaisen edellyttämällä tavalla seuraava suunnitelma valmistui joulukuussa 2018. Pandemian vähentämän lentoliikenteen vuoksi tämä luettava päivitys julkaistaan 2024 ja se toimii myös ympäristömeludirektiivin mukaisena meluntorjunnan toimintasuunnitelmana.

Melunhallintasuunnitelmassa kuvataan perusteluineen paikalliset toimenpiteet ja menetelmät, joilla siviilielentoliikennettä ohjataan. Suunnitelman tarkoituksena on toimia tiedonvälittäjänä Finavian, lennonjohdon ja toimintaa valvovien ympäristöviranomaisten sekä asukkaiden välillä. Finavian ympäristöyksikkö koordinoi melunhallintasuunnitelmien laatimista. Melunhallintasuunnitelma sisällytetään Finavian sisäisen toiminnanohjauksen dokumentointiin ja Fintraffic Lennonvarmistus Oy vastaa tarvittavilta osin toimenpiteiden viemisestä lennonvarmistuksen toimintakäsikirjan operatiivisen osioon. Melunhallintasuunnitelma julkaistaan myös Finavian verkkosivuilla osoitteessa: https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/vastuullisuus/kestava-lentoliikenne/melu/helsinki-vantaa

2.2 Kolme päällekkäistä viranomaisprosessia

Ympäristölupa ja sen valvonta

Helsinki-Vantaan lentoaseman melunhallinta jakaantuu usean viranomaisen alaiseen regulaatioon ja prosesseihin. Aluehallintovirasto AVI käsittelee ympäristönsuojelulain mukaisesti lentoasemien ympäristöluvat ja asettaa lupamääräykset, joiden toimeenpanoa valvoo elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus ELY. Valitukset lupapäätöksistä käsitellään Vaasan hallinto-oikeudessa ja edelleen korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Prosessiin kuuluu laaja julkinen kuuleminen sekä hakemuksesta että lupapäätöksestä. Lentoaseman lupaprosessi käynnistettiin hakemuksen laatimisella 2005 ja päätöksestä tuli lainvoimainen korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä vuonna 2015.

Lentoaseman ympäristöluvassa vuonna 2011 listatut liikenteenrajoittamistoimenpiteet Finavia saattoi päätöksen edellyttämällä tavalla Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin (nykyisin Liikenne- ja viestintävirasto Traficom) ratkaistavaksi vuonna 2012. Menettely noudatti EU-direktiiviä 30/2002. Trafin vuonna 2015 antamasta päätöksestä tehtyjä valituksia käsiteltiin Helsingin hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Liikenteen turvallisuusviraston päätös tuli lainvoimaiseksi heinäkuussa 2018.

EU:n ympäristömeludirektiivin mukaiset selvitykset ja toimintasuunnitelmat

Ympäristölupapäätöksen asettaman velvoitteen lisäksi Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemeluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma laaditaan ja raportoidaan viiden vuoden välein direktiivin 2002/49 EY ja ympäristönsuojelulain 527/2014 velvoittamana. Tähän prosessiin kuuluu toimintasuunnitelman julkinen kuuleminen ja niistä annettujen lausuntojen ja mielipiteiden raportoiminen ympäristöministeriölle lisättynä selvityksellä toimenpiteistä, joita nämä ovat aiheuttaneet. Direktiivin tarkoittama meluntorjunnan toimintasuunnitelma on Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelmaa vastaava asiakirja. Tämä käsillä oleva suunnitelma asetetaan siksi direktiivin prosessin mukaisesti julkiseen kuulemiseen.

EU:n melunhallinta-asetuksen mukainen valvonta

EU-direktiivi 30/2002 kumottiin EU:n melunhallinta-asetuksella 598/2014, joka tuli voimaan 13.6.2016. Asetuksen tarkemmaksi soveltamiseksi samana päivänä astui voimaan valtioneuvoston asetus tasapainoisesta lähestymistavasta lentoaseman melun hallinnassa VnA 401/2016. Sen mukaisesti melunhallinnan seurantaan asetetaan eri viranomaisten työryhmä, jota johtaa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelua ja sen hallintatoimenpiteitä käsitellään useiden toimivaltaisten viranomaisten toimesta. Kukin näistä voi vaatia ja osa niistä voi asettaa omat määräyksensä hallintatoimenpiteiksi, jotka osin limittyvät keskenään. Erilaiset vaatimukset, kuten kuntien vaatimukset liikenteen ohjaamisesta, voivat olla keskenään täysin ristiriitaisia. Lopputuloksena on Suomen yksityiskohtaisin ympäristövaikutuksia koskeva säädös- ja viranomaisvalvontaverkko, joka on aivan poikkeuksellinen verrattuna minkään muun toiminnan ympäristöregulaatioon. Lentoaseman pitämisen tai lentokonemelun hallinnan kannalta moninkertainen ja päällekkäinen regulaatio ei ole tarpeellista. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

3 HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMAN TALOUDELLINEN JA YHTEISKUNNALLINEN MERKITYS

Helsinki-Vantaa luo edellytyksiä Suomen talouden kasvulle

Hyvillä lentoliikenneyhteyksillä on suuri merkitys sille, miten Suomi pärjää kansainvälisessä taloudellisessa kilpailussa. Finavian tehtävänä on edistää suomalaisen yhteiskunnan kilpailukykyä, liikkumista ja kansainvälisyyttä tuottamalla asiakkaillemme turvalliset, laadukkaat ja kustannustehokkaat lentoliikenteen palvelut. Finavian asiakkaita ovat lentoyhtiöt ja lentomatkustajat. Jotta Finavia voi tuottaa palveluja taloudellisesti kestävällä tavalla koko maassa, on keskeisintä huolehtia Helsinki-Vantaan lentoaseman menestymisedellytyksistä.

Vuonna 1952 rakennettu Helsinki-Vantaa on kasvanut vuosien kuluessa merkittäväksi kansainväliseksi lentoasemaksi. Sen vahvuuksia ovat lyhyet vaihtoajat, täsmällisyys ja uudenlaiset palvelut. Maantieteellinen asema pohjoisella pallonpuoliskolla mahdollistaa muita nopeammat lentoyhteydet Euroopan ja Aasian välillä. Helsinki-Vantaan lentoasema on myös luotettava, sillä suomalainen osaaminen lumen ja jään käsittelyssä antaa kilpailuetua muihin nähden.

Ennen koronapandemiaa ja sotaa Itä-Euroopassa Helsinki-Vantaa oli Pohjois-Euroopan johtava kaukoliikennekenttä ja sen merkitys kansainvälisen vaihtolentoliikenteen solmukohtana oli suurempi kuin minkään toisen pohjoismaisen lentoaseman. Lentoasema on toistaiseksi menettänyt maantieteellisen sijaintinsa tuoman hyödyn Aasian liikenteessä, sillä läntiset lentoyhtiöt ovat lopettaneet Venäjän ilmatilan käytön. Aasian yhteydet ovat vähentyneet ja läntisten yhtiöiden lennot kiertävät etelä- tai pohjoiskautta idän kohteisiin. Tämä pidentää lentoaikaa niin paljon, että edestakainen lento samalla koneella yhden vuorokauden kuluessa ei enää ole mahdollista. Kaukoliikenteen kohteet ovat osin korvautuneet mm. USA:han ja Intiaan suuntautuvilla yhteyksillä. Helsinki-Vantaa on Suomen mittakaavassa hyvin merkittävä bussi- ja raideliikenteen sekä rahdin solmukohta.

Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi vuonna 2015 Lentoliikennestrategian vuosille 2015–2030. Strategian yhtenä kärkihankkeena on Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittäminen siten, että se säilyttää kilpailukykynsä ja että lentoasemalta on toimivat kansainväliset ja kansalliset lentoliikenneyhteydet. Lentoliikenteen toimintaedellytysten turvaamiseksi eri tahojen yhteistyöjärjestelyille tulee osoittaa riittävät resurssit ja toimivalta. Lentoliikenteen kasvua edistetään luomalla ja kehittämällä matkaketjuja. Lentorahtitoiminnan edellytykset ympärivuorokautiseen toimintaan turvataan. Ilmailun ympäristöhaittojen vähentämiseksi on kiinnitettävä huomioita maankäytön suunnitteluun lentoasemien vaikutusalueella ja harkittava lentomelualueita ympäröivien puskurivyöhykkeiden käyttöä.

Vuonna 2023 lentoaseman kautta kulki noin 15 miljoonaa lentomatkustajaa. Kansainvälisen lentoliikenteen matkustajamäärän arvioitiin ennen pandemiaa ja sotaa Ukrainassa kasvavan 30 miljoonaan matkustajaan vuonna 2030. Nykykäsityksen mukaan matkustajamäärät kasvavat nykyisestä varsin maltillista vuositahtia. Tilastointitavoista johtuen matkustavien henkilöiden lukumäärä (matkojen määrä) on karkeasti puolet ilmoitetusta matkustajamäärästä.

Helsinki-Vantaan lentoaseman kilpailukykyä ja matkustajakapasiteettia on parannettu juuri valmistuneella yli miljardin euron investointiohjelmalla, jonka tavoitteena on ollut vahvistaa Helsinki-Vantaan kykyä palvella Euroopan ja Aasian välistä vaihtomatkustusta sekä säilyttää asema kansainvälisessä lentokenttien välisessä kilpailussa.

Helsinki-Vantaalla on tärkeä yhteiskunnallinen merkitys Suomelle. Lentoasema toimii kasvun moottorina, luo edellytyksiä elinkeinoelämälle ja mahdollistaa muun Suomen lentoasemapalveluiden verkoston ylläpitämisen. Jatkuvasti kehittyvä lentoasema tuo maahamme myös lisää matkustajia, jotka tarvitsevat enemmän palveluita. Se taas tuo euroja myös muille toimialoille. **Vaikka Aasian vaihtomatkustuksen määrä on vähentynyt aiemmasta, on Suomen saavutettavuus edelleen hyvä ja suomalaisella talouselämällä on käytössään väestömääräämme suhteutettuna varsin kattavat lentoyhteydet eri puolille maailmaa.**

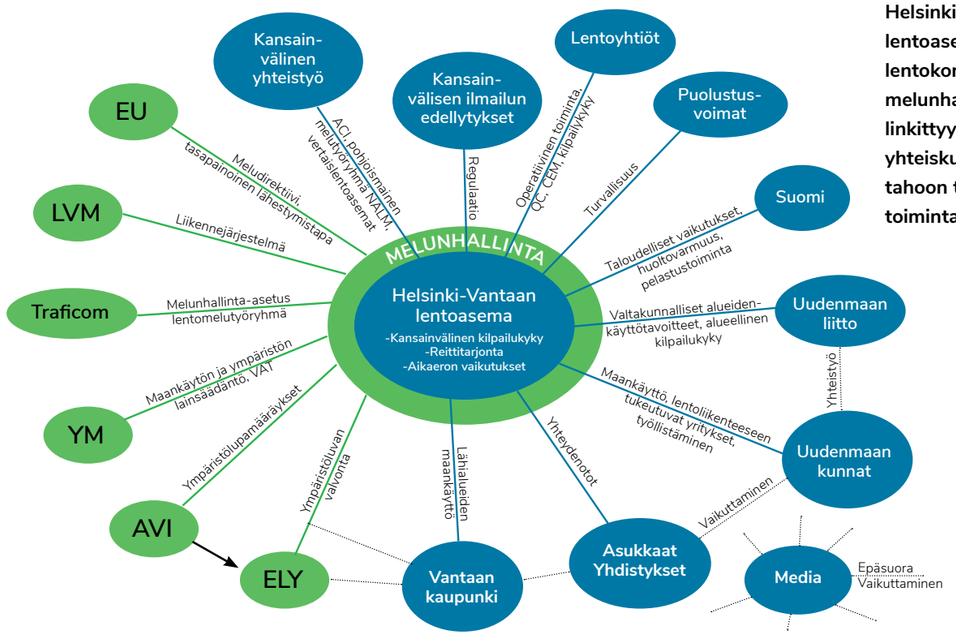

Kuva 1. Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokoneiden melunhallinta linkittyy moneen yhteiskunnan tahoon tai toimintaan.

Paikalliset vaikutukset

Helsinki-Vantaan lentoaseman suorat taloudelliset vaikutukset syntyvät lentoasemalla ja sen välittömässä läheisyydessä toimivien yritysten ja yhteisöjen toiminnasta. Välilliset vaikutukset syntyvät lentoaseman toimintaa tukevien, toisaalla toimivien yritysten toiminnasta. Välillisiä vaikutuksia ovat myös verotuksen kautta valtiolle syntyneet tulot. Kansainvälisen selvityksen mukaan lentoliikenteen tuottamien suorien työpaikkojen määrä Suomessa on 25 000 ja epäsuorien 17 000. Näiden lisäksi lentoliikenne aikaansaa 27 500 muuta työpaikkaa (ATAG, 2018). Nämä vaikutukset syntyvät pitkälti Helsinki-Vantaan toiminnan kautta. Lentoasema työllistää suoraan tuhansia lähikuntien asukkaita ja on siten taloudellisesti hyvin merkittävä alueen kunnille. Lentoasemalla työskentelevien palkkatulojen kautta lentoaseman kerrannaisvaikutukset ulottuvat laajalti Uudenmaan alueelle.

Helsinki-Vantaan lentoaseman kehitysohjelman rakennusaikainen työllisyysvaikutus oli 17 000 henkilötyövuotta ja kotimaisuusaste 90 prosenttia. •

Helsinki-Vantaa faktoja 2023

- Suoria reittilentoja 42 maahan ja yli 140 lentokentälle.
- Helsinki-Vantaa edustaa 84 % koko Suomen lentomatkustajista.
- Matkustajia noin 15,3 miljoonaa, joista noin 16 % vaihtaa konetta Helsingissä.
- Matkustajista 88 % käyttää kansainvälisiä lentoja.
- Lyhin vaihtoaika lennolta toiselle 40 minuuttia.
- Lentoliikenne aikaansaa Suomessa noin 100 000 työpaikkaa, pitkälti Helsinki-Vantaan toiminnan kautta.
- Vuonna 2023 Helsinki-Vantaa oli Pohjois-Euroopan paras lentoasema (Skytrax).

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

4.1 Lentoaseman sijainti

Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee Vantaan kaupungin alueella, rajoittuen pohjoisosaltaan Tuusulan kunnan rajaan. Etäisyys lentoasemalta Helsingin keskustaan on 19 km, Espoon Tapiolaan 25 km ja Vantaan Tikkurilaan 6 km. Lentoaseman sijainti on esitetty kuvassa 2.

4.2 Lentoaseman infrastruktuuri

Lentoaseman lentoliikennealueen infrastruktuuriin kuuluvat tärkeimpinä kiitotiet, rullaustiet, asematasot, matkustajaterminaalit, rahtiterminaalit, moottoreiden koekäyttöpaikka ja lentokoneiden huolinnan tekniset alueet. Lentoaseman infrastruktuuri on esitetty kuvassa 3.

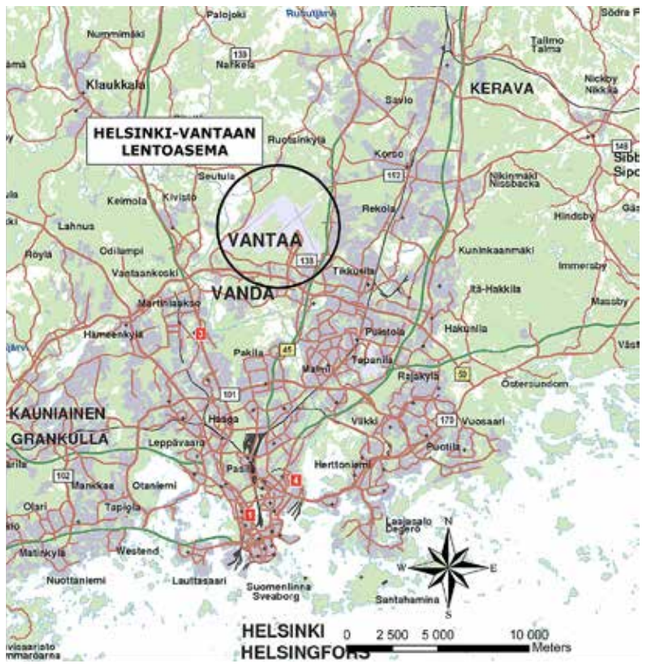

Kuva 2. Helsinki-Vantaan lentoaseman sijainti

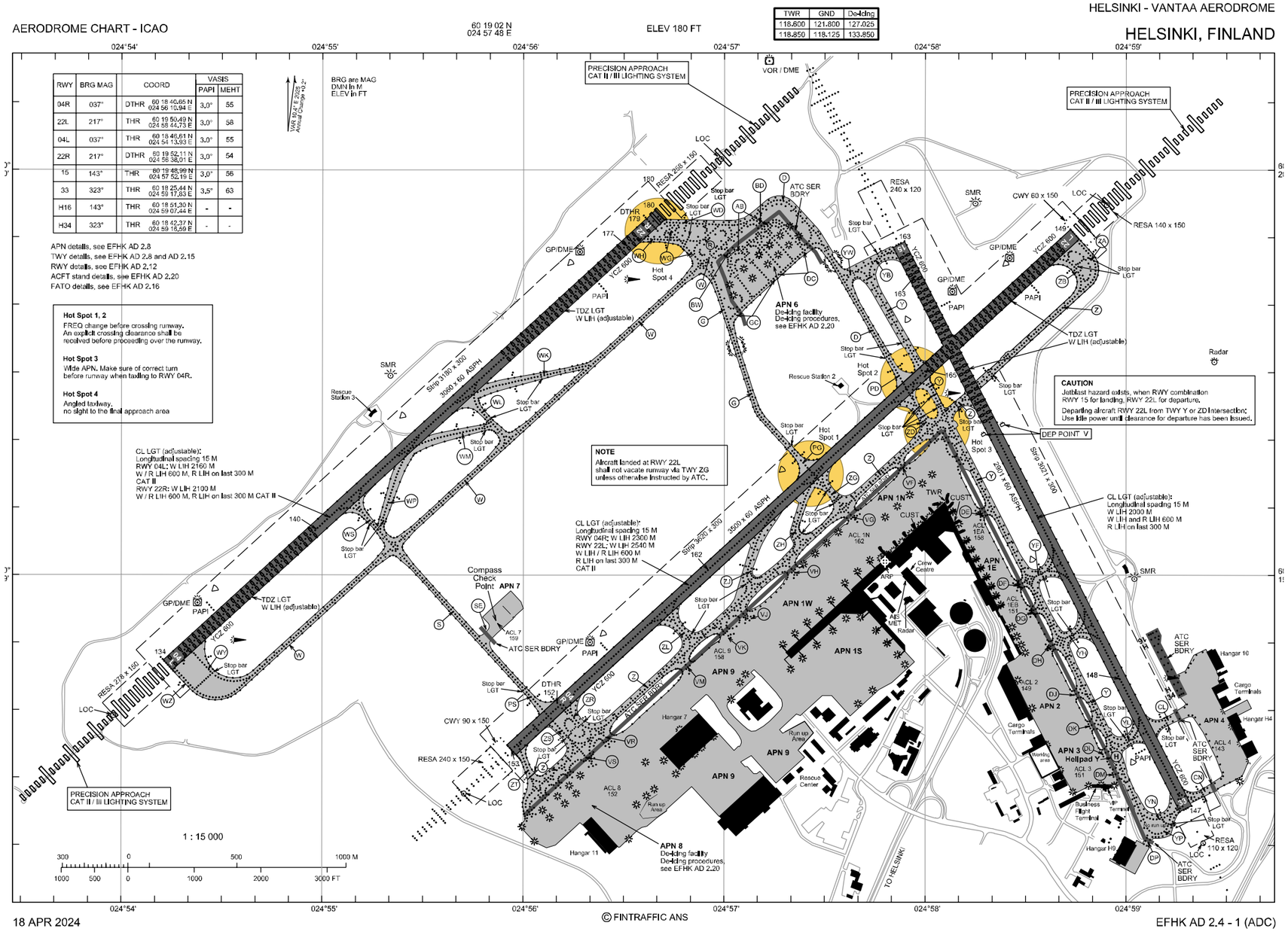

Kuva 3. Helsinki-Vantaan lentoaseman infrastruktuuri

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

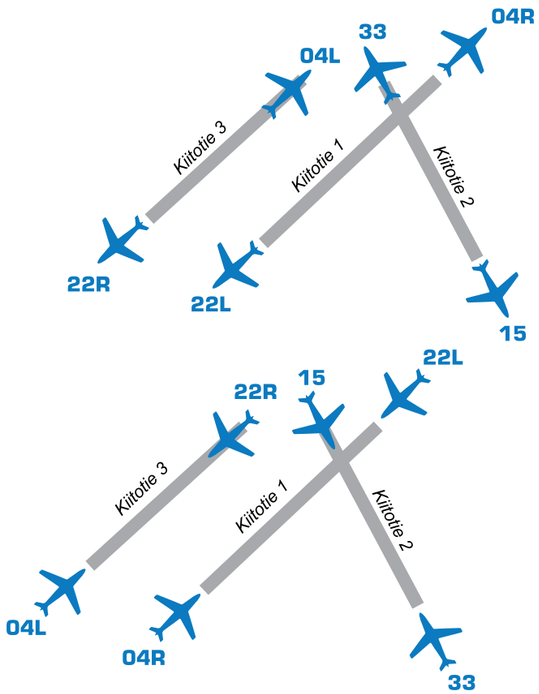

Kuva 4. Lentoonlähtö- ja laskeutumis-kiitoteiden nimeäminen

Kiito- ja rullaustiet

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on kolme kiitotietä. Kiitoteiden nimeäminen on esitetty kuvassa 4. Kiitotiet nimetään yleisesti niiden magneettisen suunnan mukaisesti ottamalla asteluvusta pois viimeinen numero. Samansuuntaiset kiitotiet nimetään lisäämällä loppuun L tai R (left, right). Kiitotien 04R/22L (kiitotie 1) pituus on 3 500 metriä, kiitotien 04L/22R (kiitotie 3) pituus on 3 060 metriä ja kiitotien 15/33 (kiitotie 2) pituus on 2 901 metriä. Kaikkien kiitoteiden asfaltoidun alueen leveys on 60 metriä.

Kiitoteiden suuntaiset rullaustiet ovat rullaustie Z kiitotien 1 kaakkoispuolella, rullaustie Y kiitotien 2 lounaispuolella ja rullaustie W kiitotien 3 kaakkoispuolella. Rullausteiden sijainti on esitetty kuvassa 3.

Asematasot

Lentokoneiden pysäköintiä varten olevia asemataso- ja on kuusi: asemataso 1 terminaalien 1 ja 2 edustalla, asematasot 1S ja 1W Non-Schengen -terminaalaajennuksen edustalla, asemataso 2, asemataso 3 liikelentoterminaalin edustalla, asemataso 4 kiitotien 2 kaakkoispuolella (mm. TNT, Fedex ja DHL), asemataso 8 kiitotien 1 lounaispuolella (Finnair tekniikka) ja asemataso 9 kiitotien 1 kaakkoispuolella (Finnair tekniikka). Asematasoa 6 käytetään ainoastaan jäänpoistoalueena talviaikaan sekä kesällä lentokoneiden pitkäaikaiseen pysäköintiin.

Etäjäänpoistoalueita on kaksi. Asematasolla 6 kiitotien 3 päässä sijaitsee viiden jäänpoistopaikan alue, joka palvelee kiitotiesuuntaan 22R lentoonlähteviä koneita. Viiden jäänpoistopaikan etäjäänpoistoalue sijaitsee asematasolla 8 ja palvelee kiitotieltä 04R lähteviä lentokoneita

Matkustajaterminaalit

Nykyisessä terminaalissa on 36 matkustajasiltaa. Ulkoseisontapaikkoja asematasoilla matkustajaliikenteen käytössä on lisäksi 70. Vuonna 2021 valmistunut terminaalin laajennusprojekti lisäsi matkustajasiltojen määrää 8 kappaleella. Ulkoseisontapaikkoja valmistui 6 kappaletta.

Rahtiterminaalit

Lentorahtiterminaaleja on asemataso 2 ja 4 yhteydessä sekä asematasolla 1S (Finnair Cool Cargo). Asemasolla 2 toimivat Swissport Cargo, ASR Cargo ja Posti, asemasolla 4 TNT, DHL ja Fedex. Finnairin rahtiterminaali sijaitsee kiitotien 1 lounaispuolella.

Lentokoneiden huollot ja huolinnan tekniset alueet

Lentokoneiden huoltoja tehdään teknisillä alueilla ja halleissa, joita ovat Finnairin tekniikka sekä GA Telesis Engine Services asematasojen 8 ja 9 välisellä alueella ja asemataso 8 reunassa. Polar Aviation ja Scan Wings toimivat asemasolla 4 ja JetFlight asemasolla 3.

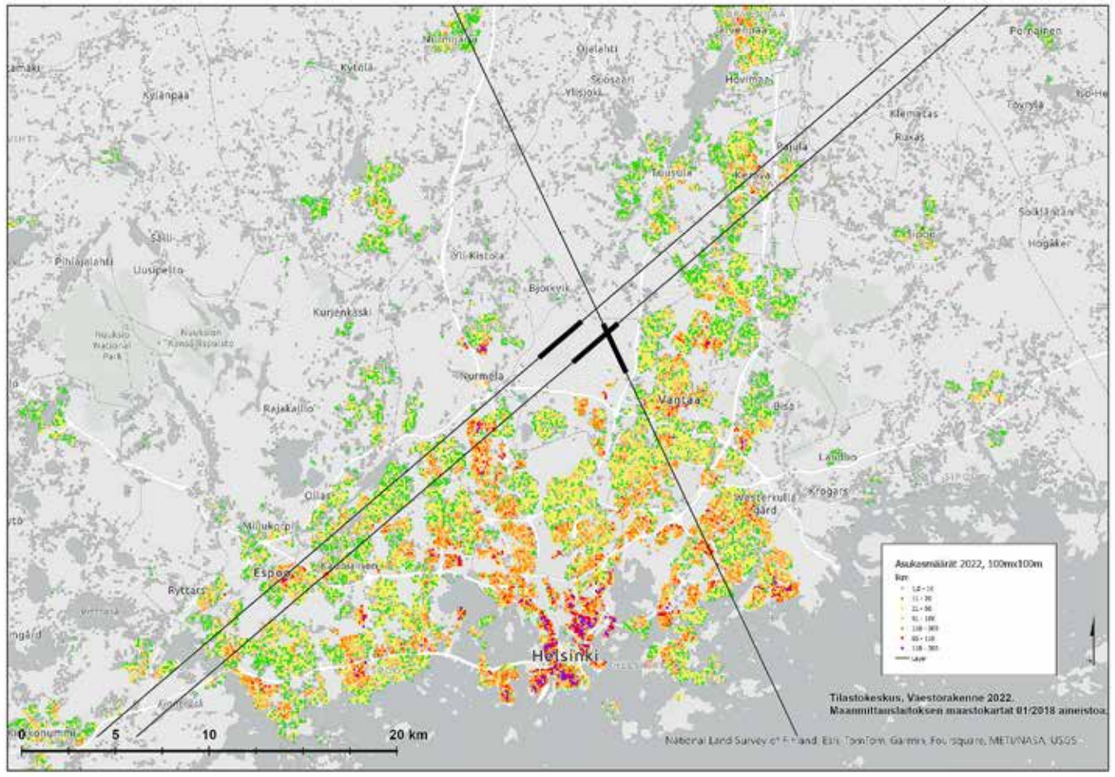

Kuva 5. Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitoteiden jatkeet ja asukastiheydet lentoaseman läheisyydessä.

4.3 Uudenmaan maankäyttö ja asutuksen sijoittuminen

Nykytilanne

Pääosa lentoasemaa ympäröivästä alueesta on teollisuus- ja työpaikka-alueita, keskittyen erityisesti lentoasema-alueen länsi- ja eteläpuolelle. Lähimmät tiiviimmät asutusalueet (Ilola, Ruskeasanta, Koivuhaka) sijoittuvat lentoaseman itä- ja kaakkoispuolelle. Lentoasema on vuosien saatossa joutunut tiivistyvien asutusalueiden ympäröimäksi pohjoisen suuntaa lukuun ottamatta. Lentoaseman luoteis- ja länsipuolella on laajahkoja peltoalueita ja pohjoisosassa jonkin verran metsäalueita.

Lentokonemelun vaikutusten hallitsemiseksi on tärkeää kiinnittää huomiota maankäyttöön erityisesti kiitoteiden jatkeilla laskeutumis- ja lentoonlähtöreittien alla. Tällaisella alueella sijaitsee Länsi-Vantaan, Espoon ja Keravan maankäytöstä suuri osa sekä osia Tuusulasta.

Asutuksen sijoittuminen

Kuvassa 5 on esitetty Helsingin ja Keski-Uudenmaan ympäristön vuoden 2022 asukasmäärän tiheyskartta 100*100 metrin ruuduissa. Kartasta havaitaan, että kiitoteiden jatkeilla lähimpänä lentoasemaa sijaitsevaa tiivistä asutusta on Ala-Tikkurilassa, Vierumäessä, Myyrmäessä ja Martinlaaksossa. Hajanaisempaa asutusta sijaitsee eri puolilla lentoaseman toimintaympäristöä. Vähiten asutusta on lentoaseman länsi-, luoteis- ja pohjoispuolilla. Pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan asutuksen määrää ja sijoittumista on esitetty myös kuvassa 6. Asutuksen tihentymiä on havainnollistettu sekä väreillä että kolmiulotteisesti.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

Uudenmaan maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaava, kolmesta vaihekaavasta koostuva Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023. Uusimaa-kaavan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaan on aaltoviivaesityksenä merkitty Helsinki-Vantaan lentoaseman uuden verhokäyrän L_{den} 60 ja 55 dB:n lentokonemelualueet. Uusi verhokäyrä perustuu Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupahakemuksen yhteydessä laadittuun lentokonemelun ennusteeseen yhdistettynä kiitoteiden käyttötapavariaatioita kuvaavaan aiempaan verhokäyrään.

Maakuntakaava ohjaa alueiden käytön suunnittelua tarkemmassa kaavoituksessa. Lentokonemelualueille on asetettu suunnittelumääräykset, jotka määrittävät alueen käyttöä ja rajoittavat melulle herkkien toimintojen sijoittamista seuraavasti:

Lentokonemelualue L_{den} 55–60 dBA: Alueelle ei yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa saa osoittaa uutta melun haittavaikutuksille herkkää toimintaa. Alueella jo olevan asutuksen ja muun melulle herkän toiminnan säilyttäminen ja täydentäminen on mahdollista.

Lentokonemelualue L_{den} yli 60 dBA: Alueelle ei yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tule osoittaa asuinrakentamista eikä sairaaloiden yms. laitosten rakentamista tai muiden sellaisten toimintojen sijoittamista, jotka ovat herkkiä melun haitoille.

Uusimaa-kaavan 2050 liitteessä L3 on esitetty lentokonemelualueiden lisäksi Finavian esittämät uudet lentokonemelun laskeutumisvyöhykkeet. Vyöhykkeet sijoittuvat kiitoteiden jatkeille lentokonemelualueiden ulkopuolelle ja ne kuvaavat alueita, joilla on toistuvasti erityisesti laskeutuvien lentokoneiden melua. Merkinnän tarkoitus on maankäytön suunnittelua ja toimintojen sijoittamista varten osoittaa alueet, joilla melua on päivittäin toistuvana nykyisin ja tulevaisuudessa. Merkinnän alueelle Finavia ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficom yhdessä suosittelevat vähintään 35 dB ääneneristävyysvaatimusta asumisen ja melulle herkkien rakennusten ulkokuorelle.

Kuvassa 7 on esitetty Uusimaa-kaavassa 2050 esitetyt lentokonemelualueet ja laskeutumisvyöhykkeet. •

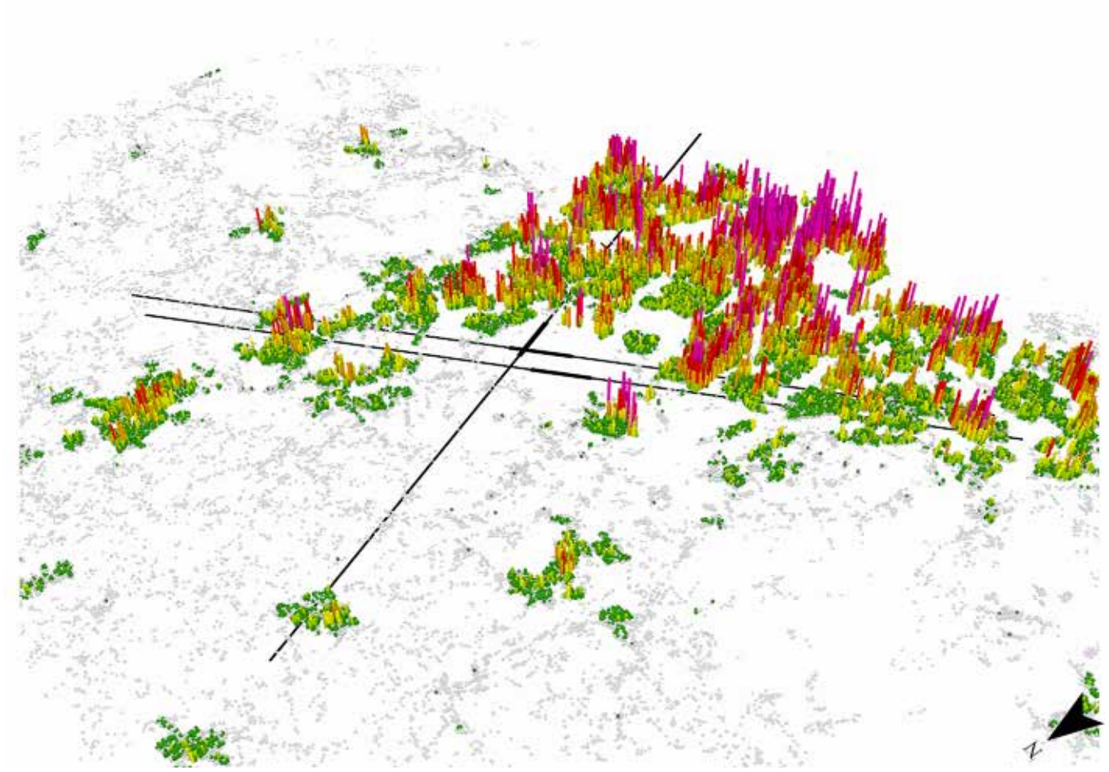

Kuva 6. Pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan alueiden vuoden 2022 asukasmäärän tiheyskartta 3D-esityksenä

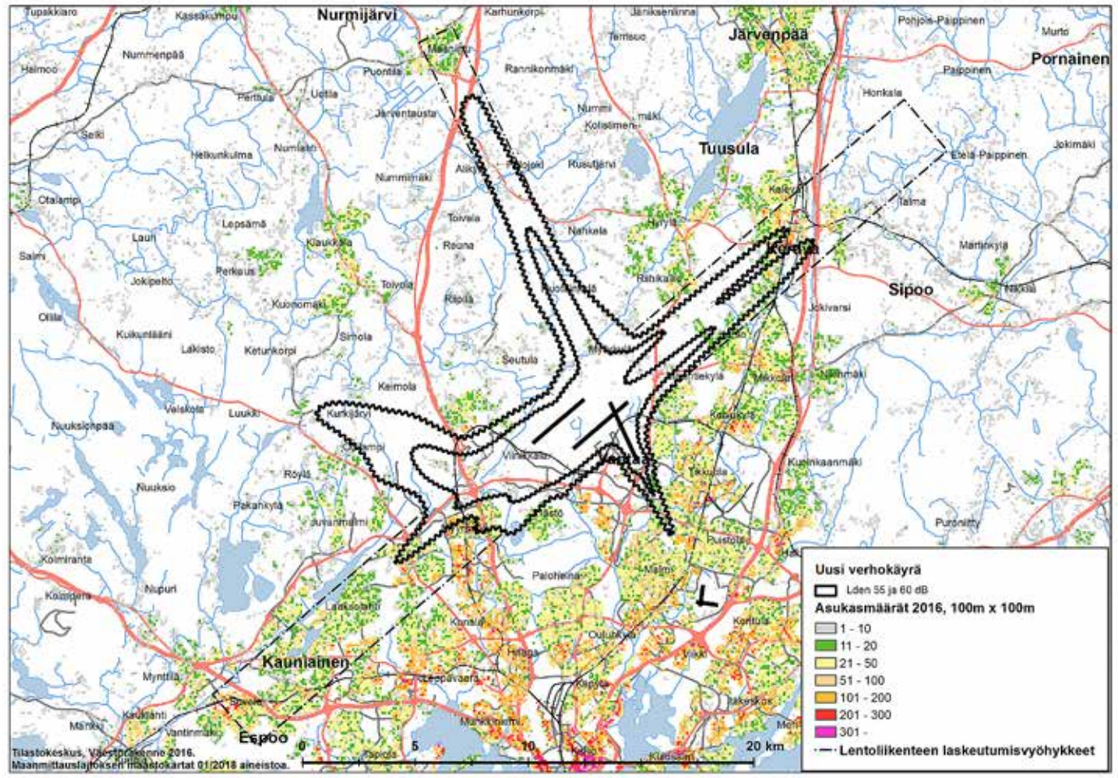

Kuva 7. Uudenmaan maakuntakaavassa on esitetty uuden verhokäyrän mukaiset lentokonemelualueet, jotka ovat merkittynä kuvassa mustalla aaltoviivalla. Tämän lisäksi laskeutumiskiitoteiden jatkeille on kaavan liiteaineistossa esitetty laskeutumisvyöhykkeen merkintä melun huomioimiseksi maankäytössä.

5 KIITOTEIDEN KÄYTTÖTAVAT

Ensisijainen kiitoteiden käyttötavan valintaperuste on lentoturvallisuus. Turvallisuuden ehdoilla kiitotien käyttöperiaatteet on suunniteltu siten, että lentokonemelualueella asuvien määrä on mahdollisimman pieni.

5.1 Lentoturvallisuus ja ilmatilan hallinta

Ilmatila on järjestelmä, johon liittyy myös kiitoteiden suunnitelmallinen käyttötapa eri sää- ja liikennetilanteissa. Se on kokonaisuus, joka on suunniteltava toimimaan myös epäedullisissa olosuhteissa sekä erilaisten häiriötilanteiden sattuessa. Järjestelmäkokonaisuus pyrkii takaamaan turvallisuuden kaikissa tilanteissa. Turvallisuusmarginaalit on mitoitettu epäedullisimman tilanteen mukaan siten, että reittien kirjaimellinen seuraaminen ei normaalitilanteessa aina ole välttämätöntä. Lennonjohto voi antaa ilma-aluksille joustavia ja reittimatkaa lyhentäviä selvityksiä, joilla voi olla myös positiivinen merkitys ympäristövaikutuksiin (pienentyvät päästöt reittimatkan lyhentyessä, koneiden ohjautuminen harvemmin asutuille alueille). Näitä selvityksiä annetaan huomioiden ilmatilan muu liikenne.

Lentokoneiden välillä tulee säilyttää riittävä, kansainvälisten standardien mukaan määritelty minimietäisyys, joka saavutetaan esimerkiksi soveltamalla vaakasuuntaista tutkaporrastusminimiä. Se on lähestymisalueella (TMA) 3 NM (5,5 km) ja sen ulkopuolella aluelennonjohdon ilmatilassa 5 NM (9 km). Johtuen suunnistuslaitteiden tarkkuudesta ja ilma-alusten kyvystä hyödyntää niitä sekä vaaditusta tutkaporrastusminimistä, tulee TMA-alueen tulo- ja menoportit sijoittaa vähintään 6 NM (11 km) etäisyydelle toisistaan.

Lentoturvallisuuden huomioiminen on tärkein kriteeri käytettävän kiitotien valinnassa. Lentoonlähtevä ja laskeutuva liikenne ei saa joutua tilanteeseen, että kiitotietä jouduttaisiin käyttämään vastakkaisiin suuntiin tai, että lentoonlähtevän ja laskeutuvan liikenteen käyttämä kiitotie risteää niin, että voi aiheutua vaaratilanteita (kuva 8). Laskeutuvalla lentokoneella täytyy olla mahdollisuus myös keskeytetyn lähestymisen menetelmään, jolloin kiitotiesuunnassa tulee olla riittävästi vapaata ilmatilaa ns. ylösvedon varalta (kuva 9).

Lentoonlähdöt ja laskeutumiset pyritään ohjaamaan eri kiitoteille siten, että hallitaan rullaavien koneiden aktiivisen kiitotien ylitykset. Tämä on tärkeää huonon näkyvyyden vallitessa, erityisesti ns. huonon näkyvyyden menetelmien (LVP, Low Visibility Procedures) ollessa käytössä.

5.2 Kiitotien käytön valintaan liittyviä rajoituksia

Lentoaseman läheisyydessä havaittavan melun kannalta on kiitoteiden käyttösuunnilla suuri merkitys. Voimassa olevan sääntelyn (EASA) ohjeiden mukaan melunvaimennusmenetelmien noudattamista ei tulisi vaatia epäsuotuisissa olosuhteissa, kuten:

1. milloin kiitotien pinnan olosuhteissa on haitallisia vaikutuksia (esim. lumen, sohjon, jään tai veden, mudan, kumin, öljyn tai muiden aineiden johdosta);
2. milloin pilvikorkeus on alle 150 m (500 ft) lentopaikan korkeustasosta tai vaakasuora näkyvyys on alle 1,9 km;
3. milloin sivutuulikomponentti, puuskat mukaan lukien, ylittää 28 km/h = 7,8 m/s (15 kt);
4. milloin myötätuulikomponentti, puuskat mukaan lukien, ylittää 9 km/h = 2,5 m/s (5 kt); ja
5. mikäli on ilmoitettu “wind shear” -ilmiöstä (voimakas tuulen nopeuden muutos korkeuden suhteen) tai sellaista on ennustettu, tai mikäli muiden haitallisten sääolosuhteiden, esim. ukonilman odotetaan vaikuttavan lähestymisiin.

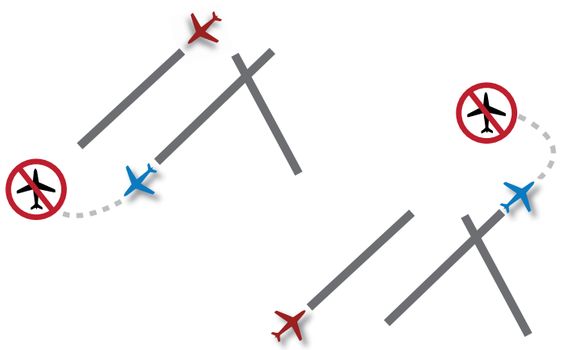

Kuva 8. Samanaikaisesti laskeutumassa olevat ilma-alukset vaikuttavat lähtevien lentokoneiden lentoreittivaihtoehtoihin.

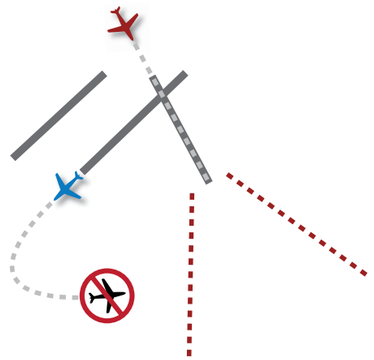

Kuva 9. Laskeutuvan lentokoneen mahdollista keskeytettyä lähestymistä (ns. ylösveto) varten on varattava riittävästi vapaata ilmatilaa eli ns. ylösvetosektori.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

5.3 Tuulen vaikutus

Lentokoneille pyritään tarjoamaan mahdollisuus nousta ja laskeutua vastatuuleen. Näin saavutetaan mahdollisimman pienellä maanopeudella riittävä ilma-aluksen ja sitä ympäröivän ilmamassan välinen nopeusero. Lentokoneen maanopeus vaikuttaa esimerkiksi koneen ohjattavuuteen maassa sekä lasku- ja lähtökiidon pituuteen.

Vuoden 2022 tuuliolosuhteet olivat pitkäaikaisiin keskiarvoihin nähden tavanomaiset. Yleisesti vallinneet lounaan puoleiset tuulet puolsivat kiitotien 22R käyttöä lentoonlähtöihin ja kiitotien 22L käyttöä laskeutumisiin kiitoteiden käytön ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti, jolloin kiitotietä 15 ei voitu käyttää.

Kuvassa 10 on esitetty tuulen suuntien aikaosuudet prosentteina kymmenen asteen välein koko vuoden sääaineistosta vuodelta 2022 sekä vuosien 2000–2022 keskiarvo. Käytettävä kiitotie määräytyy kiitoteiden ensisijaisuusperiaatteen mukaisesti tuuliolosuhteet huomioiden. Myötätuuli- ja sivutuulikomponenteille annettujen raja-arvojen ylittyessä ensisijaisella kiitotiellä, pyritään käyttämään parhaan vastatuulikomponentin antavaa kiitotietä. Esimerkkinä tuulen suunnan päivittäisen vaihtelun vaikutuksesta kiitoteiden käyttöön on kuvassa 11 esitetty kiitoteiden 04L ja 04R yhteenlaskettujen laskeutumisten määrä päivittäin vuoden 2022 aikana.

5.4 Asutuksen sijoittuminen

Käytettävä kiitotie pyritään turvallisuuden, kapasiteetin ja joustavuuden puitteissa valitsemaan niin, että lentokoneet suuntautuisivat harvaan asuttujen alueiden yli. Myös ympäristöluvan määräykset kiitoteiden käytölle on asetettu asutuksen sijainnin perusteella. Ensisijaisesti pyritään minimoimaan lentokoneiden aiheuttamaa melua lähellä lentoasemaa, missä melu on suurimmillaan, koska lentoonlähdöissä käytettävä moottoriteho on suuri ja etäisyys maahan pieni.

5.5 Ympäristöluvan määräykset

Kolmannen kiitotien sijoituslupaan perustuvat, nykyisin käytössä olevat kiitoteiden käyttöperiaatteet ovat muodostuneet vakiintuneeksi käytännöksi lentoliikenteen järjestämisessä, ja kiitoteiden käyttötapa on pysynyt pitkälti samanlaisena kiitotien 3 käyttöönoton jälkeen. Lentoturvallisuus on tärkein syy siihen, ettei melunhallinnan kannalta parasta kiitotietä voida aina valita.

Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksessä (4.8.2011 nro 49/2011/1) kiitoteiden käytölle on annettu seuraavia määräyksiä:

2. *Kiitoteiden käyttö on järjestettävä siten, että melun leviämistä asuinalueille voidaan hallita mahdollisimman tehokkaasti. Kiitoteiden käytössä on noudatettava seuraavia rajoituksia:*

   2.1 *Siviililentotoiminnassa on yöllä klo 23.00–06.00 käytettävä ensisijaisena laskeutumiskiitotienä kiitotietä 15 ja suihkukoneiden ensisijaisena lentoonlähtökiitotienä kiitotietä 22R, mikäli lentoturvallisuus ei muuta edellytä.*

   2.2 *Lentoonlähdöt kiitotieltä 15 ja laskeutumiset kiitotielle 33 on kielletty klo 22.00–07.00 välisenä aikana, mikäli lentoturvallisuus ei muuta edellytä. Määräys ei koske potkurikoneiden lentoja klo 22.00–23.00 ja klo 06.00–07.00.*

Ympäristöluvan määräykset ovat vakiintuneen toimintatavan mukaisesti käytössä.

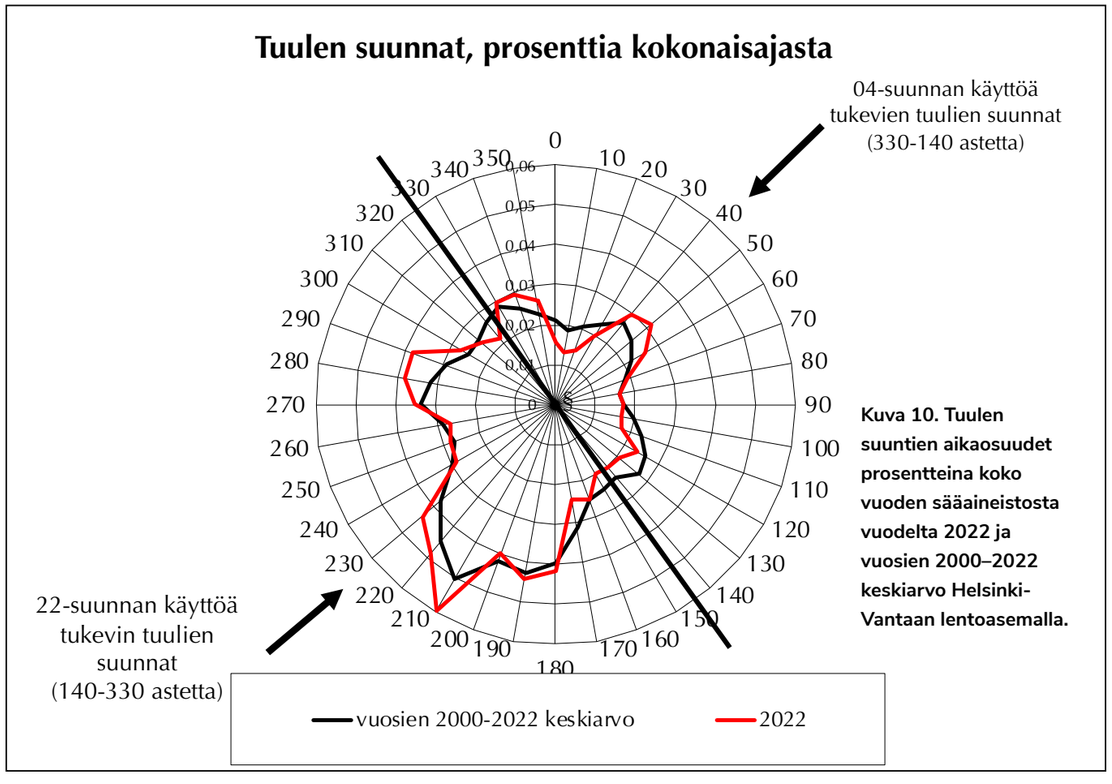

Kuva 10. Tuulen suuntien aikaosuudet prosentteina koko vuoden sääaineistosta vuodelta 2022 ja vuosien 2000–2022 keskiarvo Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

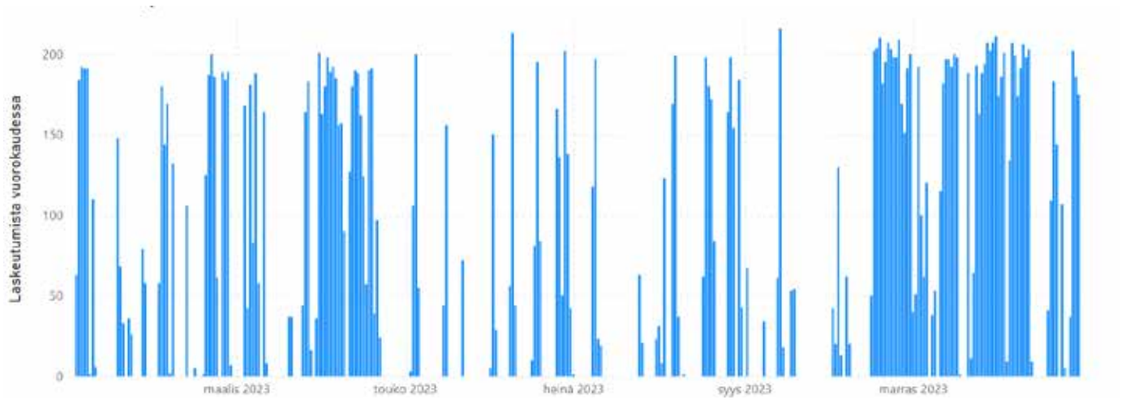

Kuva 11. Esimerkki tuulen suunnan päivittäisen vaihtelun vaikutuksesta kiitoteiden käyttöön. Kiitoteiden 04L ja 04R yhteenlaskettujen laskeutumisten määrä päivittäin vuonna 2023. Koko vuoden keskimääräinen laskeutumisten määrä oli 198 laskeutumista vuorokaudessa.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

5.6 Kiitoteiden käyttöperiaatteet

Nykyisessä Helsinki-Vantaan lentoaseman kolmen kiitotien järjestelmässä on määritelty noin kolmekymmentä erilaista kiitoteiden käyttöperiaatetta. Lukuisuus johtuu monista turvallisuutta, kapasiteettia ja ympäristöä samanaikaisesti koskevista vaatimuksista, joita eri olosuhteissa pyritään sovittamaan optimaalisella tavalla yhteen. Lähtökohtaisesti pyritään toimimaan niin, että vähintään kaksi kiitotietä kolmesta on jatkuvasti käytettävissä lentoliikenteelle.

Käytettävien kiitoteiden valintaan vaikuttavat mm. seuraavat tekijät: lentoturvallisuus, tuulen suunta ja voimakkuus, aktiivisen kiitotien ylitykset, ympäristöluvassa asetetut määräykset, asutuksen sijoittuminen, liikenteen kysyntä ja sen suuntaaminen, käynnissä olevat kunnostustyöt, rullausmatkojen ja -päästöjen hallinta.

Lentokoneiden seisontapaikat sijoittuvat kiitotien 1 eteläpuolelle ja kiitotien 2 länsipuolelle. Kiitotietä 3 lentoonlähtöihin tai laskuihin käyttävän ilma-aluksen on siis ylitettävä kiitotie 1. Kiitoteiden ylitysten vähentäminen liikenteen kysynnän sen salliessa on yksi kiitoteiden käytön suunnittelutavoitteista.

Kiitoteiden toisistaan riippumattoman rinnakkaisen käytön periaate on esitetty kuvassa 12. Toisen rinnakkaisista ilma-aluksista on lähestyttävä kiitotien suuntaa alempana ennen kiinnittymistä ILS-laitteiden ohjaukseen, jotta ilma-alusten välinen porrastus varmistetaan sekä vaaka- että pystytasoissa ja riski lähestymislinjan ”läpi” lentämisen seurauksista minimoidaan.

5.7 Liikenteen kysyntä ja sen huipukkuus

Lentoaseman kokonaiskapasiteetin kysyntä vaihtelee voimakkaasti johtuen matkustuspalvelujen kysynnän ajoittumisesta sekä suurimpien lentoyhtiöiden toimintatavasta, joka pyrkii keskittämään laskeutumiset ja lentoonlähdöt toisiaan seuraaviin ”aaltoihin” sujuvien vaihtoyhteyksien järjestämiseksi. Nykytilanteessa lentoaseman kiitotiekapasiteetti on vain parina tuntina vuorokaudesta runsaassa käytössä. Suurimman osan tunneista kapasiteettia on runsaasti vapaana ja sille on vähemmän kysyntää.

Finavian on tehtävänsä mukaisesti palveltava lentoyhtiöitä ja matkustajia näiden haluamina aikoina pyrkien tarjoamaan kysynnän mukaista kapasiteettia. Nykytilanteessa kysynnän ajoittuminen vaikuttaa kiitoteiden käyttöön selkeimmin iltapäivien tunteina klo 14–16, jolloin saapuvien ja/tai lähtevien koneiden määrä ylittää yhden kiitotien välityskyvyn. Tällöin käytetään laskeutumisille ja/tai lentoonlähdöille kahta rinnakkaista kiitotietä.

Helsinki-Vantaan lentoaseman lennoista yli 80 % suuntautuu ulkomaille, ja näistä valtaosa Skandinaviaan ja Keski-Eurooppaan. Näille liikennevirroille luontevimmat lentoonlähtökiitotie on länteen ja etelään johtava suunta. Tämä mahdollistaa myös turvallisuuden kannalta ilmatilan laajemman hallinnan niin, että lähestyvän ja lähtevän liikenteen välisten risteämisten määrä minimoidaan. •

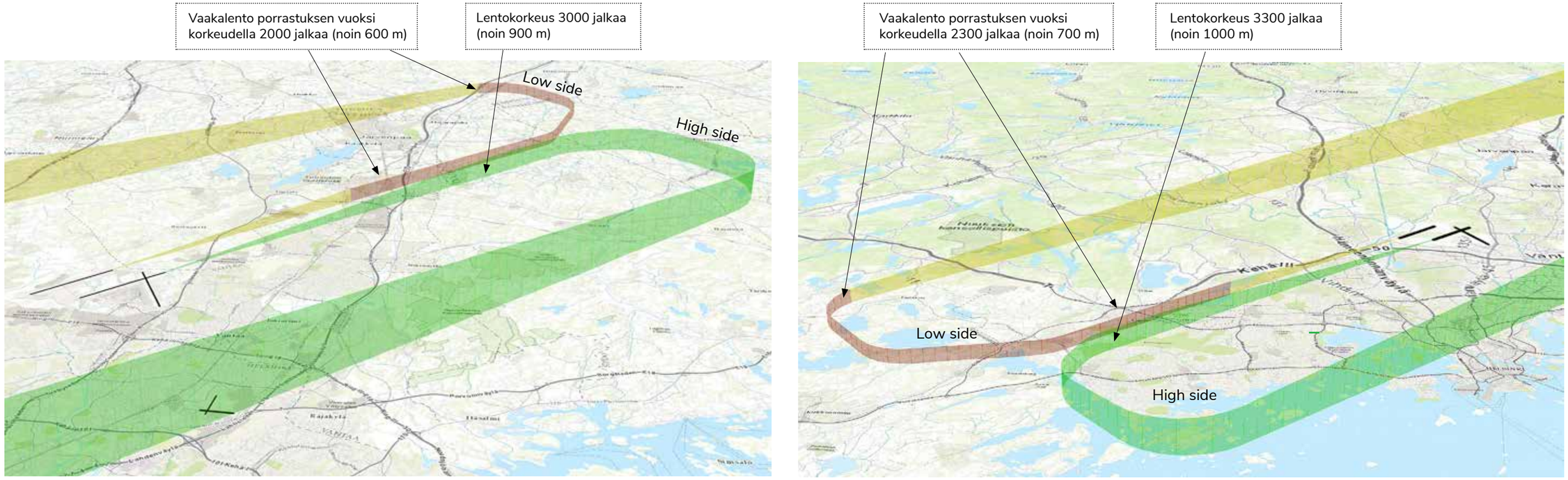

Kuva 12. Rinnakkaisten lähestymisten periaate, jolla turvallisuus varmistetaan, vaikka koneet laskeutuvat samanaikaisesti rinnakkaisille kiitoteille. Vasemmalla lähestymiset kiitoteille 22L ja 22R, oikealla kiitoteille 04L ja 04R.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

Kiitoteiden käyttötapoja eri tilanteissa

Ensisijainen kiitoteiden käyttöperiaate Open V	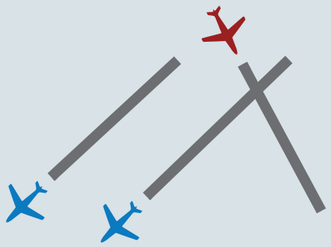		Kiitoteiden käytön valinnassa toimitaan **ensisijaisen kiitoteiden käyttöperiaatteen** (Open V QJET) mukaan kaakkois-lounaistuulten vallitessa siten, että laskeudutaan kiitotielle 15 (2) luoteen eli Nurmijärven suunnasta ja lähdetään lentoon kiitotieltä 22R (3) lounaaseen Länsi-Vantaan ja Espoon suuntaan tai kiitotieltä 22L (1) etelään. Toimintatapa edellyttää, että yhden kiitotien kapasiteetti riittää laskevalle liikenteelle.
Kiitoteiden käyttöperiaate Parallel RWY 22	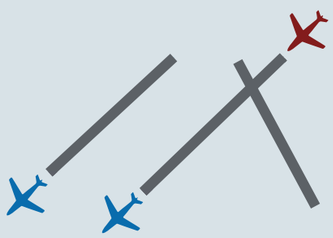	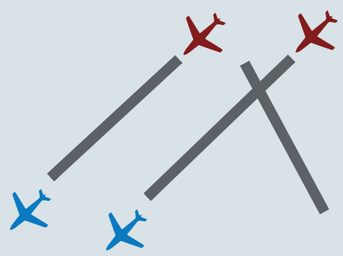	**Toissijaista kiitoteiden käyttöperiaatetta** (Parallel RWY 22) käytetään etelä-länsituulten vallitessa, jolloin lentoonlähdöissä käytetään kiitotiesuuntia 22R (3) ja 22L (1) ja laskuissa joko kiitotietä 22L (1) (erillistoiminta) tai sekä kiitotietä 22L (1) että 22R (3), mikäli yhden kiitotien kapasiteetti ei riitä laskeutuvalle liikenteelle (mix).
Kiitoteiden käyttö luoteis- ja itätuulten vallitessa Parallel RWY 04	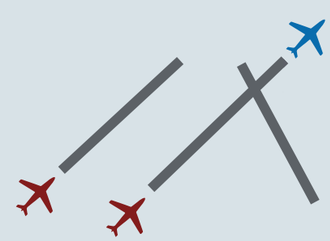	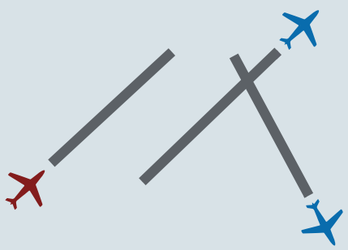	**Luoteis-itätuulilla** toimitaan yleensä siten, että laskeudutaan kiitotielle 04L (3) tai kiitotielle 04R (1) lounaan eli Länsi-Vantaan ja Espoon suunnasta ja lähdetään kiitotieltä 04R (1) koilliseen Keravan suuntaan (Parallel RWY 04 puoliyhdistetty) tai jos yksi laskukiitotie riittää saapuville koneille, laskeudutaan kiitotielle 04L ja lähdetään kiitotieltä 04R ja vähäisessä määrin potkurikoneilla kiitotieltä 15 (Parallel RWY 04 erillistoiminta).
Kiitoteiden käyttö huonon näkyvyyden aikana Open T ja Open A	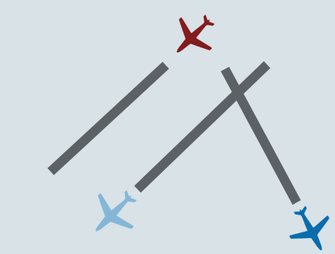		**Huonon näkyvyyden aikana** (LVP = Low visibility procedure) ensisijaisena laskeutumiskiitotienä on kiitotie 22R (3) ja lentoonlähdöissä kiitotie 15 (2) (menetelmä LVP Open T) tai kiitotie 22L (menetelmä LVP Open A). Toissijainen laskeutumiskiitotie on 04L. Erikoistapauksissa käytössä voi olla myös menetelmä, jossa lentoonlähdöt tapahtuvat kiitotieltä 22L (1) ja laskeutumiset kiitotielle 22R (3) (LVP Para 22 Reverse). Kiitoteiden käytöllä varmistetaan turvallisuus minimoimalla sekä aktiivisten kiitoteiden ylitykset että maassa liikkuvien ilma-alusten risteäminen rullausteillä huonoissa näkyvyysolosuhteissa. Tämän menetelmän käyttöä edellyttäviä olosuhteita on yleensä muutamina päivinä vuodessa.
Yöajan lentoonlähdöt ja laskeutumiset	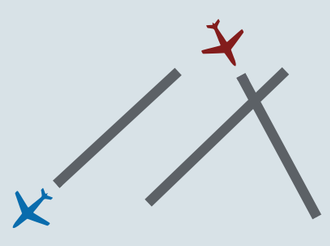		**Yöaikana klo 23–06** käytetään laskeutumisiin ensisijaisesti kiitotietä 15 (2) luoteen eli Nurmijärven suunnasta ja lentoonlähtöihin kiitotietä 22R (3) lounaaseen eli Espoon suuntaan. Suihkukoneiden laskeutumiset kiitotielle 33 (2) kaakon suunnasta ja lentoonlähdöt kiitotieltä 15 (2) kaakon suuntaan ovat kiellettyjä. Yöaikaan myös potkurikoneiden operaatiot kaakon suuntaan ovat kiellettyjä, mikäli lentoturvallisuus ei muuta vaadi. Edellä esitettyä kiitoteiden käyttöä on sovellettu Helsinki-Vantaan lentoasemalla pitkään ja se sisältyy kiitoteiden käyttöperiaatteisiin.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

6 ILMATILAN HALLINTA JA LENTOREITIT

6.1 Ilmatilan rakenne

Ilmatila on yleisesti jaettu valvottuun ja valvomattomaan ilmatilaan. Valvottu ilmatila on rajoiltaan määritetty ilmatila, jossa annetaan eriasteista lennonjohtopalvelua ja jossa lentämiseen vaaditaan erityinen lennonjohtoselvitys. Valvotun ilmatilan rajat määritellään yleensä kaupallisen lentoliikenteen tarpeiden pohjalta. Tämä liikenne käyttää ns. mittarilentosääntöjä eli navigointi tapahtuu mittarinäyttämien perusteella. Tällöin lennonjohto vastaa porrastamisesta eli ilma-alusten välisen turvallisen etäisyyden säilymisestä valvotussa ilmatilassa. Käytännössä kaupallinen lentoliikenne on aina lennonjohtopalvelun alaista ns. johdettua liikennettä ja se pysyy valvotussa ilmatilassa.

Valvomattomassa ilmatilassa saa lentää ilman lennonjohtoselvitystä. Tämä liikenne käyttää pääsääntöisesti ns. näkölentosääntöjä (VFR) eli ilma-alukset vastaavat itse riittävän turvaetäisyyden säilymisestä ja navigointi tapahtuu karttojen ja näköhavaintojen avulla. Valvomattomassa ilmatilassa lentävät pääasiassa yleisilmailijat.

6.2 Lennonjohdon toiminta

Lennonvarmistustoiminnasta Finavian lentoasemilla on 1.4.2017 lähtien vastannut Fintraffic ANS Oy. Fintraffic ANS on valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö, jonka omistajaohjaajana toimii liikenne- ja viestintäministeriö. Fintraffic ANS vastaa palveluntuottajana lennonvarmistustoiminnoista lentoasemalla Finavian määrittelemien tavoitteiden mukaisesti.

Lentoonlähtöjen ja laskeutumisten lennonjohtopalveluista lähialueella (CTR) vastaa lentoaseman **lähilennonjohto** (TWR eli “Torni”). Lentoaseman ympärille on määritelty ns. **lähestymislennonjohtoalue** (TMA, Terminal Control Area), missä lennonjohtopalveluista vastaa lentoaseman lähestymislennonjohto (APP, Approach Control). Lähestymisalueen eli TMA:n ulkopuolella lennonjohtopalvelusta Suomen ilmatilassa vastaa **Suomen aluelennonjohto** Finland FIR (Flight Information Region) eli EFIN. Suomen aluelennonjohto toimii lennonjohtokeskuksessa Vantaalla. Koska Helsinki-Vantaan TMA rajautuu maan ilmatilarajaan, luovuttaa lentoaseman APP liikenteen etelässä Viron lennonvarmistuselimelle ja kaakkoispuolella Pietarin lennonvarmistuselimelle. TMA on esitetty kuvassa 14.

Aluelennonjohdon vastuualueen sivurajana toimii yleensä valtakunnan rajaa myötäilevä lentotiedotusalueen raja. Tällä ACC:n valvomalla alueella ilmatila lentopinnan 95 (9 500 jalkaa, 2 850 m) alapuolella on kuitenkin pääasiassa valvomatonta ilmatilaa. ACC:n ilmatila koostuu yksisuuntaisista lentoväylistä ja nykyisin RNAV-pohjaisesti määritellyistä (ks. 6.3) lentoreiteistä. Ilma-alukset lentävät näitä reittejä pitkin määrätyllä korkeus- tai pitkittäiserolla toisiinsa. Aluelennonjohdon vastuualueella noudatetaan enenevässä määrin ns. Free Route Airspace -periaatetta. Free Route Airspace -periaate mahdollistaa aluelennonjohdon vastuualueella, ja ulottuen osin jopa aina lähestymislennonjohtojen alueille, julkaistuista reiteistä riippumattomien suorien lentoreittien lentämisen pienentäen näin päästöjä ja polttoaineen kulutusta.

Liittymäpintoina lähestymislennonjohdolta aluelennonjohdolle ja päinvastoin toimivat ns. meno- ja tuloportit TMA:n reunoilla. Portit on sijoiteltu siten, että lähtevän ja saapuvan liikenteen risteämiset minimoidaan ja että ilma-alusten välillä säilyy riittävä etäisyys.

Lähestymisalueen tuloporteilta on määritetty alkulähestymisreitit (STAR), jotka johtavat loppulähestymisen alkuun 15–25 km etäisyyteen kiitotien päästä. Menoporteille johtavat ns. vakiolähtöreitit (SID). Reittien seuraamisen tarkkuuteen vaikuttaa muun muassa ilma-aluksen tyyppi ja lentoonlähtöpaino, säätila ja käytetty navigointiteknologia. Lennonjohto usein antaa lisäksi ilma-aluksille vakiotulo-/lähtöreiteistä poikkeavia reittiä oikovia selvityksiä. Ruuhka-aikoina reittejä voidaan myös pidentää vektoroimalla, jotta tarpeelliset porrastukset saadaan järjestettyä.

Helsingin rannikon edustalla on suuri määrä ns. vaara-alueita, joilla puolustusvoimat suorittaa ammuntoja ja muuta harjoitustoimintaa. Lentoreitit suunnitellaan siten, että niistä ei usein jouduta poikkeamaan vaara-alueiden ollessa aktiivisia. Helsinki-Vantaan lähestymislennonjohtoalueella käytetään normaalioloissa yhdeksää porttia yksinomaan lähtevälle liikenteelle ja kuutta porttia saapuvalle liikenteelle. Usein liikenteelle koordinoidaan kuitenkin suorempia reittejä ohi näiden porttien.

Ilmatilan rakennetta, lentoreittejä ja ilma-alusten johtamista lennonjohtojärjestelmässä on esitetty kuvassa 13.
.

6.2.1 Lähtevien ilma-alusten johtaminen

Ennen jokaisen johdetun lennon aloittamista ilma-aluksen tulee pyytää lennonjohdolta selvitys eli lupa lentää määritellyin ehdoin paikasta A paikkaan B. Selvitykseen sisältyy yleensä vakiolähtöreitti (SID), matkalentoreitti määränpäähän ja lupa nousta tietylle korkeudelle.

Lähilennonjohto (TWR eli ”Torni”) antaa lähtöluvan ilma-alukselle, joka on lennon alkuvaiheessa sen vastuualueella. Pian ilmaan nousun jälkeen lähilennonjohto luovuttaa ilma-aluksen lähestymislennonjohdon (APP, Approach Control) johdettavaksi tämän vastuualueelle eli TMA-alueelle.

Lähestymislennonjohto (APP) johtaa lähtevää ilma-alusta tutkan avulla ja antaa sille selvityksen (= luvan) nousta sopivalle lentokorkeudelle. Selvitystä annettaessa otetaan huomioon muu liikenne sekä tarvittaessa ilmatilan käyttöä rajoittavat alueet, kuten ammunta-, purjelento- ja laskuvarjohyppyalueet. Lisäksi paikalliset

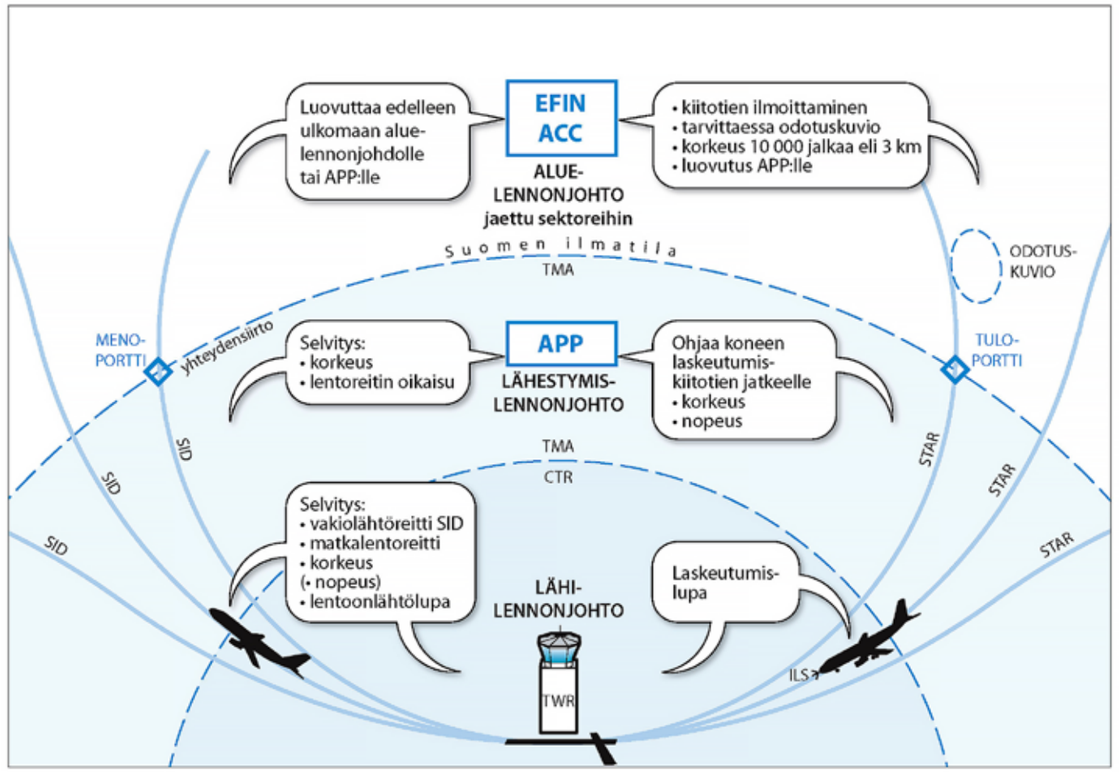

Kuva 13. Lähtevien ja lähestyvien ilma-alusten johtaminen.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

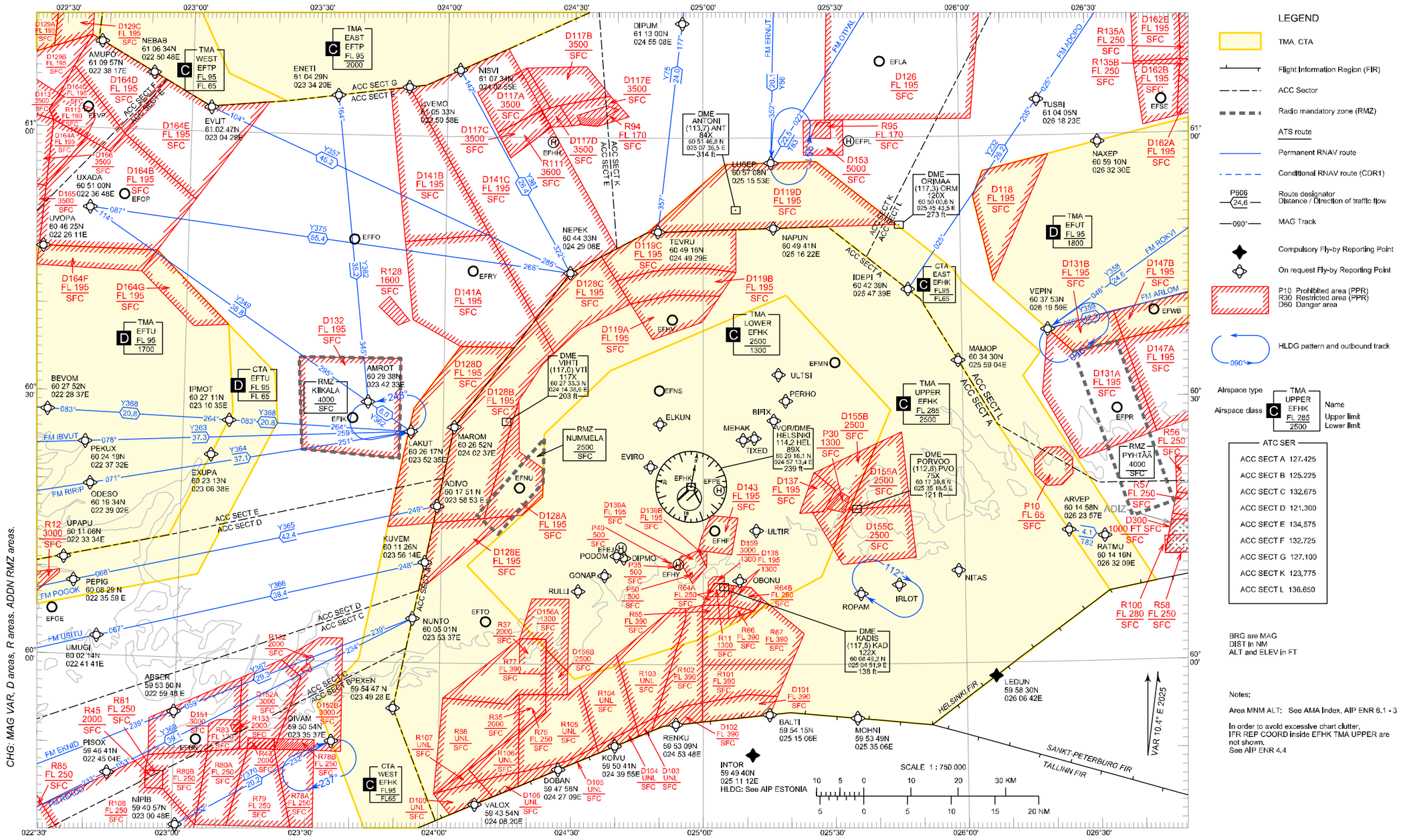

Kuva 14. Helsinki-Vantaan lentoaseman lähestymislennonjohtoalue (Terminal Control Area, TMA) (keltainen alue), jonka sisällä ilma-alukset ovat lentoaseman lähestymislennonjohdon valvonnassa.

poikkeukselliset sääolosuhteet, kuten ukkosrintamat, saattavat aiheuttaa poikkeamia ilma-aluksen aiotulta reitiltä.

Lähestymislennonjohto luovuttaa lähtevän ilma-aluksen TMA:n rajalla edelleen Suomen aluelennonjohdon (ACC), Viron tai Pietarin aluelennonjohdon vastuulle.

6.2.2 Lähestyvien ilma-alusten johtaminen

Aluelennonjohto johtaa saapuvat ilma-alukset alkulähestymisrasteille, jotka sijaitsevat välittömästi TMA:n ulkopuolella. Usein aluelennonjohdot koordinoivat yhdessä lähestymislennonjohdon (APP) kanssa oikaisuja reitille. Näissä tapauksissa lentokone suuntaa suoraan jo aluelennonjohdon vastuualueelta tyypillisesti vakiolähestymisreitin (STAR) jollekin reittipisteelle lähestymisalueella (TMA).

Odotuskuvion käyttäminen on normaalitilanteessa hyvin vähäistä johtuen liikenteen säätelystä, joka tapahtuu Eurocontrolin Brysselissä sijaitsevan (Network Manager Operations Centre (NMOC)) kautta. Esimerkiksi tilanteissa, joissa remontin tai poikkeavien keliolosuhteiden vuoksi Helsinki-Vantaalla yksi kiitotie on pois käytöstä ja kapasiteetti on pienempi kuin saapuvien ilma-alusten kysyntä edellyttää, lähestymislennonjohto pyytää aluelennonjohtoa ilmoittamaan NMOC:iin liikenteen rajoittamistarpeesta. Rajoittaminen suoritetaan käytännössä siten, että Helsinki-Vantaata kohden lähdössä oleville koneille annetaan käynnistyslupa myöhemmin kuin aikataulu edellyttäisi.

Lähestymislennonjohto käyttää lähestymisten ohjaamiseen joko RNAV-alkulähestymisreittejä tai tutkaohjaussuuntia. Lennonjohto antaa selvityksiä laskeutua tiettyyn korkeuteen, sekä mahdollisia nopeusohjeita. Selvityksiä annettaessa otetaan huomioon myös yhden tai useamman kiitotien kapasiteetti.

Loppulähestymisen ennen kiitotielle laskeutumista ilma-alus suorittaa useimmiten joko mittarilähestymismenetelmän mukaisesti (ILS, RNP, VOR) tai harvoin hyvällä säällä näköyhteydessä kiitotiehen (ns. näkölähestyminen).

Kun ilma-alus on loppulähestymisvaiheessa noin 10 kilometrin etäisyydellä kiitotiestä lähestymislennonjohto luovuttaa ilma-aluksen lähilennonjohdolle, joka antaa sille laskeutumisluvan.

Jokainen lennonjohtoelin vastaa selvityksiä antaessaan aina siitä, että ilma-alukset eivät joudu säädettyjä etäisyyksiä lähemmäksi toisiaan (ns. porrastuksen säilyttäminen).

6.3 Ilma-alusten navigointi

6.3.1 Konventionaalinen navigointiteknologia

Aiemmin ilma-aluksen suunnistus mittarilentosääntöjen mukaan lennettäessä perustui maassa olevien laitteiden ohjaamon näyttölaitteisiin antamien signaalien mukaan toimimiseen. Tärkein tällainen navigaatiolaite oli monisuuntamajakka (VOR), johon liittyy myös etäisyydenmittauslaite (DME). Tyypillisimmin reittimäärittely edellytti lentämään monisuuntamajakkaa kohti tai siitä poispäin tiettyä suuntasädettä (radiaalia) pitkin, toisin sanoen tietyssä suunnassa laitteen sijaintipisteeseen nähden. Usein reitin suunnan muutoksen aloituskohta oli määritetty etäisyytenä jostakin etäisyydenmittauslaitteesta ja ilmoitettu ilmailussa käytettävien yksiköiden mukaisesti merimaileina (NM).

6.3.2 PBN-navigointiteknologia

Eurooppalainen siviili-ilmailujärjestö EASA on määritellyt niin kutsutun suorituskykyyn perustuvan navigoinnin konseptin (PBN, Performance Based Navigation). Se kattaa eri lennonvaiheisiin tarkoitetut aluesuunnistusmenetelmät vaatimuksineen. PBN-konseptin mukaisia navigointimenetelmiä ovat mm. RNAV (Area Navigation). Se tarkoittaa aluesuunnistusmenetelmää, jonka EASA on määritellyt seuraavasti: ”Suunnistusmenetelmä, joka sallii ilma-aluksen toiminnan millä tahansa halutulla lentoradalla, joka on suunnistuslaitteiden kattamalla alueella, tai muista suunnistuslaitteista riippumattoman laitteen sallimissa rajoissa, tai joka on näiden yhdistelmän kattama.”

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lentokoneen suunnistuslaitteet keräävät tietoa erinäisistä tietolähteistä, jotka voivat sijaita avaruudessa (GPS-, Galileo- ja EGNOS-satelliitit), maanpinnalla (DME-etäisyyden määrityslaite tai tietyissä poikkeustilanteissa VOR-monisuuntamajakka) tai lentokoneessa itsessään (INS eli inertia). Näistä tietolähteistä tai niiden yhdistelmistä saatujen tietojen perusteella lentokoneen suunnistustietokone suorittaa matemaattisten laskelmien avulla lentokoneen paikanmäärityksen ja antaa suuntaopastusta ennalta määrättyjen reittiohjeiden mukaisesti. Lentokoneen RNAV-laitteisto pystyy laskemaan suunnan ja etäisyyden ennalta valittuun pisteeseen lentokoneen sen hetkisestä paikasta ja reittipisteestä. Paikkatieto esitetään lentäjälle useimmiten lentokoneen sijaintina suhteessa ennalta laskettuun reittiin joko kuvaruutunäytöllä tai numeraalisesti. Useimmissa lentokoneissa RNAV-laitteet on kytketty lentokoneen automaattiohjausjärjestelmään. Milloin tämä ei ole mahdollista, lentäjät suorittavat tarvittavat toimenpiteet manuaalisesti.

Verrattuna perinteiseen suunnistamiseen, jossa lennettiin lentoväyliä pitkin suunnistuslaitteelta toiselle, mahdollistaa RNAV lentokoneiden lentämisen suoraan määritetyltä reittipisteeltä toiselle. Koska riippuvuus maalaitteista on vähentynyt, voidaan lentoreitit määritellä näiden reittipisteiden avulla kolmiulotteiseen avaruuteen suhteellisen vapaasti. Vaikka suurimmat hyödyt PBN:n käytöstä tulevatkin lentoyhtiöille suorempien reittien mukanaan tuomien polttoainesäästöjen myötä, voidaan teknologiaa hyödyntää myös lentokenttien lähialueilla pyrkimällä sijoittamaan lähtö- ja alkulähestymisreitit lentokonemelun kannalta tiiviiden asuinalueiden ulkopuolelle. Reiteille voidaan julkaista myös korkeus- ja nopeusrajoituksia. Näillä voidaan vaikuttaa lentokoneen lentämään profiiliin.

Nykyaikaiset lentokoneet voivat seurata RNAV-reittiä varsin tarkasti. RNAV-menetelmien hyödyntäminen edellyttää, että valtaosa lentoasemalla operoivista ilma-aluksista on varustettu tarvittavalla teknologialla, sekä virallisesti hyväksytty sen käyttämiseen. RNAV-menetelmät ovat käytössä Helsinki-Vantaalla sekä lentoonlähtöjä että lähestymisiä varten käytetyillä reiteillä. Nämä RNAV SID- ja RNAV STAR-reitit julkaistaan ilmailukäsikirjassa, jota Suomessa ylläpitää Fintraffic ANS: **https://www.ais.fi/**.

6.3.3 RNAV–reittien tekninen määrittely

RNAV-reitti määritellään antamalla joukko WGS84-koordinaatiston mukaisia reittipisteitä (way-point, WPT). Pisteisiin yleisimmin liittyvät lisämääreet ovat fly-over ja fly-by. Jos reitillä on fly-over-piste, on ilma-aluksen lennettävä suoraan sen yli ennen kaartoa. Vastaavasti fly-by-pisteitä ilma-alus seuraa optimoimalla lentoreitin suoritusarvojensa perusteella. Kaikki tällä hetkellä käytössä olevat reittipisteet ovat fly-by-tyyppisiä. Esimerkiksi jos fly-by-piste sijoitetaan reitin käännöskohtaan kahden suoran reittiosan jatkeen kohtauspisteeseen, ennakoi ilma-alus kaarron aloituksen sen suoritusarvoille optimaalisella tavalla. RNAV-reitti toteutuu erityyppisillä ilma-aluksilla eri tavoin: muun muassa nopeus ja koneen massa vaikuttaa kaartojen säteeseen.

6.4 Ilmatilarakenteen ja reittien julkaiseminen

Ilmatilan rakennetta ja lentoreittejä koskevat tiedot laaditaan ja julkaistaan EASA:n määrittelemien menettelyiden mukaisella tavalla käyttäen sen standardoimaa esittämistapaa. Reittimuutokset julkaistaan kansainvälisesti ilmailutiedotuspalvelun kautta. Laajoista muutoksista on annettava ennakkotieto 6 kuukautta etukäteen ja itse materiaali on julkaistava 2 kuukautta ennen sen voimaanastumispäivämäärää. Ilmailutiedon jalostamiseen erikoistuneet kansainväliset yritykset jakavat tiedot eteenpäin lentoyhtiöille. Ohjaamotyöskentelyyn soveltuvien paperisten ja digitaalisten reittikarttojen lisäksi nämä yritykset tuottavat reittimäärittelyjä myös sähköisessä muodossa syötettäväksi lentokoneiden FMS-laitteisiin.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

6.5 Lentoreittien esittäminen tiheyskarttoina

Lentoreittien toteumaa kuvaavat parhaiten ns. reittitiheyskartat, joita ANOMS-järjestelmä (Airport Noise & Operations Monitoring System) tuottaa. Kuvissa esitetään lentojen määrä maantieteellisten ruutujen ylitse valitulla ajanjaksolla. Lopputuloksena oleva esitys on havainnollinen kuvaamaan pitkän aikavälin lentoreittien sijaintia, koska kiitoteiden käytön vaihtelu, sääolosuhteet, eri koneiden suoritusarvot ja monet muut tekijät aiheuttavat vaihtelua, jonka kuvaaminen yksittäisillä lentoreittiviivoilla olisi mahdotonta, ja käytävämallisella esityksellä liian kaavamaista.

Reittitiheyskuvissa 15–18 on esitetty vuoden 2018 huhti-syyskuun välisen ajan kaikkien operaatioiden maantieteellinen sijoittuminen niille kiitoteille, jotka kussakin kiitotieyhdistelmässä tyypillisesti ovat käytössä.

Reittitiheyskuvat näyttävät liikenteen sijoittumista eri aikoina vuorokaudesta, sekä iltapäivän ruuhkatunteina että muuhun aikaan. Esimerkiksi vähäisen liikenteen aikana kiitotien 22L lähestymiset kääntyvät kiitotien suunnalle välittömästi Keravan itäpuolella (kuva 16). Vastaavasti ruuhkatuntien aikana laskeutuvat koneet lentävät pidempään kiitotien suuntaisesti ja niiden liittyminen lähestymislinjalle näkyy reittien tiheyskuvassa kauempana Keravasta koilliseen.

6.6 Lentoonlähtöreitit

Kiitotiet 22L ja 22R. Lentoturvallisuuden takaamiseksi rinnakkaisten kiitoteiden lentoreittien tulee erota lentoonlähdön jälkeen toisistaan. Myös reittien nimien tulee erottua toisistaan vähintään reitin tunnuksen osalta. Reittien suuntaero saavutetaan esimerkiksi siten, että jos toinen reitti jatkaa kiitotien suuntaisesti, toisen kiitotien reitin on kaarrettava ulospäin. Koska

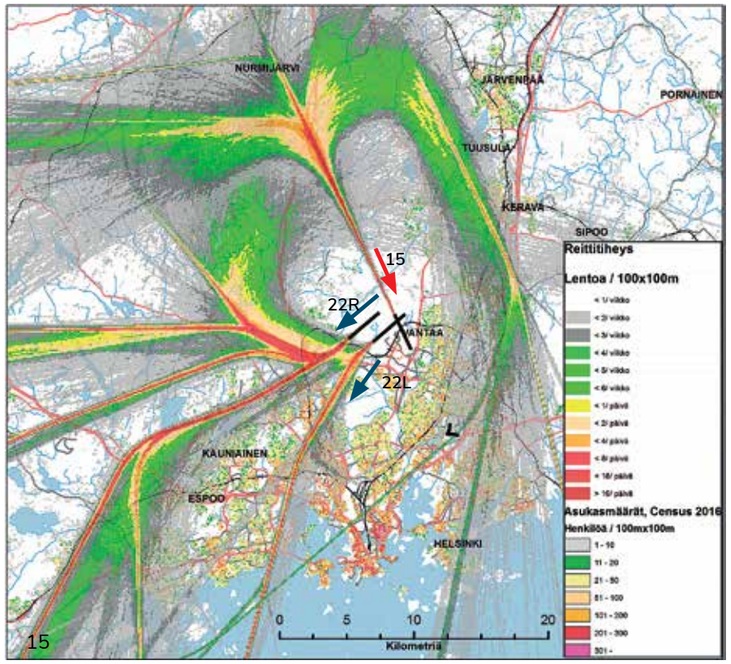

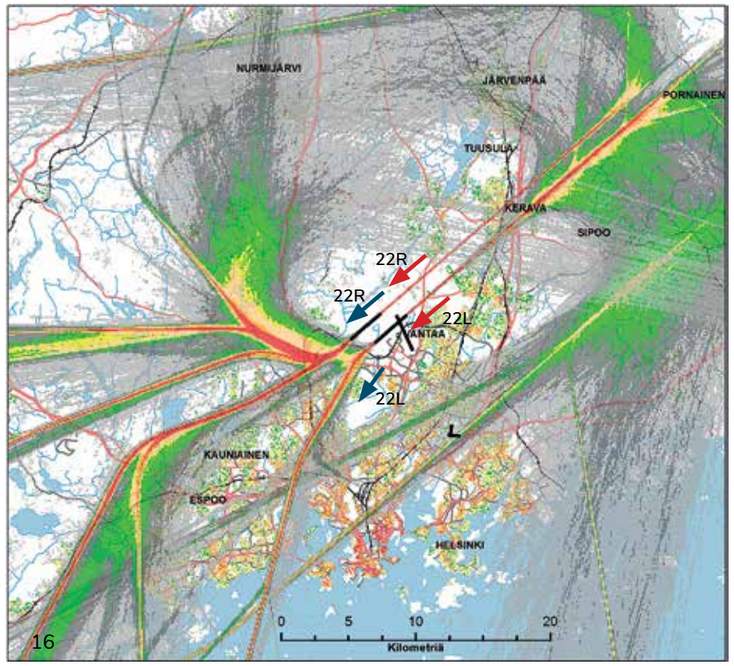

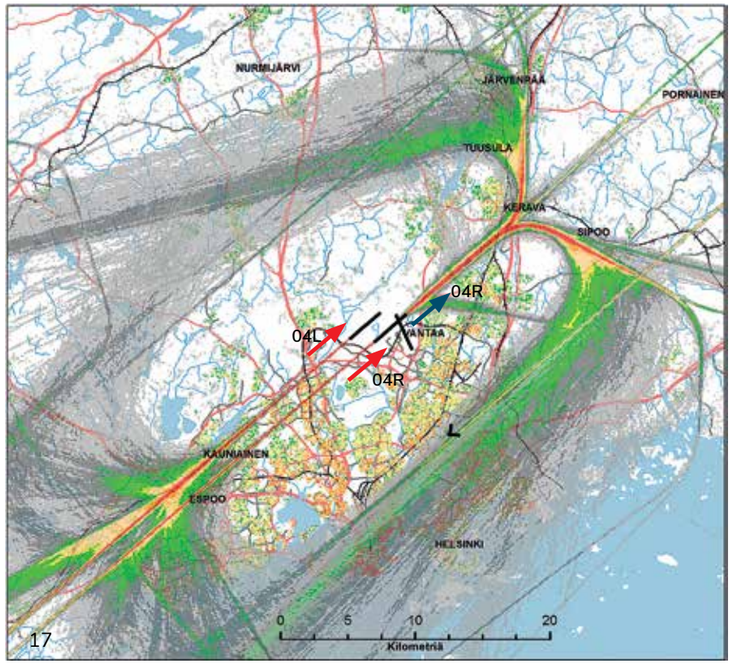

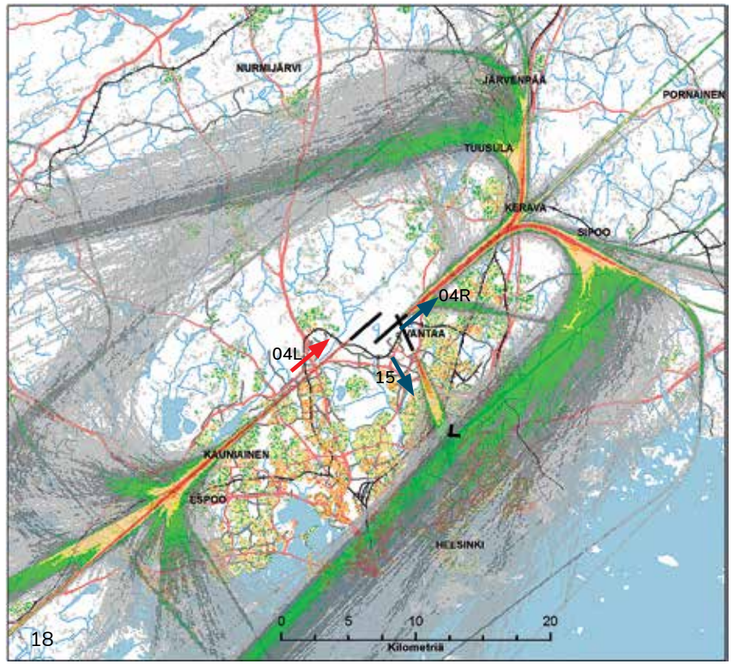

Kuva 15. Reittitiheyskarttana vuoden 2018 lennot huhti-syyskuussa ensisijaisella kiitoteiden käyttöperiaatteella (Open V Qjet).

Kuva 16. Reittitiheyskarttana vuoden 2018 lennot huhti-syyskuussa kiitoteiden rinnakkaisen käytön tilanteessa etelä- ja länsituulten vallitessa (Parallel RWY 22).

Kuva 17. Reittitiheyskarttana vuoden 2018 lennot huhti-syyskuussa luoteis- ja itätuulten vallitessa periaatteella Parallel RWY 04 puoliyhdistetty, jossa paljon laskeutuvaa liikennettä.

Kuva 18. Reittitiheyskarttana vuoden 2018 lennot huhti-syyskuussa luoteis- ja itätuulten vallitessa periaatteella Parallel RWY 04 erillistoiminta, jossa vähän laskeutuvaa liikennettä.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

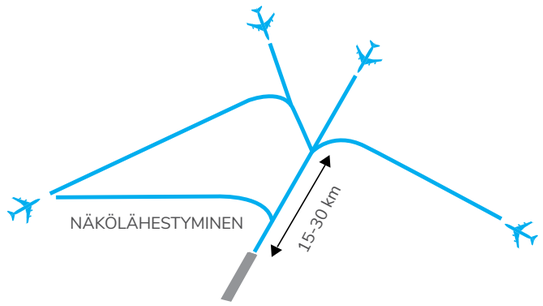

Kuva 19. Hyvissä sääolosuhteissa ja vähäisen liikenteen aikana ilma-alukset voivat tehdä ns. näkölähestymisen, jolloin kiitotien suuntaisesti lennettävä matka on lyhyempi kuin tavallisessa mittarilähestymisessä. Näkölähestymisten käyttö on kuitenkin vähäistä.

kiitotieltä 22R eräät reiteistä lähtevät Viron ilmatilan suuntaan lähes kiitotien suuntaisesti, on kiitotien 22L reittien kaarrettava lentoonlähdön jälkeen vasemmalle. Nämä reitit suuntautuvat Silvolan tekoaltaan yli, ja reittien sijainti on optimoitu maantieteellisesti läheisten asuinalueiden suhteen. Reittien käyttö on vähäisempää kuin kiitotien 22R reittien. Kiitotieltä 22R lähtevät länteen ja pohjoiseen ulosmenoporteille suuntaavat reitit kääntyvät oikealle siten, että reitin sijainti ottaa huomioon sekä Martinlaakson asutuksen että Kivistön asuinalueen. Kauempana lännessä reitit haarautuvat omille väylilleen siten, että itään suuntaavat koneet saavat reittimatkaa lyhentävän selvityksen, mikäli muu liikenne (kuten laskeutumiset kiitoteille 15 tai 22L/R) sen mahdollistaa.

Kiitotiet 04L ja 04R. Kiitotien 04L reitti kaartaa välittömästi vasemmalle. Usein lennot vektoroidaan tämän jälkeen pohjoisen, lännen ja idän suuntaan. Kiitotien 04R reitit jatkavat suoraan kaartaen Keravan keskustan eteläpuolelta itään ja etelään tai jatkavat koilliseen ja kaartavat Keravan keskustan takaa pohjoiseen tai itään. Reittien vieminen tälle etäisyydelle on välttämätöntä sekä kiitotien 04L laskeutumisten ylösvetosektorin että kiitotien 04L lentoonlähtöjen vuoksi. Potkurikoneet kiitotieltä 04R kääntyvät lentoonlähdön jälkeen oikeaan reitilleen itään tai etelään.

Kiitotiet 15 ja 33. Yleensä näitä kiitoteitä käyttävät potkurikoneet. Poikkeuksellisten tuuli- tai muiden tilanteiden (kuten huonon näkyvyyden toimintamenetelmät, LVP tai kiitotieremontit) aikana niitä käyttävät myös suihkukoneet.

Lentoonlähtöreittien suunnittelua melunhallinnan kannalta on käsitelty kappaleessa 10.1.3

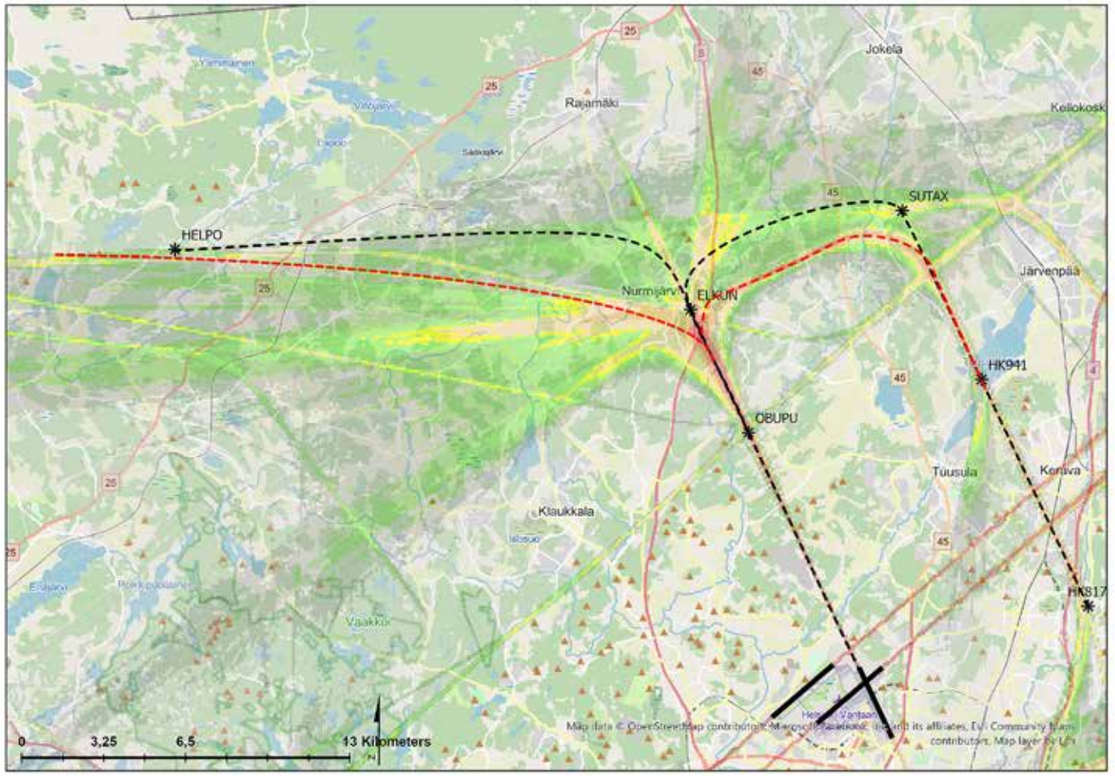

Kuva 20. Lennonjohto pyrkii mahdollistamaan kiitotien 15 lähestymisissä melu- ja päästöoptimoidun CDO-lähestymisen. Mustalla katkoviivalla on esitetty aiemmin käytössä olleet Nurmijärven ylittävät vakiolaskeutumisreitit (STAR). Nykyiset tuloreitit (Open STAR, punainen katkoviiva) mukaan lennettäessä koneet liittyvät laskeutumislinjalle Nurmijärven kirkonkylän eteläpuolella. Värikoodattu reittitiheyskartta osoittaa toteutuneet tuloreitit.

6.7 Lähestymisreitit

Helsinki-Vantaalla on ollut käytössä RNAV-tuloreitit kesäkuusta 2001 alkaen. Reitin varrelta lennonjohto joustavasti ohjaa ilma-aluksen laskuun joko vektoroiden mittarilähestymiseen, antaen ilma-aluksen lentää vakiotuloreitin (STAR) kokonaisuudessaan ja jatkaa mittarilähestymiseen tai joissakin tilanteissa antamalla luvan näkölähestymiseen. Lennonjohdon joustavaa liikenteen ohjaamista tarvitaan, jotta eri suunnista lähestymässä olevat ilma-alukset olisivat optimaalisella tavalla turvallisella etäisyydellä toisistaan ennen loppulähestymisen alkua ja toisaalta, jotta ilma-alusten päästöjä voitaisiin vähentää.

Julkaistujen RNAV-tuloreittien määrittelyssä on eräitä teknisiä reunaehtoja, mistä syystä lyhin mahdollinen reitti yleensä saavutetaan vektoroimalla. Kiitotien suuntainen loppulähestyminen ja laskeutuminen tehdään useimmiten ILS-laitteiston avustuksella (mittarilähestyminen). Tämä edellyttää, että ilma-alus on kiitotien suuntaisella lentoreitin loppuosalla viimeistään noin 15–25 kilometriä ennen kiitotien kynnystä.

Helsinki-Vantaalla sovelletaan hyvissä sääolosuhteissa ja vähäisen liikenteen aikana myös näkölähestymisiä (kuva 19). Näkölähestymisessä ilma-alus liittyy kiitotien suuntaiseen loppulähestymislinjaan vasta lähellä lentoasemaa ja laskeutumiskiitotietä, jolloin ns. finaali voi olla vain muutamien kilometrien pituinen. Näkölähestymisten määrä on viimeisinä vuosina suuresti vähentynyt, sillä lentoyhtiöt mieluimmin ohjeistavat lentäjät tekemään IMC-olosuhteita vastaavien (huono näkyvyys ts. mittarilento-olosuhteet) stabilointikriteerien mukaisen lähestymisen. Mittarilento-olosuhteissa lähestyvän lentokoneen tulee olla lopullisessa laskeutumisasussa ja nopeuden pitää olla stabiloitunut 1 000 jalkaa lentoaseman korkeustason yläpuolella.

Kiitotien 15 lähestymisten melunhallinta

Kiitotien 15 vakiotuloreiteissä on etelästä, idästä ja lännestä tulevat reitit määritelty kansainvälisten säädösten vaatimuksia vastaavasti. Julkaistun menetelmän kiitotien suuntainen loppulähestymislinja ulottuu yli Nurmijärven kirkonkylän. Käytännössä lennonjohto kuitenkin liikennetilanteen salliessa, vektoroi ilma-alukset lyhyempään finaaliin ja näin ohjaa ilma-aluksen ohi kirkonkylän (kuva 20). Alhaisen liikennetiheyden aikaan tämä on helpoimmin toteutettavissa.

6.8 Kehittyminen

Ilmatila ja lentoreittitoteuma eivät lähitulevaisuudessa ole merkittävästi muuttumassa nykyisestä. Vähäisiä melunhallintaa parantavia lentoonlähtöreittien hienosäätöjä voidaan tehdä tarvittaessa.

Keväällä 2019 on toteutettu ilmatilauudistus, jonka yhteydessä lähestymisreittien julkaisutapaa muutettiin. Tämän johdosta julkaistut reitit lyhenevät siten, että lennonjohto voi aiempaa enemmän käyttää julkaistuja reittejä ja reittipisteitä tutkavektoroinnin sijaan. Kiitoteiden 04L/R ja 15 välilähestymiskorkeuksien merkitystä melunhallinnan kannalta tullaan tarkastelemaan tulevaisuudessa.

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajakapasiteettia kasvattavan kehitysohjelman toteuttaminen ei tuonut muutoksia käytössä oleviin melunhallintatoimenpiteisiin. Kehitysohjelma keskittyi terminaalien kapasiteetin lisäämiseen ja toiminnallisuuden tehostamiseen eikä se vaikuttanut lentojen ohjaamiseen tai lentoonlähtöjen tai laskeutumisten menetelmiin. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

7 HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMAN LENTOLIIKENNE

7.1 Nykytilanne (2023)

Lentoaseman kokonaisoperaatiomäärä vuonna 2023 oli noin 144 400 operaatiota (operaatio = lentoonlähtö tai laskeutuminen). Operaatiomäärästä noin 138 600 oli liikenneilmailun, 1 240 yleisilmailun, 1 000 sotilasilmailun ja 3 500 muun ilmailun operaatioita. Muun ilmailun operaatioista helikoptereiden operaatiomäärä oli noin 2 000. Melualueiden laajuuden kannalta tärkeimmän liikennemuodon, liikenneilmailun operaatioista noin 20 % suuntautui kotimaahan ja 80 % ulkomaille. Matkustajamäärä vuonna 2023 oli noin 15,3 miljoonaa matkustajaa. Kuvissa 21 ja 22 on esitetty Helsinki-Vantaan lentoaseman operaatio- ja matkustajamäärien kehitys vuodesta 2000 lähtien. Matkustajien määrä on kasvanut lentojen määrää nopeammin 2010-luvulla, ja suuntaus on vahvistunut erityisesti koronapandemian jälkeen.

7.2 Operaatiot ja niiden jakautuminen

Kuvassa 23 on esitetty Helsinki-Vantaan lentoaseman vuositasolla keskimääräisen päivän operaatioiden kokonaismäärät tunneittain. Lentoonlähdöissä vilkkaimmat tunnit ovat aamulla klo 07–09 ja iltapäivällä klo 16–18 välisinä aikoina. Laskeutumisissa vilkkaimmat tunnit ovat klo 14–16 sekä illalla klo 22–23. Iltapäivälle on tyypillistä kuljetustarjonnan logistiikasta johtuva voimakas laskeutumis- ja lentoonlähtöaaltojen peräkkäisyys.

Yöllisten operaatioiden määrä on pieni klo 01–06. Tuntikohtainen operaatioiden määrä nousee nopeasti aamulla klo 06 jälkeen. Keskipäivällä liikenne on vähäisempää klo 14 asti, jonka jälkeen alkaa iltapäivän voimakas kysyntäjakso, joka kestää aina klo 18 asti. Tämän jälkeen operaatioiden määrät vähenevät kohti vuorokauden vaihdetta lukuun ottamatta klo 22–24 välillä tapahtuvaa laskeutuvien koneiden aaltoa. Nämä lennot ovat logistisesti hyvin tärkeitä. Ne ovat pääasiassa Euroopan kohteista työpäivän päätteeksi Suomeen lähteviä koneita, jotka lentoajan ja Manner-Euroopan ja Suomen välisen aikaeron vuoksi laskeutuvat klo 22 jälkeen. Operaatioiden kokonaismäärien kannalta vilkkaimmat tunnit ovat aamulla klo 07–09 ja iltapäivällä klo 14–19 välisenä aikana.

7.3 Kiitoteiden käyttöosuudet

Helsinki-Vantaan lentoaseman toteutuneet kiitoteiden käyttöosuudet viiden vuoden keskiarvoina (2019–2023) eri vuorokaudenaikoina on esitetty kuvassa 24. Kiitoteiden käyttöosuudet ovat vuosittaisen vaihtelun vuoksi esitetty viiden vuoden keskiarvoina. Vaihteluun vaikuttavat erityisesti vallinneet tuuliolosuhteet sekä kiito- ja rullausteiden pitkäaikaiset kunnostustyöt, joiden aikana osa kiito- ja rullausteistä on ollut suljettuna.

Viime vuosina on ollut keskimäärin noin 190 laskeutumista ja lentoonlähtöä vuorokaudessa. Yhteensä päivittäisiä operaatioita on ollut noin 380. Taulukossa 1 on esitetty viiden edellisen vuoden keskimääräiset yhden vuorokauden lentoonlähdöt ja laskeutumiset kiitoteittäin.

Kiitotietä 22R on käytetty ensisijaisena lentoonlähtökiitotienä ja kiitotietä 15 ensisijaisena laskeutumiskiitotienä. Viime vuosina lentoonlähdöistä 57 % ja yöaikaisista lentoonlähdöistä 66 % on tehty kiitotieltä 22R ja kaikista laskeutumisista 30 % ja yöaikaisista laskeutumisista 40 % kiitotielle 15. Ensisijaisen laskeutumis-

Liikenneilmailun operaatiomäärän kehitys 2000–2022

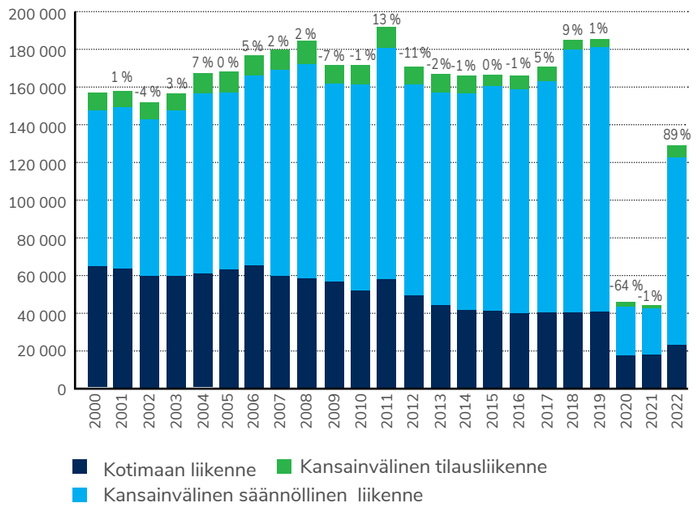

Kuva 21. Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenneilmailun operaatiomäärän kehitys ja vuosittainen muutos (%) vuosina 2000–2022.

Matkustajien määrän kehitys vuosina 2000–2022

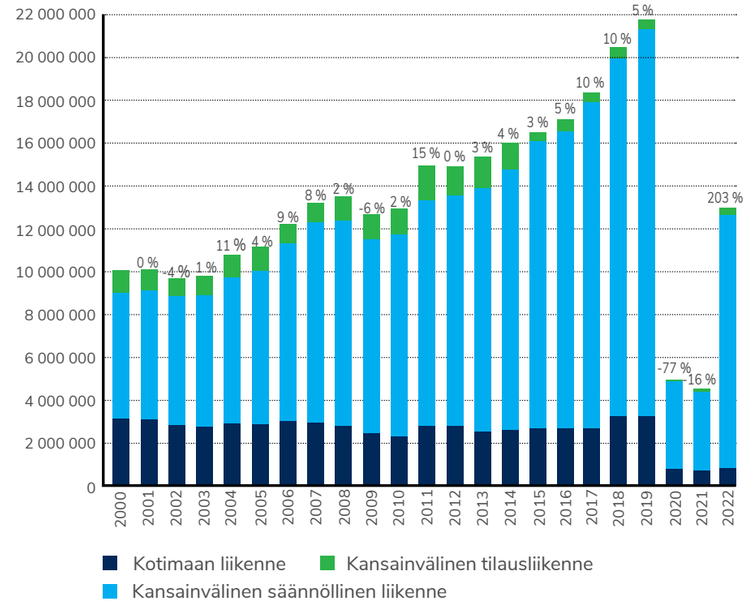

Kuva 22. Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärän kehitys ja vuosittainen muutos (%) vuosina 2000–2022.

Operaatiot tunneittain 2022

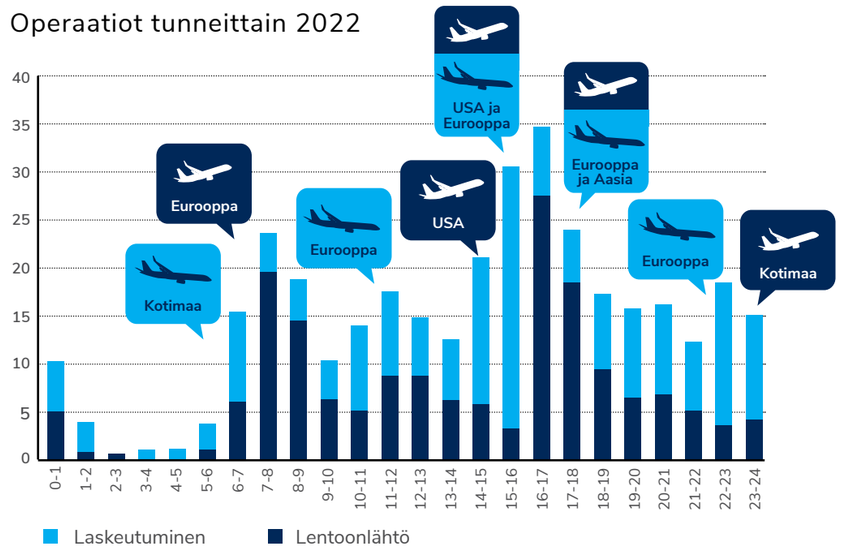

Kuva 23. Helsinki-Vantaan lentoaseman operaatioiden määrä vuorokauden eri tunteina vuonna 2022 (vuosikeskiarvio, kaikki operaatiot) ja liikennevirtojen logistiikka

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

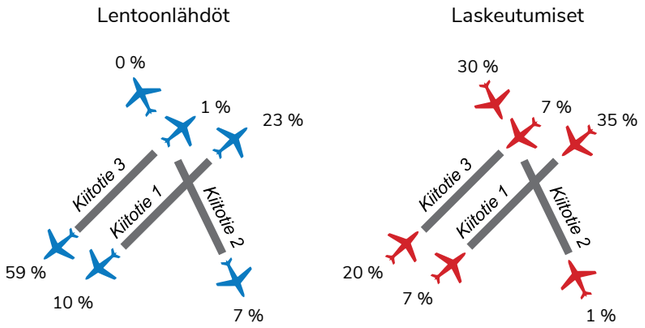

Kiitotien käytön osuus koko vuorokauden operaatioista

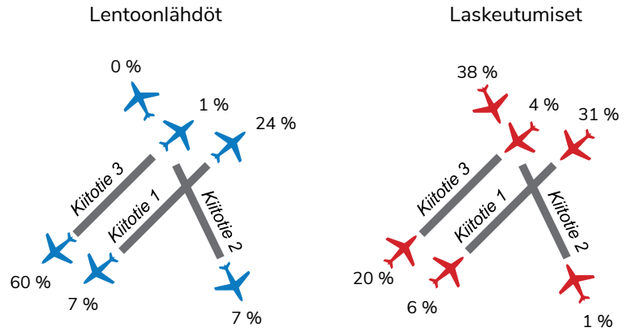

Kiitotien käytön osuus ilta-ajan (klo 19–22) operaatioista

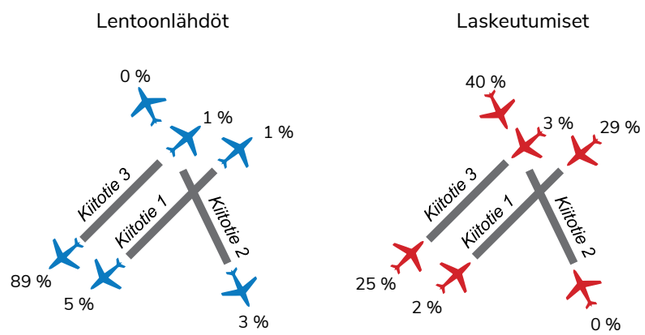

Kiitotien käytön osuus yöajan (klo 22–07) operaatioista

Kuva 24. Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitoteiden toteutuneet käyttöprosentit eri vuorokaudenaikoina keskimäärin vuosien 2019–2023 aikana.

kiitotien 15 käyttöä vähentää ja laskeutumisten määrää kiitotielle 22L lisää suuremman kiitotiekapasiteetin tarpeen vuoksi rinnakkaisten kiitoteiden käyttö vilkkaan liikenteen aikoina.

7.4 Konetyyppijakauma vuonna 2017

Taulukossa 2 on esitetty lentokoneiden liikenteen jakautuminen konetyypeittäin vuonna 2023. Vuositasolla 7 yleisintä konetyyppiä edustivat noin 82 % ja 10 yleisintä konetyyppiä noin 88 % kaikista operaatioista. Vuonna 2023 kaikista Airbus A320 -sarjan koneista uudempia Neo-koneita oli 7 %.

Finnair Oyj:n laivastosta on poistunut muutamia A321 ja A319 -koneita pandemian aikana. Myös Airbus 340-300 -koneet ovat korvautuneet Airbus A350-900 -kalustolla. B738 ja B78M -koneiden operaatiomäärä kasvaa edellisiin vuosiin verrattuna Norwegianin ja Ryanairin lisääntyneen operoinnin vuoksi.

Finnair Oyj:n käyttämien A333 ja A359 -laajarunkokoneiden yhteisoperaatiomäärä kokonaisliikenteestä vuonna 2023 oli 8 %. Norran käyttämän potkuriturbiinikoneen AT75 operaatiomäärä kasvoi lähes 40 % vuoteen 2022 verrattuna. Vuonna 2023 potkuriturbiinikoneiden kokonaismäärän osuus kaikesta lentokoneliikenteestä oli 22 %.

Yleisin yksittäisellä ICAO-koodilla ilmaistu matkustajakonetyyppi oli potkuriturbiinikone AT75 (ATR72-500, 26 897 operaatiota) ja kaksi yleisintä suihkumatkustajakonetta olivat A321 (24 452 operaatiota) ja E190 (21 616 operaatiota).

7.5 Helikopteritoiminta

Helsinki-Vantaan lentoasemalla helikopteritoiminta on lähinnä pelastus- ja viranomaistoimintaa. Puolustusvoimien helikopterit operoivat lentoasemalla satunnaisesti. Helsinki-Vantaan lentoasemalla on tukikohta FinnHEMSin lääkärihelikopterille, jolla on vuosittain noin 2 400 operaatiota. FinnHEMS operoi Helsinki-Vantaan lentoasemalta yhdellä EC135 -helikopterilla. Operatiiviseen toimintaan liittyen myös muiden FinnHEMS-tukikohtien helikopterit käyvät ajoittain Helsinki-Vantaalla operaattorin tukikohdassa, näitä on vuositasolla arviolta 20. FinnHEMS operoi omassa tukikohdassaan olevalta lentoonlähtö- ja laskeutumispaikalta (FATO).

Rajavartiolaitoksen helikopteritoiminta siirtyi Helsinki-Vantaan lentoasemalle keväällä 2017. Tällä toiminnalla on noin 1500–2000 vuosittaista operaatiota. Rajavartiolaitos operoi Helsinki-Vantaan lentoaseman kaakkoiskulmassa sijaitsevalta, pelkästään helikopteritoimintaan tehdyltä lentoonlähtö- ja laskeutumispaikalta (TLOF 16/34, kts. kuva 3). Rajavartiolaitos on laatinut toiminnastaan oman melunhallintasuunnitelman, jota voi tiedustella Rajavartiolaitoksen vartiolaivueen Helsingin tukikohdasta.

Citycopter operoi kaupallisia helikopterilentoja Helsinki-Vantaan lentoasemalta. Yhtiö operoi EC120B- ja EC130T2 -koptereilla yhteensä noin 500 operaatiota vuodessa. Kopterityypit ovat hiljaisia ja kaupallisiin tarkoituksiin kehitettyjä. Citycopter operoi Rajavartiolaitoksen kanssa samalta helikoptereiden lentoonlähtö- ja laskeutumispaikalta.

7.6 Sotilasilmailu

Helsinki-Vantaan lentoasema on operatiivisesti tärkeä tukikohta Ilmavoimille. Ilmavoimat suorittaa Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) velvoittamaa alueellisen koskemattomuuden valvonta- ja turvaamistehtä-

Keskiarvo kpl / vrk

Lentoonlähtö	Päivä	Ilta	Yö	Yht.
04L	2	0	0	2
04R	33	4	0	38
15	9	1	0	11
22L	14	1	1	16
22R	73	11	13	97
33	1	0	0	1
Yht.	132	18	14	164

Osuus

Lentoonlähtö	Päivä	Ilta	Yö	Yht.
04L	1 %	1 %	1 %	1 %
04R	25 %	24 %	1 %	23 %
15	7 %	7 %	3 %	7 %
22L	11 %	7 %	5 %	10 %
22R	55 %	60 %	89 %	59 %
33	1 %	0 %	0 %	0 %
Yht.	100 %	100 %	100 %	100 %

Keskiarvo kpl / vrk

Laskeutuminen	Päivä	Ilta	yö	Yht.
04L	18	5	11	34
04R	10	1	1	13
15	24	9	18	51
22L	39	7	13	58
22R	9	1	1	12
33	1	0	0	1
Yht.	102	23	44	169

Osuus

Laskeutuminen	Päivä	Ilta	Yö	Yht.
04L	18 %	20 %	25 %	20 %
04R	10 %	6 %	2 %	7 %
15	24 %	38 %	40 %	30 %
22L	38 %	31 %	29 %	35 %
22R	9 %	4 %	3 %	7 %
33	1 %	1 %	0 %	1 %
Yht.	100 %	100 %	100 %	100 %

Taulukko 1. Lentokoneiden vuorokausikohtaiset kokonaisliikennemäärät viiden vuoden keskiarvoina (2019–2023). Lentoonlähdöt ja laskeutumiset on taulukoitu erikseen.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

7. HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMAN LENTOLIIKENNE

vää Helsinki-Vantaan tukikohdasta Hornet-hävittäjäkalustolla muutamia lentoja vuodessa. Tällöin lentotoiminta kestää muutamia päiviä kerrallaan ja päivittäin lennetään vaihteleva määrä lentoja. Operatiivisen lentotoiminnan ohella lennetään myös siihen liittyviä koulutuslentoja. Ajoittain yksittäisiä lentoja lennetään myös illalla ja yöllä.

Ilmavoimien tehtävien onnistunut suorittaminen edellyttää, että Ilmavoimat kouluttaa henkilöstönsä toimimaan Helsinki-Vantaan lentoasemalla ja lentoaseman muilla toimijoilla on kokemusta Ilmavoimien toiminnasta. Tämän takia Ilmavoimien tavoitteena on säännöllisesti operoida Helsinki-Vantaan tukikohdassa hävittäjäkalustolla. Ilmavoimat voi järjestää myös yksittäisiä suurempia lentotoimintaharjoituksia. Ilmavoimien tukeutumisedellytyksiä Helsinki-Vantaalla ylläpitää ja kehittää Satakunnan lennosto.

Operaatiomäärin kuvattuna Ilmavoimien kuljetus- ja yhteyskonetoiminta kuitenkin vastaa lähes kaikesta vuosittaisesta sotilasilmailusta. Ilmavoimat operoi Helsinki-Vantaalla henkilöstön ja materiaalin kuljetuksiin liittyen lähinnä C295-kuljetuskoneilla sekä Pilatus PC-12- ja Learjet LJ35 -yhteyskoneilla. Vuosittainen operaatiomäärä on noin 1 500–3 000 operaatiota. Ilma-alukset ja lentomenetelmät vastaavat siviilitoiminnassa käytettyjä.

Puolustusvoimat vastaa sotilasilmailun ympäristövaikutuksista. Ympäristönsuojelulain 527/2014 4 §:ssä on Puolustusvoimille asetettu erityisvapaus olla soveltamatta ympäristönsuojelulakia valtakunnan turvallisuuden kysymyksissä.

Konetyyppi,	Moottorityyppi,	Operaatioita vuodessa	Operaatioita keskimäärin vuorokaudessa	Osuus, %
ATR 72	Potkuriturbiini	26 897	74	20,8 %
Airbus 321	Suihkuturbiini	24 452	67	18,9 %
Embraer 190	Suihkuturbiini	21 616	59	16,8 %
Boeing 737-8	Suihkuturbiini	13 479	37	10,4 %
Airbus 320	Suihkuturbiini	12 149	33	9,4 %
Airbus 319	Suihkuturbiini	8 431	23	6,5 %
Airbus 350-900	Suihkuturbiini	7 886	22	6,1 %
Airbus 320neo	Suihkuturbiini	3 192	9	2,5 %
Airbus 330-300	Suihkuturbiini	2 944	8	2,3 %
Boeing 737-8MAX	Suihkuturbiini	2 208	6	1,7 %
Bombardier CRJ900	Suihkuturbiini	1 322	4	1,0 %
Dash 8 Q400	Potkuriturbiini	1 078	3	0,8 %
Pilatus PC-12	Potkuriturbiini	994	3	0,8 %
ATR 76	Potkuriturbiini	758	2	0,6 %
Saab 340	Potkuriturbiini	754	2	0,6 %
Boeing 737-400	Suihkuturbiini	706	2	0,5 %
Boeing 737	Suihkuturbiini	110	0	0,1 %
Boeing 757	Suihkuturbiini	72	0	0,1 %

Taulukko 2. Vuoden 2023 toteutuneen tilanteen lentokonetyyppien jakauma.

7.7 Koulutuslentotoiminta

Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksessä (4.8.2011, nro 49/2011/1) lentokoulutustoiminnasta on määrätty seuraavaa:

> *Siviili-ilmailun koulutustoimintaan kuuluva lentotoiminta on järjestettävä klo 07.00–19.00 välisenä aikana. Määräys ei koske koulutuslentotoimintaan liittyviä matkalentoja.*

Nykytilanteessa Helsinki-Vantaan lentoasemalla on hyvin harvoin lentokoulutustoimintaa ja se sallitaan vain perustelluista syistä. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

TIIVISTELMÄ LENTOASEMAN TOIMINNASTA

HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMA

– toimintaympäristö ja toiminnan järjestämisen perusteet

- Helsinki-Vantaan lentoasema on merkittävä Pohjois-Euroopan kaukoliikenteen lentoasema. Maailmantilanne on vähentänyt vaihtomatkustamista ja tämän vuoksi liikenteen palautumisen tulevaisuus on avoin.
- Vuonna 2022 Helsinki-Vantaan kautta kulki noin 15 miljoonaa matkustajaa, joka on 70 % vuoden 2019 matkustajamäärästä. Aiempien ennusteiden mukaan vuonna 2030 matkustajien määrän ennakoidaan kasvavan 30 miljoonaan.
- Helsinki-Vantaan lentoasema on Suomen tärkein lentoasema ja sen merkitys yhteiskuntaamme on suuri.
- Lentoasema on merkittävä työllistäjä; Helsinki-Vantaan lentoasemalla työskentelee noin 20 000 lähiseudulla asuvaa henkilöä.
- Helsinki-Vantaan lentoasemalla vuonna 2023
  - Yhteensä 144 000 lentoonlähtöä ja laskeutumista
  - 96 % liikenneilmailua
  - 80 % ulkomaan liikenteen lentoja
  - Yleisin lentokonetyyppi oli potkuriturbiinikone ATR75
- Finavian vuosikertomus: https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/taloustiedot/vuosikertomukset

Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee keskellä Vantaan kaupunkia. Lentoaseman lähellä sijaitsee tiivistä asutusta koillis-, itä-, etelä- ja lounaispuolella. Hieman kauempana sijaitseva asutus ympäröi lentoasemaa lähes joka puolelta. Asutusta on vähiten lentoasemalta luoteeseen ja pohjoiseen.

Lentoasemalla on kolme kiitotietä. Kiitotiet 1 ja 3 sijaitsevat rinnakkain koillinen-lounassuuntaisesti. Näitä voidaan käyttää vilkkaan liikenteen tilanteissa samanaikaisesti. Kiitotie 2 sijaitsee edellisiin nähden poikittain ja risteää kiitotien 1 kanssa.

Melunhallintaa toteutetaan turvallisuuden ehdoilla. Toimenpiteiden toteuttamiseen vaikuttavat vallitsevat olosuhteet ja liikennetilanne.

Käytettävä kiitotie valitaan tuulen suunnan perusteella. Lentokoneiden on turvallisinta nousta ja laskeutua vastatuuleen. Kiitoteiden käyttösuunta vaikuttaa lentokonemelun leviämiseen ratkaisevasti. Turvallisuuden ja melunhallinnan varmistamiseksi eri tilanteisiin on määritetty erilaisia kiitoteiden käytön yhdistelmiä.

Rinnakkaiset kiitotiet on sijoitettu yleisimpien tuulensuuntien perusteella. Ensisijainen lentoonlähtösuunta on lounaaseen. Rinnakkaisten kiitoteiden vuoksi lentoonlähtöreittien tulee erota toisistaan poispäin. Lentoonlähtöreitit jakautuvat määränpään mukaan eri suuntiin. Lähimmät tiiviit asuinalueet on huomioitu reittien suunnittelussa.

Kiitoteiden käyttö ja lentoonlähtöreitit on suunniteltu niin, että asuinalueet voidaan kiertää mahdollisimman hyvin.

Laskeutumiset tapahtuvat suoraa linjaa kohti laskeutumiskiitotietä noin 15-30 km etäisyydeltä saakka. Helsinki-Vantaan lentoaseman ensisijainen lähestymissuunta on luoteesta kiitotielle 15. Tämän lähestymisreitin vaikutusalueella asuu vähiten asukkaita lähellä lentoasemaa.

Tuuliolosuhteet määrittävät lentoonlähdön suunnan. Lentoonlähdöt tapahtuvat ensisijaisesti kiitotieltä 22R lounaaseen ja länteen. Kiitotieltä 22L suuntautuu vähämeluisampien lentokoneiden lentoonlähtöjä etelään.

Lentoasema palvelee yrityselämää ja yhteiskuntaa

Kahteen aaltoon ajoittuvat matkaketjut palvelevat matkustajia tehokkaasti. Tähän perustuvat aamun aikaiset ja illan myöhäiset lennot.

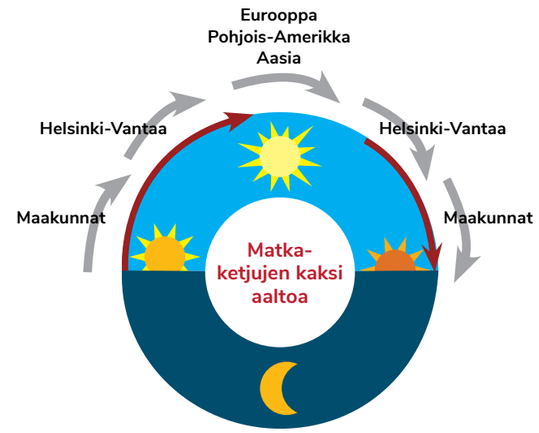

Ensisijainen kiitoteiden käyttötapa on suunniteltu välttämään tiiveimpiä asuinalueita lähellä lentoasemaa.

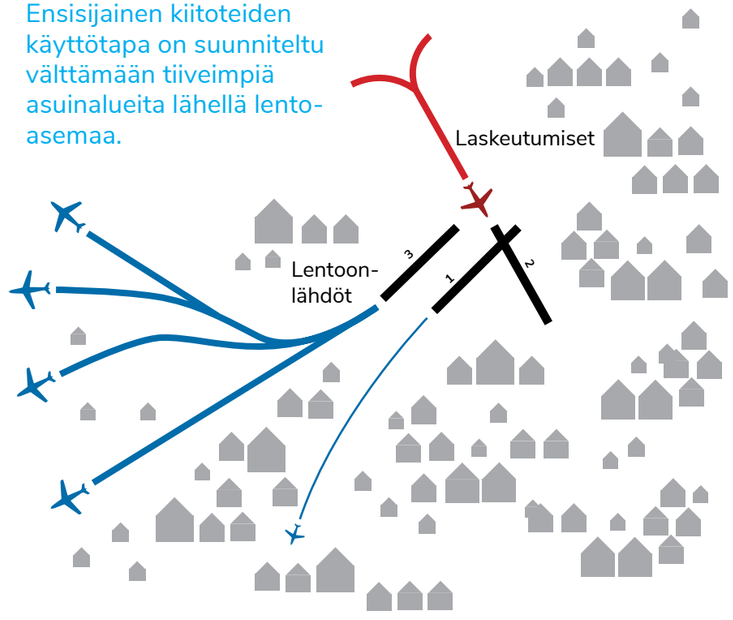

8 MAATOIMINTOJEN MELU

8.1 Moottoreiden huoltokoekäyttö

Lentokoneiden tekniikkaa huoltavien ja korjaavien yhtiöiden on huoltojen yhteydessä koekäytettävä lentokoneita tyhjäkäynnillä, osateholla tai suurella teholla vikatilanteiden tai niiden poistamisen varmistamiseksi. Lentoaseman nykyinen huoltokoekäyttöpaikka on otettu käyttöön syksyllä 2016. Paikka on varustettu nykyaikaisilla melunhallintaratkaisuilla, jotta sen käyttö lentoyhtiöille voidaan turvata kaikkina aikoina vuorokaudesta.

Finavia toimitti Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristöluvan mukaisesti keväällä 2015 suunnitelman uuden huoltokoekäyttöpaikan melunhallintajärjestelyistä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 30.11.2015 antamassa päätöksessä nro 291/2015/1 Helsinki-Vantaan lentoaseman huoltokoekäyttöpaikasta on annettu määräyksiä koekäyttöjen tekemisistä ja raportoinneista.

Tyhjäkäyntiä suuremmilla tehoilla tehtävät koekäytöt on Finavia määrännyt tehtäväksi teknisen alueen koekäyttöpaikalla. Tyhjäkäynnillä tehtävät koekäytöt tehdään osin teknisen alueen asematasoilla ja osin koekäyttöpaikalla. Tyhjäkäynnillä tehtävän koekäytön melu on vähäinen ja suihkuvirtauksen aiheuttama vaara pieni.

Vuonna 2023 koekäyttöpaikalla on tehty 512 koekäyttöä tyhjäkäyntitehoa suuremmalla teholla, joista kolmasosa yöaikana klo 22–07.

Lähimmät asuinalueet ovat koekäyttöpaikan kaakkois- ja eteläpuolella. Koekäyttöpaikan melun vaimennuksen suunnittelussa on huomioitu myös eteläpuolelle kaavoitettu Aviapolis-alue. Lähimpien asuinalueiden sijaintien vuoksi uuden koekäyttöpaikan kaakon puoleisen seinän korkeus on 18,6 metriä ja luoteen puoleisen seinän korkeus 15,5 metriä. Kuvassa 25 on esitetty koekäyttöpaikan sijainti etelän suunnasta katsottuna. Kuvasta 26 hahmottuvat koekäyttöpaikan rakenne ja mittasuhteet.

Kuva 25. Lentokoneiden huoltojen yhteydessä tehtävät koekäytöt suoritetaan korkeilla meluseinäkkeillä varustetulla koekäyttöpaikalla. Koekäyttöpaikka on kolmiseinäinen rakenne kuvan keskiosassa. © Vantaan kaupungin karttapalvelu

8.2 Rullausmelu

Lentokoneiden liikkumisesta rullausteillä ja asematasoilla aiheutuu melua, jonka leviämiseen sää- ja muut olosuhteet vaikuttavat. Tähän voidaan vaikuttaa käyttämällä CDM-menettelyä (Collaborative Decision Making) tarkentamaan optimaalista moottoreiden käynnistysajankohtaa pysähdysten ja tyhjäkäytön vähentämiseksi rullauksen aikana. Lisäksi lähes kaikilla seisontapaikoilla on tarjolla maasähköä, ettei lentokoneen APU-laitteistoa (Auxiliary Power Unit) tarvitse käyttää. •

Kuva 26. Koekäyttöpaikka valmistui lokakuussa 2016.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

9 LENTOKONEMELUN HALLINTAMENETELMÄT

9.1 Ilma-alusten melupäästöjen vähentäminen

9.1.1 Vaatimusten kansainvälistä taustaa

Ensimmäisiä lakeja lentokoneiden melustandardien täyttämisestä saatettiin voimaan eri maissa 1960-luvun lopulla. Vuonna 1966 Lontoossa pidettiin kansainvälinen konferenssi melusertifioinnin perusteiden luomiseksi lentokonevalmistajien käyttöön. Konferenssin jatkotoimina Yhdysvaltain siviili-ilmailuviranomainen FAA (Federal Aviation Authority) laati melutyyppihyväksynnän perusteita.

Lentokonemelusäädökset julkaistiin ICAO:n lisäysasiakirjana Annex 16. Säädökset rajoittavat melun maksimimäärää pistemäisissä kohteissa lentoonlähdön ja laskeutumisen aikana. Rajoituksia skaalattiin koneiden lentoonlähtöpainon mukaisesti.

1970-luvulla tyyppihyväksynnän perusteita tarkennettiin. Tämän johdosta useisiin konetyyppeihin suunniteltiin muutossarjoja (hush-kit) maksimimelutasojen madaltamiseksi.

Annex 16:n tyyppihyväksyntärajoja tiukennettiin 1970-luvulla. Useiden vaiheiden jälkeen otettiin käyttöön moottorien lukumäärän mukaan säätyvät tyyppihyväksynnän melurajat. Tässä perusteena on monimoottoristen lentokoneiden lentokelpoisuusvaatimus, jonka mukaan lentokoneen tulee pystyä lähtemään lentoon, vaikka yksi sen moottoreista vioittuisi. Tämä asettaa koneen moottoreille lisätehovaatimuksen koneen moottoreiden lukumäärän mukaan ja vaikuttaa koneen nousuominaisuuksiin.

ICAO:n seuraava tiukennus meluvaatimuksiin tuli voimaan 2006. Annex 16 Meluluokka 4 (Chapter 4) merkitsi uusien koneiden melutason pienenemistä kumulatiivisesti 10 dB edelliseen vaatimukseen verrattuna.

ICAO:n ilmailun ympäristönsuojelukomitea (Committee on Aviation Environmental Protection, CAEP) hyväksyi vuonna 2013 ehdotuksen meluvaatimusten kiristämisestä. Uusi, meluluokka 14 (Chapter 14) - tuli asteittain voimaan uusille tyyppihyväksyttäville koneille vuosien 2017–2020 kuluessa. Vaatimus kiristi melumääräystä kolmen eri mittauspisteen summana yhteensä 7 dB verrattuna luokan 4 vaatimuksiin.

9.1.2 Tasapainoinen lähestymistapa

ICAO:n yleiskokous vahvisti vuonna 2001 lentokonemelun tasapainoisen lähestymistavan (Balanced Approach) konseptin, jossa lentorajoitusten asettamisen välttämiseksi pyritään ensin huomioimaan muut lentokonemelun hallinnan osa-alueet ja käsittelemään eri lento-operaattoreita yhdenvertaisesti (ICAO Doc 9829, Guidance on the Balanced Approach to Aircraft Noise Nanagement). Konsepti toteutettiin EU:ssa ensin toimintarajoitusten asettamista koskevana direktiivinä 2002/30/EY ja vuonna 2016 melunhallinta-asetuksena 598/2014. Kansallisesti annettiin täydentävä Valtioneuvoston asetus tasapainoisesta lähestymistavasta 401/2016. Lähestymistavan perusajatuksena on lentoaseman melunhallinta kokonaisvaltaisesti kaikki toimijat mukaan luettuna siten, että lentoliikenteen rajoittamistoimet tulevat kyseeseen vasta kaikkien muiden toimenpiteiden jälkeen. Menetelmällä pyritään ensisijaisesti siihen, että maankäytön suunnittelussa sitoudutaan huomioimaan lentoaseman meluvaikutukset ja turvaamaan sen toimintaedellytykset.

Kuva 27. Uutta tekniikkaa edustavan Airbus 350 -koneen melutaso on laskeutumisissa vain hieman suurempi kuin Airbus 320 -koneella, vaikka sen matkustajakapasiteetti on kaksinkertainen.

Ilmailulain perusteella Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut Helsinki-Vantaan lentoaseman melunhallinnan yhteistyöryhmän. Yhteistyöryhmää johtaa Liikenne- ja viestintävirasto. Ryhmässä on edustettuina eri ministeriöiden ja toimivaltaisten viranomaisten, Finavian, Fintraffic Lennonvarmistuksen ja Finnairin lisäksi pääkaupunkiseudun sekä Keski-Uusimaan kaupungit ja kunnat. Yhteistyöryhmän tehtävänä on välittää jäsentensä kesken tietoa eri viranomaisten ja toimijoiden toimenpiteistä lentokonemelun hallinnassa, sovittaa toimenpiteitä yhteen ja seurata niiden toteutusta.

9.1.3 Finavian rooli ja vaikutusmahdollisuudet

Finavia on lentoasemien etujärjestön Airports Council International (ACI) kautta osaltaan vaikuttanut kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön päätöksiin, jotka koskevat lentokoneiden uusia tyyppihyväksyntämääräyksiä ja niiden kiristämistä.

Finavia on osaltaan liikenne- ja viestintäministeriön välityksellä vaikuttanut yhteispohjoismaisen ICAO-edustuston (NordICAO) kautta ICAO:n päätöksentekoon.

ICAO:n ympäristökomiteassa (CAEP) on Ruotsilla vakituinen jäsenyys ja Norjalla tarkkailijastatus.

Chapter 2 -koneiden käyttökieltoa EU:n alueella koskevia määräyksiä Finavia on palveluehdoissaan tiukentanut siten, että se ei salli Chapter 2 -koneiden lentoja Helsinki-Vantaan lentoasemalla, vaikka lennoilla olisi EU-säädösten sallima ja Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä poikkeuslupa.

Lentoaseman pitäjänä Finavia ei voi suoraan vaikuttaa lentoyhtiöiden konehankintoihin tai kalustouudistuksiin. Lentokaluston laatu on kuitenkin ratkaisevaa lentotoiminnan ympäristövaikutusten kannalta. Operaattorit panostavat asteittain uuteen ja vähämeluisaan konekalustoon. Kuvassa 27 on esitetty koneen koon mukaan suhteutettuna nykyisin paljon käytetty Airbus 320 -sarjan kone ja uusi Airbus 350 -kone. Kokoluokkaa suuremman uuden A350:n ICAO:n sertifioinnin mukainen lentoonlähtömelutaso koneissa on lähes sama. Laskeutumisissa A350 on vain hieman meluisampi kuin A320.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

Lentoonlähdöissä melu aiheutuu pääosin moottoreista. Laskeutumisissa aerodynaaminen melu on merkittävä. Se muodostuu usean eri lähteen yhteisvaikutuksena. Kuvassa 28 on esitetty lentokoneen tyypilliset melulähteet.

9.2 Melun leviämistä vähentävät toimenpiteet

Finavia on lukuisilla, viimeisten vuosikymmenten aikana toteutetuilla toimillaan vähentänyt merkittävästi lentokonemelua asutuilla alueilla pääkaupunkiseudulla ja Keski-Uudellamaalla. Melunhallinnan perustavoitteena on ohjata liikennettä turvallisuuden, kapasiteetin ja joustavuuden antamien mahdollisuuksien rajoissa siten, että lentokonemelun piirissä on mahdollisimman vähän vakituisia asukkaita. Kuvassa 29 on esitetty Helsinki-Vantaalla käytettävien operatiivisten melunhallintakeinojen periaate.

Teknisten ja operatiivisten melunhallintakysymysten käsittelemiseksi yhteistyössä lennonvarmistuspalvelun tarjoajan ja operaatiomäärältään merkittävimpien lentoyhtiöiden kanssa on vuoden 2018 aikana perustettu CEM-yhteistyöryhmä (CEM, Collaborative Environmental Management). CEM-yhteistyön puitteet on määritelty lennonvarmistusjärjestö Eurocontrolin julkaiseman kansainvälisesti hyväksytyn konseptin mukaisesti.

Kuva 28. Lentokoneen melu muodostuu useiden tekijöiden yhteisvaikutuksena.

1. Finavia pyrkii hallitsemaan lentokonemelua Helsinki-Vantaan lentoasemalla käyttämällä **ensisijaista kiitotiekäyttöjärjestelmää**, jonka mukaan käytetään ensisijaisesti sellaisia lentoonlähtö- ja laskeutumissuuntia, joissa asukasmäärä on pienin. Rinnakkaiskäytön aikana ensisijaisuus koskee rinnakkaiskiitoteiden käyttösuuntaa. Ensisijaisuusjärjestyksessä painotetaan sekä asutusta kunkin kiitotien lentoonlähtö- tai laskeutumissektorissa että eri kiitoteiden turvallista käyttöä suhteessa toisiinsa. Tavoitteena on liikennetilanne ja lentoturvallisuus kokonaisvaltaisesti huomioon ottaen käyttää melunhallinnan kannalta hyviä kiitoteitä. Kiitoteiden käyttöä on rajoitettu yöaikaan siten, että kiitotietä 15 ei käytetä yöllä lentoonlähtöihin eikä kiitotietä 33 laskeutumisiin, mikäli lentoturvallisuus ei muuta edellytä.

2. **Lentoonlähtöreitit** suunnitellaan ottaen huomioon asutus lentoaseman lähialueilla. Lentoonlähtöreitit suunnitellaan mahdollisimman paljon asuinalueita kiertäviksi. Kuvissa 15–18 on esitetty huhti-syyskuussa 2018 toteutuneet lentoonlähtö- ja laskeutumisreittien tiheydet suhteessa asutukseen eri kiitoteiden käyttöperiaatteilla. Kuvasta 15 voidaan havaita, miten kiitotien 22R lentoonlähtöreitit pyrkivät kiertämään Kivistön ja Martinlaakso-Myyrmäen tiheän asutuksen alueet. Kauempana lännessä reitit kiertävät myös Askiston alueen. Kiitotien 22L reitit kiertävät sekä Ylästön että Vantaanlaakson alueen.

3. Edellä esitetyn lisäksi eräillä lentoonlähtöreiteillä on **koneiden melua koskevia rajoitteita**. Finavia on kolmannen kiitotien käyttöönoton yhteydessä asettanut ohjeet melutasoista, jotka lentokoneiden on täytettävä voidakseen käyttää eräitä lentoonlähtöreittejä. Kiitotieltä 22L vasemmalle kääntyvää lentoonlähtöreittiä ja kiitotieltä 22R ”suoraan” menevää lentoonlähtöreittiä saavat käyttää vain ilma-alukset, jotka alittavat ICAO:n Annex 16 mukaisesti mitatun lentoonlähtömelutason 89 EPNdB. Käytännössä useimmat Airbus A321-kokoluokkaa suuremmat koneet ylittävät tämän melutason.

4. Lähestymismenetelmien melunvaimennuskeinona lentoasemalla on pyritty mahdollisuuksien mukaan lisäämään **lentokoneiden jatkuvan liu’un lähestymisiä** (CDO = Continuous Descent Operation aluksille, AIP EFHK AD 2.21, kohta 4). Kyseisellä menetelmällä on suurin vaikutus meluun liu’un takana yli 10 kilometrin etäisyydellä kiitotieltä. Lähestymisvaiheessa lentokoneen maassa havaittava melu vähenee, jos lähestyminen tehdään korkeutta jatkuvasti vähentäen ilman vaakalentovaihetta ennen laskeu-

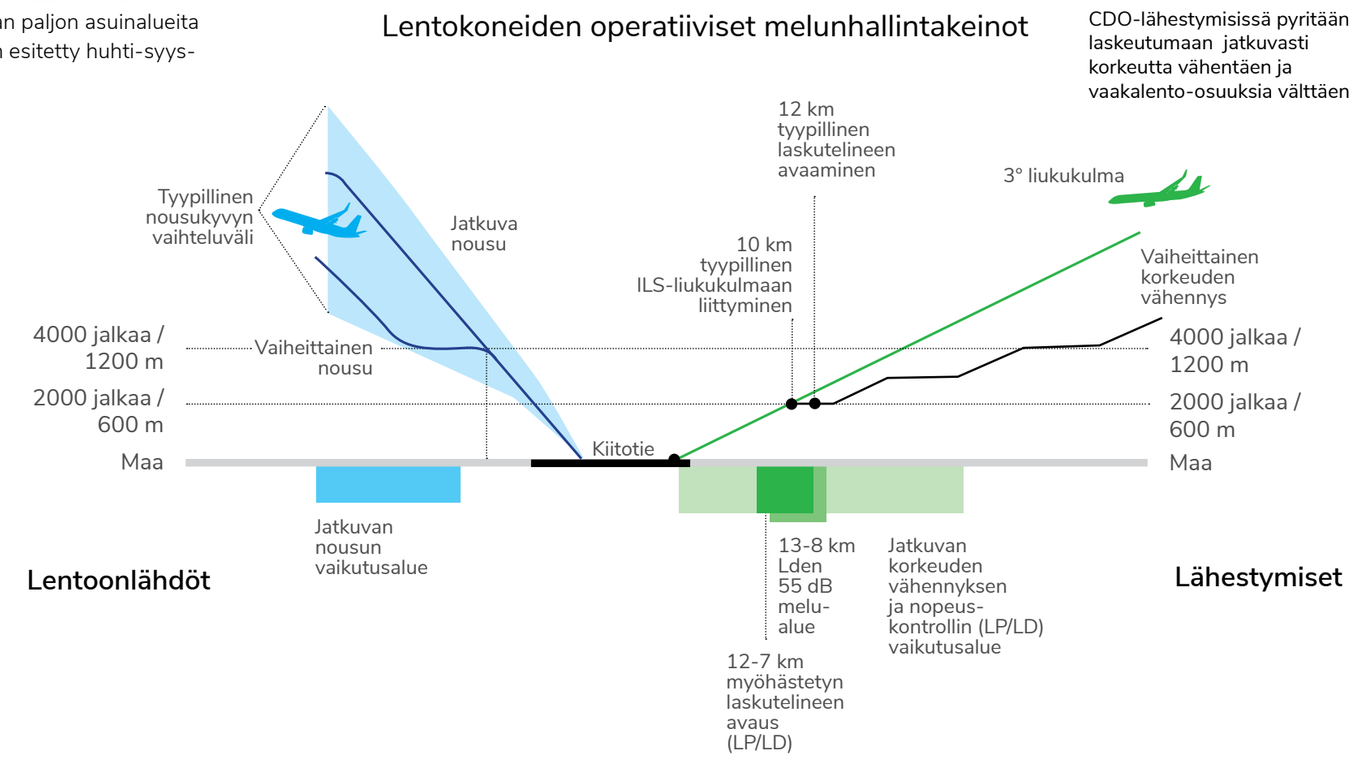

Kuva 29. Lentokoneiden operatiiviset melunhallintakeinot.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

tumista. Ilmatilan rakenne ja lennonjohdon toiminta useimmiten mahdollistavat jatkuvan liu'un. Käytännössä sen toteuttamisesta vastaa kuitenkin lentäjä.

Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvassa on määrätty Finaviaa järjestämään ilmatilan hallinta siten, että lentoyhtiöt voivat tehdä lähestymisen jatkuvan korkeuden vähentämisen menetelmällä (CDO). Määräyksessä on asetettu tavoitetasot CDO-lähestymisten osuuksille kaikista lähestymisistä.

5. **Pienen tehon ja pienen vastuksen** (LP/LD low power low drag) menetelmien käytön mahdollistaminen lähestymisissä. Kun meluoptimoitu nopeusprofiili on mahdollistettu, lentäjä voi valita eri lisänostovoimalaiteasut (laipat ja solakot) optimaalisilla etäisyyksillä kiitotieltä, välttää ilmajarrujen käyttöä ja käyttää mahdollisesti pienempää laippa-asetusta laskeutumisessa sekä viivästyttää laskutelineen avaamisen myöhäisemmäksi.

6. Lennonjohdon toimintaohjeet **kiitotien 15 laskeutumisten ohjaamisessa**. Erityisesti yöaikaisissa kiitotien 15 lähestymisissä lennonjohto mahdollistaa melun ja päästöjen kannalta optimoidut CDO-lähestymiset. Liikennetilanteen mahdollistaessa lähestymiset vektoroidaan siten, että laskeutuvat koneet liittyvät lähestymislinjalle Nurmijärven kirkonkylän eteläpuolelta. (AIP EFHK AD 2.21, kohta 5).

7. Rinnakkaisten lähestymisten aikana 22-suunnan kiitoteille on muutettu marraskuussa 2013 ns. high side ja low side -puolet kiitoteille siten, että enemmän käytetylle kiitotielle 22L mahdollistetaan 24/7 jatkuvan korkeuden vähennyksen menettelyjen toteutus. Kiitotiesuunnan 22 laskeutumisista noin 90 % tapahtuu kiitotielle 22L ja noin 10 % kiitotielle 22R, joka on ensisijainen lentoonlähtökiitotie.

8. Finavia suosittelee (AIP AD 2.21 kohta 7) vältettäväksi laskeutumisen yhteydessä käytettävän moottorijarrutuksen tekemistä pois lukien tyhjäkäyntijarrutus.

[1] https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/vastuullisuus/kestava-lentoliikenne/ymparistoselvitykset

9.3 Maankäytön suunnittelu ja sen toteuttaminen

Maankäytön suunnittelu on kuntien vastuulla. Finavia on omalla toiminnallaan pyrkinyt vaikuttamaan Helsinki-Vantaan lentoaseman toiminta- ja kehittymisedellytysten turvaamiseen maankäytössä. Finavian tuottamat lentokonemeluun liittyvät raportit ja selvitykset on tarkoitettu hyödynnettäväksi maankäytön suunnittelussa.

Finavian toimenpiteitä ovat muun muassa seuraavat:

1. lentokoneiden melua ja sen leviämistä koskevien tietojen tuottaminen ja saattaminen viranomaisten ja asukkaiden tietoon
   - meluselvitykset edellisen vuoden toteutuneesta liikenteestä
   - lentoreitit ja poikkeavien liikenteenohjaustilanteiden tiedottaminen WebTrak-palvelussa (www.finavia.fi/webtrak)
   - liikenne- ja meluennusteet
   - melun jatkuva mittaaminen ja lentoreittien jatkuva seuranta ja näiden tietojen saattaminen käytettäväksi julkaisemalla kaikki raportit internetissä (Ympäristöselvitykset | Finavia[1])
   - laatimalla EU:n meludirektiivin edellyttämät meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat sekä asettamalla ne lausuttavaksi ja nähtäville
   - lentokoneiden Helsinki-Vantaalla aiheuttaman melun laaja esittely Finavian internetsivujen vastuullisuusosiossa
   - yhteydenottojen systemaattinen käsittely ja vastaaminen asukkaiden kyselyihin liikenne- ja melutilanteista
   - viranomaisyhteistyö Uudenmaan ELY-keskuksen meluvalvontakokouksissa
   - viranomaisyhteistyö Traficomin johtamassa lentomelun seurantaryhmässä
   - esittelemällä materiaalia kyläpäivillä ja asukastilaisuuksissa
   - melutietojen toimittaminen ympäristöviranomaisten ylläpitämään melutietojärjestelmään
   - kiitotieremonteista yms. pidempiaikaisista poikkeuskäytännöistä tiedottaminen.

2. maankäytön suunnitteluun vaikuttaminen
   - lentoaseman melutilanteesta tiedottaminen ja vuorovaikutus kaavoittajien kanssa kaavoitusprosessin aikana
   - kaavoituksen viranomaisneuvotteluihin osallistuminen.

3. maankäytön suunnittelua koskevat lausunnot
   - liikennejärjestelmää koskevat kannanotot ja lausunnot
   - maakuntakaavat
   - kuntien yleis- ja osayleiskaavat
   - asemakaavat
   - naapurinlausunnot ja rakennusluvat erityistapauksissa.

4. neuvottelut ja mahdolliset valitukset lentoaseman toimintaa rajoittavista kaavoista
   - erityisen harkinnan perusteella tapauksissa, jotka asettavat vakavan uhan lentoaseman kehittämismahdollisuuksien turvaamiselle.

5. lentoaseman ympäristöluvasta tehtyjen valitusten vastineet.

6. ääneneristystä koskevien kunnallisten rakennusmääräysten tukeminen. Vantaan rakennusmääräyksissä on esimerkiksi vaatimukset asuntojen ääneneristyksestä lentokonemelua vastaan siten, että ne koskevat asuinalueita lentokonemelun L_{den} 50 dB ylittävillä alueilla.

Ulkomailla on eräissä tapauksissa päädytty jälkikäteen parantamaan asuntojen ääneneritystä lentokoneiden melua vastaan. Suomessa tämä meluhallintakeino ei ole teknistaloudellisesti tarkoituksenmukainen, sillä suomalaisen asuntokannan ääneneristävyys on lähtökohtaisesti lämmöneristävyysvaatimusten vuoksi noin 10 dB parempi kuin esimerkiksi useissa Keski-Euroopan maissa.

9.4 Taloudellinen ohjaus

Helsinki-Vantaan lentoaseman yöaikaista suihkukoneliikennettä on ohjattu melumaksuilla vuosien ajan. Melumaksua kerätään nykyisin klo 23.00–06.00 väliseltä ajalta siten, että sydänyöllä 00.30–05.30 maksu on moninkertainen ilta- ja aamuyöhön verrattuna. Melumaksua kerätään sekä lentoonlähdöistä että laskeutumisista, mutta maksu lasketaan ilma-aluksen lentoonlähtömelun perusteella myönnetyn melutodistuksen melutasoista.

Finavia on uusinut nykyisen melumaksujärjestelmän vuoden 2018 alusta alkaen. Maksujärjestelmän mukaisesti sydänyöllä klo 00.30–05.30 melumaksut kasvavat voimakkaasti koneen meluisuuden lisääntyessä.

Finavia edistää uusien liikenneyhteyksien syntymistä myöntämällä alennuksia uusien reittien laskeutumis- ja matkustajamaksuista säännöllisessä reittiliikenteessä korkeintaan kolmeksi tai kaukoliikenteessä korkeintaan viideksi vuodeksi. Tässä yhteydessä uudeksi lentoreitiksi katsotaan lentoyhteys, jonne lentoasemalta ei ole ollut edellisen 24 kuukauden aikana säännöllistä liikennettä. Melunhallintasyistä maksualennus ei kuitenkaan ole voimassa lentoaikojen ajoittuessa ajalle klo 23–06. Tällä ohjataan uusien reittiavausten aikataulutusta yöajan ulkopuolelle.

9.5 Toimintarajoitukset

Finavia on vuodesta 1992 alkaen tuonut voimaan eräitä meluun liittyviä toimintarajoituksia. Ne on annettu ennen melunhallintadirektiivin 2002/30/EY voimaantuloa tai eivät muuten ole tarvinneet kyseisen säädöksen mukaista voimaansaattamismenettelyä. Rajoitukset ovat seuraavat:

1. Kiitoteiden käyttökiellot yöllä. Kiitotietä 15 ei käytetä yöllä lentoonlähtöihin eikä kiitotietä 33 laskeutumisiin, mikäli lentoturvallisuus ei muuta edellytä. (AIP EFHK AD 2.21, kohta 1).
2. Melurajoitukset eräillä lentoonlähtöreiteillä. Finavia on asettanut selvitystensä perusteella ohjeet melutasoista, jotka lentokoneiden on täytettävä voidakseen käyttää eräitä lentoonlähtöreittejä kiitoteiltä 15 ja 22L (AIP EFHK AD 2).
3. Koulutuslennot ovat sallittuja ainoastaan lennonjohdon luvalla ja perustelluista syistä (AIP EFHK AD 2.20, kohta 8.1). Näkölähestymiset eivät ole sallittuja yöaikana (AIP EFHK AD 2.21, kohta 5).
4. Laskeutumisen jälkeistä moottorijarrutusta, pois lukien tyhjäkäyntijarrutus, suositellaan vältettäväksi (AIP EFHK AD 2.21, kohta 7).
5. Huoltotoimintaan liittyvät koekäytöt on määrätty tehtäväksi koekäyttöpaikalla ja säännölliseen huoltotoimintaan liittyviä koekäyttöjä on vältettävä klo 22–07 välisenä aikana (AIP EFHK AD 2.21, kohta 6). •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

10 LÄHTÖ- JA TULOMENETELMIEN MELUNHALLINTAKEINOT

Tässä luvussa esitetään sekä käytössä olevia että tulevaisuuden keinoja lentokonemelun hallintaan. Menetelmä-termillä viitataan tässä sekä lennon maantieteelliseen suuntautumiseen että lennon ns. profiiliin (korkeus, nopeus, tehoasetus, lentoasut).

10.1 Lentoonlähtömenetelmät

10.1.1 ICAO:n määritelmät

Ilma-alusten lentoonlähtö- ja lähestymismenetelmät voidaan muut tekijät huomioiden suunnitella meluvaikutusten suhteen optimaalisiksi. Varsinaisina melunvaimennusmenetelminä voidaan soveltaa muun muassa kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAO:n julkaisemia lentoonlähtömenetelmiä. Ne on suunniteltu vähentämään melua säilyttäen samalla vaadittu lentoturvallisuustaso. Melunvaimennusmenetelmillä pystytään konetyypistä riippuen vaikuttamaan melutasoihin eri etäisyyksillä lentoonlähdöstä tai laskeutumisesta. Melutason vähennys tietyllä etäisyydellä lentoasemasta voi aiheuttaa melutason kasvun toisaalla.

ICAO:n määrittelemät lentoonlähdön melunvaimennusmenetelmät on nimetty menetelmiksi NADP 1 ja NADP 2 (Noise Abatement Departure Procedure). Menetelmissä määritellään tehonmuutosten, kiihdyttämisen ja lentoasun muutosten ajankohdat lentoonlähdön eri vaiheissa. Käytetyn menetelmän meluvaikutukset riippuvat konetyypistä. Yleisesti voidaan todeta menetelmän 1 vähentävän melua lähempänä lentoasemaa ja menetelmän 2 kauempana. Meluvaimennuksen kannalta sopivin lentoonlähtömenetelmä riippuu melulle herkkien alueiden sijanneista reitin suhteen.

Optimaalisen melunvaimennusmenetelmän määrittäminen edellyttäisi lentokonetyyppi- ja reittikohtaista räätälöintiä. ICAO:n suosituksena on kuitenkin, että lentoyhtiön käsikirjoissa esitettäisiin vain kaksi erilaista lentoonlähtömenetelmää:

- vakiomenetelmä
- melunvaimennusmenetelmä

Melunvaimennusmenetelmä olisi loogisesti optimoitu lentoyhtiön kotikentän olosuhteisiin.

Lentoyhtiöillä voi olla kuitenkin käytössään lennonvalmistelujärjestelmiä, joiden antamia lennonvalmistelutietoja voidaan räätälöidä ainakin kiitotiekohtaisesti. NADP 1- tai NADP 2 -menetelmien sovellusten esittäminen tällaisessa järjestelmässä on verrattain yksinkertaista. Menetelmien yksityiskohtaiset määritelmät sisältävät yleisesti vain kaksi parametria:

- tehonvähennyksen korkeus
- kiihdytyksen aloituskorkeus

Näiden tietojen syöttäminen lentokoneen FMS-järjestelmään on verrattain yksinkertainen toimenpide. Lentoyhtiön vakioidut toimintaohjeet määrittävät kuitenkin lentäjillä olevat vapaudet valita erityisiä melunvaimennusmenetelmiä. Ilmatilan hallinnasta vastaava Fintraffic ANS julkaisee menetelmiä Ilmailukäsikirjassa (AIP). Julkaistut melunvaimennusmenetelmät eivät aina ole lentäjien käytössä ohjaamossa, sillä käytettävissä olevat kartat ja tietokannat on yleensä julkaissut karttoihin erikoistunut yritys ja toimittanut lentoyhtiön käyttöön vain kriittisimmät lennon suunnitteluun tarvittavat tiedot. Lentäjä, yhtiönsä ohjeistuksen alaisena, viime kädessä lentää konetta ja vastaa näiden melunhallintamenetelmien toteuttamisesta.

10.1.2 Lentoonlähtömenetelmien tekninen tarkastelu

Lentoaseman vakiolähtöreitti (SID) -kartoilla on kuvassa 31 esitetyn mukainen merkintä. Tämä tarkoittaa, että lentoonlähdöissä koneen tulisi nousta vähintään 2 000 ft korkeuteen mahdollisimman nopeasti.

Helsinki-Vantaalla toteutuneita lentoonlähtömenetelmiä tutkittiin melullisesti merkittävällä konetyypillä A321 edellisen melunhallintasuunnitelman laatimisen yhteydessä. Yleisimmin konetyypillä toteutuva menetelmä ei ole NADP-menetelmien sovellus, vaan menetelmä, joka optimoi lentoyhtiön kustannuksia pienentämällä polttoaineen kulutusta ja vähentämällä huoltokustannuksia alentamalla moottorin lämpökuormia.

Tutka-aineisto- ja suoritusarvoanalyysin perustuen, käyttäen ECAC Doc 29 3rd ed. mukaista performanssimetodologiaa ja ANP-tietokantaa on todettu, että kyseisellä konetyypillä tehonvähennyskorkeus on tyypillisesti 1000 jalkaa ja kiihdytyksen aloituskorkeus 1000 jalkaa lentoaseman korkeustason yläpuolella käyttäen alennettua lentoonlähdön tehoasetusta. Kuvassa 30 esitetään tutka-aineistoanalyysiin ja performanssimallinnukseen perustuen näitä toteutuneita profiileita.

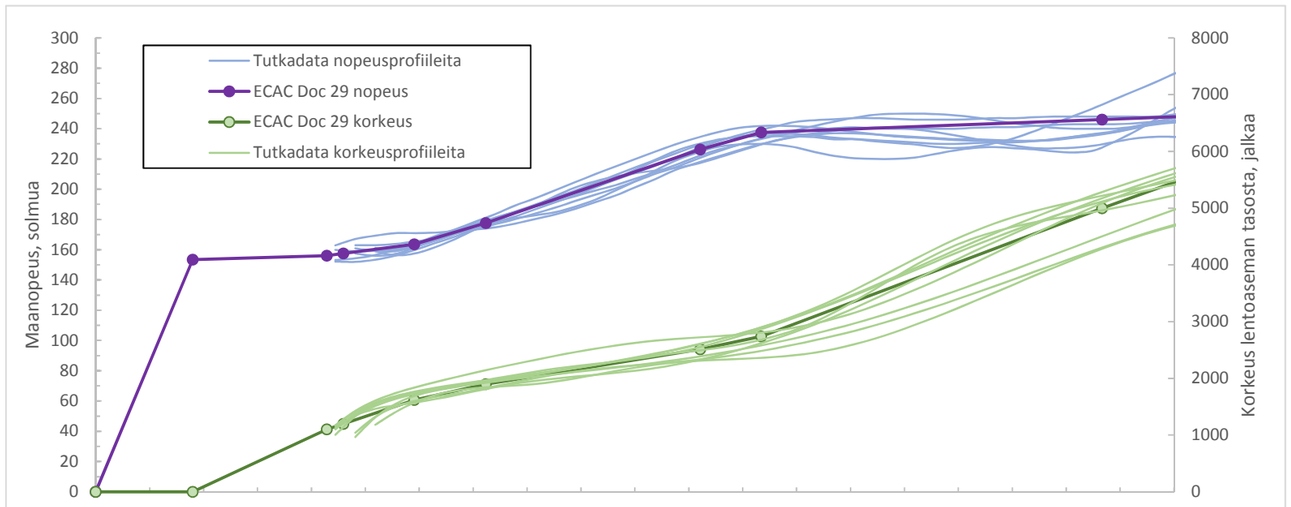

Kuva 30. Melullisesti merkittävän konetyypin A321 profiilin analysointi ANOMS-järjestelmän tutka-aineistosta. Erillisillä viivoilla on esitetty joukko tutka-aineiston profiileja ja ECAC Doc 29 3rd ed. mukaan simuloidut profiilit.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

NOISE ABATEMENT: AFTER TAKE-OFF CLIMB AS RAPIDLY AS PRACTICABLE TO AT LEAST 2000 FT ABOVE AD ELEV.

Kuva 31. Vakiolähtöreittikarttojen melunvaimennusmenetelmän kuvaus kiitoteille 22R, 04R, 04L, 33 ja 15.

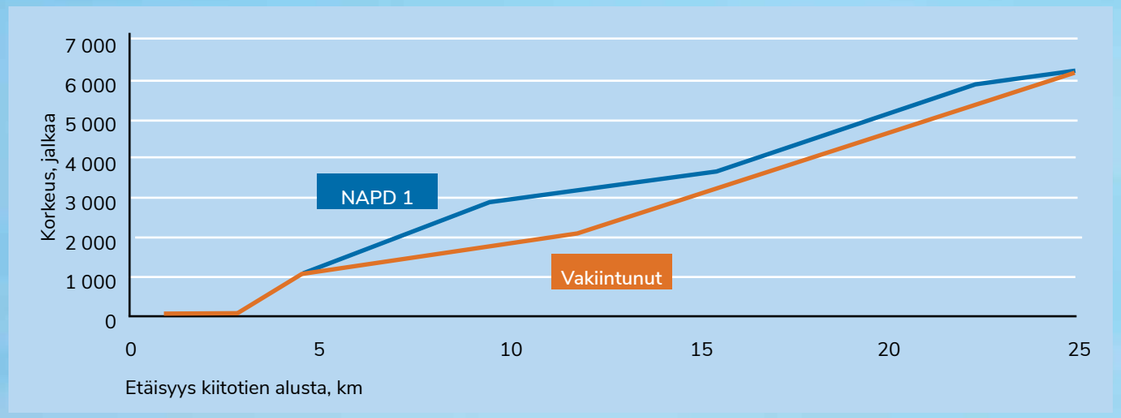

Kuva 32. A321-koneelle vakiintuneen menetelmän ja kiitotien 22L melunvaimennusmenetelmän laskennalliset korkeusprofiilit.

Kuva 33. Laskennallinen ja mittauksin tarkennettu arvio melutasojen muutoksesta vakiintuneen ja kiitotien 22L melunvaimennusmenetelmien välillä A321-lentokoneella reitin alla. Melulle herkät asuinalueet lähtöreitin KOIVU 4F varrella.

Finavia julkaisi 23.6.2016 kiitotielle 22L erityisen NADP 1 -menetelmän mukaisen lentoonlähdön melunvaimennusmenetelmän. Tähän menetelmään määritettiin tehonvähennyskorkeudeksi 1500 jalkaa ja kiihdytyskorkeudeksi 3000 jalkaa merenpinnan tasosta. Kyseinen menetelmä koskee kiitotieltä 22L lähteviä reittejä, KOIVU 4F, RENKU 4F, VALOX 4F (Silvolan tekojärven, Mäkkylän ja Tapiolan yli) sekä IDEPI 4F ja ARVEP 4F (Silvolan tekojärven yli kaartaen itään Vanhankaupunginlahden yli). Lisäksi asetettiin nopeusrajoitus 230 (IAS) solmua aina Westendin rannan sekä Vanhankaupunginlahden tasalle asti.

Näillä menettelyillä pyritään alentamaan melutasoja erityisesti lähempänä lentoasemaa reitin varrella sijaitsevilla alueilla, kuten Ylästö ja Kaivoksela. Toissijaisesti pyritään alentamaan melutasoja etäämmällä reittien KOIVU 4F, RENKU 4F, VALOX 4F ja IDEPI 4F sekä ARVEP 4F varrella aina Westendin rantaan ja Vanhankaupunginlahden tasalle asti, sekä optimoimaan polttoaineen kulutusta samalla alueella. Kuvassa 32 esitetään menetelmien korkeusprofiileita. Kuvassa 33 esitetään laskennallinen arvio melutasojen muutoksesta menetelmien välillä. Melun vähentyminen perustuu melunvaimennusmenetelmän korkeamman profiilin tuottamaan pidempään äänen etenemisvaimennukseen, joka lisää geometristä etenemisvaimennusta sekä ilma-absorptiota.

10.1.3 Lentoonlähtöreittien suunnittelu melunhallinnan kannalta

Vakiolähtöreittien (SID) suunnittelua ohjaavat ICAO:n normit ja suositukset sekä PANS-OPS-suunnitteluohjeet. Määräysten ja ohjeiden ensisijaisena tavoitteena on määritellä reunaehdot, joiden puitteissa lentoturvallisuusnäkökohtien huomiointi varmistetaan reittien suunnittelussa. Nykyiset reittien perusperiaatteet on luotu 3. kiitotien suunnittelun yhteydessä. Hienosäätöä tehdään tarvittaessa edelleen muiden muutosten yhteydessä toteutuneen tilanteen seurantaan perustuen. Lentoonlähtöreitit on julkaistu RNAV-pohjaisina vuodesta 2010 lähtien.

Liitteissä 1–4 on kuvattu Helsinki-Vantaan merkittävimmät lentoonlähtöreitit ja reittitiheydet vuoden 2022 toteutuneesta liikenteestä. Liitteissä on esitetty lisäksi asutuksen sijainti sekä reittien suunnittelun peruslähtökohtia. Melunhallinnan kannalta ilma-aluksen lentokorkeus on merkittävä tekijä. Se on erilainen lentoonlähdöissä ja laskeutumisissa alueella, jossa melua pidetään merkittävänä.

Helsinki-Vantaan lentoonlähtöreittien reittipisteiden suunnitteluun ovat vahvasti vaikuttaneet olemassa olevat asuinalueet ja niiden asukastiheydet. Esimerkiksi ensisijaisen lentoonlähtökiitotien 22R reittien sijainnit ovat melunhallinnan kannalta hyvin optimoidut (liite 1).

Kiitotieltä 22R etelään suuntautuville lähtöreiteille voidaan ilma-aluksille antaa meluominaisuuksiensa mukaan sopiva reitti kahdesta vaihtoehtoryhmästä: RENKU 4Q, KOIVU 4Q, VALOX 4Q (vähämeluisat lentokoneet alle 89 EPNdB) ja RENKU 4N, KOIVU 4N, VALOX 4N. Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi näiltä reiteiltä on mahdollista oikaista etelään, mikäli lentoturvallisuus sen sallii ja lentokorkeus on vähintään 5000 ft MSL.

Kiitotieltä 22R on myös länteen suuntautuville lennoille kolme reittiä: NUNTO 4N, KUVEM 4N ja ADIVO 4N. Reitit syöttävät liikennettä kuitenkin eri ulosmenoportille TMA:n rajalla.

Pohjoiseen ja itään suuntautuva liikenne ohjataan reiteille NEPEK 4N, TEVRU 4N, IDEPI 4N ja ARVEP 4N. Reitti ja sen oikaisusäännöt tukevat hyvin nykyisissä olosuhteissa melunhallintaa. Potkurikoneet voivat oikaista määränpäätään kohti ilman rajoituksia lentoturvallisuuden salliessa, mutta suihkukoneet vasta tietyltä reittietäisyydeltä Kivistön asuinalueen välttämiseksi.

Finavian käsityksen mukaan lentoonlähtöreitit ovat hyvin suunniteltuja melunhallinnan ja turvallisuuden kannalta ja toimivat hyvin myös yöaikaisessa liikenteessä.

10.2 Lähestymismenetelmät

10.2.1 Lähestymismenetelmien kehittäminen

Lähestymismenetelmissä voi lentäjä toteuttaa kahteen tunnistettuun menettelyyn perustuvia piloting techniques -toimintatapoja melun vähentämiseksi lähestymisreitin alla. Nämä menettelyt ovat jatkuvan korkeuden vähentämisen (Continuous Descent Operations, CDO) menetelmä ja pienen tehon ja pienen vastuksen (Low Power – Low Drag, LP/LD) menetelmä. Finavia mahdollistaa näiden lähestymismenetelmien käytön varmistamalla, että niiden vaatimukset otetaan huomioon ilmatilan ja lentomenetelmien suunnittelussa ja lennonjohdon työmenetelmissä. Lentäjä, lentoyhtiön toimintatapojen ohjauksessa, tekee kuitenkin päätöksen menettelyjen toteuttamisesta.

Finavian mahdollisuudet vaikuttaa lentoyhtiöiden toimintatapoihin tältä osin ovat rajalliset.

Jatkuvan korkeuden vähentämisen menetelmällä tavoitellaan melun alentamista ennen FAP/FAF (loppulähestymisrasti/-piste) -pisteitä pyrkimällä pitämään kone lentoturvallisuusnäkökohdat huomioiden mahdollisimman korkealla ja jatkuvassa korkeuden vähennyksen

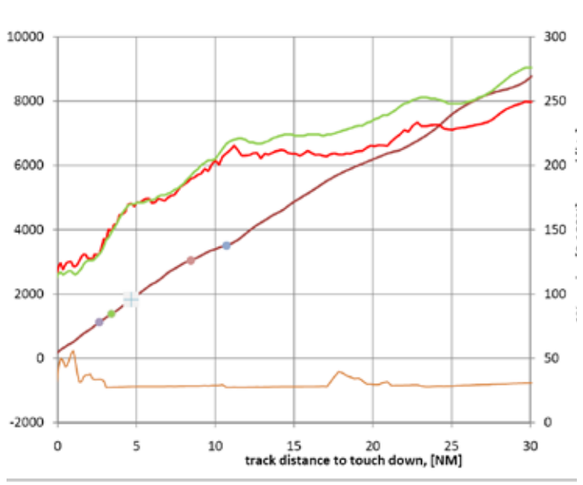

Kuva 34. Esimerkki kapearunkoisen suihkumatkustajakoneen lähestymisestä jatkuvan korkeuden vähennyksen (CDO) periaatteen mukaisesti. Kuvassa on esitetty lentokoneen korkeuden (altitude qnh) väheneminen suhteessa sen nopeuteen (airspeed) ja käytettävään moottoritehoon (n1% eng) sekä laskeutumisasun konfiguraatioiden vaiheet ja laskutelineen lasku (gear). Tiedot on purettu koneen lennontaltiointilaitteesta (FDM – Flight Data Management).

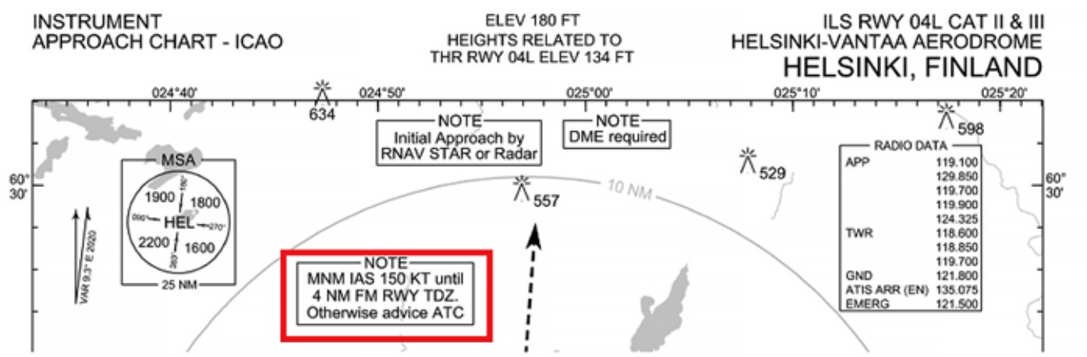

Kuva 35. Helsinki-Vantaan tarkkuuslähestymismenetelmien nopeuskontrollia koskeva merkintä 11.11.2011 lähtien. AIP © Fintraffic ANS.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

tilassa. Pitämällä kone mahdollisimman korkealla saavutetaan melun vaimenemista maanpinnalla sijaitsevissa havaintopisteissä suuremman etäisyysvaimennuksen myötä. Pitämällä kone samalla jatkuvan korkeuden vähennyksen lentotilassa saavutetaan melun vaimennusta pienemmän moottorien tehoasetuksen myötä.

Pienen tehon ja pienen vastuksen menetelmällä voidaan maanpinnalla havaittaviin melutasoihin periaatteessa vaikuttaa koko lähestymisen matkalla. Kuitenkin pienen tehon ja pienen vastuksen menetelmäkin voi paikallisesti aiheuttaa melutasojen kasvua.

Pienen tehon ja pienen vastuksen menetelmän keskeisimmät periaatteet ovat:

- laskutelineen avaamisen viivästyttäminen mahdollisimman myöhäiseen vaiheeseen
- lisänostovoimalaiteasetusten valitseminen lentoasukohtaisella miniminopeudella
- nopeusprofiilin optimointi: lentorangon (siipi, peräsimet, runko, laskuteline, lisänostovoimalaitteet, lentokoneen pinnan epäjatkuvuudet) synnyttämä meluenergia on verrannollinen noin ilmanopeuden kuudenteen potenssiin.

10.2.2 Lähestymismenetelmien melunhallinta lento- ja työmenetelmämuutoksin

Finavia on tiukentanut vakiolähestymisreitti (STAR) -karttojen nopeusrajoituksia vuosien 2009–2014 aikana. Tällä toimenpiteellä on pyritty vähentämään tarvetta hidastussegmenttiin vaakalennossa ennen ILS:n liukukulmaohjaukseen liittymistä.

Kiitotien 15 myötätuuliosalle on marraskuussa 2008 lisätty ns. taktinen vektorointipiste SUTAX (kiitotie 15). Pistettä käytetään lisäämään lentäjän tilannetietoisuutta ja parantamaan arviota jäljellä olevasta reitin pituudesta lennonjohtajan vektoroidessa koneen täyttä vakiolähestymisreittiä (STAR) lyhempään lähestymiseen.

Loppulähestymisen porrastusten ylläpitämiseksi asetettu miniminopeus on asetettu pienemmäksi (160 -> 150 solmua, ks. kuva 35) kuin mitä useimmilla kansainvälisillä lentoasemilla on asetettu. Tällä pyritään mahdollistamaan pienen tehon – pienen vastuksen -menetelmän toteuttaminen. Pienempi nopeus loppulähestymisessä mahdollistaa jarruttamiseen käytettävän laskutelineen myöhäisemmän avaamisen.

Lähestyvän koneen tulee olla vakautetussa lentotilassa ja lopullisessa laskuasussa lähestymismenetelmän kohdassa, jossa 1000 jalkaa maanpinnasta läpäistään meteorologisissa mittarilento-olosuhteissa (IMC).

Kun lentäjä huomioi optimaalisesti alemman miniminopeusrajoituksen ennen neljän merimailin (noin 7,4 km) etäisyyttä kosketuskohdasta, on hänen mahdollista viivästyttää laskutelineen avaamista. Kun viivästetyn laskutelineen aiheuttama vastuksen pienentyminen sekä vastaava pienemmän nopeuden aiheuttama pienempi vastus huomioidaan, on tuloksena pienen tehon ja pienen vastuksen lentotila. Tässä tapauksessa se alentaa melutasoja etäisyyksillä 4–7 merimailia (noin 7,4–13 km) ennen kiitotietä.

Finavia ja kolme suurinta Helsinki-Vantaalla toimivaa operaattoria ovat allekirjoittaneet 20.6.2012 muistion ”Memorandum of Understanding on the Code of Practice of Minimizing the Environmental Impact of Arriving Aircraft”. Muistiossa eri osapuolet ovat sitoutuneet noudattamaan dokumentin Mitigation of Noise from Arriving Aircraft at Helsinki-Vantaa airport: An Industry Code of Practice sisältöä. Kyseisissä dokumenteissa on kuvattu toimenpiteitä, joilla tavoitellaan CDO- ja LP/LD -menetelmien toteuman parantamista sekä melunvaimennusta määritetyssä suunnittelupisteessä.

Lisäksi on julkaistu sekä lennonjohtajien että lentäjien käyttöön leaflet-muotoiset ohjeet, joissa tiivistetään An Industry Code of Practice -dokumentin sisältöä. Leafletit ovat: A Controller’s guide to Continuous Descent Operations, Finavia, 1.6.2012 ja A Pilot’s guide to Continuous Descent Operations, Finavia, 1.6.2012.

Näiden dokumenttien keskeisimpiä tavoitteita ovat:

- Kiitoteiden käytön priorisointi lähestymisiin, kiitotie 15 käyttö aina kun mahdollista
- Vältettävä Nurmijärven taajama-aluetta 9 merimailia kiitotien 15 kynnykseltä
- Lennonjohtajia suositellaan pitämään lähestyvät lentokoneet yli 5000 jalan korkeudessa, kunnes kone on 20 merimailin etäisyydellä kiitotien kynnykseltä
- Mahdollistetaan sileässä lentoasussa lentäminen välilähestymisessä tai kauempana kuin 12 NM kynnyksestä, nopeus välillä 200 ja 240 solmua.
- Edellisen kohdan etäisyyksien jälkeen nopeus väliltä 150–210 solmua tarpeen mukaan mahdollistamaan asiaankuuluva porrastus
- Loppulähestymisessä ja 4 merimailia ennen kiitotien kynnystä, nopeus vähintään 150 solmua, ei kuitenkaan enempää kuin 180 solmua.
- Lennonjohtajan tulee ilmoittaa lentäjälle arvio distance to go -informaatiosta aina kun tieto muuttuu oletetusta.

Lennonjohtajille on järjestetty koulutusta ”A Controller’s guide to Continuous Descent Operations” -leafletin pohjalta. Suurimmat paikalliset operaattorit ovat jakaneet ”A Pilot’s guide to Continuous Descent Operations” dokumenttia lentäjilleen.

Useita lähestymisten melunhallintakeinoja on tuotu käytäntöön. Niiden vaikutusten yksiselitteinen kuvaaminen kokonaismelutason muutoksena on vaikeaa. Toimenpiteiden toteutuminen käytännössä vaihtelee liikennetilanteen, sääolosuhteiden ja operaattoreiden mukaan.

Lähestymismenetelmien kehittäminen on keskeinen aihe Finavian, lentoyhtiöiden ja Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n CEM-yhteistyössä (Collaborative Environmental Management).

10.2.3 Lähestymisreittien suunnittelu melunhallinnan kannalta

Melunhallinnan kannalta tuloreittien suunnittelussa on vähemmän liikkumavaraa kuin lähtöreiteissä. Lähestymisreittien pitkän loppulähestymisen vuoksi suunnittelulla ei voida vaikuttaa melun leviämiseen ja sijoittumi

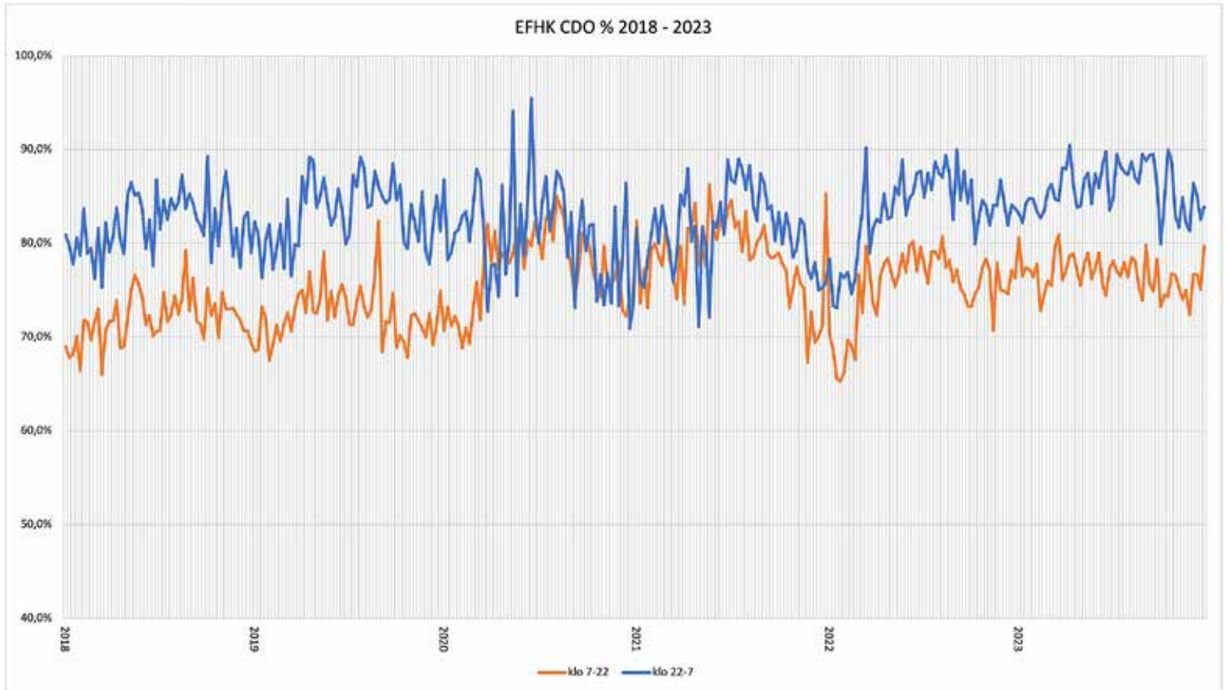

Kuva 36. CDO-lähestymisten osuus koko liikenteessä päivä- ja yöaikana vuosina 2018–2023.

10. LÄHTÖ- JA TULOMENETELMIEN MELUNHALLINTAKEINOT

seen yhtä merkittävästi kuin lentoonlähdöillä. Tärkein melunhallintakeino on laskeutumiskiitotien valinta siten, että loppulähestymislinjalla asukasmäärä on mahdollisimman pieni. Jatkuvan liu'un lähestymisten (CDO) mahdollistaminen huomioidaan tuloreittien ja niiden reittipisteiden suunnittelussa. Tällä saavutetaan lentäjien parempi tilannetietoisuus odotettavissa olevasta lentomatkasta.

Melunhallinnan kannalta lennonjohdon aktiivinen toimintatapa on tärkeä, sillä ilma-aluksia vektoroimalla reittipituutta voidaan lyhentää ja eräissä suunnissa ohjata ne melulle herkkien alueiden ohitse. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat tuloreitit kiitotielle 15, jossa vakiotuloreitit kulkevat Nurmijärven kirkonkylän yli, mutta vektoroinneilla pääosa liikenteestä saadaan ohjattua kiitotien suuntaiseen loppulähestymiseen kirkonkylän eteläpuolella (liite 5). Vektorointia käytetään muidenkin kiitoteiden lähestymisten ohjaamisessa, mutta kiitoteiden 22L/R ja 04L/R suunnassa asutus on sijoittunut siten, että sellaista kokonaishyötyä ei ole osoitettavissa kuten kiitotien 15 tapauksessa.

Ympäristöluvassa CDO-lähestymisten osuuden tavoitetaso vuosikeskiarvona on klo 22.00–07.00 välisenä aikana 80 % ja klo 07.00–22.00 välisenä aikana 70 % sekä kiitoteiden riippumattoman rinnakkaiskäytön aikana korkeamman välilähestymiskorkeuden kiitotiellä 60 %.

CDO-lähestymisten koko vuorokauden toteuma vuonna 2023 oli 79 % kaikista lähestymisistä. Vuonna 2023 klo 07–22 CDO-lähestymisten osuus on ollut keskimäärin 77 %, klo 22–07 86 %, rinnakkaislähestymisten aikaan klo 14.30–16.00 kiitotielle 22L 75 % ja kiitotielle 04R 77 %. Kuvassa 36 on esitetty CDO-lähestymisten osuuden kehitys päivä- ja yöaikaan vuodesta 2018. CDO-toteuma on asteittain parantunut. Vuosien 2020 ja 2021 toteumassa on nähtävissä koronapandemian aikana liikenteen vähenemisen vaikutuksesta erityisesti päiväajan kasvanut CDO-lähestymisten osuus.

Helsinki-Vantaan lentoasemalla lähestymiskiitoteiden ensisijainen käyttöjärjestys on suunniteltu lentoturvallisuuden ja melunhallinnan lähtökohdista painottaen riittävän kapasiteetin vaatimuksia eri vuorokaudenaikoina. Pyrkimyksenä on toteuttaa kiitoteiden ensisijaisuusjärjestelmää aina, kun säätilanne, kapasiteetti ja muut olosuhteet sen mahdollistavat. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

10.2.4 Lähestyvien koneiden melunhallinnan kehittäminen yöaikana

Lähestymisten melunhallinnan suunnitellut toimenpiteet vaikuttavat meluun myös yöaikana. Finavia pyrkii asteittaiseen melunhallinnan kehittämiseen siten, että käyttöön otetaan koko vuorokauden aikana sovellettavissa olevia keinoja. Näitä täydennetään käyttöönoton kokemusten perusteella navigointitekniikan, kapasiteetin ja lentoturvallisuuden mahdollistamalla tavalla erityisesti yöaikana sovellettavilla lisäkeinoilla. Finavian jatkokeinoina lähestymisten melunhallinnassa voivat olla muun muassa lähestymismenetelmissä käytettävien korkeuksien muuttaminen eri kiitoteillä ja erillisten vain yöaikana sovellettavien lähestymismenetelmien julkaiseminen sekä melumaksuohjaus.

Ensimmäinen ja helpoimmin toteutettava toimenpide on arvioida, voidaanko lennonjohdon toimintatapoja edelleen kehittää siten, että lentoyhtiöt noudattaisivat nykyisiä melun kannalta suunniteltuja menetelmiä yöaikana poikkeuksetta, mikäli turvallisuus ei sitä estä.

Lennonjohdon toimintatapoja eri vuorokaudenaikoina tarkastellaan kaikkien uusien menetelmien käyttöönoton yhteydessä. Melunhallinta yöaikana voi käytännössä tarkoittaa myös aiempaa joustamattomampia lennonjohtoselvityksiä, minkä lentoyhtiöt voivat tulkita palvelun laadun huonontumisena. Tätä voidaan hallita viestinnällisin keinoin painottaen Finavian velvollisuuksia ja tavoitteita lentoliikenteen melunhallinnassa.

Mikäli navigointitekniikka ja määräykset kehittyvät riittävästi, voitaisiin arvioida myös kaarevien lähestymisten toteuttamista ja niiden mahdollista hyötyä melunhallinnassa. Tämä edellyttää arviota siitä, että voidaanko kehittyvän navigointitekniikan osin esimerkiksi kaarevia lähestymismenetelmiä toteuttaa sellaisessa laajuudessa, että ne eivät liikaa rajoita lentoyhtiöiden vaatimaa kapasiteettia myöhään illalla ja varhain aamulla. Mikäli kaarevat lähestymiset toisivat merkittävän hyödyn melunhallinnassa ja niiden toteuttaminen olisi teknisesti, määräysten ja kapasiteetin osin mahdollista, voisi menetelmä olla jollakin kiitotiellä käytössä aikaisintaan seuraavalla vuosikymmenellä. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

TIIVISTELMÄ MELUNHALLINNAN TOIMENPITEISTÄ

HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMA

Helsinki-Vantaan lentoasema on maamme tärkein lentoasema ja sen toiminnan ja kehittymisen turvaaminen on maan lentoliikennejärjestelmän tärkein tehtävä. Tämän vuoksi Finavia panostaa voimakkaasti lentoaseman toimivuuteen ja pyrkii omilla toimillaan vähentämään toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Suomen elinkeinoelämä tarvitsee monipuolisia ja sujuvia yhteyksiä eri puolille maailmaa. Vaihtomatkustus mahdollistaa kattavan yhteystarjonnan Eurooppaan, mutta geopoliittinen tilanne vaikuttaa vaihtomatkustuksen toteutumiseen.

Finavia toimii aktiivisesti lentokonemelun hallitsemiseksi monilla eri tavoilla. **Lentoliikenteen ohjaamisessa turvallisuus on tärkein.** Melunhallintaa toteutetaan turvallisuustekijöiden ehdoilla.

Lentoasema on merkittävä työllistäjä. Nykyisin Helsinki-Vantaan lentoasemalla työskentelee noin 20 000 ihmistä.

Melunhallinnan pääperiaate on, että lentokonemelualueella asuu mahdollisimman vähän ihmisiä. Tähän pyritään monin eri keinoin ja jatkuvasti toimintaa kehittämällä.

Kiitoteiden käyttötavalla määritetään, mitä kiitoteitä käytetään lentoonlähtöihin ja laskeutumisiin eri tilanteissa. Vallitseva tuulen suunta määrittää, mitä kiitoteitä voidaan käyttää. Rinnakkaisten ja risteävien kiitoteiden käytölle turvallisuusmääräykset asettavat omat rajoitteensa. Kiitoteiden käyttötavalla on suuri merkitys melunhallinnan toteutumisessa.

Lentoonlähteville koneille on suunniteltu reitit määränpään suunnan mukaan. Osalla reiteistä on rajoituksia lentokoneen meluisuuden mukaan. **Lentoreitit on suunniteltu kiertämään asuinalueet mahdollisimman hyvin.** Kiitotie 15 on ensisijainen laskeutumiskiitotie. Sille laskeutuvia koneita ohjataan lyhempään loppulähestymiseen Nurmijärven kirkonkylän asuinalueen ohi.

Laskeutuvat koneet lähestyvät lentoasemaa kiitotien suuntaista linjaa pitkin. **Laskeutumisten meluvaikutuksia vähennetään CDO-menetelmällä, missä lentokone lähestyy kiitotietä korkeutta jatkuvasti laskien ja pientä moottoritehoa käyttäen.**

Laskeutumisissa lentokoneen laippojen ja laskutelineiden asetuksilla voidaan vaikuttaa meluun. Lennonjohto pyrkii mahdollistamaan lentokoneen lentoasua koskevan pienen tehon ja pienen vastuksen menetelmän käyttämisen laskeutumisissa. Lentokoneen asetuksia koskevissa menetelmissä lentäjä päättää menetelmän käytöstä.

FINAVIAN TOIMINTA

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

– LENTOASEMA JA ASUINYMPÄRISTÖ NAAPUREINA

Lentokoneiden melua vähennetään sekä lentoonlähtöjen että laskeutumisten menetelmiä edelleen kehittämällä. Menetelmästä riippuen vaikutukset voivat kohdistua kauemmas tai lähemmäs lentoasemaa; lentomelun vaikutuksia pyritään vähentämään eniten siellä missä vaikutukset ovat suurimmat.

Finavia seuraa ja analysoi lentoreittejä ja lentokonemelutapahtumia jatkuvatoimisen ANOMS-melunseurantajärjestelmän avulla. Järjestelmän tietoihin perustuvan WebTrak-sovelluksen kautta kuka tahansa voi seurata lentojen ja melumittareiden tietoja.

WebTrak-palvelu: http://finavia.fi/webtrak

Finavialle voi antaa palautetta melu- ja ympäristöasioista.
https://customerservice.finavia.fi

YÖLLÄ NUKUTAAN
Lentoliikenteen ohjaaminen yöaikana

- **Yöaikainen kiitoteiden käyttötapa**
  Ensisijainen lentoonlähtö- ja laskeutumiskiitotie
- **Lentoonlähtö- ja laskeutumismaksut**
  Maksuilla ohjataan kaluston käyttöä ja liikennöintiä

Yöaikainen lentäminen johtuu elinkeinoelämän tarpeiden asettamasta lentoliikenteen rakenteesta. Aikaisin aamulla saapuvat matkustajat maakuntalentoasemilta Helsinki-Vantaalle, josta (jatko)lennetään Eurooppaan. Vastaavasti illalla myöhään tulevat paluulennot Euroopasta takaisin Helsinki-Vantaalle, josta matkataan jatkolentojen kautta maakuntiin.

Yöaikana kiitoteitä käytetään siten, että ensisijainen laskeutumissuunta on kiitotielle 15 luoteen suunnasta. Lentoonlähtöjen ensisijainen kiitotie on 22R. Näin yöaikaisten lentojen vaikutusalueella asuu vähiten asukkaita.

Lentoyhtiöiden toimintaan Finavia vaikuttaa yöaikaiselle liikenteelle asetetuilla melumaksuilla. Järjestelmää on uudistettu kohdentaen entistä korkeampia maksuja sydänyölle ja meluisimmille lentokoneille.

Lentokoneiden ja moottoriteknologian kehittymisen vuoksi nykyiset lentokoneet ovat merkittävästi aiempia vähämeluisampia. Nykyisistä lentokoneista uusimmat koneet voivat olla meluisuudeltaan samaa tasoa kuin aiemman sukupolven puolta pienemmät koneet. Konekaluston uudistamisella voidaan saavuttaa merkittävää hyötyä meluvaikutusten osalta.

Muiden tahojen lentokonemelua koskevat päätökset

- **Vähämeluisemmat lentokoneet**
  Lentokonetekniikan kehittyminen ja konekokojen kasvu
- **Kaavoitus**
  Yhteistyö kaavoitusviranomaisten kanssa lentokonemelualueiden huomioimiseksi

Konehankinnoista päättävät lentoyhtiöt, joten Finavialla ei ole suoria vaikutusmahdollisuuksia asiaan.

Maankäytön suunnittelu on yhteiskunnan eri toimintojen sijoittamisen yhteensovittamista. Kaavoituksesta vastaavat maakuntaliitot ja kunnat. Kaavoituksessa on huomioitava valtakunnallisesti merkittävät kohteet ja niiden toimintakyvyn säilyttäminen. Finavia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun neuvottelemalla ja antamalla lausuntoja. Kaavoitus on tärkein uusien meluvaikutusten estämisen keino, mutta sen lopulliseen toteutumiseen Finavialla ei ole toimivaltaa.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

11 LENTOKONEMELUTILANTEEN SEURANTA

Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelutilanteen toteumaa seurataan laatimalla laskennallisia meluselvityksiä ja seuraamalla mitattuja melutasoja ja tilastoituneita lentotapahtumia sekä lentoreittien toteumaa.

11.1 Lentokonemelun tunnusluvut

Tunnusluku L_{den}

Suomessa lentokonemelun kuvaamiseen on 1980-luvun lopulta saakka käytetty pääasiassa indikaattoria L_{den}. Se on ympäristömeludirektiivin mukaisesti päivä-ilta-yömelutasoksi kutsuttu melun yleistä häiritsevyyttä kuvaavaa indikaattori. L_{den}-tunnusluku kuvaa vuositasolla meluenergian 24h keskiarvoa, jota on painotettu vuorokaudenaikojen mukaan.

Lentokoneiden melua on L_{den}-indikaattorin lisäksi kuvattu myös yö- ja päiväajan painottamattomana keskiäänitasona eli L_{Aeq} (22–07) ja L_{Aeq} (07-22). Tavaksi on tullut arvioida L_{den}-melutasoa samana numeroarvona 55 dB, joka on annettu melutason ohjearvoja koskevassa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) päiväohjearvoksi keskiäänitasolle klo 07–22 välisenä aikana. Helsinki-Vantaan lentoaseman tapauksessa päivä- ja yöajan keskiäänitasoina kuvatut melualueet ovat selvästi pienempiä, kuin samoilla numeroarvoilla L_{den}-tasona kuvatut melualueet.

Yksittäisen ylilennon aiheuttamaa ääntä kuvataan yleensä hetkellisellä äänitasolla, joka on suurin hetkellinen A-taajuuspainotettu ja slow-aikapainotettu melutaso (L_{ASmax}) ylilennon aikana.

L_{den}-indikaattoria laskettaessa lentokoneiden melua painotetaan ilta-aikana siten, että klo 19.00–22.00 välisenä aikana melutapahtuman tasoon lisätään 5 dB ja vastaavasti yöllä klo 22.00–07.00 tasoon lisätään 10 dB. Painotuksen vuoksi L_{den}-arvoilla kuvattu melutaso kasvaa voimakkaasti, jos melutapahtumia on ilta- tai yöaikana, koska ilta-aikana lentänyt lentokone vastaa laskennalliselta arvoltaan 3,16:a päiväaikana lentänyttä lentokonetta ja vastaavasti yksi yöaikainen lento lasketaan kymmeneksi lennoksi. Näin ollen pieni määrä lentotapahtumia voi vaikuttaa voimakkaasti L_{den}-arvoon sen laskemistavasta johtuen, vaikka tosiasiassa melutapahtumia on vähän ja niiden kokonaiskesto on lyhyt.

Lentokonemelualueet lasketaan tietokonemallinnuksen avulla, jonka tuloksena melualueet esitetään kartoilla samanarvokäyrinä yleensä 5 dB välein. Lentokonemelualueiden laskennat kuvaavat pitkän ajan keskiarvoa, jossa lähtökohtana on koko vuoden liikennetiedot, tutkahavainnot ja erityyppisille lentokoneille simuloidut lentoprofiilit. Siten melualuelaskentojen tulokset eivät kuvaa minkään yhden kalenterivuorokauden tilannetta, vaan koko vuoden liikenteen muodostamien melutapahtumien keskiarvoa. Esimerkiksi L_{den} 55 dB melukäyrän rajaamalla alueella lentokoneiden melu ylittää arvon L_{den} 55 dB vuosikeskiarvona.

Melulaskentojen tulokset kuvaavat hyvin alueita, joissa lentoja ja melua on toistuvasti ja säännöllisesti. Lyhytkestoisissa tilanteissa, joissa kiitoteiden käyttötapa on poikkeava (esimerkiksi LVP-menetelmän aikana), hetkittäinen kokemus melun esiintyvyydestä voi olla suurempi kuin koko vuoden liikennemäärä perusteella laskettu tulos. Toisaalta tuuliolosuhteista johtuen jonkin kiitotien suunnalla voi olla esimerkiksi tilanne, että alueella, joka vuositasolla on L_{den} yli 55 dB melun piirissä, ei muutamaan päivään tai jopa viikkoon ole ainoatakaan ylilentoa.

Tunnusluku QC-piste

Yksittäisten lentokoneiden melun tai meluisuuden kuvaamiseen on kehitetty erilaisia teknisiä mittaamis- ja kuvaamistapoja. Melun ja sen määrän kuvaaminen yleistajuisesti on vaikeaa, sillä meluenergian määrää mitataan logaritmisella desibeliasteikolla.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 1.9.2021 antaman Helsinki-Vantaan lentoaseman toimintaa koskevan ympäristölupapäätöksen lupamääräyksessä 34.A edellytetään, että Helsinki-Vantaan lentoasemalla on otettava käyttöön ns. QC-järjestelmä (Quota Count System eli lentokoneiden melupisteiden laskennallinen seurantajärjestelmä).

Kaikki lentokoneet ovat rekisteröity jossakin kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAO:n jäsenmaassa. ICAO – ja Euroopassa osin EASA – asettavat ehdot rekisteröinnin hyväksymiselle. Yksi ehto on koneen melua koskevat tiedot. Ne tulee mitata ja kuvata ICAO:n tyyppihyväksyntävaatimusten määräämällä tavalla. Nämä määräykset on julkaistu ICAO:n ympäristövaatimukset sisältävän Annex 16 -julkaisun ensimmäisessä osassa sekä siihen liittyvissä teknisissä käsikirjoissa. Sertifiointiarvot ilmoitetaan yksikössä EPNdB. EPNL (Effective Perceived Noise Level) tarkoittaa tehollista havaittua meluisuutta. EPNL-taso huomioi melutapahtuman äänen subjektiiviseen kokemukseen liittyviä tekijöitä.

Tyyppihyväksyntämittauksen perusperiaatteet:

1. Lentoonlähdön mittauspiste (lateral, sideline): kiitotien keskilinjasta 400 metrin etäisyydellä sijaitsevan kiitotien suuntaisen linjan piste
2. Ylilennon (flyover) mittauspiste: kiitotien keskilinjan jatkeella sijaitseva piste, jonka etäisyys on 6,5 km lentokoneen rullauksen aloituspisteestä
3. Laskeutumisen (approach) mittauspiste: kiitotien keskilinjan jatkeella sijaitseva piste, joka on 120 m kohtisuoraan alaspäin laskeutumislinjasta, jonka jyrkkyys on 3° ja ”lähtöpiste” 300 m kiitotien kynnyksestä eteenpäin.

Lontoossa Heathrown, Gatwickin ja Stanstedin lentoasemilla otettiin melukiintiö eli Quota Count -järjestelmä käyttöön vuonna 1993 yöaikaisen lentomelun seuraamiseen ja hallintaan. Helsinki-Vantaan lentokentällä laskentatapa on sama. Laskennassa EPNL muutetaan QC-pisteiksi ja luokitellaan QC-pisteytysluokkiin, jotka tuplaantuvat aina kolmen desibelin välein (vastaa meluenergian kaksinkertaistumista).

Lentokoneiden QC-luokittelu ja siihen yhdistetty operaatiomäärän ja QC-luvun yhdistäminen on yksi tapa kuvata lentokoneiden meluisuuden yhteenlaskettua kokonaismäärää. Jatkossa QC-pistemäärä tullaan raportoimaan vuosittain valvoville viranomaisille.

11.2 Laskentamenetelmä

Euroopan siviili-ilmailukongressi ECAC uudisti vuonna 2005 suosituksensa lentokoneiden melun laskentamenetelmästä. Uusin suositus on ECAC Doc 29 4th edition ”Report on Standard Method of Computing Noise Contours aroud Civil Airports” (2016).

Finavia on soveltanut vuodesta 2005 alkaen Yhdysvaltain ilmailuviraston FAA:n toimeksiannosta kehitettyä INM-ohjelmistoa. Tällä hetkellä laskentoihin käytetään INM-ohjelmiston versiota 7.0d, joka on julkaistu vuonna 2013.

Laskennoista saadut melualueet on siirretty ArcGIS-ohjelmaan, jolla on analysoitu melualueilla asuvien asukkaiden lukumäärä ja tuotettu tuloskuvat. Melulaskentaprosessi on tarkemmin kuvattu Helsinki-Vantaan lentoaseman toteutuneen tilanteen lentokonemeluselvityksissä.

Laskennallisten meluselvitysten raportit julkaistaan vuosittain.

11.3 Lentokoneiden melun ja reittien seurantajärjestelmä ANOMS

Helsinki-Vantaalla on käytössä lentokoneiden melun ja reittien seurantajärjestelmä ANOMS (Airport Noise & Operations Monitoring System). Se on ainoa jatkuvatoiminen meluseurantajärjestelmä Suomessa, joka yhdistää melulähteen tunnistetiedot ja ominaisuudet sekä mittaushetken sääolosuhteet mitattuun melutasoon. Seurantajärjestelmän on toimittanut alan järjestelmien globaali markkinajohtaja Brüel & Kjær.

Järjestelmän tietokantoihin tallentuvat tutkatietojen lisäksi lentosuunnitelmatiedot ja kiinteiden melumittaus-

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

Kuva 37. Melumittausasema

1 Korso
2 Tikkurila
3 Martinlaakso
4 Kalajärvi
5 Palojoki
6 Kerava
7 Kivistö
8 Laaksolahti
9 Maaniittu
10 Koekäyttöpaikka

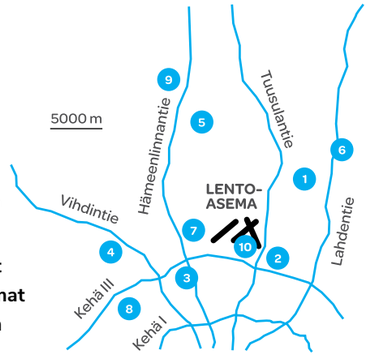

Kuva 38. Kiinteät melumittausasemat Helsinki-Vantaan ympäristössä.

pisteiden (kuva 38) keräämät melutiedot. Lentokoneen aiheuttama melutapahtuma yhdistetään tietokantaan tietylle lennolle, mikäli mittausasema tunnistaa lentokonemelulle tyypillisen äänitason nousun ja laskun lentokoneen ollessa kriteerit täyttävällä etäisyydellä mittausasemasta. Lisäksi melutapahtumat voidaan erottaa taustamelusta ja muista melutapahtumista tietyillä lentokonemelulle ominaisilla kriteereillä, kuten melutapahtuman kestolla. Lentokonemelutapahtuman aikana esiintynyt muu melu (taustamelu) sisältyy aina mitattuun lentokonemeluun. Eri melumittausasemilla ja eri vuorokaudenaikoina on erilaiset tunnistuskriteerit.

[1)] https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/vastuullisuus/kestava-lentoliikenne/ymparistoselvitykset

Pääkaupunkiseudulle ja Keski-Uusimaalle on sijoitettu kymmenen kiinteää mittausasemaa. Näistä uusin on asennettu lentokoneiden huoltokoekäyttöpaikan läheisyyteen. Järjestelmään on kytkettävissä kolme siirrettävää mittausasemaa lyhytaikaisiin ja/tai maakuntalentoasemien melumittauksiin. Kiinteiden mittausasemien sijainti on esitetty kuvassa 38. Järjestelmän avulla voidaan seurata esimerkiksi yksittäisen lennon sijaintia, korkeutta, nopeutta ja sen aiheuttamaa melutasoa mittauspisteissä.

Järjestelmän tärkein rooli on antaa pitkän aikavälin kokonaiskuvaa lentokoneiden reittien toteumasta sekä eri lentokonetyyppien keskimääräisistä äänitasoista. Tietokannasta voidaan tehdä analyysejä mm. käytetyistä lentoreiteistä ja lentoonlähtö- ja laskeutumisprofiileista lentokonetyypeittäin. Tiedot ovat tärkeitä lentokonemelun laskennan lähtötietojen luomiseksi. ANOMS-järjestelmän tuottamia tuloksia on raportoitu neljännesvuosittain kuukausitasolla ympäristöviranomaisille.

11.3.1 Lentokonemelun raportointi

Melun mittaustiedot julkaistaan neljännesvuosittain julkaistavissa lentokonemelukatsauksissa, jotka ovat saatavilla Finavian verkkosivuilla. Julkaistavat tiedot ovat:

- liikenteen määrä
- kiitotiejakauma
- tiedot poikkeustilanteista
- $L_{Aeq07-22}$, $L_{Aeq22-07}$ ja L_{den} -mittaustulokset automaattitulosteina mittausasemittain
- lentoreittien tiheyskuvat
- L_{ASmax} >75 dB keskimääräiset ylityskerrat vuorokaudessa mittausasemittain.

Raporteissa esitetään myös ympäristöyhteydenottojen määrät jaettuna kunnittain. Raportit ovat Finavian verkkosivuilla osoitteessa **Ympäristöselvitykset | Finavia**[1)] .

11.4 WebTrak

WebTrak on Finavian tarjoama julkinen sähköinen palvelu, jonka avulla viranomaiset, asukkaat ja muut kiinnostuneet voivat seurata toteutuneita lento- ja lentokonemelutapahtumia ANOMS:n tutka- ja melumittausdataan perustuvalla järjestelmällä. Helsinki-Vantaan lentoaseman WebTrak-palvelusovellus julkistettiin toukokuussa 2013.

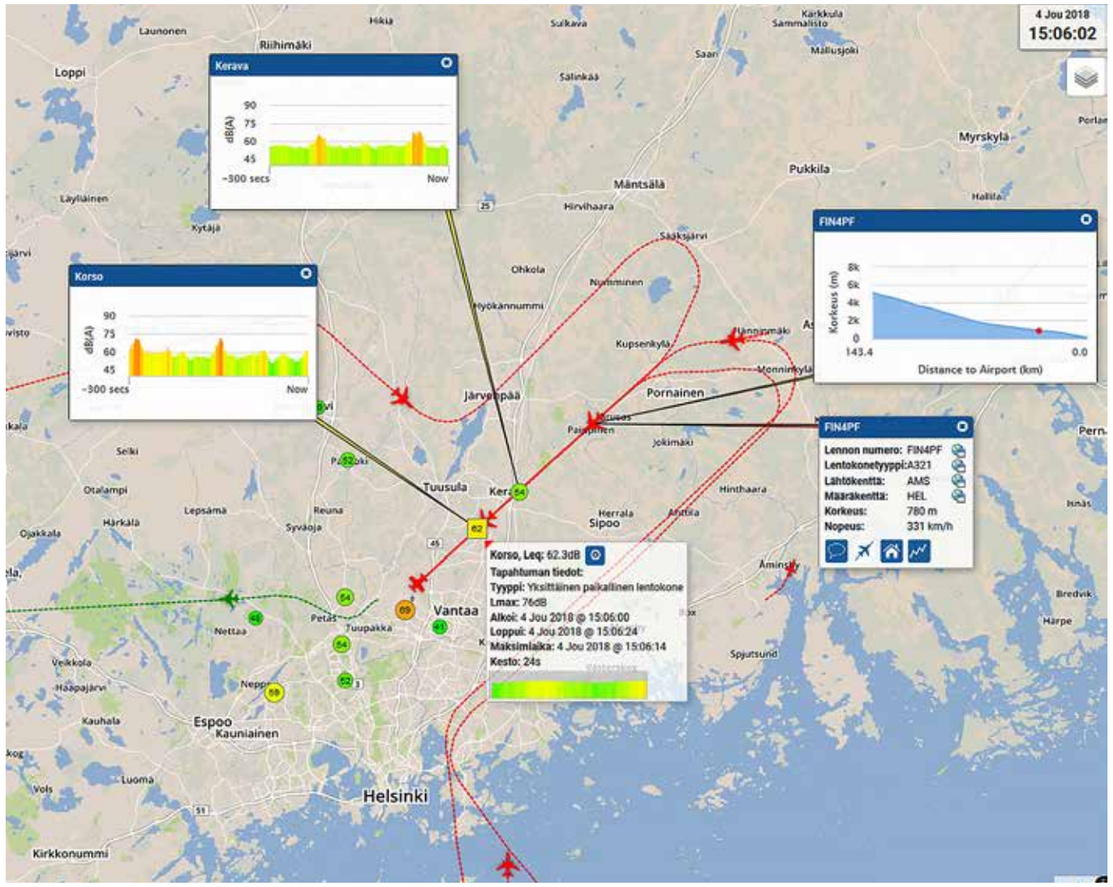

Kuva 39. WebTrak-sovelluksella kiinnostuneet voivat seurata toteutuneita lentoja ja melumittauslaitteiden näyttämiä.

WebTrak-sovelluksella voi tarkastella tapahtuneiden lentojen tietoja ja reittejä edellisen kolmen kuukauden ajalta. Ohjelmaan voi merkitä osoitteen perustella kiintopisteen, jonka suhteen voi seurata lentojen korkeutta ja etäisyyttä sekä antaa palautetta esimerkiksi erityisen meluisasta lentokoneesta. Esimerkki WebTrak–sovelluksen toiminnoista on esitetty kuvassa 39.

11.5 Lentokonemelualueella asuvien määrät

Vuoden 1990 tilanteessa Helsinki-Vantaan lentoliikenteen aiheuttamalla melualueella asui 97 000 asukasta. Määrää on pystytty erittäin merkittävästi vähentämään useiden melunhallintatoimenpiteiden yhteisvaikutuksena.

2000-luvulla lentokonemelun L_{den} 55 dB ylittävällä melualueella on toteutuneiden tilanteiden selvitysten perusteella asunut noin 6 000–25 000 asukasta. Merkittävää vuosittaista vaihtelua melualueiden muotoon ja siten myös lentokonemelualueella asuvien määrään ovat aiheuttaneet kiitotieremonteista johtuneet osa-aikaiset kiitoteiden sulkemiset ja myös tuuliolosuhteiden muutokset.

Positiivinen kehitys on aiheutunut

- lentoyhtiöiden konekaluston täydellisestä uudistumisesta johtuen kansainvälisten määräysten asettamista rajoituksista
- luonnollisesta kaluston ikääntymisestä johtuvasta poistumasta

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

- Finavian kiitoteiden käyttöä ja lentoreittien suunnittelua koskevista melunhallintatoimista, joihin kolmannen kiitotien käyttöönotto vuonna 2002 toi merkittäviä lisäkeinoja.

Vuosien 2000–2023 välisenä aikana vuosittaiset matkustajamäärät ovat kasvaneet noin 10 miljoonasta yli 22 miljoonaan. Samalla ajanjaksolla lento-operaatioiden määrä on vaihdellut välillä 160 000–200 000 vuosittaista operaatioita, ollen vuoden 2023 tilanteessa noin 140 000. Matkustajamäärän nopeampi kasvaminen suhteessa operaatiomäärään kuvaa yhä suurempien koneiden käyttöä ja koneiden parempaa täyttöastetta.

Liitteessä 6 on esitetty ympäristölupahakemuksen liitteenä olleessa ”Lentokoneiden melu kehitystilanteessa 2025” määritetty melun ns. uusi verhokäyrä sekä vuosien 1990 ja 2022 melualueet. Ennusteita ja toteutuneita tilanteita verrattaessa on huomioitava, että ennustelaskennat perustuvat useiden vuosien keskiarvoisiin tuuliolosuhteisiin ja toteutuneen tilanteen tuuliolosuhteet vastaavasti saattavat poiketa merkittävästi keskiarvoisesta. Lisäksi vuosittaiset kiitotieremontit vaikuttavat aina kiitoteiden käyttöosuuksiin ja siten myös toteutuneisiin melualueisiin.

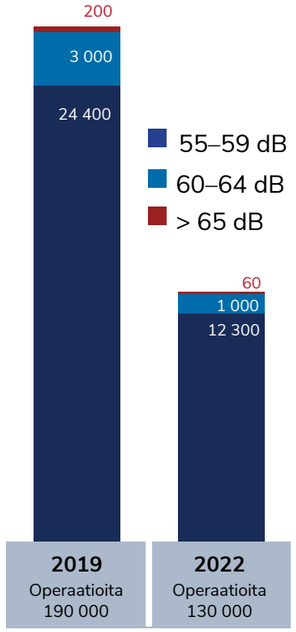

Kuva 40. Vuosien 2019 ja 2022 melualueella asuvien määrien vertailu.

Kuvassa 41 on esitetty melualueiden asukasmäärän kehitys pylväsdiagrammina. Kuvassa on toteutuneiden tilanteiden pohjalta lasketut L_{den} yli 55 dB lentokonemelualueella asuvien määrät vuosilta 1990–2022. Vuonna 1994 laaditussa ennustetilanteen mallinnuksessa lentokonemelualueella on arvioitu vuonna 2010 asuvan yli 40 000 asukasta. Enimmillään melualueella asuvia on ollut vuonna 2017, jolloin melualueella asui 25 000 asukasta. Uuden verhokäyrän laatimisaikana sen melualueella arvioitiin vuonna 2025 asuvan noin 21 000 asukasta vuoden 2006 asukasaineistolla laskettuna. Huomionarvoista on, että uusia asuntoja rakennetaan lentokonemelualueille tai niiden välittömään läheisyyteen kiihtyvällä tahdilla, joten asukasmääräaineistojen päivittyessä lentokonemelualueella asuvien määrät kasvavat, vaikka samaan aikaan muutokset lentokonemelualueen muodossa tai koossa ovat vähäisiä.

Ennustetilanteiden laskentojen tuloksia arvioitaessa on muistettava, että laskelman lähtötietoihin liittyy lukuisia epävarmuustekijöitä. Ennusteisiin on arvioitu muun muassa:

- lentokonekaluston tekninen kehittyminen
- tarkastelutilanteen konetyyppien jakauma
- operaatiomäärien kehitys
- operaatioiden sijoittuminen päivä-, ilta- ja yöaikaan
- tulevaisuudessa käytettävät kiitotie- ja reittijakaumat
- mahdolliset lentomenetelmien ja ohjaamotyöskentelytapojen kehittymiset.

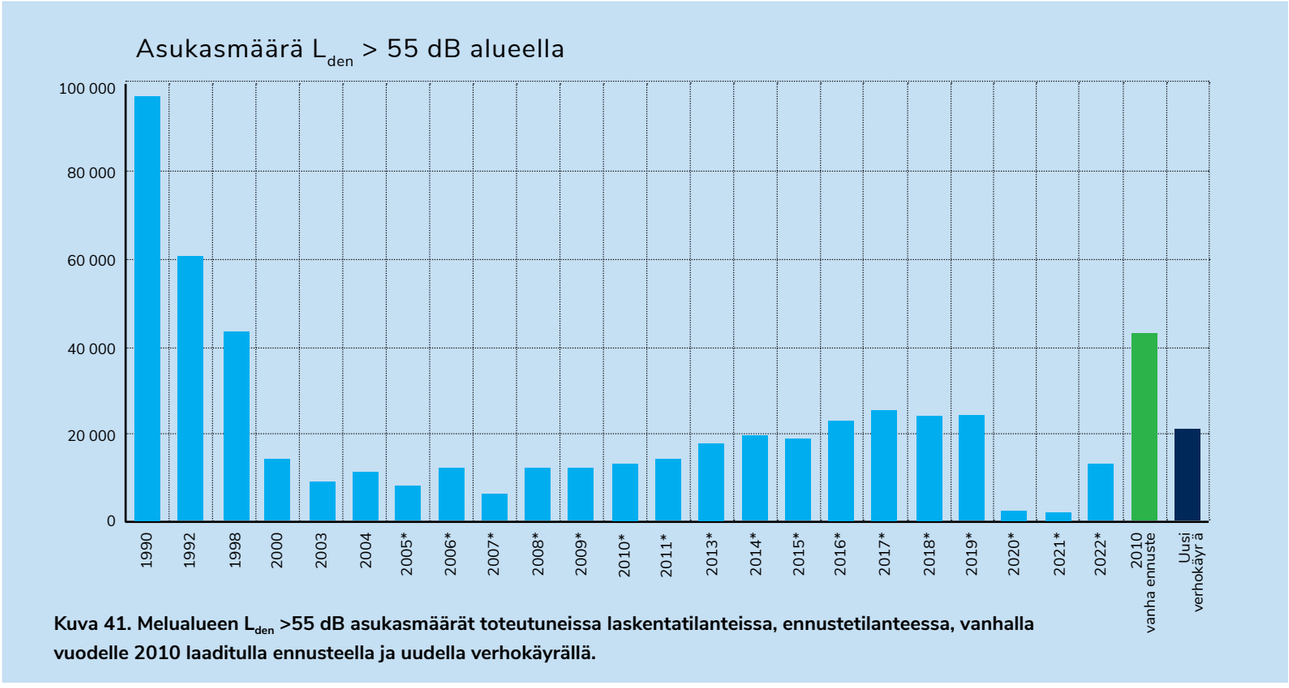

Kuva 41. Melualueen L_{den} >55 dB asukasmäärät toteutuneissa laskentatilanteissa, ennustetilanteessa, vanhalla vuodelle 2010 laaditulla ennusteella ja uudella verhokäyrällä.

Vuonna 2022 L_{den} 55 dB ylittävällä lentokonemelualueella asui noin 12 300 asukasta, joista noin 1 000 asui yli 60 dB alueella ja 60 yli 65 dB melualueella. Yli 70 dB melualueella ei asunut yhtään asukasta. Vuonna 2022 yöajan $L_{Aeq\ (22–07)}$ 50 dB ylittävällä lentokonemelualueella asui yhteensä 4 100 asukasta. Näistä asukkaista 240 asui yli 55 dB melualueella. $L_{Aeq\ (22–07)}$ 60 dB ylittävällä melualueella ei asunut yhtään asukasta.

Yleisimmin Suomessa ympäristömelun kuvaamiseen käytetty tunnusluku on päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ (07–22)}$. Helsinki-Vantaan lentoasemalla vuonna 2022 lentokoneiden aiheuttamalla melualueella $L_{Aeq\ (07–22)}$ 55 dB ylittävällä lentokonemelualueella asuvien määrä oli 2 000 asukasta.

Vuonna 2022 Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenne ei ole kokonaan palautunut pandemiaa ja Itä-Euroopan sotaa edeltävälle tasolle ja tämän vuoksi myös lentokonemelualueet ovat suppeammat kuin aiemmin. Verrattaessa liikennemääriä ja melualueella asuvien määriä vuoden 2019 tietoihin havaitaan, että vaikka vuoden 2022 liikennemäärä on lähes 70 % vuoden 2019 tilanteesta, niin melualueella asuvien määrä on puolet verrokkivuodesta. Ilmiötä selittää se, että suppeamman melualueen sisällä asutus on vähäisempää, mutta asuinalueet tiivistyvät melualueiden reunamilla.

11.6 Yhteydenotot

Vuonna 2023 Finavialle tuli yhteensä 215 Helsinki-Vantaan lentoaseman toiminnan meluun liittyvää yhteydenottoa 122 eri henkilöltä. Näistä yhteydenotoista suurin osa koski kiitoteiden käyttöä tai lentoreittien sijaintia.

Kuvassa 42 on esitetty eri vuosina vastaanotetut yhteydenottojen määrät koskien Helsinki-Vantaan lentokonemelua. Yhteydenottojen määrä eri henkilöiltä oli suurimmillaan vuosina 1999–2003. Tähän vaikutti kolmannen kiitotien rakentaminen ja asteittainen käyttöönotto marraskuusta 2002 lähtien. Tämän jälkeen yhteydenottojen vuosittaiseen määrään ovat eniten vaikuttaneet kiitotieremontit, jolloin kiitoteitä on käytetty poikkeavalla tavalla. Lisäksi erityistilanteet (esim. sumu, harvinaiset tuulitilanteet), jolloin kiitoteiden käyttötapaa on muutettava, vaikuttavat vuosittaiseen yhteydenottojen määrään.

Yhteydenottojen määrä korreloi huonosti laskennallisten melualueiden ja niillä asuvien määrän kanssa. Tämä voi johtua monesta tekijästä, kuten:

- yhteydenottamisen tekninen helpottaminen nettilomakkeen avulla (2007-)
- ympäristölupaprosessin tuoma mediahuomio vuosina 2007–2011
- ihmisten yleinen asuinympäristön laatutasoa koskeva vaatimustason nousu
- yleinen lentoliikennettä ja lentoasemaa koskeva mediahuomio
- kiitoteiden käytön vaihtelu sääolosuhteiden tai remonttien aiheuttamisen sulkemisten vuoksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

11.7 Lentokoneiden melu ja muu yhdyskuntamelu

Pääkaupunkiseudulla yhdyskuntamelun merkittävimmät aiheuttajat ovat teiden ja katujen liikenne sekä raideliikenne. Meluhaitat ovat merkittävimmät suurten tie- ja raideliikenneväylien läheisyydessä ja pääkaupunkiseudun jatkuvat maankäyttöpaineet aiheuttavat kaavoittamista koko ajan lähemmäksi melua aiheuttavia toimintoja.

EU:n ympäristömeludirektiivin 2002/49/EY edellyttämänä on vuonna 2022 selvitetty edellisen vuoden liikennetietojen perusteella liikennemuotojen koko vuoden lähes yhteismitalliset L_{den}-melutasot vilkkaimmin liikennöidyissä kohteissa ja suurissa väestökeskittymissä.

Helsingin kaupungin direktiivin mukaisessa selvityksessä laskettiin tie- ja katuliikenteen sekä juna-, metro- ja raitiotieliikenteen melualueella asuvien asukkaiden määrät. L_{den} 55 dB ylittävällä tie- ja katuliikenteen melualueella asui 236 000 asukasta ja raideliikenteen melualueella 56 700 asukasta. Helsingissä asui vuoden 2021 lopussa 656 600 ihmistä. Espoossa tieliikenteen melualueilla asuu 74 000 asukasta ja Vantaalla 77 000 asukasta. Melualueella asuvien määrän laskutapa on muuttunut aiemmista vuosista, joten luvut eivät ole suoraan verrattavissa aiempien vuosien melualueella asuvien määriin.

Ympäristömeludirektiivi edellyttää melutilanteen selvittämistä lentoasemilta, joilla on yli 50 000 lentotapahtumaa vuodessa. Suomessa tämä koskee Helsinki-Vantaan lentoasemaa. Meludirektiivin mukaisena tarkasteluvuonna 2021 koronapandemian aiheuttaman lentoliikenteen rajoitusten jälkeen lentoliikenteen määrä on ollut palautumassa ja tämän vuoksi liikenteen määrä Helsinki-Vantaan lentoasemalla on ollut vuosina 2020–2022 merkittävästi aiempia vuosia pienempi. Vuoden 2022 liikenteellä Helsinki-Vantaan lentoliikenteen aiheuttamalla L_{den} yli 55 dB melualueella asui 12 300 asukasta. Edellisellä meludirektiivin laskentakierroksella vuoden 2017 liikenteellä lentokonemelun L_{den} 55 ylittävällä alueella asui 23 000 asukasta.

EU-meludirektiivin selvitysten melualueella asuvien laskentatapaa on tarkennettu toistaiseksi kaikilla las-

Kuva 42. Helsinki-Vantaan lentokonemelua koskevat yhteydenotot vuosina 1993–2023. Vuosien 1993–1995 tiedoissa ei ole eritelty toistuvasti palautetta antaneiden määriä.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

11. LENTOKONEMELUTILANTEEN SEURANTA

kentakierroksilla, jonka vuoksi tulosten suora vertailu on vaikeaa. Meludirektiivin mukaisten laskentojen yhteydessä on tehty tarkastelut myös kansallisella laskentamallilla, jonka tulosten perusteella kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa tie- ja katumelun melualueella asuvien määrä on kasvanut. Ilmiötä ainakin osaksi selittänee liikenneväylien välittömään läheisyyteen tiivistettävä kaupunkirakenne.

Meludirektiivin mukaisten selvitysten perusteella pääkaupunkiseudulla tie- ja raideliikenteen tuottaman yhdyskuntamelun piirissä asuu yhteensä noin 450 000 ihmistä (osa näin lasketuista ihmisistä asuu sekä tieliikenteen että raideliikenteen melun piirissä). Tämä on noin 20-kertainen määrä asukkaita verrattuna lentoliikenteen vastaavaan määrään pandemiaa edeltävältä ajalta. Lentokonemelun alueilla asuvista suuri osa on myös muiden liikennemuotojen melun piirissä.

Helsinki-Vantaan lentoliikenteen melualueen laajuus on operointimäärien kasvusta huolimatta pienentynyt ja melun piirissä asuvien määrä on vähentynyt alle neljäsosaan vuoden 1990 tilanteesta. Direktiivin mukaisten Helsingin, Espoon ja Vantaan selvitysten asukasmäärät L_{den} 55 dB ylittävillä alueilla on esitetty kuvassa 43.

Kuvassa 44 on vertailtu ympäristömeludirektiivin vuoden 2017 selvitysten perusteella Helsinki-Vantaan, Heathrow'n (Environmental Noise Action Plan 2019–2023 Draft for Consultation May 2018 – Supporting Annexes, Heathrow Airport) ja Schipholin (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Ontwerp Actieplan Omgevingslawaai Schiphol, Periode 2018–2023, 30 januari 2018) lentoasemien asukasmääriä L_{den} 55 dB ylittävällä alueella. Koronapandemian jälkeen vertailulentoasemilta ei ole julkaistu toteutuneisiin liikennetietoihin perustuvia melualueella asuvien asukkaiden määriä, jonka vuoksi vertailussa on käytetty edellisen meludirektiivin laskentakierroksen tietoja. Meludirektiivitulosten perusteella voidaan todeta, että eri päälentoasemien lentokonemelualueella asuvien määrissä on kansainvälisesti vertailtuna suurta vaihtelua.

Lentokonemelu koostuu erillisistä melutapahtumista, joten se ei aiheuta jatkuvaa melun kokemista, toisin kuin moni muu melua aiheuttava toiminta. Lentokonemelualueella asuu myös paljon vähemmän ihmisiä kuin muiden liikennemuotojen melualueilla. Näiden muiden liikennemuotojen toimintoja ei säädellä ympäristöluvilla, joten niistä aiheutuvaa meluhaittaa ei ympäristöhallinnon toimin tai lupamääräyksin rajoiteta toisin kuin lentoliikennettä ja lentoasemia. Lentokonemelua reguloidaan muihin liikennemuotoihin nähden monin päällekkäisin menetelmin. •

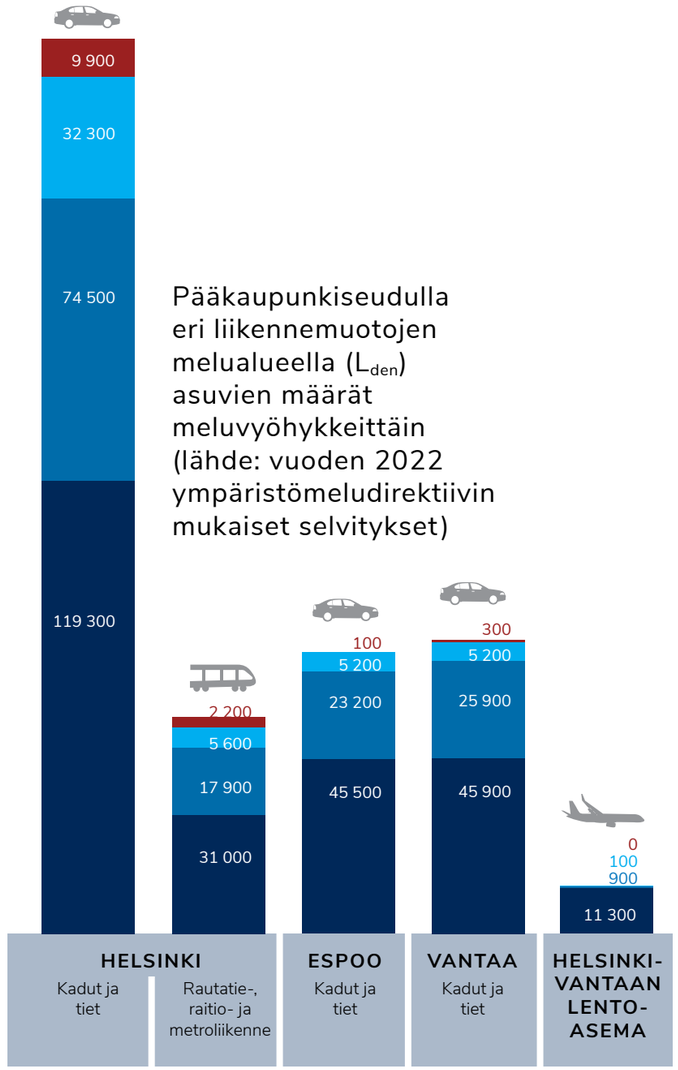

Pääkaupunkiseudulla eri liikennemuotojen melualueella (L_{den}) asuvien määrät meluvyöhykkeittäin (lähde: vuoden 2022 ympäristömeludirektiivin mukaiset selvitykset)

Kuva 43. Eri liikennemuotojen melualueella asuvien asukkaiden määrät EU-meludirektiivin meluselvitysten mukaan pääkaupunkiseudun kunnissa

Lentomelualueella (L_{den}) asuvien määrä Heathrown, Schipholin ja Helsinki-Vantaan lentoasemilla

Kuva 44. Lentokonemelualueella asuvien määrä Heathrow'n, Scipholin ja Helsinki-Vantaan lentoasemilla (END laskentakierros 2017)

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

12 JOHTOPÄÄTÖKSET

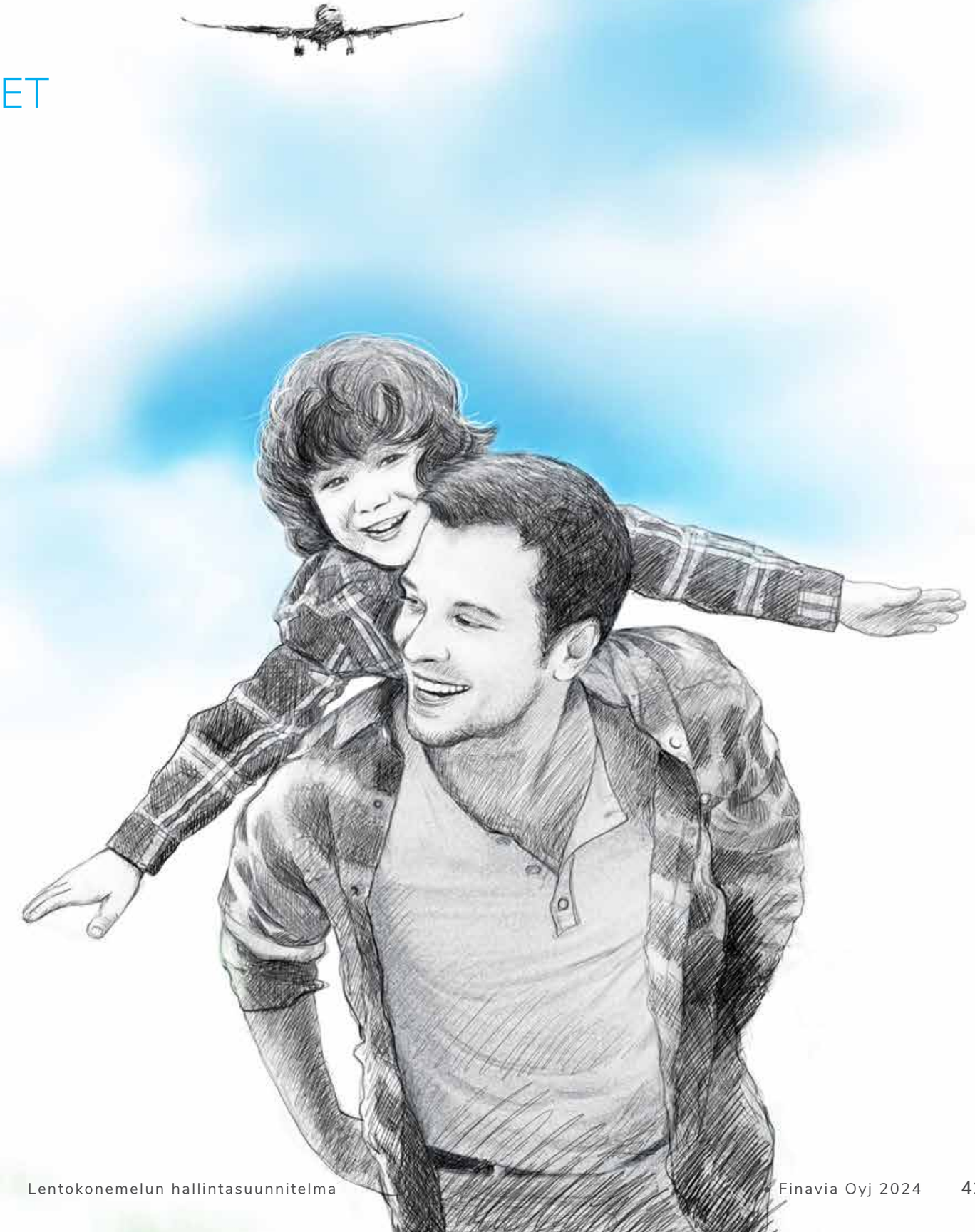

Finavia on valtion omistama lentoasemayhtiö, joka mahdollistaa sujuvat lentoyhteydet maailmalle koko maan kattavan lentoasemaverkoston kautta. Lentoasemaverkostoon kuuluu tällä hetkellä 21 lentoasemaa, joista Helsinki-Vantaan lentoasema on suurin. Helsinki-Vantaan lentoaseman merkitys Suomen talouselämälle ja koko yhteiskunnalle on hyvin suuri. Lentoaseman toiminnan kehittymisellä turvataan vientiteollisuuden, matkailun ja muun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi vuonna 2015 Lentoliikennestrategian vuosille 2015–2030. Strategian yhtenä kärkihankkeena on Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittäminen siten, että se säilyttää kilpailukykynsä ja että lentoasemalta on toimivat kansainväliset ja kansalliset lentoliikenneyhteydet. Lentoliikenteen toimintaedellytysten turvaamiseksi eri tahojen yhteistyöjärjestelyille tulee osoittaa riittävät resurssit ja toimivalta. Lentoliikenteen kasvua edistetään luomalla ja kehittämällä matkaketjuja. Lentorahtitoiminnan edellytykset ympärivuorokautiseen toimintaan turvataan. Ilmailun ympäristöhaittojen vähentämiseksi on kiinnitettävä huomioita maankäytön suunnitteluun lentoasemien vaikutusalueella ja harkittava lentomelualueita ympäröivien puskurivyöhykkeiden käyttöä.

Finavia toteuttaa Helsinki-Vantaan lentoasemalla huolellisesti pohdittua ja pitkäjänteistä melunhallintaa. Lentoliikenteen järjestämisessä turvallisuusnäkökohdat on kuitenkin asetettava etusijalle. Lentoaseman pitäjänä Finavia huomioi ympäröivän asutuksen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Maantieteellisesti katsoen Helsinki-Vantaan lentoaseman melunhallintaa toteutetaan onnistuneesti olosuhteisiin sovitettuna; esimerkiksi lentoonlähtö- ja laskeutumisreitit ja kiitoteiden käytön ensisijaisuusjärjestelmä ovat rakennetut siten, että melualueella asuu mahdollisimman vähän asukkaita.

Finavian toteuttamaa melunhallintaa kritisoidaan ajoittain asukkaiden ja sidosryhmien toimesta. Finavia kuitenkin katsoo, että lentoaseman melunhallinnan kokonaiskuva on nykyisellä tavalla toteutettuna olosuhteisiin ja toimintaympäristöön nähden erittäin hyvin optimoitu. Liikenteen ohjauksen ja melunhallinnan suuret linjat ovat Helsinki-Vantaalla vakiintuneet ja ne ottavat huomioon nykyisen ja tulevan suunnitellun maankäytön eri suunnissa Uusimaata. Tarkemmat melunhallintatoimet ovat lähinnä yksityiskohtien hiomista. Kokonaisuus on tasapainoinen kompromissi lentoturvallisuuden, melunhallinnan ja lentoliikenteen sujuvuuden kannalta.

Lentoasema tarjoaa koko valtakunnalle ja erityisesti Uudenmaan seudulle merkittävää yleistä etua. Yhteiskunnan eri toimijoiden tulee hyväksyä lentoliikenteen ja asutuksen yhteensovittamisen intressien ristiriidat ja nähdä lentotoiminnasta aiheutuvat haitat, kuten lentokoneiden melu, oikeassa suhteessa lentoliikenteen merkitykseen Suomen elinkeinojen ja saavutettavuuden kannalta. •

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

13 TERMIT JA LYHENTEET

ACC Area Control Center; Aluelennonjohto

AIP Aeronautical Information Publication; Ilmailukäsikirja

ANOMS Aircraft NOise Monitoring System; jatkuvatoiminen melun ja lentoreittien seurantajärjestelmä Fintraffic ANS Fintraffic Lennonvarmistus Oy

APP Approach Control; Lähestymislennonjohto

A-RNP Advanced-RNP; ICAO:n PBN-konseptin mukainen navigaatiospesifikaatio

ATS Air Traffic Services; Ilmaliikennepalvelut

CEM Collaborative Environmental Management, systemaattinen yhteistyömuoto lentoasemayrityksen, lentoyhtiöiden ja lennonvarmistuksen välillä

CD Continuous Decent; Jatkuva liuku

CDA Continuous Decent Approach (Arrivals); Jatkuvan liu'un lähestyminen

CDO Continuous Decent Operations; Jatkuvan liu'un operaatiot (lähestyminen)

CTA ConTrol Area; lennonjohtoalue

CTR Control Zone; lähialue

dB desibeli; äänenpaineen yksikkö

DME Distance Measuring Equipment; etäisyysmittausmajakka, antaa lentokoneen etäisyyden majakasta, ei suuntaa

DTG Distance To Go; etäisyys kynnykselle, lennonjohdon antama etäisyystieto lentäjälle CDO-lähestymisten lentämisen avustamiseksi

EFIN Suomen aluelennonjohto, sijaitsee Vantaalla ja Tampereen Aitovuoressa

EPNL Effective Perceived Noise Level; Yhden numeron arvio lentokonemelun altistuksesta ihmiselle, käytetään sertifioinneissa (yksikkö EPNdB)

FAA Federal Aviation Administration; Yhdysvaltain siviili-ilmailuviranomainen

FAP Final Approach Point; loppulähestymispiste; piste, jolta tarkkuuslähestyminen alkaa

FL Flight Level, lentopinta; painekorkeus korkeusmittarin standardiasetuksella. Korkeus on jaloissa [ft] FL-tekstin jälkeen ilmoitettava numerosarja kertaa 100

FMS Flight Management System; lentokoneen lennonhallintajärjestelmä

FT FeeT; jalkaa, pituusyksikkö

GEMS Global Environment Monitoring System; Jatkuvatoiminen melun ja lentoreittien seurantajärjestelmä, poistui vuoden 2012 syksyllä käytöstä Helsinki-Vantaan lentoasemalla

GPS Global Positioning System; satelliitteihin perustuva suunnistusjärjestelmä

IAS Indicated Air Speed; mittarinopeus, nopeus, joka perustuu lentokoneen pitot-staattisen järjestelmän mittaustulokseen

ICAO International Civil Aviation Organization; Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö

ILS Instrument Landing System; mittarilähestymisjärjestelmä, joka antaa lentäjälle sekä sivuttais- että korkeusohjausta laskeutumista tehtäessä

INM Integrated Noise Model; melunlaskentaohjelmisto, uusin versio INM 7.0d

L_{Aeq} A-painotettu ekvivalentti melutaso, jossa meluenergia on keskiarvotettu jollekin ajanjaksolle

L_{Amax} Melutapahtuman aikainen suurin A-painotettu melutaso

L_{den} 24 tunnin ekvivalentti melutaso, jossa painotetaan illan ja yön melua

L_{max} Melutapahtuman aikainen suurin äänen painetaso

LP/LD Low Power – Low Drag; Pienen tehon ja pienen vastuksen menetelmä, jossa tehon käyttö pyritään minimoimaan

LVP Low Visibility Procedures; huonon näkyvyyden toimintamenetelmät

NM Nautical Mile; merimaili, joka on 1 852 metriä

PANS-OPS Procedures for Air Navigation Services – aircraft OperationS; ICAO:n julkaisemat ohjeet lentomenetelmiä ja niiden suunnittelua koskien

PBN Performance Based Navigation; ICAO:n kokonaiskonsepti ilma-alusten järjestelmien suorituskykyvaatimuksiin perustuvaan navigointiin

P-RNAV Precision aRea NAVigation; tarkkuusaluesuunnistus

RNAV Area navigation; Aluesuunnistus

SID Standard Instrument Departure; vakiolähtöreitti

STAR Standard Arrival Route; vakiotuloreitti

TMA Terminal Control Area; Lähestymisalue

Traficom Liikenne- ja viestintävirasto, ilmailuviranomainen Suomessa

TWR Tower; Lähilennonjohto, torni

VOR VHF Omnidirectional Range; lentosuunnistusmajakka, joka antaa lentokoneelle sen kompassisuunnan majakasta

14 LIITTEET

1. Lentokoneiden melunhallinta. Lentoonlähtöreitit, RWY 22R
2. Lentokoneiden melunhallinta. Lentoonlähtöreitit, RWY 22L
3. Lentokoneiden melunhallinta. Lentoonlähtöreitit, RWY 04R pohjoiseen ja länteen
4. Lentokoneiden melunhallinta. Lentoonlähtöreitit, RWY 04R etelään ja itään
5. Lentokoneiden melunhallinta. Laskeutumisreitit, kaikki kiitotiet
6. L_{den} 55 dB vuonna 1990 ja 2022 sekä verhokäyrän ja kehitystilanteen 2025 yhdistelmäkäyrä

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

LIITE 1: LENTOKONEIDEN MELUNHALLINTA Lentoonlähtöreitit, 22R

ARVEP, IDEPI, NEPEK, TEVRU:

Näitä reittejä käyttävät pohjoiseen ja itään suuntautuvat lennot.

Kiitotien suuntaisesti lennetyn osuuden jälkeen, vähintään 2.5 NM etäisyydellä DME-asemasta HEL ja vähintään 680 ft lentokorkeudella lentokone kaartaa ensimmäiselle reittipisteelle HK461, joka sijaitsee asumattomalla alueella. Tätä ennen potkurikoneilla on mahdollista oikaista oikeaan antaen tilaa nopeammille suihkuturbiinikoneille. Näillä reittimäärityksillä suihkuturbiinikoneet saadaan sijoittumaan Kivistön ja Askiston asuinalueen väliin harvaan asutulle alueelle, Odilammen pohjoispuolelle. Tästä reitti suuntaa reittipistettä HK934 kohti, kunnes kaartaa pohjoiseen tai itään kohti ulosmenoporttia. Itään suuntautuvat reitit kulkevat reittipisteen ENUTO kautta, joka sijaitsee Nurmijärven kirkonkylästä 2,5 km luoteeseen. Tällöin Klaukkalan ja Nurmijärven keskusta kierretään länsipuolelta. Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi oikaisu oikeaan on mahdollinen Yleistä -osassa (vasen alareuna) määritellyin ehdoin heikentämättä kokonaismelutilannetta.

ADIVO:

Tätä reittiä käyttävät länteen, erityisesti Pohjoismaihin suuntautuvat lennot.

Kiitotien suuntaisesti lennetyn osuuden jälkeen, vähintään 2.5 NM etäisyydellä DME-asemasta HEL ja vähintään 680 ft lentokorkeudella lentokone kaartaa ensimmäiselle reittipisteelle HK461, joka sijaitsee asumattomalla alueella, Odilammen pohjoispuolella. Näillä reittimäärityksillä reitti saadaan sijoittumaan Kivistön ja Askiston asuinalueiden väliin, harvaan asutulle alueelle. Suunnattaessa tästä reittipisteelle ADIVO Lahnus ja Vestra jäävät reitin pohjoispuolelle ja Kalajärvi eteläpuolelle. Osa liikenteestä voidaan oikaista reitiltä suoraan kohti seuraavaa reittipistettä hieman etelämpää.

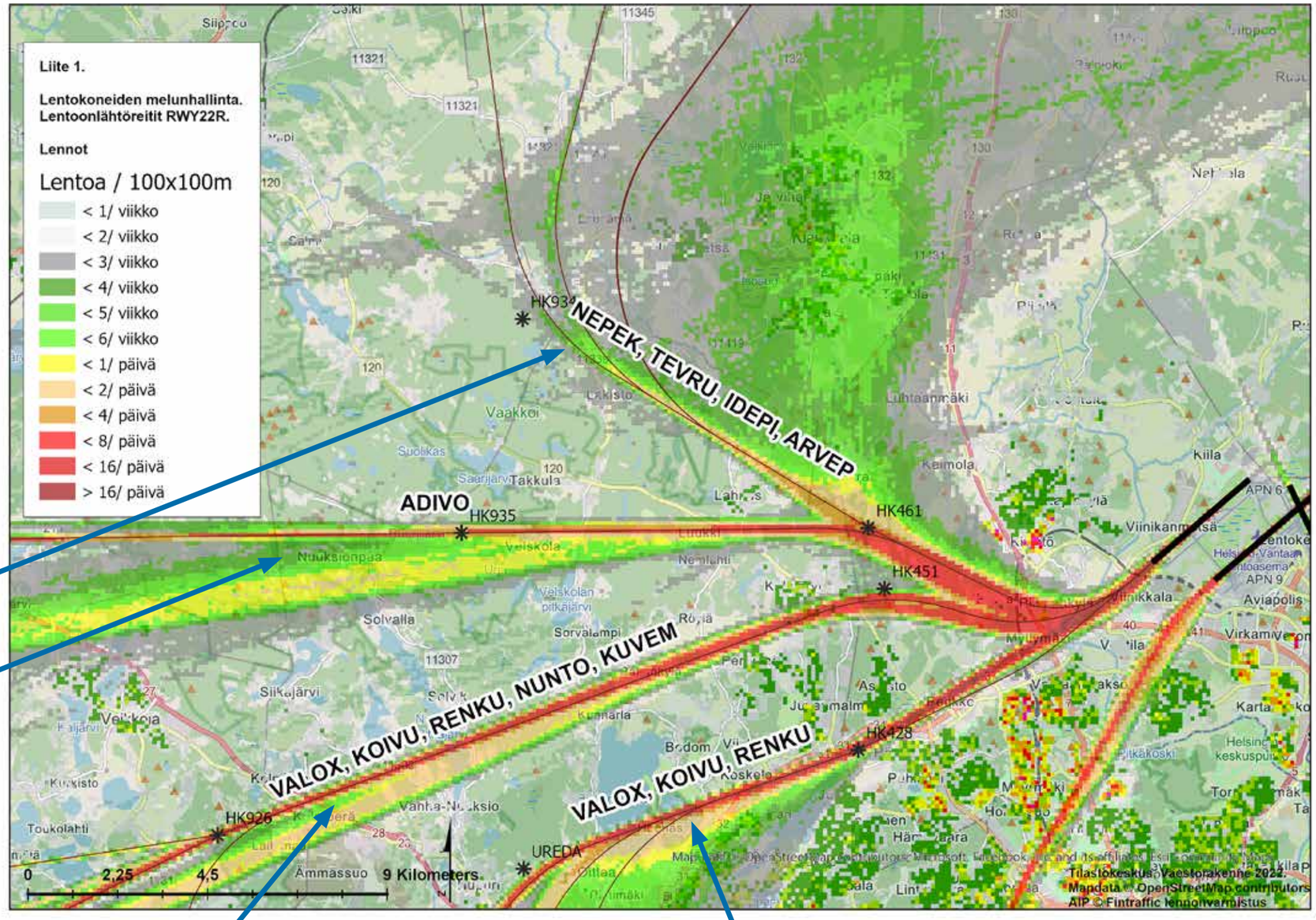

YLEISTÄ:

Reittien suunnittelussa on ensisijaisesti huomioitava turvallisuusperusteiset ICAO:n vaatimukset sekä PANS-OPS -suunnittelukriteerit. Reittien suunnittelun yhtenä lähtökohtana on ylösvetojen mahdollistaminen. Esimerkiksi lentoonlähdöt kiitotieltä 22R eivät saa kaartua vasemmalle ennen tiettyä etäisyyttä, jolloin turvallinen ylösveto on mahdollista kiitotielle 22L laskeutuville koneille. Lisäksi määräyksissä edellytetään reittien riittävät etäisyydet toisistaan sekä niiden suuntakulmat toisiinsa nähden.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja liikenteen joustavuuden lisäämiseksi on määritelty tilanteet, joissa lentokone voi oikaista määränpäätään kohti jo ennen reitin viimeistä pistettä:

Suihkukoneet voivat oikaista oikealle aikaisintaan ennalta määritetyltä reitti-etäisyydeltä korkeudesta riippumatta. Suihkukoneilla oikaisu vasempaan on mahdollista aikaisintaan, kun korkeus on vähintään 5000 ft MSL. Potkuri- ja potkuriturbiinikoneiden oikaisulle ei ole rajoituksia poislukien lentokonetyypit AN26 ja AN24 (Antonov), joita käsitellään kuten suihkukoneita.

KUVEM, NUNTO, KOIVU, RENKU, VALOX:

Näitä reittejä käyttävät etelän, lounaan ja lännen suuntaan lähtevät lennot.

Kiitotien suuntaisesti lennetyn osuuden jälkeen, vähintään 2.5 NM etäisyydellä DME-asemasta HEL ja vähintään 680 ft lentokorkeudella lentokone suuntaa ensimmäiselle reittipisteelle HK451, joka sijaitsee Odilammen itäpuolella. Näillä reittimäärityksillä reitti saadaan sijoittumaan Kivistön ja Askiston asuinalueen väliin, harvaan asutulle alueelle. Seuraava reittipiste HK926 on sijoitettu siten, että Kalajärven tiheimmin asutut alueet ja Niipperin asuinalue väistetään.

Reiteillä KOIVU, VALOX ja RENKU lentävät ilma-alukset kaartavat reittipisteeltä HK926 etelään. Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi oikaisu vasempaan on mahdollinen Yleistä -osassa määritellyin ehdoin heikentämättä kokonaismelutilannetta. Reittejä KUVEM ja NUNTO lentävät jatkavat samankaltaisesti reittipisteelle HK926 ja siitä edelleen länteen kohti kyseistä ulosmenoporttia.

KOIVU, RENKU, VALOX vähämeluisille ilma-aluksille:

Nämä reitit on sallittu vain vähämeluisille lentokoneille (EPNdB<89). Reittejä käyttävät etelän, lounaan ja lännen suuntaan lähtevät lennot.

Reitti noudattelee alkuvaiheissaan mahdollisimman tarkasti Kehä III:n sijaintia. Vähintään 2.5 NM etäisyydellä DME-asemasta HEL ja vähintään 680 ft lentokorkeudella lentokone ottaa suunnan ensimmäiselle reittipisteelle HK428, joka sijaitsee Pitkäjärven pohjoispäässä. Reitti sijoittuu tällöin Askiston ja Hämeenkylän sekä Nikunmäen ja Jupperin väliin, Petikon teollisuusalueen kohdalle. Lisäksi tiheään asuttu Martinlaakso jää näin etäämmälle. Tämän jälkeen reitti suuntaa reittipisteelle UREDA, jonka sijainti on suunniteltu siten, että Espoon Järvenperä jää selvästi etelän puolelle ja reitin kokonaisuudessaan lentävät koneet suuntaavat etelään vasta Espoon keskustan länsipuolelta. Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi oikaisu vasempaan on mahdollinen Yleistä -osassa määritellyin ehdoin heikentämättä kokonaismelutilannetta.

KUVAN SELITYKSET:

Reittitiheys:
Kuvan selitysosassa olevat numerot tarkoittavat keskimääräistä lentojen määrää vuoden 2022 aikana 100x100m kokoisissa maantieteellisissä ruuduissa.

Asukastiheys:
Värit kuvaavat asutuksen tiheyttä siten, että asukastiheys kasvaa värien muuttuessa järjestyksessä harmaa-vihreä-keltainen-punainen.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

LIITE 2: LENTOKONEIDEN MELUNHALLINTA Lentoonlähtöreitit, 22L

Muut reittisuunnat poikkeustilanteissa:

Poikkeustilanteissa, kun kiitotie 22R ei ole hetkellisesti käytettävissä lentoonlähtöihin, lentokoneet kaartavat lentoonlähdön jälkeen kiitotieltä 22L oikealle, josta lennonjohto ohjaa koneet reitilleen. Näitä tilanteita varten ei ole erikseen julkaistuja lentoreittejä.

KOIVU, RENKU, VALOX vähämeluisille ilma-aluksille:

Nämä reitit on sallittu vain vähämeluisille lentokoneille (EPNdB<89). Reittejä käyttävät etelän, lounaan ja lännen suuntaan lähtevät lennot.

Kiitotien suuntaisesti lennetyn osuuden jälkeen, lentokorkeudesta 730 ft MSL, reitti kaartaa suoraan reittipisteelle VAVIS, joka sijaitsee Helsingin Konalassa. Tällä reittipisteen sijoituksella lennot saadaan ohjattua kiitotietä lähimpänä olevan Ylästön asuinalueen länsipuolelta, Silvolan tekojärven ylitse. Reittipisteeltä VAVIS reitti jatkaa reittipisteelle HK923 ja siitä edelleen kohti ulosmenoporttia.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi oikaisu on mahdollinen Yleistä -osassa määritellyin ehdoin heikentämättä kokonaismelutilannetta.

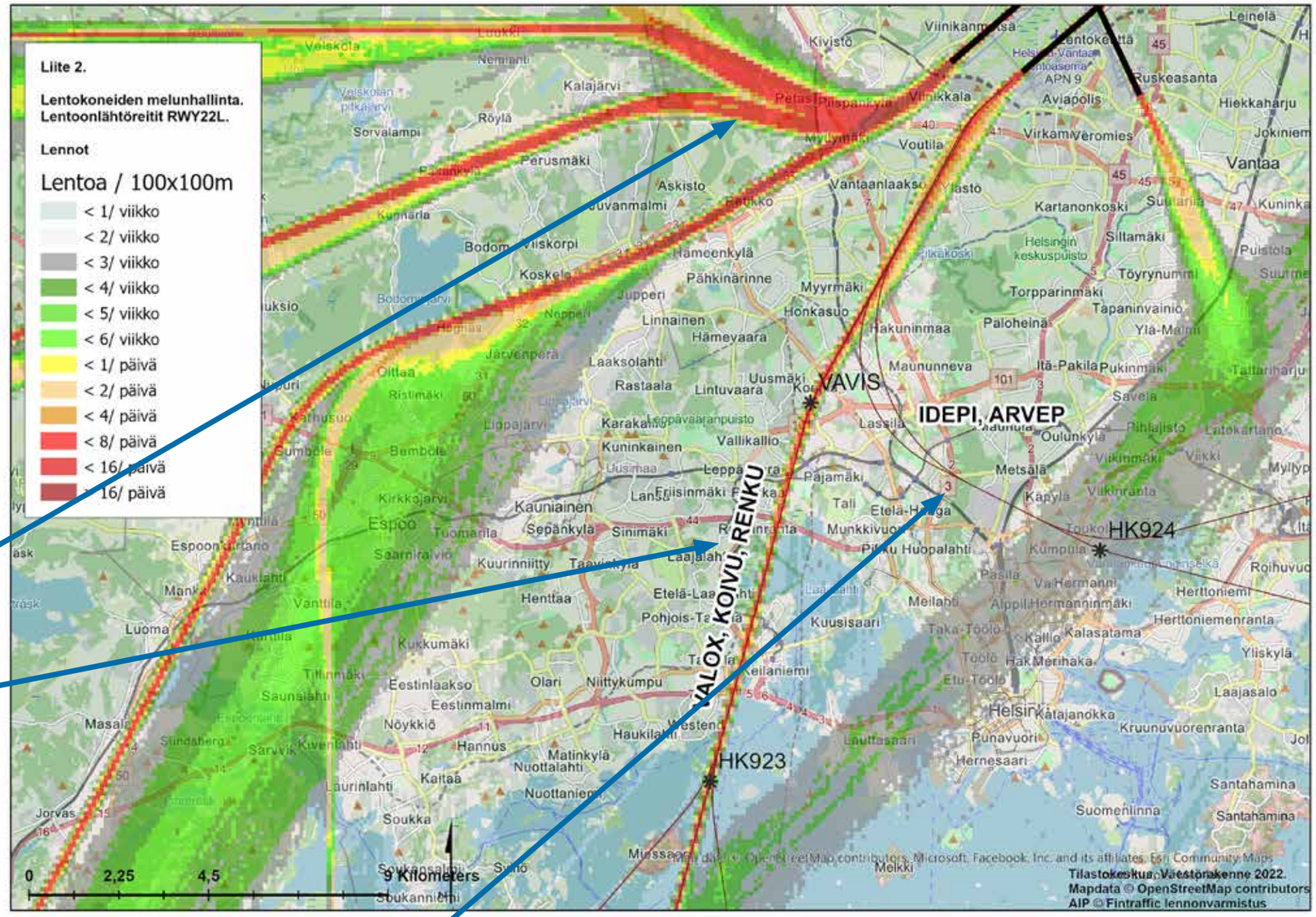

YLEISTÄ:

Reittien suunnittelussa on ensisijaisesti huomioitava turvallisuusperusteiset ICAO:n vaatimukset sekä PANS-OPS -suunnittelukriteerit. Reittien suunnittelun yhtenä lähtökohtana on ylösvetojen mahdollistaminen. Esimerkiksi lentoonlähdöt kiitotieltä 22L eivät saa kaartua vasemmalle ennen tiettyä etäisyyttä, jolloin turvallinen ylösveto on mahdollista kiitotietä 22L laskeutuville koneille. Lisäksi määräyksissä edellytetään reittien riittävät etäisyydet toisistaan sekä niiden suuntakulmat toisiinsa nähden.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja liikenteen joustavuuden lisäämiseksion määritelty tilanteet, joissa lentokone voi oikaista määränpäätään kohti jo ennen reitin viimeistä pistettä:

Suihkukoneet voivat oikaista oikealle aikaisintaan ennalta määritetyltä reitti-etäisyydeltä korkeudesta riippumatta. Suihkukoneilla oikaisu vasempaan on mahdollista aikaisintaan, kun korkeus on vähintään 5000 ft MSL.

Potkuri- ja potkuriturbiinikoneiden oikaisulle ei ole rajoituksia poislukien lentokonetyypit AN26 ja AN24 (Antonov), joita käsitellään kuten suihkukoneita.

ARVEP, IDEPI vähämeluisille ilma-aluksille:

Nämä reitit on sallittu vain vähämeluisille lentokoneille (EPNdB<89). Reittejä käyttävät itään ja pohjoiseen suuntautuvat lennot.

Kiitotien suuntaisesti lennetyn osuuden jälkeen, lentokorkeudesta 730 ft MSL, lentokone kaartaa kohti reittipistettä VAVIS, joka sijaitsee Helsingin Konalassa. Reitti erkaantuu etelään suuntautuvista reiteistä reittipisteellä VAVIS kohti reittipistettä HK924 ja siitä edelleen reittipisteelle PENAD, joka sijaitsee Sipoossa Kalkkirannan ja Kilpilahden välissä. Näillä reittipisteiden sijoituksilla lennot saadaan ohjattua kiitotietä lähimpänä olevan Ylästön asuinalueen länsipuolelta, Silvolan tekojärven ylitse. Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi oikaisu vasempaan on mahdollinen Yleistä -osassa määritellyin ehdoin heikentämättä kokonaismelutilannetta.

KUVAN SELITYKSET:

Reittitiheys:
Kuvan selitysosassa olevat numerot tarkoittavat keskimääräistä lentojen määrää vuoden 2022 aikana 100x100m kokoisissa maantieteellisissä ruuduissa.

Asukastiheys:
Värit kuvaavat asutuksen tiheyttä siten, että asukastiheys kasvaa värien muuttuessa järjestyksessä harmaa-vihreä-keltainen-punainen.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

LIITE 3: LENTOKONEIDEN MELUNHALLINTA Lentoonlähtöreitit, 04R pohjoiseen ja länteen

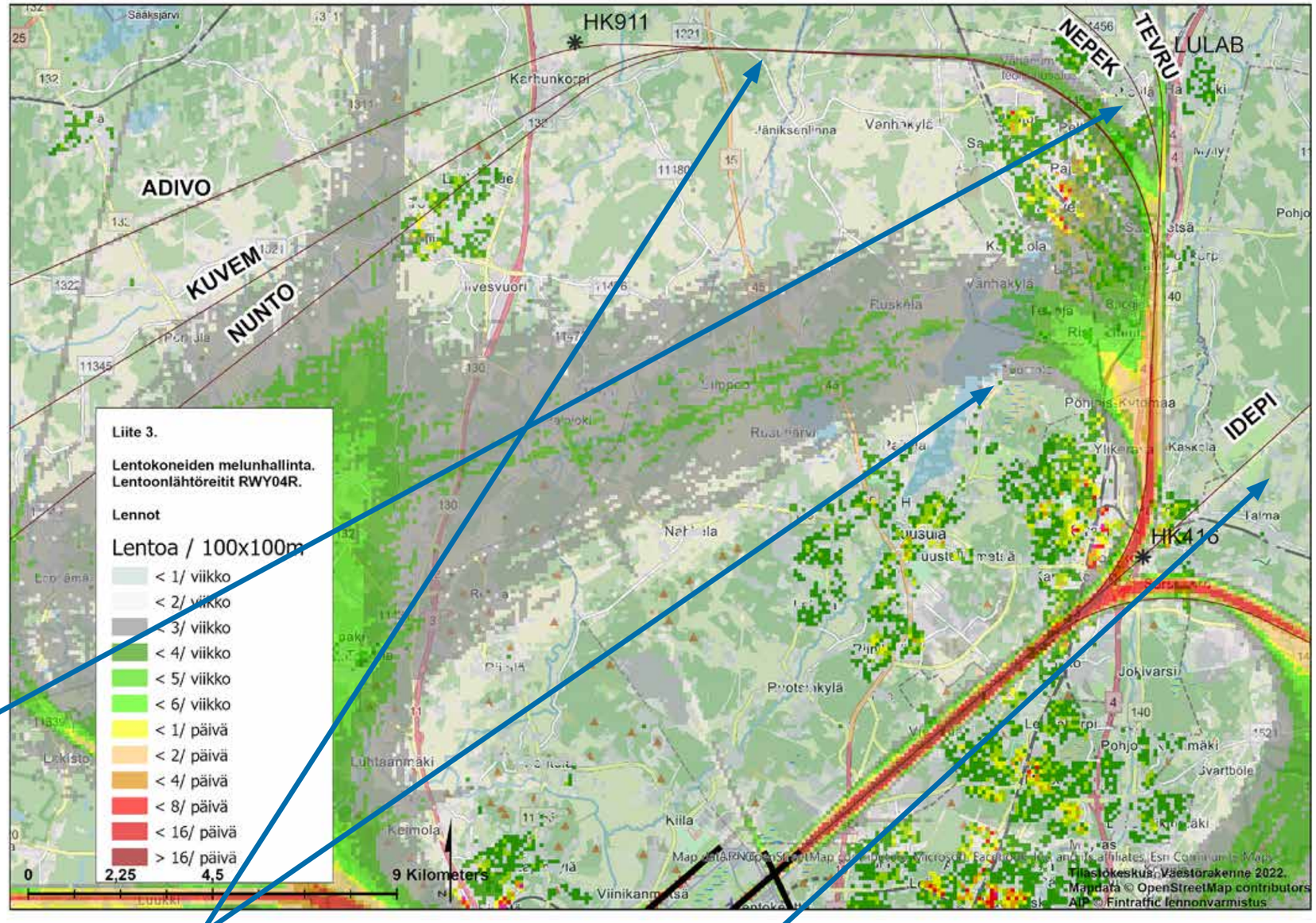

NEPEK, TEVRU:

Näitä reittejä käyttävät pohjoiseen suuntautuvat lennot.

Reitin ensimmäinen reittipiste HK416 sijaitsee Lahden moottoritien päällä, Keravan keskustan itäpuolella. Reittipiste HK416 on tullut viedä riittävän etäälle kiitotien 04L mahdollisten ylösvetojen turvaamiseksi. Reittipiste LULAB on sijoitettu siten, että reitti noudattelee reittipisteen HK416 jälkeen Lahden moottoritietä ja sijoittuu siten Järvenpään ja Haarajoen väliin. Reittipisteeltä LULAB reitti jatkuu kohti ulosmenoporttia. Lennonjohto voi myös oikaista koneen pisteeltä suoraan reitilleen.

YLEISTÄ:

Reittien suunnittelussa on ensisijaisesti huomioitava turvallisuusperusteiset ICAO:n vaatimukset sekä PANS-OPS -suunnittelukriteerit. Reittien suunnittelun yhtenä lähtökohtana on ylösvetojen mahdollistaminen. Esimerkiksi lentoonlähdöt kiitotieltä 04R eivät saa kaartua vasemmalle ennen tiettyä etäisyyttä, jolloin turvallinen ylösveto on mahdollista kiitotieltä 04L. Lisäksi määräyksissä edellytetään reittien riittävät etäisyydet toisistaan sekä niiden suuntakulmat toisiinsa nähden.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja liikenteen joustavuuden lisäämiseksi on määritelty tilanteet, joissa lentokone voidaan oikaista reitilleen jo ennen lentoonlähtöreitin viimeistä pistettä. Suihkukoneilla oikaisu on mahdollista aikaisintaan, kun korkeus on vähintään 5 000 ft MSL. Potkuri- ja potkuriturbiinikoneiden oikaisulle ei ole rajoituksia poislukien lentokonetyypit AN26 ja AN24 (Antonov), joita käsitellään kuten suihkukoneita.

ADIVO, KUVEM, NUNTO:

Näitä reittejä käyttävät länteen suuntautuvat lennot.

Reitin ensimmäinen reittipiste HK416 sijaitsee Lahden moottoritien päällä, Keravan keskustan itäpuolella. Reittipiste HK416 on tullut viedä riittävän etäälle kiitotien 04L mahdollisten ylösvetojen turvaamiseksi. Seuraava, reittipiste LULAB on sijoitettu siten, että reitti noudattelee reittipisteen HK416 jälkeen Lahden moottoritietä. Reittipisteelle HK911 kaarrettaessa reitti sijoittuu Järvenpään pohjoispuolelle ennen Nummenkylää.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi oikaisu vasempaan on mahdollinen Yleistä -osassa määritellyin ehdoin heikentämättä kokonaismelutilannetta.

IDEPI:

Tätä reittiä käyttävät koilliseen suuntautuvat lennot.

Reitin ensimmäinen reittipiste HK416 sijaitsee Lahden moottoritien päällä, Keravan keskustan itäpuolella. Reittipiste HK416 on tullut viedä riittävän etäälle kiitotien 04L mahdollisten ylösvetojen turvaamiseksi. Tästä reitti jatkuu suoraan kohti ulosmenoporttia.

KUVAN SELITYKSET:

Reittitiheys:
Kuvan selitysosassa olevat numerot tarkoittavat keskimääräistä lentojen määrää vuoden 2022 aikana 100x100m kokoisissa maantieteellisissä ruuduissa.

Asukastiheys:
Värit kuvaavat asutuksen tiheyttä siten, että asukastiheys kasvaa värien muuttuessa järjestyksessä harmaa-vihreä-keltainen-punainen.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

LIITE 4: LENTOKONEIDEN MELUNHALLINTA Lentoonlähtöreitit, 04R etelään ja itään

ROPAM
potkuri- ja potkuriturbiinikoneille:

Nämä reitit on sallittu vain potkuri- ja potkuriturbiinikoneille. Reittejä käyttävät koillisen ja etelän välille sekä länteen suuntautuvat potkuriturbiinikoneiden lennot.

Kiitotien suuntaisesti lennetyn osuuden jälkeen, lentokorkeudesta 730 ft MSL, reitti kaartaa kohti reittipistettä HK917 ja siitä edelleen kohti ulosmenoporttia ROPAM. Reittipisteiden sijoitteluilla reitti saadaan sijoittumaan Korson ja Rekolan asuinalueiden väliin. Tämän jälkeen lentokoneet usein oikaistaan suoraan kohti ulosmenoporttia.

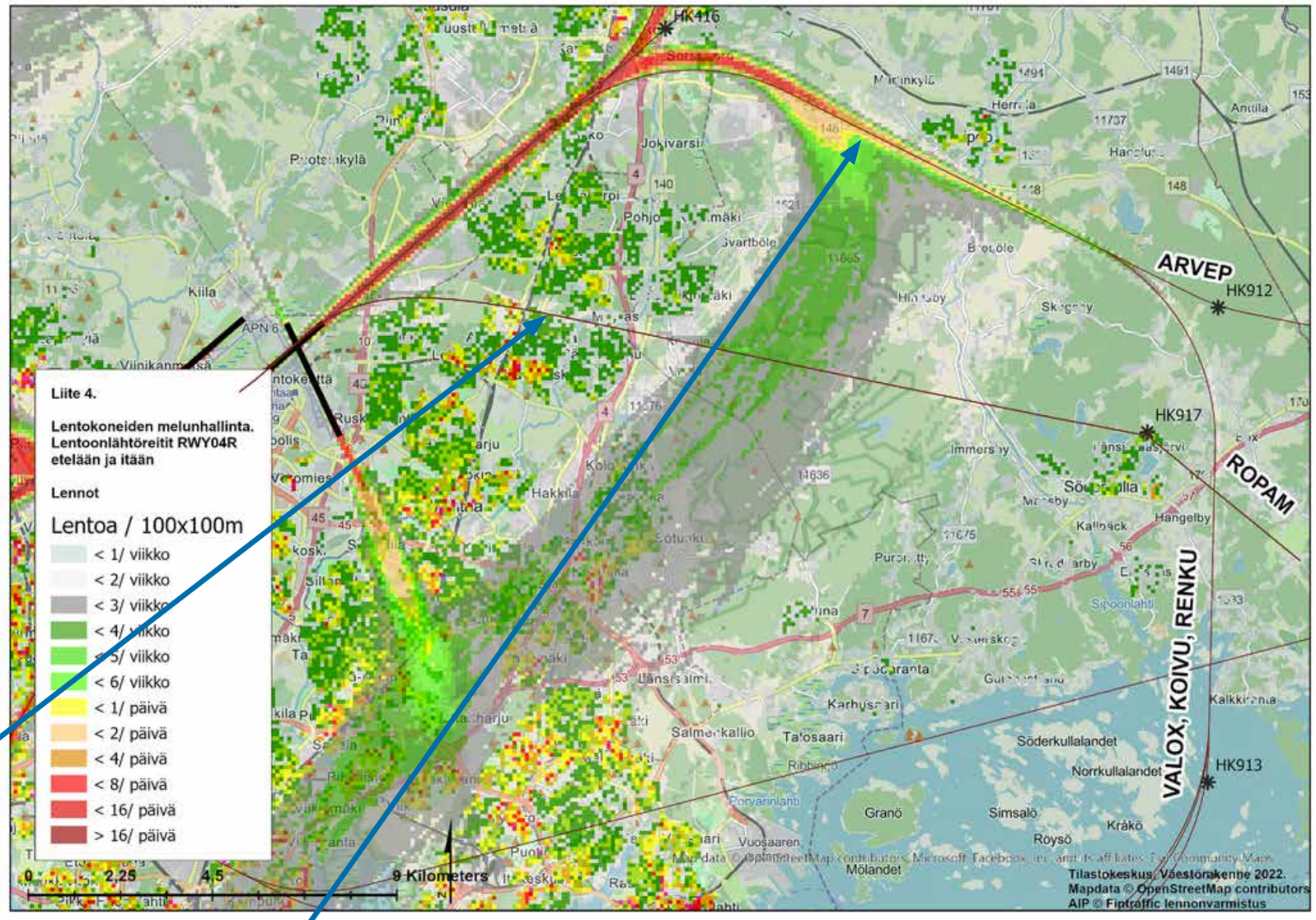

YLEISTÄ:

Reittien suunnittelussa on ensisijaisesti huomioitava turvallisuusperusteiset ICAO:n vaatimukset sekä PANS-OPS -suunnittelukriteerit. Reittien suunnittelun yhtenä lähtökohtana on ylösvetojen mahdollistaminen. Esimerkiksi lentoonlähdöt kiitotieltä 04R eivät saa kaartua vasemmalle ennen tiettyä etäisyyttä, jolloin turvallinen ylösveto on mahdollista kiitotieltä 04L. Lisäksi määräyksissä edellytetään reittien riittävät etäisyydet toisistaan sekä niiden suuntakulmat toisiinsa nähden.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja liikenteen joustavuuden lisäämiseksi on määritelty tilanteet, joissa lentokone voidaan oikaista reitilleen jo ennen lentoonlähtöreitin viimeistä pistettä. Suihkukoneilla oikaisu on mahdollista aikaisintaan, kun korkeus on vähintään 5000 ft MSL. Potkuri- ja potkuriturbiinikoneiden oikaisulle ei ole rajoituksia poislukien lentokonetyypit AN26 ja AN24 (Antonov), joita käsitellään kuten suihkukoneita.

ARVEP, KOIVU, RENKU, VALOX:

Näitä reittejä käyttävät itään ja oikaisusäännöillä etelään suuntautuvat lennot.

Reitin ensimmäinen reittipiste HK416 sijaitsee Lahden moottoritien päällä Keravan keskustan itäpuolella. Tätä reittipistettä käyttävät myös pohjoiseen ja länteen suuntautuvat reitit. HK416 reittipiste on tullut viedä riittävän etäälle kiitotien 04L mahdollisten ylösvetojen turvaamiseksi. Reittipiste HK912 on sijoitettu siten, että Sipoon keskusta ohitetaan eteläpuolelta.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi oikaisu oikeaan on mahdollinen Yleistä -osassa määritellyin ehdoin heikentämättä kokonaismelutilannetta.

KUVAN SELITYKSET:

Reittitiheys:
Kuvan selitysosassa olevat numerot tarkoittavat keskimääräistä lentojen määrää vuoden 2022 aikana 100x100m kokoisissa maantieteellisissä ruuduissa.

Asukastiheys:
Värit kuvaavat asutuksen tiheyttä siten, että asukastiheys kasvaa värien muuttuessa järjestyksessä harmaa-vihreä-keltainen-punainen.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

LIITE 5: LENTOKONEIDEN MELUNHALLINTA Laskeutumisreitit

Julkaistut lähestymisreitit kiitotielle 15 kulkevat Nurmijärven kirkonkylän ylitse loppulähestymiseen reittipisteelle ELKUN. Liikennetilanteen salliessa lennot vektoroidaan liittymään loppulähestymiseen kirkonkylän eteläpuolella. Kiitotie 15 on ensisijainen laskeutumiskiitotie, joten vektoroinnin hyöty erityisesti yöaikaiseen melutilanteeseen on merkittävä. Lyhentyneillä lentomatkoilla saavutettavien meluhyötyjen lisäksi vähenevät hiilidioksidipäästöt.

Ruuhka-aikoina, rinnakkaiskiitoteiden ollessa toisistaan rippumattomassa käytössä, ilma-alusten vektoroiminen lyhennettyyn loppulähestymiseen ei useinkaan ole lentoturvallisuussyistä mahdollista. 04- ja 22-suuntaisten kiitoteiden loppulähestymiset ovat tästä syystä kiitotien 15 lähestymisiä pidemmät.

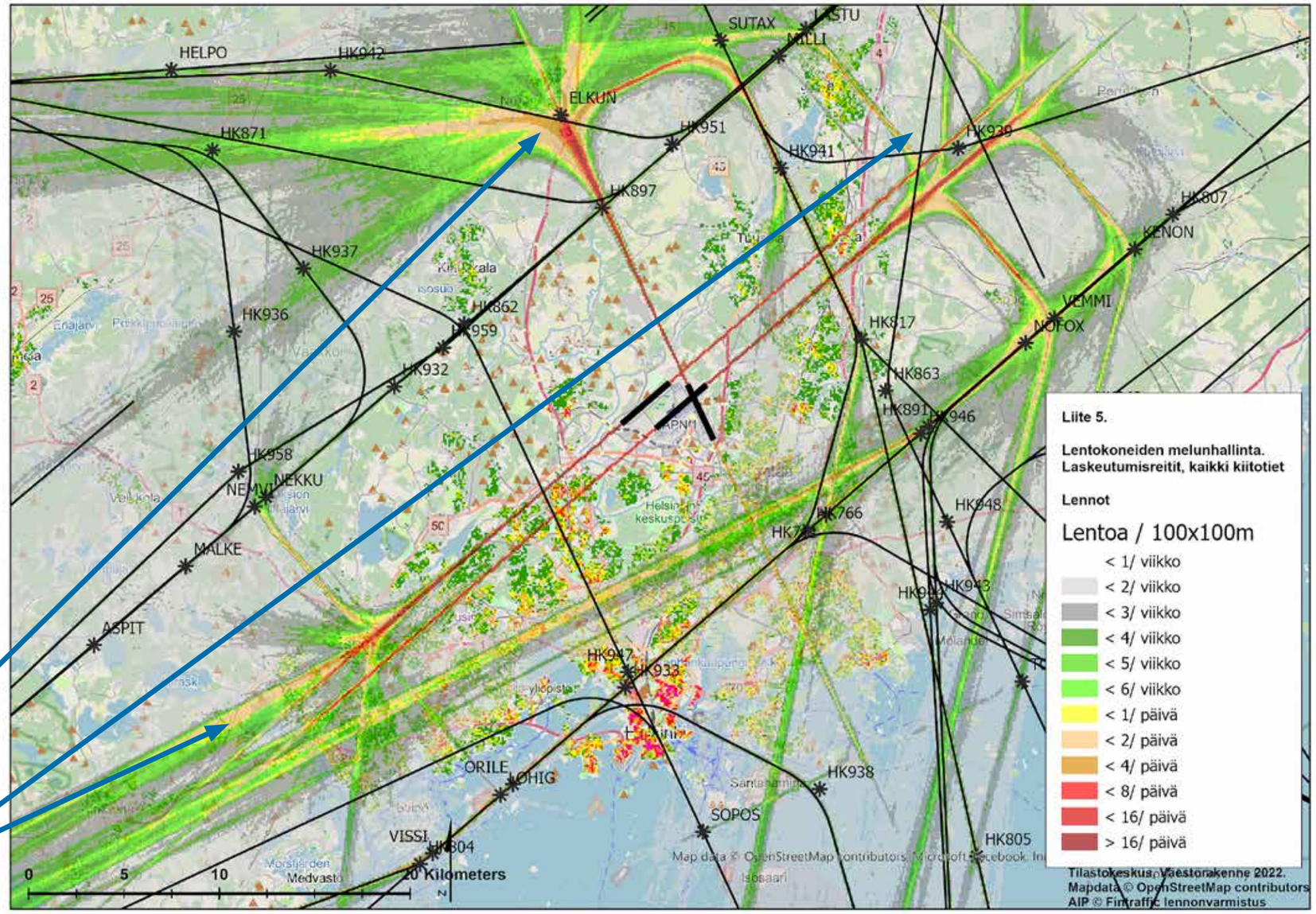

YLEISTÄ:

Reittien suunnittelussa on ensisijaisesti huomioitava turvallisuus-perusteiset ICAO:n vaatimukset sekä PANS-OPS suunnittelukriteerit.

Kuvaan on yhdistetty eri suuntien laskeutumisreitit. Laskeutumissuunta riippuu tuulen suunnasta ja liikennetilanteesta.

1. Ensisijainen laskeutumissuunta on kiitotie 15 Nurmijärven suunnasta.
2. Kun lähtevää ja laskeutuvaa liikennettä on paljon, käytetään rinnakkaisia kiitoteitä. Kun tuulee etelästä-lännestä, laskeutumiset tapahtuvat rinnakkaisille kiitoteille Keravan suunnasta. Nämä laskeutumiset painottuvat kiitotielle 1 (22L), koska kiitotie 3 (22R) on ensisijainen lentoonlähtökiitotie.
3. Idän ja pohjoisen puoleisilla tuulilla laskeutumiset tapahtuvat rinnakkaisille kiitoteille Espoon suunnasta. Tällöin laskeutumiset painottuvat kiitotielle 3 (04L) ja lentoonlähdöt tapahtuvat kiitotieltä 1 (04R).

KUVAN SELITYKSET:

Reittitiheys:
Kuvan selitysosassa olevat numerot tarkoittavat keskimääräistä lentojen määrää vuoden 2022 aikana 100x100m kokoisissa maantieteellisissä ruuduissa.

Asukastiheys:
Värit kuvaavat asutuksen tiheyttä siten, että asukastiheys kasvaa värien muuttuessa järjestyksessä harmaa-vihreä-keltainen-punainen.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

LIITE 6: LENTOKONEIDEN MELUNHALLINTA L_{den} 55 dB vuosina 1990 ja 2022 sekä uusi verhokäyrä

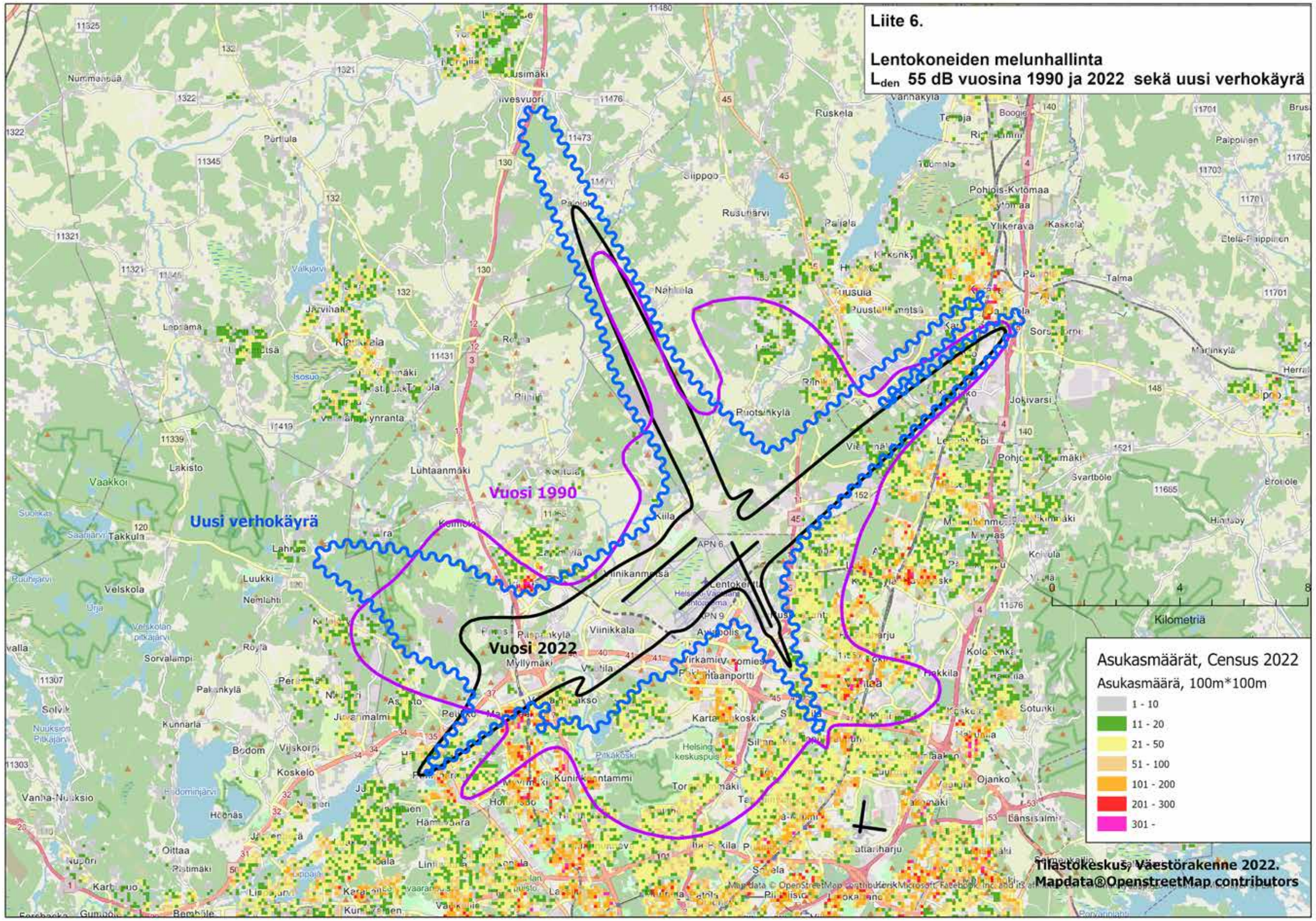

SISÄLTÖ JA KUVAT: Finavia
TOIMITUS, TAITTO JA PIIRROSKUVITUKSET: Mediafocus Oy
PIIRROSKUVITUSTEN POHJAKUVAT: Finavia, iStock, Shutterstock

Kuvat 3,14, 35:
Karttojen tekijänoikeudet kuuluvat Fintraffic ANS:lle.
Kartat sisältävät Maanmittauslaitoksen pohja-aineistoja:
Maastotietokanta, 09/2012
Maastokartta 1:250 000, 08/2014 ja 10/2015

Kuva 25:
Tekijänoikeudet kuuluvat Vantaan kaupungille.

LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 29

FINAVIA

www.finavia.fi/ymparisto
www.finavia.fi/webtrak

30 **Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta / TeA**

VD/4237/03.00.00/2024

TeA/JV/TK/MV/MT

Tausta

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta.

Ilmastolakiin (423/2022) lisättiin maaliskuussa 2023 kunnan velvoite laatia ilmastosuunnitelma ja päivittää se vähintään kerran valtuustokaudessa. Nyt käsillä olevan hallituksen esityksen luonnoksen mukaan ilmastolakiin ei jatkossa sisältyisi kuntia koskevia velvoitteita eikä lakia sovelleta kunnan viranomaisiin.

Lainsäädännön muutostarve perustuu valtiontalouden sopeutustoimiin. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman taloudellisia päätöksiä koskevan B liitteen kirjauksen mukaan kunnille asetettu velvoite laatia ilmastosuunnitelmat perutaan tällä lakimuutoksella.

Suomen ympäristökeskuksen lakisääteistä tehtävää päästötietopalvelun ylläpitäjänä jatkettaisiin.

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta viimeistään 5.7.2024

Lausunto

Vantaan kaupunki näkee, että ilmastolain ilmastosuunnitelmavelvoite olisi tuonut jatkuvuutta ja varmuutta kuntien ilmastotoimenpiteiden toteuttamiseen ja koko Suomen yhteisen ilmastotavoitteen saavuttamiseen. Lainsäädännöllinen selkänoja ja suunnitelmallisuus toisi kuntiin myös elinvoimaa. Lakisääteisen velvoitteen puuttuminen ja poukkoileva päätöksenteko päinvastoin saattaa joissakin kunnissa hidastaa vihreää siirtymää. Velvoitteen myötä kunnat ja koko Suomi olisi myös paremmin valmistautunut ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin sään ääri-ilmiöiden yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Varautuminen ennakkoon tuo kustannussäästöjä verrattuna poikkeusoloihin reagointiin niiden jo tapahtuessa.

Luonnoksessa todettiin Suomen ympäristökeskuksen tärkeä rooli päästötietopalvelun ylläpitäjänä. Suomen ympäristökeskuksen kautta kunnat ovat saaneet tietoa päästöjensä kehittymisestä ja laatineet päästövähennysskenaarioita. Luonnoksen mukaisesti tätä työtä jatkettaisiin, mutta toiminnalta on kuitenkin määrärahat luonnoksessa poistettu.

Vantaa katsoo, että Suomen ympäristökeskuksen roolia päästöpalvelun ylläpitäjänä pitäisi pikemminkin vahvistaa ja resursseja lisätä, jotta päästötietopalvelu saataisiin reaaliaikaisemmaksi. Nyt Suomen ympäristökeskuksen päästötiedot tulevat melko pitkällä viiveellä ja tämän vuoksi esimerkiksi pääkaupunkiseudulla käytetään myös omaa, ajantasaisempaa laskentaa.

Lakisääteisen velvoitteen puuttumisesta huolimatta Vantaa jatkaa jo olemassa olevaa vapaaehtoista, suunnitelmallista ilmastotyötään. Vantaa toivoo myös poliittista tukea ilmastotoimien toimeenpanoon. Luonnoksesta käy ilmi, että monia kunnille, taloyhtiöille ja kuntalaisille suunnattuja tukimuotoja on

päinvastoin ajettu alas. Tällaisia ovat muun muassa Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma, investointituki öljylämmityksestä luopumiseen, energiatehokkuustoimiin ja sähköautojen latauspisteisiin. Nykyiset politiikkatoimet eivät siis tue kuntien vapaaehtoista ilmastotyötä ja esimerkiksi liikennesektorin päästöjä ei saada vähennettyä ilman vahvaa kansallista sitoutumista.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Ympäristöministeriölle oheinen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:
ympäristösuunnittelija Marja Vuorinen, 050 314 5386
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

31 **Asemakaava ja asemakaavan muutos 161900, 16 Kaivoksela / Palotie / TeA**

VD/2285/10.02.04.00/2022
SP/TKA/SSO

Asemakaava käsittää täydennettävän pientaloalueen ja yritystontin. Alueella on suojeltava Palotie, suojeltavia rakennuksia ja arvopuita. Uutta rakennusoikeutta syntyy 4 624 k-m2.

Asemakaava koskee kortteleita 16192–16194, osia kortteleista 16190, 16191, 16201 sekä katu- ja erityisalueita, kaupunginosassa 16 Kaivoksela. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 16201 sekä katu- ja erityisalueita.

Alue sijaitsee Vanhan Kaarelantien ja Helsingin rajan välissä ja käsittää Palotien, Palokujan, Laitilantien ja Laitilankujan sekä Yhtiönkujan numerot 1–3.

Hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Kaupunki ja yksityiset.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä, tie- ja katusuunnitelmien ja meluselvityksen osalta Ramboll.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alueella on asuinaluetta A ja liikenneyhteys Hämeenlinnanväylälle.

Alueella on vanhoja teitä, vpk:n talo, pientaloja ja teollisuuskiinteistö.

Asemakaava ja asemakaavamuutos
Alueelle osoitetaan nykyiseen rakentamiseen liittyen asuinrakennusten A, erillispientalojen AO, asuinpientalojen AP, rivitalojen AR, sekä teollisuus- ja varastorakennusten T korttelialueita, suojaviheralue EV ja näihin liittyviä katuja.

Uutta rakennusoikeutta syntyy 4 624 k-m2, josta asumiseen 4 604 k-m2. Tästä kaupungin osuus on 2 090 k-m2. Teollisuustontilla laajennetaan tontin käyttötarkoitusta palveluihin enintään 500 k-m2.
Suurin kerrosluku on kaksi, paitsi teollisuustontilla kolme. AP-tonteilla sallitaan ullakkoasumista.

Rakennusperintökohteet Kaarelantaival (nyt Palotie), Vpk:n talo (1950), vanhimmat asuintalot (1931, 1951) sekä Yhtiönkujan kilometripylväs ja arvopuita suojellaan. Keltamataran esiintymispaikka säilyy Porraskallion suojaviheralueella.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Kaavaa laadittiin aluksi osana kaavaa 161800 Palotie ja Yhtiönkuja, mikä jaettiin kolmeksi kaavaksi 10.3.2022.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmat on tehty 27.1.2021 ja 3.4.2024 sekä erilliset kuulemiset 21.7.2021 ja 7.5.2024.

Kaavan vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa. Osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä ja suunnitella tonttejaan. Kaavasta järjestettiin Teams-kokous 16.3.2021 ja kiertokävely 17.4.2024. Mielipiteitä saatiin kaikkiaan 62. Ne ovat vastineineen kaavaselostuksessa.

Maanomistajien toiveet kaavaan on huomioitu mahdollisuuksien mukaan. Kerrostaloja ei kuitenkaan sallita voimassa olevan yleiskaavan mukaiselle asuinalueelle A, jolla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina.

Palokujan jatkamista jalankulkukatuna Palotielle vastustettiin. Se sijoittuu HSY:n johtorasitteelle ja lyhentää kävelyä Palotieltä päiväkotiin, kouluun, pysäkille ja Myyrmäen keskustaan ja toisaalta Vaskipellosta Keskuspuistoon. Palotielle on tulossa lisää asumista myös Helsingin puolelle.

Viranomaisneuvottelu
MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 16.3.2021.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (Kv 18.6.2018 § 9, Kv 10.10.2022 § 7).
Kaava tuottaa uutta asuntokerrosalaa 4 604 k-m2, josta kaupungin maalle 2090 k-m2.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta 4.6.2024 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 4.6.2024 päivätty asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus 161900, 16 Kaivoksela / Palotie,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 4.6.2024 päivätty asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus 161900, 16 Kaivoksela / Palotie,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Liite
- Asemakaavaehdotus 4.6.2024
- Asemakaavan selostus 4.6.2024

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

161900

Päiväys
Datum

4.6.2024

Vantaan kaupunki

PALOTIE

Kaupunginosa 16, Kaivoksela

Asemakaava

Korttelit 16192-16194 ja osat kortteleista 16190, 16191 ja 16201 sekä katu- ja erityisalueetta.

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 16201 sekä katu- ja erityisaluetta.

1:2000

Vanda stad

BRANDVÄGEN

Stadsdel 16, Gruvsta

Detaljplan

Kvarteren 16192-16194 och del av kvarteren 16190, 16191 och 16201 samt gatu- och specialområde.

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 16201 samt gatu- och specialområde.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
A	**Asuinrakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för bostadshus.**
	Kullekin tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon.	På varje tomt får byggas högst en bostad.
	Rakennusoikeus on 60 k-m² kortteleissa 16192 ja 16201 sekä 50 k-m² kortteleissa 16193 ja 16194.	Byggrätten är 60 m²-vy i kvarteren 16192 och 16201 samt 50 m²-vy i kvarteren 16193 och 16194.
	Suurin sallittu kerrosluku on kaksi.	Största antalet tillåtna våningar är två.
	Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutningen ska vara 1:1,5.
	Kattomateriaalin tulee olla vaaleanharmaa konesaumattu peltі.	Takmaterialet ska bestå av ljusgrå maskinfalsad plåt.
	Rakennuksissa tulee olla vaaleanharmaat avoräystäät.	Byggnaderna ska ha ljusgråa öppna takfot.
	Julkisivujen tulee olla peittomaalattua puuta ja lämminsävyisiä.	Fasaderna ska vara av täckmålat trä och varma till färgsättningen.
	Ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB, Kuninkaantammenrinnettä vastaan kuitenkin 35 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB, mot Kungseksbranten dock minst 35 dB.
	Asuntoon tulee liittyä lasitettu kuisti tai lasitettu terassi, jossa ei ylitetä päivaohjearvoa 55 dB. Enintään 15 k-m² kuistin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.	Lägenheten ska ha en inglasad kvist eller en inglasad terrass, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB. Kvisten högst 15 m²-vy får byggas utöver byggrätten.
	Rakennuksilla tulee olla kiinteä perustus.	Byggnaderna ska ha en fast grund.
	Rakennuksen saa sijoittaa katurajaan ja vähintään 2,0 metriä naapurialueen rajasta.	Byggnaden får placeras på gatugränsen och minst 2,0 meter från gränsen till grannområdet.
	Katujen luiskat saa ulottaa tontille. Tonttia ei saa rakentaa ennen kuin viereiset kadut on rakennettu.	Gatuslutningar kan sträcka sig till tomten. Tomten får inte byggas förrän intilliggande gatorna har byggts.
	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0.	Grönneffektiviteten ska vara minst 1,0.
	Tontti tulee rajata pensasaidalla.	Tomten ska avgränsas med en häck.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 ap / asunto. Autopaikat saa sijoittaa peräkkäin.	Minimiantalet bilplatser är minst 1 bp / bostad. Bilplatser får placeras efter varandra.
AP	**Asuinpientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för småhus.**
	AP-korttelia 16190 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AP-kvarteret 16190:**
	Asuinrakennus on rakennettava kiinni rakennusalan katualueen puoleisiin rajoihin.	Bostadsbyggnaden ska byggas ända fram till byggnadsgränserna mot gatan.
	Rakentamiseen on käytettävä rakennusalan koko pituus.	För byggandet ska byggnadstyrans hela längd användas.
	Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5–1:1.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutningen ska vara 1:1,5–1:1.
	Kattomateriaalin tulee olla peltі tai tiili. Katon värin tulee vaihdella asunnoittain vaaleanharmaa / tummempiharmaa.	Takmaterialet ska vara av plåt eller tegel. Färgen på taket ska variera från lägenhet till lägenhet ljusgrå / mörkaregrå.
	Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna ska ha öppna takfot.
	Asuinrakennusten ullakoille saa rakentaa alapuolisiin asuntoihin kuuluvia asuintiloja ja ikkunalyhtyjä rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä.	På vindar i bostadshus får byggs bostadsutrymmen som hör till de underliggande bostäderna samt fönsterlyktor, oberoende av byggnadsrätten och våningstalet.
	Julkisivujen tulee olla paikalla muurattua poltettua savitiiltä ja saumat tiilenvärisiä. Punatiilen kanssa voi olla harmaat saumat.	Fasaderna ska vara på platsen murad bränt lertegel och fogarna av tegelfärg. Med rödtegel kan vara gråa fogar.
	Julkisivujen värityksen tulee olla lämminsävyinen ja vaihdella asunnoittain. Värejä tulee olla vähintään viisi.	Fasaderna ska vara varmtonade och färgsättningen ska variera från lägenhet till lägenhet. Det måste finnas minst fem färger.
	Jokaisesta asunnosta tulee olla uloskäynti talon molemmille puolille.	Varje bostad ska ha utgång till båda sidor av huset.
	Julkisivuovia tulee olla vähintään viittä eri tyyppiä.	Fasaddörrar ska vara minst av fem olika typ.
	Tontille saa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi rakentaa asuntoja palvelevia varasto-, huolto-, jäte- ja teknisiä tiloja.	På tomten får, utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen, byggas lager-, service-, avfalls- och tekniska utrymmen som betjänar boendet.
	Näiden ja autokatosten julkisivujen tulee olla peltomaalattua puuta.	Fasader av dessa och bilskydd ska vara av täckmålat trä.
	Autokatoksen harjan vähimmäiskorkeus on 4,5 metriä.	Bilskydds sadeltaks minimihöjd är 4,5 meter.
	Äänereristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB, Kuninkaantammenrinnettä ja Vanhaa Kaarelantietä vastaan kuitenkin 35 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB, mot Kungseksbranten och Gamla Kårbölevägen dock minst 35 dB.
	Asuntoon tulee liittyä lasitettu parveke tai lasitettu terassi etelän tai lännen suuntaan, jossa ei ylitetä päivaohjearvoa 55 dB.	Lägenheten ska ha en inglasad balkong eller en inglasad terrass mot söder eller väster, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB.
	Oleskelupihat tulee sijoittaa alueelle, jossa päivämelutaso on alle 55 dB.	Utevistelseplatser ska placeras på området, där dagsljudnivån inte överstiger 55 dB.
	Jokaisella asunnolla tulee olla oma pihaosuus, joka on rajattava pensasaidalla.	Varje bostad ska ha en egen gårdsdel som ska avgränsas med häck.

	Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	Den del av området som ska planteras ska ha träd och buskar.
	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0.	Grönneffektiviteten ska vara minst 1,0.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Kulkutiet ja autopaikat on kivettävä.	Gångvägar och bilplatser ska stenläggas.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
	Katujen luiskat saa ulottaa tontille. Tonttia ei saa rakentaa ennen kuin viereiset kadut on rakennettu.	Gatuslutningar kan sträcka sig till tomten. Tomten får inte byggas förrän intilliggande gator har byggts.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1,3 ap / asunto, joista 1 ap / asunto saa olla autokatoksessa tai autotallissa, jonka saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi, ja 0,3 ap / asunto saa sijoittaa tonttijaosta riippumatta.	Minimiantalet bilplatser är minst 1,3 bp / bostad, varav 1 bp / bostad får vara i bilskydd eller i bilgarage, vilken får byggas utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen, och 0,3 bp / bostad får placeras oberoende av tomtindelningen.
	AP-korttelia 16201 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AP-kvarteret 16201:**
	Liike-, toimisto- ja työtiloja saa rakentaa enintään 20 % asemakaavassa annetusta rakennusoikeudesta.	Affärs-, kontors- och arbetsutrymmen får byggas högst 20 % av i stadsplanen anvisad byggrätt.
	Äänereristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB sekä liike-, toimisto- ja työtiloissa vähintään 28 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB samt i affärs-, kontors- och arbetsutrymmen minst 28 dB.
	Oleskelupihat tulee sijoittaa alueelle, jossa päivämelutaso on alle 55 dB.	Utevistelseplatser ska placeras på området, där dagsljudnivån inte överstiger 55 dB.
	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0.	Grönneffektiviteten ska vara minst 1,0.
	Kalliоalueella tulee olla myös kasvillisuutta.	På bergområdet ska också vara växlighet.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: asunnot 2 ap / asunto	Minimiantalet bilplatser: bostäder 2 bp / bostad
AR	**Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för radhus och andra kopplade bostadshus.**
	Nykyisiä puita on säilytettävä tai istutettava.	Nuvarande träd ska bevaras eller planteras.
	Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
	Äänereristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är 1 bp / bostad.
AO	**Erillispientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för fristående småhus.**
	AO-kortteleita 16190-16192 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AO-kvarteren 16190-16192:**
	Alueelle saa rakentaa yksiasuntoisia asuinrakennuksia, paitsi Vanha Kaarelantie 17a:n tontilla saa olla paritalo.	På området får byggas bostadshus med högst en bostad, dock på tomten Gamla Kårbölevägen 17a får vara ett parhus.
	Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla 1:2–1:1,5.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutningen ska vara 1:2–1:1,5.
	Kattomateriaalin ja värin tulee sopia ympäristöön.	Takmaterialet och färgen ska anpassas till omgivningen.
	Julkisivujen tulee olla peittomaalattua puuta ja vaaleita.	Fasaderna ska vara av täckmålat trä och ljusa till färgsättningen.
	Äänereristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB, Vanhaa Kaarelantietä vastaan kuitenkin 35 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB, mot Gamla Kårbölevägen dock minst 35 dB.
	Asuntoon tulee liittyä oleskelupiha tai lasitettu kuisti tai lasitettu terassi tai lasitettu parveke, jossa ei ylitetä päivaohjearvoa 55 dB.	Lägenheten ska ha en utevistelseplats eller en inglasad kvist eller en inglasad terrass eller en inglasad balkong, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB.
	Vihertehokkuuden tulee olla uusilla tonteilla vähintään 1,2.	Grönneffektiviteten ska vara på ny tomter minst 1,2.
	Tontti on rajattava puuaidalla, pensasaidalla tai kivimuurilla.	Tomten ska gränsas med trästaket, häck eller stenmur.
	Puita on säilytettävä, jos mahdollista, tai istutettava.	Träd ska bevaras, om möjligt, eller planteras.
	Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
	Uusilla tonteilla hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas på nya tomter.
	Asfalttipäällystettä ei saa lisätä vanhoilla tonteilla eikä käyttää uusilla tonteilla.	Asfaltbeläggning får inte användas på nya tomter eller läggas till gamla tomter.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är minst 2 bp / bostad.
	AO-korttelia 16201 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AO-kvarteret 16201:**
	Alueella saa olla palokunnan toimintaa.	På området får vara brandkårs verksamhet.
	Alueella on vapaapalokunnan talo vuodelta 1950, joka on asemakaavassa suojeltu.	På området finns huset för frivilliga brandkår från år 1950 som är skyddad i detaljplan.
	Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla väliltä 1:2–1:1,5.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutning ska vara mellan 1:2–1:1,5.
	Kattomateriaalin tulee olla konesaumattu peltі, uudisrakennuksissa tummanharmaa.	Takmaterialet ska bestå av maskinfalsad plåt, i nybyggnader mörkgrå.
	Julkisivujen tulee olla peittomaalattua puuta ja lämminsävyisiä.	Fasaderna ska vara av täckmålat trä och varma till färgsättningen.
	Asuntojen äänereristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB, Kuninkaantammenrinnettä vastaan kuitenkin 35 dB.	Bostädernas ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara minst 32 dB, mot Kungseksbramten dock minst 35 dB.
	Asuntoon tulee liittyä lasitettu kuisti tai lasitettu terassi, jossa ei ylitetä päivaohjearvoa 55 dB. Enintään 15 k-m² kuistin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.	Lägenheten ska ha en inglasad kvist eller en inglasad terrass, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB. Kvisten högst 15 m²-vy får byggas utöver byggrätten.
	Vihertehokkuuden tulee olla asuintonteilla vähintään 1,2 ja palokunnan tontilla palokuntakäytössä vähintään 0,8.	Grönneffektiviteten ska vara minst 1,2 på bostadstomter och minst 0,8 på brandkårs tomt som används av brandkåren.
	Tontti on rajattava pensasaidalla.	Tomten ska avgränsas med en häck.
	Puita on säilytettävä, jos mahdollista, tai istutettava.	Träd ska bevaras, om möjligt, eller planteras.
	Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
	Hulevedet on viivytettävä uusilla tonteilla.	Dagvatten ska fördröjas på nya tomter.
	Asfalttipäällystettä saa käyttää vain ajoyhteydellä.	Asfaltbeläggning får användas endast på körförbindelse.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: asunnot 2 ap / asunto palokunta 3 autopaikkaa	Minimiantalet bilplatser: bostäder 2 bp / bostad brandkår 3 bilplats
T	**Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.**
	Tontilla saa olla liike-, toimisto- ja harrastustiloja yhteensä enintään 500 k-m² rakennusoikeudesta, mutta ei hotellitoimintaa.	På tomten får vara affärs-, kontors- och hobbyutrymmen tillsammans högst 500 m²-vy av byggrätten, men ingen hotellverksamhet.
	Suurimman sallitun kerrosluvun tai rakennusoikeuden ylittäviä rakennecsia, kuten ilmastointi- tai muita teknisiä tiloja saa rakentaa enintään 25 % rakennusoikeuden mukaisesta kerrosalasta.	Byggnadsdelar omfattande t.ex. luftkonditionerings- och andra tekniska utrymmen och vilka överskrida största tillåtna antal våningar eller byggrätt får byggas högst 25 % av byggrättens våningsyta.
	Äänereristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla toimisto- ja muissa hiljaisissa työtiloissa vähintään 28 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i kontors- och i andra tysta arbetsutrymmen minst 28 dB.
	Lastaukseen käytettävä tontin osa on näkösuojattava.	Den del av tomten som används för lastning, ska förses med insynsskydd.

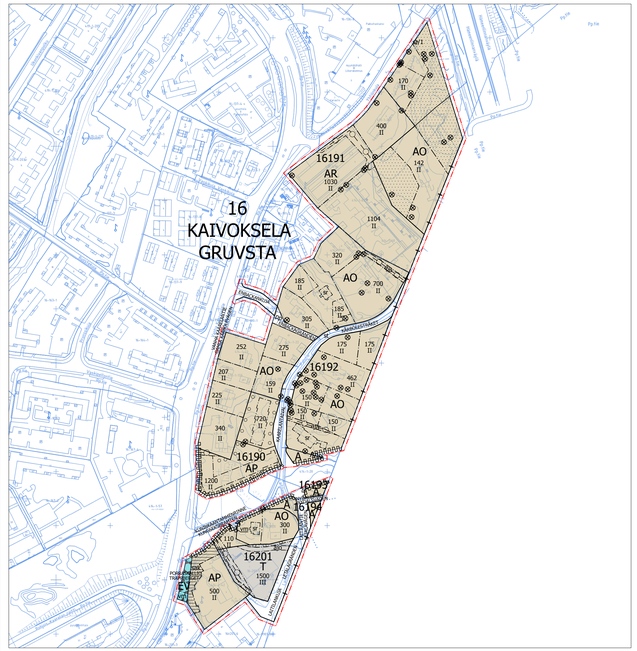
16
KAIVOKSELA
GRUVSTA
16191
AR
AO
16192
AO
16190
AP
16199
16198
AO
16201
AP
EV
AO
AO
AO

161900 PALOTIE

KAIVOKSELA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus,
joka koskee 4.6.2024 päivättyä asemakaavakarttaa nro 161900

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava käsittää täydennettävän pientaloalueen ja yritystontin. Alueella on suojeltava Palotie, suojeltavia rakennuksia ja arvopuita. Uutta rakennusoikeutta syntyy 4 624 k-m2.

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaava

kaupunginosa 16 Kaivoksela
korttelit 16192–16194, osat kortteleista 16190, 16191, 16201 sekä katu- ja erityisalueita.

Asemakaavamuutos

kaupunginosa 16 Kaivoksela
osa korttelia 16201 sekä katu- ja erityisalueita.

Alueen sijainti

Alue sijaitsee Vanhan Kaarelantien ja Helsingin rajan välissä ja käsittää Palotien, Palokujan, Laitilantien ja Laitilankujan sekä Yhtiönkuja 1–3.

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	13
4	Asemakaavan kuvaus	56
5	Asemakaavan toteutus	74

1. TIIVISTELMÄ

Kaarelan vpk:n talo, Palotie 5, on rakennusperintökohde ja alueen identiteettirakennus (1950). Talo on hyväkuntoinen. Autotallin ovet ja ikkunat on uusittu. Toiminta siirtyy tulevalle Myyrmäen paloasemalle. Lähimmät verrokit ovat pieni Vantaan vpk (1909) ja iso Seutulan vpk (1930).

TKa 18.5.2024

Asemakaavan tarkoitus on kaavoittaa pientaloaluetta ja yritystontti.

Alueella on vanhoja teitä, pientaloja ja teollisuuskiinteistö.

Yleiskaavassa alueella on asuinaluetta A ja liikenneyhteys Hämeenlinnanväylälle.

Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa osoitetaan nykyiseen rakentamiseen liittyen asuinrakennusten A, erillispientalojen AO, asuinpientalojen AP, rivitalojen AR, sekä teollisuus- ja varastorakennusten T korttelialueita, suojaviheralue EV ja näihin liittyviä katuja.

Uutta rakennusoikeutta syntyy 4 624 k-m2, josta asumiseen 4 604 k-m2, siitä kaupungille 2 090 k-m2. Teollisuustontilla laajennetaan tontin käyttötarkoitusta palveluihin enintään 500 k-m2. Suurin kerrosluku on kaksi, paitsi teollisuustontilla kolme. AP-tonteilla sallitaan ullakkoasumista.

Rakennusperintökohteet Kaarelantaival (nyt Palotie), Vpk:n talo (1950), vanhimmat asuintalot (1931, 1951) sekä Yhtiönkujan kilometripylväs ja arvopuita suojellaan. Keltamataran esiintymispaikka säilyy Porraskallion suojaviheralueella.

2. LÄHTÖKOHDAT

Kaava-alue lännestä. Google earth 2024

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Alue on osa Hämeenlinnanväylään tukeutuvaa kaupunkirakennetta Vanhan Kaarelantien varrella. Kaivokselassa on asuin- ja yritysalueita.

Luonnonympäristö

Kaava-alue sijaitsee pääosin Vanhan Kaarelantien itäpuoleisella mäellä, joka on pääosin hiekka-pohjainen, mutta alueella on myös kalliopaljastumia. Vanha Kaarelantie seuraa vanhaa pellon-reunaa, mutta nykyisin tien molemmat puolet on rakennettu. Palotien varrella kasvaa korkeita honkia ja koivuja, jotka rajaavat kapeaa vaihtelevan levyistä tietä. Vanhan Kaarelantien vieressä Porraskalliolla on pieni keltamataraesiintymä. Arvopuut on kartoitettu.

Kulttuurihistoriaa

Vanha Kaarelantie ja Yhtiönkuja ovat olleet vanhaa Nurmijärven maantietä, joka on yhdistänyt toisiinsa jo 1400-luvulla mainittuja kyliä. Kårbölen kylä mainitaan 1417 Magnus i Karisbola. Vanha kylänosa (1695 Gambelby) on sijainnut Helsingin Runonlaulajantiellä ja uusi kylänosa (1540 Nyby, 1695 Hussbacka) Vantaan Pohjois-Kaarelantiellä. Vuonna 1543 Kårbölebyssä oli 8 talonpoikaa.

Ennen Helsingin kaupungin siirtoa Vironniemelle 1640, maantie lienee alkanut meren rannalta Talista (1524 talleghe buw). Tie parannettiin 1917–1923 viertotieksi eli soratieksi Vantaankoskelle asti. 1938 alkaen 1950-luvun lopulle tie on ollut valtatietä 3 Helsingistä Vaasaan.

Kuninkaan kartassa 1700-luvulla Palotie on vanha tie Kuninkaantammentielle ja edelleen Helsingin pitäjän kirkolle ja Laitilantie esiintyy Gamlakseen menevänä tienä. Senaatin kartassa 1870-luvulla näkyy asutusta myös kaava-alueella Vanhan Kaarelantien varrella.

Kaava-alue rajautuu Vanhaan Kaarelantiehen ja Helsingin kaupunkiin. Helsingin kaupungin raja siirtyi nykyiselle paikalleen 1946. Raja jakoi Kårbölen kylän kahteen osaan. Kaupunkiin liitettiin Södra Kårböle ja Helsingin maalaiskunnan puolelle jäi Norra Kårböle (1957 Pohjois-Kaarela).

Pohjois-Kaarelan kylässä sijaitsivat Abramsin ja Husbackan vanhat kantatalot sekä Jönsaksen talo 1700-luvulta. Abramsista lohkottiin Palotieltä 1920 Bergkulla, 1921 Enbacka ja loput tontit 1951.

Kuninkaan kartta 1785–1805. Vanhat kylät ja tiet.

Senaatin kartta 1870-luvulta. Asutusta.

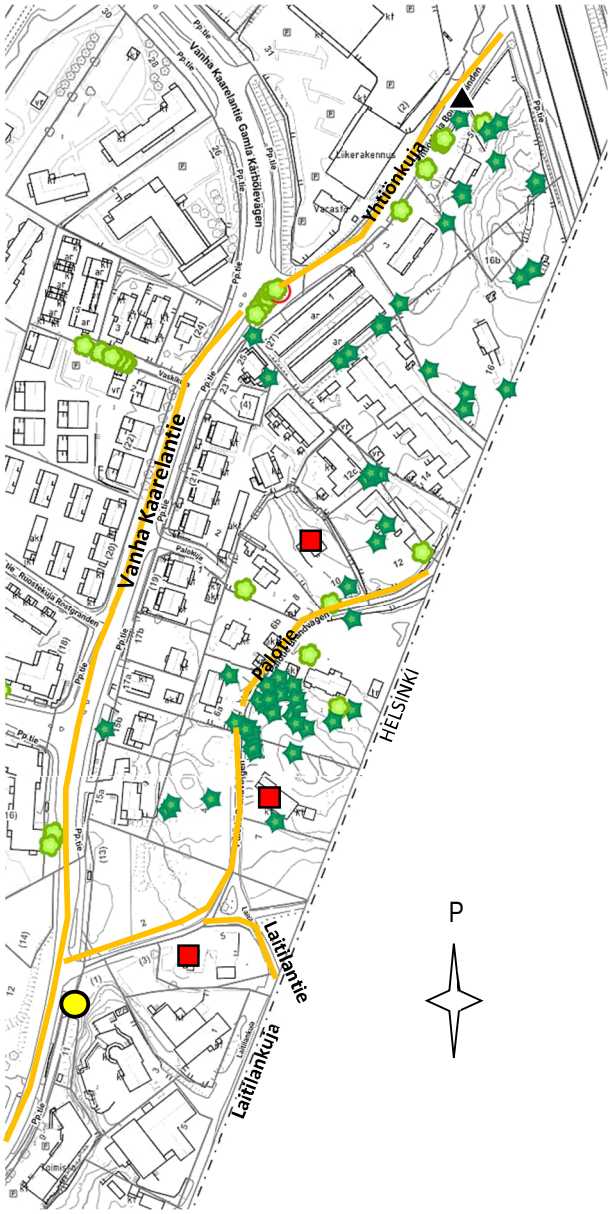

Kulttuurihistorialliset kohteet ja luontokohteet

Palotiehen ja Vanhaan Kaarelantiehen liittyvät tontit kuuluvat Pohjois-Kaarelan kylään, Yhtiönkujaan liittyvät tontit Silvolan kylään. Kårbölen kylä mainitaan 1417 Karisbola. Sillböle mainitaan 1517 Selbuw, Sylbuw ja ssijl buw. Näiden välimaastossa on ollut myös 1556 Kåtte böl, 1564 Kåttby, jonka sijaintia ei tunneta. Nimien alkuosana on miehen nimi. Loppuosa -böle tarkoittaa uudistaloa.

Kaava-alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Rakennusperintökohteet:

A. Tiet

Vanha Kaarelantie ja *Yhtiönkuja* ovat keskiaikaista Nurmijärven maantietä. Tie näkyy Broteruksen kartassa 1695/1711, mutta tien varrelta mainitaan kyliä jo 1400-luvulla.

Palotie näkyy Fonseenin kartassa 1749 ja Kuninkaan kartassa 1776–1805, jolloin tie on mennyt Kuninkaantammentielle ja edelleen Helsingin pitäjän kirkolle.

Laitilantie näkyy Kuninkaan kartassa 1776–1805, jolloin tie meni Kårbölen vanhaan kylään (Gamlas) nykyiselle Runonlaulajantielle.

B. Rakennukset

Palotie 5, Kaarelan vpk:n talo, 1950.
Palotie 9, omakotitalo, 1951.
Palotie 10, omakotitalo, 1931.

C. Rakennelmat

Kilometripylväs, kivipaasi Yhtiönkujalla, 1938?

Luontokohde: Keltamatara Palotie 1 kohdalla.

Arvopuut: Lehtipuu Havupuu

Palotie 10
Rakennusperintökohde vuodelta 1931. Alueen vanhin säilynyt talo, jota pidetään kauniina. Pieniruutuiset ikkunat ja ikkunaluukut on 1700-luvun arkkitehtuurin piirre, mutta rakennus muistuttaa saksalaista perinnetaloa (valkoiset seinät, vihreät luukut, punatiilikatto). Ikkunaluukut ovat maalattuja koristeita, joiden väri toistaa havupuiden väriä. Katolle on lisätty aurinkopaneeleja.
TKa 18.3.2020

Palotie 9
Rakennusperintökohde vuodelta 1951. Malminkartanon agrologi ja Työtehoseuran professori Martti Sipilän talo, arkkitehti Pertti Luostarinen. Rakennusmateriaali siporex. Rakennuksessa on sodanjälkeiselle arkkitehtuurille tyypillisiä piirteitä ja tyypillinen väritys.
TKa 17.5.2024

Rakennettu ympäristö

Alueella näkyy asutusta Senaatin kartassa 1872, mutta vanhin säilynyt rakennus on 1930-luvulta.

Kaava-alueella on 19 asuinrakennusta, sekä omakotitaloja että rivitaloja, vpk:n talo ja yksi teollisuusrakennus. Vanhan Kaarelantien länsipuolella on myös kerrostaloja.

Palotie 5, 9 ja 10, Vanha Kaarelantie, Yhtiönkuja, Palotie, Laitilantie ja kilometripylväs ovat kaupunginmuseon inventoimia rakennusperintökohteita, joilla on paikallisia erityisiä arvoja.

Vanha Kaarelantie – Yhtiönkuja on Nurmijärvelle ja edelleen Hämeenlinnaan menneen maantien varhaisia reittejä. Tie on tullut Pitäjänmäeltä Kaarelaan ja jatkunut Vantaankoskelle ja edelleen Klaukkalaan. Tien varrelta mainitaan kyliä jo 1400-luvulla. Tie on ollut 1938 alkaen 1950-luvun lopulle valtatietä 3 Vaasaan ja on tällä kohdalla sijainnut pellon reunassa. Yhtiönkuja on kuusi metriä leveä asfalttitie ja on säilyttänyt vanhan valtatien luonteensa. Yhtiönkuja 5:n tontilla on kilometripylväs, kivipaasi, joka näkyy pensasaidan takaa vain lehdettömänä aikana. Siitä on poistettu valtatien numero 3 ja kilometrilukemat, koska se ei ole enää liikennemerkki. Tästä eteenpäin tie on jäänyt Hämeenlinnenväylän alle ja on jatkunut pohjoiseen Kaivokselantielle. Vanha Yhtiönkuja on suojeltu asemakaavalla 161800 Yhtiönkuja (2022).

Palotie esiintyy Fonseenin kartassa 1749, lähtee Vanhalta Kaarelantieltä ja on jatkunut Vantaanjoen eteläpuolella Kuninkaantammentietä ja edelleen Tammistontietä Helsingin pitäjän kirkolle. Helsingin pitäjä mainitaan 1331, 1345 iure helsingonico (Helsingon oikeus). Palotie on ollut yhteys kirkolle myös pitäjän länsiosista (Konala, Mäkkylä, Kilo, Suurhuopalahti, Otsolahti). Tie on kapea ja on säilyttänyt hyvin vanhan linjauksen ja luonteensa. Alkupäässä paloaseman kohdalla on hyvät näkymät eri suuntiin. Palotien loppupää on Helsingin puolella, josta on ajoyhteyksiä Vantaan tonteille. Nyt Hämeenlinnanväylä katkaisee tien.

Hämeenlinnanväylä rakennettiin 1950-luvulla yksiajorataiseksi Nurmijärventieksi ja parannettiin 1980-luvulla kaksiajorataiseksi Hämeenlinnanväyläksi, jolla on eritasoliittymiä ja bussipysäkkejä.

Asuinrakennus.
Liike-/toimistorak.
Teollisuusrak.
Varasto
Pelto.
Kenttä.
Kallio.
Suo.

Kaupunkirakenne.

Kallio.
Moreeni.
Hiekka.
Siltti.
Savi.
Täytemaa.

Maaperä.

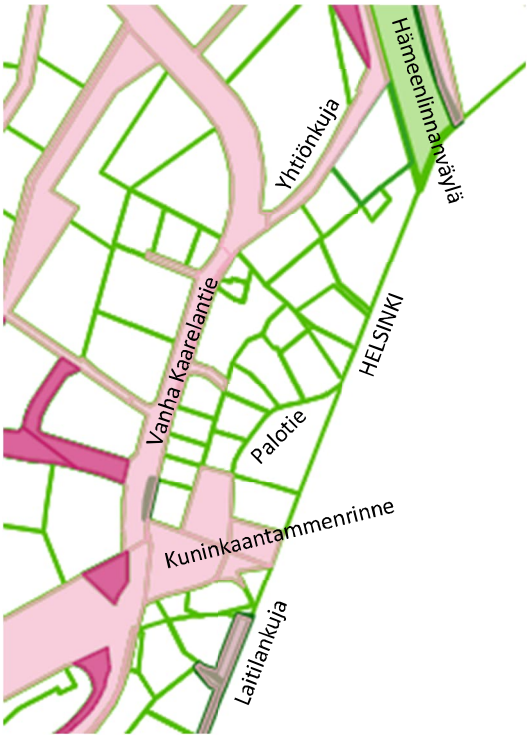

Suomen valtio / Uudenmaan ELY-keskus.
Vantaan kaupungin kiinteistöt.
Vantaan kaupungin määräalat.
Yksityiset ja yhtiöt.

Maanomistus.

Palvelut

Kaivokselassa on kaksi kauppaa, koulu ja kaksi päiväkotia. Ostoskeskuksessa ei ole kauppaa. Myyrmäen keskustaan on 1,3–1,8 km, sinne lyhyin kävely- ja pyörätie kulkee Vaskipellontietä pitkin.

Virkistys

Palotien päästä pääsee sillalla Helsingin puolelle Maria Wiikin puistoon ja siitä edelleen Keskuspuistoon. Vantaan puolella lähin virkistysalue on Mätäojanlaakso.

Liikenne

- *Hämeenlinnanväylällä* kulkee tällä kohdalla noin 52 500 ajon/vrk (2022). Tien molemmilla puolilla on kevyen liikenteen raitit.

- *Kuninkaantammenrinne* on kaavoitettu yhdyskaduksi Hämeenlinnanväylän eritasoliittymään ja Kuninkaantammeen. Ennuste on 5 100 ajon/vrk.

- *Vanha Kaarelantie* on kaupungin katu, jolla on jatkuva jalankulku- ja pyörätie kadun itäpuolella. Liikennemäärä on 7 000 ajon/vrk (2023).

- *Yhtiönkuja* ja *Laitilankuja* ovat tonttikatuja.

- *Palotie* ja *Laitilantie* ovat pääosin yksityisteitä. Palotiellä on ulkoilijoita.

Valtio, Helsinki ja Vantaa ovat laatineet vuonna 2020 tie- ja katusuunnitelmaluonnokset Hämeenlinnanväylän parantamiseksi ja Kuninkaantammen eritasoliittymän rakentamiseksi (s. 56, 60, 64).

- Joukkoliikenne

Vanhaa Kaarelantietä kulkee runkobussilinja 30 Eira – Kamppi – Pitäjänmäki – Myyrmäki. Hämeenlinnanväylällä on Palotien kohdalla Kamppiin ja Elielinaukiolle kulkevien bussien pysäkit. Myyrmäen ja Malminkartanon rautatieasemille on 1,3–1,8 km.

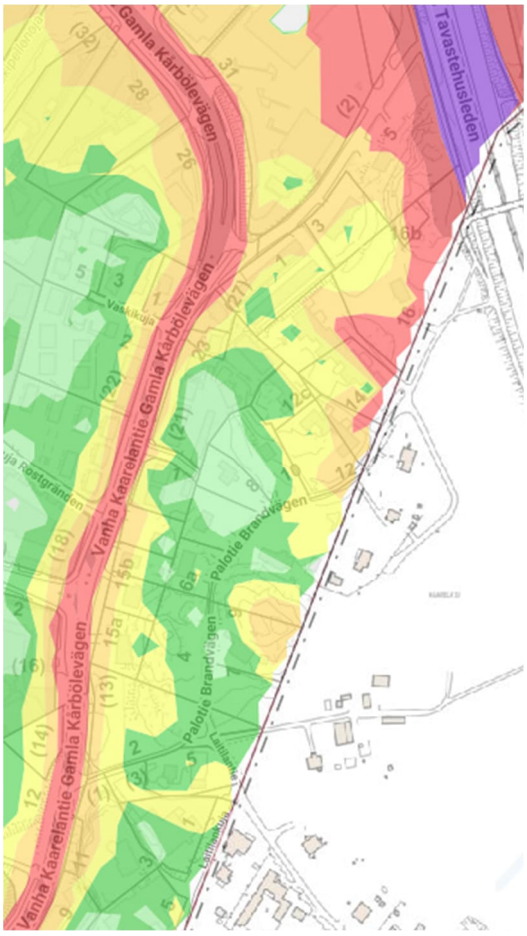

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- Lentomelu

Kaava-alueen lentomelutaso Lden on 50–55 dB, mikä edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ja toimistoilta ΔL 28 dB ääneneristävyyttä.

- Tiemelu

Tiemelutaso Aeq, päivä 2021

45–50	65–70
50–55	70–75
55–60	yli 75 dB
60–65	

Vantaan ympäristökeskus 2021.

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemeluvyöhyke dB	Äänitasoero asunnoissa ΔL dB	Äänitasoero toimistoissa ΔL dB
65...100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60...64,9	35	30
55...55,9	30	25
50...54,9	30*	–

Vantaan rakennusjärjestys 57 §, Kv 15.11.2010.
*) YM asetus 796/2017.

- Pienhiukkaset

Asuinrakennuksen etäisyys ajoradan reunasta vuoden 2050 liikennemäärillä			
	ajon/vrk	minimi m	suositus m
Hämeenlinnanväylä	86 200	60,3	150
Kuninkaantammenrinne	5 100	0,14	10,2
Vanha Kaarelantie	8 750	5,2	17,5

HSY, Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa, opas 2 / 2015: 21; ELY 2015

Tekninen huolto

Alueella on valmis kunnallistekniikka; vesi, viemäri, sähkö, osin myös tietoliikennekaapelit. Vanhalla Kaarelantiellä on myös hulevesijohto ja kaukolämpö. Talot on liitetty HSY:n vesi- ja viemäriverkkoon. Vesi tulee Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta. Painetaso vaihtelee välillä +92.00 ... + 96.00. Laitilankujalle vesihuolto tulee Helsingin puolelta. Jätevedet johdetaan Vanhan Kaarelantien jätevedenpumppaamolle ja edelleen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle. Yleisiä johtoja kulkee osin tonttien läpi.

Pintavedet johdetaan hulevesiviemäreihin, jotka laskevat Vaskipellonojaan ja siitä Mätäojaan ja mereen. Mätäojaan johdetaan lisävettä Päijännetunnelista.

Alueella voidaan hyödyntää maalämpöä ja osin kaukolämpöä ja osin aurinkoenergiaa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT) on annettu

1. toimivista yhdyskunnista ja kestävästä liikkumisesta,
2. tehokkaasta liikennejärjestelmästä,
3. terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä,
4. elinvoimaisesta luonto- ja kulttuuriympäristöstä, luonnonvaroista ja
5. uusiutumiskykyisestä energiahuollosta. (VN 14.12.2017)

Tavoitteena on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

=> Asemakaava on tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava

Uusimaa 2050 -kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Kaivoksela kuuluu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeseen. Kehä II on poistettu. (maakuntavaltuusto 25.8.2020, HHO 24.9.2021)

=> Asemakaava on maakuntakaavan mukainen.

Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
Keskustatoimintojen alue, keskus.
Kaupan alue.
Viheryhteystarve.
Joukkoliikenteen vaihtopaikka.
Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde.

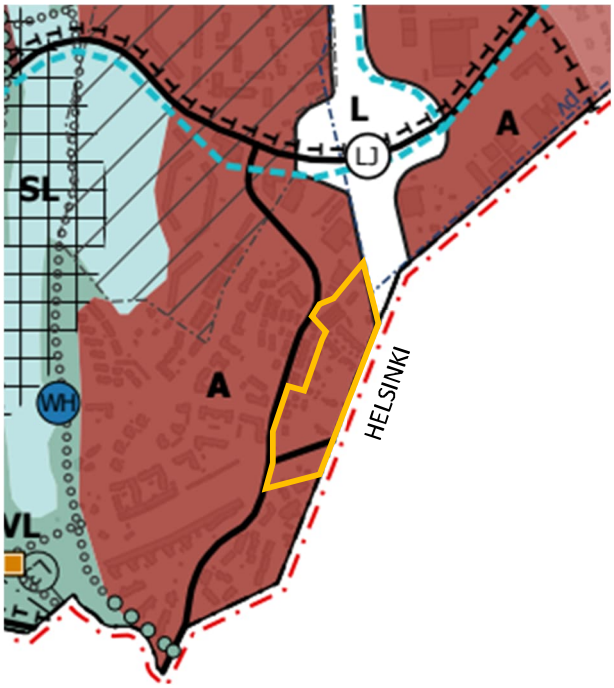

Vantaan yleiskaava

Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen tiivistäen ja uudistaen. Alueelle on osoitettu asuinaluetta A ja liikenneyhteys Helsinkiin. (Kv 25.1.2021)

=> Asemakaava on yleiskaavan mukainen.

A Asuinalue.
L Liikennealue.
SL Luonnonsuojelualue.
VL Lähivirkistysalue.
Arvokas kulttuuriympäristö.
Liikenneyhteys.
LJ Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka.
Joukkoliikenteen runkoyhteys.
ooooo Ohjeellinen ulkoilureitti.
Pyöräilyn baana.
pv Pohjavesialue.
Asemakaava-alueen sijainti.

Yleiskaavassa määrätään, että pientaloalueella A suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina.

Vantaan voimassa oleva asemakaava

Alue on pääosin asemakaavoittamaton. Alueella on voimassa seuraavat asemakaavat

- 160400 Kaarenmäki (SM 7.5.1976)
- 161500 Kaivoksela 6C (Kv 30.1.2006)
- 162000 Kuninkaantammenrinne (Kv 19.9.2022)

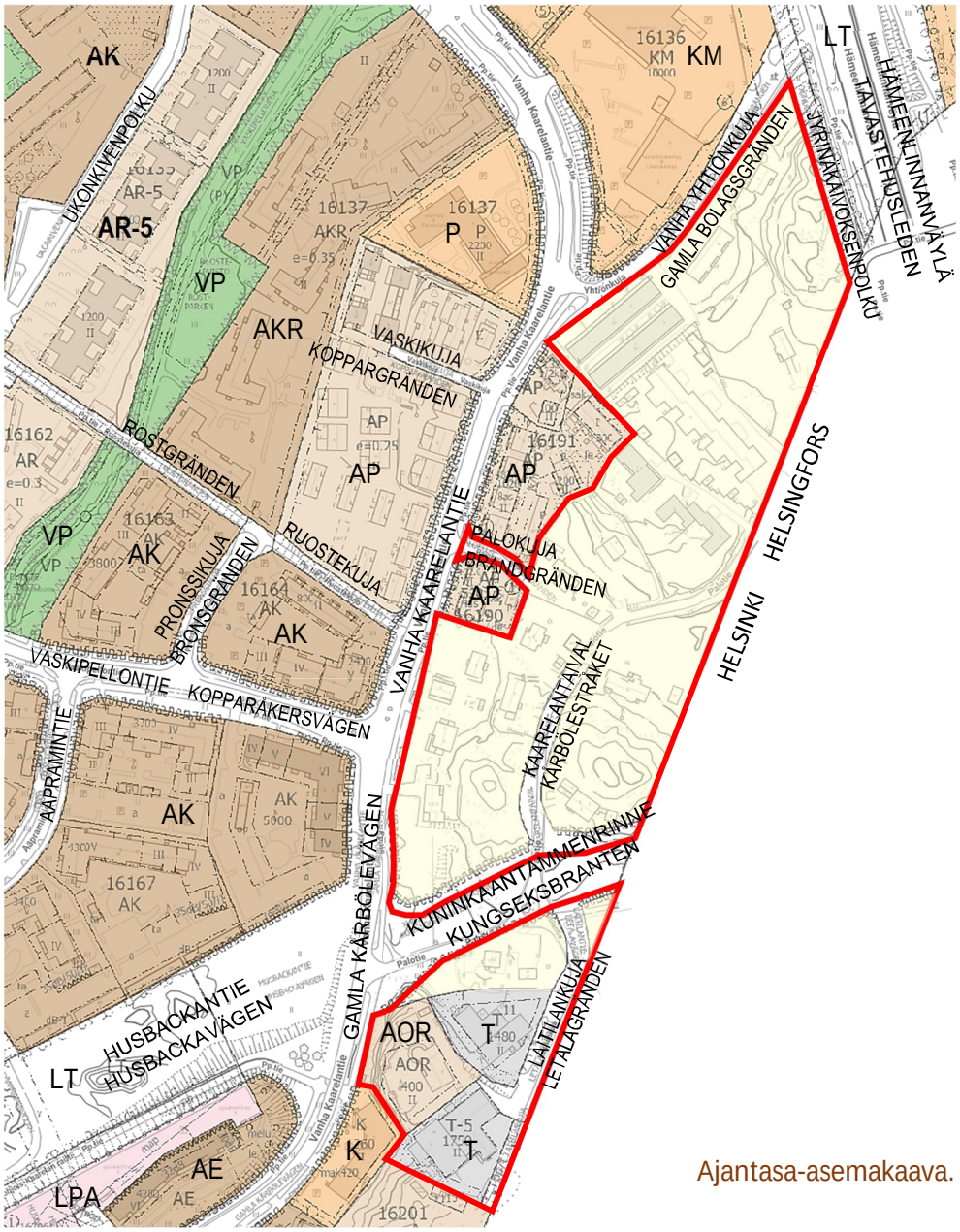

Ajantasa-asemakaava.

AE	Erityisasumisen korttelialue.	LT	Maantie.
AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.	KAARELA	Katu, kadunnimi.
AKR	Asuinkerrostalojen ja rivitalojen korttelialue.	P	Palvelurakennusten korttelialue.
AOR	Rivitalojen tai erillisten pientalojen korttelia	T	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
AP	Asuinpientalojen korttelialue.	VP	Puisto.
AR-5	Rivitalojen korttelialue.		Asemakaavoittamaton alue.
K	Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.	16190	Korttelin numero.
KM	Liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön.	1480	Rakennusoikeus kerrosneliömetreinä.
		e=0,25	Tonttitehokkuus eli kerrosala / tontin ala.
		II	Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.		Asemakaava-alueen rajaus.

Vantaan karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: *kartta.vantaa.fi*

Helsingin kaavoitustilanne

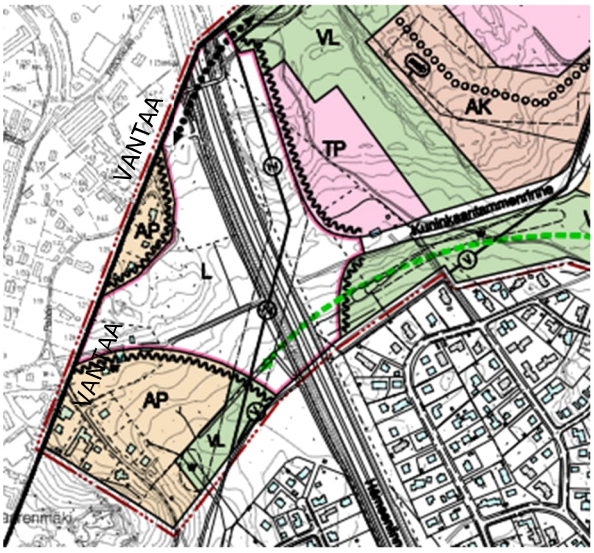

Helsingin Kuninkaantammen osayleiskaava 2008

Helsingin voimassa olevassa osayleiskaavassa Hämeenlinnanväylä ja Kuninkaantammen eritasoliittymä ovat liikennealuetta L. (Kvsto 4.6.2008)

AK	Kerrostalovaltainen asuntoalue.
AP	Pientalovaltainen asuntoalue.
L	Liikennealue.
TP	Työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Kevyen liikenteen yhteystarve.
	Viheryhteystarve.

Helsingin yleiskaava 2016 ei kumonnut osayleiskaavoja.

Katso tarkemmin: *kartta.hel.fi*

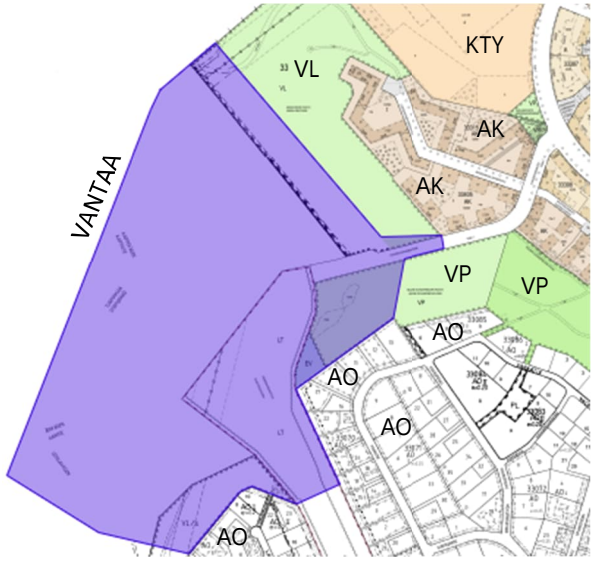

Helsingin ajantasa-asemakaava

Vantaan rajalla on vireillä asemakaava Kaarela, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö.

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AO	Erillispientalojen korttelialue.
KTY	Toimitilarakennusten korttelialue.
VL	Lähivirkistysalue.
VP	Puisto.
	Valmisteilla oleva asemakaava, osallistuminen ollut 4.6. – 25.6.2020, luonnosaineisto esillä 9. – 22.12.2020.

Katso tarkemmin: *kartta.hel.fi*

Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne, MAL 2023

Helsingin seutu on vuonna 2040 Euroopan kestävimmin kasvava ja ihmisläheisin metropolialue. Seutua kehitetään yhdyskuntarakenteeltaan monikeskuksisena metropolina. Investoinnit hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Pientaloasumista edistetään.
(HSL ja HSYK 12.9.2023, Kv 13.11.2023)

Ensisijainen maankäytön kehittämisvyöhyke		Liikennehanke 2024–2035
Monipuolinen keskus	Kaupunkiuudistusalue	
Asemakaava-alueen sijainti		

=> Asemakaava kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen ja Myyrmäen kaupunkiuudistusalueeseen. Kaava edistää pientaloasumista.

Porraskallio Vanhan Kaarelantien ja Palotien kulmauksessa. TKa 18.3.2020

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen. Tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018, 10.10.2022)

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia

Vantaa on innovatiivinen, rohkea, rento ja viihtyisä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa. Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. (Kv 31.1.2022)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2024

Kaavoitetaan vuosittain uutta asuntokerrosalaa 247 300 k-m2 (Kv 13.11.2023).
Kaavan strateginen tavoite: Pientalot.
=> Asemakaava tuottaa uutta pientaloasumista 4 604 k-m2, josta kaupungille 2 090 k-m2 ja yksityisille 2 514 k-m2.

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Palotien loppupäässä on vanhan kylätien tunnelmaa. TKa 17.5.2024

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Kaavoitusohjelma

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 § 8, kaavoitusohjelma 2021, kaava 161800 Palotie.
Kaupunkiympäristölautakunta 18.1.2022 § 8. kaavoitusohjelma 2022, kaava 161900 Palotie.
Kaupunkiympäristölautakunta 17.1.2023 § 6, kaavoitusohjelma 2023, kaava 161900 Palotie.
Kaupunkiympäristölautakunta 16.1.2024 § 6, kaavoitusohjelma 2024, kaava 161900 Palotie.

3.2 ASEMAKAAVAN OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat

- ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa: alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat, kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia, sekä
- ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea: Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan liitto, Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY ja Helsingin seudun liikenne HSL.

Ensimmäinen osallistuminen ja vuorovaikutus kaavaan 161800 Palotie ja Yhtiönkuja

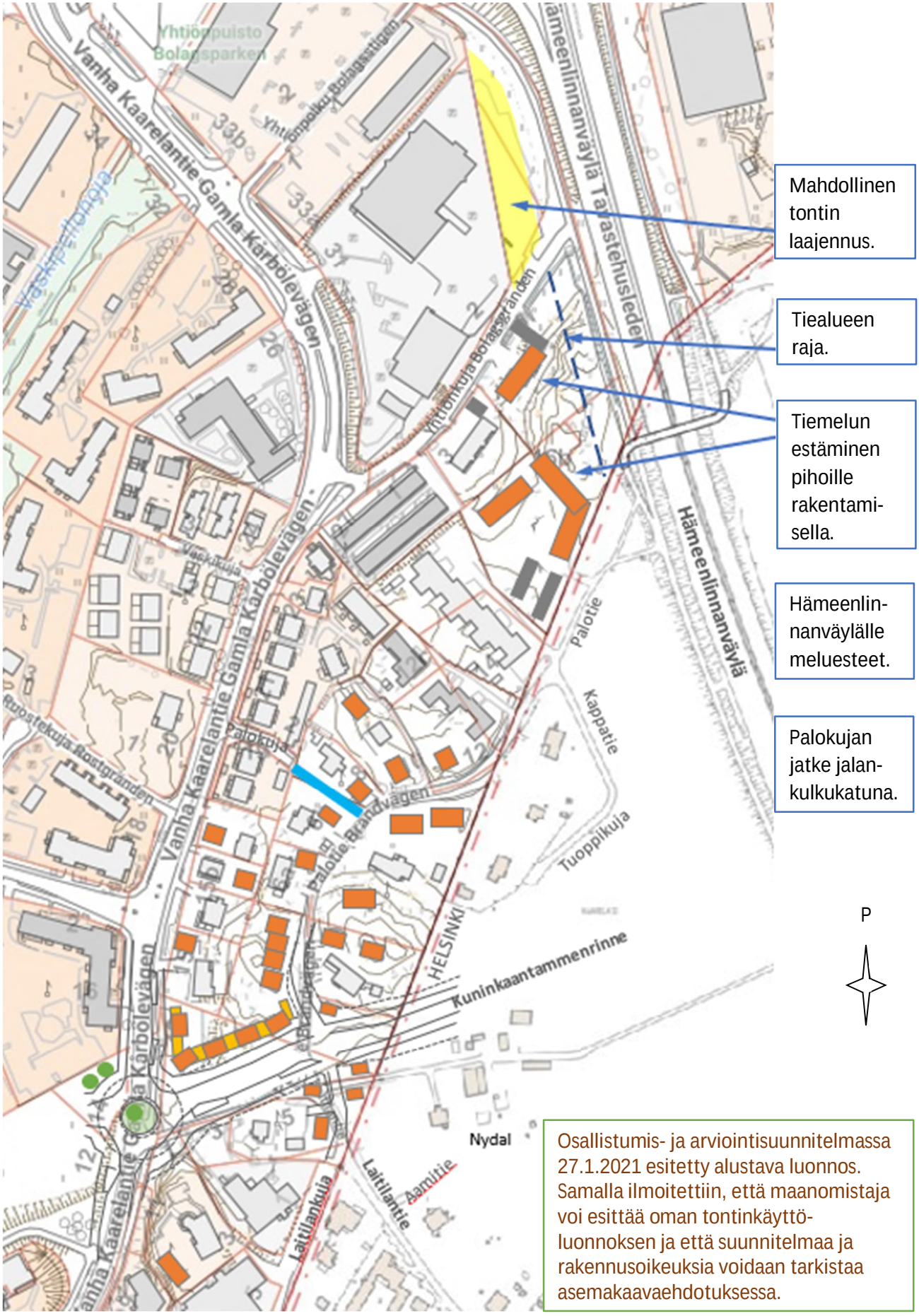

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 27.1.2021 esitetyt alustavat luonnokset Palotie 16:n tontista.
A. Yksikerroksiset talot, harjakatto, ro. 104 + 496 = 600 k-m2, 6 asuntoa, ei tarvita sopimusta.
B. Kaksikerroksiset talot, harjakatto, ro. 104 + 1396 = 1500 k-m2, 12–15 asuntoa, tarvitaan sopimus.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) julkaistiin internetissä, postitettiin osallisille ja jaettiin kaava-alueella 27.1.2021, tarkistettu OAS 5.2.2021, täydennys 1.3.2021, tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 16.2.2021 ja 9.3.2021. Mielipiteet ja tontinkäyttösuunnitelmat pyydettiin kirjaamoon 31.3.2021 mennessä.
- Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Uutta Länsi-Helsinkiä Teams Live -tilaisuudessa 27.1.2021, Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021.
- Kaavan vaihe ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 5.3.2022.
- Kaavaa esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021 klo 17.00, jossa oli enimmillään 229 osallistujaa. Muuta yleisötilaisuutta ei järjestetty perustuen vallinneisiin koronapandemian rajoituksiin ja suosituksiin, koska yleisötilaisuuden järjestämiselle ei ollut lakiin perustuvaa pakottavaa syytä. Uudenmaan epidemiatilanne oli vaikea. Maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä yleisötilaisuuden järjestämistä.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa puhelimitse varmimmin 17.2. klo 15–18, 8.–12.3. klo 16–17 ja 17.3.2021 klo 15–18 sekä sähköpostilla.
- Kaavan vaihe ilmoitetaan ja materiaali on luettavissa https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/palotien-pientaloalue-taydentyy
- Asemakaavoituksen kuulutukset julkaistaan www.vantaa.fi > Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus ja maankäyttö > Ajankohtaiset kaavat > Kaupunkisuunnittelun kuulutukset https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/ajankohtaiset_kaavat/nahtavilla_olevat_kaavat/kaupunkisuunnittelun_viralliset_kuulutukset

Alustava luonnos Kuninkaantammenrinteen kohdalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 27.1.2021.

Ensimmäisessä osallistumisessa kaavaan 161800 Palotie ja Yhtiönkuja saadut kysymykset ja mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen tämän kaava-alueen osalta

Tästä poistetut mielipiteet on käsitelty kaavoissa 161900 Yhtiönkuja (Kala 22.3.2022, Kh 11.4.2022, Kv 25.4.2022) ja 162000 Kuninkaantammenrinne (Kala 9.8.2022, Kh 22.8.2022, Kv 19.9.2022).

1. Yksityishenkilö, 1.2.2021 → Nro 10

”Hei, Olen saanut useampia yhteydenottoja otsikossa olevaan asemakaava suunnitelmaan. Ensiksi muutama yleinen toteamus asemakaavasta ja tavasta sen käynnistämisessä. Yleiskaava hyväksyttiin valtuustossa 26.1. Heti seuraavana päivän toimitatte asiakirjat asukkaille sekä tieto suunnitelmista tulee puskista alueen maanomistajille. Olisin odottanut että ymmärrätte ja teillä on pelisilmää siitä että asukkaat voivat olla(ja ovat) pettyneitä siihen että yleiskaava hyväksyttiin niin että suunnitelmissa on pilata ja rakentaa tieliittymä idyllisen maiseman läpi. Siitä oli tehty yleiskaavassa muutospyyntöjä. Ei, vaan se oli heti laitettava liikkeelle. Toinen asia jonka puolesta olen puhunut. MIKSi ETTE OTA yksityisiä maanomistajia mukaan suunnittelemaan näitä alueita etukäteen, kun se koskee heidän alueita. Heillä voi ja on varmasti ajatuksia näiden omistamiensa alueidensa tulevaisuuden suhteen. Kolmas asia, miten voitte tehdä asemakaava suunnitelmaa vaikka tuleva tieliittymä ei ole vielä hyväksytty tarvittavissa elimissä? Sitten alla kysymyspatteri tähän suunnitelmaan liittyen alueella olevilta asukkailta.

1. Onko tämä asemakaavan mahdollisten rakennusten paikkojen merkitseminen (oranssit palikat) kaavaan uusi tapa.
2. Pitääkö rakennusoikeus olla samansuuruinen kuin esitetty rakennusoikeus eli voiko sitä pienentää mahdollisesti suurentaa? Eli mikä on suurin/pienin rakennusoikeuskoefisientti [kerroin]?
3. Voiko AR-merkinnän vaihtaa esim AO-merkintään?

4. Koska sanotaan että tontinomistaja voi esittää oman tontinkäyttöluonnoksen ym pitääkö se olla ammattilaisen tekemä tai miten on ajateltu että maallikko ymmärtää ja osaa tämän?
5. Voiko tontin muodostaa kuntarajan ylitse eli Vantaan ja Helsingin puolella sijaitsevista osista?
6. Mitä edustaa Kaarelan VPK:n oranssi palikka, asuntoa tai muuta?"

=> Asukkaat ovat toivoneet asemakaavaa, mutta Kehä II on estänyt asemakaavoitusta. Myös Hämeenlinnanväylän tiealue on pienentynyt, joten nyt saadaan parempi lopputulos. Tie- ja katusuunnitelmaluonnokset olivat jo olleet nähtävillä. Kaupunginhallitus on antanut lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024 ja vastineet muistutuksiin. Yleiskaavassa on esitetty yhdyskatu. Lautakunta hyväksyi kaavoitusohjelman. Eritasoliittymä sijoittuu Helsingin puolelle. Kaavoituksesta tiedotettiin ensin asukkaille ja naapureille.

Kaavoitus alkoi OAS:illa, jossa esitettiin alustava luonnos ja asukkailta pyydettiin omia tontinkäyttöluonnoksia, joten asukkaat otettiin heti mukaan suunnittelemaan aluetta.

Eri suunnitelmia voidaan valmistella yhtä aikaa. Helsingin puolella valmistellaan asemakaavaa, johon oli jo suoritettu osallistuminen. Tie- ja katusuunnitelmien tulee olla asemakaavan mukaisia.

1. *Alustavassa yleissuunnitelmassa oranssit palikat tarkoittivat uusia asuinrakennuksia.*
2. *OAS:issa ilmoitettiin, että rakennusoikeuksia voidaan muuttaa asemakaavaehdotukseen.*
3. *Voi olla AP, mutta Palotie 16:n ja Yhtiönkuja 5:n tonteilla rakentamisella on saatava riittävän alhainen melutaso (<55 dB) oleskelupihalle tai lasitetulle terassille tai lasitetulle parvekkeelle.*
4. *Aluearkkitehdille saattoi lähettää sähköpostia. Oli myös mahdollista käyttää ammattilaista.*
5. *Ei, eikä maanomistajat ole samat, eikä pientaloalueen kaavoitus ole vireillä Helsingin puolella.*
6. *Vpk:n tontilla oranssi palikka voi edustaa asuintaloa, uutta paloasemaa tai autotallia.*

2. As Oy Vantaan Professorinrinne, 2.2.2021 → Nro 2, 40
"Mielipiteemme Palokujan jatkeesta:

As. Oy Vantaan Professorinrinteen (Palokuja 1-2) puolesta esitämme, että Palokujan jatketta jalankulkukatuna ei tule toteuttaa. Nykyinen Palokuja päättyy orapihlaja- ja lauta-aitaan tonttimme ja Palotie 8:n väliin.

Palokujan pääty on talvella ainoa paikka, jonne kaupunki ja tonttimme huolto voivat kasata lunta talvella. Tällöin ajateltua Palokujan jatketta ei voisi edes käyttää läpikulkuna.

Mielestämme kulku pihamme läpi Palotielle on tarpeetonta, koska kulku Hämeenlinnan väylän bussipysäkille ja kävelysillan yli väylän itäpuolelle sujuu Palotien ja Yhtiönkujan kautta sujuvasti.

Lisäksi toteamme, että kulku Palokujan jatkeen kautta Palokujalle polkupyörillä ja kävellen tulisi aiheuttamaan yöllistä rauhattomuutta ja mahdollisia vaaratilanteita pihalla leikkiville lapsille."

=> Palokuja on katu eikä tontin pihamaata. Lumet tulee kasata omalle tontille. Kadulla oli myös iso multakasa 17.5.2024. Palokujan jatkeen perustelut, katso vastine nro 29.

3. Yksityishenkilö, 2.2.2021 → Nro 32
"Sain eilen postissa OAS-suunnitelman / Palotie ja Yhtiönkuja. Se ei ole hyväksyttävissä ja sitä on korjattava ja täydennettävä seuraavista syistä:

1. Toisaalta sanotaan että alue on pääosin asemakaavoittamaton ja toisaalta sanotaan että rakennuskaavasta on tullut asemakaava. Hyvin epämääräisesti todettu asia. OAS:aan on korjattava mikä on mitäkin!

2. Lisäksi todetaan että Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön Kuninkaantammen rakentamisen johdosta. Ei asiaa voi eikä saa näin puolueellisesti ilmaista. On OSA:aan kirjoitettava kenen mielestä se on välttämätön, liikennesuunnittelijoidenko?

Lisäksi olisi reilua kertoa että Kuninkaantammessa ja sekä Helsingin että Vantaan puoleisilla pientaloalueilla asukkaat vastustavat voimallisesti uutta tielinjausta Vanhalle Kaarelantielle ja myös Kuninkaantammen eristasoliittymää.

Koska tiesuunnitelmista ei ole virallisia päätöksiä olisi viisainta toistaiseksi olla viemästä kaavaa eteenpäin ja yhdessä alueen asukkaiden kanssa (sekä Helsingin että Vantaan puolella) pohtia yhdessä miten asuinalue säilyttää viihtyisyytensä ja ominaispiirteensä parhaiten.

3. Kirjoitusvirheet paljastavat välinpitämättömyyttä ja asemakaava-alueen asukkaiden melkoista väheksymistä kun suunnitelmat tulevat aivan yllättäen heidän eteensä ilman kuulutuksia tms."

=> 1. Asemakaavoittamaton alue on esitetty ajantasa-asemakaavassa keltaisella (s. 10). Muulla alueella on voimassa asemakaava. Vanhasta rakennuskaavasta tuli lakimuutoksessa 1.1.2000 asemakaava ja se on nyt asemakaavoitettu tiealueeksi asemakaavalla 161900 Yhtiönkuja.

2a. Kaupunkiseutu kasvaa. Kuninkaantammen eritasoliittymä tarvitaan, koska Kaivokselan liittymä on ylikuormitettu eikä sen laajempi kehittäminen ole mahdollista, sillä ympäristö on rakennettu. Myös Kuninkaantammen bussiliikenne (431 Elielinaukiolle) tarvitsee eritasoliittymää.

2b. Eritasoliittymä sijaitsee Helsingin puolella. Tiesuunnitelmaan ja Helsingin asemakaavaan on järjestetty omat osallistumisensa 2020. Mielipiteet tähän asemakaavaan pyydettiin kirjaamoon.

2c. Eritasoliittymä sisältyy MAL-suunnitelmiin 2019 ja 2023. Vantaan kaupunginhallitus 19.10.2020 antoi lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024. Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 hyväksyi kaavoitusohjelman. Kaupunginvaltuusto 25.1.2021 hyväksyi yleiskaavan, jossa on esitetty yhdyskatu Vanhalle Kaarelantielle. Asemakaavaa on laadittu asukkaiden kanssa osallistumisissa 2021 ja 2024.

3. Asemakaavoituksen alkaminen ilmoitettiin ensin kaava-alueen asukkaille ja naapureille. OAS postitettiin suomeksi ja ruotsiksi 27.1.2021 ja ruotsiksi korjattuna 28.1.2021. Kaavan vireille tulo ilmoitettiin myös internetissä 27.1.2021 ja Vantaan Sanomissa 13.2.2021.

4. Caruna Oy, 4.2.2021 → Nro 17, 39
”kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.”

5. Yksityishenkilö, 4.2.2021 → Nro 13, 26, 50
--- ”Suunnitelman mukaan halutaan tiivistää aluetta kovasti ja rakentaa liittymä palotien läpi Kuninkaantammeen, niin pitihän sekin rakentaa ensin ja sitten vasta miettiä miten sieltä liikutaan. Olen edelleen sitä mieltä että avaisivat Perhekunnantien jotta voisivat käyttää Kannelmäen liittymää. Toki näin saadaan Helsingin "city-vihreiden" ajatus kaupunkibulevardeista toteutettua. Ensin kehä I:en liittymä, sitten Kannelmäen, Kuninkaantammen ja Kaivokselan... kaikki pienessä sumpussa peräkkäin. Siitä syntyy sellainen sotku että nopeusrajoitus on laskettava 60km/h ja sehän taas antaa mahdollisuuden rakentaa taloja tiehen kiinni. Jos nyt Keskuspuistosta on vielä jotain jäljellä niin ei enään pitkään...

Kysymyksiä: Jos hyväksyy uudet rakennusoikeudet pihallaan, onko pakko alkaa suunnitella taloja piha täyteen vai voiko antaa olla mikäli ei niitä halua? Tähän --- oli piirretty joku ilmeisesti rivitalo nykyisen kotini päälle, miksi?

- Jos en halua lisää rakennusoikeutta saati taloja pihalle, miten silloin toimitaan? Miten tämä kaikki vaikuttaa kiinteistöveroon? Jos hyväksyn rakennusoikeudet enkä myy rakennusmaata ... - Onko Vantaa jo niin "venäläinen" paikka että viedään lopulta vaikka väkisin alueet jos ei muuten saada alueita pilattua?

Haluaisitte yli 700m2 viedä pihaa tiealueeksi... kartalla ei kyllä näkynyt mitään siinä joten mistä on kyse ja mitä ajattelitte korvata alueesta?

- Tässä nyt jotain näin ensihätään, yritin kyllä soittaa mutta turhaan. Sitten toivon ettei näistä sovita mitään missään Teams-life- video-kokouksissa, jo se tuosta Palotien -Kuninkaantammen-rinteestä oli naurettavaa... Yritä nyt sitten jonkun chatti-palstan kautta kertoa ja vaihtaa näkemyksiä, ei sen puolen että mielipiteillä olisi mitään merkitystä mutta kuitenkin.

--- kotini on minulle kallisarvoinen paikka. Tähän on vuosien varrella sijoitettu paljon remotointiin ym.ym... joten mieti omalle kohdalle miltä tuntuu kun laatikkoon yhtäkkiä ilmestyy moinen paperinivaska suunnitelmia mallia haluamme viedä kotisi. Sanottakoon näistä touhuista nyt mitä vaan mutta tällainen vie kyllä pohjan kaikesta, näin Ei mielestäni toimita mikäli halutaan edes jonkinlaisesta sivistysvaltiosta tässä puhua. Ymmärrän kyllä että Suomi on rakennettu täyteen tuolla Kehä III:n ulkopuolella ja tänne on pakko sulloa loput ja jos kartassa näkyy hiukan liikaa pihamaata niin siihen täytyy piirrellä rakennuksia, teitä ym. jotta viihyisyys saadaan alueelta hävitettyä.

- Mielestäni Vantaa sahaa jo omaa oksaansa tällä liiallisella tiivistämisellä. Ihmiset on tänne aikoinaan muuttaneet väljyyden ja viihtyisyyden takia ja jotkut yrittävät sitä vieläkin, mutta tällaisilla toimilla viedään pohja tältä asialta. Näillä hinnoilla luulisi että voisi ikkunasta nähdä muutakin kuin naapuritalon seinän, mutta ei... esim. Ylästöä katsoessa herää kyllä ihmettelyä, valtavan kokoisia

Kuninkaantammen eritasoliittymän havainnekuva. Ajoyhteys vain Helsingin suuntaan. Ramboll 3.6.2020

[5. jatkuu] omakotitaloja jonka pihalle ei mahdu kuin puolet autosta eikä edes lumivaraa ole oman pihan lumelle... Mitä tässäkin oikein ajateltiin?

Jossain vaiheessa täällä käy kuin Espoossa... Ne jotka pystyvät lähtevät muualle ja jäljelle jää... paljon ongelmia."

=> Kehä II:n liittymää on suunniteltu 1960-luvulta asti. Kuninkaantammen eritasoliittymä sisältyy Helsingin osayleiskaavaan 2008 ja on tulossa Helsingin puolelle. Helsinki järjesti eritasoliittymän asemakaavaan osallistumisen ja tiesuunnitelmaluonnokset olivat nähtävillä 2020. Vantaan yleiskaavassa (2021) on esitetty yhdyskatu Hämeenlinnanväylälle.

Asemakaava ei pakota rakentamaan. Kiinteistö voidaan kaavoittaa myös nykyisen rakennuksen rakennusoikeudella. Kiinteistövero lasketaan rakennuksesta ja tontista.

Kiinteistöllä tiemelutaso ylittää 60 dB. Asuntopihan melutason tulee olla alle 55 dB, mitä on vaikea ratkaista erillispientaloilla. Meluselvityksen mukaan vaatimus kuitenkin täyttyy lasitetulla parvekkeella tai lasitetulla terassilla, joten erillispientalotkin ovat mahdollisia.

Tiealue perustuu tiesuunnitelmaluonnokseen ja tiealueen lunastaa valtio. Kevyen liikenteen raitti tulee jalankulkukaduksi, jonka lunastaa kaupunki. Tiealueessa on varauduttu Hämeenlinnanväylän kolmansiin kaistoihin luiskineen. Tiealue on huomattavasti supistunut siitä, mitä Kehä II olisi vaatinut. Asemakaavan tulee vastata tie- ja katusuunnitelmia.

Teams Live -tilaisuudessa ei sovittu mitään vaan esiteltiin Myyrmäen kehittämishankkeita ja myös tätä asemakaavaa. Mielipiteet pyydettiin kirjaamoon ja niistä on keskusteltu.

Kotia ei viedä, kuten jos Kehä II olisi tullut, eikä kiinteistölle ei ole pakko rakentaa mitään. Asemakaavaan annetaan nykyinen rakennusoikeus 170 k-m2 (katso mielipiteet 13, 26 ja 50). Hämeenlinnanväylän tiealue on hyväksytty asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja ja Kuninkaantammenrinteen katu asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne.

Kaupunki kasvaa. Yleiskaava lähtee täydennysrakentamisesta, ei asutun kaupunkirakenteen laajentamisesta, jolloin voidaan säilyttää laajoja virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

6. Yksityishenkilö, 8.2.2021 → Nro 34, 45, 51

"Itse taidan kuulua niihin harvoihin, joka on odottanut tätä kaavoitusta. Mutta tietenkin pieni huoli nousee tietyistä asioista. Osaatko ottaa kantaa muutamaan kysymykseen? Noin oletuksena --- haluaisi lohkoa tonttia ---. Tässä olisi muutama kysymys joka askarruttaa:

1. --- Tarkoituksena rakentaa kerrostaloja. Kieltääkö vuoden 2021 alussa hyväksytty Vantaan Yleiskaava tämän suunnitelman, olettamuksella että kerrostalot ovat yli 3 kerroksisia?

2. Mikäli Vantaan Yleiskaava ei tätä suoraan kiellä niin ---, hankeen toteutuminen olisi hankalaa tai se pidentäisi kaavoitusprosessia?

3. Postissa saapuneen ”Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman” mukaan yli 500km2 rakennusoikeuden lisääntymisestä solmitaan maankäyttösopimus. Maankäyttösopimuksen mukaan haltija käytännössä osallistuu kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin. Alustavan suunnitelman mukaan lisärakentaminen --- kohteessa on 500m2 eli maankäyttösopimusta ei tarvitse tehdä?

4. Maankäyttösopimuksen mukaan jopa 50% arvonnoususta (tai muu vastaava sana) voidaan käyttää kunnallistekniikan jne. rakentamiseen. Onko mahdollista saada 600m2 rakennusoikeudetta ilman maankäyttösopimuksen kaltaisia arvonvähennyksiä tähän kaavaan?

5. Alustavan oman suunnitelman mukaan tontti lohkotaan kahteen tai kolmeen osaan. Miten maankäyttösopimusta sovelletaan tulevaisuudessa tässä tapauksessa, esimerkki

B ja C tontilla uudet haltijat, rakennusoikeutta yhteensä 150X2 = 300m2. Suunnitelman mukaan A tontille voidaan sijoittaa vielä yksi rakennus max 200m2. Onko tulevaisuudessa haltijalla A mahdollista hakea lisärakennusoikeutta 200m2 päälle sekä tontin lohkomista ilman maankäyttösopimusta? Onko tällaista ”poikkeuslupaa” mahdollista myöntää 10-15 vuoden päästä tämän hetken tiedon mukaan (lisärakentaminen alueelle A ei tällä hetkellä ole toivottavaa ja maankäyttösopimus kuulostaa huonolta)

6. Millä tavalla tontin lohkominen tulee ilmoittaa ja seuraako tästä jotain muuta kustannuksia kuin ”normaalit” lohkomiskustannukset?

7. Vaikuttaako lohkominen 500m2 rakennusoikeuteen/maankäyttösopimukseen jollain tavalla?

8. Palotie 11 kohdalla tontin koko pienenee 4600m2 → 4000m2. Onko tämä käytännössä, että Palotien puolikas ja lisäojaa otetaan Vantaan käyttöön ja onko tästä ”luovutuksesta” mahdollista saada korvausta?

9. Sisältyykö suunnitelmaan rakentaa hulevesiliittymiä niille jollei sitä ole Vantaan kaupungin piikkiin? Ehdotuksena että Palokujan jatkeen alle tällainen voisi sovittaa.

10. Palotie 11 osoitteessa oleva liiterirakennus (rakennus lähellä Helsingin rajaa) on tulossa tiensä päähän. Tuleeko tämän kohteen poisto ilmoittaa asemakaavatoivomuksessa ja vaikuttaako se jo olemassa olevaan rakennusoikeuteen? Mitä tämän kanssa tulee huomioida?

11. Onko mahdollista että Helsingin kaavoitus tuo mukanaan yhteyden --- nykyisen tontin läpi?

12. Tällä hetkellä haluaisimme jotain näistä vaihtoehtoisia. Lopullinen toivomus riippuu vastauksista.”

A) Nykyinen alustava suunnitelma, lohkominen, 2 uutta

- Lohkotaan tontista kaksi uutta tonttia
- Jätetään varaus rakentamiselle

B) Nykyinen suunnitelma, lohkominen, 3 uutta

- Lohkotaan tontista kolme uutta tonttia.

=> 1. Yleiskaava sallii vain pientalojen kaavoitusta. Maanomistajat saattoivat jättää kaavaan omia tonttisuunnitelmiaan, jotka arvioitiin ja joista osallistettiin naapurit.

2. Kaavaan saattoi jättää mielipiteitä. Kaavan nähtävillä olon aikana voi jättää muistutuksen.

3. Kiinteistölle tulee lisärakentamista 500 k-m2, mikä ei edellytä sopimusta.
4. Jos uutta rakentamista tulisi 600 k-m2, niin maankäyttökorvaus tulisi 100 k-m2 osalta.
5. Maankäyttösopimus tehdään nykyisestä kiinteistöstä. Asemakaavassa osoitetaan rakennusoikeus ja rakennusalat. Tonttia ei voida kaavoittaa ilman rakennusoikeutta. Jos 500 k-m2 ylittyy myöhemmin, tulee silloin maksaa maankäyttökorvaus ylittyvän rakennusoikeuden osalta.
6. Asemakaava ei sisällä tonttijakoa, jonka voi tehdä halutulla tavalla myöhemmin.
7. Lohkominen ei vaikuta sopimuskorvaukseen.
8. Katualueesta lunastamisesta ja korvauksesta säädetään maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 94, 104 ja 105 §:issä. Kiinteistön uusi pinta-ala on digitaalisessa mittauksessa 4 559 m2.
9. Uutta kunnallistekniikkaa ei rakenneta. Hulevesiä on viivytettävä tontilla.
10. Liiteri sisältyy rakennusoikeuteen. Uutta rakentamista saa ilman sopimusta 500 k-m2.
11. Ei. Katu jatkuu Helsingin puolelle ja Helsinki voi kaavoittaa vain omaa puoltaan.
12. Kiinteistölle kaavoitetaan kolme uutta asuinrakennusta. Kaava on laadittu vaihtoehdon B pohjalta. Asemakaavaan merkitään myöhemmin pyydetty lisärakennusoikeus 500 k-m2 (katso mielipide nro 34).

7. Yksityishenkilö, 9.2.2021
Ilmoitus virheestä kiinteistön pinta-alasta.

=> Tuleva tontti on 2 817 m2 (digitaalinen mittaus kaavakartasta). Rakennusoikeus 700 k-m2, josta nykyinen 320 k-m2 ja uutta 380 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,25. Tästä kolme vaihtoehtoa:

A. Puolitoistakerroksiset talot.

B. Kaksikerroksiset talot.

C. Talot pienemmillä tonteilla.

8. Toyota Tsusho Nordic Oy, 10.2.2021
[Koskee maakauppaa.]

=> Maakauppa on hyväksytty kaavassa 161800 Yhtiönkuja.

9. Helsingin kaupunki, 11.2.2021 → Nro 16
”Vantaan Palotien alueen naapurissa Helsingin puolella on vireillä Kuninkaantammen eritasoliittymän ja ympäristön asemakaava ja asemakaavan muutos. Kaavalla mahdollistetaan esitasoliittymän rakentaminen Hämeenlinnanväylälle ja siihen liittyvän yhdyskadun (Kuninkaantammenrinne) rakentaminen liittymästä Vantaan rajalle. Kadun jatkaminen Vanhalle Kaarelantielle edellyttää asemakaavoitusta Vantaan puolella, joten asemakaavan 161800 vireilletulo on kokonaisuuden kannalta hyvä asia.
Helsingin puolella osa lähialueen kiinteistöistä liittyy nykyiseen ja rakennettavaan katuverkkoon kaupungin rajan yli. Vastaavasti Palotien ja Yhtiönkujan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan osa Vantaan puolelle suunnitteilla olevasta rakentamisesta liittyy katuverkkoon Helsingin puolelta. Alueen kehittäminen ja täydennysrakentaminen edellyttävät tiivistä yhteystyötä kaupunkien välillä. Tähän mennessä tehty yhteistyö on ollut erinomaista.
Helsingin kaupungilla ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan huomautettavaa.”

=> Kuninkaantammenrinne on hyväksytty kaavaan 162000 Kuninkaantammenrinne.

10. Yksityishenkilö, 15.2.2021 → Nro 1
”Yhdystien tarpeesta Kaarelan suuntaan olemme eri mieltä ja sen olemme myös yleiskaava prosessissa ilmoittaneet. Toki siellä hyväksytty. En ymmärrä miksi ajatamme ison määrän autoja kylän läpi,vaan kehittäisimme kaivokselan tietä ympyrällä jne. Edelleen olen sitä mieltä että huonosti ajoitettu heti yleiskaavan hyväksynnän jälkeen. En usko ja kokemuksesta tiedän ettei nuo ehdotukset hevillä muutu, mitä olette sinne yksityisten tonteille suunnitelleet. Tämän takia nämä asukkaat ovat todella epäröiviä tuon suhteen. Nouseeko kiintestövero näiden palikoiden takia? Tässä tärkeässä asiassa olisi syytä löytää mahdollisuus järjestää yleisötilaisuus. Teams ei riitä.”

=> Kaivokselan risteys on ylikuormitettu eikä kiertoliittymä riitä liikennemäärille. Kuninkaantammenrinne on hyväksytty yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) ja asemakaavassa 162000 (Kv 19.9.2022).
Rakennusoikeus oli tarjous, jota ei ollut pakko ottaa vastaan. Asemakaavaratkaisut on tehty maanomistajien kanssa tonteittain. Kiinteistöveroa peritään tontista ja rakennuksesta.
Yleisötilaisuutta ei järjestetty koronarajoitusten ja suositusten vuoksi. Pakottavaa lakisääteistä syytä ei ollut, koska maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä yleisötilaisuuden järjestämistä. Kaavaan saattoi jättää mielipiteitä suullisesti ja kirjallisesti. Kirjaamoon pyydettiin ilmoittamaan, haluaako rakennusoikeutta vai ei. Järjestetty kiertokävely 17.4.2024.

11. Kaarelan VPK - Kårböle FBK, 18.2.2021 → Nro 42, 47
--- ”Meillä on edelleen suuri tarve uudelle korkeammalle autotallille ja 40 vuoden odottelun jälkeen näyttää jo hieman valoisammalta. ---
- Haluamme purkaa tontilla olevan nykyisen vanhan mädän varastorakennuksen jotta saisimme käyttöön enemmän rakennusoikeutta. Onko tuo 207 neliö maksimi neliömäärä tai voiko siihen saada jotain poikkeuslupaa?”

- ”Uusi rakennus pitäisi olisi noin 15,5-16 metriä leveä ja 12-13m pitkä, eli noin 186-205neliöä. Saadaanko tontille mahtumaan tälläistä rakennusta? Tähän tarvitsisimme hieman teidän apua. Liitteenä on kartta mihin olemme pirtäneet näkemyksen sijainnista. Talliin tulisi 3 ovea ja nuolet osoittavat ovien suunnat. Liitteenä myös kuva Sottungsby fbkn asemarakennuksesta (110 neliöä) joka on lähes samanlainen mitä me haluaisimme rakentaa hieman isompana ja ilman tornia.”
- ”Vaikuttaako vanhan paloasema rakennuksen suojelu jotenkin tontin muuta rakentamista? Muiden rakennusten ulkonäköön tai vastaavaan?”

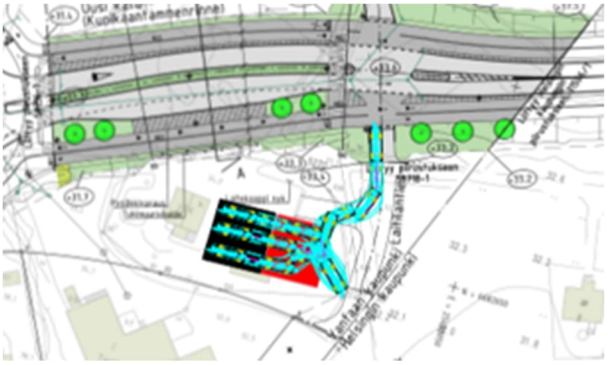

=> Autotalli olisi mahtunut hyvin tontille, ja sille olisi voitu kaavoittaa 205 k-m2. Tonttiliittymä Kuninkaantammenrinteelle poistuu, koska katu sijoittuu leikkaukseen ja tälle kohdalle varataan tila bussipysäkille. Ajouratarkastelulla paloauto ei mahdu kääntymään tontilla, jos ovet avautuvat länteen tai pohjoiseen. Sen sijaan paloaseman autotalli voisi avautua suoraan Laitilantielle. Asemakaavaan on saatu kaupunginmuseon kannanotot (nro 28 ja 48). Myöhemmin Kaarelan VPK pyysi asuntorakentamista (nro 47).

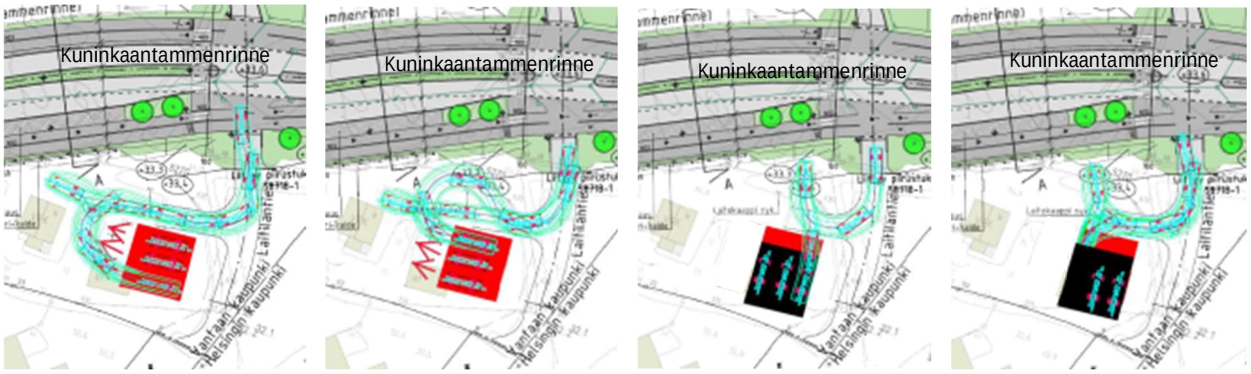

Vpk:n tontti, paloauton (8 m) ajourat lännestä… ja pohjoisesta. *Pirjo Salo 1.4.2021*

Yllä tutkitut ajourat eivät mahdu tontille eivätkä toimi hälytyksessä. Jatkossa tontilta ei voi ajaa suoraan Kuninkaantammenrinteelle. Siksi paloasemalta lähtö tulisi järjestää Laitilantielle, jonka liikenne on vähäistä. Kaarelan vpk on siirtymässä tulevalle Myyrmäen paloasemalle.

12. Neljä kirjettä, yhteensä 24 yksityishenkilöä, kirjattu 22.2.2021
Fyra brev, tillsammans 24 privata personer, registrerad 22.2.2021

”Vaatimus keskeyttää ja siirtää asemakaavan suunnitteleminen ---
Me tämän Kaivokselan 161800 asemakaavasuunnittelun keskeyttämisen vaatimuksen alle-kirjoittaneet perustamme näkemyksemme seuraavasti:

1. Yksittäisille tontinomistajille asemakaavalla on suuri merkitys ja siksi se vaatii perusteellisen analyysin eri asemakaavavaihtoehtojen seurauksista. Joissakin tapauksissa on apua haettava ammattitaitoisilta arkkitehdeilta ja juristeilta parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi. Lisäksi on vaikeaa erityisesti riskiryhmiä ajatellen vastaanottaa ja käsitellä informaatiota ja saada perusteellinen kuva suunnittelusta koronaepidemian aikana.
2. Tiesuunnitelma nk. Kuninkaaanrinne, joka on ainoastaan suunnitelmavaiheessa ilman oikeus-vaikutteisia päätöksiä sisältyy Kaivokselan asemakaavaan 161800 eikä siksi voi olettaa lopulli-seksi. Tässä vaiheessa asemakaavalla päättäminen asuntojen sijoittelusta tiesuunnitelman ympäristössä on ennenaikaista.
3. Nk. Kuninkaanrinteen ympäristövaikutusten arviointi on tekemättä ja maastoon korkealle sijoittuvalla tiesuunnitelmalla Helsingin kaupungin alueella on pitkälle menevät vaikutukset myös Kaivoksela 161800 kaava-alueelle kaikkine ympäristöhaittoineen, nykyhetkellä niin viihtyisään ja rauhalliseen alueeseen.”

=> 1. Aluearkkitehtiin saattoi ottaa yhteyttä ja hän laati tontinkäyttöluonnoksia. Aikaa annettiin kaksi kuukautta. Järjestetty myös toinen osallistuminen 3.4.–6.5.2024.
2. Kuninkaantammenrinne on hyväksytty Vantaan yleiskaavaan 2021 ja asemakaavaan 2022. Tie- ja katusuunnitelmaluonnokset on laadittu tie- ja katualueiden rajojen määrittämiseksi. Tie- ja katusuunnitelmien hyväksyminen edellyttää asemakaavaa myös Helsingin puolelle.
3. Tie- ja katusuunnitelmat eivät edellytä YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia. Asemakaavaselostukset sisältävät asemakaavan merkittävien vaikutusten arvioinnin. Kuninkaan-tammenrinne sijoittuu Vantaalla leikkaukseen.

”Yrkande för att avbryta och uppskjuta detaljplaneringen ---
Vi undertecknade till detta yrkande önskar att detaljplaneringen av Gruvsta 161800 avbryts omedelbart. Vårt yrkande baseras vi på följande grunder:

1. För enskilda tomtägare är detaljplanen av stor betydelse och den kräver därför en grundlig analys av följderna av olika detaljplanealternativ. I vissa fall krävs anlitande av yrkeskunniga arkitekter och jurister för att nå bästa resultat.
   Dessutom är det svårt speciellt med tanke på riskgruppernas möjligheter att motta och bearbeta information och få en grundlig bild av planeringen under coronaepidemin.

2. Vägplanen den sk Kungseksbranten som endast är i planeringsstadium utan beslut med laga kraft ingår i Gruvsta detaljplan 161800 och kan därför inte beaktas som ett reellt slutlig alternativ. Att i detta skede fastställa planering för husbyggen kring vägplanen är förhastat.

3. Miljökonsekvensbedömningen av den sk Kungseksbranden har inte gjorts och den enligt planerna högt belägna vägen på Helsingfors stads område har otvivelaktig långtgående konsekvenser med tillkommande miljöolägenheter också för Gruvsta detaljplaneområde 161800, på det för tillfället trivsamma och lugna området."

=> 1. Områdesarkitekten har kunnat kontaktas och han har utarbetat tomtplaner. Tidsfristen har varit två månader. Organiserat också andra deltagande 3.4.–6.5.2024.
2. Kungseksbranten anges i Vanda generalplan 2021 och detaljplanen 2022. Väg- och gatuplaner har utarbetats för att bestämma gränserna för väg- och gatuområden, men fastställandet av vägplanen förutsätter en detaljplan också i Helsingfors.
3. Väg- och gatuplaner förutsätter ingen miljökonsekvensbedömning i enlighet MKB-lagen (lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning). Detaljplanbeskrivningarna innehåller en arkivering av de betydande effekterna av detaljplanen. Kungseksbranten ligger i en skärning i Vanda.

13. Yksityishenkilö, 24.2.2021 → Nro 5, 26, 50
"Pari asiaa jäi vielä hiukan askarruttamaan, eli kuka on valtio? Onko olemassa nimeä tai osoitetta kehen voisi olla yhteydessä koskien lunastusta --- ja millä aikataululla..ym..mitään lisäkaistoja ollaan tuskin heti rakentamassa vai onko vielä paljonkin yllätyksiä tulossa mistä emme tiedä?
Mikäli ei nyt halua lisätä rakennusoikeutta , onko sitä mahdollista esim. 10vuoden päästä saada vai onko tämä nyt joko tai juttu?
Mikäli ei halua rakennusoikeutta tarkoittaako se että aluetta voidaan lunastaa pienempään hintaan jos sellaiseen päädytään?
ollaan saatu suhteellisen erillaisia lausuntoja paljonko kiinteistövero nousisi/neliö rakennusoikeutta, verotoimisto sanoi ettei nouse ollenkaan ennenkuin on rakennettu jne. joten tämä hiukan sekavaa vielä, mutta osaatko arvioida jos esim vero olisi nyt 1000e/vuosi niin jos lisätään 500m2 rakennusoikeuden mihin sitten päädyttäisiin??
Olisiko mahdoton ajatus lykätä koko suunnitelmaa tämän koronan ajan?? On aika haastavaa kokooontua edes naapureiden kanssa pohtimaan tätä juttua joten miksi tämä kiire nyt??"

=> Tiealuetta hallinnoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Osallistumisessa tiealueeseen sisältynyt kevyen liikenteen raitti on jo asemakaavoitettu jalankulkukaduksi, jonka lunastaa kaupunki.
Haluttaessa nyt voidaan kaavoittaa vain nykyisen talon rakennusoikeus 170 k-m2. Myöhemmin on mahdollista hakea asemakaavamuutosta, mutta silloin tarvittavat selvitykset laatii hakija. Rakennusoikeutta ei saa lisätä poikkeamisluvalla (HHO H3771/2022, 28.6.2022).
Vieressä luonnos, kuinka kiinteistölle olisi voitu rakentaa 500 k-m2 nykyinen rakennus säilyttäen. Tämä olisi edellyttänyt joitakin muutoksia nykyiseen rakennukseen.
Kaavaan merkitään myöhemmin pyydetty nykyinen rakennusoikeus 170 k-m2 (mielipide nro 50).
Kiinteistöverotukseen vastaa verotoimisto.
Tie- ja katuluonnokset ja asemakaava ovat tarpeen tie- ja katualueiden määrittämiseksi, vaikka hankkeet toteutettaisiin myöhemmin. Asemakaavaa on laadittu yhtä aikaa Helsingin kanssa. Vahvistettavien tie- ja katusuunnitelmien tulee olla asemakaavan mukaisia. Kaupunginhallitus 19.10.2020 lausui, että Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön ja Vantaa on varautunut Kuninkaantammen eritasoliittymän toteuttamisen yhteydessä rakentamaan katuyhteydet Vanhalle Kaarelantielle.
Valtion yhteyshenkilö tiealueen lunastamisesta: Uudenmaan ELY-keskus, Sami Mankonen.
Jalankulkukadun lunastamisesta: Vantaan kaupunki, Jorma Hopponen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennys 1.3.2021

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennyksessä 1.3.2021 esitetyt rakentamismahdollisuudet alueen keskiosaan. Tontin lisärakentaminen tuli hyväksyä ilmoittamalla siitä kirjaamoon.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) täydennys julkaistiin internetissä, postitettiin osallisille ja jaettiin kaava-alueella 1.3.2021, tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 9.3.2021. Mielipiteet ja tontinkäyttösuunnitelmat pyydettiin kirjaamoon 31.3.2021 mennessä.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa sähköpostilla, ja puhelimitse varmimmin 8.–12.3. ja 17.3.2021.
- Kaavaa esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021 klo 17.00. Muuta yleisötilaisuutta ei järjestetty perustuen valitseviin koronapandemian rajoituksiin ja suosituksiin ja koska yleisötilaisuuden järjestämiselle ei ole lakiin perustuvaa pakottavaa syytä. Uudenmaan epidemiatilanne oli vaikea. Maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä yleisötilaisuuden järjestämistä.
- Kaavan vaihe ilmoitetaan ja materiaali on luettavissa https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/palotien-pientaloalue-taydentyy

14. Yksityishenkilö, 1.3.2021
”Pyydän poistamaan tämän ehdotuksen kokonaan alustavasta luonnoksesta johtuen näistä vastineista:

1. Palokujalla oleva yhtiö Professorinrinne on pieni yhtiö. Vastustan turhaa jalankulun jatkeen rakentamista, koska taloyhtiömme muuttuu tämän jälkeen levottomammaksi. Jo nyt useasti pihoillemme ”eksyy” ulkopuolisia ihmisiä ja valitettavasti olemme keskellä päivää todistaneet pyörävarkauksia suoraan ulko-oviemme edestä. Meillä ei ole ulko-ovien edessä suoraan sisävarastoa tai vastaavaa rakennusta mihin esim. pyörät ohjattaisiin luontevasti. Tämä houkuttelee lisää mahdollisia varastamisia, jos kyseinen tie rakennetaan.
2. Yhtiöllämme ei ole muuta paikkaa ajaa talvella lumikinokset kuin suoraan yhtiömme eteen, joka olisi siis luonnoksessa Palokujan jatke jalankulkuväyläksi. Alla kuvat, kuinka ahdas yhtiömme on jo nyt, kun lunta on tullut. Mihin lumet aurataan tämän jälkeen? Tiloja ei ole pihallamme ollenkaan muuta kuin tämä kohta mihin oltiin Palokujan jatke ajateltu.
3. Kyseinen jatke on tarpeeton, koska esim. Hämeenlinnan väylälle pääsee kätevästi kahta eri reittiä kävellen erittäin helposti. Tämä ei ole ollut kertaakaan ”ongelma” yhtiömme asukkaille, vaan luontainen kulkureitti.

Tässä olisi vielä kuvat Palokujan suunnalta antamaan osviittaa miten lumet on aurattu. Muuta kohtaa ei yhtiön pienuuden takia ole lumelle:”

=> 1. Asuntopihat voi rajata porteilla, varastoja voi laajentaa ja autokatoksia voi laajentaa pyörävarastoin. 2. Lumia ei saa kasata tontilta kadulle. 3. Jalankulkukatu tarvitaan yhteydeksi Palotieltä päiväkotiin, kouluun, pysäkille ja Myyrmäen keskustaan ja toisaalta Vaskipellosta Keskuspuistoon. Myös Helsingin puolelle kaavoitetaan asumista. Kadun jatkeella on HSY:n vesi- ja viemärijohtoja ja johtorasite. Katso vastine nro 29.

15. Asunto Oy Kaarviita, 2.3.2021 → Nro 33, 36
”tiedustelen taloyhtiön puolesta paria vaihtoehtoa koskien ko. kaavaehdotusta. Kyse on siis --- tontista, jolle on ehdotettu viimeisimmässä kaavaehdotuksessa lisärakennusoikeudeksi 2 x 145 neliötä, eli tontista lohkottaisiin kaksi uutta tonttia.

A) Tilanne on tällä hetkellä se, ettei lisärakentamista haluta aivan lähivuosina, eli lisää rakennusoikeutta ei haluta ja tontti säilyisi nykyisellään ilman lohkomisia.

B) Kuitenkin seuraavan noin 10 vuoden kuluessa on tarkoitus myydä kiinteistö siten, että paritalo myydään purkukuntoisena ja ostaja hankkii vain maapohjan uudisrakentamista varten.

Kysymys onkin, voiko kaavoituksessa ottaa jotenkin huomioon tämän purkamissuunnitelman B ja lohkoa valmiiksi neljä tonttia suurimmalla mahdollisella rakennusoikeudella?

Entä vaikuttaako tonttijaon toimittamisen ajankohta kustannuksiin? Eli jos nykyinen kaavaehdotus vahvistettaisiin ja samalla tontista lohkottaisiin kaksi uutta, eroaisivatko lohkomiskustannukset merkittävästi siitä, että kymmenen vuoden kuluttua vaihtoehdon A tontti lohkottaisiin neljäksi?

Kustannuksilla on merkitystä sikäli, että rakentamattoman maan kiinteistövero on huomattavasti korkeampi kuin rakennetun, ja sen vuoksi yhtiössä ei ole juurikaan halua kaavoittaa lisätontteja vain odottelemaan vuosia myöhemmin tapahtuvaa rakentamista. Toki jos lohkomiskuluissa syntyy merkittäviä eroja ajankohdan mukaan, asiaa pitää tarkastella siitäkin kulmasta.

Vielä kysymys aikataulusta: onko antaa mitään arviota siitä, milloin uusi kaava voisi aikaisintaan tulla voimaan, jos se hyväksyttäisiin nopeimmalla mahdollisella aikataululla? Puhutaanko ensi vuoden alusta vai meneekö todennäköisesti kauemmas tulevaisuuteen? Ajankohta vaikuttaa siihen, milloin kiinteistöveroa pitäisi alkaa maksaa rakentamattomista tonteista.

Laitan taloyhtiön lopullisen kannan kaavoitusasiaan tiedoksi myös kirjaamoon 31.3. mennessä, kunhan saamme lisätietoja ja olemme keskustelleet asiasta tarkemmin.”

=> Lisärakennusoikeus on syytä osoittaa asemakaavassa, koska kaavamuutosta ei voida luvata etukäteen, se kestää, eikä rakennusoikeutta voi lisätä poikkeamisluvalla. Asemakaavan saa nyt ilmaiseksi. Nyt on tehty myös meluselvitys.

Kiinteistöveroa peritään sekä rakennuksesta että tontista. Tonttijako voitaisiin tehdä nyt kaavan yhteydessä, mutta silloin kiinteistövero peritään korotettuna rakentamattomista tonteista.

Kun koko tontille annetaan 700 k-m2 rakennusoikeus (e = 0,25), ei synny tyhjää tonttia. Ajo- ja johtorasitteet sallivat lohkomisen neljäksi tontiksi kuten viereisessä kuvassa (MRA 37 §). Ostajat voivat lohkoa ostamansa määräalat, jolloin tulee huolehtia rasitteista. Asemakaava voi tulla voimaan aikaisintaan vuonna 2025. Katso jäljempänä erillinen kuuleminen, nro 36.

16. Helsingin kaupunki, 5.3.2021 → Nro 9
”Helsingin kaupungilla ei ole asemakaavan 161800 osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennykseen (1.3.2021) huomautettavaa.”

17. Caruna Oy, 10.3.2021 → Nro 4, 39
”Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.”

18. Doventus Oy, 11.3.2021
[Koski asemakaavaa 161800 Yhtiönkuja.]

19. Yksityishenkilö, 16.3.2021
1. ”Vastustan edelleen Kuninkaantammen liittymän rakentamista. Kuninkaantammeen ei tarvita omaa liittymää aivan Kaivokselan liittymän kupeeseen, vaan jo olemassa olevaa Kaivokselan liittymää tulisi muuttaa niin, että Kuninkaantammen suuntaan on sujuvampi ajaa. Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa eritasoliittymää kuvataan ”välttämättömänä”, mikä on mielestäni ihmisten ajatuksia johdattelevaa eikä totta. Kuninkaantammen oli tarkoitus olla ”autoton asuinalue”, jossa alueen sisällä pyöräillään tai kävellään paikasta toiseen. Silti tämän ”autottoman alueen” vuoksi olette valmiit pilaamaan vanhan ja viihtyisän alueen (Palotie) toisella puolella Hämeenlinnantietä vain sen vuoksi, että Kuninkaantammeen pääsisi sujuvammin autolla. Kyseenalaistan todella paljon Vantaan kaupungin arvoja. Huvittavaa on, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa yleiskaavamääräyksessä määritellään, että ”alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia”. Silti alueen viihtyisyys ei todellakaan kiinnosta asemakaavan suunnittelijoita, eikä liittymä paranna kävelyn tai pyöräilyn mahdollisuuksia.”

2. ”Mielestäni on törkeää, että Vantaalla ollaan valmiita hakkaamaan kaikki mahdolliset pienet metsäalueet ja muuttamaan ne asuinalueiksi ja teiksi. Palotien alue on juuri sen takia niin viihtyisä, että talojen välissä ja takana on puita ja tilaa. Nyt haluatte täyttää koko alueen taloilla. Palotiellä on tällä hetkellä kaksitoista asuttua taloa, mutta haluatte sinne rakennutettavan 24 lisää. Viereisille entisille pelloille on rakennettu jo suuri määrä kerrostaloja. Aluetta on tiivistetty jo muutenkin, mutta nyt toivotte, että viimeinenkin väljä omakotitaloalue saadaan rakennettua äärimmilleen täyteen. Palotiellä ja Laitilantiellä käy paljon kävelijöitä ja lenkkeilijöitä, koska alue on esteettisesti viihtyisä eikä ahtaanpaikankammoa herättävän täyteen ahdettu. Mielipiteeni Palotie 16:n tontin (täyttämis-) suunnitelmasta: ihmettelen, minne tontilla sijaitseva nykyinen talo on mennyt? Alustavan tontinkäytön luonnoksen vaihtoehtoista vähemmän huono on A, jos niistä on valittava.”

3. ”Haluatte tuhota alueen myös lisäämällä jo entisestään kovaa liikennemelua rakentamalla sillan ja tien, joka kulkee alueen läpi. Vaikka suunnitelmassa Palotien liikennemelua pyritään vähentämään meluestein, onko suunnittelijoiden mielestä hyväksyttävää, että 2050 vuoden ennusteen perusteella nykyisistä 12 talosta seitsemän sijaitsee 55-60 desibelin alueella? Tällä hetkellä klo 10 arkipäivänä Palotiellä mitatut desibelilukemat ovat 60 desibelin luokkaa. Olemme toivoneet asiaan parannusta jo pitkään, mutta tulevaisuuden ennusteessa tilanne pysyisi samana. Jos liittymähanke toteutuu, mitä en todellakaan toivo, meluaidat on saatava sekä Hämeenlinnantien että eritasoliittymän puolelle. Hämeenlinnantien (ja mahdollisen uuden liittymän) meluaitojen suunnittelussa toivon otettavan huomioon sen, että alue ei kaipaa graffitiseiniä talojemme läheisyyteen – niitä on jo viereisellä kerrostaloalueella, koska tällaista artisteille aiheutuvaa kiusausta ei ole otettu huomioon naapuruston aidan suunnittelussa. Meluaidan eteen tulisi kasvattaa esim. tuijia tai muuta kasvustoa, etteivät spray-artistit pääse siihen käsiksi.”

4. ”Ja ihmettelen, mitä alueen kannalta tarkoittaa maininta yritysalueen täydentämisestä kaavoituksessa. Onko suunnitteilla lisää yritystontteja? ”Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.” Ainakaan päivittäistavarakauppaa alue ei tarvitse. Lidl on kirjaimellisesti 550 m päässä Palotie 1:stä, S Market 800 m:n Alue on aiemmin ollut suhteellisen syrjäinen ja hiljainen. Toivon, että alue pyritään pitämään mahdollisimman rauhallisena ja turvallisena, mistä hyötyvät niin alueen asukkaat kuin teillä viihtyvät ulkoilijatkin.”

=> 1. Kaivokselan eritasoliittymä sekä Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormittuneita ja kaupunkiseutu kasvaa. Yhdyskatu parantaa myös kävely- ja pyöräily-yhteyttä Vaskipellon ja Kuninkaantammen välillä. 2. Tiivistäminen ja täydentäminen ovat yleiskaavan pääperiaatteita. Maltillisella tehokkuudella alueen viihtyisyys säilyy. Palotie 16:n lisärakennusoikeus on poistettu, joten nykyinen talo säilyy. 3. Uusi ramppi ja meluaita luovat meluesteen, mutta Palotien kaikilla tonteilla ei saavuteta alle 55 dB melutasoa eikä meluaidan korottaminen enää parantaisi melutilannetta. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaalla leikkaukseen. 4. Toyotan tontilla on autokauppa, joka on vähittäiskaupan suuryksikkö, mutta tontilla ei sallita päivittäistavarakauppaa. Tontilla on käyttämättä rakennusoikeutta. Toyotan tontti on kaavoitettu asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja (Kv 25.4.2022).

20. Myyrmäen alueen kehittämisilta, Teams Live -tilaisuus 16.3.2021
Tilaisuudessa oli enimmillään 229 osallistujaa. Kysymyksiä saatiin ennakkoon 29 ja tilaisuudessa 224. Tähän asemakaavaan saadut kysymykset vastauksineen:

1. ”Kaivokselan Palotien kohdalle suunnitteilla olevan eritasoliittymän rakentaminen.Onko otettu huomioon lähiasukkaille kohdistuvat terveyshaitat pakokaasut,autojen aiheuttamat rengaspölyt, melutasojen nousu jne.On kohtuutonta,kun näin jälkijunaan rakennetaan valtaväyliä tiheään valmiiksi rakennetulle alueelle.Eikö saavuteta sama lopputulos parantamalla jo olemassa olevia liittymiä.”

=> Kuninkaantammenrinteen ja Vanhan Kaarelantien liikennemäärillä pienhiukkasvaatimus täyttyy. Hämeenlinnanväylää vastaan rakennetaan 6 metriä korkea meluaita. Meluesteet ja uusi ramppi vähentävät melun ja pienhiukkasten leviämistä Palotielle, vaikka liikennemäärä kasvaa. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaan puolella leikkaukseen. Meluselvitys on jäljempänä. Kaivokselan eritasoliittymä ja katuristeys ovat jo nyt kapasiteettinsa ylärajalla.

2. ”Miten on mahdollista, että autofirma saa lisää maa-aluetta ja yksityinen joutuu luovuttamaan? Ja taas yksityishenkilö luopuu maistaan liikenteen hyväksi”

=> Tiealueen raja määritellään tiesuunnitelmassa. Hämeenlinnanväylän parantaminen ja leventäminen tarvitsee lisää tiealuetta nykyiseen tiealueeseen verrattuna. Toyotan kaavassa oli otettu huomioon Kehä II:n rinnakkaisrampit, joita ei tarvita, joten tonttia voitiin laajentaa. Myös yksityisiltä tarvittavat tiealueet ovat pienentyneet Kehä II:n tilatarpeeseen verrattuna.

3. ”Keneen pitäsi olla yhteydessä kun kaupungille taas pitäisi luovuttaa tiealuetta eli kolmas kerta ja laki sallii vain kerran?”

=> Teitä ja katuja voidaan leventää useita kertoja, muuten liikennettä ei voitaisi kehittää.

4. ”Haluaisin kuulla meluaitasuunnitelmista jatkossa. Aikoinaan, noin 10 vuotta sitten on tehty suunnitelmat, mutta edistystä emme ole huomanneet. Koska meluaitoja aletaan rakentamaan?”

=> Valtio rakentaa Hämeenlinnanväylän meluesteet tien parantamisen yhteydessä.

21. Yksityishenkilö, 16.3.2021 → Nro 44

1. ”Kiinteistöön oleellisesti kuuluva kiviaita tulee kaavoituksessa säilyttää.”
2. ”Kiviaidan säilyttämistä täydentävänä toimenpiteenä tulee kaavoituksessa määriteltävät tonttirajat sijoittaa kiviaidan ulkopuolelle. Kts. liitekuvassa esitetyt rajat rajapyykkien 5 – 30 – 6 sekä rajapyykkien 10 – 2 – 3 välillä.”
3. ”Tontin pohjoisosaan sijoitetun rakennuksen osalta on toivottavaa, että sitä koskeva rakennusala määritellään niin, että tontin kallioalue voidaan haluttaessa säilyttää.”
4. ”Kaavaehdotuksessa mainittu lisärakennusoikeus noin 370 k-m2 on tontin kokoon ja piha-ympäristöön kohdistuviin odotuksiin nähden riittävä.”

=> 1.–2. Kiinteistö vastaa lohkomiskarttaa 12.11.1921, joten kiviaita on rakennettu osin naapuritonttien puolelle. Kaavalla ei muuteta maanomistusta, vaan kiviaita pitäisi siirtää omalle tontille. Tierasite, joka sijaitsee kiviaidan ulkopuolella, osoitetaan katualueeksi. 3. Tonteille määritellään väljät rakennusalat. Kallio säilyy. 4. Nykyinen talo on rakennusperintökohde 120 k-m2, joka suojellaan. Kaavaan lisätään rakentamista 370 k-m2, jolloin rakennusoikeus on 490 k-m2.

22. Yksityishenkilö, 17.3.2021

”Omistan kiinteistön osoitteessa --- ja haluaisin tiedustella mahdollisuutta muuttaa tontin käyttötarkoitusta. --- Omistamaani tonttiin ollaan ilmeisesti liittämässä pientä palaa maata lisää, minkä myötä siihen syntyisi jonkinmoista lisärakennusoikeutta. Haluaisin tiedustella teiltä ensin, minkälaista muutosta mielestänne minun olisi järkevää hakea? Oma tahto olisi A1, kerrostalotontti 1,0:n tehokkuudella.”

=> Tontti on yleiskaavassa asuinaluetta A, jolla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina.

Myöhemmin: --- ”Kerrostalotontin voi unohtaa --- Onko mahdollista erottaa pientalotontti erikseen ja hakea siihen lisää rakennusoikeutta?”

=> Palotie 3:n tontille saa 110 k-m2 ja Laitilankuja 9:n tontille 50 k-m2 rakennusoikeuden. Pienille tonteille ei mahdu isoja taloja.

23. Yksityishenkilö, 19.3.2021

Kysymyksiä Hämeenlinnanväylän meluesteistä.

=> Meluesteet on esitetty tiesuunnitelmassa. Aineisto löytyy googlella: vt3 Kannelmäki Kaivoksela.

24. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, HSL, 26.3.2021 → Nro 24

Vanhan Kaarelantien ja Kuninkaantammenrinteen pysäkkien mitoituksesta.

=> Vanhan Kaarelantien ja Kuninkaantammenrinteen pysäkkien tilavaraukset on hyväksytty asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne (Kv 19.9.2022).

25. Uudenmaan ELY-keskus, 26.3.2021

[Koski asemakaavaa 161800 Yhtiönkuja.]

26. Yksityishenkilö, 28.3.2021 → Nro 5, 13, 50

1. ”Mielestäni --- voisi vastaanottaa 300m2 uutta rakennusoikeutta tulevaisuutta ajatellen, mikäli se ei velvoita rakentamaan tai aiheuta muita toimenpidevaatimuksia tulevaisuudessa. Tällä hetkellä en pysty kuvittelemaan pihalle rivi- saati muuta taloa mutta nykyään ei voi varmuudella sanoa mitä tulevaisuus tuo mukanaan.”

2. ”Suunnitelma, että pihalta lunastettaisiin (taas) n.700m2 tiealueeksi, ei ole mielestäni mitenkään välttämätön. Oletan että asiasta ja alueen laajuudesta voidaan keskustella. Olen toki kuullut sellaistakin ettei samasta syystä voisi useampaan kertaan lunastaa, mutta asiaa selvitetään.”

3. ”Mitä muuhun kaavaehdotukseen tulee, niin näkisin mielelläni että Kuninkaantammenrinne poistuisi suunnitelmista Vantaan osalta. On mielestäni aika ala-arvoista Helsingiltä ensin rakentaa asuinalue ja sitten vaatia Vantaata mukaan jotta saisivat yhteydet sinne, varsinkin kun Helsingin puolella on jo olemassa valmiit yhteydet. Perhekunnantien avaaminen muillekin kuin busseille olisi halvin ja paras ratkaisu mutta ei... joku poliittinen päätös estää tämän - Palotien asukkaat kärsiköot seurauksista sekä kaikki VT3:n autoilijat. Neljä liittymää (Kehä I, Kannelmäki, Kuninkaantammi ja Kaivoksela) olisivat liian lähekkäin - ei tule toimimaan, alueesta tulee valtava sumppu. Kuninkaantammenrinne ei muutenkaan sovi alueen ympäristöön ja toisi alueelle melua sekä päästöjä entistä enemmän, joten toivon että Vantaalla löytyisi rohkeutta sanoa Helsingille EI tässä asiassa. Liittymä lisäisi liikennettä myös Vanhalla Kaarelantiellä huomattavasti.”

4. ”Mitä kaavaan muuten tulee, toivon ettei aluetta rakenneta täyteen - se on mielestäni vihtyisä niin kuin se on. Lisäksi toivoisin ettei aleta teiden nimiä vaihtamaan alueella. Olkoonkin jossain muuallakin saman nimisiä katuja, näin on ollut todella pitkään eikä siitä kummempaa haittaa ole ollut. Lähes jokaisesta puhelimesta tulisi löytyä 112 sovellus joka kertoo metrin tarkkuudella sijaintisi, joten hädän tullen apu kyllä löytää perille. Jos osoitteita aletaan vaihtamaan tietää se valtavasti töitä uuden osoitteen ilmoittamisesta niin virallisille kuin yksityisillekin tahoille. Ja jo nykyisin huonosti toimiva postin jakelu vaarantuisi kokonaan...”

=> 1. Kaavaan annetaan nykyinen rakennusoikeus 170 k-m2 (katso mielipide nro 50).
2. Hämeenlinnanväylän leventäminen on ratkaistu kaavassa 161800 Yhtiönkuja (Kv 25.4.2022).
3. Kuninkaantammenrinne on ratkaistu yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) ja asemakaavassa 162000 (Kv 19.9.2022). Kaivokselan eritasoliittymä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormitettuja ja kaupunkiseutu kasvaa.
4. Kaavaan tulee maltillinen tehokkuus, mikä säästää ympäristöä. Kadunnimen muutos tehdään pelastusvarmuuden vuoksi ja on hyväksytty asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja (Kv 25.4.2022).

27. Yksityishenkilö, 29.3.2021 → Nro 52

1. ”Pitkän pohdinnan jälkeen olen tullut siihen päätökseen että --- vastaanottaa 400k-m2 sillä varauksella että rakennusvelvoitetta ei ole ja jo olemassa oleva asuinrakennus säilyy ennallaan. Toivottavasti alueesta kaavamuutoksen myötä ei muutu epämukavaksi lähiöksi.”

2. ”Kaupungille taas luovutettava maa-alue 648m2 tiealueeksi ei ole välttämätön. Tästä asiasta toivon keskustelua. Olen kuullut että lain mukaan maata saisi ottaa ainoastaan kerran yksityisomistuksessa olevasta tontista (tämä olisi 4 kerta).”

3. ”Kuninkaantammenliitymä on turha liittymä jolla on ympäristöhaitallisia vaikutuksia. Avatkaa Perhekunnantie autoliikenteelle. Miten poliitinen päätös voi vaikuttaa suunnitelmiin ja suunnittelijoihin? Vai onko se niin että Helsinki määrää tahdin ja Vantaa tanssii?”

=> 1. Kiinteistölle ei lisätä rakennusoikeutta (myöhempi mielipide nro 52). Kaavaan tulee maltillinen tehokkuus, mikä säästää ympäristöä.
2. Kehä II:n tilavaraus on poistunut, jolloin tarvittava tiealue on pienentynyt. Tiesuunnitelmassa varaudutaan kolmansiin kaistoihin myös välille Kaivoksela – Klaukkala, jolloin nyt suunnitellut kolmannet kaistat jatkuvat pohjoiseen ja Kaivokselan liittymä tarvitsee uudet liittymiskaistat. Tietä voidaan leventää tarpeen mukaan useampaan kertaan, muuten liikennettä ei voitaisi kehittää. Yhtiönkujan asemakaava 161800 oli alueen ensimmäinen asemakaava. Maantien alueen lunastaa valtio. Kevyen liikenteen raitti merkitään jalankulkukaduksi, jonka lunastaa kaupunki.
3. Kuninkaantammenrinne perustuu Helsingin osayleiskaavaan (2008), Helsingin seudun MAL-suunnitelmiin (2019, 2023), Vantaan yleiskaavaan (2007, 2021) ja hyväksyttyyn asemakaavaan 162000 Kuninkaantammenrinne (Kv 19.9.2022). Kaivokselan eritasoliittymä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormitettuja ja seutu kasvaa.

28. Vantaan kaupunginmuseo, 30.3.2021 → Nro 48, 62
”Alueella ei ole todettu kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja, eikä sieltä tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Kaava-alueella sijaitsee useita inventoituja rakennusperintökohteita, joiden suojeluperusteet on selvitettävä kaavatyön yhteydessä. Rakennuskohteita on kolme kappaletta: Palotie 5:ssä sijaitsee 1950-luvulla rakennettu Kaarelan entinen vapaapalokunnan rakennus, Palotie 9:ssä sijaitsee myös 1950-luvulla rakennettu asuintalo ja Palotie 10:ssä sijaitsee 1930-luvulla rakennettu omakotitalo. Rakennuskohteet ovat inventoitu Vantaan modernin rakennusperinnön inventoinnin osana.

Kaava-alueella on myös arvokkaita tielinjauksia. Palotie esiintyy jo Kuninkaankartastossa 1700-luvun lopulla. Se on läntisin osa reittiä, joka johtaa Kaarelasta Hakuninmaan kautta Vantaanjoen eteläpuolta Haltialaan ja joen yli Tammistontielle ja siitä edelleen Helsingin pitäjän kirkonkylän eteläpuolelle. Tiellä voi olla pidempikin historia sillä Kaarela (Kårböle) mainitaan asiakirjoissa ensimmäisen kerran jo vuonna 1417 ja Helsingin pitäjän kirkonkylällä on vähintään yhtä pitkä historia. Tie on säilyttänyt Palotien kohdalla vanhan luonteensa ja linjauksensa, vaikka Hämeenlinnanväylä katkaiseekin yhteyden Haltialaan.

Yhtiönkuja kuuluu yhdessä Vanhan Kaarelantien kanssa kokonaisuuteen, joka on ollut Hämeenlinnaan suuntautuneen tien varhaisia reittejä. Tie on merkitty Kuninkaankartastoon ja nykyisellä paikallaan se on kulkenut ainakin 1800-luvun lopulta lähtien. Tie on tullut Konalan suunnasta Kaarelaan ja siitä se on edelleen jatkunut Martinkylän kautta Vantaanlaaksoon. Tie on kulkenut Keimolan ja Luhtaanmäen kylien kautta kohti Klaukkalaa. Vanhan tiereitin nykyinen tiestö on seuraava: Vanha Kaarelantie, Yhtiönkuja, Kaivokselantie, Vanha Nurmijärventie, Nybackankuja, Kauppalaivurintie, Vantaankoskentie, Vantaanpuistontie, Kivistönkorventie, Keimolantie, Luhtaanmäentie [, Kuhajoentie] ja Klaukkalantie. Yhtiönkujan varrella on säilynyt tiehistoriasta kertova kilometripylväs (Yhtiönkuja 5)

Kaikkien mainittujen kohteiden luokitustunnus on kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokannassa R2, mikä tarkoittaa, että kohteiden rakennusperintöarvot on todettu inventoinneissa merkittäviksi. Museon tavoitteena kaavatyöhön on selvittää tarkemmin näiden kolmen rakennuskohteen, kahden tiekohteen ja kilometripylvään suojeluperusteet ja siirtää mahdolliset suojelutarpeet kaavakartalle asianmukaisin suojelumerkinnöin sekä niihin liittyvin määräyksin. Suojeltavien rakennusten kohdalla tulee myös uudisrakentamisen määrää, massoittelua ja sijoittelua tontilla miettiä siten, että uudisrakentaminen ei heikennä vanhojen rakennusten suojeluperusteita. Näkymälinjat ja mittakaavallinen yhteneväisyys ovat tärkeitä huomioida.”

=> Historialliset tiet merkitään suojelluksi tieksi tulevia uusia katuosuuksia lukuun ottamatta, jotka on hyväksytty jo asemakaavaan 162000 Kuninkaantammenrinne (Kv 19.9.2022). Yhtiönkujan kilometripylväs suojellaan. Vpk:n talo (Palotie 5) sekä Palotie 9:n ja 10:n asuinrakennukset suojellaan ja ne jäävät näkymään kaduille. Suojelukohteet on perusteltu edellä s. 3–6. Asemakaavassa käytetään kaupunginmuseon esittämiä suojelumääräyksiä. Alueella sallitaan maltillinen täydennysrakentaminen, mikä säilyttää ympäristöä.

29. Yksityishenkilö, 31.3.2021
”Palokujan asukkaana ja pienen lapsen äitinä koen arvelluttavana suunnitelmana rakentaa kevyenliikenteen väylä vanhan omakotialueen tonttien ja meidän taloyhtiömme asukkaiden ikkunoiden edestä. Perusteiksi on mainittu helpottaa Helsingin suunnasta tulevaa jalankulkua ja pyöräilyä, vaikka jo nyt Vanhalle Kaarelantielle pääsee Hämeenlinnanväylän kevyenliikenteenväylältä kolmesta kohdasta: Palotien ja Yhtiönkujan kautta sekä Sorolantien kautta, Kaarelan koulun vierestä. Suunnitelman mennessä läpi jalankulkijat ja pyöräilijät, mahdollisesti myös skootterit tulisivat kulkemaan aivan meidän sekä taloyhtiömme --- asukkaiden keittiön ikkunan vierestä, samoin aivan naapuritonttien omakotitalojen vierestä, itse asiassa jopa lähes suoraan aidan läpi. On aivan eri asia rakentaa kevyenliikenteenväylä kerrostalojen vierestä kuin pientaloalueen läpi, jossa jalankulkijat näkevät suoraan ikkunoista sisään ja pääsevät myös helpommin pihoillemme.

Jo nyt Palokujalle eksyy päivittäin autoja, jotka ovat menossa Palotielle ja jotka joutuvat kääntymään ympäri pihassamme jatkuvasti, kun huomaavat ettei Palokujan läpi pääsekään. Jos Palo-

kujan jatkeeksi rakennetaan kevyenliikenteenväylä, sitä tulevat autoilijat jatkossakin erehtymään ajotieksi, liikennemerkeistä huolimatta, ellei läpikulkua erikseen estettäisi esimerkiksi puomilla tai betoniporsaalla.

Vaikka meillä on taloyhtiön alueella jokaisella omat etu- ja takapihamme, leikkivät asukkaiden lapset myös yhteisellä pihalla, mukaan lukien Palokujan molemmin puolin pensasaitojen vieressä sekä Palokujan päädyssä. Jos kevyenliikenteen väylä rakennetaan ja siitä alkaa kulkemaan pyöräilijöitä ja skoottereita, on tämän taloyhtiön lasten ja aikuisten turvallinen liikkuminen alueella vaarassa, samoin Palotien omakotiasukkaiden. Postilaatikkomme sijaitsevat --- puolella, ja sinne joutuvat --- puolella asuvat asukkaat harppomaan kadun yli. Pelkästään pyöräliikenteen tulo Palokujalle aiheuttaisi vaaratilanteita. Pihaamme ei ole suunniteltu niin, että pitäisi varoa kevyttä liikennettä Palokujan molemmista suunnista. Joudumme jo Vanhalle Kaarelantielle liittyessä varomaan pyöräilijöitä.

Vanhan Kaarelantien varrella kaasutellaan harva se päivä autoilla ja skoottereilla, 40 km:n nopeusrajoituksesta piittaamatta, ja kevyenliikenteen väylällä kuljetaan kovaa pyörillä sekä sähköpyörillä. Vaskikujan kohdalla oleva hidaste aiheuttaa sen, että Malminkartanoon päin menevät autot kiihdyttävät lujaa hidasteen jälkeen ja tästä tulee kovaa meteliä, etenkin iltaisin. Jos tulevaisuudessa näitä ääniä tulisi myös Palokujalta Palotielle menevistä skoottereista, tästä aiheutuisi lisää melua Palotien ja Palokujan asukkaille. Tämä on aivan kestämätön tilanne jo nyt Vanhan Kaarelantien koko ajan lisääntyvän melun takia, ja tulevaisuudessa melua tulee vielä enemmän, jos Hämeenlinnanväylälle rakennetaan uusi liittymä Yhtiönkujan kautta.

Haluan tuoda esiin myös sen, että taloyhtiömme alueella on käynyt toistuvasti muun muassa pyörävarkaita, minkä vuoksi olemme itse rakentaneet portin takapihallemme. Asuntomme sijaitsee ---. Portin on rakentanut takapihalleen menevälle polulle myös ---, aikoinaan samasta syystä. Meiltäkin varastettiin sähköpyörä vuonna 2018 ja vielä etupihaltamme. Monet taloyhtiömme asukkaista ovat asennuttaneet valvontakameroita pihoilleen samoista syistä. Uuden väylän myötä varkaat pääsisivät helposti myös Palotien omakotialueelle.

Asukasillassa mainittiin myös, että tämä yhteys olisi tärkeä päiväkotiin viemisiä ja hakuja varten. Ihmettelen vain mihin tämä kommentti perustuu. Onko olemassa lukuja siitä, kuinka moni asukas tuo lapsensa Hämeenlinnanväylän ylittävän kevyenliikenteen sillan suunnasta Helsingin puolelta Vantaan kaupungin päiväkoteihin? Tietääkseni ainoa yksityinen päiväkoti seudulla on Touhula Vaskipellolla. Olisi hyvä tietää lukuja esimerkiksi siitä, kuinka moni tuo lapsiaan aivan toistensa vieressä sijaitseviin Solkikujan ja Jönsaksentien päiväkoteihin. Kaivokselassa on uusi, laajennettu päiväkoti Kaivokselan koulun vieressä. Sinne lapsen vieminen on luontevaa Yhtiönkujan vierestä kevyenliikenteen väylää pitkin. Havainnollistava kuva alueen päiväkodeista tässä alapuolella [yläpuolella], jossa päiväkodit on ympäröity punaisella värillä. Sinisellä on merkitty suunniteltu Palokujan jatke ja vihreällä nykyinen kevyt liikenne Kaivokselan puolelle Hämeenlinnanväylän suunnalta.

Taloyhtiömme lumenkasauspaikaksi on suunniteltu Palokujan pääty, ja erityisesti runsaslumisina talvina taloyhtiömme piha hukkuisi lumeen, ellei meillä olisi Palokujan päätyä, johon lumet voi kipata. Meillä ei ole muualla pihalla tilaa kasata lunta. Jos tämä viedään meiltä pois, taloyhtiömme

piha tulisi täyttymään lumesta runsaslumisina talvina. Tässä alla [vieressä] oleva kuva on otettu 15.1.2021 ja tämän jälkeen lunta tuli vielä tuohon verrattuna tuplamäärä. Kuvassa vasemmalla on jalkakäytävä, joka oli myös pois käytöstä tänä talvena lumen takia.

Jotenkin tuntuu siltä, että tässä on tehty suunnitelmia asumisviihtyvyyteen vaikuttavissa asioissa käymättä edes paikan päällä katsomassa tontteja ja ympäristöä. Vaikka jokin alue ei ole asemakaavoitettu, eivät kai suunnittelijat voi tehdä päätöksiä väylän tekemisestä alueen asukkaiden mielipiteiden yli? Jos suuri osa asukkaista vastustaa tätä kevyenliikenteenväylää, ei kai sitä voida rakentaa vastustuksesta huolimatta? Tuntuu muutenkin aivan järjenvastaiselta tämä koko suunnitelma rakentaa kevyenliikenteenväylä idyllisen omakotialueen tonttien läpi. Kaivokselassa on muutenkin vähän pientaloaluetta, ja nyt yhden sellaisen läpi rakennettaisiin kevyenliikenteenväylä.

YHTEENVETO

Näistä edellä mainituista lukuisista syistä vastustan Palokujan jatkamista kevyenliikenteenväylänä Palotielle omakotitonttien läpi. Tässä syyt vielä tiivistettyinä:

1. Kevyt liikenne pääsee edelleen hyvin kulkemaan Vaskipellontielle Palotien kautta ja Kaivokselan vanhalle puolelle Yhtiönkujan vierestä. En näe syytä rakentaa kevyenliikenteenväylää vanhan omakotialueen tonttien läpi.
2. Kevyt liikenne tuo mukanaan vaaratilanteita sekä taloyhtiömme pihalla leikkiville lapsille että autoilijoille.
3. Taloyhtiömme lumenkasauspaikka on Palokujan pääty.
4. Taloyhtiömme pihassa käy jo nyt varkaita, ja kevyen liikenteen väylän myötä he pääsevät helposti myös Palotien pihoille. Rauhattomuus alueella lisääntyisi.
5. Jos kevyen liikenteen väylällä sallitaan skoottereiden ajo, siitä aiheutuu taas lisää meluhaittoja alueen asukkaille.”

=> Palokujan jatke sijoittuu johtorasitteelle HSY:n vesi- ja viemärijohtojen päälle. Se lyhentää kävelyä Palotieltä päiväkotiin, kouluun, pysäkille ja Myyrmäen keskustaan ja toisaalta Vaskipellosta Keskuspuistoon. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on kestävän kehityksen mukaista. Palotielle rakennetaan lisää asumista, myös Helsingin puolelle.

Palokuja on katu ja suunniteltu alun perin asemakaavassa 161500 (Kv 30.1.2006) ajokaduksi Palotielle asti, kuten oheinen havainnepiirros kaavaselostuksessa 30.11.2005 osoittaa. Rakennukset valmistuivat 19.5.2008, joten suunniteltu kadun jatkaminen on ollut taloyhtiön tiedossa. Palokuja olisi katuna tarpeeton pelkästään taloyhtiön tontteja varten.

Katu ei ole leikkipiha eikä lunta tai multaa saa kasata tontilta kadulle. Postilaatikot sijoitetaan nykyisin vain kadun toiselle puolelle.

Asemakaavalla ei voida vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen. Liikenne perustuu liikennesääntöjen noudattamiseen. Kaduilla saa kulkea kaikilla ajoneuvoilla.

Asuntojen ääneneristävyysvaatimukset vastaavat nykyistä ja tulevaa tiemelutasoa. Yhtiönkujalta ei tule ajoliittymää Hämeenlinnanväylälle.

Suunnittelija on käynyt paikalla. Katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös yleinen etu.

Kulkumuotojakauma kodin ja päiväkodin välisillä alle 2 km matkoilla on henkilöautolla 38 %, joukkoliikenteellä 6 %, polkupyörällä 16 % ja jalan 41 % (Tampere 2018). Matkan pituus ja liikenneyhteydet vaikuttavat kulkumuotojakaumaan.

30. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 31.3.2021 → Nro 49
Sähköverkko: ”Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.”

Kaukolämpöverkko: ”Ei huomautettavaa. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.”

31. Yksityishenkilöt (4), 31.3.2021
”Kaavassa on alustavasti suunnitelma Palokujan jatkamisesta Palotielle tonttien --- kautta.
Jalankulkukadun toteuttaminen 5 metriä leveänä tulee vaatimaan merkittävästi tilaa molempien tonttien nykyisestä pinta-alasta. Tämä koskee erityisesti --- tonttia, joka on jo nyt varsin kapea.
Lisäksi katu kulkee varsin kapeasta tilasta kahden omakotitalon välistä ja siirtää läpikulkuliikennettä talojen edestä selkeästi molempien tonttien piha-aluille. Läpikulkuliikenne siirtyy huomattavasti nykyistä lähemmäksi asuinrakennuksia. Katu ei lyhennä merkittävästi kävelymatkaa esimerkiksi Vaskipellon uudelle asuinalueelle. Tämän lisäksi Vaskipellon suurin asuntomassa on toteutettu Palotiestä selkeästi etelämmäksi.
Katulinjauksen alle tulee jäämään isoja jalopuita, kuten tonteilla olevia vaahteroita ja suuri tammi.
Palokujan jatke lienee jäänne kehä II:n suunnitelmassa, jossa jalankulkuteiden toteuttaminen Palotien ja Vanhan Kaarelantien risteykseen olisi ollut haastavaa. Nykyinen katusuunnitelma mahdollistaa hyvin toimivan jalankulkuliikenteen Palotie kautta Vanhalle Kaarelantielle ilman Palokujan jatketta.
Kadun toteuttaminen suunnitelman mukaan tulee vaikeuttamaan merkittävästi molemmille tonteille kaavassa annetun lisärakentamisoikeuden hyödyntämistä.”

=> Palokujan jatke Enbackankuja sijoittuu HSY:n vesi- ja viemärijohtojen päälle johtorasitteelle, jossa ei saa olla puita eikä rakennuksia. Tonttien lisärakennusoikeus voidaan toteuttaa, kunhan huoneiden pääikkunoita ei sijoiteta vastakkain. Katso vastine nro 29.

32. Yksityishenkilö, 31.3.2021 → Nro 3

1. ”Yleistä
Asemakaavaehdotus sijoittuu alueelle, joka on valtaosin pientalovaltaista aluetta ja joka on vuosikymmenten aikana orgaanisesti kehittynyt omaleimaiseksi ja kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi miljööksi. Eri-ikäinen ja mittasuhteiltaan inhimillinen rakennuskanta muodostaa maisemakokonaisuuden, jonka täydennysrakentamista suunniteltaessa tulisi noudattaa hyvin tarkkaa harkintaa ja kohtuullisuutta. Asemakaavaehdotus ei kaikilta osin täytä MRL:ssä ja yleiskaavassa asetettuja vaatimuksia.
Vantaan yleiskaavassa asetetaan yleiseksi tavoitteeksi tiivistää olemassa olevia rakennettuja ympäristöjä. Tiivistäminen ei kuitenkaan voi olla toimintaa ohjaava ainoa tavoite, vaan yleiskaavassa samalla edellytetään, että alueiden kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä, turvata riittävät viheralueet. Olemassa olevien pientaloalueiden uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja.
MRL 5 §:n mukaisesti alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää viihtyisän elinympäristön luomista ja vaalia rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvoja. Ehdotuksessa sinänsä tiedostetaan, että Vanha Kaarelantie, Palotie (erit. Palotie 5, 9 ja 10) ja Laitilantie ovat rakennusperintökohteita.
Konkreettisessa suunnitelmassa esitetyt rakennusoikeudet ovat kuitenkin ylimitoitettuja ja rakennuspaikat osin väärin kohdennettuja. Sen vuoksi täydennysrakentaminen on ehdotetussa muodossa juuri näiden alueiden kohdalla kaupunkikuvaa soveltumatonta.

Kaavan laadintaprosessi on leimannut kiire, eikä kaavoitusta ole riittävästi koordinoitu Helsingin puolella tapahtuvan tie- ja kaavasuunnittelun kanssa.”

2. ”Lisärakentaminen Palotiellä
Osallistumis- ja arviointisuunnitelman s. 7-9 on esitetty luonnos uusien rakennuspaikkojen ja rakennusoikeuksien jakautumisesta (oranssit kuviot). Ainakin nyt ehdotetussa muodossa Palotien 6a-6b ja 8 ja 10 kohdalle ehdotetut lisärakennukset ovat selvästi kohteeseen soveltumattomia ja esitetyt uudisrakennukset rikkoisivat kaupunkitilalle leimallisen sopusuhtaisen mittakaavan ja rakennukset peittäisivät nimenomaan kaupunkikuvallisesti arvokkaimmat kohteet, jotka ovat olennainen osa arvokasta ympäristökokonaisuutta. Palotien itäpuolen täydennysrakentamista koskeva ehdotus on huomattavasti tasapainoisempi ja ympäristön mittakaavaa kunnioittavampi.”

3. ”Kuninkaantammenrinteen ympäristö
Kaavaehdotuksen selvästi heikoin osa on Kuninkaantammenrinteen ympäristön esitetyt järjestelyt. Kaavassa on sijoitettu runsaasti rakennuksia Kuninkaantammenrinteen suunnitellun yhdyskadun läheisyyteen. Yhdyskatua suunnitellaan Hämeenlinnan väylältä Vanhalle Kaarelantielle. Suunnittelun (liikenne ja rakentaminen) painopiste on katulinjan sijainnin vuoksi Helsingin kaupungin puolella. Erityisesti tämän alueen osalta kaavoituksessa tulisi edetä kiinteämmässä yhteistyössä Helsingin kaupungin maankäyttöviranomaisten kanssa.

Välittömästi yhdyskadun pohjoispuolelle ketjuun sijoitettujen yksittäistalojen ryhmän kohdalla rakentamisessa ei ole otettu riittävästi huomioon liikennemelua. Suunnitelmia ja rakentamisen sijoittelua tulisi jatkovalmistelussa parantaa. Kuninkaantammenrinteen suunnitellun yhdyskadun eteläpuolelle jäävät suojeltavan VPK:n talon läheisyyteen merkityt rakennuspaikat ovat täysin epäonnistuneita. Tällä alueella ”täydennysrakentamisesta” tulisi kokonaan luopua. Erityisesti Laitilantie 9, 11 ja 12 kohdalle suunnitellut 142-170 m2 kokoiset rakennuspaikat 50 m2 rakennusoikeuksilla ovat jo kokonsa puolesta hyvin epätavallisia ja hyvän rakennustavan vastaisia. Esitettyjen rakennusoikeuksien järkevä taloudellinen hyödyntäminenkin on todennäköisesti mahdotonta.

Ehdotettu täydennysrakentaminen on myös selkeässä ristiriidassa maisemallisten ja kulttuuriarvojen kanssa. Rakennuspaikat istuvat kaupunkikuvallisesti äärimmäisen huonosti suojellun VPK:n talon ja Helsingin puolelle sijoittuvan Nydalin tilan yhdessä muodostamaan kulttuurimaisemaan, jonka säilyttäminen on Helsingin kaupungin tavoitteena.

Alue tulisi ainakin tässä vaiheessa jättää kokonaan lisärakentamisen ulkopuolelle, kunnes liikennesuunnittelu- ja kaavoitus on edennyt Helsingin puolella siihen pisteeseen, että kuntarajojen leikkauspisteenä oleva alue voidaan yhtenä kokonaisuutena järjestellä sekä Vantaan että Helsingin puolella sen ympäristöarvot turvaavalla tavalla.”

=> 1. Yleiskaava tähtää kaupunkirakeenteen tiivistämiseen ja täydentämiseen. Vastaavasti säilyy laajoja virkistysalueita. Aluetta täydennetään maltillisella tehokkuudella, joka säilyttää ympäristöä. Uudet talot sopivat vanhojen mittakaavaan. Vanhat tiet ja rakennusperintökohteet suojellaan. Palotien päästä pääsee Helsingin Maria Wiikin puiston kautta Keskuspuistoon. Kaavaan annetaan määräyksiä alueen keskeisistä yhteisistä piirteistä: kattokaltevuudesta ja julkisivuista.

Osallisille annettiin aikaa mielipiteiden antamiseen 2 kk, mikä on kaksin verroin asemakaavan nähtävillä oloon verrattuna. Asemakaavaa on laadittu yhdessä asukkaiden, Helsingin ja valtion kanssa ja kaavaan on sisältynyt MRL 66 §:n viranomaisneuvottelu.

2. Alue on kaavoitettu maanomistajien toiveiden mukaan. Nykyiset omakotitalot ovat 121–415 k-m2 suuruisia ja uudet 42–185 k-m2 suuruisia. Rakennusperintökohteet (Palotie 5, 9 ja 10) jäävät näkyviin kaupunkikuvassa. Palotie 10:n uutta taloa on käännetty niin, että vanha talo näkyy Palotielle. Palotien länsipuoliset omakotitontit kaavoitetaan samalla tehokkuudella kuin itäpuolisetkin.

3. Tiiviimpi rakentaminen Kuninkaantammenrinteen viereen on perusteltua tonttien keskeisen sijainnin ja Helsingin puolen suunnitelmien vuoksi. Kaavaan on tehty meluselvitys.

Pienet tontit jäisivät muuten joutomaiksi, turhiksi katualueiksi. Niiden tonttitehokkuus on maltillinen ja tavanomainen, jolloin tonteille jää myös vihreää. Pienetkin talot ovat varsin yleisiä ja niille on hyvä kysyntä. Talot eivät ole erityisen pieniä, vaan 50–60 k-m2 kokoisia ja niihin liittyy lasitettu kuisti tai lasitettu terassi. Ne muodostavat alueelle pienimittakaavaisen kylämäisen keskuksen Pohjois-Kaarelan sisääntulokohtaan.

Helsingin ja Vantaan yhteiset tie- ja katusuunnitelmaluonnokset ovat olleet yhtä aikaa nähtävillä; niiden hyväksyminen edellyttää voimaan tulleita asemakaavoja.

Helsingin puolelle Nydalin ja Storkensin tiloille ollaan kaavoittamassa tiiviimpää asutusta kuin Vantaalle (kuvat s. 68). Vantaan asemakaava ei estä Helsingin puolen asemakaavoitusta.

33. As Oy Kaarviita, 31.3.2021 → Nro 15, 36

”määritellään asemakaavaan rakennusoikeudeksi tuo 620 kerrosneliömetriä, joka sisältää nykyiset rakennukset. Ei tehdä uutta tonttijakoa tässä vaiheessa, vaan säilytetään nykyinen.”

=> Koko tontille kaavoitetaan 700 k-m2 (e = 0,25), katso jäljempänä erillinen kuuleminen nro 36.

34. Yksityishenkilö, 31.3.2021 → Nro 6, 45, 51

”Alustava kaavaluonnos kelpaa meille --- osoitteessa. Eli 500m2 uutta rakennusoikeutta, mahdollistaen kolme uutta asuinrakennusta.

Mikäli rakennusoikeutta tulee lisää toivoisimme tontin lohkomista. Tässä kaksi vaihtoehtoa: (keltaisella viivalla)”

”Tässä nyt on meille epäselvää että miten tarkasti tässä vaiheessa linjat pitää vetää ja mitä kustannuksia mistäkin koituu. Haluamme varmistaa että lohkottava tontti on yli 400m2, sitä emme ilman mittausta osaa sanoa. Mitä tietoja Vantaa tarvitsee tässä vaiheessa kaavoitusta? Pitääkö esimerkiksi valita vaihtoehto A tai B.”

=> Kiinteistölle tulee uutta rakennusoikeutta 500 k-m2. Tontit voi lohkoa kaavan voimaan tultua, jolloin kumpikin vaihtoehto on mahdollinen. Kaikki tontit ovat yli 700 m2:n suuruisia. Rakennusoikeus jaetaan tonteille myöhemmän mielipiteen nro 54 mukaisesti.

35. Yksityishenkilöt (4), 31.3.2021 → Nro 38, 55

--- ”kiinteistöjen omistajina haluamme tuoda esiin mielipiteenämme asemakaavan alustavista luonnoksista Kuninkaantammenrinteen kohdalla seuraavaa:

Hämeenlinnanväylän sekä Palotien ja Yhtiönkujan asemakaavan laadinnassa tulisi ottaa Kuninkaantammen liittymän mahdollisuudet Kaarenmäen alueen maankäytön tiivistämiseen.

Kuninkaantammen liittymän ja sen jatkeen, Kuninkaantammenrinteen ja kiertoliittymän vyöhykkeen tulisi olla selkeästi kerrostalojen korttelialuetta (---), joita vastapäätä on jo nykyisin kerrostaloja. Vantaan kaupunki omistaa Palotien puoleiset kiinteistöt ---, jotka kaikki yhdistämällä saataisiin selkeä, uusi kerrostalokortteli Vanhan Kaarelantien uuden kiertoliittymän ja Kuninkaantammenrinteen kohdalle.

Liitteenä muutamia laatimiamme alustavia luonnoksia uudesta korttelista. Olemme valmiit neuvottelemaan kiinteistöjemme kaavoituksesta yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa.”

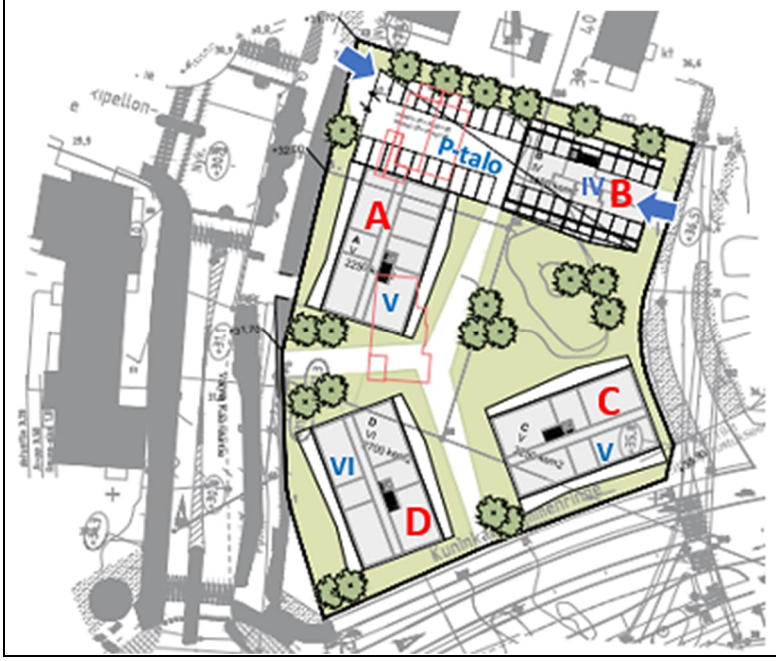

Vaihtoehto A
Neljä asuinkerrostaloa

Talo A	V	2 250 k-m2
Talo B	IV+	1 450
Talo C	V	2 250
Talo D	VI	2 700
Yhteensä		8 650

+) Talon alla pysäköintitalossa on lisäksi kaksi kerrosta, joista alempi maan alla.

Tonttien pinta-ala yhteensä noin 5 600 m2, tonttitehokkuus e = 1,54.

Autopaikat
- esitetty 1/120 => 72 ap
- normi 1/100 => 87 ap
- puuttuu 15 ap, joten kerrosalaa voisi olla vain 7 200 k-m2

Arkkitehtitoimisto Suunnitteluhuone Oy 2021

Vaihtoehto B
Kolme asuinkerrostaloa

Talo A	VI	3 200 k-m2
Talo B	VI	3 200
Talo C	VI	3 200
Yhteensä		9 600

Tonttien pinta-ala yhteensä noin 5 600 m2, tonttitehokkuus e = 1,71. Pysäköintitalossa on kaksi kerrosta.

Autopaikat
- esitys 1/120 => 84 ap
- normi 1/100 => 96 ap
- puuttuu 16 ap, joten kerrosalaa voisi olla vain 8 400 k-m2, kerrosluku IV-VI ja tonttitehokkuus e = 1,40.

Arkkitehtitoimisto Suunnitteluhuone Oy 2021

=> Alue on yleiskaavassa asuinaluetta A, jolla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Siksi alue kaavoitetaan pientalojen korttelialueiksi AO ja AP.

Vaihtoehto B on rakenteeltaan pienimuotoisempi ja siten parempi. Pysäköintilaitos sijoittuisi aivan naapureiden omakotitalojen terassien eteen. Toinen ajoliittymä on esitetty suoraan pääkadulle. Pihan melusuojaus on puutteellinen.

Kaupunki omistaa alueesta suurimman osan. Pientalotontteina kukin tontti on toteutettavissa erikseen. AP-tontin ajoitusrajoitus ei koske yksityisiä tontteja.

Erillinen kuuleminen Palotie 12:n tontista

Asemakaavaa piirrettäessä ilmeni, että tulevan tontin koko on 2818 m2. Siten tonttitehokkuudella e = 0,25 tontille voidaan osoittaa 700 k-m2 rakennusoikeus. Kiinteistölle lähetettiin sähköposti 21.7.2021, johon pyydettiin vastaus 16.8.2021 mennessä.

36. Asunto Oy Kaarviita, 23.7.2021 → Nro 15, 33
”otamme vastaan 700 kerrosneliömetrin rakennusoikeuden.”

Myöhästynyt mielipide

37. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 12.8.2021 → Nro 46, 60
”Kaivokselan eritasoliittymän kohdalla kulkee itä-länsisuunnassa tärkeä päävesijohto DN 1000. Koska asemakaavan toteuttaminen ja päävesijohdon läheisyydessä rakentaminen voivat aiheuttaa johdolle vaurioriskin, tulee suunnitella tarvittavat johdon siirto- ja suojaustoimenpiteet. Toimenpiteiden suunnittelusta, toteutuksesta ja kustannuksista tulee neuvotella HSY:n vesihuollon kanssa hyvissä ajoin ennen kaavan toteutusta.

Kyseiselle päävesijohdolle tulee tonteille tai muille yksityisille alueille merkitä vähintään 12 metriä leveä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai syväjuurisia pensaita.

Asemakaava Kuninkaantammenrinteen ja Vanha Kaarelantien kiertoliittymällä saattavat vaatia hulevesiverkoston laajentumista. Muilta osin aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Jatkosuunnittelussa tulisi esittää yleisen vesihuollon alustava suunnitelma ja määrä- ja kustannusarvio.”

=> Kannanotto on lähetetty tiedoksi Uudenmaan ELY-keskukselle ja Väylävirastolle. Päävesijohto DN 1000 kulkee tämän kaava-alueen ulkopuolella. Yleisille alueille ei merkitä johtorasitteita, vaan johdot näkyvät kaupungin johtokartalla. Tonteille sijoittuu muita johtorasitteita. Tonteille annetaan mainittu kaavamääräys. Alueella on valmis kunnallistekniikka, joten vesihuollon esisuunnitelma ja kustannusarvio eivät ole tarpeen. Laitilankuja 1:n johdon siirtää maanomistaja.

Neuvottelut viranomaisten kanssa

Kaavan 161800 Palotie ja Yhtiönkuja suunnittelun yhteydessä neuvoteltiin asemakaavan tavoitteista Väyläviraston, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Helsingin kaupungin kanssa Hämeenlinnanväylän tie- ja katusuunnittelun yhteydessä vuonna 2020.

Kaavan 161800 MRL 66 §:n viranomaisneuvottelu 16.3.2021 Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa.

Kaavaan 161800 saatiin lausunnot Helsingin kaupungilta 14.2.2022, Uudenmaan ELY-keskukselta 15.2.2022 ja Vantaan kaupunginmuseolta 15.2.2022. Kaupunki antoi näihin vastineet, kaavaan 161800 Yhtiönkuja Kh 11.4.2022 ja kaavaan 162000 Kuninkaantammenrinne Kh 22.8.2022.

Uudenmaan ELY-keskukselle 29.11.2023 info kaavan 161900 Palotie aloittamisesta ja meluselvityksestä. Todettiin, että MRL 66 §:n viranomaisneuvottelu ei ole tarpeen.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön kanssa kokous 15.4.2024 kummankin kaupungin suunnitelmista. Todettiin, että MRL 66 §:n viranomaisneuvottelu ei ole tarpeen.

Uudenmaan ELY-keskukselta ja Helsingin kaupungilta pyydetään lausunnot.

Kaava-alueen jakaminen ja kaavoituksen jatkuminen

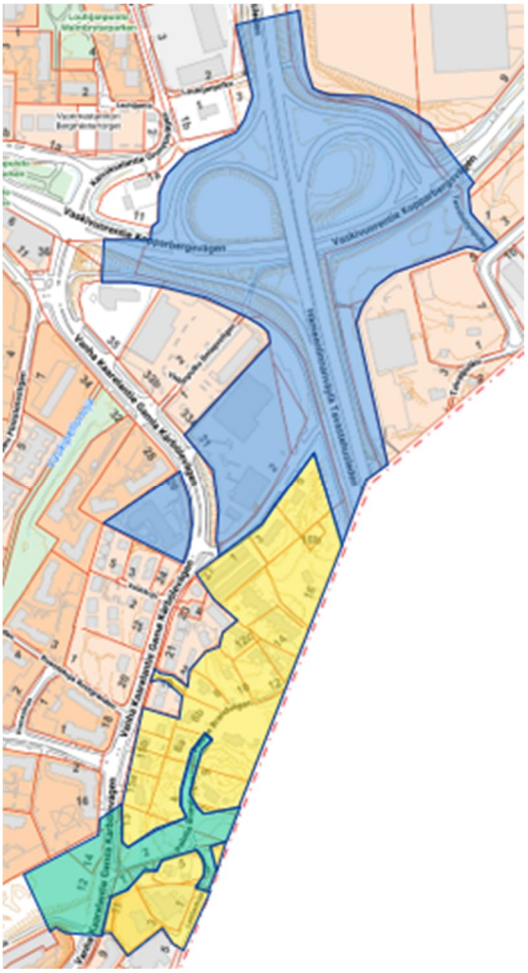

Asemakaava 161800 on jaettu kolmeksi kaavaksi:

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1.–10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset on huomioitu jatkokäsittelyissä Kala 22.3.2022, Kh 11.4.2022, Kv 25.4.2022 hyväksytty, tullut voimaan 5.7.2022.

161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Osallistuminen kaavassa 161800 Yhtiönkuja 27.1.–31.3.2021.
Uusi osallistuminen kaavana 161900 Palotie 3.4.–6.5.2024 ja 7.5.–21.5.2024.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue on ollut osana kaavaa 161800 nähtävillä 12.1.–10.2.2022 ja kaavana 162000 nähtävillä 20.4.–19.5.2022. Käsittelyt Kala 22.3.2022, Kh 11.4.2022, Kala 9.8.2022, Kh 22.8.2022, Kv 19.9.2022 hyväksytty, tullut voimaan 15.11.2022.

Kaava-alueen jakamisesta ilmoittaminen

Nähtävillä olon jälkeen asemakaavan 161800 Palotie ja Yhtiönkuja pohjoisosa on käsitelty asemakaavana 161800 Yhtiönkuja ja eteläosa asemakaavana 162000 Kuninkaantammenrinne. Tästä on ilmoitettu kaava-alueen maanomistajille ja naapureille kirjeellä ja internetissä kaavan sivulla 10.3.2022, Vantaan Sanomissa 12.3.2022, sekä lausuntojen ja muistutusten vastineissa 22.3.2022.

Kaavan 161900 Palotie vireille tulo

Kaavoitusohjelma kaupunkiympäristölautakunnassa 18.1.2022, 17.1.2023, 16.1.2024.
Ilmoittaminen kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 5.3.2022.

Toinen osallistuminen ja vuorovaikutus kaavaan 161900 Palotie

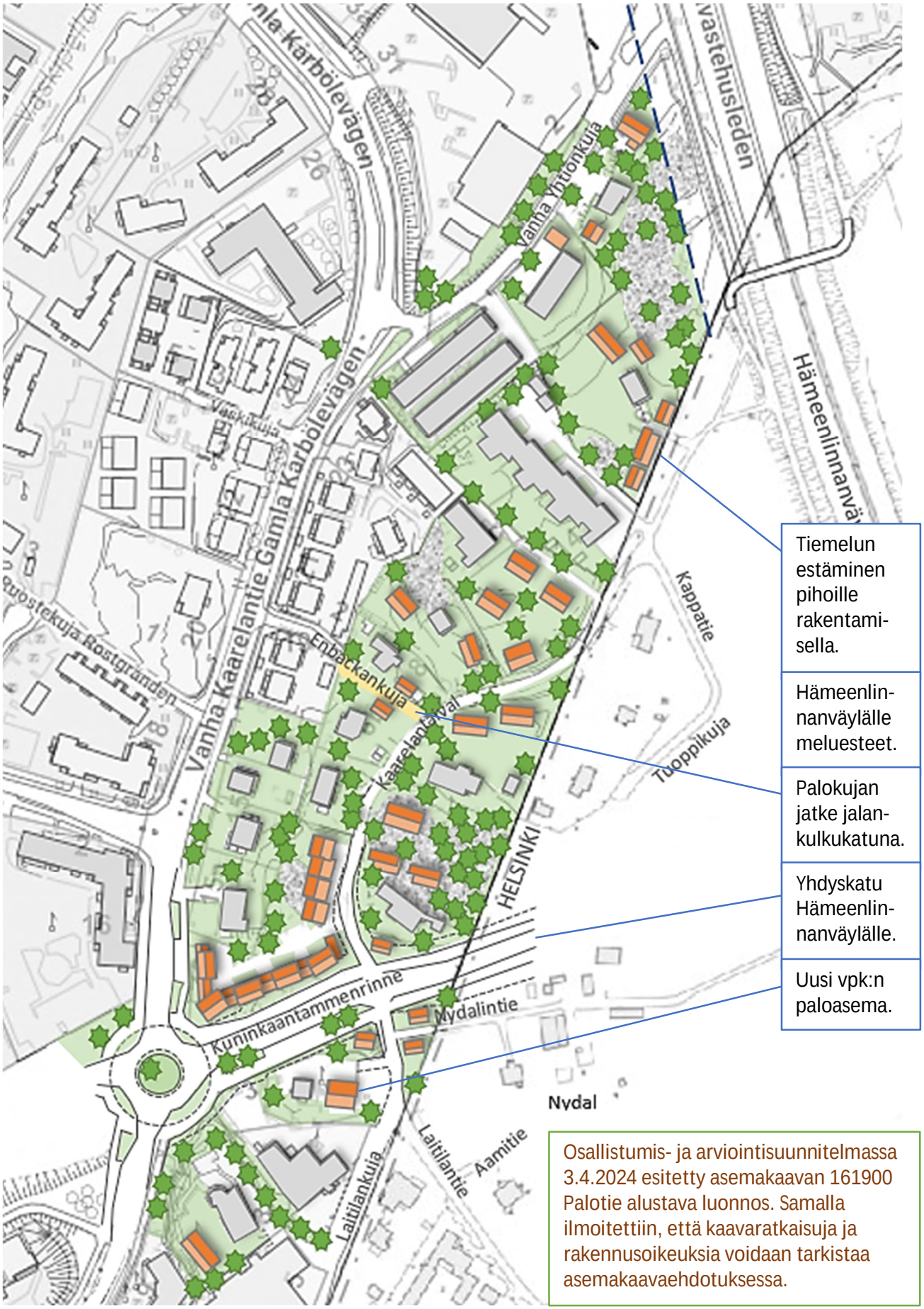

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) julkaistiin internetissä, postitettiin osallisille ja jaettiin kaava-alueella 3.4.2024, tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle 9.4.2024. OAS sisälsi asemakaavaluonnoksen. Mielipiteet pyydettiin kirjaamoon 6.5.2024 mennessä.
- Kaavan vireille tulo ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa verkossa 4.3.2024 ja Vantaan asukaslehdessä 13.3.2024 sekä Vantaan Sanomissa 10.4.2024.
- Asemakaavaluonnos oli nähtävillä kaavan kotisivulla 3.4. – 6.5.2024.
- Kävelykierros alueella järjestettiin 17.4.2024, alkaen paloasemalta klo 17.00.
- Kaavan materiaali on luettavissa https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/palotien-pientaloalue-taydentyy
- Asemakaavoituksen kuulutukset julkaistaan www.vantaa.fi > Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus ja maankäyttö > Ajankohtaiset kaavat > Kaupunkisuunnittelun kuulutukset https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/ajankohtaiset_kaavat/nahtavilla_olevat_kaavat/kaupunkisuunnittelun_viralliset_kuulutukset

Toisessa osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

38. Yksityishenkilö, 21.3.2024 → Nro 35, 55
”Onko kaupungilla jo omia tavoitteita Palotien alueen suhteen? Kaupunki omistaa minun naapurissani maata, ja vuoden 2021 OAS:ssa alueen täydennysrakentaminen on aika vähäistä. Kuninkaantammen liittymän ja Vanhan Kaarelantien risteys on ehdottomasti kerrostaloalueeksi soveltuvaa. Olisi hyvä, jos sinulla olisi aikaa tavata.”

=> Kaupungin tavoitteena on yleiskaavan toteuttaminen. Kaavaan on järjestetty osallistuminen 3.4. – 6.5.2024, tavattu 17.4.2024. Lisätty rakentamista korttelin 16190 eteläosaan.

39. Caruna Oy, 4.4.2024 → Nro 4, 17
”Kaava-alueella ei ole Caruna Oy:n sähköverkkoa.”

40. Asunto Oy Vantaan Professorinrinne, 8.4.2024 → Nro 2, 40
”Asemakaavan muutosta suunnitteleville !

Esitämme As. Oy. Vantaan Professorinrinteen hallituksen yksimielisen mielipiteen suunnitellun Palokujan jatkamisesta jalankulkukatuna (Enbackankuja) Palotielle (Kaarelantaival).

VASTUSTAMME KUJAN RAKENTAMISTA SEURAAVISTA SYISTÄ:

As. Oy. Vantaan Professorinrinne sijoittuu tonteille 16190 ja 16191 joiden välistä kulkee Palokuja. Palokuja päättyy vastapäisen Palotie 8:n omakotitalon ja yhtiömme väliseen aitaan.

Palokujan pääty on talvikuukausina ainoa paikka, johon huoltoyhtiömme voi ajaa pihoilta auratut lumet ja Vantaan kaupunki Palokujalta auraamansa lumet. Tämä tarkoittaa, että suunniteltu jalankulkutie olisi lumikasan katkaisema talvikuukausina.

Kulku pihamme ja Palokujan kautta Palotielle on täysin tarpeetonta, koska kulku Hämeenlinnan tien bussipysäkeille ja kävelysillan yli tie itäpuolelle sujuu Palotien ja Yhtiökujan kautta sujuvasti.

Lisäksi toteamme, että yhtiössämme asuu runsaasti lapsiperheitä, jotka leikkivät pihalla ja kulkevat Palokuja 1:n ja 2:n talojen välillä leikkimässä muiden lasten kanssa. Uusi jalankulkukatu tulisi aiheuttamaan kävely- , polkupyörä- sähköpotkulauta- ja mopoliikennettä, joka vaarantaisi lasten leikkejä ja tulisi aiheuttamaan häiriöitä ja melua päivällä ja yöllä.

As. Oy. Vantaan Professorinrinteen hallituksen puolesta.”

=> Katso vastine nro 29.

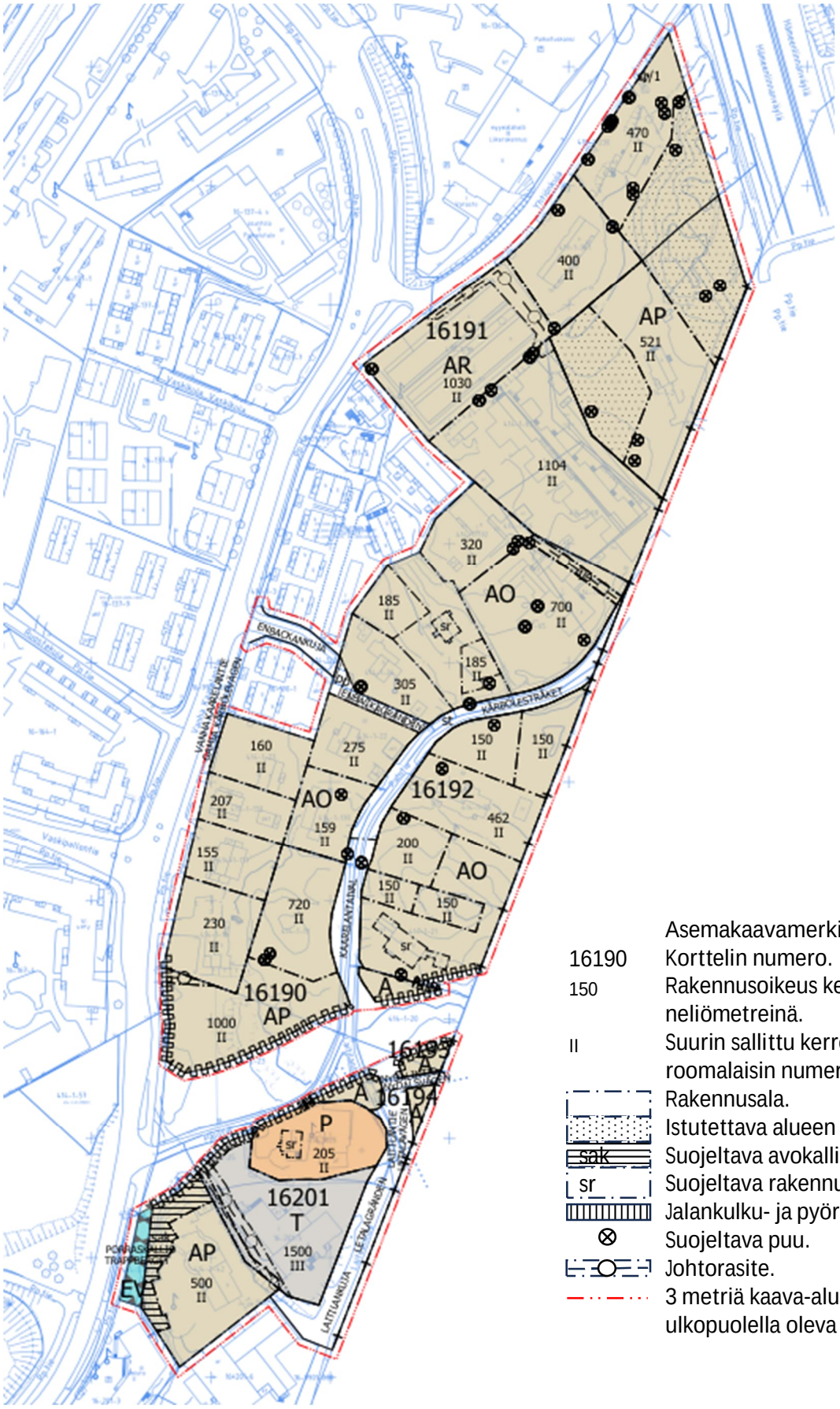

Asemakaavaluonnos 3.4.2024, joka oli nähtävillä tarkemmin asemakaavan verkkosivulla. Luonnos sisälsi myös alustavia asemakaavamääräyksiä. Lisäksi esitettiin taulukko rakentamismahdollisuuksista tonteittain. Samalla ilmoitettiin, että kaavaratkaisuja ja rakennusoikeuksia voidaan tarkistaa asemakaavaehdotuksessa.

41. Yksityishenkilö, 12.4.2024
”Esittäisin kysymyksen ja pienen ehdotuksen liittyen Palotien kaavaan 161800 liittyen.

Onko aikeissa muuttaa Palotie -> Kaarelantaival?

Olisiko mahdollista tarkastella Palotien nimenmuutosta sekaannusvaarasta johtuen? Helsingin puolelta parisen kilometriä etelään löytyy jo käytössä olevia nimiä (esimerkiksi Kaarelan raitti, Kaarelankulku, Kaarelankuja, Kaarelantie). Kaarelantaival kovasti muistuttaa noita Helsingin puolen nimiä, mikä saattaa aiheuttaa sekaannusta. Tie-sanan johdannaisten eroja eivät oikein niin suomen- kuin vieraskieliset henkilöt erota, jolloin raitti, kulku, kuja, tie ja taival herkästi sekoittuvat. Ruotsinkieliset nimet ovat vielä asia erikseen ja se saattaa sekoittaa asiaa enemmän.

Olisiko nimi Kaarelan Palotie mahdollinen? Tai vastaava noista Helsingin puolen nimistä oikeasti erottuva nimi? Historiallisesti Kaarelan Palotie olisi miellyttävä nimi, nyt kun aikeissa on suojella Kårböle FBK:n rakennus (paloasema).”

=> Katu on keskiaikainen tie Kaarelasta Helsingin pitäjän kirkolle, jo kauan ennen paloasemaa. Ruotsalainen nimi Brandvägen viittaa enemmän palaneeseen maahan kuin paloasemaan. Uusi nimi on hyväksytty asemakaavaan 162000 Kuninkaantammenrinne (Nr 25.5.2021, Kv 19.9.2022).

42. Kaarelan VPK, 16.4.2024 → Nro 11, 47
”Aiemmin on ollut puhetta uuden asemarakennuksen rakentamisesta tontille ja sellainen onkin nyt asemaakavasuunnitelmaan piirretty. Palokunnan tilanne on kuitenkin nyt muuttunut, sillä Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on rakentamassa Myyrmäkeen uutta paloasemaa, johon tulee myös tilat sopimuspalokunnalle. Pelastuslaitoksen kanssa käytyjen keskustelujen perusteella tällä hetkellä näyttää siltä, että toimintamme muuttaa nykyiseltä asemalta Myyrmäkeen vuoden 2026 aikana.

Jos/kun toiminta siirtyy, on nykyisen paloasemarakennuksen ylläpito rahoitettava muilla kuin pelastuslaitoksen avustuksilla. Kysyisinkin, että onko mahdollista kaavoittaa palokunnan tontti (Palotie 5) niin, että se on tulevaisuudessa mahdollista lohkoa ja rakentaa tontille omakotitaloja (tehokkuus 0,25 tai 0,35)? Tonttien vuokraamisella tai myymisellä saisimme tarvittavia varoja kiinteistön ylläpitoon. Mikäli tämä onnistuu, voimmeko kenties myydä näitä tontteja omakotitaloja varten jo vuoden 2025 aikana, ennen kuin asemakaava on hyväksytty?

Näemme palokunnassa, että vaikka paloasemarakennus on kulttuurihistoriallisesti arvokas, hankaloittaisi suojelupäätös aseman kunnossapitoa ja mahdollisesti tontin myyntiä myöhemmässä vaiheessa. Tästä syystä yhdistyksemme tulee vastustamaan suojelua, teemme tämän kuitenkin erikseen kirjaamon kautta.”

=> Kaarelan paloasema on suojeltava rakennusperintökohde (118 k-m2), jota koskee MRL 54 §:n hävittämiskielto. Tontti voidaan muuttaa asuintontiksi.

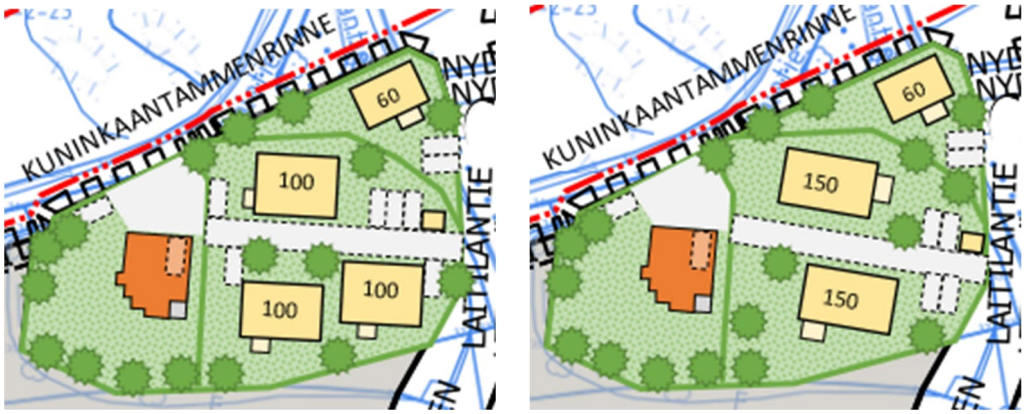

TKa 29.4.2024

Tontinkäyttökaavioita. Vpk:n tontin ala 1 521 m2, rakennusoikeus 418 k-m2, josta uutta 300 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,275. Paloasema jää näkymään Kuninkaantammenrinteelle. Rakennusluvan saa vasta, kun asemakaava on voimassa. Tiedoksi vpk:lle 29.4.2024.

Palotien ja Laitilankujan risteys, Kuninkaantammenrinteen paikka. Taustalla Helsingin puolella Nydalin tila (talo 1910). TKa 20.2.2022

43. Kiertokävely kaava-alueella, 17.4.2024 klo 17.00–18.55
Paikalla oli aluearkkitehti ja noin 30 osallista. Reitti Paloasema – Palotie – Hämeenlinnanväylä – Yhtiönkuja – Vanha Kaarelantie – Palotie. Keskusteltiin erityisesti vpk:n toiminnan siirtymisestä Myyrmäkeen, paloaseman suojelusta ja tontista, kerrostaloista, pikkutaloista, Kuninkaantammen-rinteestä, melutilanteesta ja meluaidasta, maanomistajien rakentamistoiveista, Enbackankujan tarpeesta, Palotie 10:n talosta ja kiviaidasta, Palotien katualueesta ja ilmeestä, Palotie 16:n piha-piiristä, Yhtiönkuja 5:n uudistalosta, Yhtiönkuja 1 ja 3 autopaikkatarpeesta, Palokujan lumikasasta. Esitettiin myös koirapuistoa Palotie 2:n kohdalle.

=> Mielipiteet pyydettiin lähettämään kirjaamoon.

44. Yksityishenkilö, 24.4.2024 → Nro 21
”1) Palokujan jatkaminen pyöräily-ja jalankulkukatuna Palotielle ei mielestäni ole tarpeellista, sillä kevyt liikenne toteutuu riittävän hyvin pitkin nykyistä Palotietä. Toteutettuna katu myös rikkoo alueen yhtenäisyyttä, kutistaa omalta osaltaan alueen väljyyttä ja vähentää viheraluetta.

2) Kohteessa Palotie 10 oleva nykyinen rakennus ehdotetaan suojeltavaksi. Tulevaa tonttia kiertää kiviaita, joka on ilmiselvä osa noin sata vuotta sitten lohkottua tilaa ja on käsitykseni mukaan nykyistä rakennusta selvästi vanhempi. Kiviaidan säilyminen tulee kaavoituksen yhteydessä, rakennuksen tapaan säilyttää.

3) Kaavaehdotuksessa tontille sallitaan kaksi uutta asuinrakennusta. Pohjoisemman rakennuksen osalta ehdotan, että rakennuksen kattoharja voidaan haluttaessa rakentaa kohtisuoraan nykyisen rakennuksen harjaan verrattuna. Tällöin uuden rakennuksen pitempi sivu on likimain Palotien suuntainen ja näkymä rakennuksesta on Palotielle päin ei naapuritonttien autokatoksen ja takapihojen suuntaan. Uuden, eteläisemmän rakennuksen osalta ehdotan, että sen kattoharja voidaan rakentaa nykyisen rakennuksen kattoharjan suuntaiseksi.

4) Molempien uusien rakennusten kattokaltevuuden tulee yhdenmukaisuuden takia mielestäni olla nykyisen rakennuksen mukainen ja siten kaavaehdotuksessa määriteltyä jyrkempi eli 1:1,6”

=> 1. Palokujan jatkeella on jo johtorasite. Kadun jatkeesta katso vastine nro 29. 2. Kiviaita on rakennettu osin naapurien tonteille ja pitäisi siirtää omalle tontille. Tontti on lohkottu 1921, rakennus on vuodelta 1931. 3. Asemakaavassa ei määritellä katonharjan suuntaa. 4. Nostetaan kattokaltevuus AO-tonteille 1:2–1:1,5 sekä AP-tonteille 1:1,5–1:1 (vakiokattotuolit).

45. Yksityishenkilö, 25.4.2025 → Nro 6, 34, 51
--- ”Rahallisesti ja ajallisesti, onko parempi ehdottaa lohkomista tässä vaiheessa vai voiko sen tehdä tulevaisuudessa suht koht samaan hintaan. Olettavasti aikaa vie enemmän tulevaisuudessa. En oikein ymmärrä mitä kaikki kustannuksia lohkomisesta tulee, löytyykö tähän jotain vinkkiä miten tuo lasketaan?”

=> Tämä asemakaava ei sisällä tonttijakoja.

46. Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, 29.4.2024 → Nro 37, 60
”Asemakaava-aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu Vanhalle Kaarelantielle, Palotielle ja Palokujalle. Liityttävien johtojen kapasiteetit tulee tarkastaa jatkosuunnittelussa. Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää Palokujan jatkeelle ja asemakaavan muutoksen laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien yleiseen vesihuoltoon kytkentää varten.

Yleisen vesihuollon jatkamisen tarve Palotiellä tulee tarkastella kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä. Mikäli jatkosuunnittelussa todetaan, että asemakaavamuutos edellyttää yleisen vesihuollon siirtoa Palokujalla ja Yhtiönkujalla, tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat hyväksyttää HSY:llä.”

=> Vesimäärät kasvavat niin vähän, että vesijohtojen ja viemäreiden kapasiteetti riittää. Laitilankuja 1:n johdon siirtää maanomistaja. Muita johtoja ei tarvitse siirtää ja niille merkitään asemakaavaan johtorasitteet. Palokujan jatke on mitoitettu HSY:n johtorasitteen mukaiseksi.

47. Kaarelan VPK, 30.4.2024 → Nro 11, 42
--- ”Keskustelemme suojelupäätökseen ja kuntotarkastukseen liittyvistä asioista yhdistyksen hallituksessa ja olemme sitten lopputulemasta riippuen yhteydessä kaupunginmuseoon.”

=> Kaupunginmuseon lausunnot → nrot 28, 48.

48. Vantaan kaupunginmuseo, 2.5.2024 → Nro 28, 62
--- ”Nyt kuultavana olevan asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kolmen inventoidun rakennuksen suojelua. Museo pitää kulttuuriympäristön vaalimiseen liittyvää tavoitetta hyvänä, mutta toteaa yhä, että kyseisten rakennusten ja kilometripylvään suojeluperusteet tulee tutkia riittävällä tarkkuudella kaavatyön aikana. Museon kulttuuriympäristötietokannassa olevat tiedot ovat puutteellisia muun muassa rakennusten alkuperäisyyteen ja kylän historiaan liittyen. Myös pihapiirit tulee huomioida osana rakennusten arvotusta.

Jos rakennuksilla todetaan suojeluperusteita ja ne päätetään suojella, on kaavassa huomiotava myös niiden kyläkuvallinen arvo ja sen säilyminen. Suojeltavien rakennusten kohdalla tulee uudisrakennusten määrää, massoittelua ja sijoittelua tontilla miettiä siten, että uudisrakentaminen ei heikennä vanhojen rakennusten suojeluperusteita. Näkymälinjat ja mittakaavallinen yhteneväisyys ovat tärkeitä huomioida.

Kaava-alueella sijaitseva arvokas tielinjaus, Palotie, on on läntisin osa reittiä, joka johtaa Kaarelasta Hakuninmaan kautta Vantaanjoen eteläpuolta Haltialaan ja joen yli Tammistontielle ja siitä edelleen Helsingin pitäjän kirkonkylän eteläpuolelle. Tie esiintyy kuninkaankartastossa 1700-luvun lopulla, mutta se saattaa olla vanhempikin. Kaarela (Kårböle) mainitaan asiakirjoissa ensimmäisen kerran jo vuonna 1417 ja Kaarelasta on varmasti johtanut tie Kirkonkylälle jo kylän alkuajoista asti. Näin ollen voi olla mahdollista, että linjaus on jopa keskiaikainen.

Palotie on säilyttänyt vanhan luonteensa ja linjauksensa. Alkupäästään paloaseman kohdalla on tieltä hyvät näkymät eri suuntiin. Palotie haarautuu Vanhalta Kaarelantieltä ja sen alkuperäinen suunta on ollut kohti Haltialaa Vantaanjoen etelärannalla. Nykyään Hämeenlinnanväylä katkaisee tämän yhteyden. Tien muut osat ovat Helsingin puolella. Museon näkökulmasta Palotien linjauksen säilyminen tulee turvata asemakaavassa tarkoituksen mukaisella suojelumerkinnällä ja määräyksellä.”

=> Kaupunginmuseon inventoimat rakennusperintökohteet merkitään suojelukohteiksi. Ne on perusteltu s. 3–6. Kaavassa käytetään kaupunginmuseon esittämiä suojelumääräyksiä.

Palotie 5, 9 ja 10 ovat säilyttäneet julkisivunsa, ovat asuintaloja ja jäävät näkymään kaduille. Alueella sallitaan maltillinen täydennysrakentaminen, mikä säilyttää ympäristöä.

Kuninkaantammenrinne ja Kaarelantaipaleen eteläosa sijoittuvat leikkaukseen, joten nykyinen Palotie ei siltä osin säily. Ratkaisu on hyväksytty lainvoimaisessa asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne (Kv 19.9.2022). Palotien pohjoisosa merkitään suojeltavaksi tieksi st. Palotie on ollut yhteys kirkolle myös pitäjän länsiosista (Konala, Mäkkylä, Kilo, Suurhuopalahti, Otsolahti). Helsingin pitäjä mainitaan 1331.

Kilometripylväs on muistomerkki valtatie 3:n vanhasta linjauksesta 1938–1950-luvun lopulle. Pylväästä on poistettu valtatien numero ja kilometrilukemat, koska se ei ole enää liikennemerkki. Katso vastine nro 59.

49. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 2.5.2024 → Nro 30
Sähköverkko: --- ”Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan alueelle on tarpeen osoittaa tilavarauksia uusille muuntamoille. Vanha muuntamo M712 (Vanha Kaarelantie 9) on tulossa saneerausikään ja sen nykyiseen sijaintiin tulee osoittaa paikka uudelle muuntamolle. Toisen muuntamon paikkaa ehdotetaan Palotien varteen, Palotie 3. Molempiin kohteisiin halutaan vm- merkinnät kaavakartalle. --- Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.”

Kaukolämpö: ”Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia --- . Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.”

=> Neuvoteltu 3.5.2024. Vanha Kaarelantie 11:n muuntajalle esitetään nykyinen paikka, mikä säästää Porraskalliota. Palotie 3:n muuntajan paikka merkitään katualueeksi. Muuntajille tulee kaavaan vm-merkinnät.

50. Yksityishenkilö, 2.5.2024 → Nro 5, 13, 26
”Katson, että kyseisellä tontilla ei ole tarvetta eikä halua lisätä rakennusoikeutta, sillä nykyinen rakennus palvelee tarpeitamme erinomaisesti.”

=> Tontille merkitään nykyinen kerrosala 170 k-m2.

”Koskien Kuninkaanrinne-hanketta, haluan tuoda esille näkemykseni sen tarpeettomuudesta. Vaikka hanke on jo asemakaavoitettu jokin aika sitten, se ei automaattisesti tarkoita sen toteutumista. Mielestäni suunniteltu tiehanke kuitenkin vaarantaisi Palotien alueen kokonaisuuden kooltaan ja aiheuttaisi melua, joka haittaisi alueen asukkaita. Lisäksi liittymien lisääminen aiheuttaisi ruuhkia Hämeenlinnan väylälle. Mikäli Helsinki ei saa Kuninkaantammen tunnelia ja Perhekunnantietä asukkailleen, en näe tarvetta rakentaa uusia teitä Vantaan puolelle.”

=> Kuninkaantammenrinne on jo ratkaistu yleiskaavassa (2021) ja asemakaavassa 162000 (2022). Hankkeen toteutus sisältyy MAL-investointiohjelmaan 2024–2027 (MAL 2023, Kv 13.11.2023).

”Lisäksi haluan kiinnittää huomiota jatkuvaan tiivistämiseen ja rakentamiseen Vantaalla. Toivoisin, että kaupunki hidastaisi hieman tahtia ja panostaisi olemassa olevien alueiden kunnostamiseen ennen uusien rakennusten aloittamista. Asukkaat arvostaisivat varmasti enemmän laadukasta ympäristöä ja palveluita määrän sijasta.”

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan uusia asuntoja. Tiivistäminen ja täydentäminen ovat yleiskaavan pääperiaatteita, millä säästetään laajoja virkistysalueita. Alueen maltillinen täydentäminen säilyttää ympäristöä.

”Melueste joka on ollut suunnitelmissa kymmeniä vuosia on hyvin tervetullut hanke. Se palvelee parhaiten tarkoitustaan jos se alkaa Kaivokselan liittymästä - Toyotan kohdalla edes nykyisen aidan korkuisena jotta rengasäänet vähenevät - ja jatkuu Kannelmäkeen asti. Melueste toimii parhaiten mikäli se rakennetaan Hämeenlinnanväylän ja jalkakäytävän väliin jotta jalkakäytävällä voisi kulkea ilman Hämeenlinnanväylän melua. Ei todellakaan ole mikään nautinto kulkea siinä tällä hetkellä ja varmaan ymmärrätte ettei joku Kuninkaantammenrinne paranna asiaa millään lailla, päinvastoin. Olen myös vakuuttunut siitä että Kuninkaantammen asukkaat ovat asiasta samaa mieltä. Hekin toivovat että metsäkaistale Kuninkaantammen ja Hämeenlinnanväylän välissä säilyy nykyisellään.”

=> Tiesuunnitelman luonnoksessa 9.12.2020 melueste sijoittuu tien ja raitin väliin.

51. Yksityishenkilö, 5.5.2024
”AR, Rivitalojen korttelialueen (16191) autopaikkojen vähimmäismääräksi esitetty 1,3 ap/ asunto. Osoitteessa Yhtiönkuja 1 sijaitsee 12 asuntoa ja 14 autopaikkaa, eikä tontille mahdu niitä yhtään enempää. Autopaikkamääräksi kaavaan ehdotan 1 ap/asunto.”
Yhtiönkujan nimimuutos? Mikäli Kauniainen ei muuta Yhtiönkujansa nimeä, (koska on vanhempi ja aikaisemmin nimetty) ja Yhtiönkuja pakosti(?) nimettävä uudelleen, niin esitän nimeksi Uusi Yhtiönkuja.”

=> Tarkistetaan autopaikkamääräksi nykyinen 1 ap/asunto. Yhtiönkuja on nimetty kaavassa 161800 Yhtiönkuja (Kv 25.4.2022), mutta nimiasiaa voidaan käsitellä vielä erikseen.

52. Yksityishenkilö, 5.6.2024 → Nro 27, 52
”Pitkän pohdinnan jälkeen olen tullut siihen päätökseen että Palotie 16 jää sellaiseksi kun se on tänä päivänä. Tontille rakentaminen ei ole tällä hetkellä ajankohtaista. Kun se päivä tulee olen yhteydessä asianomaisiin.

=> Kaavaan merkitään nykyisten asuin- ja talousrakennusten kerrosala 142 k-m2.

Tontilla löytyy minun isän isoisän rakentama kivmuuri joka jäisi kaupungille luovutettavan maa-alueen, 648 m2 tiealueeksi, alle. Haluaisin että kohta satavuotiasta muuria suojeltaisiin turhilta teiltä ja kaivauksilta. Kevytliikenne mahtuu hyvin kävelysillan alle ja suunnitteilla olevat melu-esteet voi rakentaa ajotien ja kevytliikennetien väliin. Myöskin tätä mieltä oli xxx. Niin on tehty Helsingin puolella Kehä 1:stä Kaarelantielle. Onko tämä ratkaisu liian vaikea Vantaan suunnitteli-joille.

=> Hämeenlinnanväylän tiealue ja raitti ovat jo asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja (Kv 25.4.2022). Hämeenlinnanväylälle tarvitaan kolmannet kaistat, mikä siirtää myös Kaivokselan ajoramppia, kun tien levennys jatkuu Klaukkalan liittymään asti. Tiesuunnitelman luonnoksessa (2020) melu-aita on esitetty tien ja raitin väliin.

Hämmästyksekseni ”meidä kylän maamerkki” Kårböle Fbk, Kaarelan Vpk jäisi hoitoa ja käyttöä vaille toiminnan siirtyessä uusiin tiloihin Myyrmäkeen. Kuntokartoituksen myötä selviää missä kunnossa rakennus on. Käyttäjiä löytyy varmasti jos vuokra on kohtuullinen. Esimerkiksi kerho-toimintaa, kokoustilaa tai askartelua varten. Yläkerrassa asui aikoinaan neljähenkinen perhe.

=> Paloasemaa koskee maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n hävittämiskielto. Se säilyy asuntona.

Kuninkaantammenliittymä on turha liitymä jolla on ympäristöhaitallisia vaikutuksia. Taas kerran, avatkaa Perhekunnantie autoliikenteelle tai vaikkapa bussitunneli niin ”autoton” Kuninkaantammi pääsee liikkumaan.”

=> Kaivokselan eritasoliittymä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormitettuja ja kaupunkiseutu kasvaa. Kuninkaantammenrinne on jo hyväksytty Vantaalle asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne (Kv 19.9.2022). Kuninkaantammenrin-teelle tulee myös bussi 431 Elielinaukio – Kivistö. Perhekunnantie johtaisi liikennettä asuntoalueen läpi. Eritasoliittymä johtaa liikenteen pääväylälle. Eritasoliittymän kaavoittaa Helsinki.

53. Yksityishenkilöt (2), 5.5.2024
”Asemakaavassa on suunnitelma Palokujan jatkamisesta Palotielle tonttien Palotie 6b (414–1–22) ja Palotie 8 (414–1–26) kautta.

Jalankulkukadun toteuttaminen muuttuneen linjauksen mukaan tulee vaatimaan merkittävästi tilaa tontin 414-1-22 nykyisestä pinta-alasta. Linjauksen seurauksena joudutaan purkamaan tontilla olevia rakennelmia ja poistamaan nykyisä puustoa ja muuta kasvillisuutta.

Jalankulkukatu kulkee varsin kapeasta tilasta kahden omakotitalon välistä ja siirtää läpikulku-liikennettä talojen edestä selkeästi molempien tonttien piha-aluille. Läpikulkuliikenne siirtyy huomattavasti nykyistä lähemmäksi asuinrakennuksia. Katu ei lyhennä merkittävästi kävelymat-kaa esimerkiksi Vaskipellon uudelle asuinalueelle. Tämän lisäksi Vaskipellon suurin asuntomassa on toteutettu Palotiestä selkeästi etelämmäksi. Palokuja ei paranna julkisen liikenteen saavutetta-vuutta bussipysäkkien paikkojen vaihtuessa.

Palokujan jatke lienee jäänne kehä II:n suunnitelmassa, jossa jalankulkuteiden toteuttaminen Palotien ja Vanhan Kaarelantien risteykseen olisi ollut haastavaa. Nykyinen katusuunnitelma mahdollistaa hyvin toimivan jalankulkuliikenteen Palotie kautta Vanhalle Kaarelantielle ilman Palokujan jatketta. Palokujan toteuttaminen ei ilmeisesti ole ollut minkään tahon toiveena, joten toteutus vain siksi, että se on aikoinaan kyseiseen paikkaan suunniteltu, on perusteeton.

Kadun toteuttaminen suunnitelman mukaan tulee vaikeuttamaan merkittävästi molemmille tonteille kaavassa annetun lisärakentamisoikeuden hyödyntämistä.

Kävelykierroksella 17.8. kierroksen vetäjä toi esille, että katualueiden suunnittelua ja linjauksia voidaan jatkossa määritellä siten, että alueen sallittu äänitaso on jopa 60 dB. Palotien uusinkin rakennuskanta on 2000-luvun taitteesta, jolloin rakennuksia ei ole suunniteltu vastaamaan näin korkeaa äänitasoa. Tämä on otettava huomioon katulinjauksia ja meluesteitä suunniteltaessa.”

=> Palokujan jatke tulee HSY:n johtorasitteelle, jolla ei saa olla rakennuksia, raskaita rakenteita, puita eikä syväjuurisia pensaita. Yhteys lyhentää kävelyä Palotieltä päiväkotiin, kouluun, pysäkille ja Myyrmäen keskustaan ja toisaalta Vaskipellosta Keskuspuistoon. Palotielle tulee lisää asumista, myös Helsingin puolelle. Siten Palokujan jatke on yleisen edun mukainen. Tehty meluselvitys. Katso vastine nro 29.

54. Yksityishenkilöt (2), 5.5.2024 → Nro 6, 34, 45
”1. Ehdotetaan muutosta uuden rakennusoikeuden jakoon xxx. Yhteensä uutta rakennusoikeutta edelleen 500m2 mutta jaettu eri tavalla.

2. Ehdotetaan että punaisella ja keltaisella merkattuja puita ei suojella osoitteessa Palotie 11.

1.

2.

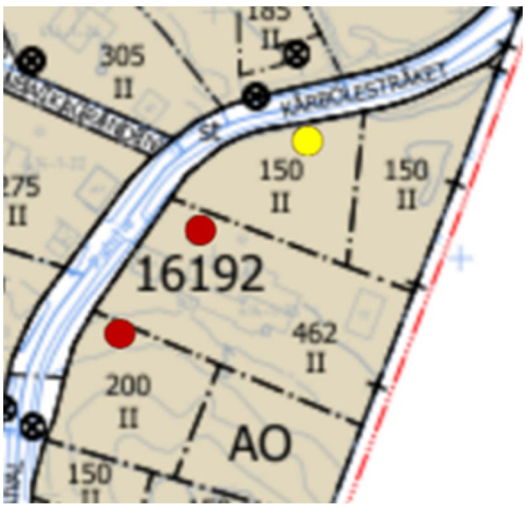

Talon edessä oleva lehtipuu on huonokuntoinen ja puusta irtoavat oksat rikkovat jo nyt tiilikattoa Havupuut kalliolla: Kalliolla olevien mäntyjen kunto on viimevuosina huonontunut ja niitä on joudutta kaatamaan. Tämän alueen puita voidaan omistajan toimesta suojella terveellä järjellä. Keltaisella merkitty mänty kasvaa vinoon eikä sen juuret tule kantamaan sitä että oksia on vain toisella puolella puuta.

3. Ehdotetaan että Enbackankuja nimistä kevyen liikenteen väylää ei rakennetta, koska tie ei merkittävästi lyhennä kävelymatkaa Myyrmäkeen, bussipysäkeille tai Vaskipuistoon."

=> 1. Rakennusoikeudet tarkistetaan eri rakennusaloille. 2. Maisema-arkkitehti 8.5.2024 inventoi puut ja merkitsi tontille 18 uutta arvopuuta. Männyllä on paalujuuri. 3. Enbackankujasta katso vastine nro 29.

55. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL, 6.5.2024 → Nro 24
"Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole uutta lausuttavaa Kaivokselan Palotien asemakaavaluonnoksesta. HSL on antanut 26.3.2021 lausunnon Palotiestä. HSL haluaa osallistua kaavan ehdotusvaiheeseen."

56. Yksityishenkilöt (2), 6.5.2024 → Nro 35, 38
--- "kiinteistön omistajina haluamme tuoda esiin mielipiteemme Palotien OAS:sta ja siinä esitetystä asemakaavaluonnoksesta.

Oma kiinteistömme on rakennettu vuonna 1958, joten talomme ikkunoiden ja seinien äänieristys ei ole nykystandardien mukaista. Koemme jo nykyisen liikennemelun Vanhalla Kaarelantiellä haitalliseksi. Kuninkaantammenrinne -kadun ja kiertoliittymän toteuttaminen Vanhan Kaarelantien risteykseen saakka johtaa liikenteen huomattavaan lisääntymiseen tässä kohtaa."

=> Sekä nykytilanne (2021) että tiemeluennuste (2050) on länsijulkisivulla 55–60 dB, mikä edellyttää tavanomaista 30 dB ääneneristävyyttä. Lentomelutaso Lden 50–55 dB edellyttää 32 dB ääneneristävyyttä. Asuintalon ääneneristystä voidaan parantaa lisälaseilla tai ikkunoita vaihtamalla.

”Olemme aiemmin esittäneet kaavoittajalle, että Vanhan Kaarelantien risteyksen ja Kuninkaantammenrinteen risteysalueen vieressä oleva kortteli tulisi kaavoittaa kerrostalojen korttelialueeksi (AK) jo liikenteen melun lisääntymisen vuoksi. Tämä ehdotus koski Vantaan kaupungin omistamia kiinteistöjä --- sekä omistamaamme kiinteistöä --- ja naapurimme omistamaa kiinteistöä ---. Näiden kiinteistöjen alue sopisi mielestämme paremmin kerrostalojen korttelialueeksi.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaavassa Palotien kaava-alue on merkitty pientaloalueeksi (A), jossa suurin sallittu kerrosluku on III, ja jonne saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä. Mielestämme risteysalue on kuitenkin portti vanhalle pientaloalueelle, joten se olisi perusteltua rakentaa tehokkaammin, minkä myötä saavutettaisiin myös parempi melusuojaratkaisu. Vanhan Kaarelantien vastapäisellä puolella on kerrostaloja, ja Kehä II:n varauksen vuoksi siellä on myös toteutettu melusuojaus. Yleiskaavan merkintä on tältä osin mielestämme puutteellinen eikä ota risteysalueen erityispiirteitä huomioon.

Olemme valmiita tutkimaan myös erilaisia pienkerrostalokorttelitratkaisuja tarkemmin yhteistyössä Vantaan asemakaavoituksen kanssa. Kuninkaantammenrinteen kiertoliittymän viereen ei kuitenkaan ole syytä rakentaa luonnoksessa esitettyä vaatimatonta ketjutalo-townhouse -tyyppistä ratkaisua, vaan tontit on syytä rakentaa risteysalueen kohdalla tehokkaammin.”

=> Esitetyt kerrostalot pientaloalueelle eivät ole lainvoimaisen yleiskaavan mukaisia. Rakentamisen tulee soveltua pientaloalueen kokonaisuuteen. Yleiskaavamääräykset ovat pohdittuja ja tuoreita. Kerrostaloehdotus on arvioitu (nro 35). Rivitalot toimivat melumuureina. Palotie 2 ja 4:n AP-tontteja on nyt tehostettu (e = 0,51), lisäksi sallitaan ullakkorakentamista. Tämä on pientalotonteille hyvä tehokkuus. Talot toimivat Pohjois-Kaarelan porttina. Myös Vanha Kaarelantie 15a tontille on esitetty toinen asuinrakennus. Kaikki tontit voidaan toteuttaa toisistaan riippumatta.

57. Yksityishenkilöt (2), 6.5.2024
”Kaavassa on alustavasti suunnitelma Palokujan jatkamisesta Palotielle tonttien Palotie 6b (414–1–22) ja Palotie 8 (414–1–26) kautta.

Jalankulkukadun toteuttaminen 5 metriä leveänä tulee vaatimaan merkittävästi tilaa molempien tonttien nykyisestä pinta-alasta. Tämä koskee erityisesti Palotie 8:n tonttia, joka on jo nyt varsin kapea.

Kadun toteuttaminen suunnitelman mukaan tulee vaikeuttamaan merkittävästi molemmille tonteille kaavassa annetun lisärakentamisoikeuden hyödyntämistä.

Rauhallinen omakotialue muuttuu levottomaksi. On todennäköistä, että tietä käyttävät huviliikkujat, jotka eivät asu alueella mopot, potkulaudat ja pyörät. Tällä hetkellä nämä ovat lisääntyneet myös Palotiellä ja ovat aiheuttaneet vaaratilanteita.

Palokujalla paritalojen elämä vaikeutuisi, taloissa asuu paljon lapsiperheitä ja lapset leikkivät niin kuin ovat tottuneet, vapaasti omilla piha-alueillaan sekä myös kääntöpaikalla. Lapset leikkivät eivätkä välttämättä huomaa kovaa ajavia pyöriä ja potkulautoja, jotka ajavat heidän pihapiirissään. Yksikin lapselle tapahtuva onnettomuus on liikaa.

Palokujan tonttien sekä Palotie 8 tontin välissä on korkea aita, joka korkeudellaan on mahdollistanut Palokujan tonttien lumenkasauksen talvisin. Miten kaupunki järjestää lumenkasauksen? Jos tie tulee, niin talvella se on todennäköisesti tukossa koska toista lumenkaatopaikkaa ei ole.

Alueella kasvavissa jalopuissa pesii kesäisin sepelkyyhkyjä, oravia ja erilaisia pikkulintuja. Pihoilla liikkuu siiliä, ne ovat vähentyneet rakentamisen myötä.

Olemme rakentaneet pihapiirimme valmiiksi eläkepäiviä varten, piha on aidattu koirille ja tontin rajalla olevat isot tuijat antavat yksityisyyttä, rauhallista oleskelua pihalla niin ihmisille kuin myös koirille.

Väite että kevyenliikenteen väylä lyhentäisi matkoja tai että sitä on toivottu nopeampaan liikkumiseen ei pidä paikkaansa. Kukaan vakituisesti alueella asuvista ei ole toivonut ko väylää

kulkemiseen. Alueen asukkaat voivat liikkua edelleenkin vanhojen reittien mukaan. Kevyenliikenteenväylähanke on jäänne kehä 2 aikaisesta suunnittelusta.

Lopuksi voidaan vain sanoa, että kevyenliikenteen väylän rakentaminen sotii kaikkea tämän alueen kulttuuriarvoja, maisemallisia-arvoja ja luontoarvoja vastaan."

=> Tontilla on nyt HSY:n johtorasite, jolle ei saa rakentaa ja joka tulisi katualueeksi (56 m2). Kävelytie olisi 3 m leveä ja traktorilla kunnossapidettävä, sen molemmin puolin olisi 1 m lumitilat. Enbackankuja lyhentää kävelyä Palotieltä päiväkotiin, kouluun, pysäkille ja Myyrmäen keskustaan ja toisaalta Vaskipellosta Keskuspuistoon. Palotielle tulee myös uutta asumista, myös Helsingin puolelle. Kääntöpaikka ei ole leikkipiha vaan katualuetta. Lumia voidaan viedä toiselle kasauspaikalle. Mainitut lajit eivät ole suojeltuja. Katso vastine nro 29.

58. Asianajaja / yksityishenkilö, 6.5.2024
"Asemakaavaehdotus sijoittuu alueelle, joka on valtaosin pientalovaltaista aluetta ja joka on vuosikymmenten aikana orgaanisesti kehittynyt omaleimaiseksi ja kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi miljööksi. Eri-ikäinen ja mittasuhteiltaan inhimillinen rakennuskanta muodostaa maisemakokonaisuuden, jonka täydennysrakentamista suunniteltaessa tulisi noudattaa hyvin tarkkaa harkintaa ja kohtuullisuutta. Asemakaavaehdotus ei kaikilta osin täytä MRL:ssä ja yleiskaavassa asetettuja vaatimuksia. Kaava rakennusoikeuksineen ja tiealueen linjauksineen ei riittävällä tavalla turvaa Palotien ja Laitilantien ja VPK:n talon muodostamien kulttuurihistoriallisten ympäristöjen säilymistä."

=> Kaavaan tulee maltillinen rakennusoikeus, mikä säästää ympäristöä. Helsingin puolelle on suunniteltu vielä tiiviimpää rakentamista. Vpk:n talo suojellaan ja jää näkymään kadulle. Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen ja on jo hyväksytty yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) ja asemakaavassa 162000 (Kv 19.9.2022) ja on tulossa myös Helsingin puolelle.

"Kuninkaantammenrinteen suunnitellun yhdyskadun eteläpuolelle jäävät suojeltavan VPK:n talon läheisyyteen merkityt rakennuspaikat ovat itsessään epätarkoituksenmukaisia ja niihin esitetään rakentamista, joka olisi jopa kahden metrin etäisyydellä (!) kaavoittamattoman Nydalin alueen rajasta. Näiden rakennusalueiden välissä kulkevan Helsingin puoleista vielä kaavoittamatonta aluetta palvelevan Nydalintien katualueen leveys jäisi riittämättömäksi. Niiden osalta asuinrakennuksen rakennuspaikka tulisi joka tapauksessa keskittää pohjoisen puoleiselle tonttialueelle (16193) ja Nydalintien eteläpuolelle jäävällä alueella voisi olla sitä palveleva autotalli tai muu talousrakennus."

=> Pienet tontit olisivat joutomaata, jos niitä ei rakennettaisi. Helsingissä pienin tontti on 188 m2, Espoossa 165 m2. Nydalintie on nyt 2,7–3,8 m leveä, sen katualue on 5,0 m. Helsingin puolen suunnitelmien mukaan tie jää yhteydeksi vain Nydalin tilalle. Nydalintien eteläpuolella 130 m2:n tontille mahtuu hyvin kaksikerroksinen 50 k-m2 suuruinen talo, joka vie tontista vain 25 m2, jolloin pihaa on yli 100 m2. Pienille tonteille ja taloille on kysyntää, koska kaikki eivät halua hoitaa isoa tonttia eikä rakentaa isoa taloa. Kahden metrin etäisyys ei estä naapurin rakentamista, kun huomioidaan pääikkunoiden sijoitus. Nydalintien eri puolilla on tonteilla eri maanomistaja.

"Kuninkaantammenrinteen katualueen sijainti, leveys ja korkeusasema sekä tien yleisluonne jäävät kaavassa epäselviksi, vaikka kaava-alue rajautuu suoraan katualueeseen. Kaavaa ei tulisi saattaa valmiiksi, ennen kuin liikennesuunnittelu- ja kaavoitus on edennyt Helsingin puolella siihen pisteeseen, että kuntarajojen leikkauspisteessä oleva alue voidaan yhtenä kokonaisuutena järjestellä sekä Vantaan että Helsingin puolella sen ympäristöarvot turvaavalla tavalla."

=> Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaalla leikkaukseen. Katua on suunniteltu yhdessä Helsingin kanssa ja siitä on tehty katusuunnitelmaluonnos 19.12.2020, joka on ollut nähtävillä 9.12. - 22.12.2020 ja on esitetty havainnekuvissa s. 56, 60 ja 64. Katu on jo hyväksytty Vantaalla asemakaavaan 2022. Helsingin puolelle Nydalin ja Storkensin tiloille on suunniteltu vielä tehokkaampaa rakentamista ja tiiviimpiä katutiloja (kuvat s. 68).

Palotie 10:n suojeltava talo jää näkymään ajoportilta. TKa 18.5.2024

[58. jatkuu]
”Vastaava kuntarajan molemmille puolille ulottuvan kahden erillisen kaavaprosessin ongelma on nähtävissä esitetyn kaavan itäpuolella sijaitsevien tonttien (16191) kohdalla. Tonttiliittymät näytetään olevan tarkoitus järjestää vielä kaavoittamattoman Storkensin alueen kautta.”

=> Palotie on keskiaikainen yleinen tie Helsingin pitäjän kirkolle, joka kulkee nyt osin Helsingin kaupungin puolella. Helsingin puolelta tonteille tulee nykyiset ajoliittymät. Päinvastoin Helsingin Storkensin tilalle on suunniteltu vielä tiiviimpää rakentamista, ja sen kaikki liikenne tulisi kulkemaan Vantaan Kaarelantaipaleen (nyt Palotien) kautta.

59. Uudenmaan ELY-keskus, 6.5.2024
”Uudenmaan ELY-keskus ei voi ilman selvityksiä ja kaavaselostusta ottaa kantaa kaavamääräysten riittävyyteen ja sisältöön, eikä siihen täyttyvätkö asemakaavan sisältövaatimukset. Käytettävissä olevilla aineistoilla on esimerkiksi mahdotonta arvioida, onko alueen kulttuurihistoriallisia arvoja selvitetty riittävästi ja ovatko kaavamääräykset siltä osin riittäviä. ELY-keskus huomauttaa kuitenkin jo nyt, että selkeyden vuoksi suojeltavan rakennelman (sr-1) kohdemerkintä vaatii myös yksilöivän merkinnän selitekirjaimien lisäksi.”

=> Lain mukaan kaavan ei tule enää perustua riittäviin selvityksiin, vaan kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §).

Kaupunginmuseo on inventoinut rakennukset. Kaavan laatija on arvottanut 40 vuotta kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja tehnyt kulttuurihistoriallisia selvityksiä. Rakennusperintökohteet on perusteltu edellä s. 3–6 ja ne kaikki suojellaan. Niillä on paikallisia erityisiä arvoja, mutta ne eivät ole maakunnallisesti eivätkä valtakunnallisesti arvokkaita.

Asemakaavassa käytetään kaupunginmuseon esittämiä suojelumääräyksiä. Kaavamerkintä sr yksilöi kaavakartalla kolme rakennusta (Palotie 5, 9 ja 10), joita koskee sama kaavamääräys. sr/1-merkinnässä mainitaan kilometripylväs. Palotien alkuosan muutokset on jo hyväksytty asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne. Kaavaratkaisu sallii maltillisen täydennysrakentaminen, mikä säilyttää ympäristöä ja sovittaa uudet rakennukset massoiltaan nykyisiin. Enemmät selvitykset eivät vaikuttaisi suojeltaviin kohteisiin eikä niiden suojelun tasoon. Katso vastine nro 48.

Erillinen kuuleminen Palotie 2, 3, 5 ja Vanha Kaarelantie 15a tonteista

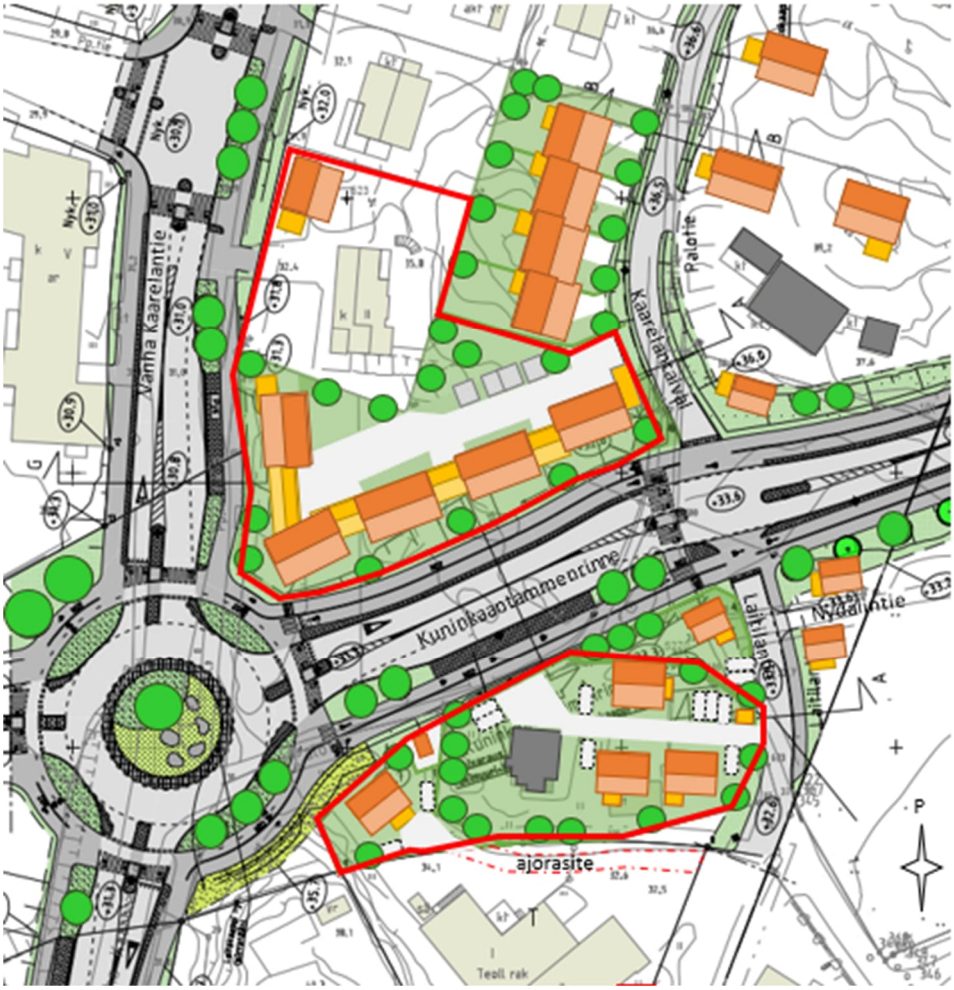

Erillisessä kuulemissessa 7.5.2023 esitetty havainnekuva.

Kuulemisalueen rajaus.

- Erillinen kuuleminen jaettiin kaava-alueella ja naapureille 7.5.2024 ja ilmoitettiin muille osallisille ja verkossa 8.5.2024. Mielipiteet ja tontinkäyttösuunnitelmat pyydettiin kirjaamoon 21.5.2021 mennessä.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa sähköpostilla ja puhelimitse. Yhteydenottoja ei tullut.

Erillisessä kuulemisessa saadut mielipiteet

60. Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, 17.5.2024 → Nro 37, 46
”Asemakaava-aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu Vanhalle Kaarelantielle, Palotielle ja Laitilankujalle. Rakennettujen vesihuoltolinjojen kapasiteetin riittävyys tulee tarkastaa jatkosuunnittelussa. Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille sekä selvitettävä mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve. Yleiset vesihuoltolinjat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa yleiselle alueelle.

Yleisen vesihuollon jatkamisen tarve Laitilantielle tulee tarkastella kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä. Mikäli jatkosuunnittelussa todetaan, että asemakaavamuutos edellyttää yleisen vesihuollon siirtoa Palotiellä, tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat hyväksyttää HSY:llä. Tonttiluonnoksen perusteella Laitilankuja 1 tonttijohtoja tarvitsee mahdollisesti siirtää, mistä tulee sopia johtojen omistajan kanssa.”

=> Alueella hyödynnetään nykyistä kunnallistekniikkaa. Vesimäärät kasvavat niin vähän, että vesijohtojen ja viemäreiden kapasiteetti riittää. Johdot sijoittuvat katualueille tai tonteilla on niille johtovaraukset. Maanomistaja sopii Laitilankuja 1:n johtojen siirrosta kustannuksellaan.

Vanhalla Kaarelantiellä kulkee sähkönivelbussi Myyrmäestä Eiraan. TKa 17.5.2024

61. Yksityishenkilöt (2), 20.5.2024
”Vastustamme kokonaisuudessaan kaavaehdotustanne numero 161900.

1) Kuninkaanrinne nimistä tietä emme halua ollenkaan toteutettavaksi. Lisäätte sillä vain olennaisesti auto-ja muuta liikennettä Vanhan Kaarelantien ruuhkaisella alueella. Hämeenlinnantieltä on jo olemassaolevia hyviä yhteyksiä Kunikaantammeen Perhekunnantietä ja Vaskivuorentietä käyttämällä ja tekemällä niihin tarvittavia muutoksia.

2) Emme halua teidän rakentavan yhtään lisää taloja Vanhan Kaarelantien ja Kaarelan vapaapalokunnan alueelle. Tällaisella lisärakentamisella viette vain alueen nykyisiltä asukkailta viimeisetkin pienet ulkoilualueet.

3) Jos ehdottamanne tiekaavoitus ja talonrakennukset toteutetaan, niin se sotkee koko kaavoitusalueen 161900 asumis- ja liikenneolot useammaksi vuodeksi. Kuka tällaista hullunmyllyä voisi hyväksyä naapurikseen?

Toivottavasti voitte vielä vaikuttaa, että tämä kaavaehdotus 161900 peruutetaan kokonaisuudessaan.”

=> 1. Kuninkaantammenrinne on jo hyväksytty asemakaavassa 162000 (Kv 19.9.2022).
2. Kasvavassa kaupungissa tarvitaan asuntoja. Alue on yleiskaavassa asuntoaluetta. Yleiskaavan päätavoite on täydennysrakentaminen. Vaskipellossa on myös puistoja, kuten Mätäojanlaakson virkistys- ja luonnonsuojelualue. 3. Kaupungeissa rakentamisen häiriöt ovat tavanomaisia.

62. Vantaan kaupunginmuseo, 21.5.2024 → Nro 28, 48
”Museo on aiemmin esittänyt mielipiteensä Palotien asemakaava ja asemakaavan muutoksesta nro 161800, 30.3.2021 kirjatussa mielipiteessään (Dnro VKM/034/2021). Kyseinen asemakaava typistettiin tämän kuulemisen jälkeen koskemaan vain Yhtiönkujan ympäristöä. Museo antoi lausunnon Yhtiönkujan asemakaavaehdotuksesta (Dnro VKM/180/2021). Museo lausui lisäksi mielipiteensä asemakaavan nro 161900, Palotie, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Dnro VKM/096/2024). Jota nyt kuultavana oleva osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennys koskee. Lausunnossa museo totesi, että "Jos rakennuksilla todetaan suojeluperusteita ja ne päätetään suojella, on kaavassa huomiotava myös niiden kyläkuvallinen arvo ja sen säilyminen.

Kaarelan vpk:n talossa on asunto. Kuninkaantammenrinne sijoittuu tällä kohdalla leikkaukseen. Taustalla Helsingin puolella Nydal. TKa 20.5.2024

[62. jatkuu]
Suojeltavien rakennusten kohdalla tulee uudisrakennusten määrää, massoittelua ja sijoittelua tontilla miettiä siten, että uudisrakentaminen ei heikennä vanhojen rakennusten suojeluperusteita. Näkymälinjat ja mittakaavallinen yhteneväisyys ovat tärkeitä huomioida."

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmien täydennys koskee kaava-alueen 161900 eteläisimpiä tontteja, johon rakennusoikeuksien määrää tarkennetaan. Mahdollisesti kaavalla suojeltavia kohteita alueella on yksi, Kaarelan vapaapalokunnan talo. Palokunnan talo sijaitsee tällä hetkellä suhteellisen avoimessa maisemassa, koska sen pohjoispuolella sijaitseva Palotie 2 kiinteistö on rakentamaton. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa siihen on suunniteltu asuinpientalojen korttelialue, johon tulisi townhouse-tyyppistä rakentamista (AP-alue). Lisärakentamismahdollisuus on noin 1200 k-m2 tonttitehokkuudella e = 0,55. Itse Palokunnantalon tontille (Palotie 5) ja sen viereiselle tontille (Palotie 3) suunniteltu rakennustehokkuus on pienempi (e = 0.27-0.30). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa olevassa luonnoksessa uudisrakennusten massoittelut on hahmoteltu kartalle siten, että mahdollisesti kaavassa suojeltavalle rakennukselle jää tilaa ympärille. Palotien osuus tulee alkupäästään muuttumaan nykyistä huomattavasti leveämmäksi tieksi ja siten palokuntatalo tulee entistä paremmin näkyväksi, vaikka uusi katulinjaus (Kuninkaantammenrinne) tulee muuttamaan alueen luonnetta kokonaisuudessaan. Museo ei näe, että täydennyksessä esitetyt uusien rakennusten tehokkuudet vähentäisivät Palokunnantalon kaupunkikuvallista merkitystä.

Näin ollen museolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta."

=> Kaarelan vpk:n talo suojellaan. Sen etupihaa on laajennettu (havainnekuvat s. 62, 74).

Kaavaratkaisun vaihtoehtoja on esitetty edellä osallistumisen yhteydessä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

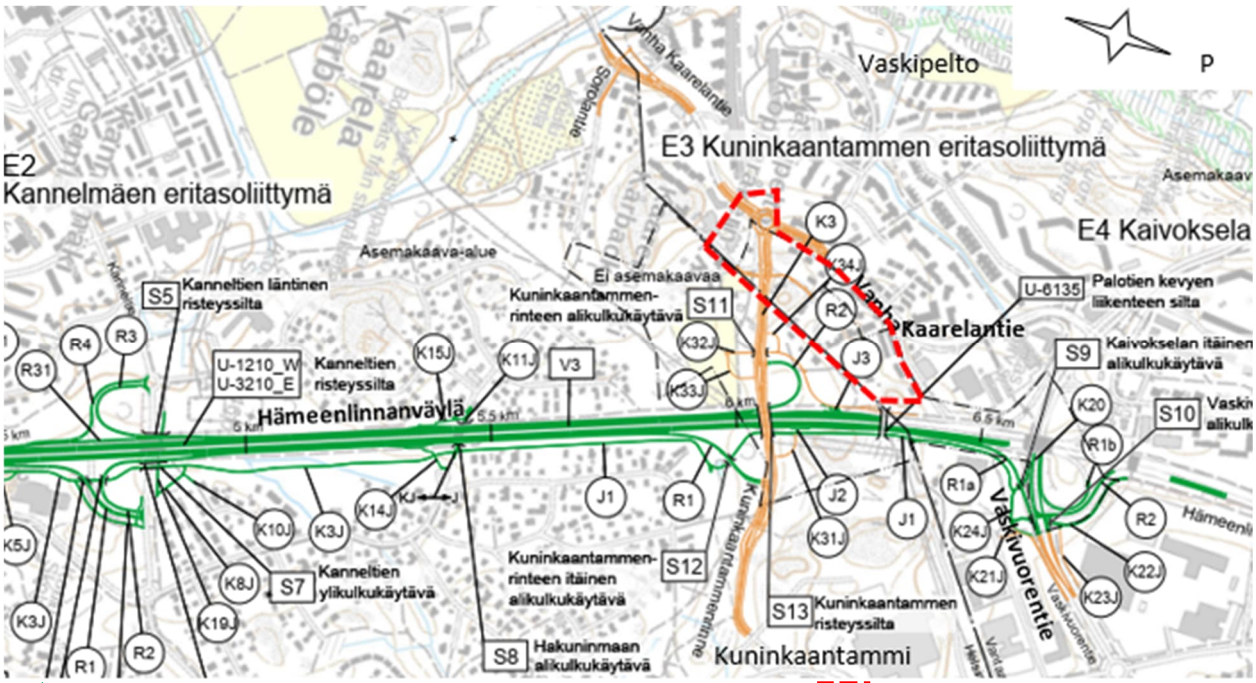

Valtatie 3:n (Hämeenlinnanväylä) Kannelmäki – Kaivoksela tiesuunnitelman yleiskartta. Ramboll 21.1.2021

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan tavoitteita ovat yleiskaavan mukainen pientaloalueen tiivistäminen ja täydentäminen sekä rakennusperintökohteiden suojelu.

Kaavaratkaisu

Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa osoitetaan nykyiseen rakentamiseen liittyen asuinrakennusten A, erillispientalojen AO, asuinpientalojen AP ja rivitalojen AR sekä teollisuus- ja varastorakennusten T korttelialueita, suojaviheralue EV ja näihin liittyviä katuja.

Rakentamismahdollisuuksia on tutkittu yhdessä asukkaiden kanssa. Asemakaava ei kuitenkaan sisällä kerrostalorakentamista, koska se ei ole yleiskaavan mukaista. Sen sijaan Kuninkaantammenrinteen pohjoispuolelle esitetään tehokasta rivitalorakentamista. Katualueista yli jääville joutomaille esitetään pienten omakotitalojen rakentamista. Tavoitteena on luoda alueelle vaihtelua.

Rakennusperintökohteet Vpk:n talo (1950), kaksi vanhinta asuintaloa (1931, 1951), Kaarelantaival (nyt Palotie) ja Yhtiönkujan kilometripylväs suojellaan. Laitilantielle ja Palotien alkuosalle ei tule suojelumerkintöjä merkittävien ja jo hyväksyttyjen katumuutosten vuoksi.

Uutta rakentamista syntyy 4 624 k-m2, josta asumiseen 4 604 k-m2, siitä kaupungille 2 090 k-m2. Teollisuustontilla laajennetaan tontin käyttötarkoitusta palveluihin enintään 500 k-m2.
Suurin kerrosluku on kaksi (II), paitsi teollisuustontilla nykyisen rakennuksen mukaan kolme (III). Kuninkaantammenrinteen pohjoispuolella AP-tonteilla sallitaan ullakkotilojen käyttö asuintiloina.

Kaava-alueeseen aiemmin kuuluneet alueet

- Hämeenlinnanväylän parantaminen on hyväksytty asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.
- Kuninkaantammenrinteen yhdyskatu, Kaarelantaipaleen eteläosa ja Laitilantien osuus on hyväksytty asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne.

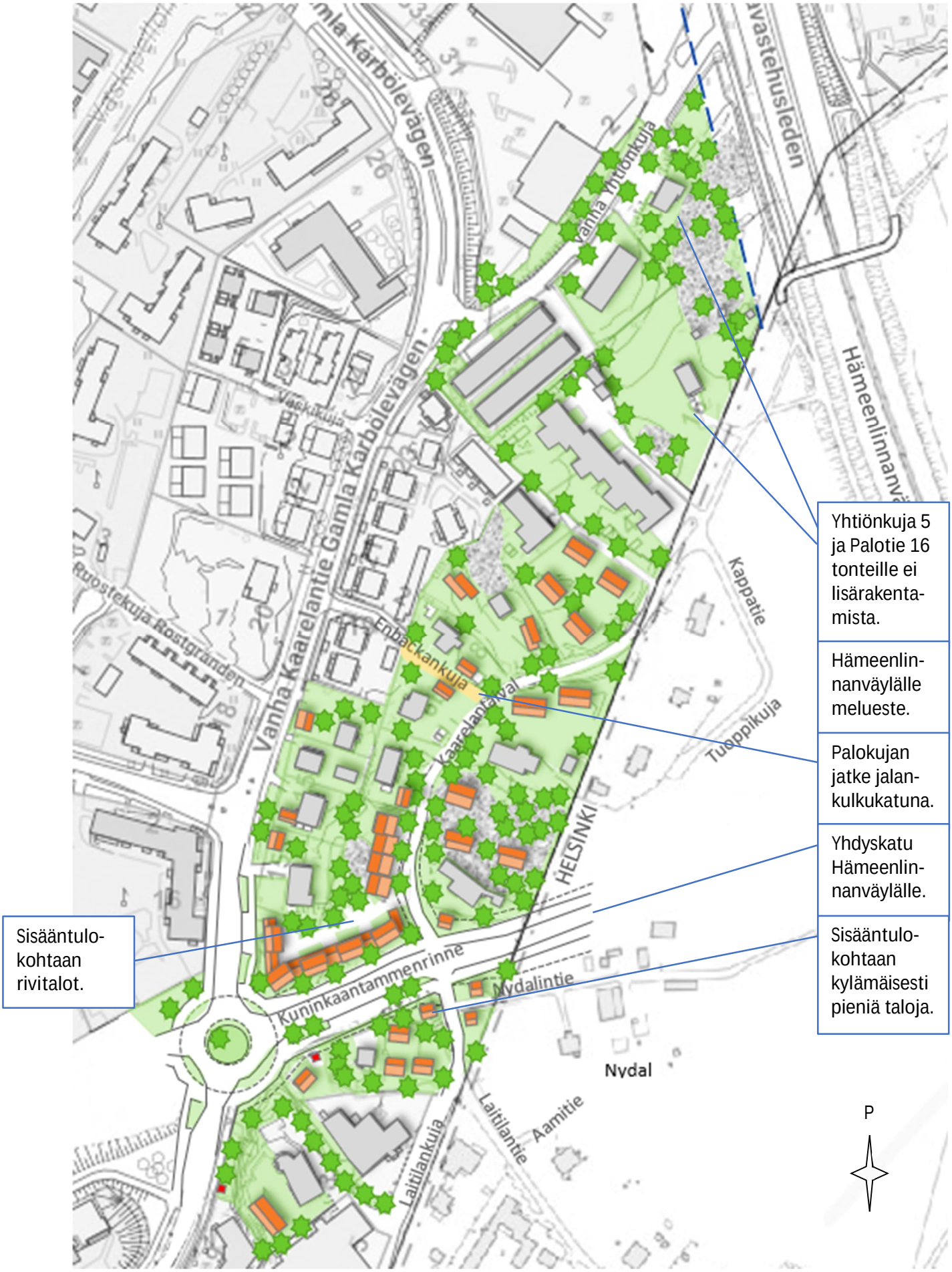

Asemakaavan havainnepiirros. Kallaluoto 4.6.2024

Asemakaavaratkaisu tonteittain

Osoite	Kiinteistö	Rakennukset	Valmis	Tontin ala*		Rakennusoikeus**			Tehok-kuus	Kaavaratkaisu
				Nyt	Uusi	Nyt	Uutta	Yht.		
			vuosi	m2	m2	k-m2	k-m2	k-m2	e	
Laitilankuja 1	16-201-5	Teollisuusr. Talousrak.	1990 1991	2180	2610	1480 10	20	1500	0,57	T-tontti
Laitilankuja 3	414-2-42	Omakotitalo	1966	2866	2526	400	100	500	0,20	AOR => AP + katua
Laitilantie 9	414-2-25	–	–	x	130	0	50	50	0,38	A + katua
Laitilantie 11	414-2-23	–	–	x	190	0	50	50	0,26	A + katua
Laitilantie 12	414-2-25	–	–	x	268	0	60	60	0,22	A + katua
Palotie 2	414-2-23	–	–	3383	2338	0	1200	1200	0,51	AP, rivitalo, katua
Palotie 3, uusi Laitilankuja 1b	414-2-25	–	–	1259	364	0	110	110	0,30	AO + katua, muuntaja
Palotie 4	414-1-19	–	–	2441	1400	0	720	720	0,51	AP, rivitalo, katua
Palotie 5, uusi Laitilantie 10	414-18-6	Asuinrak. Autotalli	1950 1940	1597	1521	118 57	300 -57	418	0,27	AO + katua, paloase-man suojelu
Palotie 6a	414-1-130	Omakotitalo	2002	1085	954	159	0	159	0,17	AO + katua
Palotie 6b	414-1-22	Omakotitalo Talousrak.	2004 2004	1175	1056	175 14	86	275	0,26	AO + katua, Palotie ja Enbackankuja
Palotie 7	414-1-20	–	–	1283	238	0	60	60	0,25	A + katua
Palotie 8	414-1-26	Omakotitalo Talousr. + at	1953 1950	1110	1061	206 54	45	305	0,29	AO + katua, Palotie ja Enbackankuja
Palotie 9	414-1-21	Omakotitalo	1951	2201	2007	390	300	690	0,34	AO + katua, suojelu
Palotie 10	414-1-5	Omakotitalo	1931	2050	2089	120	370	490	0,23	AO + katua, suojelu
Palotie 11	414-1-25	Omakotitalo Talousrak.	1956 1959	4615	4559	415 47	500	962	0,21	AO + katua
Palotie 12	414-1-65 414-1-67	Paritalo	1967	2740 virhe!	2817	320	380	700	0,25	AO + katua, uudet rakennukset
Palotie 12c	414-1-66 414-1-132	Omakotitalo Talousrak.	1968	1210 virhe!	1162	311 8	1	320	0,28	AO
Palotie 14	414-1-63 414-1-68	Rivitalo Talousrak.	1966	4640	4594	987 117	0	1104	0,24	AR + katua
Palotie 16	414-1-2 414-1-47	Omakotitalo –	1961 –	5670 410	5397	142	0	142	0,10	AP + tiealueita, vain nykyiset rakennukset
Vanha Kaarelantie 11	414-2-5	Muuntaja	1988	251	284	0	0	0	0	EV + katua
Vanha Kaarelantie 15a	414-1-18	Omakotitalo	1958	1361	1355	230	110	340	0,25	AO + katua
Vanha Kaarelantie 15b	414-1-131	Omakotitalo	2005	900	900	155	70	225	0,25	AO
Vanha Kaarelantie 17a	414-1-133	Paritalo	2019	750	750	194 13	0	207	0,28	AO
Vanha Kaarelantie 17b	414-1-23	Omakotitalo	1953	1033	997	160	92	252	0,25	AO + katua
Yhtiönkuja 1	419-1-96	Rivitalot 2kpl	1974	2930	2888	1030	0	1030	0,36	AR
Yhtiönkuja 3	419-1-10 419-1-91	Rivitalo	1966	2090	1844	400	0	400	0,22	AR
Yhtiönkuja 5	414-1-230 M602	Omakotitalo	1958	4417	2939	170	0	170	0,06	AP + tiealueita, vain nykyiset rakennukset

A = Asuinrakennusten korttelialue. AO = Erillispientalojen korttelialue. AP = Asuinpientalojen korttelialue.
AR = Rivitalojen korttelialue. EV = Suojaviheralue. T = Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.

*) Nykyiset pinta-alat ovat vanhoihin maanmittauksiin perustuvia rekisteritietoja. Uudet pinta-alat on laskettu asemakaavakartalta digitaalisesti ja ne tarkentuvat tontinmittauksissa. Tontin alasta on vähennetty katualue.

**) Uusi rakennusoikeus on laskettu uuden asemakaavatontin mukaisesti huomioiden talousrakennukset.

k-m2 = kerrosala.

Uutta rakentamista yhteensä 4 624 k-m2, josta asumista 4 604 k-m2, siitä kaupungin maalle 2090 k-m2.

Kaavaratkaisun perustelut

Asemakaava perustuu maakuntakaavaan (2020) ja yleiskaavaan (2021), tarkemmin s. 9.

Hämeenlinnanväylän tiealue ja Kuninkaantammenrinteen katualue, Kaarelantaipaleen eteläosa ja Laitilantie perustuvat valtatien 3 tie- ja katusuunnitelmaluonnoksiin (2021). Kehä II:n tiealue-varauksen poistuminen maakuntakaavasta (2020) ja yleiskaavasta (2021) mahdollistavat aiemmin suunniteltua kapeamman katualueen ja laajemmat korttelialueet.

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa.

Suojeltavat kohteet ovat Vantaan kaupunginmuseon inventoimia rakennusperintökohteita ja Vantaan ympäristökeskuksen inventoima arvokas kasvikohde. Vanhaa Kaarelantietä, Laitilantietä ja Kaarelantaipaleen (Palotien) alkuosaa ei voida suojella asemakaavan osuuksille tulevien merkittävien muutosten vuoksi. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaan puolella leikkaukseen, mikä aiheuttaa muutoksia myös risteäviin katuihin. Vastaavasti talot näyttävät sijaitsevan mäellä.

Asuintonttien rakennusoikeus on määritelty tonteittain siten, että kaavassa on huomioitu maanomistajien rakentamistoiveet ja nykyinen rakentaminen. Alueelle ehdotettu kerrostalotontti ei ole yleiskaavan mukainen. Muutoin maanomistaja on saanut valita, tekeekö maankäyttösopimuksen, vai rajoittuuko rakennusoikeuden kasvu enintään 500 k-m2:iin.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueen nykyistä rakennustapaa vastaavasti julkisivujen tulee olla omakotialueella väritykseltään vaaleita ja Kuninkaantammenrinteen varrella paloasemaan liittyen lämminsävyisiä. Kattokaltevuus on AO-tonteilla 1:2–1:1,5, A-tonttien pientaloissa 1:1,5 ja AP-tonttien rivitaloissa 1:1,5–1:1, mikä mahdollistaa myös ullakkorakentamista.

Maltillinen tonttitehokkuus (keskimäärin e = 0,22) säilyttää ympäristön arvoja.

Tie- ja katumelua torjutaan tiesuunnitelman mukaisesti Hämeenlinnanväylän meluaidoilla, rakennusten sijoittelulla, harjakatoilla sekä lasitetuilla terasseilla ja lasitetuilla parvekkeilla. Meluaidan korkeus on Palotien kohdalla 5 metriä ja Palotien sillan pohjoispuolella 6 metriä.

Hämeenlinnanväylän tiesuunnittelun tavoitteena on ollut, ettei nykyisillä oleskelupihoilla ylity 60 dB melutaso ennustetilanteessa vuonna 2050, kun Hämeenlinnanväylällä on meluesteet. Uusilla oleskelupihoilla, lasitetuilla parvekkeilla tai lasitetuilla terasseilla tulee kuitenkin toteutua alle 55 dB päivämelutaso.

Asuinrakennusten ääneneristävyysvaatimus lentomelua vastaan on vähintään 32 dB. Tämä vastaa Finavia Oyj:n niin sanottua uutta verhokäyrää (2018), mikä kattaa erilaiset mahdolliset arvioidut tulevaisuuden lentomelutilanteet. Tämä täyttää myös tiemelun ääneneristävyysvaatimuksen, paitsi Kuninkaantammenrinteen ja Vanhan Kaarelantien varrella tarvitaan 35 dB:n ääneneristävyys. Aiemmin Hämeenlinnanväylän läheisille tonteille esitetty lisärakentaminen on maanomistajien pyynnöstä poistettu.

Tontit tulee rajata katua ja muita tontteja vastaan pensasaidoin. Puita on säilytettävä tai istutettava ja arvopuut suojellaan. Palotie 4:n tontilla yksi arvopuu (mänty) ei säily, mutta tälle tontille on istutettava yhdeksän uutta puuta. Vihertehokkuus on asuintonteilla 1,0–1,2. Kaupungin hulevesistrategian mukaisesti hulevedet on viivytettävä. Uusilla tonteilla ei saa käyttää asfalttipäällystettä.

Rakennusten ääneneristävyydestä ja hulevesien viivyttämisestä määrätään rakennusjärjestyksessä. Uudessa rakentamislaissa (voimaan 1.1.2025) määrätään muun ohella myös hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen laskemisesta.

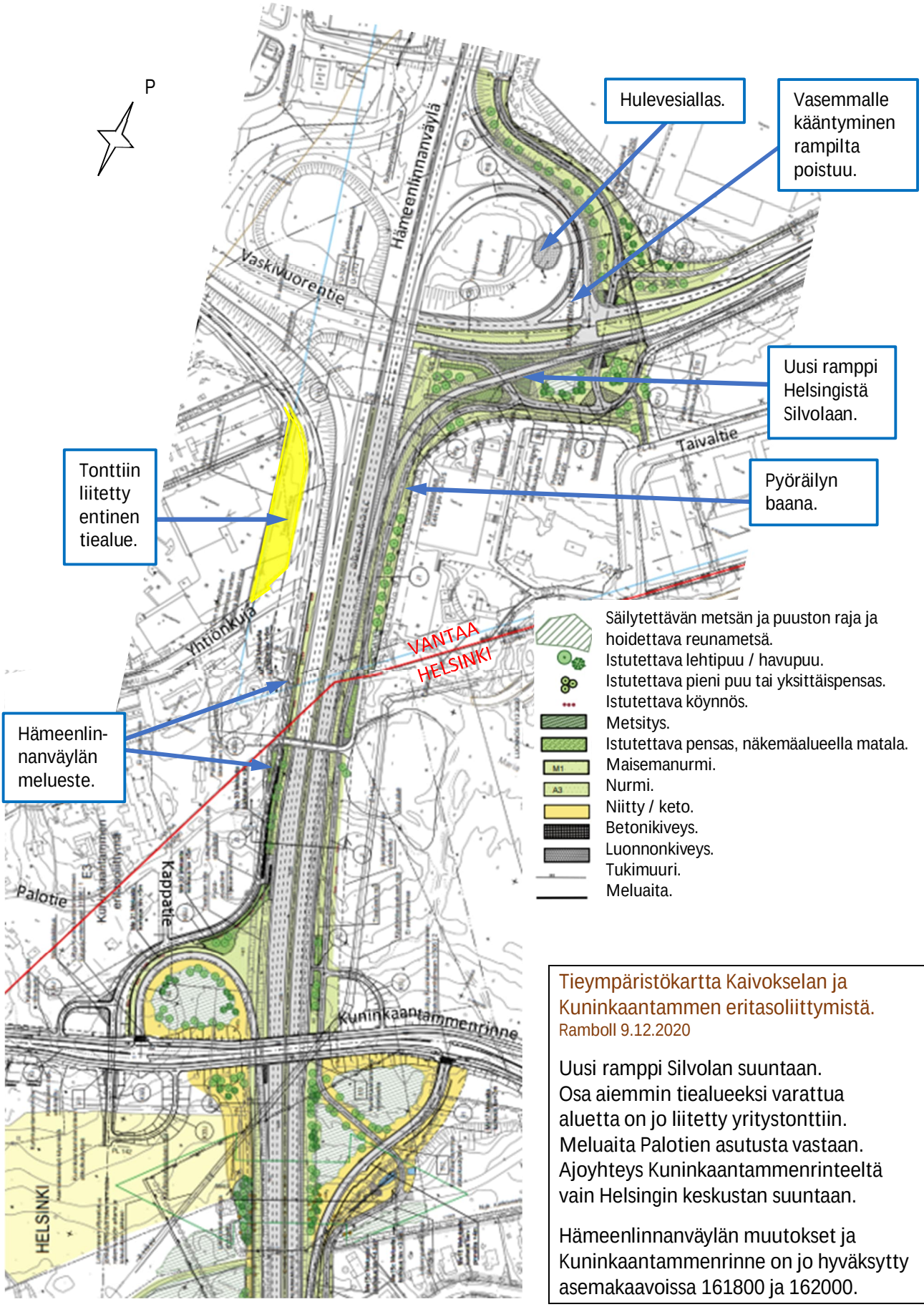

Tieympäristökartta Kaivokselan ja Kuninkaantammen eritasoliittymistä.
Ramboll 9.12.2020

Uusi ramppi Silvolan suuntaan.
Osa aiemmin tiealueeksi varattua aluetta on jo liitetty yritystonttiin.
Meluaita Palotien asutusta vastaan.
Ajoyhteys Kuninkaantammenrinteeltä vain Helsingin keskustan suuntaan.

Hämeenlinnanväylän muutokset ja Kuninkaantammenrinne on jo hyväksytty asemakaavoissa 161800 ja 162000.

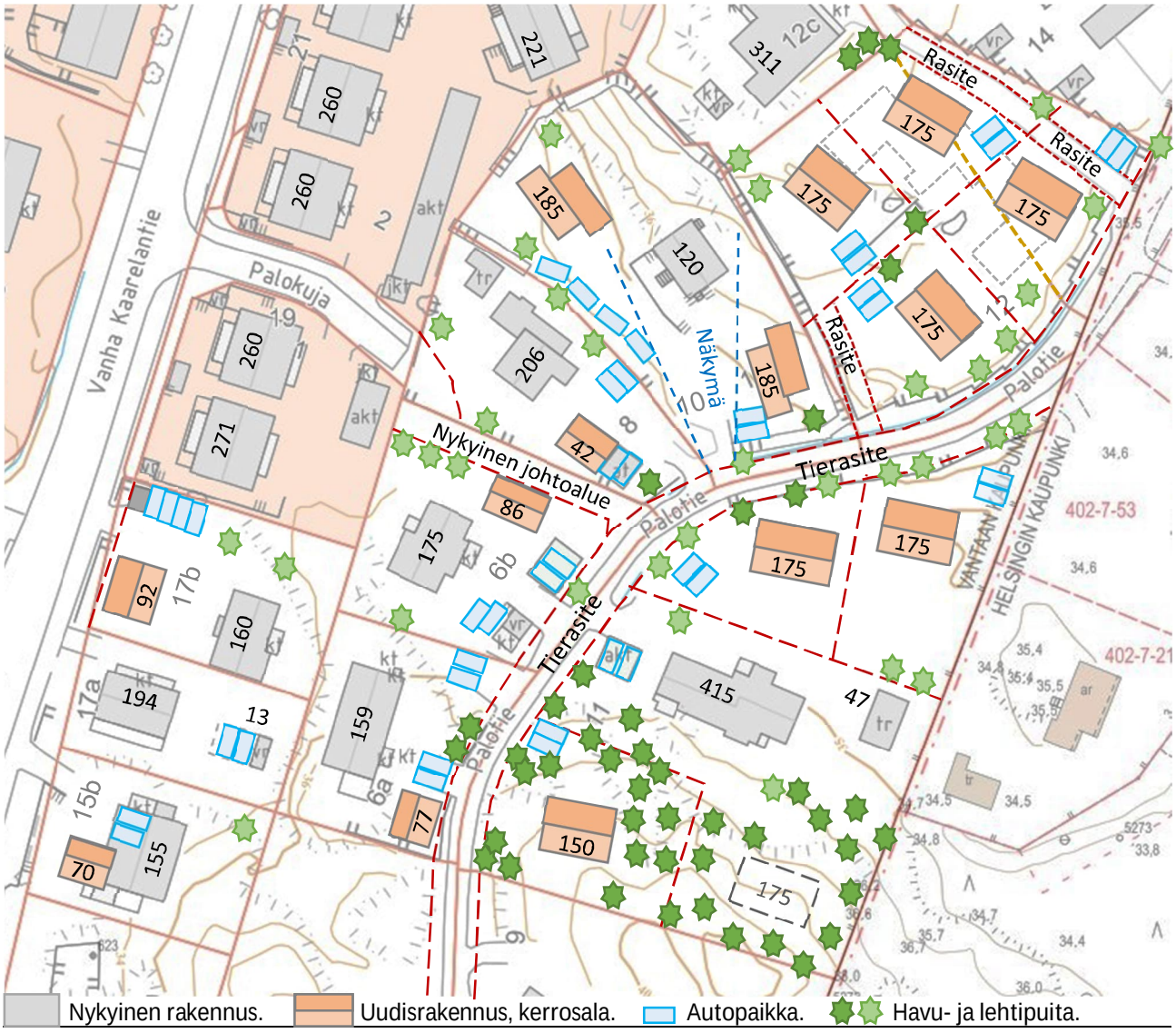

Havainnekuva keskialueen rakentamisesta. Uudet talot ovat kaavioita. Palotiestä tulee katu.

4.3 ALUEVARAUKSET

A, asuinrakennusten korttelialueet

Kuninkaantammenrinteen, Kaarelantaipaleen (Palotien) ja Laitilantien kulmauksiin jää joutomaita, jotka voidaan hyödyntää tonteiksi 50–60 k-m2 suuruisille omakotitaloille, joille on kysyntää. Neljästä pikkutalosta muodostuu kylämäinen kokonaisuus Pohjois-Kaarelan sisääntulokohtaan. Katot ovat vaaleita, kaltevuus 1:1,5, julkisivut puuta ja lämminsävyisiä. Lasitetun kuistin tai lasitetun terassin melutason tulee olla alle 55 dB. Rakennuksilla tulee olla kiinteä perustus. Katujen luiskat ulottuvat tonteille, joten tontit saa rakentaa vasta, kun viereiset kadut on rakennettu.

AO, erillispientalojen korttelialueet

Nykyiset omakotikiinteistöt kaavoitetaan erillispientalojen korttelialueiksi AO, joille saa rakentaa yksiasuntoisia asuinrakennuksia, poikkeuksena nykyinen paritalo. Rakennusoikeus on tutkittu ja määritelty asukkaiden osallistumisessa ilmoittamien toiveiden mukaisesti. Kiinteistöt pienenevät tulevien katualueiden osalta, jotka ovat nykyisiä tie- ja johtorasitteita. Julkisivut ovat puuta ja vaaleita, kattokaltevuus on 1:2–1:1,5.

Kaarelan vpk:n tontti ja Laitilankuja 1:n laajennusalue merkitään erillispientalojen korttelialueeksi. Palokunnan toiminta siirtyy Myyrmäkeen rakennettavalle paloasemalle. Julkisivut ovat paloasemaan liittyen puuta ja lämminsävyisiä, katot tummia, kattokaltevuus 1:2–1:1,5.

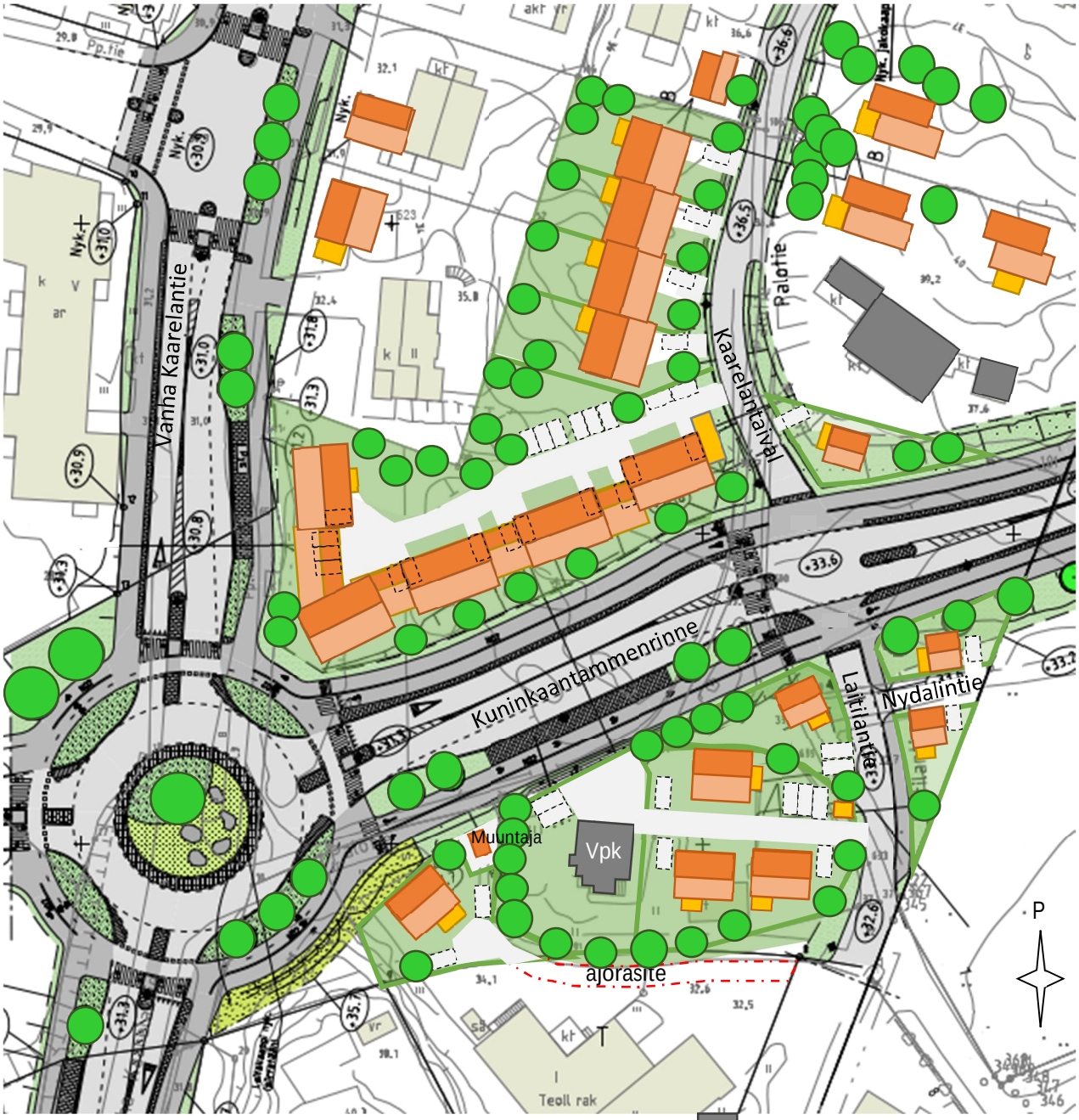

Havainnekuva eteläosan rakentamisesta.

Suojeltava rakennus.

AP, asuinpientalojen korttelialue

AP-alueille saa rakentaa omakotitaloja, paritaloja ja rivitaloja. Suurin kerrosluku on kaksi (II).

1. Kuninkaantammenrinteen pohjoispuolella katuja rajaavat townhouse-tyyppiset rivitalot, jolloin sisäpihan melutaso on alle 55 dB. Etelän ja lännen suuntaan voi rakentaa lasitettuja parvekkeita. Julkisivut ovat paikalla muurattua tiiltä. Julkisivuvärityksen tulee olla lämminsävyinen ja sen tulee vaihdella asunnoittain, jolloin syntyy vaikutelma omakotitaloista. Myös kattoväri vaihtelee asunnoittain vaalean / tumman harmaa, kattokaltevuus 1:1,5–1:1. Ullakoille saa rakentaa asuintiloja ja ikkunalyhtyjä. Katuluiskat ulottuvat tonteille, joten tontit saa rakentaa vasta, kun viereiset kadut on rakennettu. Tonttitehokkuus e = 0,51 on pientalotonteille hyvä, esimerkiksi Tampereella Pispalassa tonttitehokkuus on e = 0,50.
2. Laitilankuja 3:n tontilla nykyinen rivitalojen ja erillisten pientalojen korttelialue AOR ajantasaistetaan asuinpientalojen korttelialueeksi AP. Kaavan sisältö säilyy samana. Tontti laajenee saman maanomistajan maalle, jota ei enää tarvita Kehä II:n tiealueeksi. Samalla rakennusoikeus korotetaan 400 k-m2:stä 500 k-m2:iin.

Yhtiönkuja on ollut vanhaa Nurmijärven maantietä ja valtatietä 3 Vaasaan. TKa 18.3.2020
Tie on säilyttänyt vanhan leveytensä. Vasemmalla vanha kilometripylväs, joka suojellaan.

3. Palotie 16:n ja Yhtiönkuja 5:n tonteille ei haluttu lisää rakennusoikeutta, joten näille tonteille kaavoitetaan vain nykyinen rakennettu kerrosala. Tontinosat Hämeenlinnanväylää vastaan merkitään istutettaviksi alueiksi. Yhtiönkuja 5:n tontilla suojellaan vanha kilometripylväs.

AR, rivitalojen korttelialue

Nykyiset rivitalotontit Yhtiönkujalla kaavoitetaan rivitalojen korttelialueeksi nykyisin kerrosaloin ja nykyisin autopaikkamäärin (1 ap / asunto).

EV, suojaviheralue

Porraskallio Vanhan Kaarelantien ja Kuninkaantammenrinteen (nyt Palotien) kulmauksessa, jossa on keltamataran esiintymä, erikoinen porrasmuotoinen avokallio ja Vantaan Energian muuntaja, muutetaan AOR-tontista suojaviheralueeksi EV, koska alueella ei ole rakennusoikeutta. Viereisellä AOR-kiinteistöillä on myös eri maanomistaja eikä aluetta ole lunastettu AOR-tonttiin 48 vuoteen (asemakaava SM 7.5.1976). Kaupungille syntyy lunastusoikeus suojaviheralueeseen.

T, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue

Laitilankuja 1:n tontin nykyinen rakennusoikeus on 1 480 km2. Maanpäällinen kellari lasketaan nykyisin kerrokseksi, joten rakennuksessa on kerrosalaa kellarissa 483 k-m2, 1. kerroksessa 659 k-m2, 2. kerroksessa 338 k-m2 ja talousrakennuksessa 10 m2, yhteensä 1 490 k-m2, kaavaan pyöristettynä 1 500 k-m2. Samasta syystä kerrosluvuksi muutetaan nykyisen kaksi (II) sijaan kolme (III).

Kaupungin lupapisteessä 11.3.2021 rakennukseen oli kysytty musiikkitiloja 326 k-m2, joten kaava sallii sijoittaa tontille liike- ja toimisto- ja harrastustiloja enintään 500 k-m2 rakennusoikeudesta, ei kuitenkaan hotellitoimintaa. Tämä monipuolistaa kiinteistön käyttömahdollisuuksia ja voi tarjota palveluja asuntoalueelle. Tontille on esitetty 16 autopaikkaa asemapiirroksessa 20.11.1990 (1 ap / 94 km2). Pysäköintinormi tarkistetaan nykynormin mukaiseksi. Tontin pohjoisosaan merkitään nykyinen suojaistutusalue ja uusi ajorasite uudelle pientalotontille.

Saman maanomistajan omistama tontin pohjoispuolinen alue (Palotie 3), jota ei enää tarvita Kehä II:n liikennealueeksi, kaavoitetaan erillispientalojen korttelialueeksi AO (110 k-m2), ja alueelle sijoittuvan Vantaan Energian muuntajan paikka osoitetaan katualueeksi. Laitilantien itäpuolinen alue kaavoitetaan asuinrakennusten korttelialueeksi A (50 k-m2).

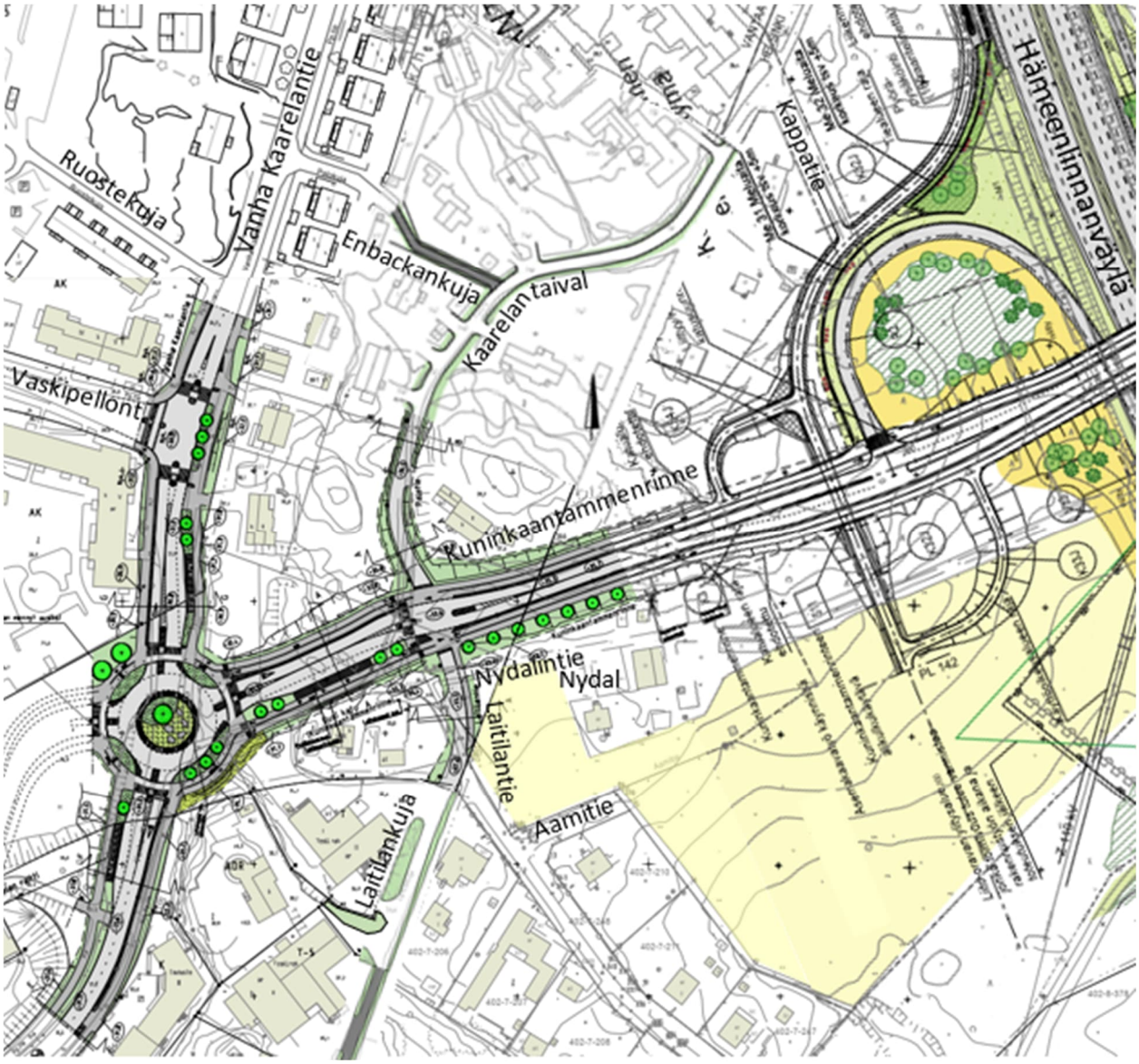

Kooste teiden ja katujen yleissuunnitelmaluonnoksista. Ramboll 2020 & Salo & Kallaluoto 2021

Kadut

Kadut kaavoitetaan katujen yleissuunnitelmaluonnosten mukaisesti, mikä sisältää lumitilat.

Kuninkaantammenrinne on uusi katu Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylän uudelle eritasoliittymälle, josta on yhteys vain Helsingin suuntaan, ja edelleen Kuninkaantammeen. Katu rakennetaan nykyisen Palotien alkupään paikalle. Kadun molemmin puolin tulee jalkakäytävät ja yksisuuntaiset pyörätiet. Kadulle tulee bussipysäkkivaraus. Katu sijoittuu leikkaukseen ja luiskat ulottuvat osin kaupungin tuleville tonteille, joten tontit saa rakentaa vasta, kun katu on tehty.

Vanhan Kaarelantien ja Kuninkaantammenrinteen risteykseen rakennetaan kiertoliittymä.

Kaarelantaipaleen (nyt Palotie) alkuosaan tarvitaan mutka, jotta katu voi laskeutua Kuninkaantammenrinteelle, joka sijoittuu leikkaukseen. Katu merkitään suojelluksi tieksi siltä osin kuin tasaus ei muutu. Katu jatkuu Helsinkiin, mitä kautta on jo nyt ajoliittymiä myös Vantaan tonteille. Katualueella ja tonteilla suojellaan nykyisiä mäntyjä, jotta kadun ikivanha luonne säilyy.

Laitilantie jatkuu Helsingin puolelle. Kuninkaantammenrinteen leikkauksen takia kadun Vantaan puoleinen osuus linjataan uusiksi. Palotien tonteille ajetaan jatkossa Laitilantieltä, koska Kuninkaantammenrinteelle ei saa tonttiliittymiä. Myös osoitteet annetaan Laitilantieltä ja Laitilankujalta.

Palotien alkuosa, jossa Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen. TKa 20.5.2024
Vanhalta Kaarelantieltä katsottuna syreenipensaat peittävät paloasemaa.

Enbackankuja (nyt Palokuja) jatketaan jalankulku- ja pyörätienä Kaarelantaipaleelle (Palotielle). Alueella on HSY:n vesi- ja viemärijohtoja. Kadun leveys 5,0 metriä sisältää saman levyisen johtorasitteen, 3,0 metriä leveän jalankulkutien, joka aurataan traktorilla, ja 2 x 1,0 metrin lumitilat. Enbackankuja halkaisee 475 m pitkän korttelin. Jalankulkukatu lyhentää kävelyä Palotieltä päiväkotiin, kouluun, pysäkille ja Myyrmäen keskustaan ja toisaalta Vaskipellosta Keskuspuistoon. Myös Helsingin puolelle kaavoitetaan lisää asumista, jolloin yhteyden tarve kasvaa. Yhteys on siten yleisen edun mukainen.

Nydalintie vie Helsingin puolelle Nydalin tilalle, jonne rakennetaan uusi katu Aamitie. Nydalintie tarvitaan myös ajokaduksi Vantaan tonteille. Joka tapauksessa Nydalintietä ei voida katkaista ennen kuin Helsinki on kaavoittanut ja rakentanut Aamitien. Ratkaisu ei estä Nydalin nykyistä kulkua eikä sido Helsingin tulevaa kaavoitusta.

Tekninen huolto

Vesihuolto

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi (HSY 12.8.2021), ja niiden kapasiteetti riittää tulevalle rakentamiselle.

Tonteilla kulkevat nykyiset yleiset johdot merkitään asemakaavaan johtorasitteina, paitsi Enbackankujan osalta jalankulkukaduksi.

Laitilankuja 1:n tontilla maanomistajan tulee sopia johtosiirrosta rakennushankkeen yhteydessä.

Hulevesien hallinta

Vantaan kaupunki on laatinut hulevesiohjelman 2009 ja hulevesienhallinnan toimintamallin 2014. Hulevesien viivytyksestä määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä.

Vantaalla hulevesien hallinnan ensisijainen tavoite on estää rakentamisesta aiheutuva haitallinen hulevesivirtaamien kasvu. Hulevesiä viivytetään paikallisesti ja alueellisesti niin, että alueelta purkautuva virtaama säilyy nykytilanteen tasossa myös suunnitellun maankäytön toteuduttua.

Kaava-alueen hulevedet virtaavat Vaskipellonojan kautta Mätäojaan, johon lisätään vettä virtaaman lisäämiseksi Päijännetunnelista.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen

Kaupunkirakenne tiivistyy joukkoliikennevyöhykkeellä ja yleiskaavan asuntoalueella lähellä Kaivokselan ja Myyrmäen palveluja.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Rakennusperintökohteet säilyvät lukuun ottamatta Palotien ja Laitilantien alkuosia, joita linjataan uudelleen Kuninkaantammenrinteen rakentamisen vuoksi. Asemakaavassa suojellaan vpk:n talo, kaksi asuintaloa, Kaarelantaipaleen (Palotien) ennallaan säilyvä osuus ja Yhtiönkujan kilometri-pylväs. Vain huonokuntoinen Palotie 12 puretaan. Maltillinen tehokkuus säilyttää ympäristöä. Uutta rakentamista tulee etenkin Kuninkaantammenrinteen molemmin puolin ja Palotien varrelle.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Luonnonympäristöä tulee osin rakennetuksi, mutta lähes kaikki arvopuut ja suuri osa pihaistutuksista säilyvät. Palotie 4:n tontilla menetetään yksi arvopuu (mänty), mutta istutetaan uusia puita. Kuninkaantammenrinne sijoittuu nykyisin avoimeen maastokohtaan ja sen tasaus aiheuttaa maastoleikkauksen. Kaavaan annetaan vihertehokkuusmääräyksiä ja puita suojelevia ja istutusmääräyksiä. Keltamataran esiintymispaikka ja portaikon muotoinen kallio säilyvät Porraskallion suojaviheralueella.

Liikenteelliset vaikutukset

Hämeenlinnanväylälle suunniteltu uusi Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön, jotta jo nyt ruuhkaisen Kaivokselan liittymän toimivuus voidaan turvata, kun liikenne kasvaa kaupunkiseudun kasvaessa. Kaivokselan eritasoliittymä vaatii nopeita parantamistoimenpiteitä liikenteen toimivuuden parantamiseksi. Samalla paranee myös Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien liittymän toimivuus, mikä vastaa Myyrmäen täydennysrakentamiseen.

Liikennemäärät

Tie- tai katuosuus	Nopeus km/h	2020*	Ennuste 2050*
Hämeenlinnanväylä Kannelmäki – Kaivoksela	80	58 800	86 200
Kuninkaantammenrinne vt3 – Vanha Kaarelantie	40	–	5 100
Vanha Kaarelantie Vaskivuorentieltä etelään	40	7 400	7 000
Vanha Kaarelantie Kuninkaantammenrinteeltä etelään	40	8 750	7 000
Kaarelantaival (Palotie)	30	60	222**

* Keskivuorokausiliikenne, Ramboll 1.10.2021.
** Sisältää myös arvioidun Helsingin puolelle tulevan rakentamisen. Suurin liikennemäärä on kadun eteläpäässä.

Hämeenlinnanväylän uusi tie- ja katusuunnitelma vie huomattavasti vähemmän maata, kuin mitä Kehä II:n vaatimat ramppi- ja eritasojärjestelyt olisivat vieneet. Myös Palotien kävelysilta säilyy. Hämeenlinnanväylän meluaita vähentää liikenteen aiheuttamia meluhaittoja asutukselle. Meluaita sijoittuu ajoradan ja jalankulku-pyörätien väliin.

Helsingin puolelle tulee Kaarelantaipaleen suuntainen kevyen liikenteen raitti Hämeenlinnanväylän viereen, jolloin Kaarelantaipaleella säilyy vanhan tien luonne eteläosaa lukuun ottamatta. Eteläosassa tien linjaus hieman muuttuu, koska Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen.

Enbackankuja halkaisee 475 m pitkän korttelin ja lyhentää kävely- ja pyörämatkoja Palotieltä päiväkotiin, kouluun, pysäkille ja Myyrmäen keskustaan ja toisaalta Myyrmäestä ja Vaskipellosta Helsingin Maria Wiikin puistoon ja edelleen Keskuspoistoon. Palotielle tulee lisää asumista, myös Helsingin puolelle.

Kadut liittyvät saumattomasti Helsingin puolen tie- ja katusuunnitelmiin, mikä on tutkittu tie- ja katusuunnitelmien yhteisen laatimisen yhteydessä.

Suhde Helsingin puolen kaavoitukseen

Helsingin Kuninkaantammen osayleiskaavassa 2008 Hämeenlinnanväylä ja Kuninkaantammen eritasoliittymä ovat liikennealuetta. Lisäksi yleiskaavassa on esitetty pientaloalueita Vantaan rajaa vastaan. Ne liittyvät Vantaan pientaloalueisiin.

Helsinki laatii asemakaavaa Kuninkaantammen eritasoliittymää ja sen liikenne- ja katujärjestelyjä varten. Lisäksi tutkitaan maankäytön mahdollisuuksia liittymän ympäristössä. Yhteys Helsingin pientaloalueille kulkee Kaarelantaipaleen (Palotien) ja Laitilantien kautta, jotka jatkuvat Helsingin puolelle. Kaarelantaipaleelta on Helsingin kautta tonttiliittymiä myös Vantaan tonteille.

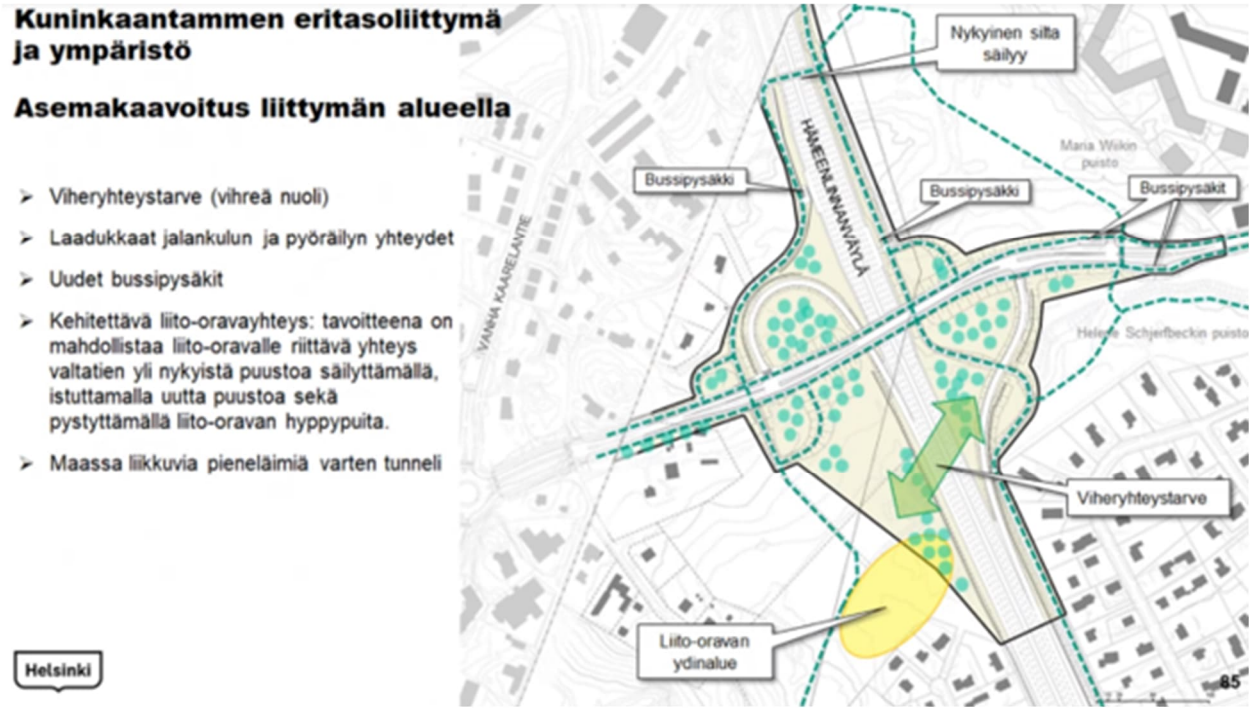

Suhde Helsingin puolen asemakaavasuunnitelmiin. Uutta Länsi-Helsinkiä, Ulla Jaakonaho 27.1.2021

Helsingin kaupunki laatii puolelleen asemakaavaa Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö, josta on järjestetty osallistuminen 4.6. – 25.6.2020, luonnosaineisto on ollut esillä 9. – 22.12.2020 ja MRL 66 §:n viranomaisneuvottelu on pidetty 18.8.2021.

Helsingin puoleisten maanomistajien luonnoksessa Kuninkaantammenrinne on piirretty sekä Helsingin että Vantaan puolelle. Helsingin Nydalin ja Storkensin tiloille on esitetty runsaasti rakentamista. Siinä myös Vantaan puolen rakentaminen on esitetty lähes sellaisenaan kuten sitä on käsitelty Palotien asemakaavan osallistumisessa 27.1. – 31.3.2021. Siten Vantaan ja Helsingin kaavasuunnitelmat ovat yhdenmukaisia. Kuitenkaan Palotieltä Yhtiönkujalle esitetty uusi katu nykyisten asuintonttien läpi ei ole Vantaalla mahdollinen.

Maanomistajien luonnos Helsingin Nydalin ja Storkensin tiloille, pientalo- ja pienkerrostalo-rakentamista 10 750 k-m2. Helsingin puolelle on esitetty tiiviimpää rakentamista kuin Vantaalle.
A-konsultit / Staffan Lodenius 10.8.2021

Sosiaaliset vaikutukset

Asemakaava vastaa kaupungin jatkuvaan kasvuun. Kuninkaantammenrinne yhdistää Kuninkaantammen kerrostaloalueen Vaskipeltoon ja Malminkartanoon. Kaava lisää mahdollisuuksia pientaloasumiseen. Rakentaminen tarjoaa työtä. Asuntorakentaminen lisää päivähoito- ja kouluikäisiä, mutta palvelutarjonta paranee kaupunginosan väestön vanhetessa. Myyrmäkeen Ojahaantielle valmistuu uusi peruskoulu ja liikuntahalli 2028. Alueelta on hyvät yhteydet eri oppilaitoksiin.

Resurssiviisaus

Maankäyttö: Asemakaava tiivistää kaupunkirakennetta ja hyödyntää nykyisiä tontteja, katuja ja kunnallistekniikkaa. Alue sijoittuu lähelle aluekeskusta ja liittyy nykyisiin palveluihin ja nykyiseen runkobussiliikenteeseen.

Materiaalit ja hiilijalanjälki: Hiilijalanjälkeen vaikuttavat erityisesti rakennusmateriaalit, kuljetukset, rakennuksen lämmitys ja sähkön käyttö. Asemakaava suosii ekonomisia ja kestäviä ratkaisuja, jolloin sekä rakentamisen että käytön aikainen hiilijalanjälki pysyy kohtuullisena.

Vain Palotie 12:n heikkokuntoinen paritalo (1967) puretaan, kaikki muut rakennukset säilyvät. Tontit ovat rakennustoiminnalle riittävän tasaisia, jolloin vältetään täyttöjä.

Omakotitonttien osalta julkisivumateriaalina on puu. Se on uusiutuva ja oikein käytettynä pitkäikäinen ja toimiva materiaali. Puun käyttö pienentää rakentamisen hiilijalanjälkeä. Puurakennusosat toimivat pitkäaikaisina hiilivarastoina. Tonteilta tarvitsee kaataa vain yksi arvomänty.

Uusien townhouse-rivitalojen julkisivumateriaalina on tiili, kuten naapuritonteilla Vanhalla Kaarelantiellä. Tiili on erittäin kestävä ja helppohoitoinen materiaali. Tiili on huoltovapaa, kosteutta kestävä, ääntä eristävä, paloturvallinen ja energiatehokas. Tiilitalo tulee pitkällä aikavälillä kokonaiskustannuksiltaan puutaloa edullisemmaksi ja on siten edullisin julkisivuratkaisu.

Teollisuustontilla säilyy uudehko tiili- ja betonipintainen rakennus (1990).

Uudessa rakentamislaissa tulee pakolliseksi laskea uudisrakennusten hiilijalanjälki sekä ilmoittaa hiilikädenjälki, materiaaliseloste ja ilmastoselvitys (voimaan 1.1.2025).

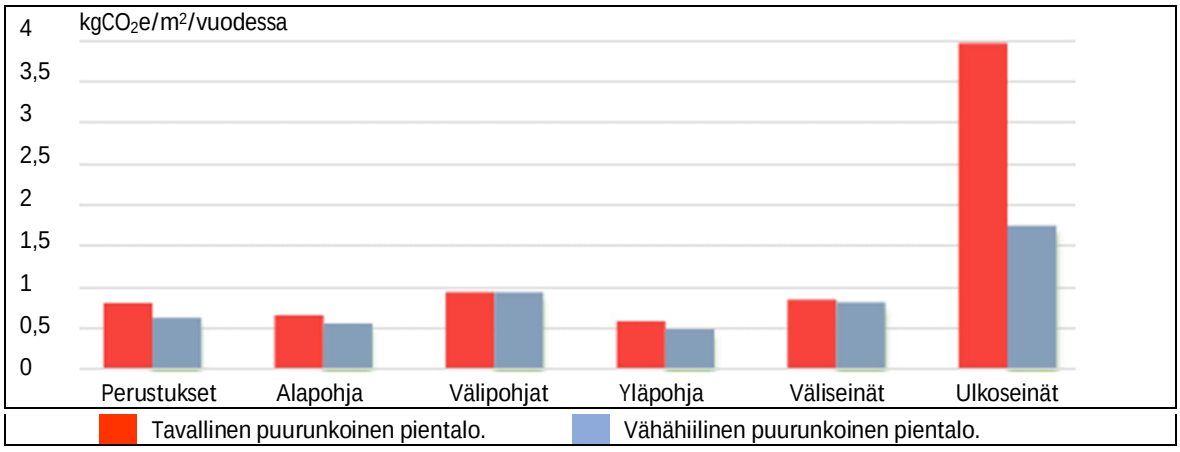

Pientalojen hiilijalanjälki rakennusosittain. Wsp 16.2.2024

Energia: Alueella voidaan käyttää maalämpöä sekä osin kaukolämpöä ja osin aurinkoenergiaa.

Vihertehokkuus ja hulevedet: Tonteilla täyttyy eri alueille määritelty vihertehokkuus. Hulevedet viivytetään. Päällysteinä käytetään läpäiseviä materiaaleja. Näistä määrätään asemakaavassa.

Elinkaari: Uuden rakentamislain mukaan (voimaan 1.1.2025) uudet rakennukset tehdään pitkäikäisiksi, monikäyttöisiksi ja muunneltaviksi, helposti huollettaviksi ja korjattaviksi, siten, että rakennusosat ja -materiaalit voidaan käyttää uudelleen tai kierrättää, ja siten, että hyödynnetään mahdollisimman paljon kierrätettyjä materiaaleja. Rakennuksen kunnosta huolehditaan asianmukaisilla ja oikea-aikaisilla korjaus- ja huoltotoimilla.

Hämeenlinnanväylä Palotien sillalta pohjoiseen. TKa 12.2.2022

Ilmastovaikutukset

Rakentaminen vaatii resursseja, sekä varoja että materiaaleja, mikä lisää rakentamisen aikaista hiilijalanjälkeä. Rakentaminen lisää kasvihuonekaasupäästöjä sekä rakentamisen että käytön aikana mm. lämmityksen ja liikenteen vuoksi. Vantaalla on kuitenkin jatkuva tarve uusille asunnoille. Asemakaava tukee resurssiviisautta sijoittumalla olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen ja joukkoliikenteen runkoyhteyksien varrelle. Liikkumisen helppous vähentää ajosuoritetta ja päästöjä. Vihertehokkuudella luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen suunnitteluperiaatteita. Vihertehokkuus lisää vihreän ja läpäisevän pinnan määrää tontilla. Alueella voidaan hyödyntää hyvin maalämpöä, osin kaukolämpöä ja etelään suuntautuvilla kattolappeilla aurinkoenergiaa. Omilla tonteillaan kaupunki voi tontinluovutusehdoissa edellyttää kestävää kehitystä tukevia ratkaisuja, kuten A-energialuokkaa ja sähköautojen latauspisteitä.

- *Varautuminen ilmastonmuutokseen:* Ilmaston lämpeneminen lisää kasvillisuutta, se varjoisuutta. Arvopuita suojellaan. Kylmenemiseen ja lumien lisääntymiseen varaudutaan katujen lumitiloilla ja Ylästöön kaavoitetulla lumen vastaanottopaikalla. Runsaisiin sateisiin varaudutaan hulevesien hallinnalla. Tulvavedet vähentävät lisäveden tarvetta Päijännetunnelista Mätäojaan.

Kaavan laajemmat vaikutukset

Yhdyskadun ja pientalorakentamisen laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen, palveluihin ja ilmastoon on tutkittu yleiskaavassa. Yleiskaava tarjoaa vähän asumisen laajentumisalueita, joten kaupunkirakennetta on tiivistettävä, mikä säästää laajoja viheralueita.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja katumelu

Hämeenlinnanväylän parantamisen yhteydessä meluntorjunta paranee huomattavasti Palotien alueella, kun Kaarelantaipaleen (Palotien) kohdalle rakennetaan 5–6 metriä korkea meluaita. Meluaidan korotus 8 metriin ei enää olennaisesti parantaisi melutilannetta.

Asemakaavassa sovelletaan Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 melutasojen ohjearvoja. Asemakaava on olevan asuinalueen täydennysrakentamista, jolloin päiväajan ohjearvo on 55 dB ja yöajan ohjearvo on 50 dB.

1. Nykytilanne, tie- ja katumelu. Nykyinen meluntorjunta. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 11.5.2020

2. Ennustetilanne 2030, tie- ja katumelu. Nykyiset liikennejärjestelyt ja nykyinen meluntorjunta. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 22.5.2020

3. Ennustetilanne 2050, tie- ja katumelu. Tiesuunnitelman järjestelyt, vain nykyinen meluntorjunta (teoreettinen vertailutarkastelu). Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 7.12.2020

4. Ennustetilanne 2050, tie- ja katumelu. Tiesuunnitelman järjestelyt, suunniteltu meluntorjunta, tavoitteena ettei asuinrakennusten oleskelupihoilla ylity 60 dB melutaso. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 7.12.2020

< 45 | 45–50 | 50–55 | 55–60 | 60–65 | 65–70 | 70– dB

Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan 2/2013 Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa tavoitteena on, että melun ohjearvot täyttyisivät koko asumiseen varatulla alueella. Mikäli tähän ei ole mahdollista päästä, tulisi varmistaa, että ohjearvot alitetaan ainakin asuntojen pihoilla oleskeluun ja leikkiin tarkoitetuilla alueilla. Asuinrakennusten oleskeluparvekkeet ja terassit rinnastetaan ulko-oleskelualueisiin. Asemakaavassa määrätään lasitettujen kuistien, parvekkeiden tai terassien rakentamisesta.

Asuinrakennuksiin vaaditaan 32 dB:n ääneneristävyys, mikä kattaa lento- ja tiemelun, Kuninkaantammenrinnettä ja Vanhaa Kaarelantietä vastaan kuitenkin 35 dB. Hämeenlinnanväylään rajautuvat maanomistajat eivät halunneet lisärakentamista. Alle 55 dB päivämelutason vaatimus täyttyy joko oleskelupihalla tai lasitetulla parvekkeella tai lasitetulla terassilla. Vaatimukset täyttävät myös yöajan ohjearvot.

Tarkennettu tiemeluennuste ja täydennysrakentaminen vuodelle 2050, päivä.

Meluaita
Asuinrakennus
Uusi rakennus

Äänitaso Aeq (dB)
< 45
45–50
50–55
55–60
60–65
65–70
70–75
75–

Liikennemäärät ajon/vrk
Hämeenlinnanväylä
86 200
Vanha Kaarelantie
- Yhtiönkujan kohdalla
4 100
- Kuninkaantammenrinteeltä etelään
8 750
Kuninkaantammenrinne
5 100
Kaarelantaival (nyt Palotie)
225

Ramboll 1.10.2021
Vantaa 2.5.2024

Kaavaan on laadittu meluselvitykset sekä tietä että kaavaa suunniteltaessa (Ramboll tiesuunnitelmaan 11.5. – 7.12.2020, kaavaan 1.10.2021). Näiden tulos on sama.

Rakennusten ääneneristävyydestä ja hulevesien käsittelystä määrätään rakennusjärjestyksessä.

Pienhiukkaset

Hämeenlinnanväylän melueste rajoittaa sekä melun että pienhiukkasten leviämistä. Asuntojen minimietäisyydet katujen ajoratojen reunoista täyttyvät. Bussilinjaa 30 ajetaan sähköbusseilla.

Pienhiukkasmäärät ovat laskeneet sekä pitkällä aikavälillä että viime vuosina huomattavasti. Uudet autot ovat päästöttömiä 2035. Autojen keski-ikä on Uudellamaalla 10,7 vuotta (2023), joten autokanta on uusiutunut ennustevuonna 2050.

4.6 NIMISTÖ

Kylän nimi *Kaarela* / *Kårböle*, esiintyy 1417 Magnus i Karisbola. Helsingin puolella on kaupunginosa Kaarela / Kårböle (1990), Vantaan puolella kylä Pohjois-Kaarela / Norra Kårböle (1946).

Kaupunginosan nimi *Kaivoksela* / *Gruvsta* (1961) johtuu 1700-luvun rautakaivoksista. Ruotsalaisen nimen loppuosa -sta merkitsee paikkaa ja kaupunkia (stad).

Asemakaavan nimet:

Enbackankuja, *Enbackagränden*, 2005 Palokuja, Brandgränden, joka on myös Helsingissä (jo 1976). Uusi nimi pelastusturvallisuuden vuoksi läheisen tilan ja talon nimestä Enbacka (1921). (Nr 25.5.2021)

Kaarelantaival, *Kårbölestråket*, 1966 Palotie, Brandvägen, se Kaarelan vpk:n talon (1950) mukaan. Tie on mennyt Helsingin pitäjän kirkolle ja jatkuu yhä Helsingin puolelle. Espoossa on Palotie, Brandvägen, jossa on enemmän taloja. Päällekkäisiä kadunnimiä poistetaan pelastusturvallisuuden vuoksi. Uusi nimi Kårbölen kylän mukaan. Nimi on asemakaavassa 162000. (Nr 25.5.2021, Kv 19.9.2022)

Kuninkaantammenrinne, *Kungseksbranten*, nimetty Helsingissä 2006 Kuninkaantammentien (1957) varrella olevan vanhan tammen mukaan. Tarinan mukaan tammen istutti Ruotsin kuningas 1600- tai 1700-luvulla. Nimi on asemakaavassa 162000. (Nr 25.5.2021, Kv 19.9.2022)

Laitilankuja, *Letalagränden*, Helsingissä 1970, Vantaalla 1975. Katso seuraavaa.

Laitilantie, *Letalavägen*, Helsingissä 1957, Vantaalla 1975, vanhoista puuastioista ja niiden valmistuksesta. Laitila on ollut Lounais-Suomen tunnetuimpia puuastiapitäjiä.

Nydalintie, *Nydalsvägen*, tie menee Helsingin puolelle Nydalin tilalle (1927), jossa on asuinrakennus vuodelta 1910. (Nr 25.5.2021)

Porraskallio, *Trappberget*, kallion porrasmaisen muodon mukaan. (Nr 25.5.2021)

Vanha Kaarelantie, *Gamla Kårbölevägen*, ikivanhaa Nurmijärvelle ja Hämeenlinnaan mennyttä tietä. Tien merkitys kasvoi, kun Helsingin kaupunki siirrettiin 1640 Vanhastakaupungista Vironniemelle (Kruununhakaan), tosin kaupunkiin ei tullut aluksi tietä Vanhastakaupungistakaan. 1640 Lapinkylässä Landsvägen. 1938–1950-luvun lopulle valtatietä 3 Helsingistä Vaasaan.
Jo ennen 1946 Nurmijärventie, Nurmijärvivägen, 1959 Helsingissä Vanha Nurmijärventie, Gamla Nurmijärvivägen. 1964 asukkaiden ehdotuksesta nykyinen nimi Kaivokselaan kylän mukaan.

Havainnepiirros rakentamisesta Kuninkaantammenrinteen varrelle. TKa 18.5.2024

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavaan ei liity maankäyttösopimuksia.

Kaavamuutoksen toteutuksessa noudatetaan uutta rakentamislakia, joka tulee voimaan 1.1.2025. Rakentamislaissa tulee pakolliseksi laskea uudisrakennusten hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki ja tehdä materiaaliseloste ja ilmastoselvitys, joten näistä ei tarvitse määrätä asemakaavassa.

Hämeenlinnanväylän parantaminen esiintyy Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa vuosien 2024–2027 investointiohjelmassa (MAL 2023, s. 69).

Kaupunki lunastaa katualueet ja suojaviheralueen. Kaupungin omat tontit voidaan rakentaa vasta, kun viereiset kadut luiskineen on rakennettu. Tämä rajoitus ei koske yksityisiä maanomistajia.

Kaavan valmisteluun osallistuneet			
Vantaan kaupunki			
	Asemakaavoitus	asemakaavapäällikkö	Ilkka Laine
		aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
		asemakaava-arkkitehti	Annakaisa Haanpää
		asemakaava-arkkitehti	Anna Hakamäki
		asemakaava-arkkitehti	Anders Hedman
		kaavoitusinsinööri	Mikko Järvi
		kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
	Kiinteistöt ja tilat	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
		tonttiasiamies	Jari Sainio
		kiinteistökehityspäällikkö.	Tomi Henriksson
		maankäyttöinsinööri	Juho Lumme
		maankäyttöinsinööri	Marja Hannikainen
		maanäyttöteknikko	Jorma Hopponen
		paikkatietoasiantuntija	Natalia Lindström
		lakimies	Heino Pitkänen
	Kadut ja puistot	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
		liikenteen alueinsinööri	Aapeli Turunen
		liikenneinsinööri	Pirjo Salo
		liikennetietoasiantuntija	Suvi Rytkönen-Halonen
		Alueinsinööri	Mikko Kettunen
		suunnitteluinsinööri	Henri Hyttinen
		suunnitteluinsinööri	Juuso Smolander
	Rakennusvalvonta	lupa-arkkitehti	Timo Tamminen
	Talous- ja hallintopalvelut	vuorovaikutusasiantuntija	Pia Tasanko-Lavinkainen
	Yleiskaavoitus	yleiskaavapäällikkö	Mari Siivola
		johtava maisema-arkkitehti	Laura Muukka
		maisema-arkkitehti	Elina Ekroos
		yleiskaavasuunnittelija	Jonna Kurittu
	Ympäristökeskus	ympäristösuunnittelija	Jarmo Honkanen
Helsingin kaupunki			
	Jukka Tarkkala	Ulla Jaakonaho	Taina Toiviainen
	Tiina Falck	Raimo Pakarinen	Olli-Pekka Aalto
	Petra Rantalainen	Suvi Tyynilä	Ville Andersson
Väylävirasto			
	Matti Ryynänen		
Uudenmaan ELY-keskus			
	Juha Noeskoski	Arto Kärkkäinen	Tuomas Autere
	Sami Mankonen	Eeva Kopposela	
Ramboll Finland Oy			
	Lotta-Maija Salmelin	Topi Vuorio	Emilia Vainikainen
	Maija Musto	Meri Lampinen	Annukka Kylmälä
	Eeva Elmnäinen	Timo Korkee	Nico Id

Vantaa 4.6.2024

VANTAAN KAUPUNKI
Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi, p. 050 3122 132

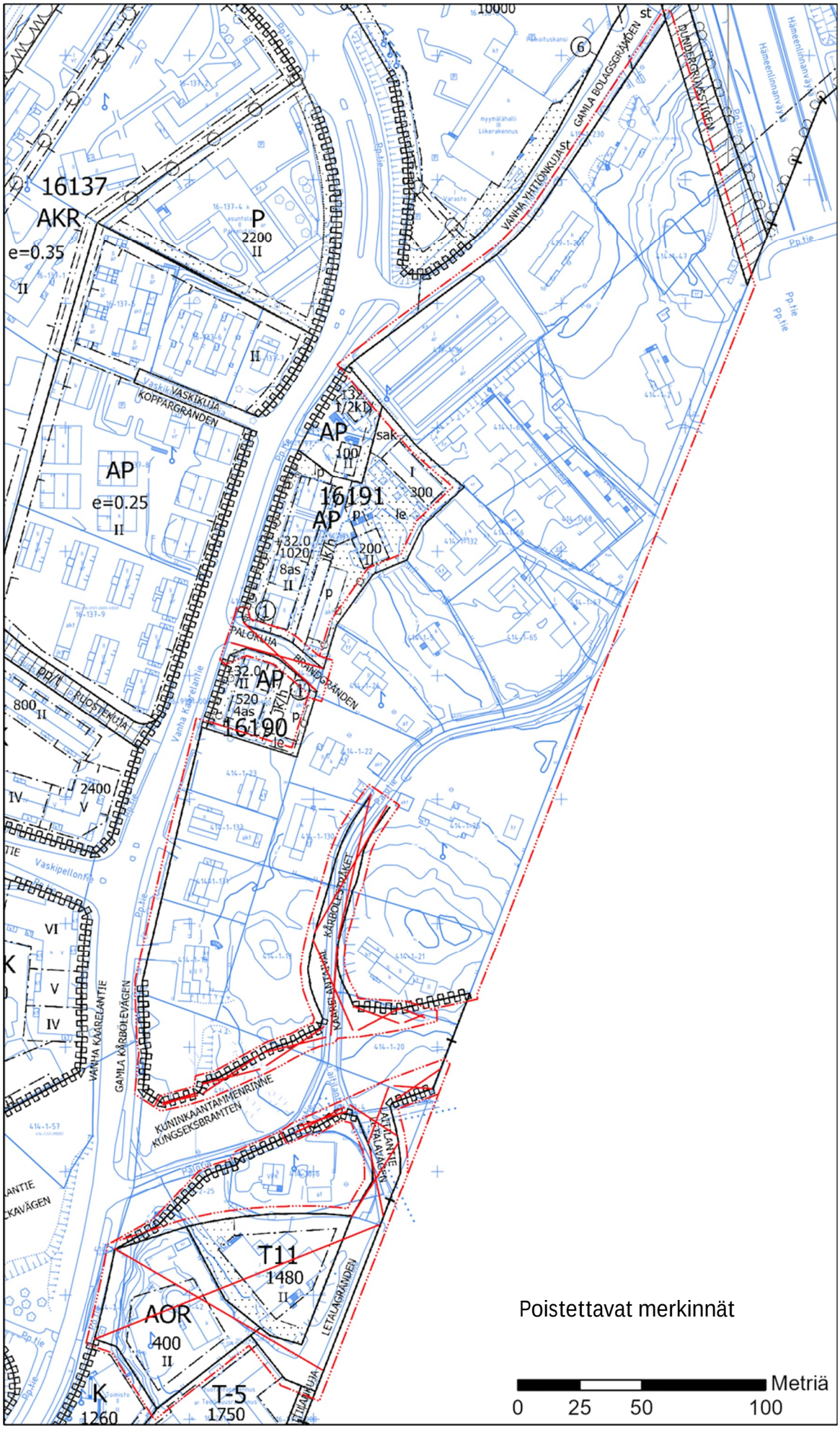
16137
AKR
e=0.35
II
P
2200
II
AP
e=0.25
II
16191
AP
16190
AP
T11
1480
II
AOR
400
II
K
1260
T-5
1750
Poistettavat merkinnät
Metriä
0
25
50
100

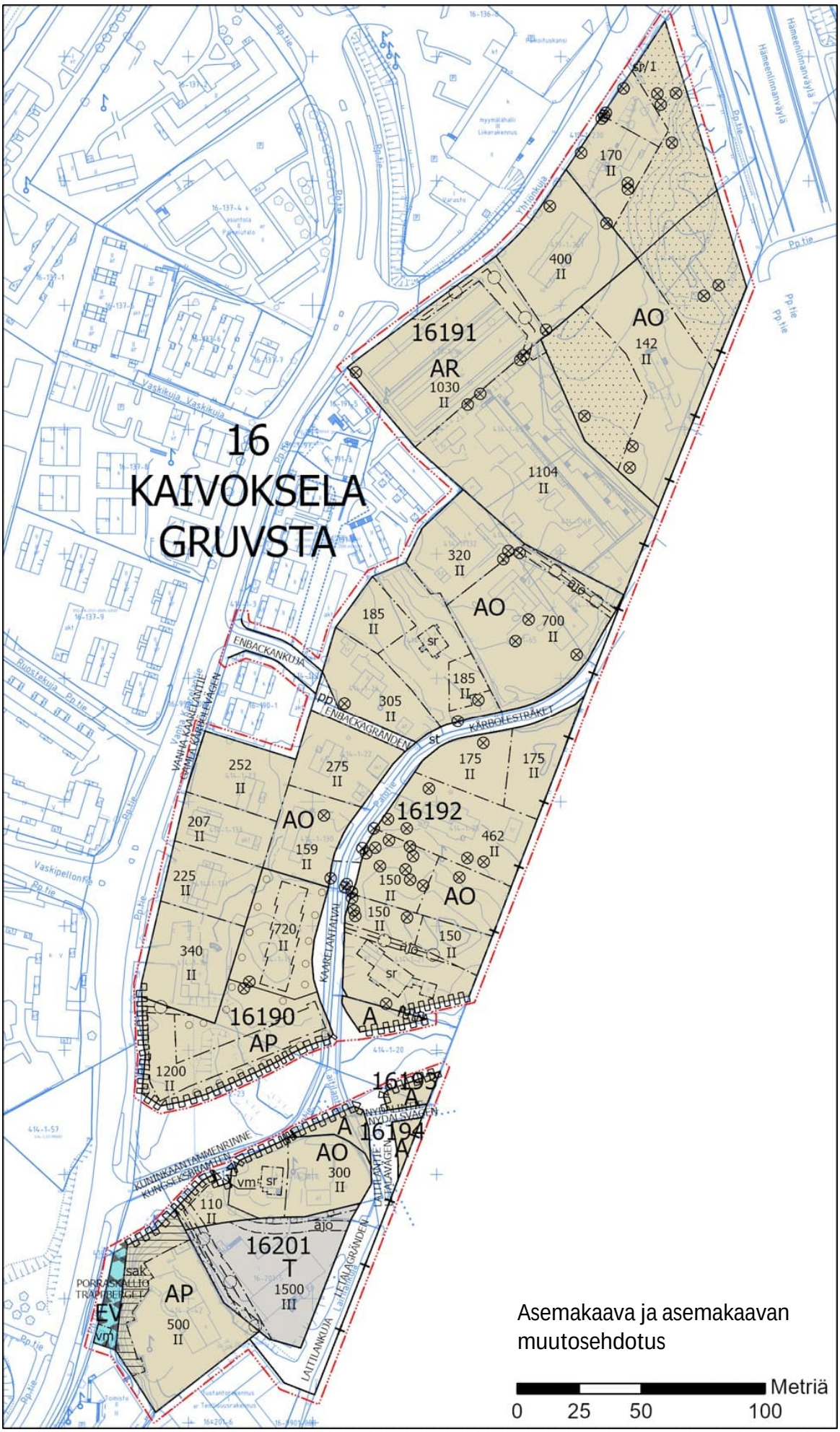
16
KAIVOKSELA
GRUVSTA
16191
AR
1030
II
AO
142
II
400
II
170
II
sp/1
1104
II
320
II
AO
700
II
185
II
sr
185
II
305
II
ajo
ENBACKANKUJA
ENBACKAGRÄNDEN
KÅRBOLESTRÄKET
175
II
175
II
16192
462
II
AO
150
II
150
II
150
II
ajo
sr
252
II
275
II
207
II
AO
159
II
225
II
720
II
340
II
16190
AP
1200
II
A
16193
A
16194
A
AO
300
II
vm
sr
110
II
ajo
16201
T
1500
III
AP
500
II
sak
PORRASKALLIO
TRAPPBRÄCKET
EV
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus
Metriä
0
25
50
100

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	1/5
161900	4.6.2024	

Vantaan kaupunki

PALOTIE

Kaupunginosa 16, Kaivoksela

Asemakaava

Korttelit 16192-16194 ja osat kortteleista 16190, 16191 ja 16201 sekä katu- ja erityisaluetta.

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 16201 sekä katu- ja erityisaluetta.

1:2000

Vanda stad

BRANDVÄGEN

Stadsdel 16, Gruvsta

Detaljplan

Kvarteren 16192-16194 och del av kvarteren 16190, 16191 och 16201 samt gatu- och specialområde.

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 16201 samt gatu- och specialområde.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
A	**Asuinrakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för bostadshus.**
	Kullekin tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon.	På varje tomt får byggas högst en bostad.
	Rakennusoikeus on 60 k-m² kortteleissa 16192 ja 16201 sekä 50 k-m² kortteleissa 16193 ja 16194.	Byggrätten är 60 m²-vy i kvarteren 16192 och 16201 samt 50 m²-vy i kvarteren 16193 och 16194.
	Suurin sallittu kerrosluku on kaksi.	Största antalet tillåtna våningar är två.
	Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutningen ska vara 1:1,5.
	Kattomateriaalin tulee olla vaaleanharmaa konesaumattu pelti.	Takmaterialet ska bestå av ljusgrå maskinfalsad plåt.
	Rakennuksissa tulee olla vaaleanharmaat avoräystäät.	Byggnaderna ska ha ljusgråa öppna takfot.
	Julkisivujen tulee olla peittomaalattua puuta ja lämminsävyisiä.	Fasaderna ska vara av täckmålat trä och varma till färgsättningen.
	Ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB, Kuninkaantammenrinnettä vastaan kuitenkin 35 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB, mot Kungseksbranten dock minst 35 dB.
	Asuntoon tulee liittyä lasitettu kuisti tai lasitettu terassi, jossa ei ylitetä päiväohjearvoa 55 dB. Enintään 15 k-m² kuistin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.	Lägenheten ska ha en inglasad kvist eller en inglasad terrass, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB. Kvisten högst 15 m²-vy får byggas utöver byggrätten.
	Rakennuksilla tulee olla kiinteä perustus.	Byggnaderna ska ha en fast grund.
	Rakennuksen saa sijoittaa katurajaan ja vähintään 2,0 metriä naapurialueen rajasta.	Byggnaden får placeras på gatugränsen och minst 2,0 meter från gränsen till grannområdet.
	Katujen luiskat saa ulottaa tontille. Tonttia ei saa rakentaa ennen kuin viereiset kadut on rakennettu.	Gatusluttningar kan sträcka sig till tomten. Tomten får inte byggas förrän intilliggande gatorna har byggts.
	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0.	Gröneffektiviteten ska vara minst 1,0.
	Tontti tulee rajata pensasaidalla.	Tomten ska avgränsas med en häck.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 ap / asunto. Autopaikat saa sijoittaa peräkkäin.	Minimiantalet bilplatser är minst 1 bp / bostad. Bilplatser får placeras efter varandra.
AP	**Asuinpientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för småhus.**
	AP-korttelia 16190 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AP-kvarteret 16190:**
	Asuinrakennus on rakennettava kiinni rakennusalan katualueen puoleisiin rajoihin.	Bostadsbyggnaden ska byggas ända fram till byggnadsgränserna mot gatan.
	Rakentamiseen on käytettävä rakennusalan koko pituus.	För byggandet ska byggnadsytans hela längd användas.
	Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5–1:1.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutningen ska vara 1:1,5–1:1.

2/5

Kattomateriaalin tulee olla pelti tai tiili. Katon värin tulee vaihdella asunnoittain vaaleanharmaa / tummempiharmaa.	Takmaterialet ska vara av plåt eller tegel. Färgen på taket ska variera från lägenhet till lägenhet ljusgrå / möraregrå.
Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna ska ha öppna takfot.
Asuinrakennusten ullakoille saa rakentaa alapuolisiin asuntoihin kuuluvia asuintiloja ja ikkunalyhtyjä rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä.	På vindar i bostadshus får byggs bostadsutrymmen som hör till de underliggande bostäderna samt fönsterlyktor, oberoende av byggnadsrätten och våningstalet.
Julkisivujen tulee olla paikalla muurattua poltettua savitiiltä ja saumat tiilenvärisiä. Punatiilen kanssa voi olla harmaat saumat.	Fasaderna ska vara på platsen murad bränt lertegel och fogarna av tegelfärg. Med rödtegel kan vara gråa fogar.
Julkisivujen värityksen tulee olla lämminsävyinen ja vaihdella asunnoittain. Värejä tulee olla vähintään viisi.	Fasaderna ska vara varmtonade och färgsättningen ska variera från lägenhet till lägenhet. Det måste finnas minst fem färger.
Jokaisesta asunnosta tulee olla uloskäynti talon molemmille puolille.	Varje bostad ska ha utgång till båda sidor av huset.
Julkisivuovia tulee olla vähintään viittä eri tyyppiä.	Fasaddörrar ska vara minst av fem olika typ.
Tontille saa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi rakentaa asuntoja palvelevia varasto-, huolto-, jäte- ja teknisiä tiloja.	På tomten får, utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen, byggas lager-, service-, avfalls- och tekniska utrymmen som betjänar boendet.
Näiden ja autokatosten julkisivujen tulee olla peittomaalattua puuta.	Fasader av dessa och bilskydd ska vara av täckmålat träd.
Autokatoksen harjan vähimmäiskorkeus on 4,5 metriä.	Bilskydds sadeltaks minimihöjd är 4,5 meter.
Ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB, Kuninkaantammenrinnettä ja Vanhaa Kaarelantietä vastaan kuitenkin 35 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB, mot Kungseksbranten och Gamla Kårbölevägen dock minst 35 dB.
Asuntoon tulee liittyä lasitettu parveke tai lasitettu terassi etelän tai lännen suuntaan, jossa ei ylitetä päiväohjearvoa 55 dB.	Lägenheten ska ha en inglasad balkong eller en inglasad terrass mot söder eller väster, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB.
Oleskelupihat tulee sijoittaa alueelle, jossa päivämelutaso on alle 55 dB.	Utevistelseplatser ska placeras på området, där dagsljudnivån inte överstiger 55 dB.
Jokaisella asunnolla tulee olla oma pihaosuus, joka on rajattava pensasaidalla.	Varje bostad ska ha en egen gårdsdel som ska avgränsas med häck.
Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	Den del av området som ska planteras ska ha träd och buskar.
Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0.	Gröneffektiviteten ska vara minst 1,0.
Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
Kulkutiet ja autopaikat on kivettävä.	Gångvägar och bilplatser ska stenläggas.
Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
Katujen luiskat saa ulottaa tontille. Tonttia ei saa rakentaa ennen kuin viereiset kadut on rakennettu.	Gatusluttningar kan sträcka sig till tomten. Tomten får inte byggas förrän intilliggande gator har byggts.
Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1,3 ap / asunto, joista 1 ap / asunto saa olla autokatoksessa tai autotallissa, jonka saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi, ja 0,3 ap / asunto saa sijoittaa tonttijaosta riippumatta.	Minimiantalet bilplatser är minst 1,3 bp / bostad, varav 1 bp / bostad får vara i bilskydd eller i bilgarage, vilken får byggas utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen, och 0,3 bp / bostad får placeras oberoende av tomtindelningen.
AP-korttelia 16201 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AP-kvarteret 16201:**
Liike-, toimisto- ja työtiloja saa rakentaa enintään 20 % asemakaavassa annetusta rakennusoikeudesta.	Affärs-, kontors- och arbetsutrymmen får byggas högst 20 % av i stadsplanen anvisad byggrätt.
Ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB sekä liike-, toimisto- ja työtiloissa vähintään 28 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB samt i affärs-, kontors- och arbetsutrymmen minst 28 dB.
Oleskelupihat tulee sijoittaa alueelle, jossa päivämelutaso on alle 55 dB.	Utevistelseplatser ska placeras på området, där dagsljudnivån inte överstiger 55 dB.
Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0.	Gröneffektiviteten ska vara minst 1,0.
Kallioalueella tulee olla myös kasvillisuutta.	På bergområdet ska också vara växlighet.
Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
Autopaikkojen vähimmäismäärät: asunnot 2 ap / asunto	Minimiantalet bilplatser: bostäder 2 bp / bostad

AR

Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.	**Kvartersområde för radhus och andra kopplade bostadshus.**
Nykyisiä puita on säilytettävä tai istutettava.	Nuvarande träd ska bevaras eller planteras.
Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.

3/5

Äänieristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB.
Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är 1 bp / bostad.

AO

Erillispientalojen korttelialue.	**Kvartersområde för fristående småhus.**
AO-kortteleita 16190-16192 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AO-kvarteren 16190-16192:**
Alueelle saa rakentaa yksiasuntoisia asuinrakennuksia, paitsi Vanha Kaarelantie 17a:n tontilla saa olla paritalo.	På området får byggas bostadshus med högst en bostad, dock på tomten Gamla Kårbölevägen 17a får vara ett parhus.
Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla 1:2–1:1,5.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutningen ska vara 1:2–1:1,5.
Kattomateriaalin ja värin tulee sopia ympäristöön.	Takmaterialet och färgen ska anpassas till omgivningen.
Julkisivujen tulee olla peittomaalattua puuta ja vaaleita.	Fasaderna ska vara av täckmålat trä och ljusa till färgsättningen.
Äänieristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB, Vanhaa Kaarelantietä vastaan kuitenkin 35 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostäderna minst 32 dB, mot Gamla Kårbölevägen dock minst 35 dB.
Asuntoon tulee liittyä oleskelupiha tai lasitettu kuisti tai lasitettu terassi tai lasitettu parveke, jossa ei ylitetä päiväohjearvoa 55 dB.	Lägenheten ska ha en utevistelseplats eller en inglasad kvist eller en inglasad terrass eller en inglasad balkong, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB.
Vihertehokkuuden tulee olla uusilla tonteilla vähintään 1,2.	Gröneffektiviteten ska vara på nya tomter minst 1,2.
Tontti on rajattava puuaidalla, pensasaidalla tai kivimuurilla.	Tomten ska gränsas med trästaket, häck eller stenmur.
Puita on säilytettävä, jos mahdollista, tai istutettava.	Träd ska bevaras, om möjligt, eller planteras.
Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
Uusilla tonteilla hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas på nya tomter.
Asfalttipäällystettä ei saa lisätä vanhoilla tonteilla eikä käyttää uusilla tonteilla.	Asfaltbeläggning får inte användas på nya tomter eller läggas till gamla tomter.
Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är minst 2 bp / bostad.
AO-korttelia 16201 koskevia asemakaavamääräyksiä:	**Bestämmelser som gäller AO-kvarteret 16201:**
Alueella saa olla palokunnan toimintaa.	På området får vara brandkårs verksamhet.
Alueella on vapaapalokunnan talo vuodelta 1950, joka on asemakaavassa suojeltu.	På området finns huset för frivilliga brandkår från år 1950 som är skyddad i detaljplan.
Rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kattokaltevuuden tulee olla välillä 1:2–1:1,5.	Byggnaderna ska ha sadeltak, vars taklutning ska vara mellan 1:2–1:1,5.
Kattomateriaalin tulee olla konesaumattu pelti, uudisrakennuksissa tummanharmaa.	Takmaterialet ska bestå av maskinfalsad plåt, i nybyggnader mörkgrå.
Julkisivujen tulee olla peittomaalattua puuta ja lämminsävyisiä.	Fasaderna ska vara av täckmålat trä och varma till färgsättningen.
Asuntojen ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB, Kuninkaantammenrinnettä vastaan kuitenkin 35 dB.	Bostädernas ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara minst 32 dB, mot Kungseksbramten dock minst 35 dB.
Asuntoon tulee liittyä lasitettu kuisti tai lasitettu terassi, jossa ei ylitetä päiväohjearvoa 55 dB. Enintään 15 k-m² kuistin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.	Lägenheten ska ha en inglasad kvist eller en inglasad terrass, där det dagliga riktvärdet inte överstiger 55 dB. Kvisten högst 15 m²-vy får byggas utöver byggrätten.
Vihertehokkuuden tulee olla asuintonteilla vähintään 1,2 ja palokunnan tontilla palokuntakäytössä vähintään 0,8.	Gröneffektiviteten ska vara minst 1,2 på bostadstomter och minst 0,8 på brandkårs tomt som används av brandkåren.
Tontti on rajattava pensasaidalla.	Tomten ska avgränsas med en häck.
Puita on säilytettävä, jos mahdollista, tai istutettava.	Träd ska bevaras, om möjligt, eller planteras.
Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
Hulevedet on viivytettävä uusilla tonteilla.	Dagvatten ska fördröjas på nya tomter.
Asfalttipäällystettä saa käyttää vain ajoyhteydellä.	Asfaltbeläggning får användas endast på körförbindelse.
Autopaikkojen vähimmäismäärät: asunnot 2 ap / asunto palokunta 3 autopaikkaa	Minimiantalet bilplatser: bostäder 2 bp / bostad brandkår 3 bilplats

T

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.	**Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.**
Tontilla saa olla liike-, toimisto- ja harrastustiloja yhteensä enintään 500 k-m² rakennusoikeudesta, mutta ei hotellitoimintaa.	På tomten får vara affärs-, kontors- och hobbyutrymmen tillsammans högst 500 m²-vy av byggrätten, men ingen hotellverksamhet.

4/5

Suurimman sallitun kerrosluvun tai rakennusoikeuden ylittäviä rakenneosia, kuten ilmastointi- tai muita teknisiä tiloja saa rakentaa enintään 25 % rakennusoikeuden mukaisesta kerrosalasta.	Byggnadsdelar omfattande t.ex. luftkonditionerings- och andra tekniska utrymmen och vilka överskrida största tillåtna antal våningar eller byggrätt får byggas högst 25 % av byggrättens våningsyta.
Ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla toimisto- ja muissa hiljaisissa työtiloissa vähintään 28 dB.	Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i kontors- och i andra tysta arbetsutrymmen minst 28 dB.
Lastaukseen käytettävä tontin osa on näkösuojattava.	Den del av tomten som används för lastning, ska förses med insynsskydd.
Katuja ja muita tontteja vastaan on istutettava puita ja pensaita.	Träd och buskar ska planteras mot gator och andra tomter.
Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,6.	Gröneffektiviteten ska vara minst 0,6.
Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer eller planteras träd och djuprotade buskar.
Autopaikkojen vähimmäismäärät: teollisuus 1 ap / 150 k-m² varastot 1 ap / 200 k-m² liikkeet ja toimistot 1 ap / 50 k-m² harrastustilat 1 ap / 75 k-m²	Minimiantalet bilplatser: industri 1 bp / 150 m²-vy lager 1 bp / 200 m²-vy affär och kontor 1 bp / 50 m²-vy hobbyutrymmen 1 bp / 75 m²-vy

EV	**Suojaviheralue.**	**Skyddsgrönområde.**
	Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen tontin raja.	**Riktgivande tomtgräns.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
16	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
KAIVO	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
16201	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
LAITILANKUJA	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
1500	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
vm	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.**	**Byggnadsyta där transformator får placeras.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Säilytettävä/istutettava puurivi.	**Trädrad som skall bevaras/planteras.**
	Istutettava puu.	**Träd som ska planteras.**
	Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
sak	**Maisemallisesti merkittävä avokallio.**	**Berghäll viktig ur landskapsmässig synpunkt.**

5/5

	Katu.	**Gata.**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. Johtoalueelle ei saa istuttaa puita eikä syväjuurisia pensaita.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.** På ledningsområdet får inte planteras träd eller djuprotiga buskar.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
/1	**Kaavamerkintään liittyvä kohdenumero.**	**Projektnummer som anknyter till planbeteckningen.**
sr	**Suojeltava rakennus.** Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.	**Byggnad som bör skyddas.** En historisk, byggnadshistorisk och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad. Byggnaden eller en del av den får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som riskerar bevarandet av de ovan nämnda värdena. För reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.
	/1 Suojeltava rakennelma. Tiehistoriallisesti merkittävä kilometripylväs, jonka sijainti ja asemointi tiehen nähden säilytettävä.	/1 Konstruktion som ska skyddas. En väghistoriskt viktig kilometerpelare, vars läge och placering i förhållande till vägen ska bevaras.
st	**Suojeltava tie.** Historiallisesti merkittävä tie, jonka nykyinen linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava museoviranomaisen lausunto.	**Väg som skall skyddas.** Vägavsnitt av historisk betydelse, vars nuvarande dragning ska bevaras. Över områdets byggnads- och underhållsplaner ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	20.05.2024
Kaavan nimi	161900 Palotie		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	01.03.2021
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092161900
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	5,3118	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	4,4574
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,8544

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**5,3118**	**100,0**	**11811**	**0,22**	**4,4574**	**9931**
A yhteensä	4,6344	87,2	10311	0,22	4,3649	9911
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,2241	4,2	1500	0,67	0,0062	20
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,4259	8,0	0		0,0589	0
E yhteensä	0,0274	0,5	0		0,0274	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	**4**	**475**	**4**	**475**

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**5,3118**	**100,0**	**11811**	**0,22**	**4,4574**	**9931**
A yhteensä	4,6344	87,2	10311	0,22	4,3649	9911
A	0,0826	1,8	220	0,27	0,0826	220
AOR	0,0000		0		-0,2695	-400
AP	0,6264	13,5	2420	0,39	0,6264	2420
AR	0,9326	20,1	2534	0,27	0,9326	2534
AO	2,9928	64,6	5137	0,17	2,9928	5137
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,2241	4,2	1500	0,67	0,0062	20
T	0,2241	100,0	1500	0,67	0,0062	20
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,4259	8,0	0		0,0589	0
Kadut	0,3984	93,5	0		0,0314	0
Kev.liik.kadut	0,0275	6,5	0		0,0275	0
E yhteensä	0,0274	0,5	0		0,0274	0
EV	0,0274	100,0	0		0,0274	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	**4**	**475**	**4**	**475**
Asemakaava	4	475	4	475
Ei-asemakaava				

32 Maankäyttösopimus / Muura Rakennukset Oy ja Muura Tontit Oy / Asemakaavan muutos nro 002533 Muuran kaupunkikylät 2 / TeA

VD/4192/10.00.01.05/2024

TeA/AK/TH/AVP/MV/MT

Kaavamuutosalue, Muuran kaupunkikylät 2 nro 002533 on Muuran alueen toinen asemakaavan muutos, joka sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Kaavamuutosalueen tuleva rakennusoikeus on 72 800 k-m2, josta asuinkerrosalaa on 56 300 k-m2, liiketilaa 600 k-m2 ja koulua, päiväkotia ja liikuntahallia varten 15 900 k-m2. Vaiheasemakaavan alueella, teollisuuskortteleissa rakennusoikeutta on yhteensä 64 510 k-m2. Kaupunginhallitus 8.4.2024 § 18 on päättänyt asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 13.2.2024 päivätyn Muuran kaupunkikylät 2 asemakaavamuutosehdotus ja vaiheasemakaavan.

Asemakaavamuutokseen liittyvän maankäyttösopimuksen mukaisesti alueen omistajat Muura Rakennukset c/o Sagax Finland Holding 3 Oy ja Muura Tontit Oy c/o Sagax Finland Am Oy ja Vantaan kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja yhtiöiden osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen maksamalla kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 9 881 965 euroa. Yhtiöt suorittavat osan korvauksesta luovuttamalla 4 081 334 euron arvoiset yleisten rakennusten tontinosan sekä katu-, ja torialuetta Vantaan kaupungille. Asemakaavamuutokseen nro 002533 liittyy myös maankäyttösopimukset/esisopimukset määräalojen kaupoista Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2:n ja Kiinteistö Oy Tonttipainon kanssa.

Muuran kaupunkikylät 2 asemakaavan muutoksella kaavoitetaan Muuran keskustan länsipuoliset korttelit kaupallisine palveluineen, kaksi asuinkorttelia, Muuran yhtenäiskoulun, päiväkodin ja liikuntahallin kortteli, osa Aurtuapuistoa sekä aukio- ja katualueita. Lisäksi vaiheasemakaavalla muutetaan osia nykyisellään säilyvistä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueista katualueeksi. Asemakaavamuutosalueen rakennusoikeus on 72 800 k-m2, josta asuinkerrosalaa on 56 300 k-m2, liiketilaa 600 k-m2 ja koulua, päiväkotia ja liikuntahallia varten rakennusoikeutta on 15 900 k-m2. Vaiheasemakaavan alueella, teollisuuskortteleissa rakennusoikeutta on yht. 64 510 k-m2. Kaavamuutosalue koostuu nykyisellään teollisuus- ja varastorakentamisen alueista sekä katualueista. Pinta-alaltaan alue on noin 19,8 ha. Alueen päämaanomistajia ovat Muura Rakennukset c/o Sagax Finland Holding 3 Oy ja Muura Tontit Oy c/o Sagax Finland Am Oy, Kiinteistö Oy Tonttipaino c/o Logicor 6 ja Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor 6.

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
Asemakaavanmuutokseen liittyen Muura Rakennukset c/o Sagax Finland Holding 3 Oy ja Muura Tontit Oy c/o Sagax Finland Am Oy ja Vantaan kaupunki sopivat alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja yhtiöiden osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen. Sopimusalue koostuu yhtiöiden pääosin omistamista kiinteistöstä, jotka on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen A1.

Sopimusalueen asemakaavan mukainen käyttö edellyttää Toinensavun, Aurtuakadun, Aurtuaraitin, Ritinäraitin, Paukepolun, Ritinäpihan ja Virkatien katualueiden rakentamista, Aurtuapuiston urheilualueen rakentamista sekä asemakaavaa palvelevan vesihuollon rakentamista.
Asemakaavan tultua voimaan yhtiöt purkavat alueella olevat kiinteistöt. Kiinteistöjen vuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2024 asti, joten yhtiöt purkavat purkavat asemakaava-alueella olevat kiinteistöt

kustannuksellaan kesään 2025 mennessä, jonka jälkeen kaupunki aloittaa Toinensavun ja Aurtuakadun katualueiden suunnittelun ja rakentamisen. Toinensavulle tulevan ratikan rakentamisen aikataulut tarkentuvat sen jälkeen, kun ratikka-allianssit on muodostettu.

Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin
Muura Rakennukset Oy ja Muura Tontit Oy maksavat kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä **9 881 965 euroa**. Yhtiöt suorittavat osan korvauksesta luovuttamalla kaupungille **4 081 334 euron** arvoiset kiinteistöt sopimuksen osien B. Esisopimus määräalan kaupasta ja C. Esisopimus määräalan kaupasta mukaisesti.

Asuntotuotannon rahoitus-, hallinta- ja huoneistokoko
Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisina omistusasuntoina, vähintään 20 % tulee toteuttaa valtion tukemina pitkän korkotuen vuokra-asuntoina ja vähintään 10 % tulee toteuttaa lyhyen korkotuen vuokra-asuntoina, asumis-oikeusasuntoina tai mahdollisilla uusilla, kaupungin erikseen hyväksymillä rahoitusmalleilla.
Mikäli yhtiöt eivät täytä edellä mainittuja asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoja ne ovat velvollisia maksamaan kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta sopimussakkoa 200 euroa/k-m2.

Kaikissa sopimusalueelle rakennettavissa asuntohankkeissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja.
Mikäli yhtiöt eivät täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, ne ovat velvollisia maksamaan kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 50 000 euroa/asunto sallittujen yksiöiden määrän ylittävien ja sallittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän alittavien asuntojen osalta.

Rakentamisen energiatehokkuus
Sopimusalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Sopimusalueelle rakennettavien asuinkerrostalojen tulee täyttää A2018-energia-tehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 75 kWh/m²/vuosi.
Mikäli yhtiöt eivät täytä edellä mainittua asuinrakennusten energiatehokkuusvaatimusta, ne ovat velvollinen maksamaan kaupungille sopimussakkoa jokaisesta asuinrakennuksesta, joka ylittää edellä mainitun energiatehokkuusvaatimuksen 50 euroa/k-m².

B. Esisopimus määräalan kaupasta
Muura Tontit Oy myy kaupungille noin 188 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-52-101-5 ja noin 4 188 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-52-101-21 ja
noin 8 328 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-52-101-25 Veromiehen kaupunginosasta, yhteensä noin 12 704 m^2. Määräalojen asemakaavamerkintä on Y-aluetta, katualuetta ja torialuetta. Määräalat on merkitty oheiseen karttaliitteeseen B1/C1.

Kauppahinta on **1 585 459 euroa**. Kauppahinta on voimassa olevan kaavan rakennusoikeuden arvosta 80 %. Kauppahinta kuitataan osana sopimuksen A-osion mukaisesta kunnallistekniikan korvauksesta.

Määräalojen omistusoikeus siirtyy kaupungille kauppakirjan allekirjoittamishetkellä.
Määräalan hallintaoikeus siirtyy kaupungille sitä mukaa, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen. Kaupungin tulee ilmoittaa tästä tarpeesta myyjälle vähintään kuusi kuukautta etukäteen. Aurtuankadun katualueen hallinta luovutetaan kaupungille kuitenkin aikaisintaan 31.7.2025. Määräalalla 92-52-101-25

sijaitsee teollisuusrakennus, joka tulee olla purettuna myyjän toimesta ennen kyseisen määräalan luovuttamista kaupungille.

C. Esisopimus kiinteistön kaupasta
Muura Rakennukset Oy myy kaupungille Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön, kiinteistötunnus 92-52-101-24. Kiinteistön pinta-ala on kiinteistörekisteriotteen mukaan 19 999 m^2. Kiinteistön asemakaavamerkintä on Y-aluetta ja katualuetta.
Kiinteistö on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1/C1).

Kauppahinta on **2 495 875 euroa**. Kauppahinta on voimassa olevan kaavan rakennusoikeuden arvosta 80 %. Kauppahinta kuitataan osana sopimuksen A-osion mukaisesta kunnallistekniikan korvauksesta.

Kiinteistön omistusoikeus siirtyy kaupungille kauppakirjan allekirjoittamishetkellä.
Kiinteistön hallintaoikeus siirtyy kaupungille silloin, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen. Kaupungin tulee ilmoittaa tästä tarpeesta myyjälle vähintään kuusi kuukautta etukäteen.

Lopullisten kauppakirjojen tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002533 on tullut voimaan.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8. luvun 1 §:n kohdan 37 nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 21

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Muura Rakennukset c/o Sagax Finland Holding 3 Oy ja Muura Tontit Oy c/o Sagax Finland Am Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan kaupasta ja C. Esisopimus kiinteistön kaupasta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002533 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta,
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään sopimusvelvoitteiden siirron kolmannelle osapuolelle, ja
c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopulliset luovutuskirjat sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Muura Rakennukset c/o Sagax Finland Holding 3 Oy ja Muura Tontit Oy c/o Sagax Finland Am Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan kaupasta ja C. Esisopimus kiinteistön kaupasta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002533 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta,

b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään sopimusvelvoitteiden siirron kolmannelle osapuolelle, ja

c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopulliset luovutuskirjat sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Liitteet:
- maankäyttösopimus
- liite A1: sopimusalue
- liite B1/C1: kaupungille myytävä määräala ja kaupungille myytävä kiinteistö

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 7337447
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

13.2.2024 päivätty asemakaavan muutos nro 002533, Muuran kaupunkikylät 2 (jäljempänä ”**Asemakaava**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
B. Esisopimus määräalan kaupasta
C. Esisopimus kiinteistön kaupasta

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

[sopimuksen taustan ja tarkoituksen määrittely]

Asemakaavaan liittyen [hakijan nimi] sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajana ja Vantaan kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja [hakijan nimi] osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen.

Confidential

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Muura Rakennukset Oy (Y-tunnus: 3208701-6)
c/o Sagax Finland Holding 3 Oy
Aleksanterinkatu 19, 00100 Helsinki
ja

Muura Tontit Oy (Y-tunnus: 3233736-1)
c/o Sagax Finland Am Oy
Aleksanterinkatu 19, 00100 Helsinki
(jäljempänä yhdessä ”**Hakija**”)

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu Hakijan omistamista kiinteistöistä 92-52-101-5, 92-52-101-21 ja 92-52-101-25, Muura Rakennukset Oy:n omistamasta kiinteistöstä 92-52101-24 sekä Kaupungin omistamasta kiinteistöstä 92-52-9901-0 (jäljempänä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen (liite A1).

2.2 Kaupunki ja Hakija Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Hakijan osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Sopimusalueen Asemakaavan mukainen käyttö edellyttää Toinensavun, Aurtuakadun, Aurtuaraitin, Ritinäraitin, Paukepolun, Ritinäpihan ja Virkatien katualueiden rakentamista, Aurtuapuiston urheilualueen rakentamista sekä Asemakaavaa palvelevan vesihuollon rakentamista.

3.2 Kunnallistekniikan ja rakenteiden rakentaminen tapahtuu seuraavassa tavoitteellisessa aikataulussa, mikäli rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomasta syystä.

Asemakaavan tultua voimaan Hakija purkaa Asemakaava-alueella olevat kiinteistöt. Hakijan Asemakaava-alueella olevien kiinteistöjen vuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2024 asti. Hakija purkaa Asemakaava-alueella olevat kiinteistöt kustannuksellaan kesään 2025 mennessä, jonka jälkeen Kaupunki aloittaa Toinensavun ja Aurtuakadun katualueiden suunnittelun ja rakentamisen. Toinensavulle tulevan ratikan rakentamisen aikataulut tarkentuvat sen jälkeen, kun ratikka-allianssit on muodostettu.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

Hakija pyytää Ritinäraitin, Ritinäpihan ja Paukepolun rakentamista kirjallisella pyynnöllä Kaupungin kirjaamosta sen jälkeen, kun Asemakaava on tullut voimaan. Kaupunki rakentaa edellä mainitut katualueet ja niihin liittyvän vesihuollon kiinteistöjen rakentamista palvelevassa aikataulussa.

Osapuolet yhteensovittavat Toinensavun, Aurtuakadun, Ritinäraitin, Ritinäpihan ja Paukepolun katualueiden ja näihin rajautuvien kiinteistöiden rakentamisen siten, ettei kummallekaan Osapuolelle aiheudu merkittävää viivästystä tai haittaa toisen Osapuolen rakentamisesta.

3.3 Asemakaava-alueen viimeistelytöiden toteutuksen periaatteena on niiden toteuttaminen ja yhteensovittaminen samanaikaisesti rakennettavien kiinteistöjen viimeistelytöiden kanssa.

3.4 Hakijan on Sopimusalueen suunnittelussa huomioitava kortteliin rajoittuvien katualueiden ja julkisen kaupunkitilan korkeusasemat. Tuleva rakentaminen tulee sovittaa katusuunnitelmien mukaiseen kadun korkeusasemaan. Jos katua ei ole vielä rakennettu katusuunnitelman mukaiseksi, rakennuksien ja piha-alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida suunnitelman mukaiset korkeusasemat.

Osapuolet toteavat, että katualueen ja tontin rajakohta tulee saada sovitettua korkeusasemaltaan sekä materiaaleiltaan toimivaksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Hakija neuvottelee ja sopii katualueen ja tontin rajakohdan suunnittelusta, toteuttamisesta ja kustannusjaosta erikseen Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa.

3.5 Hakijan tulee hakea katualueella toimimiseen erillinen lupa Kaupungilta.

3.6 Hakija myöntää Kaupungille ilman erillistä korvausta, luvan sijoittaa Sopimusalueelle kadun tai puiston rakentamisen vuoksi välttämättömät tilapäiset tai pysyvät mm. katu- ja kuivatusrakenteet, maaleikkaus- ja pengerluiskat sekä ulkovalaisimet. Hakija myöntää Kaupungille luvan myös Kaupungin hyväksymien ohjeiden mukaisten uusiomateriaalien käyttöön Sopimusalueelle ulottuvissa katurakenteissa. Kaikki em. rakenteet jäävät Kaupungin omistukseen ja kunnossapitoon. Hakija vastaa omalla kustannuksellaan tällä sopimuksella sijoitettujen luiskien mahdollisesta korvaamisesta rakenteellisella ratkaisulla esim. tukimuureilla. Mahdollisen korvaavan rakenteen suunnittelussa on huomioita mm. maanpaine, liikennekuormat kadulla, rakenteen perustaminen, lumitilat, suojaetäisyydet kiinteään esteeseen. Korvaavan rakenteen suunnittelussa ja toteutuksessa on toimittava kohdan 3.5 ehtojen mukaisesti. Korvaavan rakenteen suunnitelmat on esitettävä kaupungille ennen niiden toteuttamiseen ryhtymistä. Em. rakenteet jäävät tontin omistukseen ja kunnossapitoon.

Kaupunki ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY rakentavat yhteistyössä katualueille tulevan kunnallistekniikan. Hakijan omistuksessa olevilla tonteilla Hakija vastaa tarvittavan kunnallistekniikan rakentamisesta. HSY ilmoittaa liitoskohtalausunnossa liitospaikan mihin Hakijan tonttijohdot liittyy.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

3.7 Kaupunki vastaa katualueilla tehtävistä johtosiirroista kustannuksellaan ja Hakija vastaa yllä olevan kappaleen mukaisesti kustannuksellaan tontille jäävistä johtosiirroista.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Hakija maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena (jäljempänä **”Korvaus”**) yhteensä **9 881 965 euroa**.

4.2 Hakija suorittaa osan Korvauksesta luovuttamalla Kaupungille **4 081 334 euron** arvoiset määräalat. Tästä luovutuksesta sovitaan jäljempänä kahdessa määräalan kaupan esisopimuksessa.

Loppuosa Korvauksesta **5 800 631 euroa** erääntyy maksettavaksi Kaupungin lähettämiä erillisiä laskuja vastaan neljässä erässä siten, että 1. erä määrältään **1 450 158 euroa** erääntyy välittömästi Asemakaavan voimaantullessa, ja

- 2. erä määrältään **1 450 158 euroa** erääntyy 12 kuukauden kuluttua Asemakaavan voimaantulon jälkeen.
- 3. erä määrältään **1 450 158 euroa** erääntyy 24 kuukauden kuluttua Asemakaavan voimaantulon jälkeen.
- 4. erä määrältään **1 450 157 euroa** erääntyy 36 kuukauden kuluttua Asemakaavan voimaantulon jälkeen.

4.3 Korvaus suoritetaan Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 14 pv netto, viivästyskorkoa peritään korkolain (633/1982) mukaisesti).

4.4 Myöhästyneille maksuerille maksetaan Asemakaavan voimaantulosta lukien vuotuista korkoa ja kertynyt korko maksetaan ko. maksuerän maksamisen yhteydessä. Korko on 1,5 % lisättynä 6 kk euribor-korolla, kuitenkin vähintään 1,5 %.

5. Korvauksen tarkistus, mikäli toteutunut rakennusoikeus ylittää Asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden

5.1 Asemakaavassa Sopimusalueelle on osoitettu kaavakartan mukainen määrä rakennusoikeutta. (jäljempänä **”Rakennusoikeus”**). Tontit on mahdollista jakaa ennen Asemakaavan toteutusta useiksi tonteiksi, jolloin tonttijaossa jokaiselle uudelle tontille merkitään tonttikohtainen rakennusoikeus.

5.2 Korvauksen perusteena on muiden seikkojen ohella Asemakaavassa syntynyt rakennusoikeuden lisäys, jonka mukaisesta arvonnoususta 50 % maksetaan Korvauksena. Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta suurempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, sitoutuu Hakija ilmoittamaan tästä Kaupungille.

5.3 Hakija maksaa Sopimusalueen rakennusoikeuden lisääntymisestä koituneesta

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

arvonnoususta 50 % Kaupungille Korvauksena. Arvonnousu lasketaan ko. tontille rakennettavan rakennuksen käyttötarkoituksien mukaisesti.

5.4 Kaupungin oikeus Korvauksen tarkistukseen ja perimiseen on voimassa viisi vuotta Asemakaavan voimaantulosta.

5.5 Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta pienempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, Korvausta ei tältä osin tarkisteta alaspäin.

6. Korvauksen vakuus

6.1 Hakija luovuttaa Kaupungille Korvauksen suorittamisen vakuudeksi **9 881 965 euron** suuruisen Kaupungin etukäteen hyväksymän vakuuden, jota vapautetaan, kun Korvausta suoritetaan tai sopimus lakkaa olemasta voimassa. Vakuus vapautetaan erissä siten, että vakuuden summa on aina maksamattoman Korvauksen suuruinen.

6.2 Vakuuden on oltava voimassa 31.12.2029 saakka.

6.3 Vakuus kuitataan vastaanotetuksi tämän maankäyttösopimuksen allekirjoituksin.

7. Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuoto ja sopimussakko

7.1 Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % tulee toteuttaa vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona, vähintään 20 % tulee toteuttaa valtion tukemina pitkän korkotuen vuokra-asuntoina ja vähintään 10 % tulee toteuttaa lyhyen korkotuen asuntoina, asumisoikeusasuntoina tai mahdollisilla uusilla, kaupungin erikseen hyväksymillä rahoitusmalleilla. Pitkän korkotuen vuokra-asuminen tulee hajauttaa vähintään kahteen eri asuinkortteliin sopimusalueella.

7.2 Mikäli Hakija ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoa se on velvollinen maksamaan Kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta **sopimussakkoa 200 euroa/k-m²**.

8. Asuntojen huoneistotyyppijakauma ja sopimussakko

8.1 Kaikissa Sopimusalueelle rakennettavissa asuntohankkeissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä (kpl) asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja. Kunkin asuntotyypin osuus kokonaisasuntomäärästä pyöristetään lähimpään prosenttiin. Asuntohankkeeksi tulkitaan sopimusalueella joko a) yksittäinen asuinrakennus tai b) korkeintaan sadan (100) asunnon asunto-osakeyhtiö tai kiinteistöosakeyhtiö, joka muodostuu useammasta rakennuksesta. Asuntojen huoneiksi lasketaan ainoastaan tilat, joista on ikkuna suoraan ulos.

8.2 Mikäli Hakija ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa **50 000 euroa/asunto** sallittujen yksiöiden määrän (kpl) ylittävien ja sallittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän (kpl) alittavien asuntojen osalta.

9. Rakentamisen energiatehokkuus ja sopimussakko

9.1 Sopimusalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Sopimusalueelle rakennettavien asuinkerrostalojen tulee täyttää A2018-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku on vähintään tason 75 kWh/m²/vuosi.

9.2 Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuinrakennusten energiatehokkuusvaatimusta, se on velvollinen maksamaan Kaupungille sopimussakkoa jokaisesta asuinrakennuksesta, joka ylittää edellä mainitun energiatehokkuusvaatimuksen **50 euroa/k-m²**.

10. Rakentamisaikataulu ja rakentamisvelvoite sekä sopimussakko

10.1 Selvyyden vuoksi todetaan, että Sopimusalueelle ei sovelleta rakentamisaikataulu- tai rakentamisvelvoitevaatimuksia.

11. Sopimusalueen maaperä ja jätteet

11.1 Hakija vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

11.2 Selvennyksenä todetaan, että osapuolet vastaavat mahdollisesta maaperän ja pohjaveden pilaantumisesta sekä jätteiden poistamisesta vain omistamillaan alueilla ja jäljempänä sovittavien esisopimuksien mukaisesti luovuttamiensa alueiden osalta.

12. Vesihuolto- ja sähköverkostoon liittyminen

12.1 Hakija on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon ja yleiseen sähköverkkoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin. Hakija on tutustunut liittymisehtoihin itsenäisesti

13. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

13.1 Hakija sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Hakija sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

13.2 Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet

täytetyiksi. Jos Hakija ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

14. Sopimuksen voimaantulo

14.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

14.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2026 mennessä.

14.3 Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2026 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa.

14.4 Osapuolet eivät esitä tämän sopimuksen raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

15. Sopimuksen muuttaminen ja sopimuksen pätemättömyys

15.1 Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia sopimusta on tarkistettava, pysyy tämä sopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

15.2 Kaikista muutoksista tähän sopimukseen sovitaan kirjallisesti ja osapuolet allekirjoittavat muutossopimuksen.

15.3 Mikäli jotakin tämän sopimuksen ehtoa pidetään pätemättömänä, mitättömänä tai täytäntöönpanokelvottomana, sen ei katsota vaikuttavan sopimuksen muiden ehtojen pätevyyteen. Osapuolet sitoutuvat tällaisessa tilanteessa neuvottelemaan uudesta sopimusehdosta, joka korvaisi pätemättömän, mitättömän tai täytäntöönpanokelvottoman sopimusehdon ja joka mahdollistaa sopimuksen tarkoituksen toteutumisen. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan tämän sopimuksen määräyksiä mahdollisesta pätemättömyydestä huolimatta.

16. Erimielisyyksien ratkaiseminen

16.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA

B. I LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa B.II mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan B.II mukaisen kaupan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2026 mennessä.

Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2026 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta päätöksestä on valitettu, pysyy tämä esisopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän esisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia esisopimusta on tarkistettava, pysyy tämä esisopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisissa raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. II KAUPPAKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero] ja osapuolten välillä tehtyyn [sopimuspvm numeraalein] päivättyyn esisopimukseen.

Myyjä	**Muura Tontit Oy** (Y-tunnus: 3233736-1) c/o Sagax Finland Am Oy Aleksanterinkatu 19 00100 Helsinki (jäljempänä ”**Myyjä**”)
Ostaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Kaupan kohde	Noin 188 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-52-101-5 **ja**

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

Noin 4 188 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-52-101-21

ja

Noin 8 328 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-52-101-25

yhteensä noin 12 704 m^2.

(jäljempänä yhdessä ”**Määräala**”).

Määräalan asemakaavamerkintä on Y-aluetta, katualuetta ja torialuetta.

Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1/C1).

Kauppakirjan ehdot

Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kauppahinta on **1 585 459 euroa.** Kauppahinta kuitataan osana Myyjän maksettavana olevaa kunnallistekniikan korvausta.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän kauppakirjan allekirjoittamishetkellä.

2.2 Määräalan hallintaoikeus siirtyy Kaupungille sitä mukaa, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen. Kaupungin tulee ilmoittaa tästä tarpeesta myyjälle vähintään kuusi kuukautta etukäteen. Aurtuankadun katualueen hallinta luovutetaan kaupungille kuitenkin aikaisintaan 31.7.2025.

2.3 Osapuolet toteavat, että määräalalla 92-52-101-25 sijaitsee teollisuusrakennus, joka tulee olla purettuna Myyjän toimesta ennen kyseisen määräalan luovuttamista Kaupungille.

3. Verot ja maksut

3.1 Määräalaan kohdistuvista muista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Kaupunki. Ne muut verot ja maksut, joiden peruste on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat Myyjän vastattaviksi.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräalan kiinteistöön 92-52-101-5, 92-52-101-21 ja 92-52-101-25 kohdistuu 22.11.2023 päivätyn rasitustodistuksen mukaan seuraavat kiinnitykset, joista on annettu sähköiset

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

panttikirjat ja joiden saajaksi on merkitty Keskinäinen Kiinteistö Oy Virkatie 10, (2475125-5), Kiinteistö Oy Virkatie 8 B, (2565956-5) ja Kiinteistö Oy Virkatie 8 A, (2565960-2). Kyseiset yhtiöt ovat kokonaisjakautuneet siten, että mainitut kiinteistöt omistaa nykyään jakautumisessa vastaanottavana yhtiönä ollut Muura Tontit Oy):

1. Kiinnitys 3.7.2018, asianumero MML/583243/72/2018, määrältään 1 456 000 €
2. Kiinnitys 3.7.2018, asianumero MML/583608/72/2018, määrältään 11 000 000 €
3. Kiinnitys 3.7.2018, asianumero MML/583718/72/2018, määrältään 5 000 000 €

4.2 Myyjä on toimittanut pantinhaltijan suostumuksen kiinnitysten poistamisesta Määräalaa koskien ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta. Myyjä luovuttaa Kaupungille ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta sellaiset asiakirjat (panttikirjat ja/tai pantinhaltijan kirjallinen suostumus kiinnityksen poistamiseen), joiden nojalla Kaupunki voi kiinnitykset poistaa.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalaan kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote sekä kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Myyjän tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Määräalalla ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen taikka jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Myyjään, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen

puhdistamisvastuu. Myyjä vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

9.3 Myyjä vastaa edellä tarkoitetuista toimenpiteistä syntyneistä kustannuksista kymmenen vuoden ajan kauppakirjan allekirjoituspäivästä lukien.

9.4 Myyjän vastuu ei koske kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[lopullisen kauppakirjan allekirjoitukset]

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

C. ESISOPIMUS KIINTEISTÖN KAUPASTA

C. I LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa C.II mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan C.II mukaisen kaupan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2026 mennessä.

Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2026 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta päätöksestä on valitettu, pysyy tämä esisopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän esisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia esisopimusta on tarkistettava, pysyy tämä esisopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisissa raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

C. II KAUPPAKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin genetiivissä] lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero].

Myyjä	**Muura Rakennukset Oy** (Y-tunnus: 3208701–6) c/o Sagax Finland Holding Portfolio 2 Oy Aleksanterinkatu 19 00100 Helsinki (jäljempänä ”**Myyjä**”)
Ostaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Kaupan kohde	Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosassa sijaitseva kiinteistö, kiinteistötunnus 92-52-101-24 (jäljempänä ”**Kiinteistö**”). Kiinteistön pinta-ala on kiinteistörekisteriotteen mukaan 19 999 m^2. Kiinteistön asemakaavamerkintä on Y-aluetta ja katualuetta. Kiinteistö on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1/C1).

Confidential

Kauppakirjan ehdot

Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kauppahinta on **2 495 875 euroa.** Kauppahinta kuitataan osana Myyjän maksettavana olevaa kunnallistekniikan korvausta.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Kiinteistön omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän kauppakirjan allekirjoittamishetkellä.

2.2 Kiinteistön hallintaoikeus siirtyy Kaupungille silloin, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen. Kaupungin tulee ilmoittaa tästä tarpeesta myyjälle vähintään kuusi kuukautta etukäteen.

3. Verot ja maksut

3.1 Kiinteistöön kohdistuvista muista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Kaupunki. Ne muut verot ja maksut, joiden peruste on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat Myyjän vastattaviksi.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Kiinteistöön kohdistuu 22.11.2023 päivätyn rasitustodistuksen mukaan seuraava kiinnitys, josta on annettu sähköinen panttikirja ja jonka saajaksi on merkitty Kiinteistö Oy Virkatie 8 A, (2565960-2) (kyseinen yhtiö on kokonaisjakautunut siten, että mainitun kiinteistön omistaa nykyään Muura Rakennukset Oy):

1. Kiinnitys 3.7.2018, asianumero MML/583608/72/2018, määrältään 11 000 000 €

4.2 Myyjä on toimittanut pantinhaltijan suostumukset kiinnitysten poistamisesta Kiinteistöä koskien ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta. Myyjä on luovuttanut Kaupungille ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta sellaiset asiakirjat (panttikirjat ja/tai pantinhaltijan kirjallinen suostumus kiinnityksen poistamiseen), joiden nojalla Kaupunki voi kiinnitykset poistaa.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Kiinteistöön kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Kiinteistön, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Kiinteistöstä esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Kiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote sekä kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Myyjän tietojen mukaan Kiinteistöllä ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Kiinteistöllä ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen taikka jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Myyjään, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen puhdistamisvastuu. Myyjä vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

9.3 Myyjä vastaa edellä tarkoitetuista toimenpiteistä syntyneistä kustannuksista kymmenen vuoden ajan kauppakirjan allekirjoituspäivästä lukien.

9.4 Myyjän vastuu ei koske kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Liittymät

10.1 Mahdolliset sähkö-, vesi- ja viemäri- sekä kaukolämpöliittymäsopimukset siirtyvät Kaupungille vastikkeetta.

10.2 Kaupunki vastaa liittymismaksuista ja käyttömaksuista hallintaoikeuden ajalta sekä sitoutuu noudattamaan liittymien kaikkia sopimusehtoja.

11. Erimielisyyksien ratkaiseminen

11.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[lopullisen kauppakirjan allekirjoitukset]

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 17.06.2024 / 32

Tätä sopimuskokonaisuutta on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolille ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [sopimuspvm numeraalein]

VANTAAN KAUPUNKI

_____
[lakimiehen nimi]
lakimies

MUURA TONTIT OY

_____
[hakijan allekirjoittajan nimi]

MUURA RAKENNUKSET OY

_____
[toteuttajan allekirjoittajan nimi]

LIITTEET

Liite A1	Sopimusalue
Liite B1	Kartta luovutettavasta kiinteistöstä
Liite C1	Kartta luovutettavasta kiinteistöstä

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että lakimies [lakimiehen nimi] Vantaan kaupungin puolesta ja [hakijan allekirjoittajan nimi] [hakijan nimi] puolesta ja [toteuttajan allekirjoittajan nimi] [toteuttajan nimi] puolesta ovat allekirjoittaneet esisopimuksen ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [sopimuspvm numeraalein]

Confidential

KOHTEEN SIJAINTI

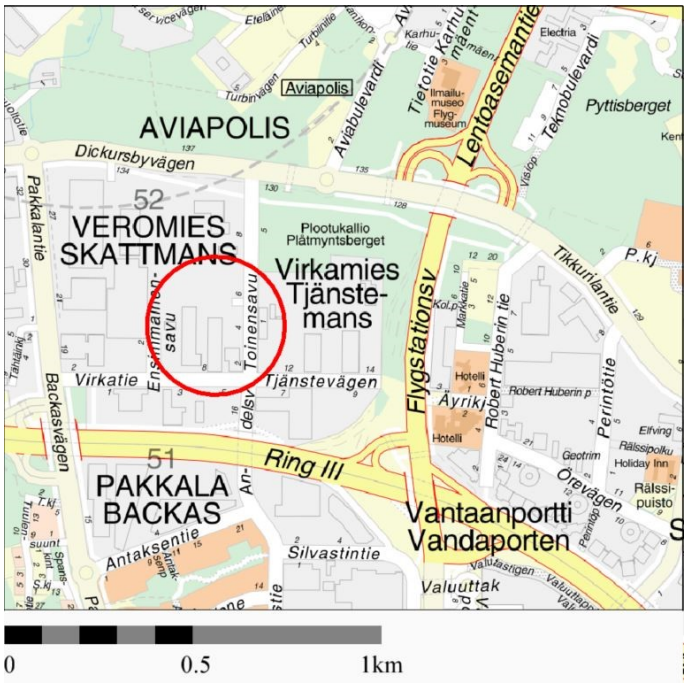

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)

Asemakaavan muutos nro 002533,
Muuran kaupunkikylät 2

Muura Tontit Oy
c/o Sagax Finland AM Oy ja
Muura Rakennukset Oy

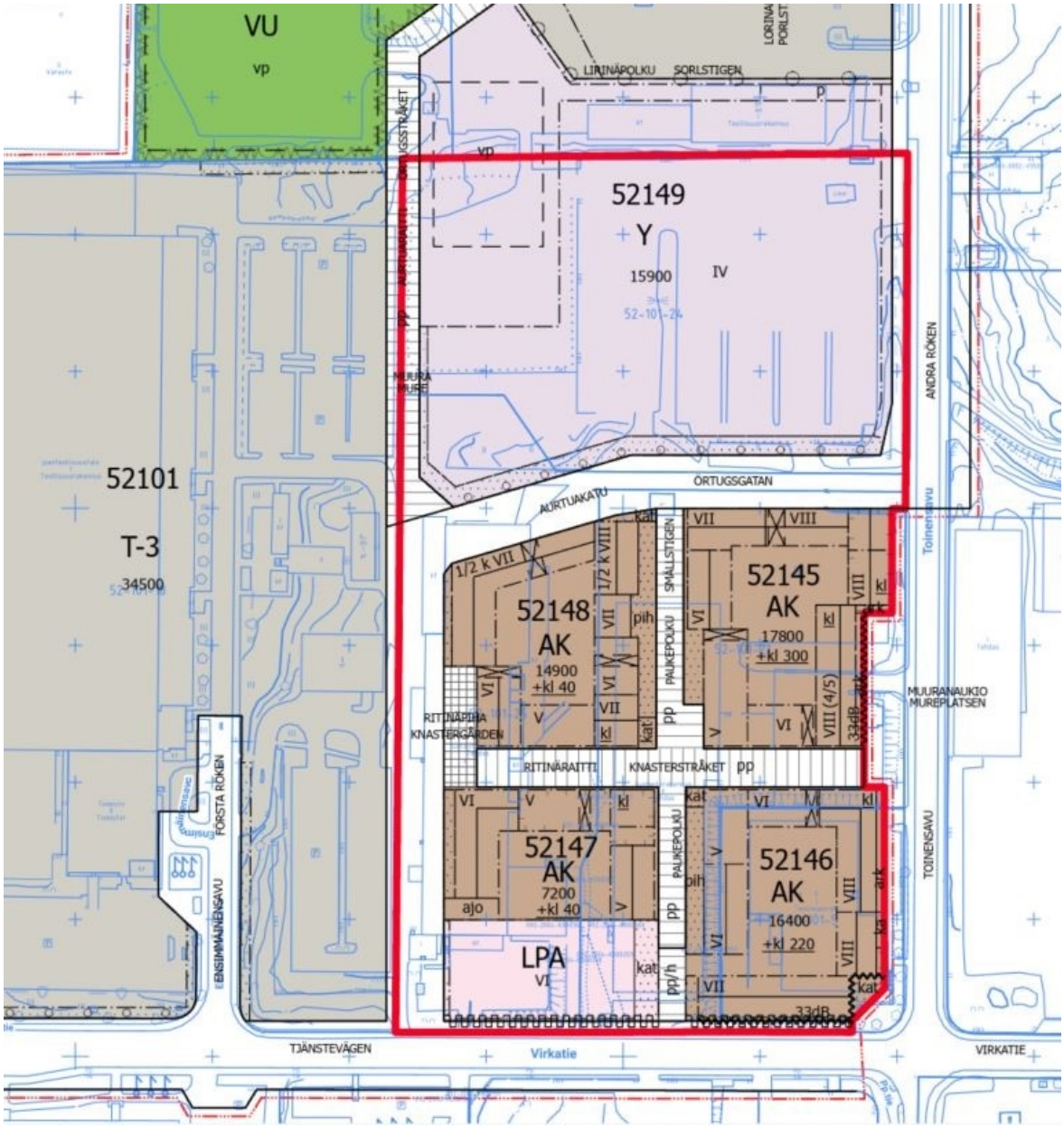

KOHTEEN SIJAINTI

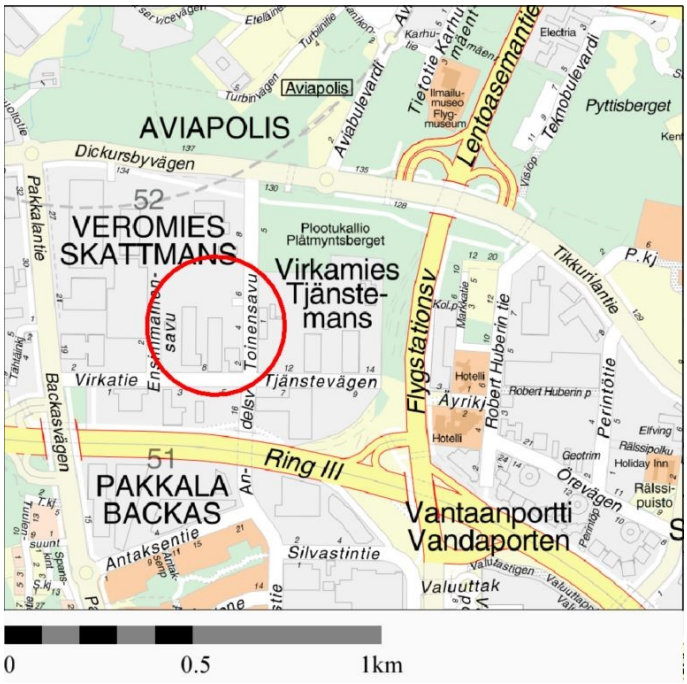

Asemakaavan muutos nro 002533,
Muuran kaupunkikylät 2

ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN JA KIINTEISTÖN LUOVUTUKSESTA

Kaupunginosa: Veromies (52)

Muura Tontit Oy c/o
Sagax Finland AM Oy
n. 188 m^2:n suuruinen määräala
kiinteistöstä: 92-52-101-5
n. 4188 m^2:n suuruinen määräala
kiinteistöstä: 92-52-101-21
n. 8328 m^2:n suuruinen määräala
kiinteistöstä: 92-52-101-25
(yhteensä n. 12704 m^2)

Muura Rakennukset Oy
Kiinteistö: 92-52-101-24 (n. 19999 m^2)

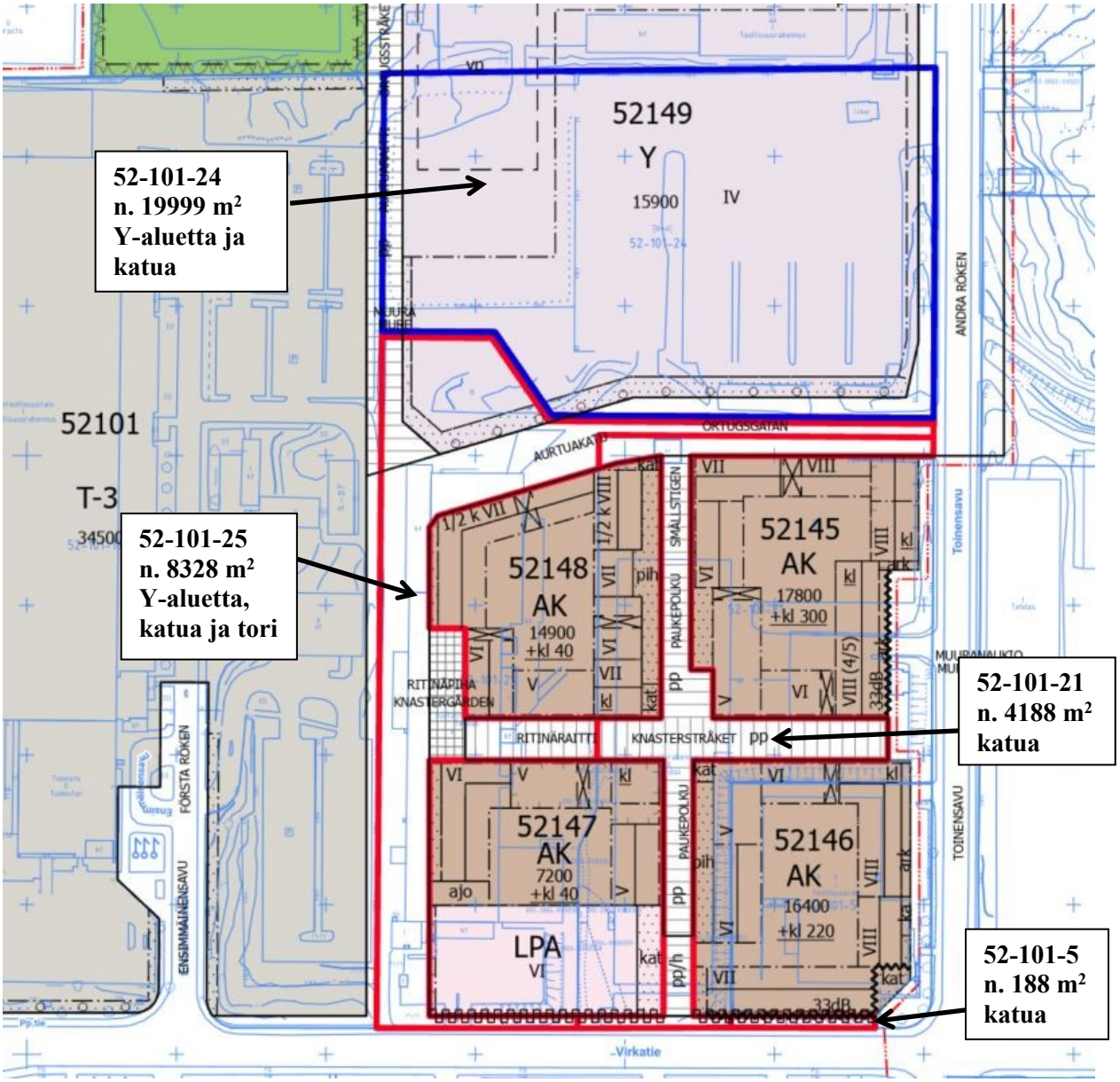

33 **Maankäyttösopimus / Kiinteistö Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor Oy / Asemakaavan muutos nro 002533 Muuran kaupunkikylät 2 / TeA**

VD/4233/10.00.01.05/2024
TeA/AK/TH/AVP/MT

Kaavamuutosalue, Muuran kaupunkikylät 2 nro 0025433 on Muuran alueen toinen asemakaavan muutos, joka sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Kaavamuutosalueen tuleva rakennusoikeus on 72 800 k-m2, josta asuinkerrosalaa on 56 300 k-m2, liiketilaa 600 k-m2 ja koulua, päiväkotia ja liikuntahallia varten 15 900 k-m2. Vaiheasemakaavan alueella, teollisuuskortteleissa rakennusoikeutta on yhteensä 64 510 k-m2. Kaupunginhallitus 8.4.2024 § 18 on päättänyt asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 13.2.2024 päivätty asemakaavamuutosehdotus ja vaiheasemakaava 002533 ja 002533va, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 2.

Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2:n kanssa on esisopimus määräalan kaupasta. Kiinteistö Oy myy kaupungille noin 1 666 m² suuruisen määräalan, joka on asemakaavamuutoksessa merkitty katualueeksi. Kauppahinta on 207 917 euroa. Asemakaavamuutokseen nro 002533 liittyy myös maankäyttösopimukset Kiinteistö Oy Tonttipainon sekä Muura Rakennukset Oy ja Muura Tontit Oy:n kanssa.

Muuran kaupunkikylät 2 asemakaavan muutoksella kaavoitetaan Muuran keskustan länsipuoliset korttelit kaupallisine palveluineen, kaksi asuinkorttelia, Muuran yhtenäiskoulun, päiväkodin ja liikuntahallin kortteli, osa Aurtuapuistoa sekä aukio- ja katualueita. Lisäksi vaiheasemakaavalla muutetaan osia nykyisellään säilyvistä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueista katualueeksi. Asemakaavamuutosalueen rakennusoikeus on 72 800 k-m2, josta asuinkerrosalaa on 56 300 k-m2, liiketilaa 600 k-m2 ja koulua, päiväkotia ja liikuntahallia varten rakennusoikeutta on 15 900 k-m2. Vaiheasemakaavan alueella, teollisuuskortteleissa rakennusoikeutta on yht. 64 510 k-m2. Kaavamuutosalue koostuu nykyisellään teollisuus- ja varastorakentamisen alueista sekä katualueista. Pinta-alaltaan alue on noin 19,8 ha. Alueen päämaanomistajia ovat Muura Rakennukset c/o Sagax Finland Holding 3 Oy ja Muura Tontit Oy c/o Sagax Finland Am Oy, Kiinteistö Oy Tonttipaino c/o Logicor 6 ja Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor 6.

Esisopimus määräalan kaupasta
Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor myy kaupungille noin 1 666 m²:n suuruisen määräalan Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-52-101-18. Määräala on kaavaehdotuksessa merkitty katualueeksi. Määräala on merkitty karttaliitteeseen 1.

Kauppahinta on **207 917 euroa.** Kauppahinta on 80 % voimassa olevan kaavan rakennusoikeuden arvosta.

Kaupunki maksaa Kiinteistö Oy:lle katualueen korvattavasta omaisuudesta korvauksen, joka käsittää parkkipaikat, kasvillisuuden sekä aidan siirron. Korvauksen määrä on **207 443 euroa.** Korvaus maksetaan viivytyksettä kauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen.

Kiinteistö Oy:n luovuttamalla katualueella on autokatoksen käyttöoikeusalue. Käyttöoikeusalue mahdollistaa edelleen autokatoksen käytön siten, että kulku katokselle toimii pohjoisen kautta. Peruutustila/käyttöoikeusalue tulee rajata aidalla. Käyttöoikeus voidaan antaa vähintään 10 vuodeksi. Autokatoksen käyttöoikeusalue on merkitty karttaliitteeseen 2.

Lopullisen luovutuskirjan ja kauppakirjan ja tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002533 on tullut voimaan. Määräalan omistusoikeus siirtyy kaupungille kauppakirjan allekirjoittamishetkellä. Määräalan hallintaoikeus siirtyy kaupungille silloin, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8. luvun 1 §:n 37 kohdan nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 23

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ Esisopimus määräalan kaupasta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002533 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopullisen luovutuskirjan sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ Esisopimus määräalan kaupasta, kun asemakaavan muutosehdotus nro 002533 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopullisen luovutuskirjan sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäi-siä sisältömuutoksia.

Liitteet:
- liite 1: kaupungille myytävät määräalat
- liite 2: autokatoksen käyttöoikeusalue

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 7337447
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA

I. LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa II mainitut osapuolet ovat velvollisia allekirjoittamaan kohdan II mukaisen kauppakirjan, kun asemakaavamuutos Muuran kaupunkikylät 2 002533 on tullut voimaan.

Tämä esisopimus raukeaa viimeistään 24 kk kuluttua allekirjoituksesta, mikäli asemakaavamuutos ei ole tullut tänä aikana voimaan.

II. KAUPPAKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin genetiivissä] lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero].

Myyjä	**Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2** (Y-tunnus: 2127336-6) c/o Logicor Oy Eteläesplanadi 8 00130 Helsinki (jäljempänä ”**Myyjä**”)
Ostaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Kaupan kohde	Noin 1 666 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-52-101-18 (jäljempänä ”**Määräala**”). Määräalan asemakaavamerkintä on katualue. Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite 1).
Kauppakirjan ehdot	Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kauppahinta on **207 917 euroa**. Kauppahinta maksetaan Myyjän ilmoittamalle tilille viivytyksettä tämän kauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen.

1.2 Kaupunki maksaa Myyjälle katualueen korvattavasta omaisuudesta korvauksen, joka käsittää parkkipaikat, kasvillisuuden sekä aidan siirron. Korvauksen määrä on **207 443 euroa**. Korvaus

maksetaan Myyjän ilmoittamalle tilille viivytyksettä tämän kauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän kauppakirjan allekirjoittamishetkellä.

2.2 Määräalan hallintaoikeus siirtyy Kaupungille silloin, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen tai Myyjän määräämässä nopeammassa aikataulussa. Hallintaoikeusajalta ei makseta vuokraa.

2.3 Kaupunki on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti etukäteen Myyjälle, milloin se tarvitsee Määräalan hallinnan itselleen. Ilmoitus tulee tehdä viimeistään kymmenen (10) kuukautta ennen suunnitellun rakentamisen aloittamista.

3. Verot ja maksut

3.1 Määräalaan kohdistuvista muista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Kaupunki. Ne muut verot ja maksut, joiden peruste on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat Myyjän vastattaviksi.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräalan kiinteistöön 92-52-101-18 kohdistuu 14.11.2023 päivätyn rasitustodistuksen mukaan seuraavat kiinnitykset, joista on annettu sähköiset panttikirjat ja joiden saajaksi on merkitty Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2:

1. Kiinnitys 31.8.2007, asianumero 766/31.8.2007/3788, määrältään 28 500 000 €

4.2 Myyjä on toimittanut pantinhaltijan suostumuksen kiinnitysten poistamisesta Määräalaa koskien ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta. Myyjä luovuttaa Kaupungille ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta sellaiset asiakirjat (panttikirjat ja/tai pantinhaltijan kirjallinen suostumus kiinnityksen poistamiseen), joiden nojalla Kaupunki voi kiinnitykset poistaa.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalaan kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote sekä kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Myyjän tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Määräalalla ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee, että Määräalan maaperä tai pohjavesi on saastunut tai että Määräalalla on jätteitä niin, että toimivaltainen ympäristöviranomainen lainvoimaisella päätöksellä määrää Kaupungin puhdistamaan Määräalan tai poistamaan Määräalalla olevat jätteet pakottavan lainsäädännön tai muiden pakottavien määräysten perusteella, Kaupunki on velvollinen välittömästi ilmoittamaan asiasta kirjallisesti Myyjälle, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen puhdistamisvastuu. Kaupungin tulee lisäksi toimittaa Myyjälle arvio maaperän tai pohjaveden puhdistamiseksi tarvittavista toimenpiteistä, sekä niiden kustannuksista, jos tällainen arvio on saatavilla. Myyjä vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Maaperän tai pohjaveden saastumisen aiheuttamia mahdollisia rakennustöiden viivästymistä tai muita välillisiä vahinkoja ei pidetä ylimääräisinä kustannuksina. Tarvittava puhdistuksen taso määräytyy Määräalan esisopimuksen allekirjoitushetkellä [*pvm*] voimassa olevan asemakaavan mukaisen käyttötarkoituksen (katualue) mukaan. Työn tekemisestä sovitaan erikseen siten, että suoritusvastuu Määräalan saastuneen maaperän ja/tai pohjaveden puhdistamisesta on Kaupungilla.

9.3 Kaupungin oikeus esittää vaateita tämän kohdan 9 perusteella päättyy, kun Kaupungin rakennustyöt Määräalalla ovat valmistuneet, ja joka tapauksessa viimeistään 12 kuukautta hallintaoikeuden luovuttamisen jälkeen.

9.4 Myyjän enimmäisvastuu Määräalan maaperän ja/tai pohjaveden saastumisesta Kaupunkia kohtaan rajoittuu summaan, joka vastaa 10 % kauppahinnasta.

9.5 Myyjän vastuu ei koske kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Käyttöoikeusalue

10.1 Myyjän luovuttamalla katualueella on liitekartan 2 mukainen autokatoksen käyttöoikeusalue. Käyttöoikeusalue mahdollistaa edelleen autokatoksen käytön siten, että kulku katokselle toimii pohjoisen kautta. Peruutustila/käyttöoikeusalue tulee rajata aidalla. Käyttöoikeus voidaan antaa vähintään 10 vuodeksi.

11. Erimielisyyksien ratkaiseminen

11.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tätä kauppakirjaa on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolelle ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [päivämäärä]

Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2	**Vantaan kaupunki**
_____	_____
[myyjän allekirjoittajan nimi]	[kaupungin allekirjoittajan nimi] lakimies

Liitteet

Liite 1 Kartta kaupan kohteesta

Liite 2 Autokatoksen käyttöoikeusalue

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että [myyjän allekirjoittajan nimi] Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2:n puolesta myyjänä ja lakimies [kaupungin allekirjoittajan nimi] Vantaan kaupungin puolesta ostajana ovat allekirjoittaneet tämän kauppakirjan ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä luovutusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että kauppakirja on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [päivämäärä]

_____

KOHTEEN SIJAINTI

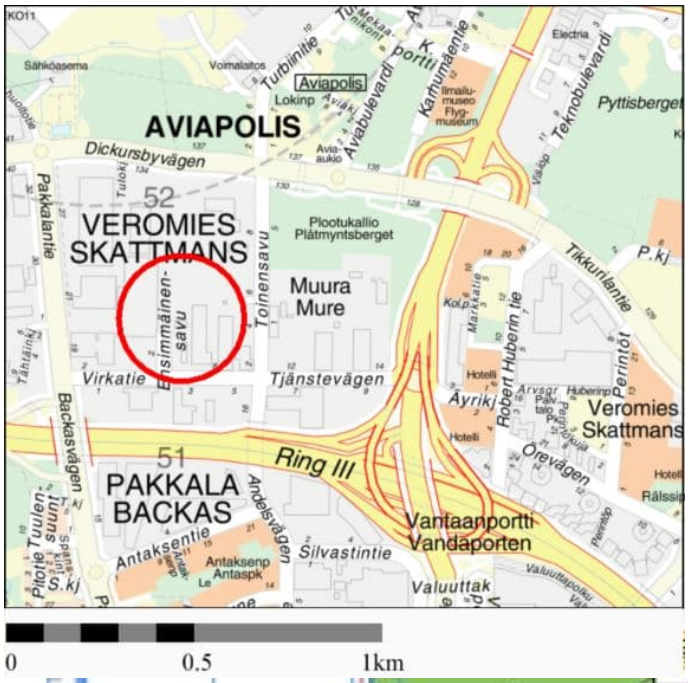

Asemakaavan muutos nro 002533
Muuran kaupunkikylät 2

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN OSTOSTA (katua) /
Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 / Logicor Oy

Kaupunginosa: Veromies (52)

n. 1666 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä: 92-52-101-18

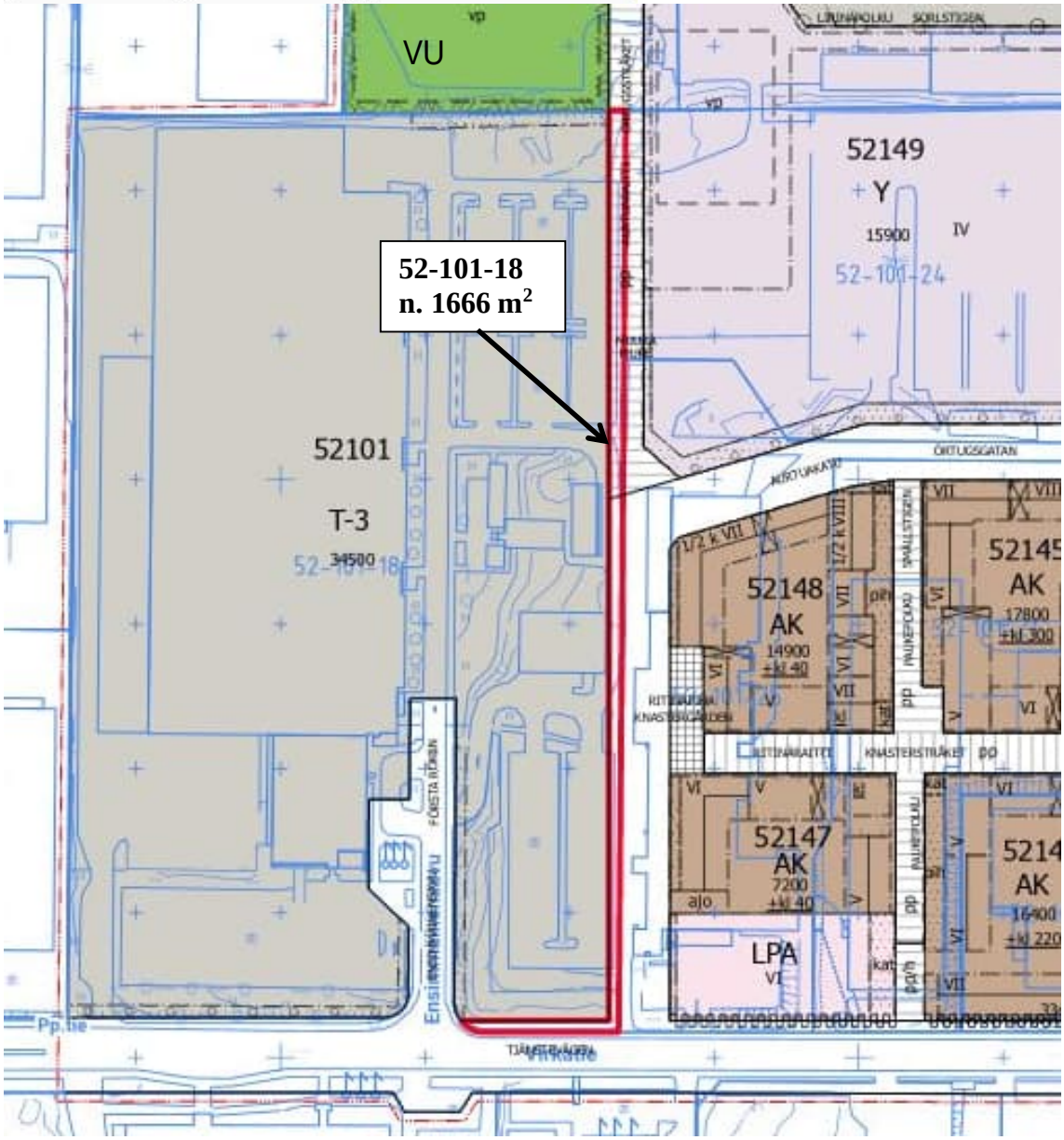

Liite 2

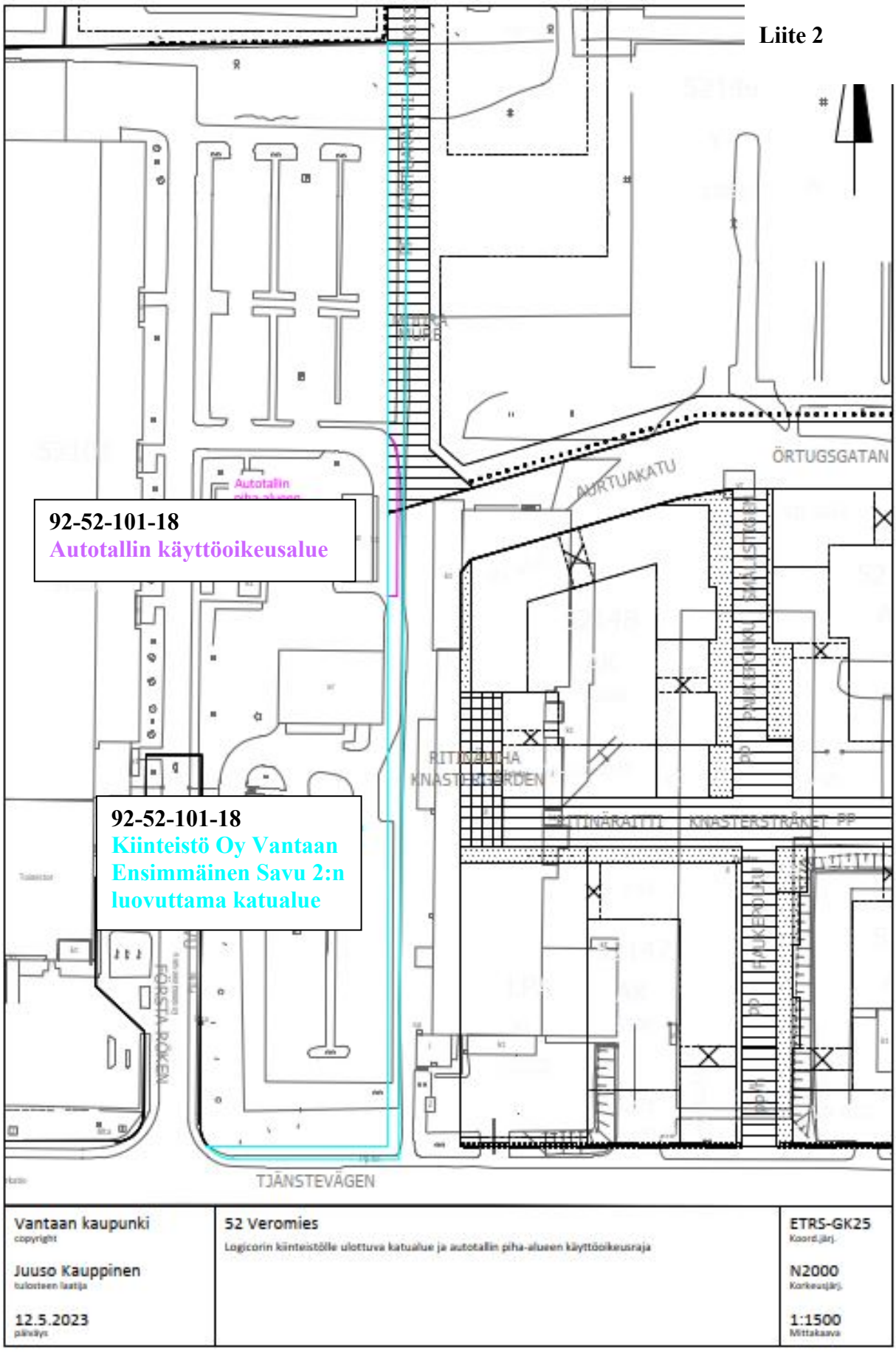
92-52-101-18
Autotallin käyttöoikeusalue
92-52-101-18
Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2:n luovuttama katualue
ÖRTUGSGATAN
ÖRTUAKATU
KNASTERSTRÅKET PP
TJÄNSTEVÄGEN
Vantaan kaupunki
copyright
Juuso Kauppinen
tulosteen laatija
12.5.2023
päiväys
52 Veromies
Logicorin kiinteistölle ulottuva katualue ja autotallin piha-alueen käyttöoikeusraja
ETRS-GK25
Koord.järj.
N2000
Korkeusjärj.
1:1500
Mittakaava

34 Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Tonttipaino c/o Logicor Oy / Asemakaavan muutos nro 002533 Muuran kaupunkikylät 2 / TeA

VD/4232/10.00.01.05/2024

TeA/AK/TH/AVP/MT

Kaavamuutosalue, Muuran kaupunkikylät 2 nro 0025433 on Muuran alueen toinen asemakaavan muutos, joka sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Kaavamuutosalueen tuleva rakennusoikeus on 72 800 k-m2, josta asuinkerrosalaa on 56 300 k-m2, liiketilaa 600 k-m2 ja koulua, päiväkotia ja liikuntahallia varten 15 900 k-m2. Vaiheasemakaavan alueella, teollisuuskortteleissa rakennusoikeutta on yhteensä 64 510 k-m2. Kaupunginhallitus 8.4.2024 § 18 on päättänyt asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 13.2.2024 päivätty asemakaavamuutosehdotus ja vaiheasemakaava 002533 ja 002533va, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 2.

Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus Kiinteistö Oy Tonttipainon kanssa on esisopimus määräalan kaupasta. Kiinteistö Oy Tonttipaino myy kaupungille noin 9055 m² ja 6834 m² suuruiset määräalat, jotka ovat asemakaavamuutoksessa merkitty yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi VU ja katualueeksi. Kauppahinta on 1 982 947 euroa. Asemakaavamuutokseen nro 002533 liittyy myös maankäyttösopimukset Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 sekä Muura Rakennukset Oy ja Muura Tontit Oy:n kanssa.

Muuran kaupunkikylät 2 asemakaavan muutoksella kaavoitetaan Muuran keskustan länsipuoliset korttelit kaupallisine palveluineen, kaksi asuinkorttelia, Muuran yhtenäiskoulun, päiväkodin ja liikuntahallin kortteli, osa Aurtuapuistoa sekä aukio- ja katualueita. Lisäksi vaiheasemakaavalla muutetaan osia nykyisellään säilyvistä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueista katualueeksi. Asemakaavamuutosalueen rakennusoikeus on 72 800 k-m2, josta asuinkerrosalaa on 56 300 k-m2, liiketilaa 600 k-m2 ja koulua, päiväkotia ja liikuntahallia varten rakennusoikeutta on 15 900 k-m2. Vaiheasemakaavan alueella, teollisuuskortteleissa rakennusoikeutta on yht. 64 510 k-m2. Kaavamuutosalue koostuu nykyisellään teollisuus- ja varastorakentamisen alueista sekä katualueista. Pinta-alaltaan alue on noin 19,8 ha. Alueen päämaanomistajia ovat Muura Rakennukset c/o Sagax Finland Holding 3 Oy ja Muura Tontit Oy c/o Sagax Finland Am Oy, Kiinteistö Oy Tonttipaino c/o Logicor 6 ja Kiinteistö Oy Vantaan Ensimmäinen Savu 2 c/o Logicor 6.

Esisopimus määräalan kaupasta

Kiinteistö Oy Tonttipaino c/o Logicor Oy myy kaupungille noin 9 055 m^2:n suuruisen määräalan Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-52-101-10 ja noin 6 834 m^2:n suuruisen määräalan Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-52-101-16. Määräalat on kaavaehdotuksessa merkitty yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi VU ja katualueeksi. Määräalat on merkitty karttaliitteeseen 1.

Kauppahinta on **1 982 947 euroa.** Kauppahinta on voimassa olevan kaavan rakennusoikeuden arvosta 80 %.

Lopullisen luovutuskirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002533 on tullut voimaan. Määräalojen omistusoikeus siirtyy kaupungille kauppakirjan allekirjoittamishetkellä. Määräalan hallintaoikeus siirtyy kaupungille silloin, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen, mutta ei

kuitenkaan ennen 31.7.2026. Määräalalla sijaitsevat rakennukset tulee purkaa myyjän toimesta ennen kuin määräalojen hallinta siirtyy kaupungille.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8. luvun 1 §:n kohdan 37 nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkitilalautakunta 5.6.2024 § 22

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Tonttipainon c/o Logicor Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ Esisopimus määräalan kaupasta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002533 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopullisen luovutuskirjan sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Tonttipainon c/o Logicor Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ Esisopimus määräalan kaupasta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002533 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopullisen luovutuskirjan sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Liitteet:
- liite 1: kaupungille myytävät määräalat

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 7337447
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA

I. LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa II mainitut osapuolet ovat velvollisia allekirjoittamaan kohdan II mukaisen kauppakirjan, kun asemakaavamuutos Muuran kaupunkikylät 2 002533 on tullut voimaan.

Tämä esisopimus raukeaa viimeistään 24 kk kuluttua allekirjoituksesta, mikäli asemakaavamuutos ei ole tullut tänä aikana voimaan.

II. KAUPPAKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin genetiivissä] lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero].

Myyjä	**Kiinteistö Oy Tonttipaino** (Y-tunnus: 0762194-2) c/o Logicor Oy Eteläesplanadi 8 00130 Helsinki (jäljempänä ”**Myyjä**”)
Ostaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Kaupan kohde	Noin 9 055 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-52-101-10 ja Noin 6 834 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-52-101-16 (jäljempänä yhdessä ”**Määräala**”). Määräalan asemakaavamerkinnät ovat yleisten rakennusten korttelialue Y, urheilu- ja virkistyspalvelujen alue VU ja katualue. Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite 1).
Kauppakirjan ehdot	Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kauppahinta on **1 982 947 euroa**. Kauppahinta maksetaan Myyjän ilmoittamalle tilille viivytyksettä tämän kauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän kauppakirjan allekirjoittamishetkellä.

2.2 Määräalan hallintaoikeus siirtyy Kaupungille silloin, kun sitä tarvitaan alueen rakentamiseen tai Myyjän määräämässä nopeammassa aikataulussa. Hallintaoikeusajalta ei makseta vuokraa. Määräalan hallinta ei siirry kaupungille ennen 31.7.2026.

2.3 Kaupunki on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti etukäteen Myyjälle, milloin se tarvitsee Määräalan hallinnan itselleen. Ilmoitus tulee tehdä viimeistään kymmenen (10) kuukautta ennen hallinnan luovutusta ja suunnitellun rakentamisen aloittamista.

2.4 Määräalalla sijaitsevat rakennukset tulee purkaa Myyjän toimesta ennen kuin Määräalan hallinta siirtyy Kaupungille.

3. Verot ja maksut

3.1 Määräalaan kohdistuvista muista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Kaupunki. Ne muut verot ja maksut, joiden peruste on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat Myyjän vastattaviksi.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräalan kiinteistöön 92-52-101-10 ja 92-52-101-16 kohdistuu 14.11.2023 päivätyn rasitustodistuksen mukaan yhteensä 12 kiinnitystä, joista on annettu sähköiset panttikirjat ja joiden saajaksi on merkitty Kiinteistö Oy Tonttipaino.

4.2 Myyjä on toimittanut pantinhaltijan suostumuksen kiinnitysten poistamisesta Määräalaa koskien ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta. Myyjä luovuttaa Kaupungille ennen tämän kauppakirjan allekirjoitusta sellaiset asiakirjat (panttikirjat ja/tai pantinhaltijan kirjallinen suostumus kiinnityksen poistamiseen), joiden nojalla Kaupunki voi kiinnitykset poistaa.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalaan kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote sekä kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Ostaja on tutustunut Määräalaan haluamassaan laajuudessa. Osapuolten tiedossa on, että kiinteistöillä 92-52-101-10 ja 92-52-101-16 on harjoitettu teollisuustoimintaa ja että kiinteistöillä on aiemmin sijainnut polttoaineen jakeluasema. Myyjän tiedossa ei kuitenkaan ole, että Määräalan maaperä tai pohjavesi olisi saastunut, eikä Myyjän tiedossa ole tarvetta Määräalan maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen sen nykyisessä käyttötarkoituksessa.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee, että Määräalan maaperä tai pohjavesi on saastunut tai että Määräalalla on jätteitä niin, että toimivaltainen ympäristöviranomainen lainvoimaisella päätöksellä määrää Kaupungin puhdistamaan Määräalan tai poistamaan Määräalalla olevat jätteet pakottavan lainsäädännön tai muiden pakottavien määräysten perusteella, Kaupunki on velvollinen välittömästi ilmoittamaan asiasta kirjallisesti Myyjälle, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen puhdistamisvastuu. Kaupungin tulee lisäksi toimittaa Myyjälle arvio maaperän tai pohjaveden puhdistamiseksi tarvittavista toimenpiteistä, sekä niiden kustannuksista, jos tällainen arvio on saatavilla. Myyjä vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Maaperän tai pohjaveden saastumisen aiheuttamia mahdollisia rakennustöiden viivästymistä tai muita välillisiä vahinkoja ei pidetä ylimääräisinä kustannuksina. Tarvittava puhdistuksen taso määräytyy Määräalan esisopimuksen allekirjoitushetkellä [*pvm*] voimassa olevan asemakaavan mukaisen käyttötarkoituksen (T-3, teollisuus ja logistiikka) mukaan. Työn tekemisestä sovitaan erikseen siten, että suoritusvastuu Määräalan saastuneen maaperän ja/tai pohjaveden puhdistamisesta on Kaupungilla.

9.3 Kaupungin oikeus esittää vaateita tämän kohdan 9 perusteella päättyy, kun Kaupungin rakennustyöt Määräalalla ovat valmistuneet, ja joka tapauksessa viimeistään 12 kuukautta hallintaoikeuden luovuttamisen jälkeen.

9.4 Myyjän enimmäisvastuu Määräalan maaperän ja/tai pohjaveden saastumisesta Kaupunkia kohtaan rajoittuu summaan, joka vastaa 5 % kauppahinnasta.

9.5 Myyjän vastuu ei koske kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tätä kauppakirjaa on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolelle ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [päivämäärä]

Kiinteistö Oy Tonttipaino	**Vantaan kaupunki**
_____	_____
[myyjän allekirjoittajan nimi]	[kaupungin allekirjoittajan nimi] lakimies

Liitteet

Liite 1 Kartta kaupan kohteesta

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että [myyjän allekirjoittajan nimi] Kiinteistö Oy Tonttipainon puolesta myyjänä ja lakimies [kaupungin allekirjoittajan nimi] Vantaan kaupungin puolesta ostajana ovat allekirjoittaneet tämän kauppakirjan ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä luovutusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että kauppakirja on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [päivämäärä]

_____

KOHTEEN SIJAINTI

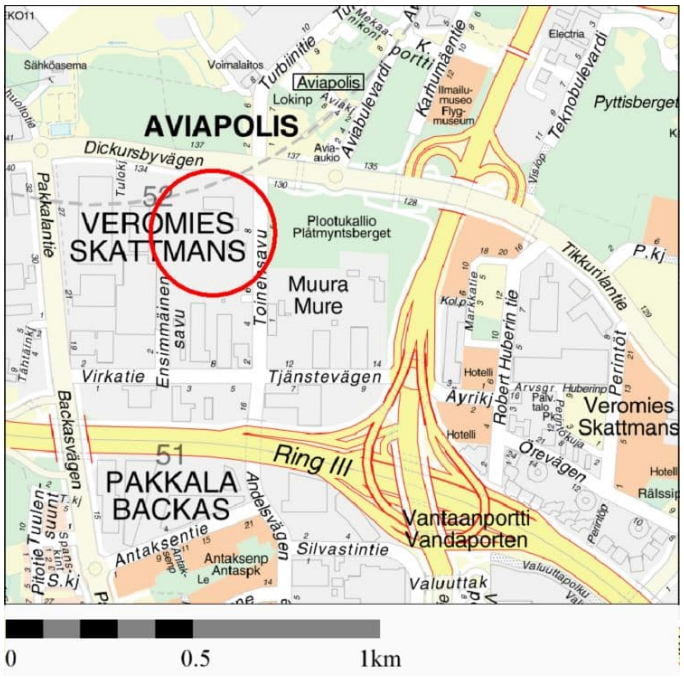

Asemakaavan muutos nro 002533
Muuran kaupunkikylät 2

ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN OSTOSTA
(VU- ja Y-aluetta sekä katua) / Kiinteistö Oy Tonttipaino / Logicor Oy

Kaupunginosa: Veromies (52)

n. 9055 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä: 92-52-101-10
n. 6834 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä: 92-52-101-16

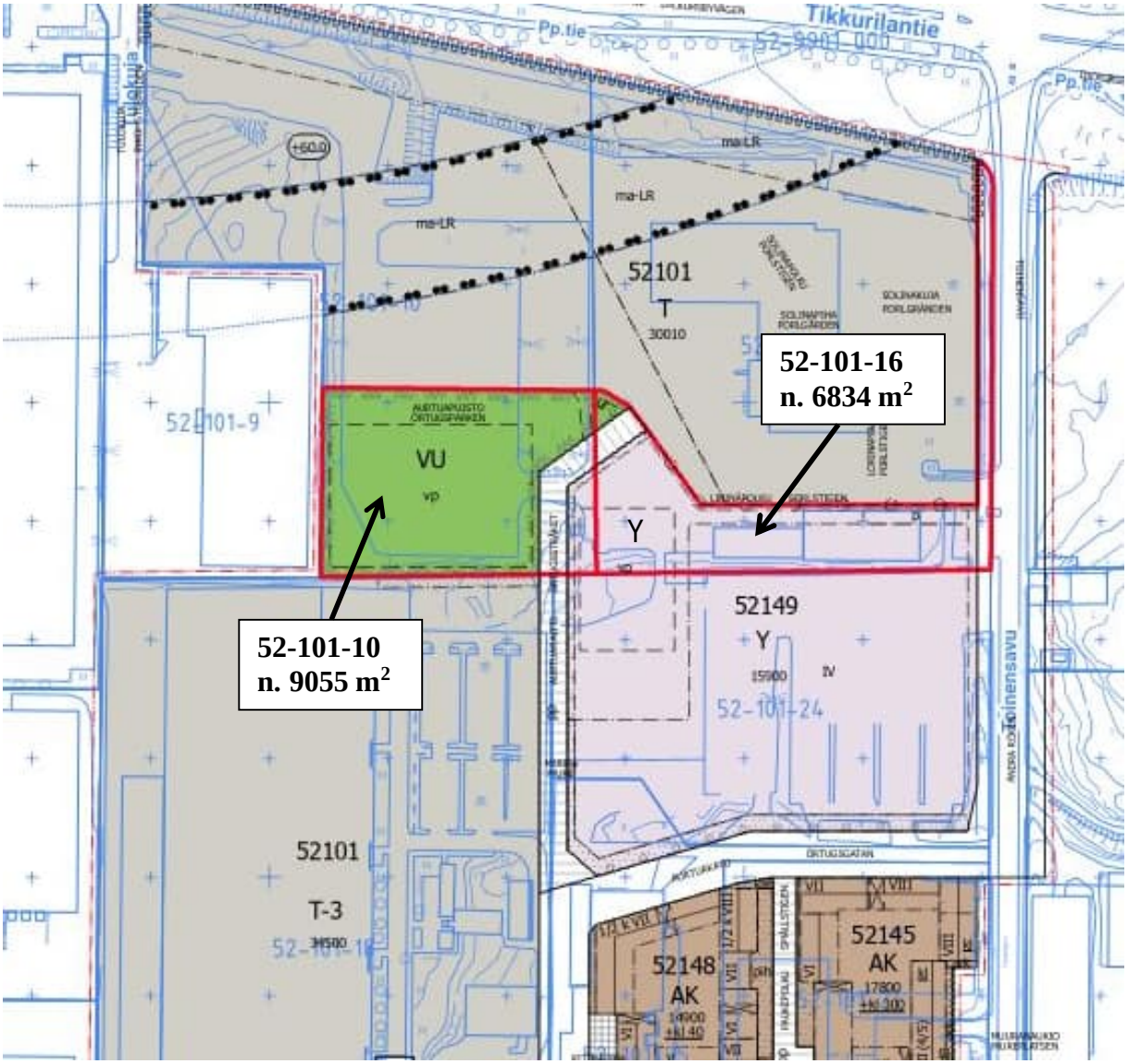

35 Maankäyttösopimus / Asemakaava nro 232600 Onnenkivi / Yksityishenkilö / TeA

VD/7173/10.00.01.05/2023
Tea/AK/AVP/JK/MV/EK/MT

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa tehokasta keskustarakentamista Kivistön keskustaan. Alue on nykyisin asemakaavoittamatonta sekametsää. Asemakaavassa alue kaavoitetaan asuinrakennusten korttelialueiksi (A), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueiksi (AR) sekä keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Alueelle tulee näiden lisäksi myös liikerakennusten rakennusoikeutta. Asemakaava-alue on noin puoliksi yksityishenkilön omistuksessa ja noin puoliksi Vantaan kaupungin omistuksessa.

Kiinteistön 92-409-3-138 omistaja maksaa kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena 5 331 376 euroa, josta maaomaisuuden luovutuksella maksetaan 5 171 730 euroa ja rahana 159 646 euroa. Esisopimuksilla varmistetaan katualueiden ja tonttien osien luovutus kaupungille.

Yksityishenkilö omistaa asemakaava-alueella kiinteistön 92-409-3-138 Kivistön metsä. Alueella ei ole ennestään asemakaavaa eikä siellä ole rakennuksia. Yleiskaavassa alue on osoitettu kaupunkikeskustan asuinalueeksi (AC). Kaava-alueen maapinta-ala on noin 3,11 hehtaaria, josta yksityishenkilön osuus on noin 48 % ja kaupungin noin 52 %. Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus on määritelty maapinta-alojen suhteessa.

Kaava-alueelle osoitetaan asuinrakentamisen kerrosalaa 40 350 k-m2 ja liikerakennusten kerrosalaa 2380 k-m2. Alueelle on tulossa asumisen keskitetty pysäköintilaitos.

Onnenkiven asemakaavaehdotus on ollut kaupunginhallituksen päätöksen 18.9.2023 § 21 mukaisesti nähtävillä 4.10. – 2.11.2023.

Maankäyttösopimukseen liittyy A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan luovutuksesta.

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
Sopimusalue koostuu yksityishenkilön omistamasta kiinteistöstä 92-409-3-138 Kivistön metsä. Sopimusalue on merkitty karttaliitteeseen (Liite A1).

Asemakaavaan 232600 Onnenkivi liittyen Vantaan kaupunki ja yksityishenkilö ovat maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun nojalla neuvotelleet ja sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja maanomistajan osallistumisesta kunnallistekniikan korvauksiin. Osapuolet ovat sopineet mm. seuraavaa:

- Sopimusalueen Asemakaavan mukainen käyttö edellyttää uusien Onnenkivenkadun, Onnekivenrinteen, Kalsedonikujan, Aventuriinipihan ja Aventuriinikujan katualueiden ja niihin liittyvien vesihuoltoverkostojen sekä putkijätejärjestelmän rakentamista.
- Asemakaavan tultua voimaan, hakija lähettää kirjallisen pyynnön Vantaan kaupungin kir-jaamoon, edellä mainittujen rakenteiden rakentamisesta. Kaupunki pyrkii rakentamaan edellä mainitut rakenteet kiinteistöjen rakentamisen mukaisessa aikataulussa. Alueen vesihuoltoverkosto rakennetaan yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n kanssa.

- Maanomistaja maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 5 331 376 euroa.
- Maanomistaja suorittaa osan Korvauksesta luovuttamalla Kaupungille 5 171 730 euron arvoisen määräalan.
- Loppuosa korvauksesta 159 646 euroa erääntyy maksettavaksi asemakaavan tultua voimaan yhdessä erässä kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 14 pv netto).
- Sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi maanomistaja luovuttaa kaupungille 159 646 euron suuruisen kaupungin hyväksymän pankkitakauksen.
- Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2026 mennessä.

Asuntojen hallinta-, rahoitus- ja huoneistotyyppijakauma
Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisina omistusasuntoina. Mikäli maanomistaja ei täytä edellä mainittuja asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoja se on velvollinen maksamaan Kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta sopimussakkoa 200 euroa/k-m^2.

Kaikissa Sopimusalueelle rakennettavissa asuntohankkeissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä (kpl) asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja. Kunkin asuntotyypin osuus kokonaisasuntomäärästä pyöristetään lähimpään prosenttiin. Asuntohankkeeksi tulkitaan sopimusalueella joko a) yksittäinen asuinrakennus tai b) korkeintaan sadan (100) asunnon asunto-osakeyhtiö tai kiinteistöosakeyhtiö, joka muodostuu useammasta rakennuksesta. Asuntojen huoneiksi lasketaan ainoastaan tilat, joista on ikkuna suoraan ulos.

Mikäli maanomistaja ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 50 000 euroa/asunto sallittujen yksiöiden määrän (kpl) ylittävien ja sallittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän (kpl) alittavien asuntojen osalta.

Rakentamisen energiatehokkuus
Sopimusalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Sopimusalueelle rakennettavien asuinkerrostalojen tulee täyttää A2018-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 75 kWh/m²/vuosi.

Keskitetty pysäköintiratkaisu
Vantaan kaupungin konsernijaosto on 27.9.2023 päättänyt pysäköintikonsernin perustamisesta ja 13.12.2023 pysäköintikonsernin emoyhtiölle Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:lle annettavasta ennakkosuostumuksesta perustaa ns. Aluepysäköintiyhtiöitä.

Onnenkiven kaava-alueen pysäköintilaitoksen rakentamisesta vastaa myöhemmin perustettava Aluepysäköintiyhtiö Onnenkiven Pysäköinti Oy (jäljempänä ”Pysäköintiyhtiö”). Paikkojaan pysäköintilaitokseen sijoittavat asunto-osakeyhtiöt ja muut kiinteistöyhtiöt merkitsevät Pysäköintiyhtiön B-osakkeita merkintähintaan, joka vastaa paikkojen osuutta pysäköintilaitoksen Rakentamiskustannuksista. Pysäköintilaitoksen Toiminta-alueella olevien tonttien luovutuksen ehtona on Pysäköintiyhtiön B-osakkeiden merkitseminen ja merkintähinnan maksaminen.

Rakentamisajankohdasta päättää Pysäköintiyhtiön hallitus. Lähtökohtaisesti pysäköintilaitosta aletaan rakentamaan, kun noin 60–70 %:a Rakentamiskustannuksista on saatu merkintähintoina kerättyä. Pysäköintiyhtiö vuokraa pysäköintilaitoksen maa-alueen kaupungilta. Pysäköintiyhtiö järjestää ennen pysäköintilaitoksen valmistumista valmistuvien asuinrakennusten väliaikaisen maantasopysäköinnin ja perii järjestämisestä aiheutuvat kustannukset osakkailtaan.

Keskitetyn osakeomistukseen perustuvan pysäköintipaikkojen toteutus- ja hallintamallin soveltuvuus ARA:n rahoitusehtoihin on ARA:n nykyisen tulkintakäytännön mukaan epäselvää. Tämä on otettu maankäyttösopimuksen ehdoissa huomioon.

B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan luovutuksesta
Esisopimuksilla määräalojen luovutuksista varmistetaan asemakaavan 232600 mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Esisopimuksilla osapuolet sopivat mm. seuraavaa:

- Maanomistaja luovuttaa kaupungille kiinteistöstä 92-409-3-138 noin 3493 m^2 suuruisen määräalan, joka on asemakaavassa osoitettu katualueeksi. Luovutus on vastikkeeton. Luovutettava määräala on merkitty karttaliitteeseen (Liite B1).
- Maanomistaja luovuttaa kaupungille kiinteistöstä 92-409-3-138 noin 6138 m^2 suuruisen määräalan. Määräala on asemakaavassa osoitettu asuinrakennusten (A), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR) ja keskustatoimintojen (C) korttelialueeksi. Määräalalla on rakennusoikeutta yhteensä 10 309 k-m2. Määräala muodostaa kiinteistövarallisuudella suoritettavan osan (5 171 730 euroa) yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta ja Kaupunki kuittaa luovutuskirjan allekirjoituksin sen saaduksi. Luovutuksen kohde on osoitettu liitteessä C1.
- Lopullisten luovutuskirjojen tekemisen edellytyksenä on, että asemakaava 232600 on tullut voimaan.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8. luvun 1 §:n kohdan 37 nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttösopimuksista.

Kaupunkitilalautakunta 15.5.2024 § 19

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) Kaupunki tekee ja allekirjoittaa kiinteistön 92-409-3-138 omistajan kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan luovutuksesta, kun asemakaavaehdotus nro 232600 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta,
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään sopimusvelvoitteiden siirron kolmannelle osapuolelle, ja
c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopulliset luovutuskirjat sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Käsittely:
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti poistui yhteisöjäävinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunkitilalautakunnan jäsen Mikko Viilo jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon vihreiden lautakuntaryhmä, sosialidemokraattinen lautakuntaryhmä, vasemmistoliiton lautakuntaryhmä, perussuomalainen lautakuntaryhmä, keskustan lautakuntaryhmä ja kaupunkitilalautakunnan jäsen Topi Liutu yhtyivät:

”Maa- ja asuntopoliittisten linjaustemme mukaisesti “*varmistamme maankäyttösopimuksissa sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman sekä riittävän suurempien kolmioiden tai sitä suurempien asuntojen tarjonnan*”. Tässä sopimusluonnoksessa näin ei tehdä, ei edes pientalojen (AR) osalta. Toivomme, että kaavatyön loppuunsaattamisen puitteissa varmistetaan, että edes pientaloihin syntyy suurempia asuntoja.”

———

Kaupunginhallitus 3.6.2024 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) Kaupunki tekee ja allekirjoittaa kiinteistön 92-409-3-138 omistajan kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan luovutuksesta, kun asemakaavaehdotus nro 232600 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta,
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään sopimusvelvoitteiden siirron kolmannelle osapuolelle, ja
c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopulliset luovutuskirjat sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) Kaupunki tekee ja allekirjoittaa kiinteistön 92-409-3-138 omistajan kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan luovutuksesta, kun asemakaavaehdotus nro 232600 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta,
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään sopimusvelvoitteiden siirron kolmannelle osapuolelle, ja
c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopulliset luovutuskirjat sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä sisältömuutoksia.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan luovutuksesta
- Liite A1: kartta sopimusalueesta
- Liite B1: kartta luovutettavasta määräalasta
- Liite C1: kartta luovutettavasta määräalasta
- Pysäköintiyhtiön tarkempi kuvaus
- Henkilötiedot

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 043 826 6116
projekti-insinööri Mikko Vanhanen, puh. 043 824 8831
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[asemakaavan pvm] päivätty asemakaava nro 232600, Kivistön Onnenkivi (jäljempänä ”**Asemakaava**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
B. Esisopimus määräalan luovutuksesta
C. Esisopimus määräalan luovutuksesta

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Asemakaava sijaitsee Kivistön keskustassa Kehäradan eteläpuolella. Alue rajautuu luoteessa rakenteilla olevaan Kivistön keskusta-asuminen 5-asemakaava-alueeseen, koillisessa asemakaavoittamattomaan metsäalueeseen, kaakossa Tikkurilantiehen ja lounaassa Keimolantiehen.

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa tehokasta keskustarakentamista Kivistön keskustaan sekä mahdollistaa Lapinkylän ja Kivistön asemaan tukeutuvia monimuotoisia ja resurssiviisaita keskustakorttelikoteja noin 800 asukkaalle. Alueelle on tulossa asumisen keskitetty pysäköintilaitos.

Alue on nykyisin asemakaavoittamatonta sekametsää. Asemakaavassa alue kaavoitetaan asuinrakennusten korttelialueiksi (A), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueiksi (AR) sekä keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Alueelle tulee näiden lisäksi myös liikerakennusten rakennusoikeutta.

Asemakaavaan liittyen [maanomistajan nimi] sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajana ja Vantaan kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja [maanomistajan nimi] osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen.

Vantaan kaupunki ja [maanomistajan nimi] kuolinpesät ovat 31.5.2007 allekirjoittaneet yhteistoimintasopimuksen sekä 31.8.2012 yhteistoimintasopimuksen täydennyssopimuksen. Sopimuksia on jatkettu xx.xx.2017 allekirjoitetulla jatkosopimuksella. Em. sopimuksilla on sovittu laajemmin maankäytön suunnittelu- ja toteuttamisyhteistyöstä.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

[maanomistajan nimi] (henkilötunnus (xxxxxx-xxxx))
[hakijan osoite]
(jäljempänä ”**Hakija**”)

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu Hakijan omistamasta kiinteistöstä 92-409-3-138 (jäljempänä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen (liite A1).

2.2 Kaupunki ja Hakija Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Hakijan osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Sopimusalueen Asemakaavan mukainen käyttö edellyttää uusien Onnenkivenkadun, Onnekivenrinteen, Kalsedonikujan, Aventuriinipihan ja Aventuriinikujan katualueiden ja niihin liittyvien vesihuoltoverkostojen sekä putkijätejärjestelmän rakentamista.

Kunnallistekniikan ja rakenteiden rakentaminen tapahtuu seuraavassa tavoitteellisessa aikataulussa, mikäli rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomasta syystä. Asemakaavan tultua voimaan, hakija lähettää kirjallisen pyynnön Vantaan kaupungin kirjaamoon, edellä mainittujen rakenteiden rakentamisesta. Kaupunki pyrkii rakentamaan edellä mainitut rakenteet kiinteistöjen rakentamisen mukaisessa aikataulussa. Alueen vesihuoltoverkosto rakennetaan yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n kanssa.

3.2 Hakijan on Sopimusalueen suunnittelussa huomioitava kortteliin rajoittuvien katualueiden ja julkisen kaupunkitilan korkeusasemat. Hakijan tulee yhteistyössä Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa yhteen sovittaa tontin ja ympäröivien katualueiden korkotasot ennen rakennusluvan hakemista. Sopimusalueen rakennustöiden yhteydessä sovitaan mahdollisten tilapäisten rakenteiden tai luiskajärjestelyjen toteutuksesta ja kunnossapidosta.

Osapuolet toteavat, että katualueen ja tontin rajakohta tulee saada sovitettua korkeusasemaltaan sekä materiaaleiltaan toimivaksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Hakija neuvottelee ja sopii katualueen ja tontin rajakohdan suunnittelusta, toteuttamisesta

ja kustannusjaosta erikseen Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa.

Katualueelle mahdollisesti sijoittuvat rakennusten perustus- ja muut rakenteet edellyttävät Kaupungin myöntämää erillistä sijoituslupaa.

3.3 Hakijan tulee hakea katualueella toimimiseen erillinen lupa Kaupungilta.

3.4 Hakija myöntää Kaupungille ilman erillistä korvausta luvan sijoittaa Sopimusalueelle kadun tai puiston rakentamisen vuoksi välttämättömät mm. katu- ja kuivatusrakenteet, maaleikkaus- ja pengerluiskat sekä ulkovalaisimet, mikäli niitä ei ole mahdollista kohtuullisilla kustannuksilla sijoittaa katu- tai puistoalueen puolelle. Hakija myöntää Kaupungille luvan myös Kaupungin hyväksymien ohjeiden mukaisten uusiomateriaalien käyttöön Sopimusalueelle ulottuvissa katurakenteissa. Kaikki em. rakenteet jäävät Kaupungin omistukseen ja kunnossapitoon. Edellä mainittujen rakenteiden tai laitteiden sijoittaminen tulee toteuttaa niin, ettei se aiheuta haittaa tai vahinkoa Sopimusalueelle suunnitellulle rakentamiselle.

3.5 Mikäli Asemakaavan toteuttaminen edellyttää johto-, kaapeli- tai viemärisiirtoja tai niiden suojaamista rakennustöiden ajaksi, Hakija suorittaa ne kustannuksellaan. Hakija sopii siirroista ko. johdon, kaapelin tai viemärin omistajan kanssa.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Hakija maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena (jäljempänä **”Korvaus”**) yhteensä **5.331.376 euroa**.

4.2 Hakija suorittaa osan Korvauksesta luovuttamalla Kaupungille **5.171.730 euron** arvoisen määräalan. Tästä luovutuksesta sovitaan jäljempänä Esisopimus määräalan luovutuksesta.

4.3 Loppuosa Korvauksesta **159.646 euroa** erääntyy maksettavaksi Kaupungille yhdessä erässä Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan välittömästi Asemakaavan voimaantulosta (maksuehto 14 pv netto, viivästyskorkoa peritään korkolain (633/1982) mukaisesti).

4.4 Maksamattomille maksuerille maksetaan Asemakaavan voimaantulosta lukien vuotuista korkoa ja kertynyt korko maksetaan ko. maksuerän maksamisen yhteydessä. Korko on 1,5 % lisättynä 6 kk euribor-korolla, kuitenkin vähintään 1,5 %.

5. Korvauksen tarkistus, mikäli toteutunut rakennusoikeus ylittää Asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden

5.1 Asemakaavassa Sopimusalueelle on osoitettu kaavakartan mukainen määrä rakennusoikeutta. Tontit on mahdollista jakaa ennen Asemakaavan toteutusta useiksi tonteiksi, jolloin tonttijaossa jokaiselle uudelle tontille merkitään tonttikohtainen rakennusoikeus.

5.2 Korvauksen perusteena on muiden seikkojen ohella Asemakaavassa syntynyt

rakennusoikeuden lisäys, jonka mukaisesta arvonnoususta 50 % maksetaan Korvauksena. Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta suurempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, sitoutuu Hakija ilmoittamaan tästä Kaupungille.

5.3 Hakija maksaa Sopimusalueen rakennusoikeuden lisääntymisestä koituneesta arvonnoususta 50 % Kaupungille Korvauksena. Arvonnousu lasketaan ko. tontille rakennettavan rakennuksen käyttötarkoituksien mukaisesti.

5.4 Kaupungin oikeus Korvauksen tarkistukseen ja perimiseen on voimassa viisi vuotta Asemakaavan voimaantulosta.

5.5 Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta pienempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, Korvausta ei tältä osin tarkisteta alaspäin.

6. Korvauksen vakuus

6.1 Hakija luovuttaa Kaupungille Korvauksen suorittamisen vakuudeksi **159.646 euron** suuruisen Kaupungin etukäteen hyväksymän vakuuden, jota vapautetaan, kun Korvausta suoritetaan tai sopimus lakkaa olemasta voimassa. Vakuus vapautetaan erissä siten, että vakuuden summa on aina maksamattoman Korvauksen suuruinen.

6.2 Vakuuden on oltava voimassa 31.12.2028 saakka.

6.3 Vakuus kuitataan vastaanotetuksi tämän maankäyttösopimuksen allekirjoituksin.

7. Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuoto ja sopimussakko

7.1 Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

7.2 Mikäli Hakija ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoa se on velvollinen maksamaan Kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta **sopimussakkoa 200 euroa/k-m²**.

8. Asuntojen huoneistotyyppijakauma ja sopimussakko

8.1 Kaikissa Sopimusalueelle rakennettavissa asuntohankkeissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä (kpl) asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja. Kunkin asuntotyypin osuus kokonaisasuntomäärästä pyöristetään lähimpään prosenttiin. Asuntohankkeeksi tulkitaan sopimusalueella joko a) yksittäinen asuinrakennus tai b) korkeintaan sadan (100) asunnon asunto-osakeyhtiö tai kiinteistöosakeyhtiö, joka muodostuu useammasta rakennuksesta.

Asuntojen huoneiksi lasketaan ainoastaan tilat, joista on ikkuna suoraan ulos.

8.2 Mikäli Hakija ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa **50 000 euroa/asunto** sallittujen yksiöiden määrän (kpl) ylittävien ja sallittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän (kpl) alittavien asuntojen osalta.

9. Rakentamisen energiatehokkuus ja sopimussakko

9.1 Sopimusalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Sopimusalueelle rakennettavien asuinkerrostalojen tulee täyttää A2018-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 75 kWh/m²/vuosi.

9.2 Mikäli Hakija ei täytä edellä mainittua asuinrakennusten energiatehokkuusvaatimusta, se on velvollinen maksamaan Kaupungille sopimussakkoa jokaisesta asuinrakennuksesta, joka ylittää edellä mainitun energiatehokkuusvaatimuksen **50 euroa/k-m²**.

10. Keskitetty pysäköintiratkaisu

10.1 Vantaan kaupungin konsernijaosto on 27.9.2023 päättänyt pysäköintikonsernin perustamisesta ja 13.12.2023 pysäköintikonsernin emoyhtiölle Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:lle (”Emoyhtiö”) annettavasta ennakkosuostumuksesta perustaa ns. Aluepysäköintiyhtiöitä. Järjestelyssä Vantaan kaupungin kokonaan omistamasta Tikkuparkki Oy:stä tehdään pysäköintikonsernin Emoyhtiö Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy, joka perustaa aluekehityksen mukaisessa aikataulussa pääsääntöisesti yhden pysäköintilaitoksen Aluepysäköintiyhtiöitä, jotka vastaavat keskitettyjen pysäköintilaitosten rakentamisesta alueilla, joissa kaupunki on merkittävä maanomistaja. Tikkuparkki Oy:n yhtiöjärjestys muutetaan pysäköintikonsernin emoyhtiön toimintaa vastaavaksi kevään varsinaisessa yhtiökokouksessa arviolta toukokuussa 2024.

Onnenkiven kaava-alueen pysäköintilaitoksen rakentamisesta vastaa myöhemmin perustettava Aluepysäköintiyhtiö Onnenkiven Pysäköinti Oy (jäljempänä ”Pysäköintiyhtiö”). Paikkojaan pysäköintilaitokseen sijoittavat AsOyt ja muut kiinteistöyhtiöt merkitsevät Pysäköintiyhtiön B-osakkeita merkintähintaan, joka vastaa paikkojen osuutta pysäköintilaitoksen Rakentamiskustannuksista. ARA-kohteiden pysäköintipaikkojen hallinta- ja rahoitusmuoto voidaan tarvittaessa liitteen 1 mukaisesti järjestää muullakin tavalla, mikäli ARA:n rahoitusehdot tätä edellyttävät. Pysäköintilaitoksen Toiminta-alueella olevien tonttien luovutuksen ehtona on Pysäköintiyhtiön B-osakkeiden merkitseminen ja merkintähinnan maksaminen. Pysäköintilaitosta aletaan rakentamaan, kun

1. Kaikki Hakijan omistamat tontit on luovutettu rakennuttajille ja

2. Kun Pysäköintiyhtiön hallitus katsoo, että riittävä määrä rakentamiseen tarvittavasta pääomasta on osakkeiden merkintähintoina (ja mahdollisina Rakentamismaksuina) kerätty.

   Rakentamisajankohdasta päättää Pysäköintiyhtiön hallitus. Lähtökohtaisesti pysäköintilaitosta aletaan rakentamaan, kun noin 60–70 %:a Rakentamiskustannuksista on saatu merkintähintoina kerättyä. Pysäköintilaitoksen rakentamisaikatauluun vaikuttaa muun muassa rahoitusmarkkinoiden tilanne sekä se, kuinka pitkään väliaikainen maantasopysäköinti alueella on järjestettävissä. Pysäköintilaitoksen rahoitusmallista johtuen laitos on valmis viimeistään silloin, kun kaikki muut Onnenkiven kaava-alueen rakennukset ovat valmistuneet, ellei pysäköintilaitoksen valmistuminen viivästy kaupungista tai Pysäköintiyhtiöstä riippumattomasta ja ennakoimattomasta syystä.

   Pysäköintiyhtiö vuokraa pysäköintilaitoksen maa-alueen kaupungilta. Pysäköintiyhtiö järjestää ennen pysäköintilaitoksen valmistumista valmistuvien asuinrakennusten väliaikaisen maantasopysäköinnin ja perii järjestämisestä aiheutuvat kustannukset osakkailtaan. Pysäköintiyhtiön ja sen rahoituksen ehtojen tarkempi kuvaus on tämän sopimuksen liitteenä 1.

   Tällä maankäyttösopimuksella sovitaan Onnenkiven kaava-alueen pysäköinnin järjestämisestä ja pysäköintilaitoksen rakentamisesta seuraavaa:

   1. Kaava-alueen pysäköintilaitoksen rakentamisesta vastaa kaupungin pysäköintikonserniin myöhemmin perustettava Onnenkiven Pysäköinti Oy liitteestä 1 ilmenevin ehdoin.

   2. Hakija luovuttaa Onnenkiven kaava-alueen tontin 23218/1 kaupungille ja kaupunki sitoutuu vuokramaan tontin Onnenkiven Pysäköinti Oy:lle pitkäaikaisella sopimuksella.

   3. Hakija sitoutuu käyttämään Onnenkiven kaava-alueelta omistamiensa tonttien luovutuksissa pysäköinnin osalta samoja ehtoja kuin kaupunki käyttää omien tonttiensa luovutuksissa.

11. Sopimusalueen maaperä ja jätteet

11.1 Hakija vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

11.2 Selvennyksenä todetaan, että osapuolet vastaavat mahdollisesta maaperän ja pohjaveden pilaantumisesta sekä jätteiden poistamisesta vain omistamillaan alueilla ja jäljempänä sovittavien esisopimuksien mukaisesti luovuttamiensa alueiden osalta.

12. Vesihuolto- ja sähköverkostoon liittyminen

12.1 Hakija on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon ja yleiseen sähköverkkoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin. Hakija on tutustunut liittymisehtoihin itsenäisesti.

13. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

13.1 Hakija sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Hakija sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

13.2 Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Hakija ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

14. Sopimuksen voimaantulo

14.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

14.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2026 mennessä.

14.3 Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2026 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa.

14.4 Osapuolet eivät esitä tämän sopimuksen raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

15. Sopimuksen muuttaminen ja sopimuksen pätemättömyys

15.1 Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia sopimusta on tarkistettava, pysyy tämä sopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

15.2 Kaikista muutoksista tähän sopimukseen sovitaan kirjallisesti ja osapuolet allekirjoittavat muutossopimuksen.

15.3 Mikäli jotakin tämän sopimuksen ehtoa pidetään pätemättömänä, mitättömänä tai

täytäntöönpanokelvottomana, sen ei katsota vaikuttavan sopimuksen muiden ehtojen pätevyyteen. Osapuolet sitoutuvat tällaisessa tilanteessa neuvottelemaan uudesta sopimusehdosta, joka korvaisi pätemättömän, mitättömän tai täytäntöönpanokelvottoman sopimusehdon ja joka mahdollistaa sopimuksen tarkoituksen toteutumisen. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan tämän sopimuksen määräyksiä mahdollisesta pätemättömyydestä huolimatta.

16. Erimielisyyksien ratkaiseminen

16.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA

I LOPULLISEN LUOVUTUKSEN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Osapuolet sitoutuvat allekirjoittamaan kohdan II mukaisen luovutuskirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asemakaavaa nro 232600 koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös on saanut lainvoiman ja Vantaan kaupunginhallitus on kuuluttanut kaavan voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli:

- Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt asemakaavaa nro 232600 31.12.2026 mennessä, tai

- asemakaavaa nro 232600 koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös kumotaan muutoksenhaussa.

Kumpikaan osapuoli ei esitä tämän esisopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

II LUOVUTUSKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan kaupunginhallituksen lainvoimaiseen päätökseen (pvm ja nro) ja osapuolten välillä tehtyyn (pvm) päivättyyn esisopimukseen.

Luovuttaja [maanomistajan nimi] (hetu)
(osoitetiedot)
(jäljempänä ”**Luovuttaja**”)

Luovutuksensaaja **Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Luovutuksen kohde Noin 3 493 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Kivistön kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-409-3-138 (jäljempänä ”**Määräala**”).

Määräala on osoitettu asemakaavassa katualueeksi.

Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1).

Luovutuskirjan ehdot

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. Luovutushinta

1.1.1 Luovutus on vastikkeeton.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoituksin.

3. Verot ja maksut

3.1.1 Luovuttaja vastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkeä edeltävä aika. Luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1.1 Määräala luovutetaan kiinnityksistä ja niihin rinnastettavista erityisistä oikeuksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1.1 Määräalalla sijaitsevat johdot ja putket on merkitty johtokarttaan.

5.1.2 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan ja sen rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote, kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

7.1.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat

kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1.1 Tätä luovutusta ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1.1 Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Määräalalla ole jätettä.

9.1.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen taikka jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen puhdistamisvastuu. Tällöin Luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

9.1.3 Luovuttaja vastaa edellä tarkoitetuista toimenpiteistä syntyneistä kustannuksista kymmenen vuoden ajan luovutuskirjan allekirjoituspäivästä lukien.

9.1.4 Luovuttajan vastuu ei koske luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[Lopullisen luovutuskirjan allekirjoitukset ja kaupanvahvistus]

C. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA

I LOPULLISEN LUOVUTUKSEN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Osapuolet sitoutuvat allekirjoittamaan kohdan II mukaisen luovutuskirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asemakaavaa nro 232600 koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös on saanut lainvoiman ja Vantaan kaupunginhallitus on kuuluttanut kaavan voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli:

- Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt asemakaavaa nro 232600 31.12.2026 mennessä, tai

- asemakaavaa nro 232600 koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös kumotaan muutoksenhaussa.

Kumpikaan osapuoli ei esitä tämän esisopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

II MÄÄRÄALAN LUOVUTUSKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin genetiivissä] lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero] ja osapuolten välillä (pvm) laadittuun esisopimukseen.

Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

ja

[maanomistajan nimi] (hetu)
[osoitetiedot]
(jäljempänä ”**Luovuttaja**”)

Luovutuksen kohde

Noin 6 138 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Kivistön kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-409-3-0138 (jäljempänä ”**Luovutuksen Kohde** ”). Luovutuksen Kohteen arvo on 5 171 730 euroa.

Luovutuksen kohde on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite C1).

Luovutuskirjan ehdot

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. Hinta

1.1 Hinta on **5 171 730 euroa**. Hinta kuitataan Luovuttajan maankäyttösopimuksen perusteella Kaupungille suorittaman kunnallistekniikan rakentamisen korvauksen osana.

1.2 Luovutuksen kohteen arvo on vähennetty osaltaan Maanomistajan maksettavaksi koituvasta sopimuksen A-kohdan mukaisesta kunnallistekniikan korvauksesta.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Luovutuksen kohteen omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoituksin.

3. Verot ja maksut

3.1 Luovutuksen kohteeseen kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Kaupunki, kun taas ne verot ja maksut, joiden perusteena on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävä aika, kuuluvat Luovuttajalle.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Luovutuksen kohde luovutetaan rasitustodistuksen mukaisesti kiinnityksistä ja muista rasituksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Luovutuksen kohteeseen kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteista.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Luovutuksen kohteen, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Luovutuksen kohteesta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Luovutuksen kohdetta koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote, kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartat.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä luovutusta ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Määräalalla ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen taikka jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen puhdistamisvastuu. Tällöin Luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

9.3 Luovuttaja vastaa edellä tarkoitetuista toimenpiteistä syntyneistä kustannuksista kymmenen vuoden ajan luovutuskirjan allekirjoituspäivästä lukien.

9.4 Luovuttajan vastuu ei koske luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tätä maankäyttösopimusta, sisältäen kaksi esisopimusta määräalan luovutuksesta, on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolelle ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, (pvm)

VANTAAN KAUPUNKI

_____

Kasperi Hirvonen

lakimies

[maanomistajan nimi]

varatuomari

_____

LIITTEET

Liite A1: Sopimusalue

Liite B1: Kartta luovutuksen kohteesta

Liite C1: Kartta luovutuksen kohteesta

Pysäköintiyhtiön tarkempi kuvaus

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että varatuomari [maanomistajan nimi] luovuttajana ja lakimies Kasperi Hirvonen Vantaan kaupungin puolesta luovutuksensaajana ovat allekirjoittaneet tämän esisopimuksen ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, (pvm)

_____

KOHTEEN SIJAINTI

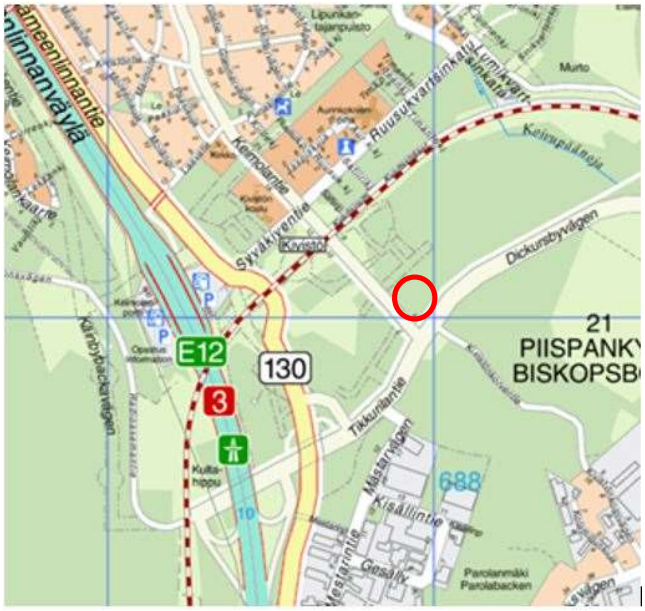

Asemakaava nro 232600

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)

Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Kylä: LAPINKYLÄ (409)

Kiinteistö: 92-409-3-138

KOHTEEN SIJAINTI

Asemakaava nro 232600

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA /

Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Kylä: LAPINKYLÄ (409)

n. 3493 m^2:n suuruinen määräala tilasta 92-409-3-138

KOHTEEN SIJAINTI

E12
130
3
688
Kvarnbyvägen
Tikkurilantie
Kvarnbyvägen
Dickursbyvägen
Kvarnbyn
Kvarnbyn
Kvarnbyn

Määritelmät

A-osake	Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy on Pysäköintiyhtiön perustamisen yhteydessä merkinnyt Pysäköintiyhtiön A-osakkeen. A-osake tuottaa yhden äänen ja se on Pysäköintiyhtiön ainoa äänivaltainen osake. A-osakkeeseen ei liity oikeuksia tai velvoitteita velvoitepaikkoihin liittyen.
B-osakkeet	Pysäköintiyhtiöllä voi olla enintään Velvoitepaikkojen määrää vastaava määrä B-osakkeita. Yksi B-osake tuottaa oikeuden käyttää yhtä nimeämätöntä pysäköintipaikkaa yhtiön pysäköintilaitoksessa pysäköintimaksua vastaan. B-osakkeet eivät tuota Pysäköintiyhtiössä äänioikeutta. Osakkaat merkitsevät B-osakkeita velvoitepaikkojensa mukaisesti.
Hallinnan luovutus	Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy luovuttaa Pysäköintiyhtiön hallinnan B-osakkeiden omistajille pysäköintilaitoksen valmistuttua ja Toiminta-alueen kaikkien tonttien tultua luovutetuksi. Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy luovuttaa A-osakkeen hallinnon luovutuksen yhteydessä korvauksetta Pysäköintiyhtiölle ja se mitätöidään tai mahdollisuus vaikuttaa yhtiössä A-osakkeella poistetaan muulla vastaavalla tarkoituksenmukaisella tavalla.
Käyttökustannukset	Pysäköintiyhtiön muut kustannukset kuin Investointikustannukset. Käyttökustannuksia ovat mm. kunnossapito- ja puhtaanapitokustannukset, hallinnon kustannukset, tontinvuokrat, vuokrat, vakuutukset sekä mahdollisten väliaikaisten pysäköintipaikkojen ylläpitokustannukset. Käyttökustannukset katetaan B-osakkeiden omistajilta perittävillä Pysäköintimaksuilla.

	Käyttökustannuksia voidaan kattaa myös muilla pysäköintipalveluista perittävillä maksuilla.
Merkintäsopimus	Pysäköintiyhtiön ja sen osakkeita merkitsevän välillä tehtävä vakiomuotoinen merkintä- ja velvoitepaikkasopimus.
Osakas/Osakkaat	Osakas on Pysäköintiyhtiön B-osakkeen omistaja. Osakkaat ovat kaikki edellä mainitut yhdessä.
Osakassopimus	Pysäköintiyhtiön ja kunkin B-osakkeenomistajan välillä yhtäläisen ehdoin tehtävä sopimus, jossa määritetään Pysäköintiyhtiön ja Osakkaan keskinäiset oikeudet ja velvollisuudet sekä Pysäköintiyhtiön toimintaperiaatteet.
Pysäköintimaksu	Maksu, jonka Pysäköintiyhtiön B-osakkeen omistaja on velvollinen maksamaan Pysäköintiyhtiölle käyttääkseen osakeomistukseen perustuvaa Pysäköintioikeuttaan.
Pysäköintioikeus	Oikeus käyttää nimeämätöntä pysäköintipaikkaa tavanomaiseen ajoneuvopysäköintiin ilman oikeutta muuten hallita tai käyttää pysäköintipaikkaa tai muuta osaa yhtiön rakennuksesta.
Pysäköintiyhtiö	Onnenkiven Pysäköinti Oy.
Rakentamiskustannukset	Pysäköintilaitoksen ja -paikkojen uudisrakentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä mahdollisten väliaikaispysäköintipaikkojen rakentamiskustannukset. Rakentamiskustannukset katetaan ensisijaisesti B-osakkeiden merkintähinnoilla.
Rakentamismaksut	Mikäli Rakentamiskustannuksia ei saada katettua osakkeiden merkintähinnoilla, katetaan loput Rakentamiskustannukset Rakentamismaksuilla.

Toiminta-alue	Pysäköintiyhtiön Toiminta-alueena on Vantaan Kivistössä sijaitseva asemakaava-alue (ns. Onnenkivi), johon kuuluu korttelit XX–XX.
Velvoitepaikka	Kiinteistöä varten asemakaavassa ja rakennusluvassa määrätyt pysäköintipaikat, jotka voidaan osoittaa Pysäköintiyhtiön toteuttamaan laitokseen.
Velvoitepaikkasopimus	Pysäköintiyhtiön ja Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:ltä osakkeita ostavan alueen rakennuttajan välillä tehtävä vakiomuotoinen velvoitepaikkasopimus. Velvoitepaikkasopimus vastaa sisällöltään Merkintäsopimuksen velvoitepaikkaoikeutta koskevia osia.

Pysäköintiyhtiö ja sen perustaminen

Vantaan kaupungin kokonaan omistama pysäköintikonsernin emoyhtiö Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy (jäljempänä ”Emoyhtiö”) perustaa Onnenkiven Pysäköinti Oy -nimisen pysäköintiyhtiön (jäljempänä ”Pysäköintiyhtiö”), jonka tarkoituksena on rakennuttaa Onnenkiven kaava-alueelle (jäljempänä ”Toiminta-alue”) kaavamääräysten edellyttämä pysäköintilaitos.

Pysäköintiyhtiö on Toiminta-alueen rakentamisajan Vantaan kaupunkikonsernin määräysvallassa siten, että Emoyhtiö merkitsee perustamisvaiheessa Pysäköintiyhtiön ainoan äänivaltaisen A-osakkeen. Emoyhtiö luovuttaa Pysäköintiyhtiön hallinnan muille osakkaille pysäköintilaitoksen valmistuttua ja Toiminta-alueen kaikkien tonttien tultua luovutetuksi. Emoyhtiö luovuttaa A-osakkeen hallinnon luovutuksen yhteydessä korvauksetta Pysäköintiyhtiölle ja se mitätöidään tai mahdollisuus vaikuttaa Pysäköintiyhtiössä A-osakkeella poistetaan muulla vastaavalla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kaupunkikonsernin määräysvalta Pysäköintiyhtiössä rakentamisaikana ja kaikkien Toiminta-alueen tonttien luovutukseen saakka perustuu siihen, että Vantaan kaupunkikonsernin määräysvallassa Pysäköintiyhtiö voi toteuttaa alueen kaavamääräysten edellyttämät pysäköintiratkaisut tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin kuin alueen tonttien tulevat omistajat ja/tai vuokralaiset.

Pysäköintiyhtiön osakkaiksi tulevat ensivaiheessa asunto-osakeyhtiöt ja muut kiinteistöyhtiöt tai muut alueelle rakennushankkeita toteuttavat. Nämä merkitsevät omistamiensa/hallitsemiensa tonttien Velvoitepaikkoja vastaavan määrän Pysäköintiyhtiön äänivallattomia B-osakkeita tai ostavat Emoyhtiöltä sen merkitsemiä, luovuttamattomien tonttien Velvoitepaikkoja koskevia B-osakkeita. Laitokseen sijoitettavien ARA-kohteiden Velvoitepaikkojen hallintamuoto voi edellä mainitusta

poiketen perustua muuhunkin kuin osakeomistukseen (esim. hallinnanjakosopimus), mikäli ARA:n rahoitusehdot niin edellyttävät. Tällaisessa tapauksessa ARA-kohteen toteuttaja vastaa täysimääräisesti näiden paikkojen rakentamiskustannuksista arvonlisäveroineen.

B-osakkeiden luovuttamiselle ei aseteta rajoituksia. Emoyhtiö ei kuitenkaan voi luovuttaa väliaikaisesti merkitsemiään B-osakkeita muille kuin Toiminta-alueen tonttien luovutuksensaajille. Tämä luovutusrajoitus ei kuitenkaan koske sellaisia osakkeita, jotka koskevat mahdollisia alueen kaavamääräysten ylittäviä pysäköintipaikkoja, jotka pysäköintilaitokseen on esimerkiksi suunnitteluteknisistä syistä jouduttu toteuttamaan, ja jotka eivät liity alueen tonttien velvoitepaikkoihin. Luovutusrajoitus saatetaan kuitenkin ARA:n vaatimuksesta joutua asettamaan ARA-kohteiden velvoitepaikkoja koskeviin osakkeisiin. ARA:n vaatimuksesta asetettavan luovutusrajoituksen asettamisen ehtona on, ettei se vaikuta Rakentamiskustannusten arvonlisäverokohteluun muiden B-osakkeiden osalta. ARA-kohteen toteuttaja vastaa mahdollisista arvonlisäverovaikutuksista kohteensa velvoitepaikkoja koskevien rakentamiskustannusten osalta. Arvonlisäverotuskohtelu on tarvittaessa varmistettava ennakkoratkaisulla Verohallinnolta.

B-osakkeet muutetaan Pysäköintiyhtiön hallinnan luovutuksen jälkeen äänivaltaisiksi.

Pysäköintiyhtiön B-osakkeita merkitsevien tai B-osakkeita Emoyhtiöltä ostavien osakkaiden velvoitepaikat osoitetaan Pysäköintiyhtiön pysäköintilaitoksesta ja jokainen B-osake tuottaa osakkaalle oikeuden Pysäköintimaksua vastaan käyttää yhtä nimeämätöntä pysäköintipaikkaa pysäköintilaitoksessa tavanomaiseen ajoneuvopysäköintiin ilman oikeutta muuten hallita tai käyttää pysäköintipaikkaa tai muuta osaa Pysäköintiyhtiön rakennuksesta. ARA-kohteiden velvoitepaikkoja koskevien osakkeiden tuottama pysäköintioikeus saattaa määräytyä pääsäännöstä poikkeavalla tavalla, mikäli ARA tätä edellyttää.

Pysäköintiyhtiön hallinnasta sekä pysäköintilaitoksen käytöstä ja ylläpidosta erillisessä Osakassopimuksessa.

Pysäköintiyhtiö voi tuottaa lyhyt- ja pitkäaikaisia pysäköintipalveluja maksua vastaan myös muille kuin B-osakkeiden omistajille edellyttäen, että B-osakkeiden omistajien pysäköintioikeus ei vaarannu. Pysäköintiyhtiö sitoutuu tarvittaessa irtisanomaan Pysäköintiyhtiön ja ulkopuolisten asiakkaiden välisiä pysäköintisopimuksia, mikäli pysäköintilaitoksen kapasiteetin hallinta sitä edellyttää.

Pysäköintiyhtiön tarkoituksena ei ole jakaa omistajilleen varoja osinkona tai muutoin. Mahdollinen voitto käytetään yhtiön oman toiminnan tukemiseen.

Pysäköintiyhtiö tulee omistamaan pysäköintilaitosrakennuksesta ainoastaan pysäköintiin liittyvät tilat eikä se tule omistamaan mitään asuin- tai muita tiloja. Pysäköintilaitosrakennukseen asemakaavassa edellytetyt muut tilat, kuten yhteisoleskelu- ja liikuntatilat sekä liiketilat eivät tule Pysäköintiyhtiön omistukseen, vaan niitä hallitsee hallinnanjakosopimuksen nojalla jokin muu taho.

Laitoksen rakentamisen aloittaminen ja väliaikaisten autopaikkojen järjestäminen

Pysäköintilaitoksen rakentaminen aloitetaan, kun

1. kaikki Hakijan omistamat tontit on luovutettu rakennuttajille ja

2. kun Pysäköintiyhtiön hallitus katsoo, että riittävä määrä rakentamiseen tarvittavasta pääomasta on osakkeiden merkintähintoina (ja mahdollisina Rakentamismaksuina) kerätty.

Lähtökohtaisesti laitosta aletaan rakentamaan, kun noin 60–70 prosenttia Rakentamiskustannuksista on B-osakkeiden merkintähintoina kerätty. Rakentamisaikatauluun vaikuttaa muun muassa rahoitusmarkkinoiden tilanne sekä se, kuinka pitkään väliaikainen maantasopysäköinti alueella on järjestettävissä.

Pysäköintilaitos on valmis viimeistään silloin, kun viimeiset Toiminta-alueen muista rakennuksista valmistuvat, ellei pysäköintilaitoksen valmistuminen viivästy kaupungista tai Pysäköintiyhtiöstä riippumattomasta ja ennakoimattomasta syystä.

Pysäköintiyhtiö järjestää väliaikaisia pysäköintipaikkoja ennen laitoksen rakentumisen valmistumista Toiminta-alueelle rakennettujen ja käyttöönotettujen asuin-, toimitila- ja muiden rakennusten tarpeen mukaan. Väliaikaisten paikkojen rakentamisesta aiheutuvat kustannukset katsotaan osaksi pysäköintilaitoksen Rakentamiskustannuksia, joten ne katetaan B-osakkeiden merkintähinnoilla ja mahdollisilla Rakentamismaksuilla.

Väliaikaisten paikkojen ylläpitokustannukset luetaan Käyttökustannuksiin. Kukin muu kuin Emoyhtiön hallussa oleva B-osake tuottaa oikeuden käyttää yhtä nimeämätöntä väliaikaista pysäköintipaikkaa.

Laitoksen rakentamiskustannusten rahoittaminen

Pysäköintilaitoksen Rakentamiskustannukset katetaan ensisijaisesti tontinomistajilta/-haltijoilta perittävillä uusien B-osakkeiden merkintähinnoilla ja toissijaisesti myöhemmin perittävillä Rakentamismaksuilla, mikäli Rakentamiskustannuksia ei saada katettua osakkeiden merkintähinnoilla. B-osakkeen merkintähinta pyritään määrittämään siten, että merkintähinta vastaa osakkeen osuutta pysäköintilaitoksen Rakentamiskustannuksista.

Toiminta-alueen tonttien luovutuksen ehtona on, että luovutuksensaaja tekee Pysäköintiyhtiön kanssa ennen tontin luovutusta Merkintäsopimuksen velvoitepaikkojaan vastaavasta määrästä Pysäköintiyhtiön äänivallattomia B-osakkeita ja maksaa osakkeiden merkintähinnan Pysäköintiyhtiölle.

Merkintähinnalle ennen pysäköintilaitoksen rakentamista mahdollisesti kertyviä korkotuottoja käytetään Pysäköintiyhtiön Käyttökustannusten kattamiseen.

Korkotuotoilla ei kateta Rakentamiskustannuksia tai Pysäköintiyhtiön rahoituskustannuksia.

Mikäli pysäköintilaitoksen rakentaminen aloitetaan ennen kuin kaikkia Toiminta-alueen kaupungin omistamia tontteja on luovutettu rakennuttajille, Emoyhtiö merkitsee luovuttamatta olevien kaupungin omistamien tonttien velvoitepaikkoja koskevat B-osakkeet merkintähintaan 1,00 euroa/osake. Näiden B-osakkeiden osuus pysäköintilaitoksen Rakentamiskustannuksista rahoitetaan ensisijaisesti Pysäköintiyhtiön ottamalla pankkilainalla, jota käsitellään Emoyhtiön osakaslainana. Tämä tarkoittaa, että Emoyhtiö maksaa yhtiöjärjestyksen mukaisesti rahoitusmaksuja Pysäköintiyhtiölle sille pankkilainasta aiheutuvien korkokustannusten sekä lainanlyhennysten kattamiseksi.

Emoyhtiö voi myös maksaa kaupungin omistamien luovuttamattomien tonttien velvoitepaikkoja koskevat osuudet laitoksen rakentamiskustannuksista osakkeiden merkintähintana. Pysäköintilaitoksen rakentamisen alkaessa Toiminta-alueen luovuttamatta olevien kaupungin omistamien tonttien luovutuksen ehtona on, että luovutuksensaaja ostaa Emoyhtiöltä tontin velvoitepaikkoja vastaavan määrän Pysäköintiyhtiön osakkeita.

Pysäköintiyhtiön hallitus määrittää merkintähinnat ja Rakentamismaksujen määrän sekä maksutavan.

Pysäköintilaitoksen käyttö ja autopaikkojen hallinta

Pysäköintiyhtiö hallinnoi pysäköintilaitoksen käyttöä ja päättää sinne myönnettävistä ajo- ja kulkuoikeuksista, oikeuksien käyttämiseksi tarvittavien avainten tai muiden tunnisteiden jakamisesta sekä niiden voimassaolosta.

Jokainen Pysäköintiyhtiön B-osake tuottaa oikeuden käyttää yhtä nimeämätöntä pysäköintipaikkaa pysäköintilaitoksessa. ARA-kohteiden velvoitepaikkoja koskevien osakkeiden tuottama pysäköintioikeus saattaa määräytyä tästä poikkeavalla tavalla, mikäli ARA tätä edellyttää. Pysäköintioikeus oikeuttaa käyttämään pysäköintipaikkaa ainoastaan tavanomaiseen ajoneuvopysäköintiin. Pysäköintioikeus edellyttää Pysäköintimaksujen maksamista. Pysäköintiyhtiön hallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita pysäköintilaitoksen sekä pysäköintioikeuden käyttämisestä. Hallituksella on myös oikeus kieltää pysäköintipaikan käyttö, mikäli B-osakkeenomistaja laiminlyö pysäköintimaksuvelvollisuutensa.

B-osakkeiden omistajilla on oikeus vuokrata tai muuten luovuttaa osakeomistustaan vastaava määrä pysäköintioikeuksia. B-osakkeen omistaja sitoutuu noudattamaan Pysäköintiyhtiön kulloinkin antamia ohjeita pysäköintilaitoksen käytöstä sekä liittämään tai muutoin sisällyttämään kulloinkin voimassa olevat ohjeet sellaisenaan käyttäjien kanssa tekemiinsä autopaikkoja koskeviin vuokrasopimuksiin tai muihin pysäköintioikeuksien luovuttamista koskeviin sopimuksiin.

Pysäköintioikeuden luovuttanut B-osakkeen omistaja vastaa Pysäköintiyhtiölle siitä, että pysäköintioikeuden loppukäyttäjä noudattaa Pysäköintiyhtiön hallituksen antamia pysäköintiä ja pysäköintioikeuden käyttämistä koskevia ohjeita ja määräyksiä.

Toistuvan tai olennaisen väärinkäytön perusteella Pysäköintiyhtiöllä on oikeus kieltää Laitoksen käyttö kyseiseltä käyttäjältä ja estää hänen pääsynsä pysäköintilaitoksen tiloihin.

Pysäköintilaitoksessa olevien pysäköintipaikkojen käyttöoikeus alkaa, kun pysäköintipaikat ovat valmistuneet ja hyväksytty käyttöön otettavaksi.

Pysäköintilaitoksen rakentamisen jälkeiset kustannukset ja maksut

Käyttökustannukset ja Pysäköintimaksut

Käyttökustannuksilla tarkoitetaan Yhtiön muita kustannuksia kuin Investointikustannuksia. Käyttökustannuksia ovat muun muassa kunnossapito-, puhtaanapito-, ja ylläpitokustannukset, hallinnon kustannukset, tontinvuokrat, vuokrat ja vakuutukset. Käyttökustannuksiin luetaan myös väliaikaisten pysäköintipaikkojen ylläpitokustannukset.

Käyttökustannukset, ja niitä koskevat rahoituskustannukset, katetaan osakkeenomistajilta perittävillä pysäköintimaksuilla, muille kuin osakkeenomistajille myydyistä pysäköintipalveluista perittävillä maksuilla ja/tai yhtiön kassavaroilla.

Osakkailta perittävien Pysäköintimaksujen suuruudesta päättää yhtiökokous. Muista pysäköintipalveluista perittävistä maksuista päättää Pysäköintiyhtiön hallitus.

Investointikustannukset ja Investointimaksut

Investointikustannuksia ovat pysäköintilaitoksen korjaus-, perusparannus- ja ylläpitoinvestoinneista johtuvat kustannukset.

Investointikustannusten kattamiseksi yhtiö perii B-osakkeiden omistajilta Investointimaksua. A-Osakkeeseen ei liity velvollisuutta maksaa Investointimaksua.

Pysäköintiyhtiö voi myös järjestää Investointikustannusten kattamiseksi rahoitusta rahoituslaitoksilta otettavilla lainoilla normaalein ehdoin ilman vakuutta tai Pysäköintiyhtiön omin vakuuksin. Lainojen maksuun tarvittavat varat kerätään Investointimaksuina B-osakkeiden omistajilta yhtiöjärjestyksen ja yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.

B-osakkeiden omistajat ovat oikeutettuja maksamaan yhtiölle omistamiensa B-osakkeiden mukaan laskettavan osuuden Investointikustannuksia varten otetuista pitkäaikaisista lainoista yhtiöjärjestyksen määräysten mukaisesti.

Pysäköintiyhtiön hallitus määrittää merkintähinnat ja Investointimaksujen määrän sekä maksutavan.

Kiinteistö 092-409-0003-0138

Carl-Gustaf Sandell (Omistus)

36 Vastaus Mika Kasosen ja Eeva Tikkasen sekä 34 muun valtuutetun aloitteeseen Kolohongan kiinteistön kerhotilan muuttamisesta yhteisötilaksi / RÅ (kvalt)

VD/3219/00.02.00.03/2024

RÅ/HR/MT

Mika Kasonen ja **Eeva Tikkanen** sekä 34 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet toivomme, että kaupunki selvittää mahdollisuuden muuttaa Kolohongan kiinteistö kerhotilasta yhteisötilaksi, jolloin vuokrauksesta ja vuokranmaksusta vastaisi Vantaan kaupungin yhteisöpalvelut. Tilan toiminnasta ottaisi vastuun YMCA Vantaa-Vantaan NMKY ry.

Hakunilan seurakunta on vuokrannut vuosien ajan alakerran kerhotilaa Kolohongan liikekeskuksesta. Kerhotilan yläpuolella toimii Kolohongan nuorisotila, jossa on toimintaa neljänä päivänä viikossa. Nuorisotilassa toiminnan palveluntuottajana toimii Vantaan NMKY ry.

Hakunilan seurakunnan on säästösyistä luovuttava kerhotilan vuokraamisesta. Tilassa toimii arkipäivisin koululaisten iltapäiväkerho, lisäksi tilaa käytävät Itä-Hakkilan MLL:n pitämä perhekahvila, Itä-Hakkilan Martat sekä seurakunnalla on kaksi kertaa viikossa perhekerho. Lisäksi eri yhdistykset ovat voineet pitää tilassa kokouksiaan. Kerhotila on hyvin aktiivisessa käytössä ja palvellut alueen asukkaita ja järjestöjä.

Mikäli iltapäiväkerho joutuu lopettamaan, on Itä-Hakkilan koululta jatkossa löydyttävä tilat lähes sadalle lapselle iltapäivätoiminnan järjestämiseksi. Tämä on koulun nykyisellä käyttöasteella hyvin haastavaa. Itä-Hakkilan koulu on menossa peruskorjaukseen vuonna 2025 ja iltapäivätoiminnan järjestäminen tulisi olemaan entistäkin haasteellisempaa remontin ajan väistötiloissa.

Itä-Hakkilan, Kolohongan, Kuninkaanmäen ja Sotungin alueella ei ole nuorisotilan lisäksi perheille kokoontumispaikkoja ja yhdistyksille tiloja järjestää toimintaa. Kaikki nykyiset toimijat haluaisivat jatkaa toimintaansa tilassa. Vantaan NMKY on ilmaissut halukkuutensa järjestää kerhotoimintaa alueen lapsille. Kolohongan alueelle syntyisi yhteisötalo, sillä alakerran kerhotila ja sen yläpuolella toimiva nuorisotila palvelisi kaiken ikäisiä alueen asukkaita. Kolohongan nuorisotilassa on nuorisotoimintaa neljänä päivänä viikossa, joten kaikille toimijoille ei sieltä löydy aikoja toiminnan järjestämiseen.
Kolohongan kerhotila on remontoitu kerho- ja perhetoimintaa varten.

Hakunilan suuralueella on yhteisötalot Länsimäessä ja Hakunilassa, näissä ei ole toimintaa ilta-aikaan. Kolohongassa tilan käyttö ja eri toiminnot ovat mahdollisia myös iltaisin yläkerrassa toimivan nuorisotilan ansiosta. YMCA Vantaalla-Vantaan NMKY ry:llä on mahdollisuus huolehtia toiminnoista ja tarjota palveluita ja harrastuksia myös iltaisin alueen asukkaille yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa.

Lasten, nuorten ja perheiden yhteisöllisyyden vahvistaminen on ajankohtainen haaste, johon kaupungin on hyvä vastata erilaisin konkreettisin toimin. Toimivat ja asukkaita lähellä olevat palvelut ovat osa asukastyytyväisyyttä, jota Vantaalla tulee tietoisesti jatkuvasti vahvistaa.

Kaupunginvaltuusto 22.4.2024 § 16

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupungin asukastilaverkko on rakennettu suuraluekohtaisesti niin, että jokaisella suuralueella on vähintään yksi asukastila. Osa näistä tiloista on kaupungin oman henkilöstön pyörittämää, ja jotkut tilat toimivat enemmän tilavarauspohjalta, jolloin tilat ovat erilaisten järjestöjen käytettävissä. Kahta asukastilaa ylläpitää myös järjestöt (Rubiini ja Leinikki). Tämän lisäksi MLL vastaa kahden avoimen kohtaamispaikan ylläpidosta (Hakunila ja Koivukylä). Toimintamalleja on useampia ja siitä näkökulmasta tämän kaltaisen järjestötilan avaaminen ei olisi mahdotonta.

Palveluverkkoa rakennetaan kaupungin tarpeet ja tasapuolisuus eri alueiden välillä huomioiden ja palveluverkkosuunnitelma on keskeinen väline uusien palveluavausten toteuttamiselle. Tällä hetkellä esimerkiksi Martinlaakson alueella (asukasluku 01/24: 13619) ei ole ollenkaan asukas-/yhteisötilaa, vaikka se on asukasluvultaan selkeästi isompi kuin Itä-Hakkilan (asukasluku 2024: 2742) alue. Toisaalta Hakunilan alueella toimii MLL:n Yhteisötalo sekä asukastilaverkostossa alueella on Skumarsin Torppa. Verrattuna useamman muun alueen asukastila/yhteisötilaverkkoon, kyseessä olevalla alueella on suhteellisen hyvin tarjontaa. Palveluverkon rakentamisen näkökulmasta tilan vuokraaminen järjestötoimijalle ei ole siis perusteltua kaupungin kokonaisuus huomioiden.

Valtuustoaloitteessa otetaan kantaa myös Itä-Hakkilan alueen iltapäiväkerhotoiminnan jatkuvuuteen. Tähän asiaan on pyydetty lausuntoa perusopetuksesta:

Perusopetuksen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Itä-Hakkilan koulun iltapäiväkerho on aiemmin toiminut Kolohongan liikekeskuksen yhteydessä olevassa tilassa. Koulun oppilasmäärä on laskenut ja laskee tulevaisuudessa merkittävästi. Tästä syystä iltapäiväkerhotoiminta voidaan toteuttaa 1.8.2024 alkaen koulun omissa tiloissa, jolloin oppilaille ei tule koulupäivän jälkeen "tarpeetonta" siirtymää.

Perusopetuksen palvelualueella ei ole näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa tarvetta Kolohongan kerhotilojen käytölle.

Tilojen kustannuksesta on pyydetty arvio Kaupunkiympäristön toimialalta. Tällä hetkellä tilojen vuokraamisen kustannusarvio on noin 32 000 € / v, mikäli vuokrataso olisi sama kuin edellisellä vuokralaisella. Tähän voi vaikuttaa mahdolliset muutos- ja remontointitarpeet. Kustannustenkaan näkökulmasta ei aiemmin esitettyjen perustelujen valossa ole perusteita sille, että tiloja lähdettäisiin vuokraamaan järjestötoimijan käyttöön

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Mika Kasoselle ja Eeva Tikkaselle sekä 34 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Mika Kasosen ja Eeva Tikkasen sekä 34 muun valtuutetun aloite Kolohongan kiinteistön kerhotilan muuttamisesta yhteisötilaksi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtaja Hannu Rusama, 044 761 4117
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloite Kolohongan kiinteistön kerhotilan muuttamisesta yhteisötilaksi Me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet toivomme, että kaupunki selvittää mahdollisuuden muuttaa Kolohongan kiinteistö kerhotilasta yhteisötilaksi, jolloin vuokrauksesta ja vuokranmaksusta vastaisi Vantaan kaupungin yhteisöpalvelut. Tilan toiminnasta ottaisi vastuun YMCA Vantaa-Vantaan NMKY ry. Hakunilan seurakunta on vuokrannut vuosien ajan alakerran kerhotilaa Kolohongan liikekeskuksesta. Kerhotilan yläpuolella toimii Kolohongan nuorisotila, jossa on toimintaa neljänä päivänä viikossa. Nuorisotilassa toiminnan palveluntuottajana toimii Vantaan NMKY ry. Hakunilan seurakunnan on säästösyistä luovuttava kerhotilan vuokraamisesta. Tilassa toimii arkipäivisin koululaisten iltapäiväkerho, lisäksi tilaa käyttävät Itä-Hakkilan MLL:n pitämä perhekahvila, Itä-Hakkilan Martat sekä seurakunnalla on kaksi kertaa viikossa perhekerho. Lisäksi eri yhdistykset ovat voineet pitää tilassa kokouksiaan. Kerhotila on hyvin aktiivisessa käytössä ja palvellut alueen asukkaita ja järjestöjä. Mikäli iltapäiväkerho joutuu lopettamaan, on Itä-Hakkilan koululta jatkossa löydyttävä tilat lähes sadalle lapselle iltapäivätoiminnan järjestämiseksi. Tämä on koulun nykyisellä käyttöasteella hyvin haastavaa. Itä-Hakkilan koulu on menossa peruskorjaukseen vuonna 2025 ja iltapäivätoiminnan järjestäminen tulisi olemaan entistäkin haasteellisempaa remontin ajan väistötiloissa. Itä-Hakkilan, Kolohongan, Kuninkaanmäen ja Sotungin alueella ei ole nuorisotilan lisäksi perheille kokoontumispaikkoja ja yhdistyksille tiloja järjestää toimintaa. Kaikki nykyiset toimijat haluaisivat jatkaa toimintaansa tilassa. Vantaan NMKY on ilmaissut halukkuutensa järjestää kerhotoimintaa alueen lapsille. Kolohongan alueelle syntyisi yhteisötalo, sillä alakerran kerhotila ja sen yläpuolella toimiva nuorisotila palvelisi kaiken ikäisiä alueen asukkaita. Kolohongan nuorisotilassa on nuorisotoimintaa neljänä päivänä viikossa, joten kaikille toimijoille ei sieltä löydy aikoja toiminnan järjestämiseen. Kolohongan kerhotila on remontoitu kerho- ja perhetoimintaa varten. Hakunilan suuralueella on yhteisötalot Länsimäessä ja Hakunilassa, näissä ei ole toimintaa ilta-aikaan. Kolohongassa tilan käyttö ja eri toiminnot ovat mahdollisia myös iltaisin yläkerrassa toimivan nuorisotilan ansiosta. YMCA Vantaalla-	**<u>Aloitteen tekijän nimi:</u>** *Mika Kasonen, Eeva Tikkanen* **<u>Aloitteen allekirjoittajat:</u>** 1. Milad Dehghan 2. Juha Järä 3. Juha Suoniemi 4. Paula Lehmuskallio 5. Anu Hall 6. Jouko Jääskeläinen 7. Tiina Tuomela 8. Pirjo Luokkala 9. Niilo Kärki 10. Kai-Ari Lundell 11. Markku Weckman 12. Marjo Vacker 13. Lasse Norres 14. Manav Phull 15. Vaula Norrena 16. Reija Friman 17. Sirpa Siru Kauppinen 18. Naima EL Issaoui 19. Eva Tawasoli 20. Tarja Eklund 21. Nina Nummela 22. Sari Multala 23. Carita Orlando 24. Maarit Raja-Aho 25. Oskari Iivarinen 26. Sakari Rokkanen 27. Susanna Kaiju

Vantaan NMKY ry:llä on mahdollisuus huolehtia toiminnoista ja tarjota palveluita ja harrastuksia myös iltaisin alueen asukkaille yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa. *Lasten, nuorten ja perheiden yhteisöllisyyden vahvistaminen on ajankohtainen haaste, johon kaupungin on hyvä vastata erilaisin konkreettisin toimin. Toimivat ja asukkaita lähellä olevat palvelut ovat osa asukastyytyväisyyttä, jota Vantaalla tulee tietoisesti jatkuvasti vahvistaa.* 22.4.2024	28. Siri Ahokas 29. Faysal Abdi 30. Minna Erkkilä 31. Heli Hakala 32. Stefan Åstrand 33. Maija Rautavaara 34. Anssi Aura

37 Vastaus Mika Kasosen ja 37 muun valtuutetun aloitteeseen kriisinhallintaveteraanit huomioitava Vantaan liikuntapalveluissa / Rå (kvalt)

VD/2470/00.02.00.03/2024

RÅ/V-MK/AJ/MT

Mika Kasonen sekä 37 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet pyydämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuuden ottaa kriisinhallintaveteraanikortin haltijat huomioon kaupungin liikuntapalveluiden parissa (uimahallit / kuntosalit) siten, että kriisinhallintaveteraaneille myönnettäisiin oikeus samaan alennusryhmään, kuin mm. lapset ja eläkeläiset.

Muun muassa Suomen Ilmailumuseo antaa kriisinhallintaveteraaneille 50 %:n alennuksen pääsylipusta. Kriisinhallintaliiton mukaan Vantaalla on kriisinhallintaveteraaneja joitain satoja.
Useat kaupungit ovat ottaneet heidät jo huomioon liikuntapalveluiden tarjonnassa.”

Kaupunginvaltuusto 25.3.2024 § 16

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Liikunnan palvelualueen 15.5.2023 voimaan tulleessa hinnastossa on määritelty uimahallien ja kuntosalien perushintaiset maksut, alennusryhmät sekä maksuttomaan käyttöön oikeutetut. Kriisienhallintaveteraanit maksavat voimassa olevan hinnaston mukaan perushintaisen maksun uimahallien ja kuntosalien käytöstä, jolloin kertamaksu uimahalliin on 6 euroa ja uimahallien yhteydessä olevalle kuntosalille 7 euroa.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kriisienhallintaveteraaneille myönnettäisiin oikeus samaan alennusryhmään kuin mm. lapset ja eläkeläiset. Voimassa olevan liikunnan palvelualueen hinnaston mukaan lapset ja eläkeläiset maksavat kertakäynnistä uimahalliin 3 euroa ja kuntosalille 5 euroa.

Valtuustoaloitteessa ehdotettu muutos liikunnan palvelualueen hinnastoon otetaan huomioon vuoden 2025 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Mika Kasoselle ja 37 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Mika Kasosen ja 37 muun valtuutetun aloite kriisinhallintaveteraanit huo-mioitava Vantaan liikuntapalveluissa

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kriisinhallintaveteraanit huomioitava Vantaan liikuntapalveluissa Me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet pyydämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuuden ottaa kriisinhallintaveteraanikortin haltijat huomioon kaupungin liikuntapalveluiden parissa (uimahallit / kuntosalit) siten, että kriisinhallintaveteraaneille myönnettäisiin oikeus samaan alennusryhmään, kuin mm. lapset ja eläkeläiset. Muun muassa Suomen Ilmailumuseo antaa kriisinhallintaveteraaneille 50 %:n alennuksen pääsylipusta. Kriisinhallintaliiton mukaan Vantaalla on kriisinhallintaveteraaneja joitain satoja. Useat kaupungit ovat ottaneet heidät jo huomioon liikuntapalveluiden tarjonnassa. *25.3.2024*	Aloitteen tekijän nimi: *Mika Kasonen* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Juha Järä 2. Manav Phull 3. Tiina Tuomela 4. Niilo Kärki 5. Milad Dehghan 6. Anitta Orpana 7. Kai-Ari Lundell 8. Lasse Norres 9. Eve Rämö 10. Hanna Valtanen 11. Antero Eerola 12. Reija Friman 13. Minna Heikkinen 14. Juha Suoniemi 15. Tuire Kaimio 16. Markku Weckman 17. Susanna Kaiju 18. Eva Tawasoli 19. Paula Lehmuskallio 20. Eeva Tikkanen 21. Marjo Vacker 22. Tuomas Mutanen 23. Siri Ahokas 24. Nina Nummela 25. Sirpa Siru Kauppinen 26. Oskari Iivarinen 27. Heli Hakala 28. Suvi Karhu 29. Ida Tamminen 30. Funda Demiri 31. Janne Hartikainen 32. Naima EL Issaoui 33. Anu Hall 34. Mika Niikko 35. Patrik Karlsson 36. Stefan Åstrand 37. Minna Erkkilä

38 **Vastaus Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan väestönsuojien tila (kvalt) / TeA**

VD/4494/00.02.00.03/2023

TeA/AK/RLe/PWa/EK

Mika Kasonen, Maarit Raja-Aho ja Eve Rämö sekä 31 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme selvitystä, miten Vantaan kaupunki on ottanut huomioon aikaisemmin rakennettujen rakennusten väestönsuojien rakennusvelvoitteen. Aikaisempina vuosina rakennettujen päiväkotien, koulujen tms. väestönsuojat ovat ilmeisesti jääneet rakentamatta, vaikka pelastustoimi virallisesti lausunut, ettei puolla sellaisia rakennushankkeita, joista puuttuu lain vaatimat väestönsuojat. Näitä pelastustoimen lausuntoja ei ole toimitettu päätöksentekoon.

Rakennusvalvonnassa on käytetty 10 vuoden siirtymäaikaa rakennusvelvoitteen osalta. Nyt siirtymäaika on menossa umpeen ja väestönsuojat pitäisi käsittääksemme rakentaa. Laki väestönsuojien rakennusvelvoitteesta ei ole muuttunut.

Euroopassa on sota ja lain velvoittamat väestönsuojat ovat nyt, jos koskaan tärkeitä rakentaa. Moni kuntalainen on huolissaan siitä, mistä oma mahdollinen suoja kriisitilanteessa löytyy.

Pyydämme myös selvitystä, kuinka monta kohdetta on jätetty lain vaatiman velvoitteen ulkopuolelle, sekä kaupungin, että yksityisten yritysten kohdalla. Sekä selvitys siitä, miten nämä velvoitteet aiotaan suorittaa ja millaisella aikataululla? ”

Kaupunginvaltuusto 19.6.2023 § 27

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Pelastuslain 71 § mahdollistama väestösuojan rakentamisen lykkäys viidellä vuodella on varsin tavanomaista laajoissa rakentamishankkeissa (esim. asuntorakentamisen korttelikokonaisuudet). Rakennusvalvonnan tiedossa ei ole, että yksityisten toimijoiden osalta väestönsuojia olisi jäänyt toteuttamatta myönnetyn aikarajan puitteissa.

Hankkeissa, joissa on haettu pelastuslain 71 § mukaista lykkäystä tai vapautusta väestönsuojan rakentamiselle, on poikkeuksetta pyydetty pelastuslaitoksen lausunto. Näin myös Vantaan kaupungin toimitilahankkeissa. Ko. lausunto on ollut osa lupa-aineistoa. Rakennusluvissa pyydetyt lausunnot on listattu luettelomaisesti ja lausuntojen osalta on todettu, onko lausuntoa puollettu tai ei. Sitä, kuinka selkeästi esittelijä on asian varsinaisessa rakennuslupajaoston tai lupajaoston kokouksessa esiin tuonut, ei jälkeenpäin pysty selvittämään.

Toimitilojen rakennushankkeissa on haettu ja saatu viime vuosina vapautusta tai lykkäystä väestönsuojan toteutuksesta. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus uudisrakentamisen yhteydessä mahdollistaa
rakennusvalvontaviranomaisen harkinnan asiassa seuraavasti (Pelastuslaki 28.12.2018/1353 71 §) :
”Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan sallia rakennettavaksi kahta tai useampaa rakennusta varten yhteisen väestönsuojan, jos se rakennetaan viiden vuoden kuluessa
ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta. Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi sallia yhteisen väestönsuojan rakennettavaksi myöhemminkin kuin viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta, jos siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia.”

Joissakin tapauksissa kohteen väestönsuojapaikkojen on voitu osoittaa olevan kohteen tontin ulkopuolella toisessa rakennuksessa sijaitsevassa väestönsuojassa. Yksityiskohtaisemmat kohdekohtaiset perustelut lykkäämiselle on esitetty kunkin hankkeen osalta hakijan toimittamassa rakennuslupahakemuksen liitteessä. Perusteluina lykkäyksen tai vapautuksen hakemiselle on käytetty muun muassa:

- alueellista väestönsuojapaikkojen riittävyyttä
- kustannusvaikutuksia
- kestävän kehityksen näkökulmaa
- käytettävyyttä rauhanaikaisessa toiminnassa

Vantaan kaupungin toimitilahankkeissa vapautus väestönsuojan rakentamisesta on myönnetty yhteensä kahdeksaan pysyvään rakennukseen, joiden väestönsuojatilat on ollut osoitettavissa samalla tontilla tai lähettyvillä olevista rakennuksista. Väestönsuojien rakentamiseen on myönnetty 5 vuoden lykkäys yhteensä kuuteen rakennukseen. Nämä rakennuksen ovat valmistuneet vuosina 2018–2024, jolloin määräaika suojien toteutukselle umpeutuu vuosina 2023–2029.

Väestönsuojan toteutuksesta viiden vuoden lykkäyksen saaneisiin kohteisiin on laadittu suunnitelma yhdessä rakennusvalvonnan kanssa ja hankkeet ollaan viemässä valmisteilla olevaan investointiohjelmaan rahoituksen järjestämiseksi. Vaadittavien suojahuoneiden koko vaihtelee 34–150 m²:iin ja ne on suunniteltu tapauskohtaisesti toteutettavaksi kyseessä olevan päiväkodin tai koulun piharakennuksina, lähettyvillä olevan uuden päiväkotirakennuksen yhteyteen tai erillishankkeina. Erillishankkeina väestönsuojat on toteutettavissa suurempina useampaa kohdetta palvelevina.

Maailmantilanne huomioiden väestönsuojien rakentaminen suurempina kokonaisuuksina olisi perusteltua kuntalaisten paremman suojautumismahdollisuuksien näkökulmasta verrattuna nykytilanteeseen, jossa velvoitteet täytetään toteuttamalla esimerkiksi 34 m²:n erillinen piharakennus suojautumista varten. Laajemmilla kokonaisratkaisuilla olisi saatavissa paremmin myös rauhanajan toissijaista käyttöä. Tämäntyyppisien ratkaisujen edistämiseen ei nykyisillä suunnittelu- ja investointiresursseilla ole kuitenkaan varauduttu.

Kaupunginhallitus 3.6.2024 § 33

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Mika Kasoselle, Maarit Raja-Aholle ja Eve Rämölle sekä 31 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Mika Kasoselle, Maarit Raja-Aholle ja Eve Rämölle sekä 31 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan väestönsuojien tila

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaan väestönsuojien tila Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme selvitystä, miten Vantaan kaupunki on ottanut huomioon aikaisemmin rakennettujen rakennusten väestönsuojien rakennusvelvoitteen. Aikaisempina vuosina rakennettujen päiväkotien, koulujen tms. väestönsuojat ovat ilmeisesti jääneet rakentamatta, vaikka pelastustoimi virallisesti lausunut, ettei puolla sellaisia rakennushankkeita, joista puuttuu lain vaatimat väestönsuojat. Näitä pelastustoimen lausuntoja ei ole toimitettu päätöksentekoon. Rakennusvalvonnassa on käytetty 10 vuoden siirtymäaikaa rakennusvelvoitteen osalta. Nyt siirtymäaika on menossa umpeen ja väestönsuojat pitäisi käsittääksemme rakentaa. Laki väestönsuojien rakennusvelvoitteesta ei ole muuttunut. Euroopassa on sota ja lain velvoittamat väestönsuojat ovat nyt, jos koskaan tärkeitä rakentaa. Moni kuntalainen on huolissaan siitä, mistä oma mahdollinen suoja kriisitilanteessa löytyy. Pyydämme myös selvitystä, kuinka monta kohdetta on jätetty lain vaatiman velvoitteen ulkopuolelle, sekä kaupungin, että yksityisten yritysten kohdalla. Sekä selvitys siitä, miten nämä velvoitteet aiotaan suorittaa ja millaisella aikataululla? *19.6.2023*	Aloitteen tekijän nimi: *Mika Kasonen* *Maarit Raja-Aho* *Eve Rämö* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Marjo Vacker 2. Vaula Norrena 3. Markku Weckman 4. Tiina Tuomela 5. Jouko Jääskeläinen 6. Tanja Aidanjuuri 7. Oskari Iivarinen 8. Pirjo Luokkala 9. Paula Lehmuskallio 10. Lauri Kaira 11. Eeva Tikkanen 12. Hanna Valtanen 13. Heli Hakala 14. Mikko Viilo 15. Anssi Aura 16. Naima El Issaoui 17. Mikko Viilo 18. Maija Rautavaara 19. Reija Friman 20. Nina Nummela 21. Niilo Kärki 22. Susanna Kaiju 23. Katja Siniketo-Pietilä 24. Suvi Karhu 25. Juha Järä 26. Anitta Orpana 27. Tuire Kaimio 28. Siri Ahokas 29. Faysal Abdi 30. Eva Tawasoli 31. Sirpa Siru Kauppinen

39 Vastaus Antero Eerolan ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle koottava kunnianhimoinen eriarvoistumisen vastainen toimintaohjelma / RÅ

VD/3261/00.02.00.03/2024

RÅ/PR/MT

Antero Eerola sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suomalaisen yhteiskunnan suurimpiin ongelmiin kuuluu kasvava eriarvoisuus, joka näkyy ja tuntuu niin ihmisten kuin alueiden välillä. Pääkaupunkiseudulla – erityisesti Vantaalla - riskinä on, että köyhyys ja huono-osaisuus kasaantuvat yhä enemmän tiettyihin kaupunginosiin ja tietyille ihmisryhmille.

Kelan julkaisema (https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/6691302) perustoimeentulotuen kuntatilasto viime vuodelta, että Vantaalla on Suomen kunnista eniten perustoimeentulotuen saajia. Vantaalla myös alle 25-vuotiaat nuoret saavat perustoimeentulotukea selvästi yleisemmin kuin samanikäiset muualla pääkaupunkiseudulla.

Kaupunginvaltuuston seminaarissa 21.-22. maaliskuuta saatujen tietojen mukaan se, että lapsen vanhempi on pitkäaikaisella toimeentulotuella, on suurin yksittäinen riskitekijä syrjäytymiseen. Muita riskejä ovat muun muassa vanhempien työttömyys, päihdeongelmat ja matala koulutustaso sekä erityisesti näiden tekijöiden kasautuminen.

Taustalla näkyy myös kaupunginosien kulku eriytyviin suuntiin. Muutamissa Vantaan itäisissä kaupunginosissa jo lähes joka viidennes alle 30-vuotias on kokonaan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella.

Kaupungin keinot eriarvoisuus- ja eriytymiskehityksen rajoittamiseksi ovat rajalliset. Niitä kuitenkin on. Ne liittyvät esimerkiksi työllisyyden edistämiseen, koulutustason nostamiseen, kaupunkisuunnitteluun, edullisen asumisen turvaamiseen, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja nuorisotyöhön.

Jotain on jo tehtykin. Vantaan kaupungilla on käynnissä vuosiin 2023 - 2025 ulottuva myönteisen erityiskohtelun ohjelma. Se pitää sisällään täysin oikeansuuntaisia toimenpiteitä. Ongelman valtavaan mittakaavaan nähden ohjelma on kuitenkin kooltaan ja rahoitukseltaan riittämätön.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelman vuosibudjetti on kaksi miljoonaa euroa vuodessa. Vertailun vuoksi yhden kodin ulkopuolelle sijoitetun nuoren kustannukset voivat olla jopa 100 000 euroa vuodessa. Vantaalla ongelmiin on havahduttu, mutta ei vielä riittävässä määrin ja riittävällä vakavuudella.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Esitämme, että kaupunki ryhtyy kokoamaan uusia, nykyistä mittavampia toimia lisääntyvän eriarvoistumisen ja eriytymiskehityksen ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi. Toimenpiteiden pohjalta laaditaan koko kaupunkia koskeva toimintaohjelma.”

Kaupunginvaltuusto 22.4.2024 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuutettu Antero Eerolan ja 16 muun valtuutetun aloitteessa nostetut asiat sekä kysymys eriarvoistumisen laajemmasta torjunnasta ovat erittäin ajankohtaisia ja tärkeitä. On totta, että laajemmat trendit ja ilmiöt haastavat kaupunkiamme, ja niiden ratkaisemiseksi ja toiminnan johtamiseksi tulisi tehdä vielä enemmän.

Koko kaupungin ylin johto kokoontui 18.4. ja päällikköfoorumi 23.4 syventämään ymmärrystä ja kehittämään uusia toimintatapoja liittyen segregaatioon ja eriarvoistumiseen.
Ensi vuoden segregaation torjumisen sitoviksi tavoitteiksi on alustavasti kaavailtu avauksia mm. liittyen segregaatiovaikutusten ennakkoarviointiin, joillekin MEK-alueille kohdentuviin uusiin kehittämistoimiin sekä teemaan liittyvän johtamisrakenteen tarkasteluun.

MEK-toimenpiteitä ja Sosiaalisesti kestävä Vantaa strategiatyötä jatketaan vuoteen 2025 saakka. Myös suunnittelu seuraavalle valtuustokaudelle ajoittuvista toimista on aloitettu. Suunnittelu ja valmistelu tulisi olla osa alkavaa uuden strategian laadinnan prosessia, jonka aikana linjataan konkreettiset toimet ja tavoitteet.

Eriarvoistumiskehitys on huolestuttava ilmiö ja siihen puuttumiseksi voisi olla perusteltua muodostaa uusi mittava toimenpideohjelma seuraavalle valtuustokaudelle. Hankkeilla ja projekteilla on paikkansa, mutta sen lisäksi on varmasti perusteltua myös juurruttaa eriarvoistumisen ja segregaation ehkäisytyötä tiiviimmin kaupungin nykyiseen rakenteeseen ja toimintaan. Kaupungin pian alkava strategiaprosessi on oikea kohta määrittää isompia tavoitteita koskien eriarvoistumisen kysymyksiä ja linjata mahdollista toimenpideohjelman tarvetta.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Antero Eerolalle ja 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaalle koottava kunnianhimoinen eriarvoistumisen vastainen toimintaohjelma

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Projektipäällikkö Petri Roikonen, 050 314 5448
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaalle koottava kunnianhimoinen eriarvoistumisen vastainen toimintaohjelma Suomalaisen yhteiskunnan suurimpiin ongelmiin kuuluu kasvava eriarvoisuus, joka näkyy ja tuntuu niin ihmisten kuin alueiden välillä. Pääkaupunkiseudulla – erityisesti Vantaalla - riskinä on, että köyhyys ja huono-osaisuus kasaantuvat yhä enemmän tiettyihin kaupunginosiin ja tietyille ihmisryhmille. Kelan julkaisema (https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/6691302) perustoimeentulotuen kuntatilasto viime vuodelta, että Vantaalla on Suomen kunnista eniten perustoimeentulotuen saajia. Vantaalla myös alle 25-vuotiaat nuoret saavat perustoimeentulotukea selvästi yleisemmin kuin samanikäiset muualla pääkaupunkiseudulla. Kaupunginvaltuuston seminaarissa 21.-22. maaliskuuta saatujen tietojen mukaan se, että lapsen vanhempi on pitkäaikaisella toimeentulotuella, on suurin yksittäinen riskitekijä syrjäytymiseen. Muita riskejä ovat muun muassa vanhempien työttömyys, päihdeongelmat ja matala koulutustaso sekä erityisesti näiden tekijöiden kasautuminen. Taustalla näkyy myös kaupunginosien kulku eriytyviin suuntiin. Muutamissa Vantaan itäisissä kaupunginosissa jo lähes joka viidennes alle 30-vuotias on kokonaan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella. Kaupungin keinot eriarvoisuus- ja eriytymiskehityksen rajoittamiseksi ovat rajalliset. Niitä kuitenkin on. Ne liittyvät esimerkiksi työllisyyden edistämiseen, koulutustason nostamiseen, kaupunkisuunnitteluun, edullisen asumisen turvaamiseen, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja nuorisotyöhön. Jotain on jo tehtykin. Vantaan kaupungilla on käynnissä vuosiin 2023 - 2025 ulottuva myönteisen erityiskohtelun ohjelma. Se pitää sisällään täysin oikeansuuntaisia toimenpiteitä. Ongelman valtavaan mittakaavaan nähden ohjelma on kuitenkin kooltaan ja rahoitukseltaan riittämätön. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman vuosibudjetti on kaksi miljoonaa euroa vuodessa. Vertailun vuoksi yhden kodin ulkopuolelle sijoitetun nuoren kustannukset voivat olla jopa 100 000 euroa vuodessa. Vantaalla ongelmiin on havahduttu, mutta ei vielä riittävässä määrin ja riittävällä vakavuudella.	Aloitteen tekijän nimi: *Antero Eerola* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Jussi Särkelä 2. Milad Dehghan 3. Vaula Norrena 4. Funda Demiri 5. Minttu Sillanpää 6. Jussi Saramo 7. Sirpa Siru Kauppinen 8. Marjo Vacker 9. Pirjo Luokkala 10. Hanna Valtanen 11. Faysal Abdi 12. Matilda Stirkkinen 13. Ida Tamminen 14. Anu Hall 15. Naima EL Issaoui 16. Pirkko Letto

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen: * Esitämme, että kaupunki ryhtyy kokoamaan uusia, nykyistä mittavampia toimia lisääntyvän eriarvoistumisen ja eriytymiskehityksen ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi. Toimenpiteiden pohjalta laaditaan koko kaupunkia koskeva toimintaohjelma. Vantaalla 22.4.2024	

40 **Vastaus Pirkko Leton ja 28 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin puistoista kaikkien asukkaiden puistoja / TeA (kvalt)**

VD/2474/00.02.00.03/2024

TeA/HWe/MT

Pirkko Letto sekä 28 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Koivuhakaan on suunnitteilla Apilapuisto, johon alustavien suunnitelmien mukaan tulisi lasten leikkipaikka, mikä on tervetullut alueen kehittyessä lapsiperheiden asuinpaikaksi. Vanha osa Koivuhakaa, johon Apilapuisto rajautuu, on vanhaa omakotitaloaluetta, jossa asuu paljon ikäihmisiä. Valtuuston hyväksymässä Vantaan Liikuntaohjelmassa ja Hyvinvointikatsauksessa 2023 todetaan, että vain puolet aikuisista ja ikäihmisistä viidennes liikkuu suositusten mukaisesti. Tilanteen parantamiseksi tarvitaan mm. matalankynnyksen liikuntapaikkoja.

Apilapuistoa suunniteltaessa esitän, että siitä tehdään kaikkien asuinalueen asukkaiden matalankynnyksen liikuntaa ja aktiivisuutta tukeva puistoalue. Siinä tulisi olla aktiivisuutta edistävä, monipuolinen leikkipaikka lapsille sekä ulkokuntoilupaikka laitteineen ikäihmisille ja työikäisille. Yhteinen puisto edistää myös alueen asukkaiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.

Tässä kuvattua puistokonseptia esitän myös harkittavaksi Vantaan uusia puistoja suunniteltaessa ja vanhoja puistoja peruskorjattaessa, jotta asuinalueiden asukkaat voivat hyödyntää puistoja matalankynnyksen liikuntapaikkoina yhteisöllisesti asukkaan ikään katsomatta.

Me allekirjoittaneet esitämme,
a) että Vantaan kaupunki suunnittelee Apilapuistosta Koivuhaan kaikkien asukkaiden puiston.
b) että Vantaan uusia puistoja suunniteltaessa tai peruskorjattaessa tulee ottaa huomioon asuinalueen eri ikäryhmien hyvinvointia tukevat liikuntamahdollisuudet”

Kaupunginvaltuusto 25.3.2024 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Pirkko Leton ja 28 muun valtuutetun aloite kaupungin puistoista kaikkien asukkaiden puistoja

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin viheraluesuunnittelu suunnitteluttaa Apilapuistoa parhaillaan. Puistosuunnitelma on valmis ja se oli nähtävillä huhtikuussa. Tarkemman rakentamissuunnitelman laatiminen on juuri aloitettu.

Suunnittelun tueksi tehtiin verkkokysely alueen asukkaille. Kyselyn avulla kartoitettiin asukkaiden toiveita toiminnoista ja käyttötarkoituksista. Kyselyyn saatiin kolmekymmentäseitsemän (37) vastausta ja aineistoa on hyödynnetty puiston suunnittelussa.

Suunnitelman tavoitteena on suunnitella Apilapuistosta viihtyisä, kaikkia alueen asukkaita palveleva puisto, lisätä Apilapuiston virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä edistää luonnon monimuotoisuutta alueella. Leikkialueen lisäksi puistoon on suunniteltu ulkokuntoilualue, istuskelupenkkejä sekä pöytä-penkkiryhmiä. Puistoon on suunniteltu myös oleskeluun ja liikuntaan soveltuvia nurmipintaisia alueita sekä metsäisiä alueita, joista yhden läpi kulkee rakennettu polku.

Koska tarkempi jatkosuunnittelu on vielä käynnissä, suunnitelmia voidaan muokata. Lisäämme suunnitelmaan valtuustoaloitteen ehdotuksesta erityisesti ikäihmisille sopivia kuntoiluvälineitä sekä penkkejä.
Konsultoimme liikuntapalveluiden ammattilaisia oikeiden välineiden valinnassa.

Vantaan kaupungin viheraluesuunnittelu suunnittelee ja suunnitteluttaa puistoja aina kaiken ikäiset käyttäjät huomioiden. Jatkossa tarkoituksemme on kiinnittää erityistä huomiota penkkien ja ulkokuntoiluvälineiden lisäämiseen esimerkiksi perusparannusten yhteydessä.

Kaupunginhallitus 17.06.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Pirkko Letolle ja 28 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Pirkko Leton ja 28 muun valtuutetun aloite kaupungin puistoista kaikkien asukkaiden puistoja

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kaupungin puistoista kaikkien asukkaiden puistoja Koivuhakaan on suunnitteilla Apilapuisto, johon alustavien suunnitelmien mukaan tulisi lasten leikkipaikka, mikä on tervetullut alueen kehittyessä lapsiperheiden asuinpaikaksi. Vanha osa Koivuhakaa, johon Apilapuisto rajautuu, on vanhaa omakotitaloaluetta, jossa asuu paljon ikäihmisiä. Valtuuston hyväksymässä Vantaan Liikuntaohjelmassa ja Hyvinvointikatsauksessa 2023 todetaan, että vain puolet aikuisista ja ikäihmisistä viidennes liikkuu suositusten mukaisesti. Tilanteen parantamiseksi tarvitaan mm. matalankynnyksen liikuntapaikkoja. Apilapuistoa suunniteltaessa esitän, että siitä tehdään kaikkien asuinalueen asukkaiden matalankynnyksen liikuntaa ja aktiivisuutta tukeva puistoalue. Siinä tulisi olla aktiivisuutta edistävä, monipuolinen leikkipaikka lapsille sekä ulkokuntoilupaikka laitteineen ikäihmisille ja työikäisille. Yhteinen puisto edistää myös alueen asukkaiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tässä kuvattua puistokonseptia esitän myös harkittavaksi Vantaan uusia puistoja suunniteltaessa ja vanhoja puistoja peruskorjattaessa, jotta asuinalueiden asukkaat voivat hyödyntää puistoja matalankynnyksen liikuntapaikkoina yhteisöllisesti asukkaan ikään katsomatta. **Me allekirjoittaneet esitämme,** A. että Vantaan kaupunki suunnittelee Apilapuistosta Koivuhaan kaikkien asukkaiden puiston. ja B. että Vantaan uusia puistoja suunniteltaessa tai peruskorjattaessa tulee ottaa huomioon asuinalueen eri ikäryhmien hyvinvointia tukevat liikuntamahdollisuudet. *25.3.2024*	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Pirkko Letto* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jari Sainio 2. Anu Hall 3. Jussi Särkelä 4. Kai-Ari Lundell 5. Tiina Tuomela 6. Hanna Valtanen 7. Antero Eerola 8. Minna Heikkinen 9. Juha Suoniemi 10. Tuire Kaimio 11. Tarja Eklund 12. Vaula Norrena 13. Reija Friman 14. Sirkka-Liisa Kähärä 15. Minttu Sillanpää 16. Jussi Saramo 17. Faysal Abdi 18. Marjo Vacker 19. Nina Nummela 20. Eeva Tikkanen 21. Sirpa Siru Kauppinen 22. Suvi Karhu 23. Eva Tawasoli 24. Funda Demiri 25. Minna Räsänen 26. Ulla Kaukola 27. Janne Hartikainen 28. Naima EL Issaoui

41 **Vastaus Jussi Särkelän ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen talouden riskikartoitusraportin antaminen valtuustolle neljän kuukauden välein / PT (kvalt)**

VD/4698/00.02.00.03/2024

PT/MR/PK/MT

Jussi Särkelä ja 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Taloussuunnitelmassa 2024–2027 ja talousarviossa vuodelle 2024 kaupunginjohtajan katsauksessa todetaan talouden kehityksestä, että se on epävarma. Se osoitetaan myös numeroin. Tulevasta todetaan: ”Talouskasvun ennakoidaan käynnistyvän hitaasti ja vaisuna.”

Mm. maailmanpankin viimeinen raportti kertoo, että taloudella saattaa mennä tätä huonommin. EU:ssa kasvu on hyvin hidasta ja sitä heikentänee lupaus jälleenrakentaa Ukrainaa sodan jälkeen. Sen hintalappu on 50-100 mrd. euroa. Talouskasvu jää Yhdysvalloissa seuraavina vuosina kahteen prosenttiin, Kiinassa se laskee tänä vuonna viiteen prosenttiin, on ensi vuonna neljä prosenttia ja vuonna 2025 kolme prosenttia. Suomen talouskasvu jää prosentin paikkeille.

Esitämme, että kaupunginhallitus antaa toistaiseksi valtuustolle neljän kuukauden välein talouden riskikartoitusraportin, jossa yhteydessä valtuusto keskustelee hyväksytyn talousarvion ja -suunnitelman muuttamisen tarpeista.”

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023 § 20

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____
Talouden ja strategian palvelualue toteaa aloitteesta seuraavaa:

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun ja tammi-elokuun osavuosikatsausten sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Osana osavuosikatsausta ja tilinpäätöstä arvioidaan yleisen taloustilanteen, kuntatalouden ja Vantaan talouden kehitystä ja näkymiä, jotka osaltaan siten kuvaavat kaupungin taloudellisen ympäristön riskitasoa.

Kaupunginjohtaja esittelee yleisen talouden toimintaympäristön, kuntatalouden ja Vantaan talouden näkymiä valtuustolle kolme kertaa vuodessa valtuustoseminaarissa ja kerran kaupunginjohtajan talousarvioesityksen julkistustilaisuudessa. Nämä tarjoavat myös keskustelumahdollisuuden taloudellisten riskien aiheesta.

Talouden vuosikellon mukaisesti talousarviokehyksen lähetekeskustelussa, kehyksen tiedoksi merkitsemisen yhteydessä, talousarviokäsittelyssä sekä tilinpäätöskäsittelyssä on valtuustolla mahdollista keskustella taloudellisista riskeistä, kuten myös mahdollisten määrärahamuutosten yhteydessä.

On normaalia, että kaupungin talousympäristössä tapahtuu muutoksia. Talouden toimintaympäristön muutokset heijastuvat kaupungin talouteen yleensä hieman viiveellä, joka useimmiten mahdollistaa ennakoinnin ja suunnitelmien tekemisen sekä muuttuneeseen talousympäristöön reagoimisen normaalin talouden vuosikellon puitteissa. Nopeassa taloudellisen toimintaympäristön muutostilanteessa kaupunginhallitus voi saada nopeasti talouden tilannekuvapäivityksen, jota voidaan myös valtuustolle esitellä osana valtuuston infotilaisuutta tai iltakoulua ja josta voidaan myös keskustella. Tilanteen niin vaatiessa kaupunginhallitus voi laatia talouden toimenpideohjelmaesityksen valtuustolle. Näin tapahtui esim. Korona-pandemian käynnistyessä vuonna 2020.

Talouden riskitietoa tarjotaan valtuustolle kirjallisesti 3 kertaa vuodessa (osavuosikatsaukset ja tilinpäätös) ja kaupunginjohtajan puheenvuorossa 4 kertaa vuodessa (valtuustoseminaarit ja kaupunginjohtajan talousarvioesitys). Näiden lisäksi ei nähdä tarvetta lisätä enempää säännöllisiä talouden tilannekuvan käsittelytilaisuuksia valtuustolle. Sen sijaan voidaan kehittää riskianalyysiä hieman selkeämpään suuntaan em. raportointien sisällöissä, jolloin riskit nousevat kirkkaammin esille kirjallisissa aineistoissa ja kaupunginjohtajan selostuksissa.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Jussi Särkelälle ja 17 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Liitteet:
- Allekirjoitettu Jussi Särkelän ja 17 muun valtuutetun aloite talouden riskikartoitusraportin antaminen valtuustolle neljän kuukauden välein

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Valitus- ja oikaisuvaatimuskielto

Lisätiedot:
Matti Ruusula, talous- ja strategiajohtaja,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Talouden riskikartoitusraportin antaminen valtuustolle neljän kuukauden välein	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Taloussuunnitelmassa 2024–2027 ja talousarviossa vuodelle 2024 kaupunginjohtajan katsauksessa todetaan talouden kehityksestä, että se on epävarma. Se osoitetaan myös numeroin. Tulevasta todetaan: ”Talouskasvun ennakoidaan käynnistyvän hitaasti ja vaisuna.” Mm. maailmanpankin viimeinen raportti kertoo, että taloudella saattaa mennä tätä huonommin. EU:ssa kasvu on hyvin hidasta ja sitä heikentänee lupaus jälleenrakentaa Ukrainaa sodan jälkeen. Sen hintalappu on 50-100 mrd. euroa. Talouskasvu jää Yhdysvalloissa seuraavina vuosina kahteen prosenttiin, Kiinassa se laskee tänä vuonna viiteen prosenttiin, on ensi vuonna neljä prosenttia ja vuonna 2025 kolme prosenttia. Suomen talouskasvu jää prosentin paikkeille. Esitämme, että kaupunginhallitus antaa toistaiseksi valtuustolle neljän kuukauden välein talouden riskikartoitusraportin, jossa yhteydessä valtuusto keskustelee hyväksytyn talousarvion ja -suunnitelman muuttamisen tarpeista. 13.11.2023	Aloitteen tekijän nimi: *Jussi Särkelä* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Jouko Jääskeläinen 2. Tuukka Saimen 3. Juha Järä 4. Tiina Tuomela 5. Marjo Vacker 6. Nina Nummela 7. Eeva Tikkanen 8. Paula Lehmuskallio 9. Tia Seppänen 10. Suvi Karhu 11. Pekka Virkamäki 12. Minna Heikkinen 13. Markku Weckman 14. Kai-Ari Lundell 15. Juha Suoniemi 16. Naima El Issaoui 17. Tanja Aidanjuuri

42 **Vastaus Eeva Tikkasen, Heli Hakalan ja Mika Kasonen sekä 34 muun valtuutetun aloitteeseen Sotungin läpikulkevan Nurmimäentien liikenneturvallisuutta parannettava välittömästi**

VD/6057/00.02.00.03/2023

TeA/HWe

Eeva Tikkanen, Heli Hakala ja **Mika Kasonen** sekä 34 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

Vantaan itäisimmän ja toiseksi laajimman kaupunginosan, Sotungin, läpi kulkee asfaltoitu, kapea ja mutkainen, noin kolmen kilometrin mittainen Nurmimäentie. Tien varrella ei ole kävely- eikä pyörätietä eikä paikoitellen edes piennarta. Kyläläiset ja kyläyhdistys ovat erittäin huolissaan Nurmimäentien liikenneturvallisuudesta.

Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että kaupunki ryhtyy välittömästi selvittämään Nurmimäentien liikenneturvallisuuden parantamista aktiivisessa yhteistyössä ELY-keskuksen, asukkaiden ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa.

Nurmimäentien mutkaisuus suorastaan houkuttelee tällä hetkellä joitakin kuljettajia jopa huomattaviin ylinopeuksiin. Jatkuvat ylinopeudet ja niistä koituvat vaaratilanteet ovat osa arkea Nurmimäentien varrella asuville, muille sotunkilaisille ja kaikille Nurmimäentien käyttäjille, joiden joukossa on paljon kevyenliikenteen käyttäjiä, myös lapsia ja nuoria. Poliisilla ei näytä olevan resursseja valvoa liikennekäyttäytymistä ja -turvallisuutta Nurmimäentiellä. Voi olla vain ajan kysymys, että tapahtuu jotain vakavampaa.

Joka vuosi Nurmimäentiellä sattuu useita ojaanajoja ja läheltä piti-tilanteita. Postilaatikoita on kaatunut ja tien varren pelloille on ajettu. Henkilövahingoiltakaan ei ole vuosien ja vuosikymmenten saatossa vältytty. Talvisin lumi, liukkaus ja tien kapeus lisäävät turvattomuutta entisestään. On varsin tavallista, että esimerkiksi kävelijä joutuu talvisin väistämään lumipenkkaan.

Turvattomuuden lisäksi ylinopeutta ajavien ajoneuvojen kaasutusten äänet muuttuvat korkeiden kallioiden johdosta huumaavaksi meteliksi, joka kaikuu läpi Sotungin kylän, mikä luonnollisesti aiheuttaa yleistä asumisviihtyvyyden laskua.

Nurmimäentie jatkuu toisessa päässä Kuninkaanmäkeen ja Itä-Hakkilaan Pohjolantienä. Tien toisesta päästä voi kääntyä joko Hakunilaan tai Östersundomiin. Nopeusrajoitukset näillä teillä ovat 40 kilometriä tai 50 kilometriä tunnissa. Lapset ja nuoret kulkevat Nurmimäentietä jalkaisin, pyörällä, mopoilla ja mopoautoilla. Pääosa 1.–4. luokkalaisista suuntaa kouluun Itä-Hakkilaan. Sen sijaan suurin osa 5.–9. luokkalaisista sekä lukiolaisista kulkevat Nurmimäentietä toiseen suuntaan Sotungin kouluun ja lukioon.

Vapaa-ajalla lapset ja nuoret kulkevat kavereilleen, sekä harrastuksiin esimerkiksi Hakunilan Urheilupuistoon ja uimahalliin. Etenkin viikonloppuisin on lisäksi paljon Sipoonkorven kansallispuistoon suuntaavaa liikennettä, jonka voi olettaa tulevaisuudessa vain lisääntyvän luontoliikunnan lisääntymisen ja ratikan myötä. Myös Leonardo da Vilhun veistospuisto sijaitsee Nurmimäentien varressa.

Kaupunginvaltuusto 18.9.2023 § 13

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistetavaksi.

Liite:
- Allekirjoitettu Vastaus Eeva Tikkasen, Heli Hakalan ja Mika Kasonen sekä 34 muun valtuutetun aloitteeseen Sotungin läpikulkevan Nurmimäentien liikenneturvallisuutta parannettava välittömästi

_____

Kaupunkiympäristön toimialan kadut ja puistot palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Nurmimäentie on luonteeltaan melko tavanomainen haja-asutusalueen kylämäisen ympäristön vähän liikennöity maantie. Nurmimäentie sijaitsee kokonaisuudessaan asemakaavoittamattomalla alueella, mikä vaikuttaa suuresti tien kehittämiseen. Aloitteessa kuvattu osuus on pohjoisosaltaan kaupungin kunnossapitämää yksityistietä ja muilta osin Uudenmaan ELY-keskuksen hallinnoimaa maantietä.

Nurmimäentien pohjoispuolen koulureitille Pohjolantiellä on suunniteltu toteutettavaksi jalankulku- ja pyörätie Kuninkaanmäentien ja Nikuksentien välille. Tällä hetkellä hanke on rakentamisohjelmassa osoitettu vuodelle 2028, mutta nykyisellä katujen ja puistojen investointitasolla toteutumisen aikataulua voi pitää epävarmana. Nurmimäentielle ei ole toistaiseksi laadittu mitään suunnitelmia kaupungin tai ELY:n toimesta.

Nurmimäentie on haasteellinen kehitettävä monella tapaa. Maaperä on savikkoa, mikä rajoittaa hidasteiden käyttömahdollisuuksia. Kadun leventäminen ja erillisen jalankulku- pyörätien toteuttaminen puolestaan on haastavaa maaperän lisäksi tärkeän kulttuurimaiseman suojeluarvojen sekä paikoin ahtaan katu-/tiealueen vuoksi. Myös asemakaavan puuttuminen aiheuttaa haasteita jalankulku- ja pyörätien hallinnollisten suunnitelmien laadinnalle, erityisesti rakentamiseen vaadittavan tiealueen hankkimiselle. Maantien osuudella hallinnollinen suunnitelmataso on maantielain mukainen tiesuunnitelma, mutta kaupungin kunnossapitämällä yksityistieosuudella vaaditaan jokaisen jalankulku- ja pyörätiehen rajoittuvan kiinteistön omistajan myöntämä kirjallinen työlupa.

Liikenneturvallisuuden haasteet, erityisesti jalankulun ja pyöräilyn osalta, ovat kaupungin liikennesuunnittelussa tiedostettu. Haasteista on oltu yhteydessä Uudenmaan ELY-keskuksen liikennesuunnitteluun ja ehdotettu kaupungin liikennesuunnittelun ideoimaa kylätiemallia, joita Vantaalla on toteutettu aiemmin Ainontiellä sekä Malmarintiellä. Kevään 2024 aikana Nurmimäentiellä tullaan tekemään liikennemäärälaskennat ja aloitetaan kylätien yleissuunnittelu yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Suunnittelun aikana selviää tarkemmin, onko kylätie sopiva ratkaisu juuri Nurmimäentiellä. Kylätien toteuttamisedellytyksissä tulee selvitettäväksi myös joukkoliikenteen vaatimukset ja mm. pysäkkien toteuttamismahdollisuudet olemassa olevassa katutilassa. Jos kylätie todetaan hyväksi ratkaisuksi, voi toteutus olla hyvinkin nopeaa. Kylätie mahtuu olemassa olevalle poikkileikkaukselle eli toteutus syntyy pääosin liikennemerkeillä sekä ajoratamerkinnöillä.

Kylätie on verrattain uusi toteutusmalli Suomessa. Ensimmäinen kylätie on avattu Hattulassa vuonna 2018. Vantaalla on saatu kyläteistä pitkälti positiivista palautetta. Lisää kyläteistä voi lukea Traficomin sivuilta https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/LO2022_PKV_liite_Kyl%C3%A4tie%20ja%202-1-tie_virikeaineisto.pdf

Kaupunginhallitus 17.06.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Eeva Tikkaselle, Heli Hakalalle ja Mika Kasoselle sekä 34 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- Vastaus Eeva Tikkasen, Heli Hakalan ja Mika Kasonen sekä 34 muun valtuutetun aloitteeseen Sotungin läpikulkevan Nurmimäentien liikenneturvallisuutta parannettava välittömästi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Sotungin läpikulkevan Nurmimäentien liikenneturvallisuutta parannettava välittömästi Vantaan itäisimmän ja toiseksi laajimman kaupunginosan, Sotungin, läpi kulkee asfaltoitu, kapea ja mutkainen, noin kolmen kilometrin mittainen Nurmimäentie. Tien varrella ei ole kävely- eikä pyörätietä eikä paikoitellen edes piennarta. Kyläläiset ja kyläyhdistys ovat erittäin huolissaan Nurmimäentien liikenneturvallisuudesta. ***Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät,*** *että kaupunki ryhtyy välittömästi selvittämään Nurmimäentien liikenneturvallisuuden parantamista aktiivisessa yhteistyössä ELY-keskuksen, asukkaiden ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa.* Nurmimäentien mutkaisuus suorastaan houkuttelee tällä hetkellä joitakin kuljettajia jopa huomattaviin ylinopeuksiin. Jatkuvat ylinopeudet ja niistä koituvat vaaratilanteet ovat osa arkea Nurmimäentien varrella asuville, muille sotunkilaisille ja kaikille Nurmimäentien käyttäjille, joiden joukossa on paljon kevyenliikenteen käyttäjiä, myös lapsia ja nuoria. Poliisilla ei näytä olevan resursseja valvoa liikennekäyttäytymistä ja -turvallisuutta Nurmimäentiellä. Voi olla vain ajan kysymys, että tapahtuu jotain vakavampaa. Joka vuosi Nurmimäentiellä sattuu useita ojaanajoja ja läheltä piti-tilanteita. Postilaatikoita on kaatunut ja tien varren pelloille on ajettu. Henkilövahingoiltakaan ei ole vuosien ja vuosikymmenten saatossa vältytty. Talvisin lumi, liukkaus ja tien kapeus lisäävät turvattomuutta entisestään. On varsin tavallista, että esimerkiksi kävelijä joutuu talvisin väistämään lumipenkkaan. Turvattomuuden lisäksi ylinopeutta ajavien ajoneuvojen kaasutusten äänet muuttuvat korkeiden kallioiden johdosta huumaavaksi meteliksi, joka kaikuu läpi Sotungin kylän, mikä luonnollisesti aiheuttaa yleistä asumisviihtyvyyden laskua. Nurmimäentie jatkuu toisessa päässä Kuninkaanmäkeen ja Itä-Hakkilaan Pohjolantienä. Tien toisesta päästä voi kääntyä joko Hakunilaan tai Östersundomiin. Nopeusrajoitukset näillä teillä ovat 40 kilometriä tai 50 kilometriä tunnissa. Lapset ja nuoret kulkevat	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Eeva Tikkanen,* *Heli Hakala ja* *Mika Kasonen* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Marjo Vacker 2. Kai-Ari Lundell 3. Lasse Norres 4. Suvi Karhu 5. Juha Suoniemi 6. Reija Friman 7. Tiina Tuomela 8. Patrik Karlsson 9. Juha Järä 10. Vaula Norrena 11. Markku Weckman 12. Pirjo Luokkala 13. Otso Kivimäki 14. Kimmo Kiljunen 15. Jari Jääskeläinen 16. Jouko Jääskeläinen 17. Jari Sainio 18. Naima El Issaoui 19. Susanna Kaiju 20. Matilda Stirkkinen 21. Stefan Åstrand 22. Paula Lehmuskallio 23. Sari Multala 24. Nina Nummela 25. Minna Erkkilä 26. Sirpa Siru Kauppinen 27. Anu Hall 28. Tarja Eklund 29. Tuire Kaimio 30. Faysal Abdi 31. Niilo Kärki 32. Milad Dehghan 33.Manav Phull 34. Maija Rautavaara

Nurmimäentietä jalkaisin, pyörällä, mopoilla ja mopoautoilla. Pääosa 1.-4. luokkalaisista suuntaa kouluun Itä-Hakkilaan. Sen sijaan suurin osa 5.-9. luokkalaisista sekä lukiolaisista kulkevat Nurmimäentietä toiseen suuntaan Sotungin kouluun ja lukioon. Vapaa-ajalla lapset ja nuoret kulkevat kavereilleen, sekä harrastuksiin esimerkiksi Hakunilan Urheilupuistoon ja uimahalliin. Etenkin viikonloppuisin on lisäksi paljon Sipoonkorven kansallispuistoon suuntaavaa liikennettä, jonka voi olettaa tulevaisuudessa vain lisääntyvän luontoliikunnan lisääntymisen ja ratikan myötä. Myös Leonardo da Vilhun veistospuisto sijaitsee Nurmimäentien varressa. *18.9.2023*	

43 Oikaisuvaatimus vahinkorahaston viranhaltijapäätökseen § 68 / 2024 / PT

VD/987/03.01.02.00/2024

PT/HN/MT

Hakija on 3.5.2024 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 68 / 2024. Vahinkorahaston asiamies on 12.4.2024 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että määräaikaan mennessä ei ole toimitettu pyydettyjä lisäselvityksiä.

Oikaisuvaatimus perusteluineen

Pyysin heti seuraavan päivänä tapahtuman jälkeen rengasliikettä tarkastamaan vanteen. Vanne oli soikea ja he sanoivat selvittävänsä uuden saannin. Samalla vaihdettiin taakse soikeana olevan vanne, jotta ajaminen ei ole niin tuskallista ravistuksen puolesta. Heistä ei kuulunut mitään kevään aikana. Mennessä vaihtamaan kesärenkaita ja kysyin asiasta uudestaan ohessa, on heidän lausuntonsa. Tästä syystä en ole päässyt toimittamaan mitään lausuntoja, ennen määräaikaa. Soitin siitä kaupungille helmikuussa. Vakuutusyhtiöstä odotan lausuntoa myös korvauksen osalta ja laskelmaa.

Päätelmät

Korvauksenhakija on toimittanut Vantaan kaupungille korvaushakemuksen vahingosta, joka on sattunut 24.1.2024 Kehä III, Koivuhaan liittymässä.

Korvauksenhakijaa on 5.2.2024 pyydetty toimittamaan 4.3.2024 mennessä seuraavat lisäselvitykset:
- valokuvia vahinkopaikasta,
- auton korjauslasku ja kuitti sen maksusta TAI
- vakuutusyhtiön korvauspäätös ja bonustappiolaskelma TAI
- korjaamon laatima korjauskustannuslaskelma.

Korvauksenhakija ei ole 4.4.2024 mennessä toimittanut pyydettyjä lisäselvityksiä

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein jättää hakijan oikaisuvaatimus tutkimatta vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 68 / 2024.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen.

Lisätiedot:
Hannele Nordman, vahinkorahaston asiamies,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

44 Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 88/13.5.2024 / PT

VD/2965/03.01.02.00/2024

PT/HN/MT

Korvauksenhakija (jäljempänä hakija) on toimittanut 22.5.2024 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen koskien vahinkorahaston asiamiehen päätöstä § 88/13.5.2024. Hakijan mukaan autovaurio on sattunut Vasamakujan varrella 11.4.2024 kello 6-17 välillä kun auton päälle oli kaatunut liikennemerkki. Vahinkorahaston asiamies hylkäsi 13.5.2024 antamassaan päätöksessä hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ollut näytetty toteen Vantaan kaupungin tuottamusta, eikä tämän syy-yhteyttä vahinkoon.

Vahinkorahaston asiamies toteaa päätöksessään, että vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kadun kunnossapitoon luetaan katualueella olevien istutusten, kadun kalusteiden, korokkeiden, suojakaiteiden, liikennemerkkien ja muiden vastaavien laitteiden kunnossapito.

Hallituksen esityksen 281/2004 mukaan kadun kunnossapidosta vastuussa olevalle voi syntyä vahingonkorvausvastuu, jos tämän havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa esimerkiksi kunnossapitotoimissa selkeästi viivyttelemällä.

Kunnan vastuu kadun kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain ohella myös oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisperiaatteiden pohjalta. Näissä lähtökohtina on tienpitäjän korostetun huolellisuusvelvollisuuden ohella myös vastuuvapaus tilanteissa, joissa vahinko on ollut ennalta arvaamaton, tai joissa se ei ole ollut kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa (KKO 1998:147). Kunnalta ei voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan heti tapahtuvaa poistamista (Hemmo, 2005, 38).

Oikaisuvaatimus perusteluineen

Meneekö tämä nyt sillain, että tämä jää tavallisen ihmisen harteille? Minun mielestäni tässä pitäisi vähiten vastuussa olla henkilö, joka pysäköi auton normaalisti tien varteen ja luottaa siihen, että liikennemerkki, joka siinä tien vieressä seisoo pystyssä, myös pysyy pystyssä kuten PITÄISI, vai onko asia niin, että pysäköivän pitäisi alkaa kokeilemaan liikennemerkkejä, jotta pysyykö ne pystyssä? Ei siinä ole järjen häivää. Joku sen on siihen pystyttänyt talven kolhujen jäljiltä ja se joku on tehnyt huolimatonta työtä ja se joku en ole ollut minä itse. Tämä on jonkun muun vastuulla ja myös sen vastuulla on korvata vahingot.

Kunnossapidon lausunto

Perjantaina 26.4.24 tiestötarkastuksen yhteydessä liikennemerkki oli nurin ja on tällä hetkellä

viheralueella osin lumikasan alla. Katujen kunnossapitoon ei ole tullut mitään
erillistä ilmoitusta vaurioituneesta
liikennemerkistä muuta kuin tämä korvaushakemus.

Todennäköisesti joku auto/kone on jossain vaiheessa talvea osunut liikennemerkkiin, koska metalliputki on alhaalta mennyt poikki. Kyseiseen paikkaan myös kiinteistöt ovat kasanneet lumia. Vaikea sanoa, missä vaiheessa rikkoutuminen on tapahtunut. Ilman osumaa putki ei katkea. Vaurioituneen putken on mahdollisesti/todennäköisesti tuulenpuuska kaatanut 11.4.24 tienvarteen pysäköidyn ajoneuvon päälle.

Päätelmät

Hakijan esittämässä oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä.

Vantaan kaupungin kunnossapidon ei voida katsoa laiminlyöneen lain edellyttämiä kunnossapitovelvoitteitaan, eikä kunnalta voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan välitöntä poistamista. Kyseessä ei ole myöskään ankaran vastuun tilanne, jossa korvausvastuu syntyisi tuottamuksesta riippumatta. Lisäksi kolmannen osapuolen osallisuutta tapahtumaan ei voida myöskään poissulkea. Vantaan kaupunki ei vastaa muiden toimijoiden mahdollisesta huolimattomuudesta.

Asiassa esitetyn näytön perusteella on edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 88 / 2024.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
Hannele Nordman, vahinkorahaston asiamies
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

45 Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 90/2024 / PT

VD/3468/03.01.02.00/2024

PT/HN/MT

Korvauksenhakija on toimittanut 29.5.2024 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 90/2024 oikaisemiseksi. Esitetään oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Korvauksenhakija on alun perin vaatinut kaupungilta yhteensä 985,50 euron vahingonkorvauksia auton rikkoutumisesta 25.2.2024 Tammiston kauppatiellä päällystevaurioon ajon seurauksena. Vahinkorahaston asiamies on 27.5.2024 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ole näytetty Vantaan kaupungin tahallista tai tuottamuksellista vahingontekoa.

Oikaisuvaatimus

Vaadin oikaisua Vantaan vahinkorahaston asiamiehen tekemään päätökseen. Päätös on tehty väärin perustein tietyiltä osin sekä mielestäni tien kunnossapitoa on laiminlyöty kaupungin urakoitsijan huolimattomuuden taikka piittaamattomuuden vuoksi.

Kohta 1 Ajoneuvon rengaskoko 225/40 R18 on mallia "erittäin helposti rikkoutuva".

“Helposti rikkoutuva rengasmalli” Ei ole olemassa helposti rikkoutuvaa rengasmallia. Kyseisen lausunnon/olettamuksen antanut henkilö on varmasti virheellisesti siinä uskossa, että kyseinen rengas koko ja malli olisi erityisen vaurioitumisherkkä johtuu varmasti siitä, että kyseinen rengas on erittäin kallis. Rengasmallin rikkoutuminen ehkä aiheuttaa korvaus vaateita useammin, kun pienempi rengas koko. Tähän viittaa myös se tosiasia, että kyseisten renkaiden alumiinivanteet ovat “ajatuksen tasolla heikommat” kuin peltivanteet eikä vauriota vanteille tullut. Helposti rikkoutuva rengaskoko on mielikuva ei faktatieto, joten tähän ei päätöksessä voida vedota.

Yksinomaan vaurio johtuu syvistä terävistä aukoista tiessä. Mielestäni päätös ei voi perustua yksinomaan olettamukseen/ vaikutelmaan siitä, että jokin rengasmalli olisi rikkoutuvampi. Tähän tarvittaisi faktapohjaista näyttöä. Lisäksi kyseessä on täysin tieliikennelain mukaiset renkaat eikä esim. näyttely/museo auton renkaat. Lisäksi rengasvalmistaja tunnettu ja laadukas.

Kohta 2 Mitään erillistä ilmoitusta katujen kunnossapitoon ei ole tullut.

Olen soittanut välittömästi ely keskuksen päivystysnumeroon, josta kerrottiin, että tien kunnossapito ei kuulu heille ja ohjeistettiin soittamaan hälytyskeskukseen lisävahinkojen välttämiseksi koska Vantaalla ei päivystävää numeroa ole. Myöhemmin illalla tein Vantaan kaupungin sivuilta ilmoituksen tien kunnosta. Mikäli kaupungilla on ilmoituslomake, joka ei johda mihinkään taikka sen lokeja ei voida tarkistaa olisin erittäin huolestunut kaupungin tavasta toimia. Ihmettelin kyllä itse miksi ei “kuittausta” ilmoituksen perille menosta tullut esim. sähköpostiin. Luottavaisena ajattelin, että kaupungin lomakkeisiin voi luottaa, ilmeisesti näin ei kuitenkaan ole. Ilmoitus häkeen on tarkistettavissa lokitiedoista. Tämäkin seikka väärin perustein faktoja ei ole tarkistettu.

Päätöksessä kerrotte katupartion lokitiedoista samalta päivältä 25.2 klo 9-18 jolta myös säätiedot on liitetty päätökseen. Tässä yksi seikka, joka viittaa tien ylläpitäjän huolimattomuuteen taikka välinpitämättömyyteen että kunnollisia lokitietoja ei ole saatavilla.

Kohta 3 sunnuntaina 25.2.2024 katuverkolla on suoritettu useammalla työryhmällä päällysteen paikkauksia (erillinen päiväkirja merkintä) kello 6-18 välillä. Päällystevaurioita on syntynyt runsaammin kelirikon vaikutuksesta, joita on lähdetty paikkaamaan. Tarkkoja korjaus ajankohtia Tammiston kauppatien päällystevaurion korjauksesta ei ole muistissa.

Korjaus suoritettiin muutamien päivien kuluttua ei välittömästi. Kyseinen tie on vilkkaasti liikennöity, joten luulisi sen olevan prioriteeteissä korkealla. Korjauksen jälkeen tie oli toistamiseen rikki 9 päivän kuluttua edellisestä paikkauksesta. Tässäkin voidaan pitää tien kunnossapitäjän laiminlyönti joko tahallaan tai tahattomasti korjaus on tehty huonosti tai huolimattomasti. Koska korjaus toimenpiteisiin ei ryhdytty välittömästi niin luulisi ne edes tehdyn kunnolla. Huolimaton paikkaus osoittaa suurta piittaamattomuutta tienhoidossa noinkin vilkkaasti liikennöidyllä tiellä. Lisäksi kelirikolla on osuutensa teiden kunnossa mutta toistuvasti irtoileva paikkaus on piittaamattomuutta joko tien kokonais korjauksen tai paikkaus korjauksen osalta. Erityisen raskasta liikennettä tällä tiellä ei kulje.

Hylkäämispäätös ei perustu faktoihin ja tien kunnossapidossa on ollut selkeää piittaamattomuutta. Lisäksi se on tehty faktoja tarkastamatta korvauksen hakijaa syrjivällä ja heikentävällä tavalla. Kohtuullista olisi mielestäni näiden tietojen valossa edes puolittaa vahinko kustannukset.

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Vahingonkorvauslain mukaan toiselle tahallaan tai tuottamuksesta aiheutettu vahinko on korvattava. Näyttötaakka vahingosta on korvausta vaativalla taholla. Korvauksenhakijan tulee osoittaa itselleen aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Kunnossapitolain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Kadun kunnossapito käsittää kaikki ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain ohella myös tiettyjen oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisperiaatteiden pohjalta. Näiden mukaan tienpitäjällä on korostettu huolellisuusvelvollisuus, mutta toisaalta myös vastuuvapaus sellaisissa tilanteissa, joissa vahingot eivät ole olleet ennakoitavissa tai kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa (KKO 1998:147).

Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteen takia pelkkä tien huono kunto ei yksinään aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on myös selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti. Tienpitäjältä ei voida myöskään edellyttää kaikissa tilanteissa vaaraa aiheuttavan seikan välitöntä poistamista (Hemmo, 2005, s. 38).

Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää. Nopeuden ja etäisyyden sovittamisessa on huomioitava tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa, ja se on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa (Tieliikennelaki, 2 luku 3 ja 5 §).

Kunnossapidon antaman lausunnon mukaan päällystevaurioita korjataan aina kun niitä havaitaan ja/tai saadaan niistä erillisiä ilmoituksia. Katukunnossapidon omien havaintojen jälkeen päällystevaurioita on korjattu lähinnä normaalina työaikana. Sunnuntaina 25.2.2024 katuverkolla on suoritettu useammalla työryhmällä päällysteen paikkauksia (erillinen päiväkirja merkintä) kello 6-18 välillä. Päällystevaurioita on

syntynyt runsaammin kelirikon vaikutuksesta, joita on lähdetty paikkaamaan. Tarkkoja korjaus ajankohtia Tammiston kauppatien päällystevaurion korjauksesta ei ole muistissa.
Ajoneuvon rengaskoko 225/40 R18 on mallia "erittäin helposti rikkoutuva”.

Kelirikkoaikana päällystevaurioita voi syntyä nopeallakin aikavälillä, muutamista tunneista vuorokauteen. Vaurioiden syntymiseen vaikuttaa päällysteen yleinen kunto ja ikä sekä kadun liikennemäärät. Erityisesti raskas liikenne voi painollaan nopeastikin murtaa alkavia päällystevaurioita rikki isommiksi kuopiksi. Myös sateet ja lämpötilan vaihtelut nollan molemmin puolin rikkovat päällysterakenteita.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää edellä mainituin perustein oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 90 / 2024.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
Hannele Nordman, vahinkorahaston asiamies,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

46 Oikaisuvaatimus palveluesihenkilön (vakanssinumero 900394) vakituisen viran täyttämiseen

VD/2619/01.01.01.01/2024

PT/ST-V/S-AP/MT

Työllisyyspalveluiden työnhakijoiden alkukartoitukseen sijoittuva palveluesihenkilön virka on ollut haettavana 18.3.-2.4.2024 (www.vantaa.fi, www.mol.fi, Jobly.fi) vakinaisena täytettäväksi 15.4.2024 alkaen tai sopimuksen mukaan.

Palveluesihenkilö johtaa kaupunkistrategian ja johdon toimialan työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen työllisyyspalveluiden neuvontapalveluihin sijoittuvaa alkukartoituksen vastuualuetta. Palveluesihenkilö vastaa kuntakokeilun omavalmentajista koostuvan tiimin henkilöstön perehdyttämisestä, osaamisesta, osaamisen kehittämisestä, työn tukemisesta ja valmentamisesta, henkilöstön työhyvinvoinnista, sisäisestä tiedottamisesta tiimissä. Lisäksi palveluesihenkilö toimii henkilöstöasioissa esihenkilönä kaupungin työntekijöille ja vastaa tiimin operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä sekä siitä, että palveluissa noudatetaan toimintaa liittyvää lainsäädäntöä, asetuksia ja muita ohjeistuksia.

Viran kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä riittävä johtamistaito. Kelpoisuusvaatimuksen lisäksi hakuilmoituksen mukaan edellytetään vahvaa motivaatiota tehtävään ja siinä kehittymiseen, kannustavaa, kehittävää ja valmentavaa otetta johtamiseen ja esihenkilötyöhön, osaamista ja näkemystä työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisestä ja erinomaisia viestintätaitoja sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Hakuilmoituksen mukaan eduksi luetaan kokemus työvoimahallinnon tehtävistä ja kokemus asiakaspalveluiden kehittämistyöstä.

Rekrytoinnissa käytettiin anonyymin rekrytoinnin menetelmää, joka on mainittu hakuilmoituksessakin. Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen teki viran täyttämistä koskevan päätöksen 23.4.2024 23 / 2024, josta on tehty 26.4.2024 Vantaan kaupungin kirjaamoon saapunut oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että valintapäätös kumotaan.

Määräaikaan mennessä virkaa haki yhteensä 35 henkilöä, joista kelpoisuusehdot täyttivät kymmenen hakijaa. Haastatteluun kutsuttiin viisi hakijaa, jonka jälkeen vielä henkilöarviointiin kutsuttiin kaksi hakijaa. Haastattelijoina toimivat asiakkuuspäälliköt Hanna Sauli ja Marjo Niskanen.

Haastattelun, henkilöarvioinnin ja kokonaisvaltaisen harkinnan perusteella todettiin, että virkaan valittu yhteiskuntatieteiden maisteri täyttää parhaiten viran hoitamisen vaatimat edellytykset. Virkaan valitulla on omavalmentajan työssä hankittua kokemusta kehittämis- ja perehdyttämistehtävistä, työvoimahallinnon tehtävistä ja asiakaspalvelun kehittämistyöstä. Haastattelun ja henkilöarvioinnin perusteella hakijalla oli parhaat valmiudet esihenkilönä toimimiseen ja tiimin johtamiseen, uuden kokonaisuuden omaksumiseen sekä selkeiden rakenteiden luomiseen uuden tiimin toiminnalle. Lisäksi

virkaan valitulla on haastattelun ja henkilöarvioinnin perusteella vahvat yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot sekä motivaatio tehtävään ja kehittymiseen esihenkilönä.
Todettakoon, että tässä yhteydessä ei käsitellä tarkemmin muita haastateltuja hakijoita tai toista henkilöarvioitua hakijaa, koska he eivät ole hakeneet kyseessä olevaan viranhaltijapäätökseen oikaisua määräajassa eivätkä ole esittäneet väitteitä olevansa ansioituneempi kuin virkaan valittu. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei kutsuttu haastatteluun jäljempänä olevin perustein.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 13 luvun 2 §:n mukaan palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä ottaa muut palvelualueeseen kuuluvat viranhaltijat. Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualuetta johtaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen tehnyt työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja.

Ansiovertailu ja soveltuvuus

Yksityiskohtainen ansiovertailu voidaan useiden hakijoiden joukosta rajata sellaisiin hakijoihin, joita pidetään varteenotettavimpina. Ennen valintapäätöstä on suoritettu ansiovertailu ja ansiovertailussa on otettu huomioon virkaan valitun, muiden haastatteluissa olleiden hakijoiden ja oikaisuvaatimuksen tekijän koulutus, aikaisempi työkokemus ja heidän sellaiset ominaisuutensa, tiedot ja taidot, jotka ovat eduksi tehtävien hoitamisessa. Hakijoita vertailtaessa nimitysperusteita on arvioitava kokonaisuutena, jossa koulutuksen ja työkokemuksen ohella on otettava huomioon myös hakijoiden viran hoitamisen kannalta merkitykselliset ominaisuudet. Ansioita arvioitaessa on otettu huomioon viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukset ja muut etukäteen vahvistetut valintaperusteet sekä konkreettiset tehtävät. Työnantajalla on näissä rajoissa oikeus painottaa hakijoiden sellaisia ansioita, joiden se katsoo parhaiten edistävän työtehtävien hoitamista.

Työnantajalla on oikeus, syyllistymättä syrjintään, arvioida ja painottaa hakijoiden ansioita tavalla, jonka työnantaja katsoo parhaiten edistävän tehtävän menestyksellistä hoitamista (Helsingin hovioikeus S 17/1903 tuomio nro 1149, KKO 2005:24, KKO 1996:141). Henkilöiden ansioituneisuutta tulee siten tarkastella erityisesti suhteessa työnantajan ilmoittamiin painotuksiin. Työnantajan valitseman painotuksen tulee kuitenkin olla myös objektiivisesti arvioiden perusteltavissa tehtävän hoidon kannalta.

Virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät määrittelevät lähtökohtaisesti sen, minkälaisia taitoja ja ominaisuuksia virkaan valittavalta edellytetään. Kun hakijoita vertaillaan Suomen perustuslain (731/1999) 125 §:n 2 momentin perusteella, on nimitysperusteita arvioitava kokonaisuutena, jossa koulutuksen ja työkokemuksen ohella on otettava huomioon myös hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet. Virantäyttöön kuuluu myös harkintavaltaa. Nimitysperusteiden soveltamisen yhteydessä harkintavalta ilmenee mm. viranomaisen oikeutena määritellä viran työtehtävät, painottaa nimitysperusteita tehtävien mukaisesti sekä päättää siitä, mikä merkitys viranhaltijoiden erilaisille ansioille on annettava.

Vähemmän ansioitunut voidaan valita tehtävään soveltuvuusperusteella. Tällainen arvio voi perustua esimerkiksi haastatteluihin tai henkilöarviointeihin.

Kelpoisuusvaatimus

Palveluesihenkilön viran kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä riittävä johtamistaito. Sekä virkaan valittu että oikaisuvaatimuksen tekijä täyttivät tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset. Oikaisuvaatimuksen tekijä on huomioitu viranhaltijapäätöksessä kelpoisten hakijoiden lukumäärässä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ja virkaan valittu

Hakuilmoituksessa kelpoisuusvaatimuksen lisäksi edellytettiin vahvaa motivaatiota tehtävään ja siinä kehittymiseen, kannustavaa, kehittävää ja valmentavaa otetta johtamiseen ja esihenkilötyöhön, osaamista ja näkemystä työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisesta ja erinomaisia viestintätaitoja sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Hakuilmoituksen mukaan eduksi luettiin kokemus työvoimahallinnon tehtävistä ja kokemus asiakaspalveluiden kehittämistyöstä.

Näitä voidaan arvioida jo ennen haastatteluun kutsumista hakijoiden toimittamilla selvityksillä kuten hakemuksella ja tiedoilla työkokemuksesta ja koulutuksesta. Todettakoon kuitenkin, että työkokemuksen pituudelle ei yleensä ole oikeuskäytännössä annettu ratkaisevaa merkitystä ansioituneisuutta vertailtaessa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa siihen, että hän on palkittu ammattilainen, jolla on yli 30 vuoden kokemus asiakaspalvelun johtamisesta erilaisissa kaupallisissa ja julkisen sektorin ympäristöissä. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan hän on tunnustettu innovatiivisten työmallien integroinnista, toiminnallisten mekanismien digitalisoinnista ja asiakaskokemusten tehostamisesta, erinomainen inspiroimaan ja ohjaamaan tiimejä, asettamaan selkeitä suoritustavoitteita ja lisäämään työtyytyväisyyttä ja hyvinvointia.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa aiempaan kokemukseensa johtotehtävissä (Contact Centre Coach, Service Manager, Team Leadership Coach ja Senior Advisor), joissa hän olisi osoittanut kykynsä parantaa suorituskykyä, kehittää johtajuutta ja optimoida prosesseja. Oikaisuvaatimuksen tekijä myös tuo esille toimineensa perehdytysjakson Vantaan työllisyyspalveluissa, josta hän siirtyi suorittamaan tohtoriohjelmaa ulkomaille. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan haettavana olleen tehtävän substanssi on tuttua, sillä hän on toiminut 9 vuotta Työllisyysrahastossa asiakaspalvelupäällikkönä ja yksikönpäällikkönä. Oikaisuvaatimuksen tekijä tuo esille myös saaneensa useita palkintoja ja tunnustuksia työstään asiakaspalvelun saralla.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on yksilöinyt hakemuksellaan työhistoriansa, joista viimeaikaisimmat on tuotu esille oikaisuvaatimuksessakin. Oikaisuvaatimuksen tekijä on palvelupäällikkönä johtanut ja kehittänyt palkanlaskennan asiakaspalvelua ja rekrytoinut noin 40 henkilöä, Senior Advisorina toiminut neuvonantajana asiakaspalvelun kehittämisessä ja valmentanut esihenkilöitä, ja asiakaspalvelupäällikkönä rakentanut asiakaspalvelutoiminnon ja rekrytoinut noin 100 henkilöä ja

toiminut yksikön päällikkönä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri, kasvatustieteen kandidaatti ja ammatillinen opettaja. Lisäksi hän on suorittanut Luontaiset Taipumukset -lisenssivalmentajan koulutuksen tai kurssin sekä MBA-opintoja.

Virkaan valittu on koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden maisteri pääaineenaan filosofia. Hän on työskennellyt Uudenmaan TE-toimistossa / Vantaan työllisyyspalveluissa asiantuntijana/omavalmentajana syyskuusta 2022 lähtien. Hänen työtehtäviinsä on kuulunut kotoutuja-asiakkaiden ja vieraskielisten työnhakija-asiakkaiden palvelutarpeen arviointi, asiakastyö, asiakkaiden työttömyysturva-asioiden hoitaminen, kollegoiden perehdyttäminen asiakastietojärjestelmämuutoksiin vieraskielisten asiakkaiden tiimien kouluttaja-opastajana sekä verkostoyhteistyö. Tätä ennen hän on työskennellyt Vantaan kaupungilla Valmennustalo Luxissa työhönvalmentajana vuonna 2022 helmikuusta syyskuuhun, jolloin hänen työtehtäviinsä on kuulunut muun muassa kuntouttavassa työtoiminnassa, työkokeilussa ja palkkatukityössä olevien asiakkaiden työhönvalmennus. Tämän lisäksi hän on toiminut apurahatutkijana vuosina 2014–2022.

Vähemmän ansioitunut voidaan valita tehtävään soveltuvuusperusteella. Tällainen arvio voi perustua esimerkiksi haastatteluihin tai hakijoiden aikaisempien tehtävien hoitamisesta saatuihin tietoihin.

Haastatteluun kutsutut hakijat

Palveluesihenkilön rekrytoinnissa käytettiin anonyymiä rekrytointia eli hakijoiden nimet tai muut henkilötiedot eivät olleet näkyvissä ennen haastatteluun kutsumista. Työnantaja on puhtaasti arvioinut hakijoiden itse toimittamia selvityksiä, kuten tietoja koulutuksesta ja työkokemuksesta, sekä heidän hakemustaan valitessaan hakijoita haastatteluun. Haastateltavien valinnassa on edellytetty hakuilmoituksessa kerrottujen kriteerien täyttämistä. Tämä myös ilmenee ansiovertailusta.

Kymmenestä kelpoisuusvaatimukset täyttäneestä hakijasta kutsuttiin haastatteluun viisi hakijaa, joista kaikilla oli työvoimapalveluihin liittyvää relevanttia kokemusta joko työvoimahallinnosta tai sellaisista tahoista, jotka voivat esimerkiksi sidosryhmäyhteistyön kautta tuntea työvoimapalvelujen toimintaa.

Tämän taustalla on virkaan kuuluvat tehtävät kuten esimerkiksi vastuu siitä, että tiimissä noudatetaan toimintaa liittyvää lainsäädäntöä, asetuksia ja muita ohjeistuksia. Työvoimapalvelut ovat lakiin perustuvaa viranomaistoimintaa, johon liittyy paljon yksityiskohtaisia säännöksiä jo ihan palvelujen tuottamiselta edellytettävän menettelynkin osalta. Jotta palveluesihenkilö voisi varmistaa tiimin toiminnan lainsäädännön mukaisella tavalla virantoimituksen alkamisesta lukien, hänellä on oltava riittävä tuntemus viran toimialasta.

Koska kyseessä on ollut anonyymi rekrytointi, työnantaja on Laura-rekrytointijärjestelmässä arvioinut kelpoisuusvaatimukset täyttäviä hakijoita. Kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista on tehty hakijoiden alustava arviointi, jossa on otettu huomioon hakijoiden toimittamat selvitykset koulutuksestaan ja työkokemuksestaan sekä heidän hakemuksensa sisältö. Näin hakijat on arvioitu kolmentasoisiksi.

Lähtökohtaisesti ensimmäiselle tasolle arvioidut hakijat kutsuttiin haastatteluun ja näiden ensimmäiselle tasolle arvioitujen lukumäärästä riippuen osa toiselle tasolle arvioiduista hakijoista olisi saatettu kutsua haastatteluun. Tässä tapauksessa ensimmäiselle tasolle arvioituja hakijoita oli kuitenkin niin runsaasti, ettei toiselle tasolle arvioitujen hakijoiden kutsuminen haastatteluun ollut tarpeellista tai muutoinkaan tarkoituksenmukaista. Tässä alustavassa vertailussa ja arvioinnissa virkaan valittu on ollut yksi viidestä ensimmäiselle tasolle merkitystä hakijasta. Oikaisuvaatimuksen tekijä on arvioitu toiselle tasolle, kuten on arvioitu neljä muutakin hakijaa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän arvioimiselle vain toiselle tasolle ja näin ollen haastattelematta jättämiselle on kaksi keskeistä syytä. Ensinnäkin oikaisuvaatimuksen tekijällä ei ole katsottu olleen osaamista ja näkemystä työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisesta. Vaikka hän on työskennellyt pitkään Työllisyysrahastossa, siellä saatavan kokemuksen ei voida arvioida mitenkään olevan riittävää työvoimapalveluiden palveluesihenkilön tehtävään.

Työttömyysetuuksien rahoittamisesta annetun lain (555/1998) 9 §:n 1 momentin (522/2018) mukaan työttömyysvakuutusmaksujen perintää ja työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitettavien etuuksien rahoituksen järjestämistä varten on Työllisyysrahasto. Lisäksi Työllisyysrahaston tehtävänä on edistää työssä tarvittavia valmiuksia myöntämällä tukea ammatilliseen koulutukseen ja kehittymiseen.

Kyse on siis hyvin erityyppisestä viranomaisesta kuin millainen on työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) mukaisessa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) ja kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (1386/2010) tarkoitettujen palvelujen tuottamista kunnassa hoitava viranomainen. Tähän kokonaisuuteen on huomioitava vielä sekin, että työvoimapalveluiden järjestäminen siirtyy kokonaisuudessaan kuntien vastuulle 1.1.2025 lukien (L 383/2023). Tämän merkittävän ja perustavanlaatuisen muutoksen vuoksi on välttämätöntä, että vakituiseen virkaan valittaessa henkilöä painotetaan heillä olevaa työvoimapalveluihin liittyvää kokonaisvaltaista osaamista.

Toinen peruste on ollut oikaisuvaatimuksen tekijän hakemuksen laatu. Oikaisuvaatimuksen tekijän hakemus oli ensinnäkin puoliksi englanniksi ja puoliksi suomeksi. Kyse on suomenkielisestä esihenkilövirasta, jossa englanti ei ole olennainen työkieli. Kyseisen viran hakuilmoituksessa vielä erikseen todetaan, että tehtävän hoidossa tarvitaan hyvää suomen kielen suullista ja kirjallista taitoa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän hakemuksen sisältö antoi myös vaikutelman hakijasta, joka ei olisi tosissaan kiinnostunut nyt avoinna olevasta virasta, koska hakemuksen teksti oli varsin yleisluontoista eikä se vaikuta olleen lainkaan tähän haettavana olleeseen virkaan kohdistetulta. Hakemuksessa on esimerkiksi maininta ’’olen valmis antamaan kaiken osaamiseni yrityksesi hyväksi”, vaikka kyse on kunnallisesta virasta eikä työstä yrityksessä. Muutoinkin hakemuksella viitataan toistuvasti esimerkiksi aiempiin onnistumisiin myyntituloksien parantamisessa, joka ei ole relevanttia haettaessa tähän virkaan.

Hakemuslomakkeella hakijalta pyydettiin vastaukset kahteen kysymykseen, ’’Miksi olet kiinnostunut tästä tehtävästä?’’ ja ’’Miksi olisit hyvä tässä tehtävässä?’’ Oikaisuvaatimuksen tekijä on ensimmäisessä kohdassa hakemuksessaan vastannut edellä kerrotulla tavalla englanniksi eikä vastaa

hakemuslomakkeen kysymykseen siitä, miksi hän on kiinnostunut tehtävästä. Oikaisuvaatimuksen tekijä kuvaa ensimmäisen kohdan vastauksessaan aiempaa kokemustaan ja onnistumisia asiakaspalvelun kehittämisessä, myyntitulosten parantamisessa ja omaa työskentelytyyliään. Vastauksessa ei miltään osin oteta kantaa siihen, miksi hän haluaisi toimia nimenomaan palveluesihenkilönä Vantaan kaupungin työllisyyspalveluissa. Hakuilmoituksella virkaan valittavalta on kerrottu edellytettävän vahvaa motivaatiota tehtävään ja siinä kehittymiseen. Näitä seikkoja hakemukselta ei ole luettavissa.

Toiseen kohtaan oikaisuvaatimuksen tekijä on jälleen kuvannut omaa kokemustaan ihmisten ja palveluliiketoiminnan johtamisesta, asiakaspalvelun rakentamisesta, organisaatioiden kehityksestä ja henkilöstön kouluttamisesta ja valmentamisesta.

Hakemus on keskeinen hakijan selvitys hänen ominaisuuksistaan, joita on hakuilmoituksella virkaan valittavalta kerrottu edellytettävän. Oikaisuvaatimuksen tekijän hakemuksessa näitä ei olennaisilta osin ilmene. Hakemuksessa ei mainita esimerkiksi kertaakaan työvoimapalveluihin liittyvää osaamista, vaikka se on keskeistä nyt haettavana olevassa tehtävässä. Työllisyysrahastossa työskentelyn osalta hakija viittaa tehtävän sisällön ja tärkeimpien vastuiden kohdistuvan nimenomaan asiakaspalvelun johtamiseen, yksikön johtamiseen ja rekrytointiin, ei työllistymistä edistävien palveluiden kehittämiseen tai toteuttamiseen. Hakemuksesta tai hänen työkokemuksensa sisällöstä ei haastateltavien valintavaiheessa ollut mitenkään luettavissa hänen mahdollinen substanssiosaamisensa ottaen huomioon edellä kuvatulla tavalla Työllisyysrahaston täysin poikkeava rooli Vantaan työllisyyspalveluihin nähden työvoima- ja työttömyysturva-asioissa.

Virkaan valitun hakemuksella kiinnostuneisuus virasta on selvästi yksilöity ja kohdistettu tähän nimenomaiseen virkahakuun. Kiinnostusta tehtävässä toimimiseen perustellaan hänellä olevilla relevanteilla tiedoilla ja taidoilla, kuten vankka kokemus työvoimahallinnosta tai työnhakijan palveluprosessia koskevan lainsäädännön, ohjeistuksien ja käytäntöjen tuntemus, ja mielenkiinnolla palveluiden kehittämiseen ja johtamiseen.

Virkaan valittu on hakemuksellaan kertonut vuorovaikutustaidoistaan, joiden osalta hän korostaa avuliaisuuttaan ja kuuntelemista. Virkaan valittu on kertonut uskovansa valmentavaan johtamistapaan, avoimeen kommunikaatioon ja henkilöstön osallistamiseen johtamisessa. Virkaan valittu on kuitenkin myös kertonut ratkaisukeskeisestä työskentelytavastaan ja tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden seurannan tarpeen ymmärtämisestä. Mainitut seikat ovat juuri niitä selvityksiä, joiden voidaan katsoa osoittavan virkaan valitulla olevan kelpoisuusvaatimuksen lisäksi edellytettäviä ominaisuuksia. Nämä edellä mainitut seikat ilmenevät virkaan valitun hakemuksesta.

<u>Kelpoisuusvaatimuksen lisäksi edellytettävät seikat</u>

Kelpoisuusvaatimuksen lisäksi hakuilmoituksen mukaan edellytettiin vahvaa motivaatiota tehtävään ja siinä kehittymiseen, kannustavaa, kehittävää ja valmentavaa otetta johtamiseen ja esihenkilötyöhön, osaamista ja näkemystä työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisesta ja erinomaisia viestintätaitoja sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Hakuilmoituksen mukaan eduksi luetaan kokemus työvoimahallinnon tehtävistä ja kokemus asiakaspalveluiden kehittämistyöstä.

Virkaan valittu on tuonut hakemuksessaan, haastattelussaan ja henkilöarviointinsa perusteella ilmi laajasti vahvaa motivaatiota tehtävään, osaamista ja näkemystä työllistymistä edistävien palveluiden kehittämiseen ja toteuttamisesta sekä viestintä-, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Lisäksi virkaan valitulla on kokemusta työvoimahallinnon tehtävistä ja asiakaspalveluiden kehittämistyöstä, mitkä on luettu eduksi hänelle.

Virkaan valittu on esimerkiksi toiminut vieraskielisten korkeakoulutettujen palveluiden kehittämisprojektissa Vantaan työllisyyspalveluissa. Lisäksi virkaan valittu on toiminut tiimeissä kouluttaja-opastajana ja tuutorina. Virkaan valitulla oleva näkemys ja osaaminen työllisyyttä edistävistä palveluista ilmenee esimerkiksi kotoutuja-asiakkaiden palveluprosessin ja työnhakijan alkukartoitusprosessin tuntemuksena ja ymmärryksenä sen suhteesta muuhun asiakkuusprosessiin kokonaisuuteen. Kyseinen palveluesihenkilön virka sijoittuu nimenomaan työnhakijoiden alkukartoituksista vastaavaan tiimiin, jonka vuoksi alkukartoituksen tunteminen ja koko asiakkuusprosessin ymmärtäminen on tehtävässä erityisen olennaista.

Virkaan valittua on arvioitu yhtenä viidestä haastatellusta hakijasta. Näiden haastattelujen, työkokemuksen ja hakemuksen perusteella työnantaja on lähettänyt kaksi varteenotettavimpaa hakijaa soveltuvuuskokeisiin, joissa on mitattu heillä olevia ominaisuuksia suhteessa hakuilmoituksella kerrottuihin edellytyksiin sekä heidän kykyään toimia esihenkilöä. Virkaan valitun on katsottu arviossa soveltuvuudessa tehtävään täyttävän kriteerit oleellisin osin.

Virkaan valitun on näytetty olevan soveltuva ja sopiva tehtävään edellä esitetyin perustein ja hän omaa hakuilmoituksessa kelpoisuusvaatimusten lisäksi edellytettyjen seikkojen suorittamiseen tarvittavia tietoja ja taitoja. Virkaan valittu vastaa parhaiten niitä edellytyksiä, jotka ovat ilmaistu hakuilmoituksessa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on tuonut hakemuksessaan ja haastattelussaan ilmi vain joitakin kelpoisuusvaatimuksen lisäksi edellytettyjä seikkoja. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole riittävällä tavalla hakemuksessaan tuonut esille sitä, miten hän täyttäisi kelpoisuusvaatimuksen lisäksi edellyttävät tai hyväksi luettavat seikat. Oikaisuvaatimuksen tekijä on kuvannut hänen toimintatapaansa johtamisessa ja esihenkilötyössä sekä osittain viestintä-, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojaan, jotka ovat viran menestyksellisen hoitamisen kannalta olennaista.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole kuitenkaan lainkaan kuvannut hakemuksessaan hänen osaamistaan tai näkemystään työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisesta. Kyseinen palveluesihenkilön virka ei ole puhtaasti asiakaspalvelun kehittämiseen, henkilöstöjohtamiseen tai esihenkilötyöhön sijoittuva tehtävä vaan kyseiseen virkaan kuuluu merkittävissä määrin työllisyyspalveluiden toteuttamiseen liittyviä vastuita ja kokonaisuuksia kuten lainsäädännön, asetuksien, säädöksien ja muiden ohjeistuksien noudattamisesta vastaaminen, vastuualueeseen (työnhakijoiden alkukartoitus) liittyvien asiakirjojen ja suunnitelmien valmistelua sekä laaja vastuu palvelukokonaisuuden seurannasta, tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta. Palveluesihenkilön viran

menestyksellinen hoitaminen siis tosiasiassa edellyttää hakuilmoituksessakin kerrottua osaamista ja näkemystä työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisesta.

Näin ollen kyseisen viran menestyksellinen hoitaminen edellyttää muitakin ominaisuuksia kuin vain asiakaspalvelun johtamiseen ja esihenkilötyöhön liittyviä. Tämän vuoksi valittavalta edellytettävissä ominaisuuksissa yhtenä kriteereistä on ollut osaaminen ja näkemys työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisesta. Tätä asiaa vahvistaa sekin, että kokemus työvoimahallinnon tehtävistä on ilmoitettu eduksi luettavaksi seikaksi.

Oikaisuvaatimuksen tekijän hakemus ei osoita merkittävää halukkuutta tähän nimenomaiseen kunnallisen työllisyyspalveluiden palveluesihenkilön virkaan eikä kuvaa työllistymistä edistävien palveluiden kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvästä osaamista ja näkemystä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on vasta oikaisuvaatimuksessaan vedonnut tähän osaamiseensa. Oikaisuvaatimuksen tekijällä olevaa kokemusta Työllisyysrahastosta ei voida edellä selostetulla tavalla pitää osoituksena hänellä olevasta osaamisesta ja näkemyksestä työllistymistä edistävistä palveluista. Näin ollen on ollut perusteltua, että oikaisuvaatimuksen tekijä on jätetty kutsumatta haastatteluun palveluesihenkilön virkaan.

Kokonaisarviointi

Viran täyttömenettelyssä hakijoiden koulutus ja työkokemus sekä muut ansiot ja ominaisuudet on arvioitu asianmukaisesti. Haastattelun, henkilöarvioinnin ja kokonaisvaltaisen harkinnan perusteella virkaa hakeneista virkaan valittu henkilö täytti parhaiten viran hoitamisen edellytykset. Valinta on perustunut kokonaisharkintaan siitä, kenellä kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto huomioon ottaen arvioidaan olevan parhaat edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen. Koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi kokonaisharkinnassa on painotettu henkilökohtaisia ominaisuuksia, koska myös niiden merkitys on kysymyksessä olevan viran hoidon kannalta tärkeä. Työnantajalla on oikeus painottaa hakijoiden sellaisia ansioita ja soveltuvuutta, joiden se katsoo parhaiten edistävän työtehtävien hoitamista. Viranhaltijapäätöksen mukaisesti on katsottu, että virkaan valitulla on omavalmentajan työssä hankittua kokemusta kehittämis- ja perehdyttämistehtävistä, työvoimahallinnon tehtävistä ja asiakaspalvelun kehittämistyöstä. Haastattelun ja henkilöarvioinnin perusteella virkaan valitulla oli parhaat valmiudet esihenkilönä toimimiseen ja tiimin johtamiseen, uuden kokonaisuuden omaksumiseen sekä selkeiden rakenteiden luomiseen uuden tiimin toiminnalle. Lisäksi virkaan valitulla on haastattelun ja henkilöarvioinnin perusteella vahvat yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot sekä motivaatio tehtävään ja kehittymiseen esihenkilönä.

Oikaisuvaatimuksen tekijällä haastateltavien valintavaiheessa ei ole hakemuksensa ja muiden selvitysten perusteella katsottu olleen vahvaa motivaatiota tehtävään ja siinä kehittymiseen, osaamista ja näkemystä työllistymistä edistävien palveluiden kehittämisestä ja toteuttamisesta, erinomaisia viestintätaitoja sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja eikä kokemusta työvoimahallinnon tehtävistä. Sen sijaan oikaisuvaatimuksen tekijällä on katsottu hakemuksen ja muiden selvitysten perusteella olleen kelpoisuusvaatimuksen täyttävä koulutus (soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä riittävä johtamistaito), kannustavaa, kehittävää ja valmentavaa otetta johtamiseen ja esihenkilötyöhön sekä

kokemusta asiakaspalveluiden kehittämistyöstä. Vastaavasti virkaan valitulla on katsottu näiden kaikkien täyttyneen hakemuksen ja muiden toimittamiensa selvitysten perusteella jo haastateltavien valintavaiheessa.

Asiassa ei ole esitetty sellaista selvitystä, että oikaisuvaatimuksen tekijää voitaisiin kokonaisarvioinnin perusteella pitää virkaan valittua ansioituneempana. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei ole kohdeltu epäasiallisesti eikä häntä ole asetettu epäedullisempaan asemaan muihin hakijoihin nähden.

Viranhaltijan päätös, virkaan valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijöiden hakemukset sekä ansiovertailu ovat luottamushenkilöiden nähtävänä Extranet-palvelussa.

Vantaan kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hylätä oikaisuvaatimus työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtajan päätöksestä 23.4.2024 § 23.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
Susanna Taipale-Vuorinen, työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)